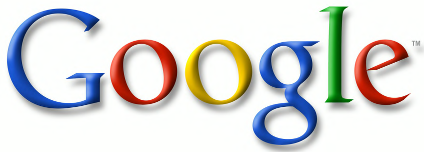
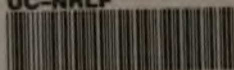
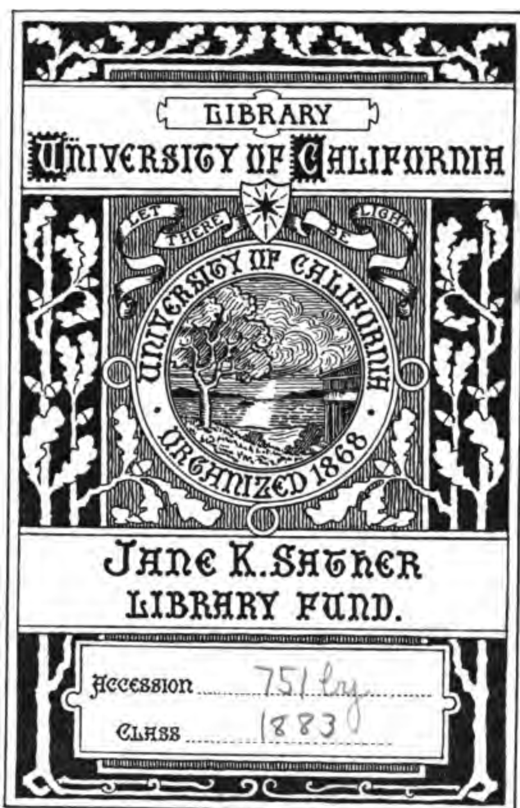

UC-NRLF
$B 64 792

LIBRARY
UNIVERSITY OF CALIFORNIA
LET THERE BE LIGHT
UNIVERSITY OF CALIFORNIA
ORGANIZED 1868
JANE K. SATHER
LIBRARY FUND.
Accession 751
Class 1883

HERODIANI

AB EXCESSV DIVI MARCI

LIBRI OCTO

EDIDIT

LVDOVICVS MENDELSSOHN

LIPSIAE
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI
MDCCCLXXXIII

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEVBNERI

ARNOLDO SCHAEFER

SACRVM

Praefatio.

Herodiani ab excessu divi Marci libri octo cum satis superque typographorum filios exercuisse videri queant — quadragies enim fere si bibliographis fides dias in luminis oras Graece producti sunt —, tamen ne huic quidem editioni in quo elaboraret plane defuit. Quod quo pacto acciderit narrare paucis e re videtur.

Omnibonus igitur *Leonicenus* (cf. Tiraboschi 'storia della lett. ital.' t. VI, 3 p. 1056 sq. ed. Florent. a. 1809) post renatas litteras primus inter Italos, ni fallit rei species, et notum habuit Herodianum et dignum putavit cui vertendo operam impenderet. Cuius rei memoria Flavio Blondo, sollertissimo illi Romanae antiquitatis scrutatori, debetur qui altero 'Romae triumphantis' libro f. XXVI^{v} ed. Ven. a. 1511 — quod quidem opus extremo a. 1459 prodiit, v. Voigt 'Wiederbelebung' t. II^{2} p. 508 — quae de Severi apotheosi habeat, ea per Omnibonum ex Herodiano translata sibique donata esse testatur. Praeter hunc autem locum, indicatum eum a Menckenio 'vitae Politiani' (ed. Lips. a. 1736) p. 417, Leoniceni studia Herodianea plane latent, ut ne id quidem constet totumne ille libellum an particulam Blondo missam solam verterit.*)

---

*) Non abs re videtur partem aliquam illius loci adscribere, Politiani translatione iuxta posita.

Omnibonus.	Politianus (op. ed. Ald. Venet. a. 1498).
Mos est Romanis consecrare imperatores, qui superstitibus filiis vel successoribus moriuntur. Et eiusmodi honorem deificationem appellant. luctus quidem per omnem urbem ostenditur festa celebritate permixtus. corpus enim defuncti pro ritu hominum sumptuoso funere sepeliunt. sed caeream imaginem defuncto simillimam fingunt quam	Mos est enim Romanis consecrare imperatores, qui superstitibus filiis vel successoribus moriuntur. quique eo sunt honore affecti relati dicuntur inter diuos. Est autem tota urbe quasi luctus quidam, festae celebritati promiscuus. Quippe functum uita corpus ritu hominum sumptuoso funere sepeliunt. Sed certam (sic pro 'ceream') imaginem

Quo clariore in luce res successoris constitutae sunt. *Angelus* enim *Politianus*, quo elegantiorem hae litterae habuere neminem, a. 1487 Innocentio octavo P. M. totum Herodiani opusculum in Latinum a se conversum misit.*) Neque vero is libellus typographis statim permissus est, sed qui nosse vellent — quos fuisse plurimos certum est — exempla manu exarata comparare sibi necesse erat. Transscribendo autem praeclarum opusculum cum magis magisque corrumperetur**, tandem Politianus Andreae Magnanimo una cum epistula pr. Non. Mai. a. 1493 ex rusculo Faesulano data (ep. IV, 13) codicem a se emendatum remisit

sub uestibulo praetorii proponunt in eburneo lecto magno atque sublimi uestibus aureis instrato, et imago illa sub aegrotantis specie pallida percumbit, et ab utraque lecti parte ad multum diei sedent leua quidem senatus omnis uestibus atris indutus . . .

defuncto quam simillimam fingunt, eamque in regiae uestibulo proponunt supra eburneum lectum maximum atque sublimem, uestibus instratum aureis. Et quidem imago illa ad aegroti speciem pallida recumbit. Circa lectum uero utrinque magnam partem diei sedent a leua quidem senatus omnis uestibus atris amictus . . .

Quae qui inter se confert, non potest non videre recepisse quidem Politianum alterius translationem, ita tamen emendatam recepisse ut furti omnis procul habenda sit suspicio. Ac ne ipse quidem Omnibonus Politiani rationem in malam partem interpretatus esse videtur: certe inde ab anno 1487 Politianeae translationis exempla manu scripta per Italiam omnem circumlata sunt sine ulla Omniboni, qui a. 1493 demum obiit, querela.

*) Iam a. 1484 Innocentius a Politiano qui novam dignitatem Florentinorum nomine papae gratulatum Romam venerat, petierat ut Romanorum principum res gestas si quae inter Graecorum monumenta intactae hominibus reperirentur in Latinam orationem verteret (v. Polit. ep. VIII, I). Nec dubium est quin operi statim manus admoverit: certe Fr. Piccolomini Cardinalis Senensis in epistula ad Politianum a. d. VIII Id. April. a. 1485 data (Pol. ep. VIII, 10) memorat illud tamquam iam incohatum, eodemque spectant Politiani epistulae duae a. 1485 scriptae (VIII, 8. 9) quibus ab eodem Piccolomini alteroque quodam Cardinali papae se cupit commendari tamquam hominem non ingratum. Altera ex parte paucorum dierum laborem fuisse cum Politianus identidem glorietur (v. ep. IV, 13; VI, 7), Aprili mense a. 1485 opusculum confectum esse videtur, sed propter temporum difficultates biennio demum post pontifici est traditum (v. ep. VIII, 1). Breve illud quo pro opusculo nuper sibi misso gratias Politiano Innocentius agit, datum Romae est d. XVI m. Aug. a. 1487 (v. ep. VIII, 2).

**) V. ep. VI, 6 qua Augustinus Maffeus exemplum suum vitiosum Politiano mittit ut is emendet ipse.

quem is operis describendum daret, eoque ex codice fluxit editio Bononiensis pr. Kal. Sept. a. 1493 emissa.*)

Ea vero Politiani opera quod, simulatque communis iuris facta est, hominum animos vehementer perculit novoque scriptori omnium gratiam conciliavit, nequaquam mirum videri debet. Tanta enim elegantia, tanta et Graeci et Latini sermonis peritia, tanta vertendi et facilitas et felix quaedam libertas in ea eminet, ut cum ea quae certet vix ulla sit Graeci scriptoris translatio, quae superet nulla. Scilicet ille cum non verbum verbo reddere anxie laboraret, sed mentem scriptoris referre niteretur peregrinamque narrandi rationem Romanas ad aures accommodare, effecit ut Latine Herodianus, non Graece, scripsisse videri posset. Usus autem Politianus Florentino aliquo codice Graeco videtur eoque ad id librorum genus pertinente ex quo derivata est princeps editio Graeca.**)

Hanc autem constat Venetiis a. 1503 forma maxima pro-

---

*) Subsecuta est pr. Kal. Octobr. eiusdem anni altera Bononiensis, antecessit autem Romana quaedam editio d. XX m. Iunii a. 1493 emissa. Quae Romana editio ultimo, non primo, loco adferenda est ideo quod inscio Politiano ea vulgari aliquo ex exemplo est ducta. Unde factum est ut ea non habeat, quae in utraque Bononiensi est, Politiani ad Andream Magnanimum epistulam. Ceterum Romana illa, quamquam ne bibliographis quidem omnibus innotuit, non nimis videtur hodie esse rara: nam et Audiffredi eam bis Romae (v. eius 'catal. historico-crit. Roman. edit. S. XV' p. 325) et ego in Marciana et Monacensi bibliothecis vidimus. Mira autem levitate Fr. A. Wolfius praef. Herod. p. LXXII editionem quandam principem circiter a. 1490 vulgatam commentus est, propterea quod a. 1493 Innocentius, cui tamen opusculum inscriptum esset, iam e vivis sublatus fuisset; quasi dedicatio libro manu scripto praefixa postquam mortuo pontifice opusculum typis exprimi coeptum est omitti debuerit. Gemino prorsus exemplo v. c. Dionysii Halicarnassensis Antiquitatum Romanarum translatio Latina manu scripta ad vivum quidem Paulum secundum a Lapo erat missa sed anno demum 1480 mortuo pridem Paulo typis primum est descripta, servata ni mirum dedicatione. Cf. Ritschl opusc. t. I p. 474 adn.

**) Tres hodie in Laurentiana Herodiani sunt codices, aldini libri similes omnes, 57, 45; 70, 17; 70, 21, ex quibus, qui in adnotatione nostra critica excussus est, 70, 17 (l) a Politiano translationi ideo non potest esse adhibitus quod plures interpretationis lacunas is liber expletas habet. Nec in inventario librorum manu scriptorum quos ipse possederat Politianus (v. Roscoe 'vita Leon. X' t. I p. 540 sq. transl. Germ. Vindob. a. 1818) Herodiani codex memoratur. Itaque, nisi qui codex Laurentianus periit, aut 57, 45 aut 70, 21 codicibus usum illum esse dixeris.

diisse ex *Aldi Manutii* officina, quo libro iam satis raro ut per quattuor menses domi uti possem Virorum Excellentium qui bibliothecae publicae Imperiali Petropolitanae praesunt fecit benevolentia. Iam quin Aldus, qui sine adnotatione ulla nil nisi nuda Herodiani verba exhibet, fideliter fere quem nactus erat codicem Graecum reddiderit, dubium esse non potest, quale omnino viri laboriosissimi in edendis scriptoribus veteribus fuisse consilium satis constat.*) Unde autem codex ille (*a*), quem Politianei fuisse simillimum dixi, Aldo obtigerit, ego explorare non potui, poterunt fortasse qui maiorem illorum temporum habent notitiam.**)

Ad Aldi autem hanc operam Herodiani editiones ante Bekkerianam priorem factae redeunt omnes, nisi quod verba scriptoris decursu temporum ut fit partim doctorum hominum industria partim indoctorum et neglegentia et ignorantia a primitivi fontis specie plus minusve deflexa sunt. Ac quamquam saeculo sexto decimo fuere qui codices novos habebant, tam pauca tamen illi tamque levia ex eis asciverunt ut in censum venire vix possint. Ita qui editionem Basileensem a. 1549 apud Henricum Petri curabat *Ioannes Huoberus* Basileensis medicus codice Tigurino magno cum fructu usum se esse dicit***): at neque lacuna ulla illinc est expleta et editio ipsa plena mendorum atque sordium. Quodsi codex ille aldini fuisse similis putandus est, eadem Ste-

*) Cf. Aldi praef. ad Theocritum Venet. a. 1495 et ad grammaticam Lascaridis ibid. a. 1512.

**) Nullum ex tribus qui hodie in Marciana exstant Herodiani codicibus: n. 389; 390; cl. XI cod. XIV (adp. ad Gr. cod.) Aldo innotuisse facile est ad demonstrandum. Nam cum statim segregandus sit cod. 389 utpote alius atque *a* recensionis, tum qui restant libri 390 et cl. XI cod. XIV sunt quidem illi aldino similes ambo, singularibus tamen in locis multis magnopere ab eo discrepant. Accedit quod cod. 390 multas in primo folio habet lacunas quarum nullum aldino in exemplo est vestigium, alter vero liber post Zanetti tempora pervenit in Marcianam. Itaque equidem aliunde Herodiani codicem Aldo subministratum esse putaverim, fortasse ab amico aliquo libris manu scriptis instructo (cf. Didot 'Alde Manuce et l'hellénisme à Venise' p. 421). Ceterum codex 390 — Bessarioneus est quintoque decimo saeculo in membranis scriptus — cum et primi folii lacunis et universa scripturae conformatione prorsus referat Leidensem codicem s. XI (g, v. infra), magna est suspicio Leidensis aliquod apographum fontem esse Veneti.

***) V. epistulam dedicatoriam, in qua ille: 'nunc porro', ait, 'castigatior et integrior (Herodianus) exit quam antehac unquam, ex codice quem nobis suppeditavit vir eruditus Ioan. Phrisius Tigurinus'. Nihil amplius.

phaniani libri est ratio. *Henricus* enim *Stephanus* in editione Parisina anni 1581, ex codice aliquo quem 'veterem' appellitat tralaticiae scripturae leviora quidem vitia nonnulla sustulit at damnum maius praeter unum*) sarsit nullum. Idem in codicem Hispaniensem, ex quo exscriptas lectiones aliquot una cum emendationibus suis *Andreas Schottus* Sylburgio transmisit, cadere manifestum est, quando quidem ex magnis illis quibus *a* genus interdum laborat lacunis, velut I, 17, 12; II, 2, 10, ne una quidem Schottani codicis ope expleri potuit.

Tandem exeunte saeculo superiore spes videbatur fore ut quae interim innotuissent subsidia in usum vocarentur. Protracti enim inde ab a. 1740 tres deinceps Herodiani sunt codices Venetus Gr. 389, Vindobonensis Gr. 59, Monacensis Gr. 157, quos quidem per libros multis in locis ad genuinae lectionis veritatem propius posse accedi non erat difficile intellectu. Ea vero spes si summa rei spectatur in cassum cecidit. Nam *F. A. Wolfius* cui Vindobonensis liber totus ex Locellae collatione quamvis non accurata, Venetus dimidia fere ex parte per Zanettianum Marcianae catalogum, Monacensis denique quattuor prioribus in libris per Irmisci editionem cogniti erant, Wolfius igitur iustam Herodiani recensionem dare noluit, sed rationem quandam prorsus singularem secutus est. Nam ne ad Aldi quidem editionem, ex qua tamen relicuas omnes pendere non ignoraret (v. praef. p. LXI), sed ad vitiosum quoddam exemplum Oxoniense verba scriptoris ita conformavit ut retentis veteribus sordibus plurimis tamquam lumina interponeret cum quasdam novorum codicum lectiones tum emendationes haud paucas, plerasque alienas maxime H. Stephani, non nullas suas. Recensendi igitur munere ille cum tamquam *παρέργῳ* fungeretur, *ἔργον* fecit prooemium, in quo cum totum

*) Id exstat I, 17, 5 ubi verba *Ἔκλεκτον ἐπακοί. — εἰποῦσα τὸν* (*Ἔκλεκτον*) in *a* omissa primus adiecit Stephanus. At ea et Politianus legit et habent codices Laur. 70, 17 (l) et Leidensis (g), ut unius aldinae non totius generis vitium esse pateat, homoeoteleuto nimirum id natum. Nec moror iam quod II, 10, 5 p. 62, 10 ed. nostrae 'in quodam vetere' Stephanus verbum *ἔργων* additum legit, quod sane ab a l omissum exstat in meliore codicum genere (O): ipsum enim illud additamentum Leidensis codex, qui ad aldinum genus pertinet, postea nobis obtulit. Iam autem ceteri loci cum omnes sint ita comparati ut Stephaniani libri scriptura conveniat cum Leidensi disconveniat aut cum O (cf. p. 28, 2 (*γὰρ*) et adn. ad I, 17, 5) aut cum a (cf. p. 56, 16. 17, p. 97, 27, p. 100, 16) aut denique cum l (cf. p. 33, 17), equidem 'veterem' sive 'veterem quendam' Stephani quin ipse ille Leidensis, qui undecimi saeculi est, repraesentet non dubito.

de ipso Herodiano locum egregie expedivit tum opusculi et singulares locos multos acutissime disceptavit et fata varia ab Aldi inde temporibus diligentissime persecutus est.

Wolfius tamen si aliquam et a librarii rationibus (v. praef. p. V) et ab ipsa instrumenti critici nondum plane cogniti penuria habet veniam, nil nisi stuporem et perversam quandam relligionem excusare potest *Irmiscus*. Is quinque voluminibus spissis Herodianum intra annos 1789—1805 Lipsiae emisit, longo illum labore praeparatum. Ni mirum exhauriendae fuerant quae illi obtigerant Marciani Monacensis Vindobonensis codicum collationes perpetuae*); praeterea nova Bergleri translatio Latina; denique praeclarae Reiskii et Strothii adnotationes, paullo ante editae hae ignotae illae. Unde cum non immerito mutata plane Herodiani species fama rumoribusque praeciperetur, editum aliquando opus rei novitate hominum animos magno opere adfecit. Quippe Irmiscus 'severi critici' eas esse partes sibi persuaserat ut obsoletae cuiusque editionis sordes omnes utpote vetustate venerabiles religiose coacervarentur et, si modo fieri posset, defenderentur, contra et arceretur et ignominia notaretur quicquid novi vel hominum doctorum sedulitas vel codicum recenti memoria productorum auctoritas offerret. Quapropter ille commentarios suos oneravit disputationibus tam longis quam futtilibus, quibus scilicet cum Stephanorum Sylburgiorum Reiskiorum optimas quasque emendationes refutaret tum omnem trium novorum codicum scripturae discrepantiam tamquam librariorum e fraude ortam infamaret. Huc si addideris earum adnotationum quibus enarrare scriptorem sibi videbatur incredibiles ineptias et omnem editionis nullo mendorum genere non foedae habitum, intelleges opinor quas ob caussas vel illa aetas Irmisci operam repudiaverit.**)

Hoc demum saeculo res est mutata eum per virum cuius in has litteras merita satis laudari numquam possunt. *Immanuel* enim *Bekkerus* Berolini a. 1826 Herodianum emisit valde illum eius qui ferebatur dissimilem. Quippe Bekkerus id quod Wolfium noluisse Irmiscum reformidasse diximus, Bekkerus igitur primus deserere ausus est inveteratae lectionis auctoritatem et ad purio-

*) Monacensem Martinus tunc rector gymnasii Ratisbonensis in Irmisci usum contulit haud indiligenter, Venetum indiligentius Zanettus, sed omnium pessime excusserat Vindobonensem Locella.

**) In epitomen scholarum usui accommodatam haud inscite eam redegit *Guil. Weber* (ed. Lips. a. 1816), qui tamen in verborum diiudicatione raro ultra Irmiscum sapere est ausus. Quo multo indoctior *Guil. Lange,* qui editionem item scholasticam Halis a. 1824 curavit.

rem quam aldinus fuerat fontem redire. Marciani enim codicis 389 ad editionem Wolfianam excussi scripturam cum attulit multo quam ab Irmisco factum erat diligentius tum ubicumque Wolfianae lectioni praeferendam putabat amplecti non dubitavit. Quamquam ille ne sic quidem effecit quod efficere et voluisse putandus est et potuisse. Praeterquam enim quod ab Aldo non a Wolfio tralaticiae scripturae notitia petenda erat, non unum Venetum sed genus melius omne asciscere debuit qui rem absolvere vellet. Ipsius autem in quo acquieverat Veneti scripturam Bekkerus neque adnotavit omnem et adnotatam vulgatae lectioni iusto saepius posthabuit. Hanc autem editionem Bekkerus a. 1855 ita repetiit ut adnotationem criticam omitteret, contra in ipsa scriptoris verba plus quam antea fecerat emendationis recentis induceret. Tumultuaria tamen haec senis est opera: multas enim ex eis quas sibi in praefatiuncula vindicavit emendationibus, a Stephano Sylburgio aliis dudum esse praeceptas non debuit ignorare.

Iam ad Herodiani recensionem cum nemo post Bekkerum accesserit — emendationi praeclaram operam dedit *A. Nauckius*, v. Mélanges Gréco-Romains t. II (Petrop. a. 1861) p. 217—231 —, videtur sane novae editionis quae ad artis leges facta sit esse aliqua necessitas. Qualis editionis consilium diu quidem est ex quo librario adsentiente agitavi, sed ut iam nunc prodeat nostra haec opella casu quodam factum est singulari. Ipse enim cum aliis rebus intentus codicum Herodianeorum collationem procrastinarem — nec invitus, fateor, quippe parum iucunda erat codicis Monacensis a. 1877 a me inspecti recordatio — ecce a. 1880 *Oscarus Basiner*, Dorpatensis disciplinae olim alumnus strenuus nunc apud Mosquenses bibliothecarius, Germaniam Austriam Italiam peragrare se velle mihi significavit, simul percontans num quid librorum manu scriptorum collatum vellem. Itaque ego pristinae condicionis memor omne hoc Herodianeum negotium ei commisi. Quod illum diligenter exsecutum esse testari possum: Monacensis enim et Vindobonensis codicum de scriptura aliqua si Basinero cum Irmisco non conveniret, Basinerum fere rectius legisse cum ipse eos libros nuper versarem intellexi. Praeter tres autem illos meliores libros, Marcianum dico Monacensem Vindobonensem, unum ex vulgari genere praeter aldinum nosse cum interesset, Basiner ex tribus Laurentianis contulit codicem 70, 17 qui ceteris scriptus est accuratius.*)

*) Innotuerunt mihi praeterea vulgaris generis hi libri: Laurentiani 57, 45 et 70, 21; Marciani 390 et cl. XI cod. XIV (v. supra p. VIII adn. 2),

His igitur subsidiis Basineri industria paratis usus cum iam totos composuissem commentarios nostros, felici casu Leidam nuper delatus incidi in codicem XXIII Gron. 88, longe eum omnium antiquissimum quippe saeculo scriptum undecimo. Thensaurum igitur non quaerenti obtigisse ratus avide percurro prima folia: nil esse nisi deterioris generis exemplum nihilque fere inesse novi. Quamquam ne sic quidem plane inutilis erat Leidensis liber*): cum enim haud paucis in locis cum melioribus libris faciat contra aldinum Laurentianumque codices, hos ne a recenti quidem corruptela immunes esse arguit. Abici tamen nec aldinus nec Laurentianus potuere libri: ille ne periret tralaticiae scripturae fons, hic quod interdum, ut fit, intacta servavit quae obscurata erant in ceteris libris.

Adhibita igitur huic editioni sunt subsidia melioris generis haec:

Monacensis Gr. 157 (A)
Vindobonensis Gr. 59 (B) } O
Venetus Gr. 389 (V)

contra vulgatae scripturae hi fuere fontes:

aldina editio a. 1503 (a)
Leidensis XXIII Gron. 88 (g) } i
Laurentianus 70, 17 (l)

Politiani translatio (P).

Ad quam continuam codicum memoriam accesserunt excerpta non nulla de quibus infra dicetur.

Iam ad singulos codices ut transeamus, est quidem

A membraneus, lat. centim. 21, alt. c. 28, foliorum 167, s. XV in. scriptus litteris minutissimis illis quidem sed non inelegantibus. Habet Polybii l. V, Herodianum et Heliodori Aethiopica. Herodianea, fol. 93ʳ—123ᵛ scripta, correcta sunt partim a manu

---

Bruxellensis 11293, plenus is lacunarum. Quinque hi codices s. XV scripti sunt. — Praeterea medio fere saeculo XVI in bibliotheca Rhaedestina fuit ἡρωδιανοῦ ἱστορικόν, v. R. Foerster 'de antiquitatibus et libris mss. Cpolitanis comm.' (Rostoch. 1877) p. 31. Denique Carolus Graux in 'archives des missions scientif.' III, 5 (a. 1878) p. 126 recentissimum quendam — s. XVII vel XVIII tribuit — Hispaniensem codicem memorat.

*) Omni ex parte ut editori quidem de codice constet factum est *J. C. Vollgraffii* Leidensis comitate: is enim quicumque mihi domum reverso cognatorumque librorum scripturam contendenti inciderunt scrupuli litteris suis humanitatis plenis prorsus exemit.

prima, partim a manu paullo recentiore, quae distingui saepe vix possunt. In folio ultimo adscriptum: *αὕτη ἡ βίβλος ἠνέχθη ἐκ τῆς κωνσταντινουπόλεως μετὰ τὴν ἅλωσιν ταύτης.* A. 1577 Ioachimi Camerarii cuius fuerat dono hic codex in Alberti Bavariae ducis bibliothecam pervenit. Descripsit Hardt in catalogo t. II p. 184 sq., sed perperam s. XIV tribuit.

B chartaceus, lat. centim. 20, 5, alt. c. 28, 5, foliorum 254, miscellaneus. Herodianea exstant fol. 167ʳ—254ᵛ, s. XV eleganter scripta, sed alia atque cetera manu. Raro correcta sunt nec nisi a m. prima, ut videtur. Descripsit Nessel part. 4 p. 36.

V chartaceus, lat. centim. 13, 8, alt. c. 20, foliorum 137, s. XV scriptus satis nitide. Fuit Bessarionis. Descripsit Zanetti 'catal. cod. Gr. Marc.' (Venet. a. 1740) p. 187 partimque illic excussit.

Aldi et Politiani de libris cum supra iam dictum sit, restant

g membraneus lat. centim. 14, alt. c. 16, foliorum 159, s. XI pulcherrime scriptus. Quaterniones ipse notavit librarius. Correcta sunt pauca eaque maxima ex parte a manu quadam s. XV—XVI (m. 2). Fuit Gronoviorum, quorum ex bibliotheca a. 1785 in academicam Leidensium bibliothecam pervenit. Descripsit Geel catal. p. 20 n. 60; — denique

I membraneus lat. centim. 17, 3, alt. c. 21, 8, foliorum 120, s. XV scriptus. Descripsit Bandini 'cod. Gr. Laur.' t. II p. 677.

Iam ad O genus ipsum quod attinet, quam arta B inter et V libros intercedat necessitudo, cum universa scripturae similitudo tum lacunarum communio satis produnt. Ni mirum dubium esse non potest quin ad communem fontem illi eumque non longo intervallo ab ipsis remotum redeant. Monacensis contra codicis (A) peculiaris quaedam est condicio: in universum enim cum conveniat ei cum Vindobonensi ac Veneto, haud raro ad deteriores libros (iP) accedit, interdum sua sibi propria habet eaque saepe egregia saepius manifesto interpolata. Itaque ex exemplo turbato eum fluxisse cum pateat, summa in eo usurpando opus est cautione nec ulla quae in eo solo exstet scriptura temere amplectenda.

Ambae autem librorum classes quanto opere inter se dissideant quaevis propemodum huius editionis pagina commonstrat. Nec dubium quin saepe ipsius Herodiani manus a neutro genere sit servata. Est tamen, ut lacunas in vices expletas mittamus, hoc fere inter O et iP bonitatis discrimen, ut parvae si res agantur vetus lectio saepe nova videatur melior, contra ubi maiores

sint discrepantiae, O generis scriptura plerumque sit sequenda sive integra sive leniter immutata.

Quodsi illud omne emendationis Herodianeae instrumentum variam movet suspicionem, plus auxilii sperari potuit a vetustissima quadam memoria, per quam opusculi particulae haud parvae ad nos pervenerunt. Septimo enim p. Chr. n. saeculo Ioannes Antiochenus in historiam suam chronicam cum aliorum rerum scriptorum fragmenta contulit, tum annorum 180—238 historiam praeter paucas Dionis particulas ex Herodiano sumpsit totam.*) Ioannis autem haec excerpta saeculo decimo constat translata esse in eclogarum Constantinianarum titulos, unde descripserit Suidas. Quos inter titulos cum Peirescianus de virtutibus ac vitiis scriptus iam inde ab a. 1634 *Henrici Valesii* opera patuerit — Herodianea ibi exstant inde a p. 822**), — a. demum 1839 accessit titulus insidiarum exempla complectens, vulgatus is a *Cramero* Anecd. Paris. t. II p. 3 sq., unde Herodianeam partem repetiit *C. Mueller* F. H. G. t. IV p. 583 sq. Huius autem tituli cum duo sint codices, alter Parisinus Reg. 1666, alter Escorialensis Ω, I, 11 isque his particulis a nullodum adhibitus, uterque liber ut huius editionis in usum excuteretur, operam dedi. Nam ne Parisini quidem collationi Cramerianae fidem habere volui et propter notam editoris neglegentiam et propter universum qualis a Cramero repraesentatus est libri habitum. Escorialensis tamen codicis collatio nullo modo haberi potuit: sciscitanti enim bibliothecae praefectus rescripsit nec Cramerianae nec Muellerianae editionum exemplum illis in terris exstare, ac si vel maxime mitteretur, qui codicem conferre posset esse neminem. Quo melius apud Parisinos res mihi cessit. *Carolus* enim *Graux* in quo maximam iacturam bonae litterae nuper fecerunt, accepta epistula mea *Henrico Lebègue* uni ex discipulis suis codicis conferendi negotium statim commisit, eaque ex opera, quam cum nuper ipse Parisios adirem retractavi, quam non relligiosus Cramer in transscribendo codice

---

*) Quod C. Mueller F. H. G. V, 1 p. XIV statuit Ioannem veteres historicos non excerpsisse ipsum sed excerptos ab Eustathio Epiphaniensi — qui quidem certo noverat Herodianum v. Euagr. H. E. V, 24 — in usus suos convertisse, firma argumenta ille nec attulit nec potuit afferre.

**) Valesius cum plus quam fere putant saeculi sui mori in transscribendo codice concesserit, ipse has Peiresciani libri particulas Caesaroduni nuper relegi, adiutus Wollenbergi quadam collatione haud indiligenti (cf. progr. gymn. Berol. Francogall. a. 1860, p. 17 sq.).

fuerit sane adparuit*). Idem adulescens doctissimus praeceptore suo iterum intercedente Suidianorum quae huc pertinent lemmatum discrepantiam ex optimo codice Parisino (A) diligenter exsignavit.

Ioannis igitur Antiocheni fragmentis cum quantum licuit iam sit provisum — Leidensis Suidae codicis (V) collationem faciendam humanissime curavit N. du Rieu V. Cl. — minus tamen illinc quam exspectari par erat manavit emolumenti. Quippe Ioannes cum contraxerit fere prolixam Herodiani narrationem, tum omnino in contexenda annorum illorum historia parum scite est versatus (cf. A. Koecher 'de Io. A. aetate fontibus auctoritate' diss. Bonn. a. 1871 p. 8 sq.). Praeterea ne ipsum quidem quo ille usus est Herodiani exemplum nostris multo fuit melius: quamquam enim in codicum dissensu saepius cum O quam cum altero genere facit, ea tamen vitia quae utrique generi communia sunt pleraque omnia iam Ioannes invenit. Unde sequitur plurimum corruptelae non per seros librarios Byzantinos, quos fere accusamus, esse illatum sed ipsis proximis post Herodianum saeculis irrepsisse; quibus quanto opere mediocre opusculum fuerit lectitatum et scriptores historiae Augustae testantur et Ammianus Marcellinus.**)

---

*) Cf. infra adpendix. Pauca illic et quae fere ad rem orthographicam spectent a nobis mutata reperies: Caroli enim Muelleri, qui tamen codicem ipsum denuo non contulerat, ratio qua libri corruptelas permultas ex Herodiano correxit, ab huius editionis consilio abhorruit.

**) De Ammiani studiis Herodianeis diligenter nuper exposuit E. Schneider 'quaest. Ammian.' (diss. Berol. a. 1879) p. 44 sq., dubia tamen is, ut fere in huiusmodi quaestionibus fit, certis miscens. Deinde fieri potest ut Dexippus, a quo in Chronicis nominatim multos scriptores excitatos esse testatur Eunapius (v. Dindorf hist. gr. min. I p. 172, 11), Herodianum notum habuerit. Equidem saltem Herodianum (VII, 10, 4) tangi putaverim his Dexippi verbis, Capit. Max. et Balb. 16, 4: 'Dexippus Balbinum [satis laudat et dicit forti animo militibus occurrisse atque interfectum, ut mortem non timeret,] quem omnibus disciplinis instructum fuisse dicit. Maximum vero negat eiusmodi virum fuisse qualem Graeci plerique dixerunt', quo de loco prorsus falsa scripsit Daendliker ap. Buedingerum 'Untersuchungen' t. III p. 262, Capitolinum ipsum, non Dexippum, hoc de Graecis scriptoribus iudicium fecisse adfirmans. Quo Dexippi iudicio num qui alius praeter Herodianum scriptor Graecus re vera correptus fuerit sciri iam non potest: Arriani saltem de quo quispiam fortasse cogitaverit ne tempora quidem constitui possunt. Ceterum haec de Dexippo quaestio neque unius adnotatiunculae est et arcte coniuncta cum Zosimo. Quem operis initium ex Dexippo hausisse post Reitemeierum et Martinum 'de Zosimi

Quamquam ne serae quidem aetati displicuisse Herodianum argumento sunt cum Photius Zonaras*) Ioannes Tzetzes, tum eclogae variae. Ut s. XIV Macarius Chrysocephalus in Ῥοδωνιὰν suam quasdam Herodiani particulas recepit, quas cum Villoisoni (Anecd. t. II p. 10 sq.) diffiderem, ex ipso codice Marciano 452 rogatu meo exscripsit Basiner, maiore tamen labore quam fructu, vulgaris enim generis codice aliquo usus est Macarius. Idem Basiner in codice Neapolitano miscellaneo II Ç 32, s. XV fol. 190—195 sententiarum ex Herodiano derivatarum florilegium invenit. At paginam primam ad me missam cum examinarem, hoc quoque in eclogario tralaticiam exprimi scripturam intellexi laboremque inutilem cohibui. Nec dubitandum quin singulares quaedam Herodiani sententiae per alios eiusdem generis codices sparsae sint, qui tamen codices si ex Neapolitano illo atque ex Planudis Palatino 129**)

fontibus' Berol. a. 1866 homines docti hodie fere putant, in eo tantum dissentientes quod alteri praeter Dexippum interdum ab ipso Zosimo inspectum esse Herodianum censent, alteri lectionis Herodianeae vestigia ipsa quoque ad Dexippum revocant, qui scilicet et lectitaverit Herodianum et ipsa verba saepe retinuerit. Iam igitur ego ut Zosimo ipsi innotuisse Herodianum credam pauculorum quorundam locorum — velut I, 13 p. 18, 14 sq. Bk. coll. Herod. VII, 1; 3 — similitudine adduci non possum: rerum enim earumque notissimarum similitudo quid mirum quod etiam verborum quandam fallacem similitudinem procreavit? Deinde ne ipsa quidem illa quae de ratione Dexippum inter et Zosimum intercedente hodie obtinet opinio ab omni tuta est dubitatione: de Balbini certe Maximique exitu non solum ab Herodiano verum etiam a Dexippo (ap. Capit. l. d.) adeo discrepat Zosimus (I, 16), ut illic saltem ne hunc quidem secutus esse possit. Itemque quod Zosimus I, 16 ambos Gordianos βίᾳ χειμῶνος ἐν τῷ πλεῖν exstinctos esse refert, contra Dexippus in Africa interfectos (Iul. Capit. Max. et Balb. 16, 6 coll. Maxim. iun. 6), ridicule prorsus ut haec inter se conciliarent laboraverunt olim Spanhemius nuper Martinus. Itaque equidem Zosimum omnino mittendum puto, donec accuratius quam adhuc factum de eo quaesitum fuerit.

*) Zonaras inde a Severo Alexandro usus Herodiano est et quidem ipso — id quod non recte negavit A. Schmidt ap. Dindorfium t. VI p. LI, — fontem tamen alium admiscuit.

**) Codicem Planudis Parisinum 1409 (cf. H. Haupt Herm. t. XIV p. 46 sq.) inspexi quidem sed ne totum perlegerem et temporis angustiae obstiterunt et difficilis libri scriptura. Quo gratiores mihi acciderunt datae ad me nuper K. K. Muelleri Wirceburgensis litterae quibus Herodianea illum codicem non habere testatus est. Nec magis in Planudis codicibus Vaticanis (cf. Haupt ib. p. 444) et Laurentiano 30, 59 inesse videri Herodianea idem Mueller collegaque eius Haupt comiter mihi scripserunt. Unus tamen Herodiani locus (VII, 7, 1) quamvis immutatus in illis exstat, non agnitus is nec a Maio scr. vet. n. coll. t. II p. 233 nec a Dindorfio Dionis t. V p. 217, 25.

(v. ad p. 10, 2) coniecturam facere licet, novi quicquam vix sunt praebituri.*)

Quodsi nec vetustis Ioannis nec noviciis quae quidem nobis innotuerunt eclogis magno opere iuvamur, ad ipsos illos de quibus dictum est continuos Herodiani relabimur codices. Quorum cum sit ea quam p. XIII sq. adumbravimus natura, universa quidem editio nostra O genere nititur, persaepe tamen alterum asciscendum erat genus, vel denique ubi neutrum sufficeret ad coniecturam confugiendum sive nostram sive alienam. Quo in divinationis campo plurimum praestiterunt Stephanus Sylburgius Reiskius Strothius Nauckius, quaedam contulit Wolfius, hoc paullo plura Bekkerus.**) Legem tamen in taxandis emendationibus tam meis quam alienis secutus sum hanc ut, nisi quae omni dubitatione carere mihi viderentur, in ipsa scriptoris verba non reciperentur.***) Eandem autem cautionem lubrico illi loco qui est de interpolationibus adhibendam existimavi. Adeo enim verbosus et loquax hic scriptor a libris repraesentatur, adeo refertus sententiis molestis ac frivolis ut vix videantur omnia in hominem serium cadere, sed ex parte saltem *γνῶμαι* multae multaeque repetitiones decursu temporum in illum illatae a legentibus, quos omni aetate fuisse plurimos iam dictum est. Ego tamen etsi codices nostros neutiquam immmunes esse puto ab illius modi interpolationibus

---

*) Velut nullius videtur usus cod. Ambros. B 119 sup. membr. s. ut vid. XI, in quo sunt inter fol. 145ª—147ª *δημηγορίαι ἐκ τῆς Ἡρωδιανοῦ ἱστορίας, ὅσαι πρὸς ἀνδρίαν παρακαλοῦσι, πρὸς τὸ χρήσιμον συντετμημέναι* (cf. K. K. Mueller 'eine griechische Schrift über Seekrieg zum ersten Male herausgegeben und untersucht' Wirceburgi a. 1882 p. 21). Ad existimandam enim illius codicis auctoritatem satis est quod Severi ad milites cohortatio (III, 6, 1) ita incipit: *μήτε κουφότητά τις ἡμετεράν* (sic) *οἷον ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις.*

**) Etiam a Scaligero Sylburgius epistula a. 1588 scripta (v. Burmanni syll. ep. t. II p. 317) petierat ut is tertii cum maxime voluminis scriptorum historiae Romanae — in quo inest Herodianus — emendationes secum communicaret; neque vero morem gessit Scaliger, v. Tamizey de Larroque 'lettres franç. inéd. de I. Scaliger' (Paris. 1879) p. 267 adn. 1

***) Lipsiam cum iam missae essent chartulae nostrae, accepi quas G. Kettler scripsit 'nonnullas ad Herodianum, rerum Romanarum scriptorem, annotationes' ed. Erlangae a. 1882. Qui libellus haud inutilis quidem est ad partes quasdam Herodiani dicendi generis cognoscendas, fallax tamen saepe fideque indignus, quod non optimos codices scriptor sed Bekkeri editionem secundam tamquam normam secutus est. Unde factum ut ne uno quidem loco nos sententiam pridem consignatam propter Kettlerum mutaverimus.

atque haud pauca ipse tamquam spuria notavi*), plurimum tamen sententiolarum ineptaeque prolixitatis ipsi scriptori tribuendum credo, cavendumque ne deleantur quae ipsa natura hominis, non sera lectorum aetas, peccavit. Quippe ille post administrata Romae officia quaedam minora**) existimandus est in provinciales Orientis latebras rursum se abdidisse senexque ibi civibus suis res inde a Commodo ab imperatoribus gestas ita conscripsisse, ut indiscriminatim niteretur partim ipsius memoria quamvis iam infida, partim fama rumoribusque nondum exstinctis, partim denique libris ab aliis antea editis.***) Nullo igitur inter rerum adminicula discrimine facto ipsas historias aequabili orationis flumine narravit, crebro sententiam aliquam vitae utilem interponens, crebro suavem contionum varietatem intermiscens, cuncta denique cum dulci quadam garrulitate longius producens senumque more verbis non parcens. Altera ex parte ille, quamvis non indiligens veterum lector, tamen, qua illi excellunt, verborum locutionumque varietatem prudentemque pro re nata delectum non satis addidicit, sed ingenii quadam hebetudine intra certorum verborum angustias continere sese cogebatur. Unde factum est ut eadem eodem fere modo ubique narraret, sermoque existeret in ipsa prolixitate pauper atque sui semper similis. Quae illius natura etiamsi furca expellere velis cum semper pelluceat, parcamus censeo bono viro toleremusque continuam *περιττολογίαν*, quam ex parte saltem illius animi candor, morum simplicitas, rerum turpium contemptus compensant. Nec dubitandum quin ipsum illud dulce diffusumque scribendi genus fecerit, ut et antiquitas illum valde ada-

*) Mongalti translationem Gallicam, in qua tales repetitiones omissas esse dicit Wolf p. XLVI adn. 21, nec Petropolitanae bibliothecae nec haec nostra suppeditare potuerunt. Ille tamen, si Wolfii verba recte interpretor, non tam lectorum, quos nos arguimus, sed ipsius scriptoris iudicem agere volebat. [Est ita, quantum, dum Monachii nuper librum raptim percurro, intellegere potui].

**) Cf. I, 2, 5: *ἔστι δ' ὧν καὶ πείρᾳ μετέσχον ἐν βασιλικαῖς ἢ δημοσίαις ὑπηρεσίαις γενόμενος*, quae verba nuper recte explicavit I. Kreutzer 'de Herodiano rerum Romanarum scriptore' diss. Bonn. a. 1881 p. 13. Ac verissime iam Sievers Philol. t. XXVI p. 30 negavit tituli Panhormitani (Orelli 3760 = Henzen 5604) Ti. Claudium Herodianum legatum provinciae Siciliae eundem esse ac rerum scriptorem, mirorque Kleinium 'Verwaltungsbeamte' t. I, 1 p. 143 improbabilem illam Borghesii coniecturam rursus amplectentem.

***) Nolo equidem mediocre opus defendere. Ne tamen nimis acerbe de provinciali illa opera iudicemus aequum est meminisse eorum quae Cassius Dio isque senator de difficultatibus aetatis imperatoriae res ad veritatem narrandi identidem exponit (cf. 53, 19; 54, 15, 3).

maret et prisci editores nullo laudum genere non cumularent. Qui quod non dubitarunt Thucydidi Herodianum Tacitoque aequiparare, subridemus hodie quidem at veniam facile damus: nondum enim illi artem in scriptorum fontes auctoritatemque inquirendi noverant. Quam quidem artem quod saeculum nostrum absolutam perfectamque possidet, non minima felicitatis nostrae pars videtur. Floret enim nunc laeteque pullulat fabrorum dissertationum historicarum natio, gens novarum rerum cupida veterumque superstitionum fortis contemptrix, quae ipsa scriptorum viscera pertrectare didicit ac corda renesque examinare. Qui simulatque in Herodianum impetum fecere, defluit a capite corona tot per saecula gestata, perit ipsa historici appellatio, relinquitur honesto seni vix inter sicarios latronesque locus. Illud tamen mirandum quod, quamvis actum sit de auctoritate, tamen nondum cuiquam ex tot adulescentibus contigit Herodiani non dico fontem sed ne fonticulum quidem nominatim commonstrare*): adeo callide homo vafer officinam suam occultavit. Unde ne futuris quidem doctoribus desperandum puto, imo patet adhuc largus coniecturis campus inexhaustaque manet divinationem materies. Ceterum cum perscrutarer quae de undesexaginta annis illis praeter scriptores aut nummi titulique prodiderunt aut homines docti inde a Tillemontio indagaverunt, emendationis fructum illinc cepi aut nullum aut perexiguum. Enarrationi autem nihil in hac editione dari potuit: commentarii enim critici, a quibus nil nisi pervulgatissimos librariorum errores excludi fas esset, praeter opinionem ita excreverunt ut legentium taedio potius occurrendum quam commoditati consulendum videretur.

Superest ut officia ab amico in amicum collata grato animo praedicem: *Gulielmus* enim *Hoerschelmann* cum improbum plagulas corrigendi laborem nobiscum partiri voluit tum universam hanc editionem consiliorum suorum prudentia summo opere adiuvit.

Scr. Dorpati Kal. Mart. a. 1883.

L. Mendelssohn.

---

*) Ne Kreutzero quidem etiamsi ad has res tractandas plus iudicii quam Büdingeri adseclae attulerit rem ex voto cessisse iudico. Quod enim Dione maxime Herodianum et in Commodi rebus et in Severi initiis usum esse putat (cf. eius dissertationem et alteram commentationem in 'Historische Untersuchungen' Bonnae 1882 p. 218 sq.): ego ut non nego potuisse fieri ut hic illic Herodianus illum inspiceret, ita Kreutzerum quidem et in adseverando nimis fuisse confidentem puto et in demonstrando parum scrupulosum.

Index codicum.

A: Monacensis Gr. 157 }
B: Vindobonensis Gr. 59 } O p. IX. XII. XIII.
V: Venetus Gr. 389 }

a: aldina editio a. 1503 (p. VII. VIII. XII) }
g: Leidensis XXIII Gron. 88 (p. IX adn. XII. XIII) } i p. XII. XIII
l: Laurentianus 70, 17 (p. VII adn. 2. XII. XIII) }

P: Politiani translatio p. VI. VII. XII. XIII

Io: Ioannes Antiochenus (P excerptorum de virtutibus et vitiis est codex Peirescianus, A et V Suidae optimi libri, ille Parisinus hic Leidensis) p. XIV. XV

Asterisco * mea notata sunt.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

*Οἱ πλεῖστοι τῶν περὶ συγκομιδὴν ἱστορίας ἀσχοληθέντων
ἔργων τε πάλαι γεγονότων μνήμην ἀνανεώσασθαι σπουδασάν-
των, παιδείας κλέος ἀίδιον μνώμενοι, ὡς ἂν μὴ σιωπήσαντες
λάθοιεν ἐς τὸν πολὺν ὅμιλον ἀριθμούμενοι, τῆς μὲν ἀληθείας
ἐν ταῖς ἀφηγήσεσιν ὠλιγώρησαν, οὐχ ἥκιστα δὲ ἐπεμελήθησαν
φράσεώς τε καὶ εὐφωνίας, θαρροῦντες ὡς, εἴ τι καὶ μυθῶδες
λέγοιεν, τὸ μὲν ἡδὺ τῆς ἀκροάσεως αὐτοὶ καρπώσονται, τὸ
δ' ἀκριβὲς τῆς ἐξετάσεως οὐκ ἐλεγχθήσεται. εἰσὶ δ' οἳ πρὸς* 2
*ἔχθραν ἢ μῖσος τυράννων, κολακείαν τε ἢ τιμὴν βασιλέων
πόλεώς τε καὶ ἰδιωτῶν, εὐτελῆ καὶ μικρὰ ἔργα λόγων ἀρετῇ
δόξῃ παρέδοσαν τῆς ἀληθείας μείζονι. ἐγὼ δ' ἱστορίαν οὐ* 3
*παρ' ἄλλων ὑποδεξάμενος ἄγνωστόν τε καὶ ἀμάρτυρον, ὑπὸ
νεαρᾷ δὲ τῇ τῶν ἐντευξομένων μνήμῃ, μετὰ πάσης [ἀληθοῦς]
ἀκριβείας ἤθροισα ἐς συγγραφήν, οὐκ ἀτερπῆ τὴν γνῶσιν
καὶ τοῖς ὕστερον ἔσεσθαι προσδοκήσας ἔργων μεγάλων τε καὶ
πολλῶν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ γενομένων. εἰ γοῦν τις παραβάλοι* 4
*πάντα τὸν ἀπὸ τοῦ Σεβαστοῦ χρόνον, ἐξ οὗπερ ἡ Ῥωμαίων
δυναστεία μετέπεσεν ἐς μοναρχίαν, οὐκ ἂν εὕροι ἐν ἔτεσι*

Inscribitur in Bal: *ἡρωδιανοῦ τῆς μετὰ μάρκον βασιλείας α'* (*βιβλίον πρῶτον* a, *λόγος πρῶτος* l), in V: *ἡρωδιανοῦ τῆς μετὰ μάρκον βασιλείας ἱστορίας* $α^{τον}$, in A: *ἡρωδιανοῦ ἱστοριῶν πρώτη*, in g inscriptio evanida || 2. *ἔργων* O, *ἐνίων* a, *τῶν* l, in g vocabulum evanidum || 3. *ὡς ἂν μὴ* Og, *ὅπως μὴ* a l || 4. *ἐς* O, *εἰς* i || *ἀκκούμενοι* l, in mg. m. 2 *ἀριθμούμενοι* || 6. *φράσεως*] *τέρψεως* l. *φράσεώς τε* g in mg. a m. 2, quid in textu fuerit non liquet || *μυθῶδες*] *ἀσθενὲς* l || 7. 8. *τὸ δ' ⟨οὐκ⟩ ἀκριβὲς* coni. Steph || 8. *ἐλεχθήσεται* AB, vitio frequenti || 10. *πόλεων* vertit P || *τε καὶ* om. l, *καὶ* om. Og || *ἀρετῇ* i, *ἀρετῶν* O || 11. *παρέδωκαν* i || 12. *ὑποδεξάμενος* l (hoc vel *παραδ.* voluerat Reisk), *ἀποδ.* Oa, vulgo. in g prima littera evanida || *ὑπὸ νεαρᾷ δὲ τῇ*] *νεαρὰν δ' ἐν τῇ* Reisk. latet fort. *ὑπόγυος* vocabulum, cf. p. 8, 15 || 13. *ἀληθοῦς* in A omitti falso rettulit Irmisch. eiecit Bekk[2] || 16. *χρόνῳ* om. l || 17. *ἐξ*] *ἐφ'* ?* || 18. *ἐς* Bekk[2] qui sic ubique, *εἰς* Oi

περί που διακοσίοις μέχρι τῶν Μάρκου καιρῶν οὔτε βασι-
λειῶν οὕτως ἐπαλλήλους διαδοχάς, οὔτε πολέμων ἐμφυλίων
τε καὶ ξένων τύχας ποικίλας, ἐθνῶν τε κινήσεις καὶ πόλεων
ἁλώσεις τῶν τε ἐν τῇ ἡμεδαπῇ καὶ ἐν πολλοῖς βαρβάροις,
γῆς τε σεισμοὺς καὶ ἀέρων φθοράς, τυράννων τε καὶ βασι-
λέων βίους παραδόξους, πρότερον ἢ σπανίως ἢ μηδ' ὅλως
5 μνημονευθέντας· ὧν οἱ μὲν ἐπιμηκεστέραν ἔσχον τὴν ἀρχήν,
οἱ δὲ πρόσκαιρον τὴν δυναστείαν· εἰσὶ δ' οἱ μέχρι προσ-
ηγορίας καὶ τιμῆς ἐφημέρου μόνης ἐλθόντες εὐθέως κατελύ-
θησαν. μερισθεῖσα γὰρ ἡ Ῥωμαίων ἀρχὴ ἐν ἔτεσιν ἑξήκοντα
ἐς πλείους δυνάστας ἢ ὁ χρόνος ἀπῄτει, πολλὰ καὶ ποικίλα
6 ἤνεγκε καὶ θαύματος ἄξια. τούτων γὰρ οἱ μὲν τὴν ἡλικίαν
πρεσβύτεροι διὰ τὴν ἐμπειρίαν τῶν πραγμάτων ἐπιμελέστερον
ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ὑπηκόων ἦρξαν, οἱ δὲ κομιδῇ νέοι ῥαθυ-
μότερον βιώσαντες πολλὰ ἐκαινοτόμησαν· διόπερ εἰκότως ἐν
ἡλικίαις τε καὶ ἐξουσίαις διαφόροις οὐχ ὅμοια γέγονε τὰ ἐπι-
τηδεύματα. ὡς δ' ἕκαστα τούτων πέπρακται, κατὰ χρόνους
καὶ δυναστείας διηγήσομαι.

2 τῷ βασιλεύοντι Μάρκῳ θυγατέρες μὲν ἐγένοντο πλείους,
ἄρρενες δὲ δύο. τῶν δὲ ἀρρένων τούτων ὁ μὲν ἕτερος κο-
μιδῇ νέος τὸν βίον μετήλλαξε (Βηρίσσιμος δ' ἦν ὄνομα αὐ-
τῷ), τὸν δὲ περιόντα Κόμοδόν τε καλούμενον ὁ πατὴρ μετὰ
πάσης ἐπιμελείας ἀνεθρέψατο, πάντοθεν τοὺς ἐν τοῖς ἔθνε-
σιν ἐπὶ λόγοις δοκιμωτάτους ἐπὶ συντάξεσιν οὐκ εὐκαταφρο-
νήτοις καλῶν, ὅπως συνόντες ἀεὶ παιδεύοιεν αὐτῷ τὸν υἱόν.
2 τάς τε θυγατέρας ἐν ὥρᾳ γενομένας ἐξέδοτο ἀνδράσι τῆς
συγκλήτου βουλῆς τοῖς ἀρίστοις, οὐ τοὺς γένους μακραῖς δια-
δοχαῖς εὐπατρίδας, οὐδὲ τοὺς πλούτου περιβολαῖς λαμπρούς,
κοσμίους δὲ τὸν τρόπον καὶ σώφρονας τὸν βίον γαμβροὺς

---

1. βασιλειῶν] βασιλέων l, βασσιλειῶν g, qui in mg. a m. 2: βασιλειῶν ‖ 5. φορὰς a ‖ τε καὶ] δὲ καὶ l ‖ 6. ἢ ante σπαν. om. l ‖ μηδ' Boecler, μήθ' libri ‖ 7. ἐπιμηκεστέραν Steph, ἐπιμηκέστερον Oag, ἐπιεικέστερον l ‖ 8. τὴν δυναστείαν molesta ‖ μέχρις B ‖ 11. ἐς Bekk², εἰς Oag, om. l ‖ δυνάστας OPgl, δυναστείας a, vulgo ‖ 12. τούτων O, οὕτω i ‖ 13. διὰ τὴν ἐμπειρίαν O, τῇ ἐμπειρίᾳ i ‖ 14. τε om. l ‖ κομιδῇ fort. illatum ex vs. 20 ‖ 16. ἐξουσίαις] exspectabam προαιρέσεσι vel tale quid ‖ 17. πέπρακται i, γέγονε O ‖ 19. βασιλεύοντι] cf. Sievers Philol. t. 26 p. 34 ‖ 21. δ' i, δὲ O ‖ 22. κόμοδον Ogl, const., κόμμοδον a, vulgo ‖ τε om. i ‖ 23. πάσης Schottus, τῆς πάσης A, τῆς ἄλλης BVi, πολλῆς Steph et Reisk ‖ ἐθρέψατο, ἀν sup. vs. a m. 1, ut vid., A ‖ 25. αὐτῷ om. l

αὐτῷ γενέσθαι θέλων· ταῦτα γὰρ μόνα ἀίδια καὶ ἀναφαίρετα
ἡγεῖτο κτήματα.

ἀρετῆς δὲ πάσης ἔμελεν αὐτῷ, λόγων τε ἀρχαιότητος 3
ἦν ἐραστής, ὡς μηδενὸς μήτε Ῥωμαίων μήτε Ἑλλήνων ἀπο-
λείπεσθαι· δηλοῖ δὲ ὅσα καὶ ἐς ἡμᾶς ἦλθεν ἢ λεχθέντα πρὸς
αὐτοῦ ἢ γραφέντα. παρεῖχε δὲ καὶ τοῖς ἀρχομένοις ἑαυτὸν 4
ἐπιεικῆ καὶ μέτριον βασιλέα, τούς τε προσιόντας δεξιούμενος
κωλύων τε τοὺς περὶ αὐτὸν δορυφόρους ἀποσοβεῖν τοὺς ἐν-
τυγχάνοντας. μόνος τε βασιλέων φιλοσοφίαν οὐ λόγοις οὐδὲ
δογμάτων γνώσεσι, σεμνῷ δ' ἤθει καὶ σώφρονι βίῳ ἐπιστώ-
σατο. πολύ τε πλῆθος ἀνδρῶν σοφῶν ἤνεγκε τῶν ἐκείνου
καιρῶν ἡ φορά· φιλεῖ γάρ πως ἀεὶ τὸ ὑπήκοον ζήλῳ τῆς τοῦ
ἄρχοντος γνώμης βιοῦν.

ὅσα μὲν οὖν ἐκείνῳ πέπρακται ἀνδρεῖα καὶ σώφρονα, 5
στρατηγικὴν ἢ πολιτικὴν ἀρετὴν ἔχοντα, πρός τε τοὺς τὰ
ἀρκτῷα τῆς γῆς [ἔθνη βάρβαρα] κατοικοῦντας πρός τε τοὺς
ὑπὸ ταῖς ἀνατολαῖς ποιουμένους τὸν βίον, πολλοῖς καὶ σοφοῖς
ἀνδράσι συγγέγραπται. ἃ δὲ μετὰ τὴν Μάρκου τελευτὴν
παρὰ πάντα τὸν ἐμαυτοῦ βίον εἶδόν τε καὶ ἤκουσα, ἔστι δ'
ὧν καὶ πείρᾳ μετέσχον ἐν βασιλικαῖς ἢ δημοσίαις ὑπηρεσίαις
γενόμενος, ταῦτα συνέγραψα.

γηραιὸν ὄντα Μᾶρκον, καὶ μὴ μόνον ὑφ' ἡλικίας ἀλλὰ 3
⟨καὶ⟩ καμάτοις τε καὶ φροντίσι τετρυχωμένον, διατρίβοντα
[τε] ἐν Παίοσι νόσος χαλεπὴ καταλαμβάνει. ἐπεὶ δὲ αὐτῷ
τὰς πρὸς σωτηρίαν ἐλπίδας φαύλως ἔχειν ὑπώπτευεν, ἑώρα
τε τὸν παῖδα τῆς μειρακίων ἡλικίας ἀρχόμενον ἐπιβαίνειν,
δεδιὼς μὴ νεότης ἀκμάζουσα καὶ ἐν ὀρφανίᾳ ἐξουσίαν αὐτο-

---

1. *αὐτοῦ* l ‖ *ἀίδια* Nauck Mél. Gréco-Rom. t. II p. 218, *ψυχῆς ἴδια* libri. possis etiam *τὰ γὰρ ψυχῆς μόνα ἀίδια καὶ* ‖ 4. *μηδὲ ἑλλήνων* O ‖ 5. *εἰς* libri ‖ *παρ' αὐτοῦ* l ‖ 10. *σώφρονι βίω* O, *βίῳ σώφρονι* i ‖ 11. 12. *ἤνεγκεν ἡ τῶν ἐκ. καιρῶν φορά* i ‖ 12. *φιλεῖ*—13. *βιοῦν* hab. Macarius. ceterum *γνώμη* adscriptum in BVgl ‖ 14. *οὖν* om. l ‖ 15. *στρατηγικὴν — ἔχοντα* deleverim ‖ ⟨*καὶ ὅσα*⟩ *πρός τε* vertit P (Steph) ‖ 16. *ἔθνη βάρβαρα* del. Reiskius. *μέρη βαρβάρους* coni. Steph, *ἤθη* pro *ἔθνη* coni. Faber epist. t. I (Salmurii a. 1659) p. 256 ‖ 17. *ὑπὸ* i, *ἐπὶ* V, *ἀπὸ* B. *ἀπὸ τῶν ταῖς ἀνατολαῖς μερῶν ποιούμ.* A ‖ *καὶ*] *τε καὶ* A ‖ 19. *δ'* i, *δὲ* O ‖ 23. ⟨*καὶ*⟩ *καμάτοις* Reisk ‖ 24. *τε* omisi cum P ‖ *κατελάμβανεν, α* sup. *ε* et *ει* sup. *εν* a m. 1, ut vid., A, *perculit* P, bene ‖ 25. *σωτηρία* BV ‖ 27. *καὶ ἐν*] *ἐν* l

κράτορα καὶ ἀκώλυτον προσλαβοῦσα μαθημάτων μὲν καλῶν
καὶ ἐπιτηδευμάτων ἀφηνιάσῃ, μέθαις δὲ καὶ κραιπάλαις ἐπιδῷ
ἑαυτήν (ῥᾷστα γὰρ αἱ τῶν νέων ψυχαὶ ἐς ἡδονὰς ἐξολισθαί-
2 νουσαι ἀπὸ τῶν παιδείας καλῶν μετοχετεύονται), οἷα δὴ ἄν-
δρα πολυίστορα μάλιστα ἐτάραττε μνήμη τῶν ἐν νεότητι βασι-
λείαν παραλαβόντων, τοῦτο μὲν Διονυσίου τοῦ Σικελιωτῶν
τυράννου, ὃς ὑπὸ τῆς ἄγαν ἀκρασίας καινὰς ἡδονὰς ἐπὶ μεγί-
στοις μισθοῖς ἐθηρᾶτο, τοῦτο δὲ αἱ τῶν Ἀλεξάνδρου διαδόχων
ἐς τοὺς ὑπηκόους ὕβρεις τε καὶ βίαι, δι' ὧν τὴν ἐκείνου ἀρ-
3 χὴν κατῄσχυναν, Πτολεμαῖος μὲν καὶ μέχρις ἀδελφῆς ἰδίας
ἔρωτος προχωρήσας παρά τε τοὺς Μακεδόνων καὶ Ἑλλήνων
νόμους, Ἀντίγονος δὲ Διόνυσον πάντα μιμούμενος, καὶ κιττὸν
μὲν περιτιθεὶς τῇ κεφαλῇ ἀντὶ καυσίας καὶ διαδήματος Μα-
4 κεδονικοῦ, θύρσον δὲ ἀντὶ σκήπτρου φέρων· ἔτι δὲ καὶ μᾶλ-
λον αὐτὸν ἐλύπει τὰ μὴ πρὸ πολλοῦ ἀλλ' ὑπόγυον ἔχοντα
τὴν μνήμην, τά τε Νέρωνι πεπραγμένα, ὃς ἐχώρησε μέχρι
μητρῴου φόνου παρεῖχέ τε τοῖς δήμοις ἑαυτὸν καταγέλαστον
θέαμα, τά τε Δομετιανῷ τετολμημένα, τῆς ἐσχάτης ὠμότη-
5 τος οὐδὲν ἀπολείποντα· τοιαύτας δὴ τυραννίδος εἰκόνας
ὑποτυπούμενος ἐδεδίει τε καὶ ἤλπιζεν. οὐ μετρίως δ' αὐτὸν
ἐτάραττον καὶ οἱ Γερμανοὶ γειτνιῶντες, οὓς οὐδέπω πάντας
ἐκεχείρωτο, ἀλλὰ τοὺς μὲν πειθοῖ ἐς συμμαχίαν προσηγάγετο,
τῶν δὲ καὶ κρατήσας ἦν τοῖς ὅπλοις· ἦσαν δέ τινες οἳ δια-
δράντες πρὸς τὸ παρὸν ἀνεκεχωρήκεσαν δέει τῆς παρουσίας
τοιούτου βασιλέως. ὑπώπτευεν οὖν μὴ τῆς ἡλικίας τοῦ μει-

---

1. in mg. 1^2 adscriptum ὡραῖον. et sic saepius, in g quoque ‖ 3. ῥᾷστα — 4. μετοχετεύονται habet Macar. ceterum in Bl^2 adscriptum in mg. γνώμη ‖ 3. 9. εἰς libri ‖ 3. malim ἐξολισθάνουσαι, et ita deinceps ‖ 6. Σικελιωτῶν*, *Siciliae tyranni* P, σικελιώτου Oi ‖ 7. ὑπὸ Nauck p. 220, ἀπὸ libri ‖ ἄγαν om. O ‖ καινὰς om. a, hab. OPgl, addiditque 'ex vet.' suo Steph ‖ 10. Πτολεμαῖος — 12. νόμους hab. Macar. ‖ 10. μέχρι ⟨τοῦ τῆς⟩ ἀδ. coni. Steph ‖ ἰδίας i Macar., γνησίας O. in l post ἰδίας rasura plurium litt. ‖ 12. Ἀντίγονος] Ἀντίοχος Meineke ann. phil. t. 87 (a. 1863) p. 382 Epiphanen intellegens. ad Demetrium Poliorceten haec refert Droysen Hellen. t. II^2, 1 p. 316, 5 ‖ πάντα om. P, ⟨ἐς⟩ πάντα vel Διονύσου πάντα coni. Reisk ‖ κισσὸν libri ‖ 13. καὶ διαδ. Μακεδ. del. Meineke l. d. ‖ 15. participium velut γενόμενα post πολλοῦ supplebat Steph ‖ 20. ἤλπιζεν] ἀπήλπιζεν?* ni males ἤλπιζεν ⟨ὅμοια⟩ coll. VIII, 1, 6 ‖ 21. πάντας] *plane* P: πάντως ‖ 23. τοὺς δὲ κρατήσας O ‖ δὲ ⟨καί⟩ τινες Reisk ‖ οἳ διαδράντες (hoc vocab. fort. recte) om. A ‖ 24. πρός τε τὸ παρὸν O ‖ ἀνακεχ. libri

ϱακίου καταφϱονήσαντες ἐπιθῶνται αὐτῷ· ἐϱᾷ γὰϱ τὸ βάϱ-
βαϱον καὶ ἐπὶ ταῖς τυχούσαις ἀφοϱμαῖς ῥᾷστα κινούμενον.
κυμαίνουσαν οὖν ἔχων τοσαύταις φϱοντίσι τὴν ψυχήν, συγ- 4
καλέσας τοὺς φίλους ὅσοι τε παϱῆσαν τῶν συγγενῶν, καὶ τὸν
παῖδα παϱαστησάμενος, ἐπειδὴ πάντες συνῆλθον, ἠσυχῇ τοῦ
σκίμποδος κουφίσας ἑαυτὸν τοιούτων λόγων ἤϱξατο.

"ἄχθεσθαι μὲν ὑμᾶς ἐφ' οἷς ὁϱᾶτέ με διακείμενον, θαυ- 2
μαστὸν οὐδέν· φύσει τε γὰϱ τὸ ἀνθϱώπινον ἐλεεινὸν ἐν ταῖς
τῶν ὁμοφύλων συμφοϱαῖς, τά τε δεινὰ ὑπ' ὄψιν πεσόντα
οἶκτον πϱοκαλεῖται μείζονα. ἐμοὶ δέ τι καὶ πλέον ὑπάϱχειν
παϱ' ὑμῶν οἴομαι· ἐκ γὰϱ ὧν αὐτὸς διάκειμαι πϱὸς ὑμᾶς,
ἀμοιβαίαν εὔνοιαν εἰκότως ἤλπικα. νῦν δὲ καιϱὸς εὔκαιϱος 3
ἐμοί τε αἰσθέσθαι μὴ μάτην ἐς ὑμᾶς τοσούτου χϱόνου τιμήν
τε καὶ σπουδὴν κατατεθεῖσθαι, ὑμῖν τε ἀποδοῦναι χάϱιν, δεί-
ξασιν ὅτι ὑπὲϱ ὧν ἐτύχετε οὐκ ἀμνημονεῖτε. ὁϱᾶτε δή μοι
τὸν υἱόν, ὃν αὐτοὶ ἀνεθϱέψασθε, ἄϱτι τῆς μειϱακίων ἡλικίας
ἐπιβαίνοντα καὶ δεόμενον ὥσπεϱ ἐν χειμῶνι καὶ ζάλῃ τῶν
κυβεϱνησόντων, μή ποι φεϱόμενος ὑπ' ἀτελοῦς τῆς τῶν δεόν-
των ἐμπειϱίας ἐς φαῦλα ἐπιτηδεύματα πϱοσαϱαχθῇ. γένεσθε 4
δὴ οὖν αὐτῷ ὑμεῖς ἀνθ' ἑνὸς ἐμοῦ πατέϱες πολλοί, πεϱιέπον-
τές τε καὶ τὰ ἄϱιστα συμβουλεύοντες. οὔτε γὰϱ χϱημάτων
πλῆθος οὐδὲν αὔταϱκες πϱὸς τυϱαννίδος ἀκϱασίαν, οὔτε
δοϱυφόϱων φϱουϱὰ ἱκανὴ ῥύεσθαι τὸν ἄϱχοντα, εἰ μὴ πϱοσ-
υπάϱχοι ἡ τῶν ὑπηκόων εὔνοια. μάλιστα δὲ ἐκεῖνοι ἐς ἀϱχῆς 5
μῆκος ἀκινδύνως ἤλασαν, ὅσοι μὴ φόβον ἐξ ὠμότητος, πό-
θον δὲ τῆς αὐτῶν χϱηστότητος ταῖς τῶν ἀϱχομένων ψυχαῖς
ἐνέσταξαν. οὐ γὰϱ οἱ ἐξ ἀνάγκης δουλεύοντες ἀλλ' οἱ μετὰ
πειθοῦς ὑπακούοντες ἀνύποπτα καὶ ἔξω κολακείας πϱοσποιή-

1. ἐπιθῶνται om. l. *arma resumerent* P: πάλιν ἐπιθ. (Steph) ‖ γὰϱ a, δὲ Ogl. ceterum γνώμη adscriptum in mg. BV ‖ 2. ῥᾷστα om. P, bene ‖ κινούμενον O, κινεῖσθαι i, vulgo ‖ 3. οὖν] μὲν οὖν A ‖ 3. 4. συγκ. τε τοὺς O ‖ 5. ante τοῦ praepositionem desidero ‖ 8. τε] Δὲ A ‖ 10. πϱοσκαλεῖται O ‖ 13. εἰς Ogl, πϱὸς a, vulgo ‖ 15. ὅτι ὑπὲϱ] ὅτιπεϱ coni. Steph ‖ 16. ἀνεθϱέψατε A ‖ ἄϱτι om. O ‖ 18. μή ποι] μήπου A ‖ 19. 24. εἰς libri ‖ 19. πϱοσαϱϱαχθῇ a ‖ 20. ἐμοῦ om. A ‖ 21. οὔτε — p. 10, 4 ἐξουσίας hab. Macar. ‖ 22. ἀκϱασίαν corruptum. ἀσφάλειαν Gedike, ἀκηϱασίαν dubitanter Nauck Mél. Gr.-R. II p. 220, 3 ‖ 23. ⟨οὐδεμία⟩ ἱκανὴ?* ‖ 23. 24. πϱοσυπάϱχοι Faber, πϱουπάϱχοι Ai, πϱουπάϱχει BVMacar. ‖ 25. post μῆκος 3—4 litt. ras. in g ‖ 26. δὲ ⟨ἐκ⟩ τῆς αὐτῶν χϱηστότητος (sic) ex P coni. Steph ‖ 28. ἀνύποπτα] ἀνύποπτοι a, vulgo. vocabulum h. l.

του δρῶντές τε καὶ πάσχοντες διατελοῦσι, καὶ οὐδέ ποτε
6 ἀφηνιάζουσιν, ἢν μὴ βίᾳ καὶ ὕβρει ἐπὶ τοῦτο ἀχθῶσι. χαλε-
πὸν δὲ μετριάσαι τε καὶ ὅρον ἐπιθεῖναι ἐπιθυμίαις ὑπηρετού-
σης ἐξουσίας. τοιαῦτα δὴ συμβουλεύοντες αὐτῷ, καὶ ὧν
ἀκούει παρὼν ὑπομιμνήσκοντες, ὑμῖν τε αὐτοῖς καὶ πᾶσιν
ἄριστον ἀποδείξετε βασιλέα, τῇ τε ἐμῇ μνήμῃ χαριεῖσθε τὰ
μέγιστα, οὕτω τε μόνως ἀίδιον αὐτὴν ποιῆσαι δυνήσεσθε."
7 τοσαῦτα εἰπόντα τὸν Μᾶρκον ἐπιπεσοῦσα λιποθυμία
κατεσίγασεν· ὑπὸ δὲ ἀσθενείας τε καὶ ἀθυμίας αὖθις ὑπτία-
ζεν. οἶκτος δὲ πάντας ἐλάμβανε τοὺς παρόντας, ὡς μηδὲ
κατασχόντας αὐτῶν τινὰς ἐς οἰμωγὴν ἀναβοῆσαι. ὃ μὲν οὖν
νυκτός τε καὶ ἡμέρας ἐπιβιώσας μιᾶς ἀνεπαύσατο, πόθον τε
τοῖς καθ' αὑτὸν ἀνθρώποις ἐγκαταλιπὼν ἀρετῆς τε ἀίδιον
8 μνήμην ἐς τὸν ἐσόμενον αἰῶνα. τελευτήσαντος δὲ Μάρκου,
ἐπειδὴ διεφοίτησεν ἡ φήμη, πᾶν τε τὸ παρὸν στρατιωτικὸν
καὶ τὸ δημῶδες πλῆθος ὁμοίως πένθει κατείχετο, οὐδέ τις
ἦν ἀνθρώπων τῶν ὑπὸ τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ὃς ἀδακρυτὶ
τοιαύτην ἀγγελίαν ἐδέχετο· πάντες δ' ὥσπερ ἐκ μιᾶς φωνῆς,
οἳ μὲν πατέρα χρηστόν, οἳ δ' ἀγαθὸν βασιλέα, γενναῖον δὲ
ἕτεροι στρατηγόν, οἳ δὲ σώφρονα καὶ κόσμιον ἄρχοντα ἀν-
εκάλουν, καὶ οὐδεὶς ἐψεύδετο.

5 ὀλίγων δὲ διελθουσῶν ἡμερῶν, ἐν ὅσαις περὶ τὴν κη-
δείαν τοῦ πατρὸς τὸν υἱὸν ἀπησχόλουν, ἔδοξε τοῖς φίλοις
προαγαγεῖν τὸ μειράκιον ἐς τὸ στρατόπεδον, ὡς ἂν διαλε-
χθείη τε τοῖς στρατιώταις, καὶ χρήματα δωρησάμενος, ὡς ἔθος
ἐστὶ τοῖς βασιλείαν διαδεχομένοις, μεγαλόφρονι ἐπιδόσει οἰκειώ-

---

delendum puto, et post *πάσχοντες* (p. 10, 1) inserenda *ἀνεκτὰ πιστοὶ* vel sim. (*ἀνεκτὰ ἔπαθον* Thuc. VII, 77, 4) ‖ 1. *διατελοῦσι* A V Macar., *-σιν* Bi. *διὰ τέλους, οὐδέποτε* Reisk ‖ *καὶ* ante *οὐδέ* om. i ‖ 2. *καὶ*] *κὰν* B, *κἂν* V ‖ *τοῦτο* O, et g corr., *τούτῳ* ag[1] l ‖ *ταχθῶσι* V ‖ 2. *χαλεπὸν*—4. *ἐξουσίας* hab. cod. Palat. 129 (cf. Haupt Herm. t. XIV p. 58 sq., Müller mus. Rhen. t. XXXVI p. 145 sq.) fol. 31[b] ‖ 3. *μετριάσαι* Bekk[2], *μετρῆσαι* libri ‖ *τε*] *τι* O ‖ 4. *δὴ* Ogl, *δὲ* a ‖ 5. *παρὼν*] *παρ' ὧν* AB ‖ *πᾶσιν*] *reliquis omnibus* P ‖ 7. *τε*] *γὰρ*?* *quam scilicet* P ‖ 8. *τοσαῦτα*] *talia* P ‖ *λιποθυμία* Bekk[2], *λειπ.* libri ‖ 9. *τε* om. i ‖ 11. *τινὰς αὐτῶν* i ‖ 11. 14. *εἰς* libri ‖ 13. *κατ' αὐτὸν* A ‖ *ἀπολιπὼν* A ‖ *τε* om. a ‖ 16. *οὐδέ τις*—18. *ἐδέχετο* om. l ‖ 17. *τῶν* om. O ‖ 18. ante *τοιαύτην* 2—3 litt. ras. in g ‖ 19. *δ'*] *δὲ* l ‖ 22. *ὅσαις*] imo *αἷς* ‖ 24. *προαγαγεῖν* gl et Reisk, *προσαγαγεῖν* Oa ‖ *ἐς* O, *εἰς* i ‖ *ἂν* om. i ‖ 25. *τε* om. O ‖ *δωρησάμενος* O, *-ον* i

σηται τὸ στράτευμα. παρηγγέλθη τε δὴ πᾶσιν ἐλθεῖν ἐς τὸ 2
εἰωθὸς πεδίον [αὐτοὺς ὑποδέχεσθαι]. προελθὼν δὲ ὁ Κόμο-
δος τάς τε βασιλείους θυσίας ἐπετέλει, καὶ βήματος αὐτῷ ἐς
ὕψος ἀρθέντος ἐν μέσῳ τῷ στρατοπέδῳ ἀνελθὼν ἐπ' αὐτό,
καὶ περιστησάμενος τοὺς πατρῴους φίλους (πολλοὶ δὲ καὶ
λόγιοι παρῆσαν αὐτῷ), ἔλεξε τοιάδε.

"κοινὴν εἶναί μοι πρὸς ὑμᾶς τὴν ἐπὶ τοῖς καταλαβοῦσιν 3
ἀλγηδόνα, καὶ μηδέν τι ἧττον ὑμᾶς ἐμοῦ δυσφορεῖν, ἐμαυ-
τὸν ἀκριβῶς πέπεικα. οὐδὲ γὰρ περιόντος μοι τοῦ πατρὸς
πλεονεκτεῖν ὑμῶν ἠξίουν. ἐκεῖνος γὰρ πάντας ὑμᾶς ὡς ἐμὲ
ἠγάπα. ἔχαιρε γοῦν μᾶλλον συστρατιώτην με ἢ υἱὸν καλῶν·
τὴν μὲν γὰρ [προσηγορίαν] ἡγεῖτο φύσεως, τὴν δ' ἀρετῆς
κοινωνίαν. φέρων τέ με πολλάκις ἔτι νήπιον ὄντα ταῖς ὑμε-
τέραις ἐνεχείρισε πίστεσι. διόπερ καὶ ῥᾷστα πάσης εὐνοίας 4
μεθέξειν πρὸς ὑμῶν ἤλπικα, τῶν μὲν πρεσβυτέρων τροφεῖά
μοι ταῦτα ὀφειλόντων, τοὺς δ' ἡλικιώτας εἰκότως ἂν καὶ
συμφοιτητὰς τῶν ἐν ὅπλοις ἔργων ἀποκαλοίην· πάντας γὰρ
ἡμᾶς ὡς ἕνα ὁ πατὴρ ἐφίλει τε καὶ πᾶσαν ἀρετὴν ἐπαίδευεν.
ἔδωκε δὲ μετ' ἐκεῖνον ἐμὲ βασιλέα ἡ τύχη, οὐκ ἐπείσακτον, 5
ὥσπερ οἱ πρὸ ἐμοῦ προσκτήτῳ σεμνυνόμενοι ἀρχῇ, ἀλλὰ
μόνος τε ὑμῖν ἐγὼ ἐν τοῖς βασιλείοις ἀπεκυήθην, καὶ μὴ
πειραθέντα με ἰδιωτικῶν σπαργάνων ἅμα τῷ τῆς γαστρὸς
προελθεῖν ἡ βασίλειος ἐδέξατο πορφύρα, ὁμοῦ δέ με εἶδεν
ἥλιος ἄνθρωπον καὶ βασιλέα. εἰκότως ἂν οὖν ταῦτα λογιζό- 6
μενοι στέργοιτε οὐ δοθέντα ὑμῖν ἀλλὰ γεννηθέντα αὐτοκρά-
τορα. ὁ μὲν γὰρ πατὴρ ἐς οὐρανον ἀναπτὰς ὀπαδὸς ἤδη
καὶ σύνεδρός ἐστι θεῶν· ἡμῖν δὲ χρὴ μέλειν τῶν ἐν ἀνθρώ-

1. τε δὴ] δὴ om. A. an τε del.?* ‖ 1. 3. 26. εἰς libri ‖ 2. αὐτοὺς ὑποδέχεσθαι eieci. cf. VI, 3, 2: ἐξελθεῖν πάντας κελεύσας ἐς τὸ σύνηθες πεδίον ‖ προελθὼν iP, προσελθὼν O ‖ 3. βασιλείους] βασιλείας A ‖ 10. ὑμῶν om. l ‖ ἠξίουν corruptum puto. possis fort. ἐξῆν ‖ ὑμᾶς O, ἡμᾶς i P. cf. Nauck Mél. Gr.-R. II p. 221 ‖ ὡς ἐμὲ Nauck, ὡς ἕνα libri ‖ 11. ἔχαιρε γοῦν Bekk[2], ἔχαιρεν οὖν libri ‖ 12. προσηγορίαν del. Nauck l. d. ‖ τὴν δ'] τῆς δ' A ‖ 13. ἔτι om. i ‖ 16. δ' om. BV ‖ 17. ἀποκαλοίμην O ‖ πάντας —18. ἐπαίδευεν interpolata puto ‖ 18. ἡμᾶς gP, et l[1] ex ὑμᾶς, ὑμᾶς Oa ‖ 19. ἐπίσακτον V ‖ 20. προσκτ. σεμν. ἀρχῇ glossema puto ‖ ⟨οὐδὲ⟩ vel ⟨καὶ⟩ προσκτ. σεμνυνόμενον ἀρχῇ coni. Steph ‖ προσκτήκτω (sic) B ‖ σεμνυνόμενοι O, -ον iP ‖ 21. ἐπεκυήθην V ‖ 23. ἐδέξατο BV, ὑπεδέξατο Ai ‖ πορφύρα O, πορφυρὶς i ‖ 23. ὁμοῦ—24. βασιλέα hab. cod. Pal. 129 fol. 31[b] ‖ 23. ὁμοῦ δὲ] *simulque* P, bene ‖ 24. ἂν quod tacite add. Steph, habet g ‖ 26. γὰρ] οὖν?* ‖ εἰς τὸν οὐρανὸν O

ποις καὶ τὰ ἐπὶ γῆς διοικεῖν. κατορθοῦν δὲ αὐτὰ καὶ βε-
βαιοῦν ὑμέτερον ἔργον, εἴ τά τε τοῦ πολέμου λείψανα μετὰ
πάσης ἀνδρείας ἀπαλείψαιτε καὶ τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν μέχρις
7 ὠκεανοῦ προαγάγοιτε. ὑμῖν τε γὰρ ταῦτα δόξαν οἴσει, καὶ
τὴν τοῦ κοινοῦ πατρὸς μνήμην χάρισιν ἀξίαις οὕτως ἀμεί-
ψεσθε· ὃν ἐπακούειν τε τῶν λεγομένων καὶ τὰ πραττόμενα
ἐφορᾶν ἡγεῖσθε. εὐδαιμονοίημεν δ' ἂν τὰ δέοντα πράττοντες
ὑπὸ τοιούτῳ μάρτυρι. καὶ τὰ μὲν πρότερον ὑμῖν ἀνδρείως
κατορθωθέντα ἐς τὴν ἐκείνου σοφίαν τε καὶ στρατηγίαν τὴν
ἀναφορὰν ἔχει· ὅσα δ' ἂν σὺν ἐμοὶ βασιλεῖ νέῳ προθύμως
ἐπιδείξησθε, τούτων τὴν δόξαν πίστεώς τε ἀγαθῆς καὶ ἀν-
8 δρείας ἀποίσεσθε. τό τε ἐν ἡμῖν νέον σεμνότητος πληρώσετε
τῇ τῶν ὑμετέρων ἔργων ἀνδραγαθίᾳ. τὸ βάρβαρον δὲ ἐν
ἀρχῇ νέας ἡγεμονίας κολασθὲν οὔτε ἐς τὸ παρὸν καταθαρ-
σήσει τῆς ⟨ἡμετέρας⟩ ἡλικίας [καταφρονῆσαν], τά τε μέλλοντα
φοβήσεται δέει τῶν πεπειραμένων."

τοσαῦτα ὁ Κόμοδος εἰπὼν καὶ μεγαλοφρόνως δωρεαῖς
χρημάτων οἰκειωσάμενος τὸ στρατιωτικόν, ἐς τὴν βασίλειον
ἐπανῆλθεν αὐλήν.

6 ὀλίγου μὲν οὖν τινὸς χρόνου πάντα ἐπράττετο τῇ γνώμῃ
τῶν πατρῴων φίλων, οἳ πανημέριοι συνῆσαν αὐτῷ τὰ βέλ-
τιστα συμβουλεύοντες, καὶ τοσοῦτον ἐνδιδόντες χρόνον ὅσον
ἐνόμιζον αὐτάρκη πρὸς σώφρονα τοῦ σώματος ἐπιμέλειαν.
παρεισδύντες δέ τινες τῶν ἐπὶ τῆς αὐλῆς οἰκετῶν διαφθεί-
ρειν ἐπειρῶντο νέον ἦθος βασιλέως, ὅσοι τε κόλακες τραπέ-
ζης, καὶ τὸ εὔδαιμον γαστρὶ καὶ τοῖς αἰσχίστοις μετροῦσιν,
ὑπομιμνήσκοντες αὐτὸν τῆς ἐν Ῥώμῃ τρυφῆς, θεάματά τε

3. ἀνδρίας g ‖ ἀπαλείψαιτε Bekk, ἀπολήψετε O, ἀπαλείψετε gl, ἀπαλείψοιτε a ‖ 4. προαγάγοιτε iP, προσαγ. O ‖ 6. τε om. A ‖ 8. ἀνδρείως fort. spurium ‖ 9. 14. 18. εἰς libri ‖ 11. ἐπιδείξησθε Aag, ἐπιδείξεσθε V, ἐπεδείξεσθε (sic) B, ἐπιδείξασθε l ‖ τούτων] αὐτοὶ ?* ni malis τούτων ⟨αὐτοί⟩. *ea sunt vobis ipsis* P ‖ 11. 12. ἀνδρίας gl ‖ 13. ὑμετέρων ex ἡμετ. B[1] ‖ τό τε βάρβαρον ἐν i ‖ 14. κολασθὲν O, κωλυθὲν i, *repressa* P ‖ 14. 15. malim καταθαρρήσει ‖ 15. ἡμετέρας cum P add. Steph ‖ καταφρονῆσαν seclusi ‖ 17. μεγαλοφρόνως Irmisch, et Nauck p. 230, μεγαλοφρόνοις O, μεγαλόφροσι i, vulgo ‖ 25. νέον ἦθος βασιλέως] *iuvenis imperatoris indolem* P ‖ 26. γαστρὶ i, γάστριον O. Dem. de cor. § 366: τῇ γαστρὶ μετροῦντες καὶ τοῖς αἰσχίστοις τὴν εὐδαιμονίαν, unde malim ⟨τῇ⟩ γαστρὶ ‖ 27. ὑπομιμνήσκοντες a, ὑπεμίμνησκον Ogl et vetus Stephani. ceterum scabra totius enuntiati conformatio ‖ αὐτὸν] αὐτῷ l

*καὶ ἀκούσματα τερπνὰ διηγούμενοι, τήν τε τῶν ἐπιτηδείων
δαψίλειαν καταριθμοῦντες, διαβάλλοντές τε πᾶσαν τὴν ἐπὶ
ταῖς ὄχθαις τοῦ Ἴστρου ὥραν μήτε ὀπώρας εὔφορον κρυεράν
τε ἀεὶ καὶ συννεφῆ. "οὐ παύσῃ" δὲ ἔλεγον, "ὦ δέσποτα,* 2
*πηγνύμενόν τε καὶ ὀρυττόμενον πίνων ὕδωρ; ἄλλοι δὲ ἀπο-
λαύσουσι πηγῶν τε θερμῶν καὶ ψυχροῦ νάματος ἀτμίδων τε
καὶ ἀέρων, ὧν Ἰταλία μόνη εὔφορος;" τοιαῦτα δή τινα τῷ
μειρακίῳ ὑποτυπούμενοι ἤγειρον αὐτοῦ τὰς ὀρέξεις ἐς τὴν
ἡδονῶν ἐπιθυμίαν. αἰφνιδίως δὲ καλέσας τοὺς φίλους πο-* 3
*θεῖν ἔλεγε τὴν πατρίδα· ὁμολογεῖν δὲ τὰς αἰτίας τῆς αἰφνι-
δίου ὁρμῆς αἰδούμενος, δεδιέναι προσεποιεῖτο μή τις ἐκεῖ[σε]
προκαταλάβοι τὴν βασίλειον ἑστίαν τῶν εὐπατριδῶν [πλου-
σίων], εἶθ' ὥσπερ ἐξ ὀχυρᾶς ἀκροπόλεως δύναμιν καὶ περι-
βολὴν συγκροτήσας ἐπιθῆται τῇ ἀρχῇ. αὐτάρκης δὲ ὁ δῆμος
χορηγῆσαι πλῆθος ἐπιλέκτων νεανιῶν.*

τοιαῦτά τινα προφασιζομένου τοῦ μειρακίου οἱ μὲν ἄλλοι 4
*συνεστάλησάν τε τὴν ψυχήν, καὶ σκυθρωπαῖς ταῖς ὄψεσιν ἐς
γῆν ἔνευσαν. Πομπηιανὸς δέ, ὃς πρεσβύτατός τε ἦν ἁπάν-
των καὶ κατ' ἐπιγαμίαν προσήκων αὐτῷ (συνῴκει γὰρ τῇ
πρεσβυτάτῃ τῶν ἀδελφῶν τοῦ Κομόδου) "ποθεῖν μέν σε"
ἔφη, "τέκνον καὶ δέσποτα, τὴν πατρίδα εἰκός· καὶ γὰρ αὐτοὶ
τῶν οἴκοι ὁμοίᾳ ἐπιθυμίᾳ ἑαλώκαμεν. ἀλλὰ τὰ ἐνταῦθα προυρ-* 5
*γιαίτερα ὄντα καὶ μᾶλλον ἐπείγοντα ἐπέχει τὴν ἐπιθυμίαν.
τῶν μὲν γὰρ ἐκεῖ[σε] καὶ ὕστερον ἐπὶ πλεῖστον αἰῶνα ἀπο-
λαύσεις, ἐκεῖ τε ἡ Ῥώμη ὅπου ποτ' ἂν ὁ βασιλεὺς ᾖ. τὸν δὲ
πόλεμον ἀτελῆ καταλιπεῖν μετὰ τοῦ ἀπρεποῦς καὶ ἐπισφαλές·
θάρσος γὰρ ἐμβαλοῦμεν τοῖς βαρβάροις, οὐκ ἐπανόδου πόθον
ἀλλὰ φυγὴν καὶ δέος ἡμῶν καταγνοῦσι. καλὸν δέ σοι χει-* 6
ρωσαμένῳ πάντας αὐτούς, καὶ τὴν ὑπὸ τῇ ἄρκτῳ ἀρχὴν ὠκε-

---

2. *τε*] *δὲ* Reisk ‖ 3. *τοῦ* om. A ‖ 4. *συνεφῆ* BVa ‖ distinxit Bekk^2. cf. similia ap. Hauptium opusc. III p. 513 ‖ 5. *τε* om. l ‖ 8. 17. *εἰς* libri ‖ 8. 9. *τὴν τῶν ἡδ.* l ‖ 9. *δὲ*] *itaque* P, bene ‖ 11. 24. *ἐκεῖ**, *ἐκεῖσε* libri ‖ 12. *πλουσίων* eieci. ⟨*καὶ*⟩ *πλ.* coni. Reisk, ⟨*ἢ*⟩ *πλ.* Irmisch ‖ 13. ⟨*πλούτου*⟩ *περιβολὴν* coni. Steph. mihi vocabulum ipsum corruptum videtur ‖ 14. *ἐπιθῆται*] *ἐπιθῆτε* B, *ἐπιθεῖται* a, unde *ἐπιθεῖτο* coni. Steph ‖ 15. *ἐπιχορηγῆσαι* A ‖ 18. *ὃς* om. A ‖ 23. *καὶ μᾶλλον* om. l ‖ *ἐπείγοντα*] *ἐπίγονω* (sic) l. *καὶ μᾶλλον ἐπείγοντα* verba *προυργιαίτερα* vocabuli interpretamentum esse putare noli ‖ 24. 25. *ἀπολαύσεις*, ⟨*καὶ νῦν ἤδη ἀπολαύεις*⟩. [illegible] *γὰρ ἡ Ῥ.* Reisk, non credo recte

ανῷ ὁρίσαντι, ἐπανελθεῖν οἴκαδε θριαμβεύοντί τε καὶ δεσμίους ἀπάγοντι καὶ αἰχμαλώτους βασιλεῖς τε καὶ σατράπας βαρβάρους. τούτοις γὰρ [καὶ] οἱ πρὸ σοῦ Ῥωμαῖοι μεγάλοι τε καὶ ἔνδοξοι γεγόνασι. δεδιέναι δέ σε οὐ χρὴ μή τις ἐκεῖ τοῖς πράγμασιν ἐπιθῆται. οἵ τε γὰρ ἄριστοι τῆς βουλῆς ἐνταῦθα σὺν σοί· ἥ τε στρατιωτικὴ δύναμις παροῦσα πᾶσα τῆς σῆς ἀρχῆς προασπίζει· ταμιεῖά τε χρημάτων βασιλικῶν ἐνταῦθα πάντα· ἥ τε τοῦ πατρὸς μνήμη αἰώνιόν σοι πίστιν καὶ εὔνοιαν παρὰ τῶν ἀρχομένων ἐβεβαίωσεν."

7 τοιαῦτά τινα ἐς προτροπὴν καὶ τὴν πρὸς τὰ κρείττονα ὁρμὴν ὁ Πομπηιανὸς εἰπὼν διέτρεψε πρὸς ὀλίγον τὸ μειράκιον· αἰδεσθεὶς γὰρ ὁ Κόμοδος τὰ λεχθέντα, οὐδέν τε οἷόστε ὢν εὐλόγως ἀποκρίνασθαι, τοὺς φίλους ἀπεπέμψατο, φήσας
8 ἀκριβέστερον καθ' αὑτὸν ἐπισκέψεσθαι τὸ πρακτέον. ἐγκειμένων δὲ τῶν περὶ αὐτὸν θεραπόντων οὐκέτι μὲν τοῖς φίλοις οὐδὲν ἐκοινώσατο, ἐκπέμψας δὲ γράμματα, καὶ διανείμας οἷς ἐδοκίμασε τῆς ὄχθης τοῦ Ἴστρου τὴν πρόνοιαν, προστάξας τε αὐτοῖς ἀνέχειν τὰς τῶν βαρβάρων ἐπιδρομάς, ἐπαγγέλλει τὴν ἔξοδον. οἱ μὲν οὖν διῴκουν τὰ ἐγκεχειρισμένα· οἳ καὶ οὐ πολλῷ χρόνῳ πλείστους τῶν βαρβάρων ὅπλοις ἐχειρώσαντο, τοὺς δὲ ἐπὶ μεγάλαις συντάξεσιν ἐς φιλίαν ἐπηγάγοντο, ῥᾷστα
9 πείσαντες. φύσει γὰρ τὸ βάρβαρον φιλοχρήματον, καὶ κινδύνων καταφρονήσαντες ἢ δι' ἐπιδρομῆς καὶ ἐφόδου τὸ χρειῶδες πρὸς τὸν βίον πορίζονται, ἢ μεγάλων μισθῶν τὴν εἰρήνην ἀντικαταλλάττονται. ἅπερ ὁ Κόμοδος εἰδώς, καὶ τὸ ἀμέριμνον ἑλόμενος, ἀφειδῶς τε ἔχων χρημάτων, πάντα ἐδίδου τὰ αἰτούμενα.

7 τῆς δὲ ἐξόδου διαγγελθείσης κίνησις δὴ μεγίστη καταλαμβάνει τὸ στρατόπεδον, καὶ πάντες αὐτῷ συναπελθεῖν ἤθελον, ὡς ἀπαλλαγεῖεν μὲν τῆς ἐν τῇ πολεμίᾳ διατριβῆς, ἀπολαύσειαν δὲ τῆς ἐν Ῥώμῃ τρυφῆς. ἐπειδὴ δὲ διεφοίτησεν ἡ

---

1. ὁρίσαντι O, ὁρίσαντα i, vulgo ‖ 2. καὶ αἰχμαλώτους molesta ‖ 3. καὶ omisi cum OP ‖ 6. παροῦσα Ai, παρά σοῦ (sic) V, παρὰ σοῦ B ‖ 7. ταμιεῖά τε βασιλικὰ χρημάτων l ‖ 9. ἀρχομένων O, ἀρχόντων i P ‖ 10. τοιαῦτ' ἄττα A ‖ εἰς libri ‖ κρείττω A, bene ‖ 12. γὰρ i, δὲ O ‖ 14. ἐπισκέψεσθαι Steph, ἐπισκέψασθαι libri ‖ 18. ἐπαγγέλει BV, et sic saepe ‖ 22. φύσει — 25. ἀντικαταλλάσσονται habet Macarius ‖ 23. καταφρονήσαντος B ‖ 24. πρὸς τὸν βίον fort. spuria ‖ 25. ἀντικαταλλάσσονται libri ‖ 26. ἑλόμενος*, ὠνόμενος A, ὠνούμενος BVi, vulgo

φήμη ἄγγελοί τε ἧκον κηρύττοντες τὴν τοῦ βασιλέως ἄφιξιν,
ὑπερήσθη τε ὁ Ῥωμαίων δῆμος καὶ χρηστὰς εἶχεν ἐλπίδας
νέου αὐτοκράτορος ἐπιδημίᾳ, πατρῴζειν τὸ μειράκιον ἡγού-
μενοι. ἀνύσας δὲ τὴν ὁδοιπορίαν ὁ Κόμοδος μετὰ νεανικῆς 2
σπουδῆς, καὶ διαδραμὼν τὰς ἐν μέσῳ πόλεις, ὑποδεχθείς τε
πανταχοῦ βασιλικῶς καὶ δήμοις ἑορτάζουσιν ἐπιφανείς, ἀσπα-
στός τε καὶ ποθεινὸς πᾶσιν ὤφθη. ὡς δὲ πλησίον ἐγένετο 3
τῆς Ῥώμης, πᾶσά τε ἡ σύγκλητος βουλὴ καὶ πανδημεὶ ὅσοι
τὴν Ῥώμην κατῴκουν ἄνθρωποι, μὴ κατασχόντες αὐτῶν ἀλλ'
ἕκαστος φθάσαι θέλων, δαφνηφόροι τε καὶ πάντα ἐπιφερό-
μενοι ἄνθη τότε ἀκμάζοντα, ὡς ἕκαστος οἷόστε ἦν, πορρω-
τάτω τῆς πόλεως ὑπήντων, θεασόμενοι τὸν νέον καὶ εὐγενῆ
βασιλέα. ἐπόθουν γὰρ αὐτὸν ἀληθεῖ ψυχῆς διαθέσει ἅτε παρ' 4
αὐτοῖς γεννηθέντα τε καὶ τραφέντα καὶ ἄνωθεν ἐκ τριγονίας
βασιλέα τε καὶ εὐπατρίδην ὄντα Ῥωμαίων. τὸ μὲν γὰρ πρὸς
πατρὸς αὐτῷ γένος ἐκ τῶν τῆς συγκλήτου βουλῆς ἐπισήμων
ἦν· Φαυστῖνα δ' ἡ μήτηρ βασίλισσα ἐγεγένητο θυγάτηρ τε
οὖσα Ἀντωνίνου τοῦ εὐσεβοῦς ἐπικληθέντος, καὶ Ἀδριανοῦ
ἔγγονος κατὰ θηλυγονίαν, ἀνήνεγκε δὲ τὸ γένος αὔτη ἐπὶ
Τραϊανὸν πρόπαππον.

γένους μὲν οὖν ὁ Κόμοδος οὕτως εἶχε, πρὸς δὲ τῇ τῆς 5
ἡλικίας ἀκμῇ καὶ τὴν ὄψιν ἦν ἀξιοθέατος σώματός τε συμ-
μετρίᾳ καὶ κάλλει προσώπου μετ' ἀνδρείας. ὀφθαλμῶν τε
γὰρ ἄρθμιαι καὶ πυρώδεις βολαί, κόμη τε φύσει ξανθὴ καὶ
οὔλη, ὡς, εἴ ποτε φοιτῴη δι' ἡλίου, τοσοῦτον ἐκλάμπειν αὐτῷ
πυροειδές τι ὡς τοὺς μὲν οἴεσθαι ῥίνημα χρυσοῦ προϊόντι
ἐπιπάττεσθαι, τοὺς δὲ ἐκθειάζειν, λέγοντας αἴγλην τινὰ οὐρά-
νιον περὶ τῇ κεφαλῇ συγγεγενῆσθαι αὐτῷ· ἴουλοί τε αὐτοῦ
κατιόντες ταῖς παρειαῖς ἐπήνθουν. τοιοῦτον δὴ θεασάμενοι

---

2. 3. ἐλπίδας ⟨ἐπὶ τῇ⟩ νέου coni. Steph ‖ 3. πατρῴζειν ⟨ἂν⟩ coni. Markland ‖ 4—7. confuse dicta ‖ 5. ὑποδειχθείς BV ‖ 11. ἄνθη ⟨τὰ⟩ τότε?* ‖ πορρωτάτω Reisk, πόρρω Oi, vulgo ‖ 14. τε om. l ‖ τριγωνίας V, τριγενείας, ω sup. ε et ϊ sup. ει a m. 1 ut vid., A ‖ 16. αὐτοῦ A ‖ 17. δ' O, δὲ i ‖ γεγένητο (γεγέννητο A) libri ‖ 18. ἀντωνίου Oa ‖ 19. ἔγγονος BV, ἔκγονος Ai ‖ κατὰ θηλυγονίαν] cf. Sievers Philol. t. 26 p. 36 sq. ‖ αὔτη i, αὐτῇ O ‖ 23. μετ' ἀνδρείας (ἀνδρίας ag) mihi dubia ‖ 24. ἀρθμίαι (ἄρθμιαι Bekk²) i, αἰθμίαι V, αἰθμίαι B, γλυκύτητες A. latet corruptela. an ἰθεῖαι?* ‖ 25. αὐτῷ] αὐτῆς?* ‖ 26. προσιόντι O ‖ ἐπιπάσσεσθαι libri ‖ 28. περὶ τῇ κεφαλῇ Ogl, περὶ τὴν κεφαλὴν a, vulgo ‖ 29. θεασάμενοι non vertit P

6 τὸν βασιλέα οἱ Ῥωμαῖοι, εὐφημίαις τε παντοδαπαῖς καὶ στεφάνων καὶ ἀνθέων βολαῖς ὑπεδέχοντο. ὡς δ' ἐς τὴν Ῥώμην εἰσήλασεν, ἔς τε τοῦ Διὸς τὸ τέμενος καὶ τοὺς ἄλλους νεὼς ἀνελθὼν εὐθὺς τῇ τε συγκλήτῳ καὶ τοῖς ἐν Ῥώμῃ καταλειφθεῖσι στρατιώταις χαριστήρια ὁμολογήσας τῆς φυλαχθείσης πίστεως, ἐς τὴν βασίλειον αὐλὴν ἀνεχώρησεν.

8 χρόνου μὲν οὖν τινὸς ὀλίγων ἐτῶν τιμὴν πᾶσαν ἀπένεμε τοῖς πατρῴοις φίλοις, πάντα τε ἔπραττεν ἐκείνοις συμβούλοις χρώμενος. ἐπεὶ δὲ τὴν πρόνοιαν ἐνεχείρισε τῆς ἀρχῆς ἑαυτῷ, ἐπιστήσας τοῖς στρατοπέδοις Περέννιον, ἄνδρα τὸ μὲν γένος Ἰταλιώτην, στρατιωτικὸν δ' εἶναι δοκοῦντα (διὸ καὶ μάλιστα αὐτὸν ἔπαρχον ἐποίησε τῶν στρατοπέδων), τῇ τοῦ μειρακίου ἀποχρώμενος ἡλικίᾳ ἐκεῖνος εἴασεν αὐτὸν τρυφαῖς σχολάζοντα καὶ κραιπάλαις, τῆς τε φροντίδος [καὶ] τῶν βασιλείων κα-
2 μάτων ἀπῆγεν αὐτόν, πᾶσαν δὲ τὴν διοίκησιν τῆς ἀρχῆς αὐτὸς ἀνεδέξατο πλούτου τε ἀκρατήτῳ ἐπιθυμίᾳ καὶ τῶν μὲν προσκτωμένων ἀεὶ καταφρονήσει, τῶν δ' οὔπω παρόντων ἀπλήστῳ ἀντιποιήσει. τούς τε πατρῴους φίλους πρῶτος διαβάλλειν ἤρξατο, καὶ ὅσοι πλούσιοί τε ἦσαν καὶ εὐγενεῖς, τούτους ἐς ὑποψίαν ἄγων τὸ μειράκιον ἐφόβει, ὡς ἂν αὐτοὺς διαχρησάμενος ἀφορμὴν αὑτῷ παράσχοι καὶ ἐξουσίαν ἁρπάζειν τὰ ἐκείνων κτήματα.

3 μέχρι μὲν οὖν τινὸς ἐπεῖχε τὸν νεανίσκον ἥ τε τοῦ πατρὸς μνήμη καὶ ἡ πρὸς τοὺς φίλους αἰδώς. ἀλλὰ γάρ, ὥσπερ τινὸς [πονηρᾶς καὶ] βασκάνου τύχης ἀνατρεπούσης αὐτοῦ τὸ ἔτι

---

1. τε Vi, δὲ AB ‖ 2. 3. 6. 20. εἰς libri ‖ 4. τε ABi, cum V omisit Bekk. ceterum enuntiatum male conformatum est ‖ καταλειφθεῖσι] κατειλειφθεῖσι (sic) a, καταυλισθεῖσι codex Schotti ‖ 7. incipiunt Ioannis Antiocheni ex Herodiano eclogae ap. Cramerum An. Par. t. II p. 30, 28 (hinc ap. Muellerum FHG. t. IV p. 583). v. huius editionis adpendicem ‖ ὀλίγων ἐτῶν non habet Io(annes). an ὀλιγοετοῦς?* (γρ. πολυετοῦς V, 3, 2) ‖ 9. ἐνεχείρισε (hoc g quoque) τῆς ἀρχῆς ἑαυτῷ a, ἐνεχείρησε τ. ἀ. ἑαυτοῦ Ogl. ἑτέροις pro ἑαυτῷ ex P vel ἑαυτοῦ ⟨ἑτέροις⟩ coni. Stroth ‖ 10. περρένιον l ‖ 13. ἐκεῖνος δ' εἴασεν O. an ἐκεῖνος ἔπεισεν αὐτὸν τρυφαῖς σχολάζειν?* 'persuasit Commodo ut ipse deliciis vacaret' Lampr. Comm. 5, 3 ed. Peter ‖ 14. κραιπάλαις ⟨ἀπορρᾳθυμεῖν⟩ vel sim. Reisk ‖ καὶ seclusi ‖ 15. δὲ om. gl. αὐτόν. καὶ πᾶσαν τὴν a ‖ 16. ἀκρατήτῳ] ἀκροτάτῃ A, in mg. g[2]: γρ. ἐκρατεῖτο ‖ 18. πρῶτος non vertit P ‖ 19. ἦσαν om. l potuitque abesse ‖ 21. παράσχῃ A ‖ καὶ ἐξουσίαν et 22. κτήματα non habet Io. ‖ 25. πονηρᾶς καὶ om. Io., καὶ om. l ‖ τὸ ἔτι σῶφρον καὶ κόσμιον Reisk, τὴν ἔτι σώφρονα καὶ κόσμιον Oi, ubi φύσιν

σῶφρον καὶ κόσμιον, συνέβη τι τοιοῦτον. Λουκίλλα ἦν τῷ Κομόδῳ πρεσβυτάτη πάντων ἀδελφή. αὕτη πρότερον Λουκίῳ Βήρῳ αὐτοκράτορι συνῴκει, ὃν κοινωνὸν τῆς βασιλείας Μᾶρκος ποιησάμενος, ἐκδούς τε αὐτῷ τὴν θυγατέρα, δεσμὸν εὐνοίας ἐχυρώτατον τὴν πρὸς αὐτὸν ἐπιγαμίαν ἐποιήσατο. ἀλλ' ἐπεὶ συνέβη τὸν Λούκιον τελευτῆσαι, μενόντων τῇ Λουκίλλῃ τῶν τῆς βασιλείας συμβόλων Πομπηιανῷ ὁ πατὴρ ἐξέδοτο αὐτήν. 4 *οὐδὲν ἧττον μέντοι καὶ ὁ Κόμοδος ἐφύλαττε τὰς τιμὰς τῇ ἀδελφῇ· καὶ γὰρ ἐπὶ τοῦ βασιλείου θρόνου καθῆστο ἐν τοῖς θεάτροις, καὶ τὸ πῦρ προεπόμπευεν αὐτῆς. ἐπεὶ δὲ ὁ Κόμοδος γυναῖκα ἠγάγετο, Κρισπῖναν ὄνομα, ἀνάγκη τε ἐγένετο τὴν προεδρίαν ἀπονέμεσθαι τῇ τοῦ βασιλέως γυναικί, δυσφόρως τοῦτο φέρουσα ἡ Λουκίλλα, καὶ τὴν ἐκείνης τιμὴν ἑαυτῆς ὕβριν νομίζουσα, τὸν μὲν ἑαυτῆς ἄνδρα Πομπηιανὸν εἰδυῖα ἀγαπῶντα τὸν Κόμοδον, οὐδὲν αὐτῷ περὶ ἐπιθέσεως τῆς ἀρχῆς ἀνακοινοῦται, Κοδράτου δέ, νεανίσκου εὐγενοῦς τινὸς καὶ πλουσίου, ἐφ' οὗ καὶ λανθανούσῃ συνουσίᾳ διεβάλλετο, πεῖραν τῆς γνώμης λαμβάνουσα, περί τε τῆς προεδρίας συνεχῶς ἀπωδύρετο, καὶ κατ' ὀλίγον ἀνέπεισε τὸν νεανίσκον ὀλέθρια βουλεύσασθαι αὐτῷ τε καὶ πάσῃ τῇ συγκλήτῳ.* 5 *συνωμότας γὰρ ἐκεῖνος τῆς ἐπιβουλῆς λαβὼν τινας τῶν ἐξεχόντων, ἀναπείθει νεανίσκον τινά, καὶ αὐτὸν ὄντα τῆς βουλῆς, Κυιντιανὸν ὄνομα, προπετῆ δὲ καὶ θρασύν, λαβόντα ἐγχειρίδιον ὑπὸ κόλπου, καιρὸν φυλάξαντα καὶ τόπον ἐπιτήδειον, ἐπιπεσεῖν τε τῷ Κομόδῳ καὶ φονεῦσαι, τὰ λοιπὰ*

---

post *κόσμιον* addebat Steph. *τὴν κοσμίαν ἀρχὴν* Io. ‖ 1. *τοιοῦτο* a ‖ *λουκίλα* AB ‖ *τε ἦν* O ‖ 2. *πάντων* om. Io. *πασῶν* coni. Reinesius ‖ 4. *ποιησάμενος* — 5. *ἐπιγαμίαν* om. Io., fort. recte. *ἐκδούς* — *θυγατέρα* saltem deleverim ‖ 4. *ἐκδοὺς δὲ* O ‖ 5. *ἐχυρώτατον* BVgl, *ἐχυρότατον*, ω sup. ό a m. 1 ut vid. A, *ὀχυρώτατον* a ‖ 6. *μελόντων* a ‖ 7. *τῆς* om. O ‖ *συμβολίων* B ‖ 8. *αὐτὴν ἐξέδοτο* i ‖ 9. *τὰς* om. a ‖ 9. *καὶ γὰρ* — 11. *αὐτῆς* om. Io. ‖ 10. *ἐν τοῖς θεάτροις* om. O ‖ *προεπόμπευεν*] *προέπεμπεν* Schotti codex ‖ 11. *ὄνομα*] *τοὔνομα* A ‖ 12. *προεδρείαν* A ‖ *βασιλέως* Ol, *βασιλεύοντος* Io. et ag, vulgo ‖ 13. *λουκίλα* B ‖ 14. *αὐτῆς ἄνδρα* V ‖ 14. 15. *ἄνδρα τὸν πομπ.* O ‖ 15. *περὶ* — 16. *ἀρχῆς* del.?* ‖ 16. *κοδράτου δὲ ἐφ' οὗ καὶ λανθανούσῃ συνουσία διεβάλλετο αὕτη* hab. cod. Pal. 129 fol. 31[b] ‖ 19. *προεδρίας* Steph, *συνεδρίας* i, *συνεδρείας* O ‖ *συνεχῶς* O, *χαλεπῶς* i P ‖ 20. *αὐτῷ* O, *ἑαυτῷ* i, vulgo ‖ 21. *ἐπιβουλῆς* O, *βουλῆς* i P ‖ 22. *καὶ* — 23. *βουλῆς* om. P ‖ 23. *κυιντιανὸν* i P, *κυντιανῷ* Io., *κυντινιανὸν* AV, *κυιντινιανὸν* B. eadem codicum discrepantia ap. Amm. M. 29, 1, 17 ed. Gardth. ‖ 24. *ὑπὸ κόλπου*] *ὑποκόλπιον*?* cf. VII, 4, 6 ‖ *φυλάξοντα* BV

6 φήσας αὐτὸς κατορθώσεσθαι χρημάτων ἐπιδόσει. ὃ δ' υπο-
στὰς ἐν τῇ τοῦ ἀμφιθεάτρου εἰσόδῳ (ζοφώδης δὲ αὕτη, διὸ
καὶ λήσεσθαι ἤλπισε), γυμνώσας τὸ ξιφίδιον, ἐπελθών τε
αἰφνιδίως τῷ Κομόδῳ, καὶ μεγάλῃ βοῇ προειπὼν ὑπὸ τῆς
συγκλήτου αὐτῷ ἐπιπεπέμφθαι, τρῶσαι μὴ φθάσας, ἀλλ' ἐν
ᾧ περὶ τὴν τῶν ῥημάτων προφορὰν ἠσχολεῖτο καὶ τὴν δεῖξιν
τοῦ ξίφους συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν σωματοφυλάκων τοῦ βασι-
λέως, δίκην ἀνοίας ὑπέσχεν, ὃς προεῖπε τὸ βεβουλευμένον
μᾶλλον ἢ ἔδρασε, παρέσχε τε αὐτῷ μὲν προγνωσθέντι ἁλῶ-
ναι, ἐκείνῳ δὲ προμαθόντι φυλάξασθαι.
7 αὕτη μὲν δὴ πρώτη καὶ μεγίστη αἰτία τῷ μειρακίῳ μί-
σους ἐγένετο πρὸς τὴν σύγκλητον βουλήν· ἔτρωσέ τε αὐτοῦ
τὴν ψυχὴν τὰ λεχθέντα, καὶ κοινοὺς ἐχθροὺς πάντας ἡγεῖτο,
8 μεμνημένος ἀεὶ τῆς τοῦ ἐπιδραμόντος φωνῆς. ὑπῆρξε δὲ καὶ
τῷ Περεννίῳ πρόφασίς τε καὶ ὑπόθεσις αὐτάρκης· ἐκκόπτειν
γὰρ ἀεὶ καὶ κολούειν αὐτῷ συνεβούλευε τοὺς ὑπερέχοντας,
ὧν ἁρπάζων τὰς οὐσίας ῥᾷστα πλουσιώτατος ἐγένετο τῶν
καθ' αὑτὸν ἀνθρώπων. γενομένης δ' ἐξετάσεως διὰ τοῦ
Περεννίου ἀκριβεστέρας, τήν τε ἀδελφὴν ὁ Κόμοδος διεχρή-
σατο καὶ πάντας ἀφειδῶς τούς τε ὄντας ἐν τῇ συνωμοσίᾳ
καὶ τοὺς ἐφ' οἱαισδήποτε διαβληθέντας ὑποψίαις.
9 ὁ δὲ Περέννιος ἀποσκευασάμενος πάντας, οὓς καὶ ὁ
Κόμοδος ᾐδεῖτο καὶ ὅσοι πατρῴαν αὐτῷ εὔνοιαν ἐπεδείκνυντο
τῆς τε ἐκείνου σωτηρίας προμήθειαν εἶχον, ποιησάμενός τε
αὐτὸν ἐπ' ἐξουσίας, ἐπεβούλευε τῇ ἀρχῇ, καὶ τοῖς τε υἱοῖς
αὑτοῦ νεανίαις οὖσιν ἐγχειρίσαι πείθει τὸν Κόμοδον τὴν πρό-
νοιαν τῶν Ἰλλυρικῶν στρατευμάτων, αὐτός τε πλεῖστα χρή-
ματα ἤθροιζεν ἐς τὸ ἐπιδόσεσι λαμπραῖς ἀποστῆσαι τὸ στρα-
τιωτικόν. οἱ δὲ παῖδες αὐτοῦ λανθάνοντες συνεκρότουν

1. κατορθώσεσθαι Steph, -σασθαι libri ‖ 2. διὸ om. ,ag, διὸ καὶ om. l, διὸ — ἤλπισε om. Io., fort. recte ‖ 3. ἤλπιζε, σ sup. ζ, A ‖ 4. βοῇ O, φωνῇ i, vulgo ‖ 5. ἐπιπέμφθαι BVa ‖ 8. ὃς i, ὡς O ‖ 12. τε] γὰρ?* *ita namque* P ‖ 13. πάντας Ai, πάντα BV, ἅπαντας Io. et codex Schotti ‖ 16. κολούειν A, κωλύειν BVi ‖ αὐτὸν συνεβουλεύετο A ‖ 18. κατ' αὐτὸν A ‖ 22. ἅπαντας οὓς ὁ κόμοδος A ‖ 23. καὶ ὅσοι] ὅσοι l ‖ ἐπιδείκνυνται BV ‖ 24. εἶχεν vertit P ‖ 25. ἐπ' ἐξουσίας Reisk, ἐπ' ἐξουσίαν a, ὑπ' ἐξουσίαν Ogl, et Io. qui ἑαυτὸν ὑπὸ ἐξουσίαν. αὐτὸν ὑπ' ἐξουσίαν coniecerat Steph ‖ 26. ἑαυτοῦ i Io., vulgo ‖ τὴν Ag, om. BVal ‖ 28. εἰς libri

δύναμιν, ὡς ἂν τοῦ Περεννίου κατεργασαμένου τὸν Κόμοδον
ἐπιθοῖντο τῇ ἀρχῇ.

ἐγνώσθη δ' ἡ ἐπιβουλὴ παραδόξῳ τρόπῳ. ἱερὸν ἀγῶνα 2
τελοῦσι Ῥωμαῖοι Διὶ Καπετωλίῳ, θεάματά τε ⟨μούσης⟩ καὶ
ἰσχύος πάντα ἀθροίζεται ὡς ἐς βασιλίδα πόλιν πανηγυρίζου-
σαν. θεατὴς δὲ καὶ ἀθλοθέτης σὺν τοῖς λοιποῖς ἱερεῦσιν,
οὓς ἐκ περιόδων χρόνου ἡ τάξις καλεῖ, ὁ βασιλεὺς γίγνεται.
κατελθόντος δὴ τοῦ Κομόδου ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν τῶν ἐνδόξων 3
ἀγωνιστῶν, καὶ αὐτοῦ μὲν προκαθίσαντος ἐν τῇ βασιλείῳ
ἕδρᾳ, πληρωθέντος δὲ τοῦ θεάτρου μετὰ πάσης εὐκοσμίας,
τῶν τε ἐν ἀξιώσεσιν ⟨ἐν⟩ ἐξαιρέτοις ἕδραις καὶ ὡς ἑκάστοις
διετέτακτο ἱδρυμένων, πρίν τι λέγεσθαι ἢ πράττεσθαι ἐπὶ τῆς
σκηνῆς ἀνὴρ φιλοσόφου φέρων σχῆμα (βάκτρον γὰρ ἦν αὐτῷ
μετὰ χεῖρας, ἡμιγύμνῳ τε αὐτῷ ἐκκρεμὴς πήρα) εἰσδραμών,
καὶ στὰς ἐν μέσῃ τῇ σκηνῇ, τῷ τε τῆς χειρὸς νεύματι τὸν
δῆμον κατασιγάσας "οὐ πανηγυρίζειν σοι καιρός" ἔφη "Κό- 4
μοδε νῦν, οὐδὲ θέαις καὶ ἑορταῖς σχολάζειν. ἐπίκειται γάρ
σου τοῖς αὐχέσι τὸ τοῦ Περεννίου ξίφος, καὶ εἰ μὴ φυλάξῃ
κίνδυνον οὐκ ἐπαιωρούμενον ἀλλ' ἤδη παρόντα, λήσεις ἀπο-
λόμενος. αὐτός τε γὰρ ἐνταῦθα δύναμιν ἐπὶ σοὶ καὶ χρή-
ματα ἀθροίζει, οἵ τε παῖδες αὐτῷ τὴν Ἰλλυρικὴν στρατιὰν
ἀναπείθουσιν. εἰ δὲ μὴ φθάσεις, διαφθείρῃ." ταῦτα εἰπόν- 5
τος αὐτοῦ, εἴτε ὑπό τινος δαιμονίου τύχης ἐπειχθέντος, εἴτε
καὶ τολμήσαντος ἵνα δόξαν ἄρηται πρότερον ἄγνωστος καὶ
ἄσημος ὤν, εἴτε ἐλπίσαντος ἀμοιβῆς μεγαλοδώρου τεύξεσθαι
παρὰ τοῦ βασιλέως, ἀφασία τὸν Κόμοδον καταλαμβάνει. καὶ
πάντες ὑπώπτευον μὲν τὰ λεχθέντα, πιστεύειν δὲ οὐ προσ-
εποιοῦντο. κελεύει δὲ αὐτὸν συλληφθῆναι ὁ Περέννιος, οἷά
τε μεμηνότα καὶ ψευδῆ λέγοντα πυρὶ παραδοθῆναι. ὃ μὲν

1. κατεργασομένου a ‖ 2. ἐπιθοῖντο Ogl, ἐπιθεῖντο a, vulgo ‖ 4. μούσης addebat Sylburg, σοφίας idem ac Wolf ‖ 5. εἰς libri ‖ 7. γίνεται BV ‖ 8. δὴ] δὲ Wolf ‖ ἐνδόξων] ἐνδοξοτάτων vertit P ‖ 11. ἐν add. Reisk ‖ 14. ἡμιγύμνῳ τε αὐτῷ] ἡμιγύμνον τε?* ‖ 16. σοι] σε BV ‖ 17. γάρ om. P ‖ 19. ἀπολόμενος Steph, ἀπολούμενος libri ‖ 21. αὐτοῦ Lugdunensis ‖ 22. φθάσῃς A ‖ εἰ δὲ μὴ φθάσεις ⟨διαφθείρας⟩, διαφθαρήσει Naber Mnemos. t. VI (1878) p. 100 ‖ 23. τύχης del.?* ‖ 25. εἴτε καὶ ἐλπίσαντος i ‖ 25. 26. τεύξεσθαι (τεύξασθαι BV) παρὰ τοῦ βασ. O, παρὰ τοῦ β. τεύξεσθαι i ‖ 28. 29. οἷά τε Wolf, ac P, οἷα δὲ BVi, οἷα δὴ A. ⟨καὶ⟩ οἷα δὴ coni. Steph

6 δὴ ἀκαίρου παρρησίας τοιαύτην ὑπέσχε δίκην· οἱ μέντοι περὶ
τὸν Κόμοδον, ὅσοι τε εὐνοεῖν προσεποιοῦντο, καὶ πάλαι μὲν
ἀπεχθῶς πρὸς τὸν Περέννιον διακείμενοι (βαρὺς γὰρ καὶ
ἀφόρητος ἦν ὑπεροψίᾳ καὶ ὕβρει) τότε καιρὸν εὔκαιρον ἔχον-
τες διαβάλλειν ἐπειρῶντο. ἐχρῆν τε ἄρα τὸν Κόμοδον τὴν
ἐπιβουλὴν ἐκφυγεῖν καὶ τὸν Περέννιον σὺν τοῖς παισὶ δι-
7 ολέσθαι κακῶς. ἦλθον γὰρ μετ' οὐ πολὺ στρατιῶταί τινες
λαθόντες τὸν τοῦ Περεννίου παῖδα, καὶ νομίσματα ἐκόμισαν
ἐκτετυπωμένα τὴν ἐκείνου εἰκόνα· λαθόντες δὲ καίτοι ἔπαρ-
χον ὄντα τὸν Περέννιον, καὶ δείξαντες τῷ Κομόδῳ τὰ νο-
μίσματα, διδάξαντές τε τὰ λανθάνοντα τῆς ἐπιβουλῆς, αὐτοὶ
8 μὲν ἔτυχον μεγάλων δωρεῶν, ἀγνοοῦντος δὲ ταῦτα τοῦ Πε-
ρεννίου καὶ μηδέν τι τοιοῦτον προσδεχομένου, νύκτωρ ὁ
Κόμοδος πέμψας ἀποτέμνει τὴν κεφαλήν· καὶ τὴν ταχίστην,
ὅπως τὴν τῶν πραττομένων γνῶσιν φθάσωσιν, ἐκπέμπει τοὺς
πορευσομένους φήμης ὀξυτέρῳ δρόμῳ ἐπιστῆναί τε δυνησο-
μένους τῷ παιδὶ τοῦ Περεννίου τὰ ἐπὶ τῆς Ῥώμης ἀγνοοῦντι,
γράμματά τε φιλικὰ ποιήσας καὶ μείζοσι φήσας καλεῖν ἐλπί-
9 σιν αὐτὸν ἥκειν κελεύει. ὃ δὲ μήτε ⟨τι⟩ τῆς παρασκευῆς
πω καὶ τῶν βεβουλευμένων μήτε τι τῶν κατὰ τὸν πατέρα
εἰδώς, τῶν τε ἀγγέλων εἰπόντων ταῦτα καὶ τὸν πατέρα ἐν-
τετάλθαι ῥήμασι, μηδὲν δὲ ἐπεσταλκέναι τοῖς βασιλείοις ἀρ-
κούμενον γράμμασι, πιστεύσας ὁ νεανίας, ἀσχάλλων μὲν καὶ
δυσφορῶν ὅτι δὴ ἀτελῆ κατέλιπε τὰ βεβουλευμένα, ὅμως δὲ
θαρρῶν τῇ τοῦ πατρὸς ὡς ἔτι συνεστώσῃ δυνάμει, ποιεῖται
10 τὴν ἔξοδον. γενόμενον δὲ αὐτὸν κατὰ τὴν Ἰταλίαν, οἷς τοῦτο
ἐνετέταλτο, διεχρήσαντο. τοιοῦτον μὲν δὴ τέλος ἐκείνους

2. τε om. P. εὐνοεῖν αὐτῷ προσεπ. A. unde malim ὅσοι αὐτῷ εὐν. προσεπ. ‖ 3. διακείμενοι] διέκειντο?* ‖ 4. τότε ⟨δὲ⟩ καιρὸν malim cum Steph ‖ ἔχοντες] εὑρόντες?* ‖ 5. τε] δὲ coni. Steph ‖ ἄρα] ἅμα a ‖ 6. διολέσθαι i, διολέσαι O ‖ 11. διδάξαντές τε τὰ λανθ. τ. ἐπιβ. scripsi: δείξαντές τε τὰ λανθ. τ. ἐ. O, διδάξαντές τε (τε om. l) τῆς ἐπιβ. τὰ λανθ. i, vulgo ‖ 13. καὶ μηδέν τι τοιοῦτον A, μηδέν τι τοιοῦτον BV, μηδέν τέ τι τοιοῦτον i, vulgo. μηδέν τε τοιοῦτον coni. Steph scripsitque Bekk.[2] cf. Nauck Mél. II p. 221 sq. ‖ 15. γνῶσιν μὴ φθάσωσιν A ‖ φθάσῃ coni. Steph ‖ 16. φήμης om. i ‖ 18. καὶ] ἐπὶ coni. Leisner. fort. καὶ ⟨ἐπὶ⟩. sed totum enuntiatum confuse conceptum est ‖ 18. 19. αὐτὸν ἐλπίσιν l ‖ 19. τι add. Steph. ἑτοίμων ὄντων post βεβουλευμένων addebat Reisk ‖ παρασκευῆς] συσκευῆς?* ‖ 23. ἀσχάλων BVa ‖ 24. κατέλιπε] κατέλειπε Io. an καταλείπει?* ‖ 27. ἐντέταλτο libri ‖ τοιοῦτον Ba Io., τοιοῦτο AVgl

κατέλαβεν· ὁ δὲ Κόμοδος δύο τοὺς ἐπάρχους καταστήσας
ἀσφαλέστερον ᾠήθη μὴ ἑνὶ πιστεύειν τοσαύτην ἐξουσίαν, μερι-
σθεῖσαν δὲ αὐτὴν ἀσθενεστέραν ἔσεσθαι ἤλπισε πρὸς τὴν βα-
σιλείας ἐπιθυμίαν.
χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διαγενομένου ἑτέρα τις ἐπιβουλὴ 10
τοιαύτη κατ' αὐτοῦ συνεσκευάσθη. Μάτερνος ἦν τις, στρα-
τιώτης μὲν πρότερον, πολλὰ δὲ καὶ δεινὰ τολμήσας· ⟨ὃς⟩ τήν
τε τάξιν λιπών, καὶ πείσας ἑτέρους ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἔργων
συναποδρᾶναι, χεῖρα πολλὴν κακούργων ἐν ὀλίγῳ ἀθροίσας
χρόνῳ, τὰ μὲν πρῶτα κώμαις τε καὶ ἀγροῖς ἐπιτρέχων ἐλῄ-
στευεν, ἐπεὶ δὲ πολλῶν χρημάτων ἐγκρατὴς ἐγένετο, μεῖζόν
τι πλῆθος ἤθροισε κακούργων μεγάλαις τε δωρεῶν ὑποσχέ-
σεσι καὶ τῶν ἁλισκομένων κοινωνίᾳ, ὡς μηκέτι λῃστῶν ἀλλὰ
[καὶ] πολεμίων ἔχειν ἀξίωμα. πόλεσι γὰρ ἤδη μεγίσταις ἐπ- 2
ετίθεντο, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς δεσμωτήρια βίᾳ ῥηγνύντες, τοὺς
ἐφ' οἱαισδὴ καθειρχθέντας αἰτίαις δεσμῶν ἐλευθέρους ἀφ-
ιέντες ἄδειάν τε ὑπισχνούμενοι, εὐεργεσίαις ἐς τὴν συμμαχίαν
προσήγοντο· πᾶσάν τε κατατρέχοντες τὴν Κελτῶν καὶ Ἰβή-
ρων χώραν, [πόλεσί τε ταῖς μεγίσταις ἐπιόντες] καὶ μέρη μὲν
ἐμπιπράντες, τὰ δὲ λοιπὰ ἁρπαγὴν ποιούμενοι, ἀνεχώρουν·
ὡς δὲ ταῦτα ἐδηλώθη τῷ Κομόδῳ, μετὰ πάσης ὀργῆς τε καὶ 3
ἀπειλῆς ἐπιστέλλει τοῖς τῶν ἐθνῶν ἡγουμένοις, ῥᾳθυμίαν
ἐγκαλῶν, καὶ κελεύει στρατὸν ἐπ' αὐτοὺς ἀθροισθῆναι. μα-
θόντες δὲ ἐκεῖνοι δύναμιν ἀγειρομένην ἐπ' αὐτούς, τῶν μὲν
χωρίων ἃ ἐπόρθουν ἀπέστησαν, λαθόντες δὲ διὰ ταχείας κα.
ἀβάτου ὁδοιπορίας κατ' ὀλίγους ἐς τὴν Ἰταλίαν παρεδύοντο·
καὶ περὶ βασιλείας ἤδη καὶ μειζόνων πραγμάτων ὁ Μάτερνος
ἐβουλεύετο. ἐπεὶ γὰρ αὐτῷ τὰ προπεπραγμένα πάσης ἐλπίδος 4
μειζόνως ἦν προχωρήσαντα, ᾠήθη δεῖν μέγα τι δράσας κατορ-

3. βασιλείας Sylburg et Reisk, βασίλειον libri ‖ 6. κατ' αὐτοῦ Weber, *in illum* P, κατ' αὐτοὺς Io., κατὰ τὸ αὐτὸ Oi ‖ 7. ὃς add. Bekk[1], om. Bekk[2] ‖ 8. αὐτῶν alii ‖ 9. συναποδρᾶναι Bekk, συναποδρᾶν Oi ‖ 14. καὶ omisi cum OP ‖ ἔχειν om. A ‖ γὰρ ag, τε γὰρ O, δὲ l ‖ 16. ἐλευθέρων ἀφέντες V ‖ 18. προσήγοντο Schotti codex et A, προήγοντο BVi ‖ τε om. A ‖ Ἰβήρων] βήρων BV ‖ 19. πόλεσί — ἐπιόντες del. G. Lange ‖ 20. ἁρπαγὴν Steph, ἁρπαγῆς libri. ⟨δι'⟩ ἁρπαγῆς Reisk ‖ 25. ταχείας] τραχείας coni. Sylb ‖ 26. κατ' ὀλίγον V ‖ εἰς libri ‖ 27. καὶ ante μειζόνων om. O ‖ 28. προσπεπραγμένα BV. ἐπεὶ γὰρ τὰ πεπραγμένα αὐτῷ l. fort. fuit αὐτῷ τὰ προτετολμημένα ‖ 29. μειζόνως Irmisch et

θῶσαι, ἢ ἐπείπερ ἅπαξ ἐν κινδύνῳ καθειστήκει, μὴ ἀσήμως
μηδ' ἀδόξως τελευτῆσαι. ἐπεὶ δὲ αὐτῷ μὴ τοσαύτην ὑπάρ-
χειν δύναμιν ἡγεῖτο ὡς ἐξ ἀντιστάσεως ἰσορρόπου καὶ φανε-
ρᾶς ἐφόδου συστῆναι πρὸς τὸν Κόμοδον (τό τε γὰρ πλῆθος
τοῦ Ῥωμαίων δήμου ἐλογίζετο εὔνουν ἔτι τῷ Κομόδῳ ὑπάρ-
χον, τήν τε τῶν περὶ αὐτὸν δορυφόρων εὔνοιαν), τέχνῃ καὶ
σοφίᾳ ἤλπισε περιέσεσθαι· καὶ μηχανᾶται τοιόνδε τι.
5 ἦρος ἀρχῇ ἑκάστου ἔτους, ὡρισμένης ἡμέρας, μητρὶ θεῶν
πομπὴν τελοῦσι Ῥωμαῖοι· καὶ πάντα ὅσα παρ' ἑκάστοις πλού-
του σύμβολα κειμήλιά τε βασιλέων ὕλης τε ἢ τέχνης θαύ-
ματα, τῆς θεοῦ προπομπεύει. ἄνετός τε πᾶσι δέδοται ἐξου-
σία παντοδαπῆς παιδιᾶς, ἕκαστός τε ὃ βούλεται σχῆμα
ὑποκρίνεται· οὐδ' ἔστιν οὕτω μέγα ἢ ἐξαίρετον ἀξίωμα, ὃ
μὴ παντὶ τῷ βουλομένῳ ἀμφιεσθέντι ὑπάρχει παῖξαί τε καὶ
κρύψαι τὴν ἀλήθειαν, ὡς μὴ ῥᾳδίως διαγνῶναι τόν τε ὄντα
6 καὶ τὸν μιμούμενον. ἔδοξε δὴ τῷ Ματέρνῳ καιρὸς ἐπιτή-
δειος εἶναι ἐς τὸ τὴν ἐπιβουλὴν λαθεῖν· ἤλπισε γὰρ αὐτός
τε ἀναλαβὼν τὸ τῶν δορυφόρων σχῆμα καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ
ὁπλίσας ὁμοίως, ἀναμίξας τε τῷ πλήθει τῶν αἰχμοφόρων καὶ
τῆς πομπῆς νομισθεὶς μέρος, μηδενός τε προφυλαττομένου
7 αἰφνιδίως ἐπιπεσὼν τὸν Κόμοδον διαχρήσεσθαι. ἀλλὰ προ-
δοσίας γενομένης καὶ τινῶν τῶν σὺν αὐτῷ προκατελθόντων
ἐς τὴν πόλιν καὶ τὴν ἐπιβουλὴν κατειπόντων (φθόνος γὰρ
αὐτοὺς ἐς τοῦτο παρώξυνεν, εἰ δὴ ἔμελλον ἀντὶ λῃστοῦ δε-
σπότην ἕξειν καὶ βασιλέα), πρὶν ἐλθεῖν τὴν ἑορτὴν αὐτός τε
ὁ Μάτερνος συλληφθεὶς τὴν κεφαλὴν ἀπετμήθη, καὶ οἱ συν-
ωμόται ἀξίας ὑπέσχον δίκας. ὁ δὲ Κόμοδος θύσας τε τῇ θεῷ

---

ego (cf. Krueger ad Thuc. I, 130, 2), μείζονος O, μεῖζον i. ⟨ἐς⟩ μεῖζον coni. Bekk[2] ‖ ἦν om. A ‖ 5. ῥωμαίου BV ‖ εὔνουν O, εὔνοον i ‖ 6. τήν τε περὶ αὐτὸν τῶν δορυφόρων (διαφόρων B) εὔνοιαν libri, corr. Wolf. πρὸς pro περὶ coniecerat Reisk ‖ 7. ἤλπιζε A ‖ καὶ] om. l. καὶ δὴ A ‖ 8. ἑκάστου ἔτους non vertit P ‖ 13. οὕτως BVgl ‖ 16. δὴ i, δὴ καὶ O ‖ ⟨τοῦτον⟩ καιρὸν ἐπιτήδειον Reisk ‖ 17. 23. 24. εἰς libri ‖ 19. ὁπλίσας Ogl et vetus Stephani, ὁπλίτας a ‖ ἀναμίξας τε] malim aut ἀναμίξας τε ⟨ἑαυτὸν⟩ aut ἀναμιγείς τε ‖ αἰχμηφόρων l ‖ 20. μέρος om. cod. Schotti ‖ τε] *videlicet* P: δή, bene ‖ 21. διαχρήσεσθαι Steph, διαχρή-σασθαι libri ‖ 22. καὶ] διὰ?* *a sociis quibusdam* P ‖ 23. 24. γὰρ εἰς τοῦτο παρώξυνεν αὐτοὺς A ‖ 24. εἰ δὴ] ἤδη AV ‖ δεσπότην] δεσπότου BV ‖ ἕξειν l ‖ 25. καὶ ante βασ. om. Ol. an εἰ δὴ ἔμελλον ἀντὶ λῃστάρχου δ. ἕ. καὶ βασ.?* possis etiam συλλῃστοῦ ‖ 25. ἐλθεῖν εἰς τὴν A ‖ 27. τῷ θεῷ BV

καὶ χαριστήρια ὁμολογήσας τὴν ἑορτὴν ἐπετέλει, παρέπεμπέ τε τὴν θεὸν χαίρων. καὶ σωτήρια τοῦ βασιλέως ὁ δῆμος μετὰ τῆς ἑορτῆς ἐπανηγύριζεν.

θρησκεύουσι δὲ μάλιστα τὴν θεὸν τήνδε Ῥωμαῖοι ἐξ 11
αἰτίας τοιαύτης, ὡς ἱστορίᾳ παρειλήφαμεν, ἧς ἐπιμνησθῆναι ἔδοξε διὰ τὴν παρ' Ἑλλήνων τισὶν ἀγνωσίαν. αὐτὸ μὲν τὸ ἄγαλμα διιπετὲς εἶναι λέγουσιν, οὔτε δὲ τὴν ὕλην οὔτε τεχνιτῶν ὅστις ἐποίησεν ἐγνωσμένον, οὐδὲ ψαυστὸν χειρὸς ἀνθρωπίνης. τοῦτο δὲ πάλαι μὲν ἐξ οὐρανοῦ κατενεχθῆναι λόγος ἔς τινα τῆς Φρυγίας χῶρον, Πεσινοῦς δὲ ὄνομα αὐτῷ, τὴν δὲ προσηγορίαν λαβεῖν τὸν τόπον ἐκ τοῦ πεσόντος ἀγάλματος ἐξ οὐρανοῦ, καὶ πρῶτον ἐκεῖσε ὀφθῆναι. ὡς δὲ παρ' ἑτέροις 2
εὕρομεν, Ἴλῳ τῷ Φρυγὶ καὶ Ταντάλῳ τῷ Λυδῷ πόλεμον ἐκεῖ γενέσθαι λέγουσιν, οἳ μὲν περὶ ὅρων, οἳ δὲ περὶ τῆς Γανυμήδους ἁρπαγῆς· ἰσορρόπου δὲ ἐπὶ πολὺ τῆς μάχης γενομένης ἑκατέρωθεν πεσεῖν ἱκανούς, καὶ τὴν συμφορὰν ὄνομα δοῦναι τῷ χωρίῳ. ἔνθα καὶ τὸν Γανυμήδην ἁρπασθέντα ἀφανῆ γενέσθαι λόγος, ἀνθελκόντων αὐτὸν τοῦ ἀδελφοῦ καὶ τοῦ ἐραστοῦ· ἀφανοῦς δὲ γενομένου τοῦ σώματος ἐκθειασθῆναι τὸ πάθος τοῦ μειρακίου ἐς μῦθον καὶ τὴν Διὸς ἁρπαγήν. ἐν δὲ τῷ προειρημένῳ Πεσινοῦντι πάλαι μὲν Φρύγες ὠργίαζον ἐπὶ τῷ ποταμῷ Γάλλῳ παραρρέοντι, ἀφ' οὗ τὴν ἐπωνυμίαν φέρουσιν οἱ τῇ θεῷ τομίαι ἱερωμένοι· ἐπεὶ δὲ Ῥωμαίων 3
ηὔξετο τὰ πράγματα, φασὶν αὐτοῖς χρησθῆναι μενεῖν τε τὴν ἀρχὴν καὶ ἐς μέγα προχωρήσειν, εἰ τὴν Πεσινουντίαν θεὸν μεταγάγοιεν ὡς αὐτούς. πέμψαντες δὴ πρέσβεις ἐς Φρύγας

---

2. 3. *μετὰ τὴν ἑορτὴν* O ‖ 3. *ἐπανηγ ύριζεν*] proxima om. Io. ‖ 7. *διοπετὲς ὡς λέγουσιν* i ‖ *τὴν ὕλην*] *ἡ ὕλη* vel *τὰ τῆς ὕλης* coni. Sylb ‖ 8. *neque plane hominum manibus creditur factum* P ‖ 10. *τινας* (sic) A ‖ *πεσινοῦς* Steph, *πεσηνοῦς* A, *πισηνοῦς* BV, *πεσσινοῦς* i, vulgo ‖ 10. 25. *εἰς* libri ‖ 11. 12. turbata. coll. Amm. M. 22, 9, 7 scripserim *τὸν τόπον ἀπὸ τοῦ πεσεῖν τὸ ἄγαλμα ἐξ οὐρανοῦ ἐκεῖ. ὡς δὲ* . . . Steph *ὀφθέντος* pro *ὀφθῆναι* coni., Bekk² *Πεσσινοῦς — οὐρανοῦ* nota parenthesis inclusit ‖ 12. *ὡς δὲ*] haec legisse videtur Tzetz. ad Lycophr. 355 ed. Potter ‖ 13. *εὕρωμεν* BV ‖ 14. *ὅρων* (vel *ὁρίων*) Casaub., *ὁδῶν* libri ‖ *γαννυμήδους* O ‖ 16. *ὄνομα* om. A. fort. fuit *τὸ ὄνομα* ‖ 17. *γαννυμήδην* O ‖ *ἁρπασθέντα*] exspectabam *διασπασθέντα* ‖ 18. *αὐτῶ* A ‖ 20. *τοῦ μειρακίου* fort. spuria ‖ 21. *δὲ* BVa, *δὴ* Agl ‖ *πεσηνοῦντι* A, *πεσσινοῦντι* ceteri ‖ 22. *τῷ* om. A ‖ 23. *τομίαι* i, *τὸ μίαι* B, *ταμίαι* V quattuor punctis sup. *α* pictis, *τιμία* A ‖ 25. *πεσηνουντίαν* A, *πεσσινουντίαν* ceteri ‖ 26. *ὡς* Ai, *εἰς* BV ‖ *δὴ* Lugdunensis, *δὲ* libri ‖ *ἐς* O, *εἰς* i

τὸ ἄγαλμα ᾔτουν· ἔτυχον δὲ ῥᾳδίως, συγγένειαν προβαλλό-
μενοι καὶ τὴν ἀπ᾽ Αἰνείου τοῦ Φρυγὸς ἐς αὐτοὺς διαδοχὴν
καταλέγοντες. κομισθὲν δὲ ἐπὶ νεὼς τὸ ἄγαλμα καὶ γενό-
μενον ἐν ταῖς τοῦ Θύμβριδος ἐκβολαῖς (ταύταις γὰρ ἀντὶ
λιμένων ἐχρῶντο οἱ Ῥωμαῖοι) ἔστησε θείᾳ δυνάμει τὸ σκάφος.
4 *ἐπὶ πολὺ δὲ πανδημεὶ τῶν Ῥωμαίων τὴν ναῦν ἐφελκόντων,*
ἀντεχούσης τῆς ἰλύος οὐ πρότερον ἡ ναῦς ἀνέδραμε, πρὶν
ἢ τὴν ἱέρειαν ἐνεχθῆναι [τῆς θεοῦ ἥτις] τῆς Ἑστίας [ἦν].
ταύτην ἔδει παρθενεύεσθαι, αἰτίαν δὲ διαφθορᾶς εἶχε. μέλ-
λουσα δὲ κριθήσεσθαι, ἱκετεύει τὸν δῆμον ἐπιτρέψαι τῇ Πεσι-
νουντίᾳ θεῷ τὴν κρίσιν· καὶ λυσαμένη τὴν ζώνην ἐπαφῆκε
τῇ πρῴρᾳ τῆς νεώς, προσευξαμένη, εἰ παρθένος εἴη καὶ ἁγνή,
5 *πεισθῆναι τὸ σκάφος. ῥᾳδίως δὲ τῆς ζώνης ἐξηρτημένη ἡ*
ναῦς ἠκολούθησεν· ὁμοῦ δὲ τὸ ἐναργὲς τῆς θεοῦ καὶ τὸ σε-
μνὸν τῆς παρθένου Ῥωμαῖοι ἐθαύμασαν. τοσαῦτα μὲν δὴ τῆς
Πεσινουντίας θεοῦ ⟨πέρι⟩ φιλοτιμότερον ἱστορήσθω, οὐκ
ἄχαριν ἕξοντα γνῶσιν τοῖς τὰ Ῥωμαίων οὐκ ἀκριβοῦσιν. ὁ
δὲ Κόμοδος, ἐκφυγὼν τὴν Ματέρνου ἐπιβουλήν, πλείονί τε
περὶ αὐτὸν ἐχρῆτο φρουρᾷ καὶ σπανίως τοῖς δήμοις ἐπεφαί-
νετο, τὰ πλεῖστα ἐν προαστείοις καὶ τοῖς ἀπωτέρω τῆς πό-
λεως βασιλικοῖς κτήμασι διατρίβων, καὶ ἑαυτὸν δικαστηρίων
ἀπείργων καὶ βασιλικῶν πράξεων.

12 *συνέβη δὲ κατ᾽ ἐκεῖνο καιροῦ λοιμώδη νόσον κατασχεῖν*
τὴν Ἰταλίαν· μάλιστα δὲ τὸ πάθος ⟨ἐν⟩ τῇ Ῥωμαίων πόλει
ἤκμασεν ἅτε πολυανθρώπῳ τε οὔσῃ φύσει καὶ τοὺς παντα-
χόθεν ὑποδεχομένῃ, πολλή τέ τις φθορὰ ἐγένετο ὑποζυγίων
2 *ἅμα καὶ ἀνθρώπων. τότε ὁ Κόμοδος, συμβουλευόντων αὐτῷ*

---

1. *δὲ*] *οὖν* vel *δὴ* Reisk ‖ 2. *ἀπ᾽*] *ἐπ᾽* V ‖ *εἰς* libri ‖ 4. *θυλίβριδος* BV ‖ *γὰρ*] *δὲ* 1 ‖ 5. *οἱ* om. i. ceterum *τότε* quod P expressit desidero ‖ *ἔστησε*] *ἔστη δὲ* A ‖ *θεία δύναμις* V ‖ 7. *ἀνέδραμε* i, *ἔδραμεν* O ‖ 8. *ἀναχθῆναι* A, fort. pro *ἀχθῆναι* ‖ seclusit Bekk[2]. *ἥτις τῆς Ἑστίας ἦν* deleverat Stroth ‖ 8. 9. *ἦν ταύτης· ὃς (ἦν A) ἔδει* O ‖ 9. *δὲ* Steph, *δὴ* libri ‖ *διαφθορᾶς*] *ἤδε φθορᾶς* Reisk ‖ *εἶχε· μέλλουσα* A, *εἶχον· μέλλουσα* BV, *εἶχεν. ὡς μέλλουσα* i, vulgo ‖ 10. *πεσσινουντία* h. l. libri omnes ‖ 11. *ἐπαφῆκε*] *ἐπαφῆπτε* vel *ἐφῆπτε* Reisk. *ἐπαφῆκε τῇ πρῴρᾳ* non vertit P ‖ 12. *προπροσευξαμένη* Reisk ‖ 13. *ἐξηρτημένη* idem, *-ης* libri, vulgo ‖ 14. *τὸ ἐνεργὲς* Faber ep. t. I p. 257 ‖ 15. *Ῥωμαῖοι* om. A ‖ 16. *πεσινουντίας* A, *πεσσιν.* ceteri ‖ *πέρι* addidi. ⟨*περὶ*⟩ *τῆς* Steph. ceterum *θεοῦ* om. O ‖ *ἱστορήσθω* Sylb, *ἱστορείσθω* libri ‖ 17. *οὐκ* om. O ‖ *ὁ δὲ Κόμοδος*] habet Ioannes ‖ 24. *ἐν* add. Steph ‖ 25. *φύσει* hab. OP, om. i ‖ 27. *τότε* ⟨*οὖν*⟩ *ὁ* Reisk ‖ *συμβουλευόντων* A, *συμβουλευσάντων* BVi, vulgo

τινῶν ἰατρῶν, ἐς τὴν Λαύρεντον ἀνεχώρησεν· εὐψυχέστερον γὰρ ὂν τὸ χωρίον καὶ μεγίστοις κατάσκιον δαφνηφόροις ἄλσεσιν (ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα τῷ χωρίῳ) σωτήριον εἶναι ἐδόκει, καὶ πρὸς τὴν τοῦ ἀέρος φθορὰν ἀντέχειν ἐλέγετο εὐωδίᾳ τε τῆς τῶν δαφνῶν ἀποφορᾶς καὶ τῇ τῶν δένδρων ἡδείᾳ σκιᾷ. ἀλλὰ καὶ οἱ κατὰ τὴν πόλιν, κελευόντων τῶν ἰατρῶν, μύρου εὐωδεστάτου τάς τε ὀσφρήσεις καὶ τὰ ὦτα ἐνεπίμπλασαν, θυμιάμασί τε καὶ ἀρώμασι συνεχῶς ἐχρῶντο, φασκόντων τινῶν τὴν εὐωδίαν φθάσασαν ἐμπιπλάναι τοὺς πόρους τῶν αἰσθήσεων [καὶ] κωλύειν δέχεσθαι τὸ φθορῶδες τοῦ ἀέρος, ἢ εἰ καί τι προεμπέσοι, κατεργάζεσθαι δυνάμει κρείττονι. πλὴν οὐδὲν ἧττον ἡ νόσος ἐπὶ πλεῖστον ἤκμασε, πολλῆς ἀνθρώπων φθορᾶς γενομένης πάντων τε ζῴων ⟨τῶν⟩ τοῖς ἀνθρώποις συνοίκων.

3 *ἐπέσχε δὲ κατ' αὐτὸ καὶ λιμὸς τὴν πόλιν ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Κλέανδρός τις ἦν, τὸ μὲν γένος Φρύξ, τῶν δημοσίᾳ εἰωθότων ὑπὸ κήρυκι πιπράσκεσθαι· οἰκέτης δὲ βασιλικὸς γενόμενος συναυξηθείς τε τῷ Κομόδῳ ἐς τοσοῦτον ὑπ' αὐτοῦ τιμῆς καὶ ἐξουσίας προήχθη ὡς τήν τε τοῦ σώματος φρουρὰν καὶ τὴν τοῦ θαλάμου ἐξουσίαν τήν τε τῶν στρατιωτῶν ἀρχὴν ἐγχειρισθῆναι· ὑπὸ δὲ πλούτου καὶ τρυφῆς ἀνεπείσθη καὶ πρὸς βασιλείας ἐπιθυμίαν.* 4 *ἀθροίζων δὲ χρήματα, καὶ πλεῖστον σῖτον συνωνούμενος καὶ ἀποκλείων, ἤλπιζε⟨ν⟩ ὑπάξεσθαι τόν τε δῆμον καὶ τὸ στρατόπεδον, εἰ πρῶτον ἐν σπάνει τῶν ἐπιτηδείων καταστήσας ἐπιδόσεσι λαμπραῖς ἁλόντας πόθῳ τοῦ χρειώδους προσαγάγοιτο. μέγιστον δὲ γυμνάσιον κατασκευάσας καὶ λουτρὸν δημόσιον ἀνῆκεν αὐτοῖς. ὃ μὲν οὖν οὕτω*

---

1. 17. *εἰς* libri ‖ 1. *λαύριντον* BV ‖ *εὐψυχέστερον* i, *ἐμψ.* O ‖ 2. *ὂν* hab. O, om. i ‖ 3. *ὅθεν — χωρίῳ* fort. delenda cum Strothio ‖ *συντήριον* ag ‖ 5. *καὶ τῆς* (*τῇ* A) *τῶν δένδρων ἡδείας σκιᾶς* (*σκιάς* AB) libri, corr. Bergler. *καὶ ⟨ψυχρότητι⟩ τῆς* Reisk, *καὶ ταῖς . . ἡδείαις σκιαῖς* Schottus ‖ 7. *ἐνεπίμπλασαν* a, *ἐμπίμπλασαν* l, *ἐπίμπλασαν* g, *ἐμπίπλασαν* O ‖ 7. 8. *θυμιάματά τε καὶ ἀρώματα* A ‖ 9. *ἐμπιπλάναι* Oa, *ἐμπιμπλάναι* gl ‖ 10. *καὶ* omisi cum A ‖ *φθορῶδες* O, *φθινῶδες* i ‖ 13. *τῶν* add. Bekk ‖ 14. *ἐπέσχε* Steph et Io., *ὑπέσχε* Oi ‖ *καὶ κατ' αὐτὸ* O ‖ *καὶ λιμὸς* i Io., *λιμὸς* O ‖ *τῆς πόλεως* V ‖ 19. *ἐξουσίαν* repetitum videtur ex vs. 18. *καὶ τοῦ θαλάμου καὶ τῶν στρατιωτῶν πρόνοιαν* Io. ‖ *στρατιωτῶν* OP Io., *στρατῶν* i, vulgo ‖ 20. *ἀνεπλήσθη* A ‖ 21. *δὲ*] *δὴ?** *quocirca* P ‖ *πλεῖστον σῖτον* O Io., *σῖτον πλεῖστον* gl, *σίτου πλεῖστον* a ‖ 22. *ὑπάξεσθαι**, et ita legisse videtur Io., *προσάξεσθαι* Ogl, *προσάξασθαι* a ‖ 24. *καταστήσας ἔπειτ' ἐπιδόσεσι* A ‖ 26. *καὶ λουτρὸν* A Io., *λουτρὸν* BVi, vulgo ‖ *οὕτως* BVgl

5 τὸν δῆμον ἐδελέαζεν· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἀπεχθῶς ἔχοντες πρὸς
αὐτόν, καὶ τῶν δεινῶν τὰς αἰτίας ἐς ἐκεῖνον ἀναφέροντες,
μισοῦντές τε αὐτοῦ τὸ ἀκόρεστον τῆς τοῦ πλούτου ἐπιθυμίας,
τὰ μὲν πρῶτα ἔν τε θεάτροις συνιστάμενοι καὶ κατὰ πλήθη
κακῶς ἠγόρευον, καὶ τὸ τελευταῖον, διάγοντος ἐν προαστείῳ
τοῦ Κομόδου, ἐπελθόντες πανδημεὶ ἐβόων καὶ τὸν Κλέανδρον
6 ἐς θάνατον ᾔτουν. ταραχῆς δ' οὔσης περὶ τὸ προάστειον,
τοῦ τε Κομόδου ἐν τοῖς ἀνακεχωρηκόσι τόποις ἡδοναῖς σχο-
λάζοντος, ἀγνοοῦντός τε τα θρυλούμενα, ἐπείπερ ὁ Κλέανδρος
ἀγγέλλεσθαί τι τῶν πραττομένων ἐκώλυεν αὐτῷ, αἰφνιδίως,
οὐ προσδοκῶντος τοῦ δήμου, ἐπιφαίνονται ὡπλισμένοι κελεύ-
σαντος τοῦ Κλεάνδρου πάντες οἱ βασίλειοι ἱππεῖς, τούς τε
7 ἐντυγχάνοντας ἔβαλλον καὶ ἐτίτρωσκον. ὁ δὲ δῆμος οὐδ'
ἀντιστῆναι οἷόστε ἦν, ἄνοπλοι πρὸς ὡπλισμένους καὶ πεζοὶ
πρὸς ἱππεῖς· τροπῆς δὲ γενομένης ἔφυγον ἐς τὴν πόλιν. ἐφθεί-
ρετο δὲ ὁ δῆμος οὐ μόνον βαλλόμενοι ὑπὸ τῶν στρατιω-
τῶν οὐδὲ πατούμενοι ὑπὸ τῶν ἵππων, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ
πλήθους ὠθούμενοι καὶ [ὑπὸ τῶν ἱππέων] ἐπάλληλοι πίπτον-
8 τες [πολλοὶ ἀπώλοντο]. μέχρι μὲν οὖν τῶν τῆς Ῥώμης πυ-
λῶν ἀκωλύτως οἱ ἱππεῖς διώκοντες τοὺς ἐμπίπτοντας ἀφειδῶς
ἀνῄρουν· ἐπεὶ δὲ οἱ ἐν τῇ πόλει μείναντες, αἰσθόμενοι τὸ
κατειληφὸς πάθος, ἀποκλείσαντες τὰς τῶν οἰκιῶν εἰσόδους ἔς
τε τὰ δωμάτια ἀναβάντες λίθοις καὶ κεράμοις ἔβαλλον τοὺς
ἱππεῖς, οἱ δὲ ἔπασχον ἅπερ ἐδεδράκεσαν, οὐδενὸς μὲν αὐτοῖς
συστάδην μαχομένου, τοῦ δὲ πλήθους ἐξ ἀσφαλοῦς ἤδη βάλ-
λοντος αὐτούς. τιτρωσκόμενοι τοίνυν καὶ μὴ φέροντες ἐς φυ-

1. ἐπαχθῶς V ‖ 2. 7. 15. 22. εἰς libri ‖ 3. τε addidi ex AP ‖ 4. ἔν τε O, ἐν i ‖ καὶ κατὰ O, κατὰ i ‖ 7. δ' Oag, δὲ l, vulgo ‖ 9. θρυλούμενα BVgl, θρυλλ. Aa ‖ 11. οὐ προσδοκῶντος τοῦ δήμου fort. spuria ‖ 11. 12. κελεύσαντος i, κελεύοντος O ‖ 12. πάντες δὲ οἱ i ‖ τούς τε i, καὶ τούς τε O ‖ 13. οὐδ' Ogl, οὐδὲ a, οὐδὲν codex Schotti ‖ 14. ἄνοπλοι] malim ἄοπλοι quod servatum est IV, 9, 6, hic et deinceps ‖ 15. δὲ] δὴ?* quare P. οὖν Reisk ‖ ἔφυγον BV, ἔφευγον Ai ‖ 16. βαλλόμενοι V, βαλλόμενος ABi, vulgo ‖ 17. πατούμενοι BV, πατούμενος Ai, vulgo ‖ ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ πλήθους i, ἀλλ' ὑπό τε πλ. O ‖ 18. ὠθούμενοι V, ὠθούμενος ABi ‖ ὑπὸ τῶν ἱππέων seclusi ‖ ἐπάλληλοι revocavi ex i, ἐπ' ἀλλήλους Bekk ex O ‖ 19. πολλοὶ ἀπώλοντο omisi cum O ‖ μέχρις gl ‖ 20. οἱ ἱππεῖς non vertit P ‖ 23. δωμάτια Ai, δώματα BV Io. ‖ ἀναβαίνοντες A ‖ 24. ἐδεδράκεισαν Io., δεδράκεσαν Oi ‖ 25. ἐξ] ἐπ' V ‖ 26. φέροντες Ai Io., δέροντες BV. exspectabam καὶ μηδὲν ἀντιδρᾶσαι ἔχοντες vel tale quid ‖ ἐς] εἰς A

γὴν ἐτράπησαν, πολλοὶ δὲ αὐτῶν διεφθείροντο· ὑπό τε τῆς 9
τῶν λίθων συνεχοῦς βολῆς οἱ ἵπποι, κυλινδουμένοις τοῖς
λίθοις ἐπιβαίνοντες, ὠλίσθανον καὶ τοὺς ἐπιβάτας ἀπεωθοῦντο.
πολλῶν δὲ ἑκατέρωθεν πιπτόντων ἐπεβοήθουν τῷ δήμῳ καὶ
οἱ τῆς πόλεως πεζοὶ στρατιῶται, μίσει τῶν ἱππέων. ὄντος δὲ 13
πολέμου ἐμφυλίου ἄλλος μὲν οὐδεὶς ἀγγεῖλαι τὰ πραττόμενα
τῷ Κομόδῳ ἐβούλετο δέει τῆς Κλεάνδρου ἐξουσίας· ἡ δὲ πρε-
σβυτάτη τῶν Κομόδου ἀδελφῶν (Φαδίλλα ἦν ὄνομα αὐτῇ)
εἰσδραμοῦσα πρὸς τὸν βασιλέα (ῥᾳδία δὲ ἡ εἴσοδος αὐτῇ καὶ
ἀκώλυτος ἅτε ἀδελφῇ), λυσαμένη τὰς τρίχας ῥίψασά τε ἐς
τὴν γῆν ἑαυτήν, οὐδὲν ἀλλ' ἢ πένθους σχῆμα δείξασα "σὺ 2
μέν" ἔφη "ὦ βασιλεῦ, μένων ἐπὶ ἡσυχίᾳ τῶν πραττομένων
ἀγνοίᾳ, ἐν ἐσχάτῳ καθέστηκας κινδύνῳ· ἡμεῖς δέ, τὸ σὸν γέ-
νος, ὅσον οὐδέπω ἀπολούμεθα. οἴχεται δέ σοι ὅ τε δῆμος
Ῥωμαίων καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ στρατιωτικοῦ. ἃ δὲ πρὸς μη-
δενὸς βαρβάρων πείσεσθαι προσεδοκῶμεν, ταῦτα δρῶσιν ἡμᾶς
οἱ οἰκεῖοι· καὶ οὓς μάλιστα εὐηργέτησας, τούτους ἐχθροὺς
ἔχεις. Κλέανδρος ἐπὶ σὲ τόν τε δῆμον καὶ τὸ στρατιωτικὸν 3
ὥπλισεν· ἐκ δὲ διαφόρου καὶ ἐναντίας γνώμης οἳ μὲν μισοῦν-
τες αὐτόν, [ὁ δῆμος,] οἳ δὲ στέργοντες, [πᾶν τὸ ἱππικὸν
τάγμα,] ἐν ὅπλοις εἰσί, καὶ φθείροντες ἀλλήλους ἐμφυλίου
αἵματος τὴν πόλιν ἐπλήρωσαν. τὰ δ' ἑκατέρου τοῦ πλήθους
δεινὰ ἡμᾶς προσλήψεται, εἰ μὴ τὴν ταχίστην πρὸς θάνατον
ἐκδώσεις τὸν πονηρὸν οἰκέτην, ὀλέθρου τοσούτου τοῖς μὲν
αἴτιον ἤδη γεγονότα, ἡμῖν δὲ ἐσόμενον ὅσον οὐδέπω." τοιαῦτά 4

---

2. olim distinguebatur post *βολῆς*, unde *τε* (vs. 1) suspectavit Steph || *οἱ δὲ ἵπποι* i || *κυλινδούμενοι* A || 3. *ἐπιβαίνοντες*] *ἐμβαίν.*?* || *ὠλίσθανον* Vag, *ὠλίσθαινον* ABl, vulgo || *ἀπωθοῦντο* libri* || 7. *ἐβουλεύετο* BV || 9. *ἡ* om. V || 10. *εἰς* libri. || 10. 11. *ἐπὶ τῆς γῆς* Io. || 11. *οὐδὲν — δείξασα* fort. spuria || *ἀλλ'* gl, *ἄλλ'* a, *ἄλλο* O || 12. *ἐπὶ ἡσυχίᾳ*] malim *ἐφ' ἡσυχίας* || 13. *ἐν ἐσχ. καθ. κινδ.* Steph, *ἐν ἐσχ. κινδ. καθ.* l, *ἐσχ. καθ. κινδ.* Oa, *ἐσχ. κινδ. καθ.* g, sed transponenda *α* et *β* litteris supra positis significavit m. 1 || 14. *ἀπολλούμεθα* (sic) a, *propemodum occidimus* P || *ὅ τε*] *ὅτι* B || 16. *ἡμᾶς* om. l || 17. *οἰκεῖοι* Ogl, *οἰκέται* a || *εὐεργέτησας* g || 18. *ἔχοις* gl || *ἐπὶ σὲ* i P, *ἔπεισε* O || *τόν τε*] *τὸν* BV. malim: *ἐπὶ σὲ καὶ τὸν δῆμον τὸ στρ. ὤπλ., ἔκ τε* || 20. 21. delevit Martinus || 22. *πόλιν* O, *ῥώμην* i P, vulgo || 23. *προσλήψεται*] *προκαταλήψεται* Reisk || 23. 24. *τὸν* ante *θάνατον* libri praeter A Io. qui om., ante *πονηρὸν* collocavit Stroth || 24. *ὀλέθρου τοσούτου αἴτιον· καὶ τούτοις μὲν αἴτιον ἤδη* (hoc v. om. A) *γεγόνοτα* . . . O, quae si alterum *αἴτιον* deleretur, probavit Stroth

*τινα εἰποῦσα ῥηξαμένη τε τὴν ἐσθῆτα, καὶ τῶν παρόντων
τινές (ἐθάρρησαν γὰρ τοῖς τῆς ἀδελφῆς τοῦ βασιλέως λόγοις)
τὸν Κόμοδον ἐτάραξαν. ἐκπλαγεὶς δὲ ἐκεῖνος, τόν τε ἐπικεί-
μενον κίνδυνον οὐ μέλλοντα ἀλλὰ παρόντα ἤδη φοβηθείς,
μεταπέμπεται τὸν Κλέανδρον, οὐδὲν μέν τι εἰδότα τῶν ἀπ-
ηγγελμένων, οἰόμενον δέ. ἐλθόντα δ' αὐτὸν συλληφθῆναι
κελεύει, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποτεμὼν δόρατί τε ἐπιμήκει ἐγ-
καταπήξας ἐκπέμπει τερπνὸν καὶ ποθεινὸν τῷ δήμῳ θέαμα.*
5 *ἔστη γὰρ οὕτω τὸ δεινόν, καὶ ἑκάτεροι πολεμοῦντες ἐπαύ-
σαντο, οἱ μὲν στρατιῶται ἀνῃρημένον ἰδόντες ὑπὲρ οὗ ἐμά-
χοντο, δέει τε τῆς τοῦ βασιλέως ὀργῆς (συνίεσαν γὰρ ἐξη-
πατῆσθαι καὶ τὰ δρασθέντα παρὰ γνώμην αὐτοῦ τετολμηκέναι)·
ὁ δὲ δῆμος ἐκεκόρεστο τιμωρίαν παρὰ τοῦ τὰ δεινὰ δράσαν-*
6 *τος εἰληφώς. προσανεῖλον δὲ καὶ τοὺς παῖδας τοῦ Κλεάν-
δρου (δύο δὲ ἦσαν ἄρρενες αὐτῷ), πάντας τε ὅσους ᾔδεσαν
ἐκείνῳ φίλους διεχρήσαντο· σύροντές τε τὰ σώματα καὶ πᾶ-
σαν ὕβριν ἐνυβρίσαντες, τέλος λελωβημένα ἐς τοὺς ὀχετοὺς
φέροντες ἔρριψαν. τοιούτῳ μὲν δὴ τέλει Κλέανδρός τε καὶ
οἱ περὶ αὐτὸν ἐχρήσαντο, φιλοτιμουμένης, ὡς ἂν τις εἴποι,
τῆς [ἀνθρωπίνης] φύσεως ἐν ἑνὶ δεῖξαι ὅτι ἐκ τῆς ἐσχάτης
εὐτελείας ἐς τὸ μέγιστον ὕψος ἆραι καὶ πάλιν τὸν ἀρθέντα
ῥῖψαι ὀλίγη καὶ ἀνέλπιστος δύναται τύχης ῥοπή.—*
7 *ὁ δὲ Κόμοδος δεδιὼς μὲν τὴν τοῦ δήμου κίνησιν, μή
τι καὶ περὶ αὐτὸν νεωτερίσειεν, ὅμως δὲ παρορμησάντων αὐ-
τὸν τῶν οἰκείων κατελθὼν ἐς τὸ ἄστυ, μετὰ πάσης εὐφημίας
τε καὶ παραπομπῆς τοῦ δήμου ὑποδεχθεὶς ἐς τὴν βασίλειον*

---

1. *τε* om. l ‖ 2. *ἐθάρρησαν* Ogl Io. et Stephani cod., *θαρρήσαντες* a, vulgo ‖ *γὰρ* gl et Steph cod., om. ceteri ‖ 2. 3. *λόγοις καὶ τὸν* O ‖ 3. 4. malim *τόν τε κίνδυνον ὡς οὐ μέλλοντα ἀλλ' ἐπικείμενον ἤδη φοβ.* *cum iam non ut impendens sed ut praesens periculum formidaret* P ‖ 4. *ἀλλ' ἢ παρόντα* a ‖ 5. *μέντοι* a. *μέν πω* Reisk ‖ 6. post *δέ* excidisse puto talia quaedam: *ἐπί τι τῶν συνήθων κεκλῆσθαι* ‖ *δ'* i, *accedentemque* P, *οὖν* O ‖ 7. *τε* om. A ‖ 9. *γὰρ* om. P ‖ *οὕτως* BVg ‖ 11. *τε* om. i ‖ 13. *κεκόρεστο* libri ‖ *τὰ* om. a ‖ 14. *προανεῖλον* l ‖ *τοὺς*] *τὰς* B ‖ 15. *πάντες* B ‖ 16. *ἐκείνω* ABi, *ἐκείνου* V ‖ 17. *λελωβημένα* O, *-μένους* i, vulgo ‖ 17. 21. 26. *εἰς* libri ‖ 18. *φέροντες ἔρριψαν* O, *ἔρρ. φέρ.* i, vulgo ‖ *τοούτω* (sic) A ‖ 19. *φιλοτιμουμένης* V, *φιλοτιμησαμένης* ABi, vulgo ‖ 20. *ἀνθρωπίνης* omisi cum O ‖ *ἐκ τῆς — 22. ῥοπή* habet Macarius ‖ 21. *ὕψους* a ‖ 22. *ῥῖψαι*] *ἐρεῖψαι?** ‖ *δύναται* i Macar., om. O ‖ 24. *αὐτὸν* O, *αὐτοῦ* ag, om. l ‖ 25. *ἐς* a l, *εἰς* Og

ἐπανῆλθεν αὐλήν. πειραθεὶς δὲ τοσούτων κινδύνων ἀπίστως
προσεφέρετο πᾶσιν, ἀφειδῶς τε φονεύων καὶ πάσαις διαβολαῖς
ῥαδίως πιστεύων, μηδέ τινα προσιέμενος τῶν λόγου ἀξίων·
ἀλλὰ τῆς μὲν περὶ τὰ καλὰ σπουδῆς ἀπῆγεν ἑαυτόν, ἐδεδού-
λωντο δὲ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ψυχὴν νύκτωρ [τε] καὶ μεθ' ἡμέ-
ραν ἐπάλληλοι καὶ ἀκόλαστοι τοῦ σώματος ἡδοναί. καὶ σώ- 8
φρων μὲν πᾶς καὶ παιδείας κἂν μετρίως μεμνημένος τῆς αὐλῆς
ὡς ἐπίβουλος ἐδιώκετο, γελωτοποιοὶ δὲ καὶ τῶν αἰσχίστων
ὑποκριταὶ εἶχον αὐτὸν ὑποχείριον. ἁρμάτων τε ἡνιοχείας καὶ
θηρίων ἐξ ἀντιστάσεως μάχας ἐπαιδεύετο, τῶν μὲν κολάκων
ἐς ἀνδρείας δόξαν αὐτὰ ὑμνούντων, τοῦ δὲ ἀπρεπέστερον
μετιόντος ἢ βασιλεῖ σώφρονι ἥρμοζεν.

ἐγένοντο δέ τινες κατ' ἐκεῖνο καιροῦ καὶ διοσημίαι. ἀστέ- 14
ρες γὰρ ἡμέριοι συνεχῶς ἐβλέποντο, ἕτεροί τε ἐς μῆκος κε-
χαλασμένοι ὡς ἐν μέσῳ ἀέρι κρέμασθαι δοκεῖν· ζῷά τε
παντοῖα καὶ τὴν ἑαυτῶν φύσιν μὴ τηροῦντα σχήμασί τε
ἀλλοδαποῖς καὶ μέρεσι σώματος ἀναρμόστοις πολλάκις ἀπ-
εκυήθη. τὸ μέγιστον δὲ δεινόν, ὃ καὶ τὸν παρόντα καιρὸν 2
ἐλύπησε καὶ πρὸς τὸ μέλλον οἰωνίσματι καὶ φαύλῳ συμβόλῳ
χρωμένους πάντας ἐτάραξεν· οὔτε γὰρ ὄμβρου προϋπάρξαντος
οὔτε νεφῶν ἀθροισθέντων, σεισμοῦ δὲ ὀλίγου προγενομένου
γῆς, εἴτε σκηπτοῦ νύκτωρ κατενεχθέντος, εἴτε καὶ πυρός πο-
θεν ἐκ τοῦ σεισμοῦ διαρρυέντος, πᾶν τὸ τῆς Εἰρήνης τέμενος
κατεφλέχθη, μέγιστον καὶ κάλλιστον γενόμενον τῶν ἐν τῇ
πόλει ἔργων. πλουσιώτατον δὲ ἦν πάντων ἱερῶν, δι' ἀσφά- 3
λειαν ἀναθήμασι κεκοσμημένον χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου· ἕκα-
στος δέ, ἃ εἶχεν, ἐκεῖσε ἐθησαυρίζετο. ἀλλὰ τὸ πῦρ ἐκείνης

---

1. πειρασθεὶς a ‖ 3. ῥαδίως om. Io. ‖ 4. ἐδεδούλωντο i, δεδ. O ‖ 5. τε om. A ‖ 6. καὶ ἀκόλαστοι om. l ‖ σώματος om. O. σχολάζων τε ἀλλεπαλλήλαις καὶ ἀκολάστοις τοῦ σώματος ἡδοναῖς Io., ex quo τοῦ addidi, debebam fort. etiam ἀλλεπάλληλοι recipere ‖ 7. κἂν μετρίως μεμνημένος i, κἂν ἐπὶ μετρίως μεμνημένος O ‖ 11. 14. εἰς libri ‖ 11. ἀνδρίας A ‖ ἀνυμνούντων V ‖ 13. διοσημίαι i, διοσημεῖαι O ‖ 17. ἀπεκυήθησαν O ‖ 18. τὸ om. i ‖ ὃ om. i ‖ 21. προγενομένου vertit P, προσγ. Oi ‖ 23. διαρρυέντος] διαρραγέντος coni. Faber ep. t. I p. 258 ‖ 25. δὲ — 26. ἀργύρου om. BV. A ita ex interpolatione: πλουσιώτατόν τε ἦν. καὶ πολλὴν περὶ αὐτὸ τὴν πίστιν εἶχον ῥωμαῖοι αἰδῷ τε καὶ σέβας. καὶ ἕκαστος δὲ . . . at ne vulgarem quidem scripturam genuinam puto ‖ κεκοσμημένον gl P, -μένων a quod defendebat Stroth ‖ 27. δέ] *quippe* P ‖ ἐκεῖσε Ai P, ἐκεῖθεν BV ‖ ἐκείνης Reisk, ἐκ τῆς libri. μιᾶς Faber l. d.

νυκτὸς πολλοὺς ἐκ πλουσίων πένητας ἐποίησεν. ὅθεν ὠλοφύροντο κοινῇ μὲν πάντες τὰ δημόσια, ἕκαστος δὲ τὰ ἴδια αὑτοῦ.

4 καταφλέξαν δὲ τὸ πῦρ τόν τε νεὼν καὶ πάντα τὸν περίβολον, ἐπενεμήθη καὶ τὰ πλεῖστα τῆς πόλεως καὶ κάλλιστα ἔργα· ὅτε καὶ τῆς Ἑστίας τοῦ νεὼ καταφλεχθέντος ὑπὸ τοῦ πυρὸς γυμνωθὲν ὤφθη τὸ τῆς Παλλάδος ἄγαλμα, ὃ σέβουσί τε καὶ κρύπτουσι Ῥωμαῖοι κομισθὲν ἀπὸ Τροίας, ὡς λόγος· ὃ τότε πρῶτον [καὶ] μετὰ τὴν ἀπ' Ἰλίου ἐς Ἰταλίαν ἄφιξιν
5 εἶδον οἱ καθ' ἡμᾶς ἄνθρωποι· ἁρπάσασαι γὰρ τὸ ἄγαλμα αἱ τῆς Ἑστίας ἱέρειαι παρθένοι διὰ μέσης τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ ἐς τὴν τοῦ βασιλέως αὐλὴν μετεκόμισαν. κατεφλέχθη δὲ καὶ ἄλλα πλεῖστα τῆς πόλεως μέρη κάλλιστα. ἱκανῶν τε ἡμερῶν πάντα ἐπιὸν τὸ πῦρ ἐπεβόσκετο· οὐδὲ πρότερον ἐπαύσατο
6 πρὶν ἢ κατενεχθέντες ὄμβροι ἐπέσχον αὐτοῦ τὴν ὁρμήν. ὅθεν καὶ τὸ πᾶν ἔργον ἐξεθειάσθη, πιστευόντων [κατ' ἐκεῖνο καιροῦ] τῶν τότε ἀνθρώπων ὅτι γνώμῃ θεῶν καὶ δυνάμει ἤρξατό τε τὸ πῦρ καὶ ἐπαύσατο. συνεβάλλοντο δέ τινες [ἐκ τῶν κατειληφότων] πολέμων σημεῖον εἶναι τὴν τοῦ νεὼ τῆς Εἰρήνης ἀπώλειαν. τὰ γοῦν ἀκολουθήσαντα, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς ἐροῦμεν, ἐκ τῆς ἀποβάσεως τὴν προϋπάρχουσαν φήμην ἐπιστώσατο.

7 πολλῶν δὴ καὶ δεινῶν συνεχῶς κατειληφότων τὴν πόλιν, οὐκέτι ὁ Ῥωμαίων δῆμος μετ' εὐνοίας τὸν Κόμοδον ἐπέβλεπεν, ἀλλὰ καὶ τὰς αἰτίας τῶν ἀλλεπαλλήλων συμφορῶν ἐς τοὺς ἐκείνου ἀκρίτους φόνους καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ βίου ἀνέφερον ἁμαρτήματα. οὐδὲ γὰρ ἐλάνθανε τὰ πραττόμενα πάν-

---

2. ἴδια] *privatim* P: ἰδίᾳ. ἕκαστος δὲ ἰδίᾳ τὰ αὐτοῦ Nauck Mél. Gréco-Rom. t. II p. 222. malim: ἰδίᾳ δὲ ἕκαστος τὰ αὑτοῦ ‖ 4. τε et πάντα τὸν περίβολον non vertit P ‖ 6. 7. τοῦ πυρὸς] πὺρὸς A ‖ 7. γυμνωθὲν om. P ‖ 8. τε om. Wolf et Bekk ‖ κηρύττουσι ῥωμ. V ‖ 9. ὃ τότε Stroth, ὅτε BVi, ὅτι A ‖ καὶ delevi ‖ 9. 11. 25. εἰς libri ‖ 10. καθ' ἡμᾶς om. P ‖ 13. ἄλλα πλεῖστα O, πλεῖστα ἄλλα i ‖ μέρη καὶ κάλλιστα A ‖ 15. κατεν. οἱ ὄμβροι O ‖ 16. κατ' ἐκεῖνο καιροῦ del. G. Lange ‖ 18. 19. συνεβάλλετο δέ τινος ἐκ τῶν καταλαβόντων BV. καταλαβόντων A quoque ‖ ἐκ τῶν κατειληφότων del. Bekk[2]. fort. ἐμφυλίων vel tale quid primitus fuit ‖ 20. ὡς om. A ‖ 21. ἐκ δὲ τῆς A ‖ 22. ἐπιστώσατο i, ἐπιστώσαντο AB, in V ν superscriptum ‖ 23. δὴ] δὲ 1 ‖ 25. ἀλλεπαλλήλων O, ἐπαλλήλων i, vulgo ‖ 26. 27. ἀνέφερον O, ἀνέφερεν i, vulgo

τας, ἀλλ' οὐδὲ αὐτὸς λανθάνειν ἤθελεν, ἃ δὲ πράττων οἴκοι
διεβάλλετο, ταῦτα καὶ δημοσίᾳ δεῖξαι ἐτόλμησεν. ἐς τοσοῦ- 8
τόν τε μανίας καὶ παροινίας προὐχώρησεν ὡς πρῶτον μὲν
τὴν πατρῴαν προσηγορίαν παραιτήσασθαι, ἀντὶ δὲ Κομόδου
καὶ Μάρκου υἱοῦ Ἡρακλέα τε καὶ Διὸς υἱὸν αὐτὸν κελεύ-
σας καλεῖσθαι, ἀποδυσάμενός τε τὸ Ῥωμαίων καὶ βασίλειον
σχῆμα λεοντῆν ἐπεστρώννυτο, καὶ ῥόπαλον μετὰ χεῖρας ἔφε-
ρεν· ἀμφιέννυτό τε ἁλουργεῖς καὶ χρυσοϋφεῖς ἐσθῆτας, ὡς
εἶναι καταγέλαστον αὐτὸν ὑφ' ἑνὶ σχήματι καὶ θηλειῶν πολυ-
τέλειαν καὶ ἡρώων ἰσχὺν μιμούμενον. τοιοῦτος μὲν δὴ προ- 9
ιὼν ἐφαίνετο, ἤλλαξε δὲ καὶ τῶν ἐνιαυσίων μηνῶν τὰ ὀνό-
ματα, ὅσα μὲν ἀρχαῖα καταλύσας, πάντας δὲ ταῖς ἑαυτοῦ
προσηγορίαις ὀνομάσας, ὧν αἱ πλεῖσται ἐς Ηρακλέα δῆθεν
ὡς ἀνδρειότατον ἀνεφέροντο. ἔστησε δὲ καὶ ἀνδριάντας αὐτοῦ
κατὰ πᾶσαν τὴν πόλιν, ἀλλὰ μὴν καὶ ἀντικρὺ τοῦ τῆς συγ-
κλήτου συνεδρίου τόξον διηγκυλημένον· ἐβούλετο γὰρ δὴ καὶ
τὰς εἰκόνας αὐτῷ φόβον ἀπειλεῖν.

τὸν μὲν οὖν ἀνδριάντα μετὰ τὴν ἐκείνου τελευτὴν καθ- 15
ελοῦσα ἡ σύγκλητος Ἐλευθερίας εἰκόνα ἵδρυσεν· ὁ δὲ Κό-
μοδος μηκέτι κατέχων ἑαυτοῦ δημοσίᾳ θέας ἐπετέλεσεν, ὑπο-
σχόμενος τά τε θηρία πάντα ἰδίᾳ χειρὶ κατακτενεῖν καὶ τοῖς
ἀνδρειοτάτοις τῶν νεανιῶν μονομαχήσειν. διαδραμούσης δὲ
τῆς φήμης συνέθεον ἔκ τε [τῆς] Ἰταλίας πάσης καὶ τῶν ὁμό-
ρων ἐθνῶν, θεασόμενοι ἃ μὴ πρότερον μήτε ἑωράκεσαν μήτε
ἠκηκόεσαν. καὶ γὰρ διηγγέλλετο αὐτοῦ τῆς χειρὸς τὸ εὔστο-

1. ἤθελε· καὶ ἃ δὲ O ‖ 2. 13. εἰς libri ‖ 2. ἐς τοσοῦτον] proxima ex Ioanne translata in tit. de virt. p. 822 ed. Vales., hinc sumpta a Suida v. Κόμοδος. v. adp. ‖ 3. τε i, δὲ O ‖ 5. κελεύσας] κελεῦσαι coni. Steph ‖ 7. ἐπεστρώννυτο V, ὑπεστρ. ceteri ‖ ἔφερεν Sylb, φέρειν BVi (in g ι eras.), φέρων A ‖ 9. αὐτὸν καὶ ὑφ' ἑνὶ σχ. θηλ. i ‖ 10. μὲν δὴ] μέν τοι cod. Schotti ‖ 11. ἐνιαυσιέων (sic) a. om. vocabulum P, recte opinor ‖ 15. τοῦ] τοῦ τοῦ g ‖ 16. διηγκυλημένον] μετὰ βέλους ἔστησεν A ‖ γὰρ] δὲ l ‖ 17. τὰς εἰκόνας αὐτοῦ φοβερωτάτας εἶναι καὶ ἐκπληκτικάς· ταῦτα μὲν οὖν πάντα μετὰ τὴν . . A ‖ αὐτῷ g, αὐτῶ a l, αὐτῶν BV. αὐτοῦ coni. Sylb ‖ 19. ἵδρυσεν O, ἱδρύσατο i, vulgo ‖ 20. ἑαυτὸν, ου subter ὀν scripto a m. 1, ut vid., A ‖ ἐπετέλεσεν] *edere professus* P. 'nunciavit' vertit Bergler: ἐπήγγειλεν (Leisner). ἐπετέλεσεν certe corruptum est ‖ 21. κατακτένειν BV a l, κατακτείνειν, ε sup. εί a m. 1, ut vid., A ‖ 23. τῆς ante Ἰταλίας omisi cum O ‖ 24. ἑωράκεισαν A ‖ 25. ἠκηκόεσαν Bekk[2], -εισαν libri

χον, καὶ ὅτι ἔμελεν αὐτῷ ἀκοντίζοντι καὶ τοξεύοντι μὴ πταίειν.
2 συνῆσαν δὲ παιδεύοντες αὐτὸν Παρθυαίων οἱ τοξικὴν ἀκρι-
βοῦντες καὶ Μαυρουσίων οἱ ἀκοντίζειν ἄριστοι, οὓς πάντας
εὐχειρίᾳ ὑπερέβαλλεν. ἐπεὶ δὲ κατέλαβον αἱ τῆς θέας ἡμέραι,
τὸ μὲν ἀμφιθέατρον ἐπεπλήρωτο, τῷ δὲ Κομόδῳ περίδρομος
κύκλῳ κατεσκεύαστο, ὡς μὴ συστάδην τοῖς θηρίοις μαχόμενος
κινδυνεύοι, ἄνωθεν δὲ καὶ ἐξ ἀσφαλοῦς ἀκοντίζων εὐστοχίας
3 μᾶλλον ἢ ἀνδρείας παρέχοιτο δεῖξιν. ἐλάφους μὲν οὖν καὶ
δορκάδας, ὅσα τε κερασφόρα πλὴν ταύρων, συνθέων αὐτοῖς
καὶ καταδιώκων ἔβαλλε, φθάνων τε αὐτῶν τὸν δρόμον καὶ
πληγαῖς καιρίοις ἀναιρῶν· λέοντας δὲ καὶ παρδάλεις, ὅσα τε
ζῷα γενναῖα, περιθέων ἄνωθεν κατηκόντιζεν. οὐδέ τις εἶδεν
ἀκόντιον δεύτερον οὐδὲ τραῦμα ἄλλο πλὴν τοῦ θανατηφόρου·
4 ἅμα γὰρ τῇ τοῦ ζῴου ὁρμῇ κατὰ [γε] μετώπου ἢ κατὰ καρ-
δίας ἔφερε τὴν πληγήν, καὶ οὐδέποτε σκοπὸν ἄλλον ἔσχεν
οὐδὲ ἐπ' ἄλλο μέρος ἦλθε τὸ ἀκόντιον τοῦ σώματος, ὡς μὴ
ἅμα τε τρῶσαι καὶ φονεῦσαι. τὰ δὲ πανταχόθεν ζῷα ἠθροί-
ζετο αὐτῷ. τότε γοῦν εἴδομεν ὅσα ἐν γραφαῖς ἐθαυμάζομεν·
5 ἀπό τε γὰρ Ἰνδῶν καὶ Αἰθιόπων, εἴ τι πρότερον ἄγνωστον
ἦν, μεσημβρίας τε καὶ τῆς ἀρκτῴας γῆς ζῷα πάντα φονεύων
Ῥωμαίοις ἔδειξε. τὸ δ' εὔστοχον τῆς χειρὸς αὐτοῦ πάντες
ἐξεπλήττοντο. λαβὼν οὖν ποτὲ βέλη ὧν αἱ ἀκμαὶ ἦσαν μη-
νοειδεῖς, ταῖς Μαυρουσίαις στρουθοῖς ὀξύτατα φερομέναις καὶ
ποδῶν τάχει καὶ κολπώσει πτερῶν ἐπαφιεὶς τὰ βέλη κατ'
ἄκρου τοῦ τραχήλου, ἐκαρατόμει, ὡς τῶν κεφαλῶν ἀφῃρη-
μένας ὁρμῇ τοῦ βέλους ἔτι περιθεῖν αὐτὰς ὡς μηδὲν παθού-
6 σας. παρδάλεως δέ ποτε ὀξυτάτῳ δρόμῳ τὸν ἐκκαλούμενον
καταλαβούσης, φθάσας τῷ ἀκοντίῳ μέλλουσαν δήξεσθαι, τὴν

---

1. ὅτι] ἔτι l ‖ ἔμελεν ag, ἔμελλεν l, ἔμελλον O ‖ 2. παρθυέων V ‖ 4. ὑπερέβαλεν BV ‖ 5. πεπλήρωτο libri ‖ περίδρομος] περίμετρος A ‖ 6. μὴ] μὴδὲ BV ‖ 7. εὐστοχίας Steph, εὐτοξίας i, εὐτοξείας O ‖ 8. ἀν-δρίας A ‖ 10. ἔβαλε a ‖ 11. καιρίοις B i, καιρίαις AV ‖ 12. ζώων l ‖ 14. γε O, τε i. τοῦ coni. Steph, idem coni. Reisk et κατὰ ⟨τῆς⟩ καρδ., nisi potius τε deleatur ‖ καρδίας i, καρδίαν O ‖ 15. καὶ om. A ‖ οὐδέποτ' ἐς σκοπὸν A ‖ 18. *ac tum primum vidimus quae ante in picturis mirabamur* P ‖ 21. ἔδειξε i, ἐπέδειξε O ‖ 22. ποτὲ] ἐπίκτητα A. possis ποτὲ ἐπίτηδες ‖ 24. κολπώσει i, κονπώσει BV, κομπώσει A ‖ 25. ὡς καὶ τῶν κεφαλῶν ἀφῃρημένων O ‖ 26. ὁρμῇ] ἡ ὁρμὴ BV. ῥύμῃ Reisk, recte opinor ‖ 28. δήξασθαι a

μὲν ἀπέκτεινε τὸν δ' ἐρρύσατο, φθάσας τῇ τοῦ δόρατος αἰχμῇ τὴν τῶν ὀδόντων ἀκμήν. λεόντων δέ ποτε ἐξ ὑπογαίων ἑκατὸν ἀναρριφθέντων ἰσαρίθμοις ἀκοντίοις πάντας ἀπέκτεινεν, ὡς ἐπὶ πολὺ κειμένων τῶν πτωμάτων δι' αὐτὸ τοῦτο ἐπὶ σχολῆς πάντας ἀριθμῆσαι καὶ μηδ' ἓν ἰδεῖν περιττὸν ἀκόντιον.

μέχρι μὲν οὖν τούτων, εἰ καὶ βασιλείας τὰ πραττόμενα 7
ἦν ἀλλότρια, πλὴν ἀνδρείας καὶ εὐστοχίας παρὰ τοῖς δημώ-
δεσιν εἶχέ τινα χάριν· ἐπεὶ δὲ καὶ γυμνὸς ἐς τὸ ἀμφιθέατρον
εἰσῆλθεν ὅπλα τε ἀναλαβὼν ἐμονομάχει, τότε σκυθρωπὸν
εἶδεν ὁ δῆμος θέαμα, τὸν εὐγενῆ Ῥωμαίων βασιλέα, μετὰ
τοσαῦτα τρόπαια πατρός τε καὶ προγόνων, οὐκ ἐπὶ βαρβάρους
ὅπλα λαμβάνοντα στρατιωτικὰ ἢ Ῥωμαίων ἀρχῇ πρέποντα,
καθυβρίζοντα δὲ τὸ ἀξίωμα αἰσχίστῳ καὶ μεμιασμένῳ σχή-
ματι. ὃ μὲν οὖν μονομαχῶν ῥᾳδίως τῶν ἀνταγωνιστῶν περι- 8
εγίγνετο, καὶ μέχρι τραυμάτων προυχώρει, ὑπεικόντων ἁπάν-
των καὶ τὸν βασιλέα οὐ τὸν μονομάχον ἐννοούντων. ἐς
τοσοῦτον δὲ προεχώρησε μανίας ὡς μηκέτι βούλεσθαι μηδὲ
τὴν βασίλειον οἰκεῖν ἑστίαν· ἀλλὰ γὰρ μετοικισθῆναι ἐβού-
λετο ἐς τὸ τῶν μονομάχων καταγώγιον. ἑαυτὸν δὲ οὐκέτι
Ἡρακλέα, ἀλλὰ τῶν μονομαχούντων ἐνδόξου τινὸς προτετε-
λευτηκότος ὀνόματι καλεῖσθαι προσέταξε. τοῦ δὲ μεγίστου 9
ἀγάλματος κολοσσιαίου, ὅπερ σέβουσι Ῥωμαῖοι εἰκόνα φέρον
ἡλίου, τὴν κεφαλὴν ἀποτεμὼν ἱδρύσατο ⟨τὴν⟩ ἑαυτοῦ, ὑπο-
γράψας τῇ βάσει [οὐχ] ἃς εἰώθασι βασιλικὰς καὶ πατρῴας
προσηγορίας, ἀντὶ δὲ Γερμανικοῦ "μονομάχους χιλίους νική-
σαντος".

1. δ' A, δὲ BVi ‖ 2. λεόντων] cf. Amm. M. 31, 10, 19 ‖ 3. ἀναρριφθέντων] ἅμα ἀφεθέντων Reisk. 'centum leones in amphitheatrali circulo simul emissos' Amm. ‖ 4. πτωμάτων i, σωμάτων O ‖ 5. ἀριθμῆσθαι (sic) a ‖ μηδ' ἓν gl, μηδὲν ceteri, vulgo ‖ 7. οὖν om. i ‖ τούτω (sic) B ‖ 9. 20. εἰς libri ‖ 10. ἀναλαβὼν] λαβὼν A ‖ τότε] τοῦτο τὸ A. τόδε coni. Lange ‖ 11. ὁ δῆμος] ὁ ἥλιος A ‖ εὐγενῆ καὶ ῥωμαίων i ‖ 12. ἐπὶ βαρβάρους] *adversus beluas* P ‖ 13. ἢ] καὶ?* ‖ ἀρχῇ] ἀρετῇ?* ‖ 15. περιεγίνετο A, περιεγένετο BVi, vulgo ‖ 16. προυχώρει A, προεχ. BVi, vulgo ‖ 17. καὶ om. V ‖ οὐ Og et Steph vet. cod., καὶ l, om. a ‖ 19. ἑστίαν οἰκεῖν i ‖ γὰρ om. l ‖ μετ. τε ἐβούλετο O ‖ ἐβουλεύετο gl ‖ 21. τῶν] τοῦ Wolf, male ‖ 21. 22. προτ. δὲ ὀνόμ. BVgl ‖ 24. τὴν addidi. ἑτέραν ἑαυτοῦ ἀντιθεὶς Xiphil. 72, 22, 3 ‖ 25. οὐχ delevit Casaub. ad Lampr. Comm. 17, 10 ‖ ἃς] ὡς l. τὰς εἰωθότας (voluit εἰωθυίας) Stroth ‖ πατρώας A, πατρῴους BVi, vulgo ‖ 26. μονομάχους i P, μονομάχου O

16 ἔδει δὲ ἄρα ποτὲ κἀκεῖνον παύσασθαι μεμηνότα καὶ τὴν
Ῥωμαίων ἀρχὴν τυραννουμένην. νέου μὲν γὰρ ἔτους τῆς
ἐπιούσης ἔμελλεν ἡμέρας — σέβουσι δὲ τὴν ἑορτὴν Ῥωμαῖοι
ἐς θεὸν ἀρχαιότατον τῆς Ἰταλίας ἐπιχώριον ἀναφέροντες·
φασὶ γὰρ αὐτοῦ καὶ Κρόνον, ὑπὸ Διὸς ἐκβληθέντα τῆς ἀρ-
χῆς, κατελθόντα ἐς γῆν γενέσθαι ξένον, δεδιότα δὲ τὴν τοῦ
παιδὸς δυναστείαν παρ' αὐτῷ κρυπτόμενον λαθεῖν· ὅθεν καὶ
τὸ ὄνομα δοθῆναι τῷ χώρῳ [τῆς Ἰταλίας] Λάτιόν τε κλη-
θῆναι, ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος φωνῆς ἐς τὴν ἐπιχώριον παραχθέν.
2 διὰ ταῦτά τοι καὶ μέχρι νῦν Ἰταλιῶται τὰ μὲν Κρόνια προ-
εορτάζουσι θεῷ τῷ λαθόντι, τὴν δὲ τοῦ ἔτους ἀρχὴν ἱερο-
μηνίαν ἄγουσι τῷ τῆς Ἰταλίας θεῷ. διπρόσωπον δὲ αὐτοῦ
τὸ ἄγαλμα ἵδρυται, ἐπειδὴ ἐς αὐτὸν ὁ ἐνιαυτὸς ἄρχεταί τε
καὶ παύεται — ταύτης δὴ τῆς ἑορτῆς προσιούσης, ἐν ᾗ μά-
λιστα Ῥωμαῖοι δεξιοῦνταί τε ἀλλήλους καὶ προσαγορεύουσι,
νομισμάτων τε ἀντιδόσεσι καὶ κοινωνίᾳ τῶν γῆς καὶ θαλάτ-
3 της καλῶν εὐφραίνουσιν αὐτούς, ἀρχαί τε ἐπώνυμοι τότε
πρῶτον τὴν ἔνδοξον καὶ ἐνιαύσιον πορφύραν περιτίθενται,
πάντων ἑορταζόντων ὁ Κόμοδος ἐβούλετο οὐκ ἐκ τῆς βασι-
λείου, ὡς ἔθος, προελθεῖν οἰκίας ἀλλ' ἐκ τοῦ τῶν μονομάχων
καταγωγίου, ἀντὶ δὲ τῆς εὐπαρύφου καὶ βασιλικῆς πορφύρας
ὅπλα τε αὐτὸς φέρων καὶ συμπροϊόντων τῶν λοιπῶν μονο-
μάχων ὀφθῆναι τοῖς Ῥωμαίοις.
4 ἐπεὶ δὲ τὴν γνώμην αὐτοῦ ταύτην ἀνήνεγκε πρὸς Μαρ-

2. 3. corrupta. *νέον μὲν γὰρ ἔτος τῆς ἐπιούσης ἔμελλεν ἡμέρας εἰσιέναι* (s. *ἄρχεσθαι*). *σέβουσι δὲ ταύτην ἑορτῇ Ῥωμαῖοι* Reisk, sententia iusta sed scabre conformata || 3. *σέβουσι δὲ* Steph, *σέβουσί τε* libri || *δὲ τὴν* ⟨*τοῦ ἔτους ἀρχὴν*⟩ *ἑορτὴν* Lange || 4. 9. 13. *εἰς* libri || 5. *αὐτοῦ*] *αὐτὸν* A || brevius P: *cuius etiam Saturnum ipsum ab Iove filio pulsum fuisse hospitem praedicant, et quod ibi latuisset, nomen latio inditum. Quocirca etiam nunc.* . || 8. *τῆς Ἰταλίας* omisi || 9. *τὴν* i, *τὸ* O || 10. *κρόνεια* O || 11. *λαθόντι* Steph, *λαχόντι* i. *θεῷ τῷ λαθόντι* om. P. *θεῷ δὲ τῷ λαχόντι τήνδε τοῦ ἔτους* O || 12. *θεῷ* Bergler, *ἔθει* libri || 13. *ἵδρυται τὸ ἄγαλμα* a || *αὐτὸν* i, *αὐτὸ* O || 14. *δὴ* BVg, *δὲ* Aal || *προσιούσης* O et Schotti codex, *προϊούσης* i || *μάλιστα* om. P || 15. *τε* om. A || *προσαγορεύουσι* a, *προσαγορεύοντες* Ogl || 16. *θαλάσσης* Og || 17. *τε καὶ ἐπών.* V, unde Bekk[1] coni. *ἀρχαί τε αἱ ἐπ.* || *τότε* delebat Lange || 18. *καὶ ἐνιαύσιον* deleverim. *et solennem* P || 19. *πάντων* ⟨*οὖν*⟩ *ἑορτ.* Reisk || *ἐβούλετο* O, *statuit* P, *ἐβουλεύετο* i || 22. *αὐτὸς*] *αὐτῶν* vel *αὐτὸς* ⟨*αὐτῶν*⟩ Reisk. totum enuntiatum inde ab *ὅπλα* verbo male conceptum est. lacunam ante *ὅπλα* sumit Hoerschelmann

κίαν, ἣν εἶχε τῶν παλλακίδων τιμιωτάτην, ἣ οὐδέν τι ἀπεῖχε
γαμετῆς γυναικός, ἀλλὰ πάντα ὑπῆρχεν ὅσα Σεβαστῇ, πλὴν
τοῦ πυρός· ἣ μαθοῦσα τὴν παράλογον οὕτω καὶ ἀπρεπῆ βού-
λησιν αὐτοῦ τὰ πρῶτα ἐλιπάρει, καὶ προσπίπτουσα μετὰ δα-
κρύων ἐδεῖτο μήτε τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν καθυβρίσαι μήθ'
ἑαυτὸν ἐπιδόντα μονομάχοις καὶ ἀπεγνωσμένοις ἀνθρώποις
κινδυνεῦσαι. ἐπεὶ δὲ πολλὰ ἱκετεύουσα οὐκ ἐτύγχανεν αὐτοῦ, 5
ἣ μὲν δακρύουσα ἀπέστη, ὁ δὲ Κόμοδος μεταπεμψάμενος
Λαῖτόν τε τὸν ἔπαρχον τῶν στρατοπέδων Ἔκλεκτόν τε τὸν
τοῦ θαλάμου προεστῶτα ἐκέλευεν αὐτῷ παρασκευασθῆναι ὡς
διανυκτερεύσων ἐν τῷ τῶν μονομάχων καταγωγίῳ κἀκεῖθεν
προελευσόμενος ἐπὶ τὰς θυσίας τῆς ἱερομηνίας, ὡς Ῥωμαίοις
ἔνοπλος ὀφθείη. οἳ δ' ἱκέτευον καὶ πείθειν ἐπειρῶντο μηδὲν
ἀνάξιον τῆς βασιλείας ποιεῖν. ὁ δὲ Κόμοδος ἀσχάλλων τοὺς 17
μὲν ἀπεπέμψατο, αὐτὸς δ' ἐπανελθὼν ἐς τὸ δωμάτιον ὡς δὴ
καθευδήσων (καὶ γὰρ μεσημβρίας εἰώθει τοῦτο ποιεῖν), λα-
βὼν γραμματεῖον τούτων δὴ τῶν ἐκ φιλύρας ἐς λεπτότητα
ἠσκημένων ἐπαλλήλῳ τε ἀνακλάσει ἀμφοτέρωθεν ἐπτυγμένων,
γράφει ὅσους χρὴ τῆς νυκτὸς φονευθῆναι. ὧν πρώτη μὲν 2
ἦν Μαρκία, εἵποντο δὲ Λαῖτός τε καὶ Ἔκλεκτος, ἐπὶ δὲ τού-
τοις πολὺ πλῆθος τῶν τῆς συγκλήτου πρωτευόντων. τοὺς
μὲν γὰρ πρεσβυτέρους καὶ λοιποὺς πατρῴους φίλους ἀπο-
σκευάσασθαι πάντας ἤθελεν, αἰδούμενος ἔχειν αἰσχρῶν ἔργων
σεμνοὺς ἐπόπτας· τῶν δὲ πλουσίων τὰς οὐσίας χαρίσασθαι
ἐβούλετο μερίσαι τε ἐς τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς μονομα-
χοῦντας, τοὺς μὲν ἵνα φυλάττοιεν αὐτόν, τοὺς δὲ ἵνα τέρ-
ποιεν. γράψας δὴ ⟨τὸ⟩ γραμματεῖον τίθησιν ἐπὶ τοῦ σκίμ- 3
ποδος, οἰηθεὶς μηδένα ἐκεῖσε εἰσελεύσεσθαι. ἦν δέ τι παιδίον

1. παλακιδῶν AV ‖ 4. τὰ πρῶτα om. P ‖ ἐλιπάρει i, κατελιπάρει O ‖ ⟨μὲν⟩ ἐλιπάρει Reisk ‖ 7. πολλὰ ἱκετεύουσα om. P ‖ 9. Λαῖτον] cf. Tzetz. Chil. VI, 485 sq. qui haec legit ‖ λαῖτόν τε O, λαῖτον i, vulgo ‖ 10. προεστῶτα i, προεστηκότα O ‖ αὐτῷ] αὐτὼ Reisk. latet aliud ‖ 13. δ' ag, δὲ ceteri ‖ 14. ὁ δὲ K.] proxima excerpsit Io(annes) ‖ 15. δ' Ag, δὲ ceteri, vulgo ‖ 15. 17. 25. εἰς libri ‖ 18. ἐπαλλήλῳ — ἐπτυγμένων om. O ‖ 21. τῆς om. a ‖ 22. λοιπὸν a ‖ 22. 23. πάντας δ' ἐκείνους ἀποσκευάσασθαι ἤθελεν αἰδούμενος ἔχειν αἰσχρῶν ἔργων ἐπόπτας cod. Pal. 129 fol. 31^b ‖ ἀποσκευάσεσθαι a ‖ 25. καὶ τοὺς i, καὶ O ‖ 27. δὴ i, δὲ O ‖ τὸ addidi ‖ 28. ἐκεῖθεν a ‖ δέ τι Reisk et Io., δὲ καὶ a, δὲ Ogl

πάνυ νήπιον, τούτων δὴ τῶν γυμνῶν μὲν ἐσθῆτος χρυσῷ δὲ
καὶ λίθοις πολυτίμοις κεκοσμημένων, οἷς ἀεὶ χαίρουσι Ῥω-
μαίων οἱ τρυφῶντες. ὑπερηγάπα δὲ ὁ Κόμοδος αὐτὸ ὡς
συγκαθεύδειν πολλάκις· Φιλοκόμοδός τε ἐκαλεῖτο, δεικνυού-
σης [καὶ] τῆς προσηγορίας τὴν στοργὴν τὴν ἐς τὸν παῖδα τοῦ
4 βασιλέως. τὸ δὴ παιδίον τοῦτο ἄλλως ἀθῦρον, προελθόντος
τοῦ Κομόδου ἐπὶ τὰ συνήθη λουτρά τε καὶ κραιπάλας, εἰσ-
δραμὸν ἐς τὸν θάλαμον ὥσπερ εἰώθει, τὸ γραμματεῖον ἐπὶ
τοῦ σκίμποδος κείμενον ἀνελόμενον ἵνα δὴ παίζειν ἔχοι,
πρόεισι τοῦ οἴκου. κατὰ δέ τινα δαίμονα συνήντα τῇ Μαρ-
κίᾳ. ἡ δέ (καὶ αὐτη γὰρ ἔστεργε τὸ παιδίον) περιπτύξασα
καὶ φιλοῦσα τὸ γραμματεῖον ἀφαιρεῖται, δεδοικυῖα [δὴ] μή
τι τῶν ἀναγκαίων ὑπὸ νηπιότητος [ἀγνοοῦν] παῖζον διαφθείρῃ.
γνωρίσασα δὲ την τοῦ Κομόδου χεῖρα, ταύτῃ καὶ μᾶλλον
5 ἐσπούδαζε διεξελθεῖν τὴν γραφήν. ἐπεὶ δὲ εὗρεν αὐτὸ θανα-
τηφόρον καὶ πρὸ ἁπάντων αὐτήν τε μέλλουσαν τεθνήξεσθαι,
Λαῖτόν τε καὶ Ἔκλεκτον ἐπακολουθήσοντας, τῶν τε λοιπῶν
τοσοῦτον φόνον, ἀνοιμώξασα καθ' ἑαυτήν τε εἰποῦσα "εὖγε
ὦ Κόμοδε· ταῦτ' ἄρα χαριστήρια εὐνοίας τε καὶ στοργῆς
〈τῆς ἐμῆς〉 ὕβρεώς τε καὶ παροινίας τῆς σῆς, ἧς ἐτῶν τοσού-
των ἠνεσχόμην. ἀλλ' οὐ καταπροΐξῃ αὐτὸς μεθύων νηφού-
6 σης γυναικός." ταῦτα εἰποῦσα τὸν Ἔκλεκτον μεταπέμπεται·
ἔθος δ' εἶχεν αὐτῇ προσιέναι ἅτε τοῦ θαλάμου φύλαξ, ἔτι τε
καὶ ἐπὶ συνουσίᾳ αὐτοῦ διεβάλλετο. δοῦσα δὲ τὸ γραμματεῖον

---

1. ἐσθῆτα coni. Leisner ‖ δὲ a, τε Ogl ‖ 2. οἷα ἀεὶ χαίρουσι ῥωμαῖοι τρυφῶντες O ‖ 3. δὲ ὁ κόμ. αὐτὸ Ogl, δὲ αὐτὸ ὁ κόμμ. a ‖ 4. συγκαθεύδον B, συγκαθεῦδον V ‖ 5. καὶ om. O ‖ 5. 8. εἰς libri ‖ 6. δὴ] δὲ 1 ‖ 7. τοῦ] δὲ τοῦ A ‖ εἰσδραμὼν Bl ‖ 8. 9. ἐπὶ τοῦ σκίμποδος κείμενον om. P ‖ 10. καταδέγενα δαίμονα B, κατὰ δέ γε τινὰ δ. V ‖ συνήντα O, συνήντετο gl, bene, συνήντηται a ‖ 12. φιλοῦσα 〈αὐτὸ〉 τὸ Stroth ‖ δὴ om. O et Io. ‖ 13. ἀγνοοῦν om. Io. ‖ παῖζον om. Io. P ‖ 14. τοῦ addidi ex Io. et gl ‖ 15. ἐσπούδασε A ‖ αὐτὸ i, αὐτὴν O ‖ 16. πρὸ] πρὸς V ‖ τε] γε coni. Steph et Λαῖτον δὲ ‖ 17. Ἔκλεκτον — 22. τὸν omissa in a legit P. Graeca ex suo codice primus edidit Steph ‖ 17. ἐπακολουθήσοντας edidit Steph, -σαντας Ogl ‖ 18. τοσοῦτον, οι sup. οσ a m. 1, ut vid., A, *tantam caedem* P, τοιοῦτον BVgl Steph ‖ καθ' ἑαυτήν τε gl et Steph, καὶ καθ' ἑαυτήν τε BV, καὶ καθ' ἑαυτὴν A ‖ 19. ταῦτ' ἄρα Nauck Mél. Gr.-Rom. t. II p. 223, ταῦτα γὰρ O, ταῦτα gl et Steph ‖ ἀνοίας BV ‖ 20. τῆς ἐμῆς add. Leisner et Reisk ‖ ἧς ἐτῶν τοσούτων gl P et Steph, ἧς τοσοῦτον AV, ἧς τοῦσοῦτον B ‖ 23. ἔθος δὲ ἦν αὐτῷ . . . φύλακι a, et P nisi quod αὐτῇ αὐτῷ vertit ‖ 24. καὶ ἐπὶ] ἐπὶ 1 ‖ δὲ a et Io., δὴ Ogl

“ὅρα” ἔφη “ποίαν μέλλομεν παννυχίζειν ἑορτήν.” ὁ δ'
Ἔκλεκτος ἀναγνούς τε καὶ ἐκπλαγείς (ἦν δὲ τὸ γένος Αἰγύ-
πτιος, τολμῆσαί τε [ἅμα] καὶ δρᾶσαι θυμῷ τε δουλεῦσαι πε-
φυκώς) κατασημηνάμενος οὖν τὸ γραμματεῖον διά τινος τῶν
ἑαυτῷ πιστῶν ἀναγνωσθησόμενον πέμπει τῷ Λαίτῳ. ὃ δὲ 7
καὶ αὐτὸς ταραχθεὶς ἀφικνεῖται πρὸς Μαρκίαν ὡς δὴ συ-
σκεψόμενος αὐτοῖς περὶ ὧν ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς καὶ τοῦ τῶν
μονομάχων καταγωγίου· προσποιησάμενοι δὲ περὶ τῶν ἐκείνῳ
διαφερόντων σκέπτεσθαι συντίθενται φθάσαι τι δράσαντες ἢ
παθεῖν, οὐδὲ καιρὸν εἶναι μελλήσεως ἢ ἀναβολῆς. ἀρέσκει 8
δὲ δοῦναι φάρμακον δηλητήριον τῷ Κομόδῳ, ὑπέσχετο δ'
αὐτὸ ῥᾷστα δώσειν ἡ Μαρκία· εἰώθει γὰρ αὐτὴ κιρνάναι τε
καὶ διδόναι τὴν πρώτην πόσιν, ὡς ἥδιον πίοι παρ' ἐρωμένης.
ἐλθόντι δὴ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ λουτροῦ ἐμβαλοῦσα ἐς κύλικα τὸ
φάρμακον, οἴνῳ [τε] κεράσασα εὐώδει δίδωσιν. ὃ δ' ὡς συν-
ήθη φιλοτησίαν, μετὰ πολλὰ λουτρὰ καὶ γυμνάσια τὰ πρὸς
θηρία διψῶν, ἔπιεν ἀναισθήτως. εὐθέως δὲ κάρος ἐπέπεσεν 9
αὐτῷ, καὶ ἐς ὕπνον καθελκόμενος, ὑπὸ καμάτου ⟨τοῦτο⟩ πά-
σχειν οἰηθεὶς ἀνεπαύσατο. ὁ δὲ Ἔκλεκτος καὶ Μαρκία, πάν-
τας ἀποστῆναι κελεύσαντες ἔς τε τὰ οἰκεῖα ἀπιέναι, ἡσυχίαν
δὴ παρεσκεύαζον αὐτῷ. εἰώθει δὲ καὶ ἐπὶ ἄλλων τοῦτο πά-
σχειν ὁ Κόμοδος ὑπὸ κραιπάλης· πολλάκις γὰρ λουσάμενος καὶ
πολλάκις ἐσθίων οὐδένα καιρὸν εἶχεν ἐς ἀνάπαυσιν ὡρι-
σμένον, ἀλλεπαλλήλοις καὶ διαφόροις συνεχόμενος ἡδοναῖς, αἷς

---

1. ὅρα] ὧρα A ‖ παννυχίζειν quamquam iam legit Io., malim παννυχιεῖν ‖ δ' Oi, δὲ vulgo ‖ 3. ἅμα om. O ‖ τε] δὲ BV ‖ 4. οὖν susp. Steph. at Herodoteo more positum est ‖ 5. ἑαυτῷ] ἑαυτοῦ l ‖ ἀναγνωσθησόμενον molestum. nec habet Io. ‖ 6. συσκεψόμενος Aa et Io., -άμενος BVgl ‖ 7. καὶ — 8. καταγωγίου mihi suspecta ‖ 9. φθάσαι τι δράσαντες i, δρᾶσαί τι φθάσαντες O ‖ 10. οὐδὲ] οὐ γὰρ Reisk. οὐδὲ γὰρ ἦν καιρὸς μελλήσεως Io., bene ‖ 11. δὲ Io. P, δὴ Oi, vulgo ‖ δηλητήριον post αὐτὸ collocatum in l. om. Io. ‖ 12. αὐτὸ i, αὐτῷ O ‖ ειλάθη γὰρ αὐτῇ V ‖ 14. δὴ P, δὲ Oi Io., vulgo ‖ εἰς i, τε εἰς O ‖ 14. 15. τοῦ φαρμάκου i, vulgo ‖ 15. οἴνω BV, καὶ οἴνω A, οἴνω τε i, vulgo ‖ δίδωσιν a l, δίδωσι g, δίδωσι πιεῖν O ‖ 17. τὰ θηρία A ‖ 18. καὶ εἰς ὕπνον καθελκ. O, εἰς ὕπνον τε καθ. i, vulgo ‖ ὑπὸ καμ. ⟨τοῦτο⟩ Wolf; ⟨τοῦτο⟩ ὑπὸ καμ. Steph ‖ 20. 23. εἰς libri ‖ 21. ἐπὶ ἄλλων ⟨δείπνων⟩ Steph, ἐ. ἄ. ⟨καιρῶν⟩ Reisk qui praeterea ἐπιεικῶς coniecit. cf. Wolf praef. p. XV ‖ 22. λουσάμενος] malim λουόμενος cum Steph, vel λούμενος ‖ 24. ἀλλεπαλλήλοις Steph, ἀλλὰ ἀλλεπαλλήλοις O, ἀλλ' ἐπαλλήλοις gl, ἀλλ' ἐπ' ἀλλήλοις a, ἐπαλλήλοις vulgo

10 δὴ καταλαβούσῃ ὥρᾳ καὶ ἄκων ἐδούλευεν. ἐπ' ὀλίγον μὲν οὖν ἡσύχασε, περὶ στόμαχον δὲ καὶ κοιλίαν τοῦ φαρμάκου γενομένου ἴλιγγός τε αὐτὸν καταλαμβάνει ἔμετός τε πολὺς ἐπιγίγνεται, ἢ τῆς προεγκειμένης τροφῆς ἅμα ποτῷ πολλῷ ἐξωθούσης τὸ φάρμακον, ἢ διὰ τὸ προλαμβανόμενον, ὅπερ εἰώθασι βασιλεῖς ἑκάστοτε πρὸ πάσης τροφῆς λαμβάνειν; κώ-
11 λυμα δηλητηρίων. πλὴν ἀλλὰ πολλοῦ γε τοῦ ἐμέτου ὄντος, φοβηθέντες μὴ πᾶν ἐξεμέσας τὸ φάρμακον ἀνανήψῃ καὶ πάντες ἀπόλωνται, νέον τινὰ ὄνομα Νάρκισσον, γενναῖόν τε καὶ ἀκμαστήν, πείθουσιν εἰσελθόντα τὸν Κόμοδον ἀποπνῖξαι, μεγάλα δώσειν ἔπαθλα ὑποσχόμενοι. ὃ δ' εἰσδραμὼν παρειμένον αὐτὸν ὑπὸ τοῦ φαρμάκου καὶ μέθης, ἀποσφίγξας τὸν τράχηλον, φονεύει.

12 τοιούτῳ μὲν τέλει τοῦ βίου ὁ Κόμοδος ἐχρήσατο, βασιλεύσας ἔτη τρισκαίδεκα μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτήν, εὐγενέστατός τε τῶν πρὸ αὐτοῦ γενομένων βασιλέων, κάλλει τε τῶν καθ' αὑτὸν ἀνθρώπων εὐπρεπέστατος αὐταρκέστατός τε συμμετρίᾳ σώματος, εἰ δέ τι δεῖ καὶ περὶ ἀνδρείας εἰπεῖν, οὐδενὸς ἥττων εὐστοχίᾳ τε καὶ εὐχειρίᾳ, εἰ μὴ τὴν τούτων εὐμοιρίαν αἰσχροῖς ἐπιτηδεύμασι κατῄσχυνεν, ὡς προείρηται.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἀνελόντες δὲ τὸν Κόμοδον οἱ ἐπιβουλεύσαντες, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ συντάγματι τῆς ἱστορίας δεδήλωται, κρύψαι τε τὸ γενόμενον βουλόμενοι, ὡς ἂν τοὺς φυλάττοντας τὴν βασίλειον αὐλὴν δορυφόρους λάθοιεν, ἐνειλήσαντες στρωμνῇ τινὶ εὐτελεῖ τὸ σωμάτιον καὶ καταδήσαντες, ἐπιθέντες τε δυσὶν

---

1. καταλαβούσης ὥρας?* ‖ ἐπ'] ἐς gl ‖ 3. εἴλιγγος Al ‖ 4. ἐπιγίγνεται a, ἐπιγίνεται Ogl ‖ 5. διὰ om. V ‖ 7. ὄντος τοῦ ἐμέτου a ‖ 9. ἀπώλονται AV ‖ νέον O, νεανίαν i, vulgo ‖ 10. πείθουσιν ἄνδρα γενναῖόν τε καὶ ἀμάστην εἰσελθόντα ἀποπνῖξαι τὸν Κόμοδον, ὄνομα Νάρκισσον Suid. v. ἀμάστης ‖ 9. ὀνόματι i ‖ 10. ἀκμηστὴν V, ἀμάστην Suid., γυμναστὴν Xiphil. 72, 22, 5 ‖ 11. ὃ — 13. φονεύει om. P ‖ 11. δὲ a ‖ 12. καὶ τῆς μέθης Io.,bene ‖ 14. τοῦ om. i Io. ‖ 16. κάλλει τε] κάλλει BV ‖ 17. καθ' αὑτὸν Og, καθ' ἑαυτὸν a l, vulgo ‖ αὐταρκέστατός τε συμμετρίᾳ σώματος om. iP ‖ 19. ἥττω A ‖ 23. φυλάσσοντας libri ‖ 24. ἐνειλήσαντες Reisk, εἰλήσαντες V, εἰλήσ. A, εἰλίσ. a, εἰλίσ. gl, εἰλύσ. B ‖ 25. τὸ σῶμα A ‖ τε V, δὲ AB, om. i, potestque copula abesse

οἰκέταις τῶν πιστῶν ἑαυτοῖς, ἐκπέμπουσιν ὡς δή τι σκεῦος
τῶν ἐκ τοῦ θαλάμου περιττόν. οἱ δὲ φέροντες διὰ μέσων 2
ἐκφέρουσι τῶν φυλάκων, ὧν οἳ μὲν ὑπὸ μέθης ἐκραιπάλων,
οἳ δὲ ἐγρηγορότες κἀκεῖνοι ἐς ὕπνον κατεφέροντο κατεχού-
σαις τε ταῖς χερσὶ τὰ δοράτια ἐπανεπαύοντο, οἳ δ' οὐ πάνυ
τὸ ἐκφερόμενον τοῦ θαλάμου, ὅ τι ποτ' εἴη, ἐπολυπραγμό-
νουν, ἐπεὶ μηδ' αὐτοῖς διέφερε ταῦτ' εἰδέναι. τὸ μὲν οὖν
σῶμα τοῦ βασιλέως οὕτω κλαπὲν ἐκκομισθέν τε τῆς αὐλείου
θύρας νύκτωρ ὀχήματι ἐπιθέντες ἐς τὸ ἀριστεῖον ἔπεμψαν.
ὁ δὲ Λαῖτος καὶ Ἔκλεκτος ἅμα τῇ Μαρκίᾳ τὸ πρακτέον 3
ἐβουλεύοντο. ἔδοξε δὲ αὐτοῖς περὶ μὲν τοῦ θανάτου φήμην
ἐγκατασπεῖραι, ὅτι δὴ αἰφνιδίως τετελευτήκοι ἀποπληξίας ἐπι-
πεσούσης· καὶ γὰρ ἐνδεχομένην πίστιν ἕξειν ᾤοντο τὴν φήμην
προδιαβεβλημένης τῆς ἀκορέστου καὶ ὑπερβαλλούσης ἐκείνου
τροφῆς. πρῶτον δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς ἐπιλέξασθαι ἄνδρα πρε-
σβύτην τινὰ καὶ σώφρονα τὸν διαδεξόμενον τὴν ἀρχήν, ὅπως
αὐτοί τε σωθεῖεν καὶ ἀπὸ τῆς πικρᾶς καὶ ἀκολάστου τυραν-
νίδος πάντες ἀναπνεύσειαν. καθ' ἑαυτοὺς δὴ ἀναλογιζόμενοι
οὐδένα οὕτως ἐπιτήδειον εὕρισκον ὡς Περτίνακα. ἦν δ' ὁ 4
Περτίναξ τὸ μὲν γένος Ἰταλιώτης, ἐν δὲ πολλαῖς στρατιωτι-
καῖς τε καὶ πολιτικαῖς εὐδοκιμήσας πράξεσι, πολλὰ δὲ κατὰ
Γερμανῶν καὶ τῶν ὑπὸ τὴν ἀνατολὴν βαρβάρων ἐγείρας τρό-
παια, μόνος τε περιλειφθεὶς τῶν σεμνῶν πατρῴων τῷ Κο-
μόδῳ φίλων· ὃν οὐκ ἀπέκτεινε, τῶν Μάρκου ἑταίρων τε καὶ
στρατηγῶν ἐντιμότατον γενόμενον, ἢ διὰ σεμνότητα αἰδού-
μενος ἢ ὡς πένητα τηρήσας. ἦν γὰρ αὐτῷ καὶ τοῦτο μέρος

2. *περιττόν* O, *περιττῶν* i, vulgo. fort. ex margine irrepsit ‖ *φέροντες* del.?* ‖ 3. *ὑπὸ* Nauck Mél. Gr.-Rom. II p. 220, *ἀπὸ* libri. *ἀπὸ μέθης* delebat Steph ‖ 4. *οἱ δ' ἔτι ἐγρηγορότες ἴσα κᾀκείνοις* Reisk, debebat *ἐκείνοις* ‖ 4. 9. *εἰς* libri ‖ 5. *τε* om. l ‖ *οἳ δ'* om. A ‖ 6. *ποτε* V ‖ *ἐπολυπραγμόνουν ὅ τι ποτ' εἴη* A ‖ 7. *ἐπεὶ μηδὲ αὐτοῖς* (*μὴ δὲ αὐτηῖς* codex) *διέφερε ταῦτα εἰδέναι* lex. Vindob. p. 42, 3 Nauck ‖ *μηδὲ* i. an *μηδὲν*?* ‖ *ταῦτα* l ‖ 8. *οὕτως* Bgl ‖ *ἐκκλαπὲν*?* ‖ 9. *ἀριστεῖον* i, *ἀρίστιον* O, *Aristeum* P. *προάστειον* coni. Sylb quod recepit Bekk², alii alia. v. Irmisch ‖ *ἔπεμψαν* A, *ἀπέπεμψαν* BVi, vulgo ‖ 11. *δὲ* al, *δὴ* Og ‖ 12. *ἐν τῷ μονομαχίῳ* post *ὅτι* add. Io. ‖ 13. *ἐνδεχομένην* del.?* ‖ *ᾤοντο ἕξειν* (sic) l ‖ 14. *ὑπερβαλούσης* A ‖ 15. *πρῶτον* mihi dubium ‖ 18. *πάντας* BV ‖ *ἀναπνεύσαιεν* l ‖ *δὴ* OPgl, *δὲ* a Io. ‖ *ἀναλογιζόμενοι*] *λογιζόμενοι* Io., bene ‖ 19. *ἐπιτήδ. ὡς περτ. εὕρ.* l ‖ *δ'* Oi, *δὲ* vulgo ‖ 21. *τε* i, om. O ‖ 23. *περιληφθεὶς* B ‖ *σεμνῶν* deleverim ‖ 26. *ἢ ὡς πένητα τηρήσας*] *ἢ ὡς πένητος ὀλιγωρήσας*?* *καταφρονήσας*

τῶν ἐγκωμίων, ὅτι πλεῖστα πάντων ἐγχειρισθεὶς πάντων οὐ-
σίαν εἶχεν ἐλάττονα.

5 πρὸς δὴ τοῦτον τὸν Περτίνακα νυκτὸς ἀκμαζούσης πάν-
των τε ὕπνῳ κατειλημμένων ἀφικνοῦνται ὁ Λαῖτος καὶ ὁ
Ἔκλεκτος, ὀλίγους τῶν συνωμοτῶν ἐπαγόμενοι. ἐπιστάντες
δὲ αὐτοῦ κεκλεισμένης τῆς οἰκίας ταῖς θύραις διεγείρουσι
τὸν φυλάττοντα. ἀνοίξας δὲ ἐκεῖνος καὶ θεασάμενος στρα-
τιώτας ἐφεστῶτας καὶ Λαῖτον, ὃν ᾔδει ἔπαρχον ὄντα, ἐκπλα-
6 γεὶς καὶ ταραχθεὶς ἀγγέλλει ⟨τῷ δεσπότῃ⟩. ὃ δὲ ἥκειν αὐ-
τοὺς κελεύει, δεινὰ προσδοκώμενα ἑαυτῷ ἑκάστοτε συμβήσε-
σθαι φάσκων. ἐν τοσαύτῃ γοῦν αὐτόν φασι μεῖναι ψυχῆς
ἀταραξίᾳ ὡς μηδ᾽ ἀναθορεῖν τοῦ σκίμποδος, μεῖναι δ᾽ ἐπὶ
τοῦ σχήματος, καὶ τὸν Λαῖτον ἅμα τῷ Ἐκλέκτῳ εἰσελθόντα,
καίτοι δοκοῦντα ἐπὶ φόνῳ ἥκειν, προσειπεῖν τε καὶ θαρ-
7 ροῦντι μηδὲ ὠχριάσαντι τῷ προσώπῳ "πάλαι μέν" φάναι
"καὶ πάσης νυκτὸς τόδε τὸ τέλος τοῦ βίου εἶχον δι᾽ ἐλπίδος,
μόνος τε τῶν πατρῴων ἔτι περιλειπόμενος φίλων ἐθαύμαζον
ἐπ᾽ ἐμοὶ Κόμοδον βραδύνοντα. τί δὴ μέλλετε; ὑμεῖς τε γὰρ
δράσετε τὸ κεκελευσμένον, ἐγώ τε πονηρᾶς ἐλπίδος καὶ φόβου
8 συνεχοῦς ἀπαλλάξομαι." πρὸς ταῦτα ὁ Λαῖτος "οὐ παύσῃ"
ἔφη "ἀνάξια σαυτοῦ καὶ τῶν προβεβιωμένων σοι λέγων; οὐ
γὰρ ἐπ᾽ ὀλέθρῳ τῷ σῷ ἥδε ἡμῶν ἡ ἄφιξις, ἀλλ᾽ ἐπὶ σωτη-
ρίᾳ τῇ τε ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς. κεῖται μὲν
γὰρ ὁ τύραννος δίκην δοὺς τὴν προσήκουσαν, καὶ ἅπερ αὐ-
9 τὸς ἡμᾶς δρᾶσαι διενοεῖτο, ταῦτα πρὸς ἡμῶν ἔπαθεν. ἡμεῖς
δὲ ἥκομέν σοι τὴν βασιλείαν ἐγχειριοῦντες, ὃν ἴσμεν πρού-
χοντα ἐν τῇ συγκλήτῳ βουλῇ σωφροσύνῃ βίου μεγέθει τε
ἀξιώματος καὶ ἡλικίας σεμνότητι, ποθούμενόν τε καὶ τιμώ-
μενον ὑπὸ τοῦ δήμου· ὅθεν κἀκείνοις εὐκταῖον καὶ ἡμῖν

Hoerschelmann ‖ αὐτῶ O, αὐτοῦ i ‖ 1. πάντων οὐσίαν] περιουσίαν A ‖ 3. δὴ] δὲ BV ‖ 4. καὶ ὁ O, καὶ i ‖ 6. κεκλεισμέναις Reisk, bene si τῆς οἰκίας deleatur ‖ 7. φυλάσσοντα A ‖ 9. τῷ δεσπότῃ addidi ex Io. *Pertinaci renuntiat* P. εἰσαγγέλλει Bekk[2] ‖ 10. ⟨οὐ⟩ δεινὰ ⟨τὰ⟩ προσδ. Reisk, recte opinor ‖ 11. φασιν αὐτὸν εἶναι A ‖ φασὶν μεῖναι l ‖ 12. δ᾽ O, δὲ i, vulgo ‖ 13. ὀχήματος AV ‖ τὸν λαῖτον i, τῶ λαίτω O ‖ εἰσελθόντι A ‖ 14. δοκοῦντας i ‖ θαρροῦντι] θαρροῦντα Reisk ‖ 17. περιλειπ. φίλων ἔτι a ‖ 20. ὁ λαῖτος om. A ‖ 25. δρᾶσαι ἡμᾶς A ‖ ἔπαθε O, παθών i ‖ 27. τε post μεγέθει om. O ‖ 28. *aetate etiam et gravitate morum* P: ἡλικίᾳ καὶ σεμνότητι (Steph)

σωτήριον τὸ πραττόμενον ἔσεσθαι προσδοκῶμεν.” πρὸς ταῦτα 10
ὁ Περτίναξ “οὐ παύσεσθε” ἔφη “χλευάζοντες πρεσβύτην, καὶ
τοσαύτην μου δειλίαν κατεγνωκότες ὡς πρῶτον ἀπατῆσαι
βούλεσθαι, εἶθ' οὕτω φονεῦσαι;” “ἀλλὰ μήν” ἔφη ὁ Ἔκλε-
κτος “ἐπεὶ λέγουσιν ἡμῖν οὐ πεπίστευκας, λαβὼν τουτὶ τὸ
γραμματεῖον (γνωρίζεις δὲ τὴν Κομόδου χεῖρα, οὔσης σοι τῆς
ἀναγνώσεως ἐν συνηθείᾳ) ἀνάγνωθι· οὕτω γὰρ γνώσῃ τίνα 11
τε κίνδυνον ἐφύγομεν, καὶ ὅτι μὴ σκῆψις ἀλλ' ἀλήθεια πρόσ-
εστι τοῖς λεχθεῖσιν.” ἐπιγνοὺς δὴ τὰ γεγραμμένα ὁ Περ-
τίναξ, πεισθείς τε ἀνδράσι καὶ πρότερον αὐτοῦ φίλοις, πάντα
πυθόμενος τὰ πεπραγμένα ἐπιδίδωσιν ἑαυτόν. καὶ πρῶτον 2
ἀρέσκει προελθεῖν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον καὶ πεῖραν τῆς γνώ-
μης τῶν στρατιωτῶν λαβεῖν· πείσειν δὲ αὐτοὺς ὁ Λαῖτος ὑπ-
ισχνεῖτο, ἐπείπερ αὐτῷ ἐπάρχῳ ὄντι μετρίαν ἀπένεμον αἰδῶ.
συμπαραλαβόντες οὖν καὶ τῶν λοιπῶν ὅσοι παρῆσαν, ἐπὶ τὸ 2
στρατόπεδον ἠπείγοντο. ἤδη δὲ καὶ τὸ πλεῖστον τῆς νυκτὸς
προυκεχωρήκει, καὶ τῆς ἑορτῆς ἐνεστώσης πρὸ ἡμέρας πάντα
ἐπράττετο. διαπέμπουσι δή τινας τῶν πιστῶν τοὺς διαβοή-
σοντας ὅτι ὁ Κόμοδος μὲν τέθνηκε, Περτίναξ δὲ ἐπὶ τὸ στρα-
τόπεδον βασιλεύσων ἄπεισι. διαδραμούσης δὲ τῆς φήμης 3
πᾶς ὁ δῆμος ἐνθουσιῶντι ἐοικὼς ἐξεβακχεύετο, διέθεόν τε,
καὶ τοῖς οἰκείοις ἕκαστος χαίρων ἀπήγγελλε, καὶ μάλιστα τοῖς
ἐπ' ἀξιώσεως ἢ πλουσίοις· ἐκείνοις γὰρ καὶ ἐπιβουλεύοντα
ᾔδεσαν τὸν Κόμοδον. ἔθεόν τε περί τε τὰ ἱερὰ καὶ βωμούς,
χάριτας θεοῖς ὁμολογοῦντες. ἐβόων δὲ διάφορα, οἱ μὲν κεῖ- 4
σθαι τὸν τύραννον λέγοντες, οἱ δὲ τὸν μονομάχον, ἄλλοι δὲ
ἀπρεπέστερα βλασφημοῦντες· καὶ ὅσα πρότερον ἐπεῖχεν ὁ
φόβος ῥήματα, ταῦτα προελθούσης ἀδείας καὶ ἐλευθερίας ῥα-

---

1. 2. *πρὸς ταῦτα ὁ Περτίναξ* om. l ‖ 4. *βούλεσθαι* l, *βούλεσθε* Oag, vulgo ‖ *οὕτως* BVgl ‖ 7. *ἀνάγνωθι* O et Io., *ἐπίσκεψαι* i ‖ *οὕτως* BVgl ‖ *γὰρ*] *δὲ* l ‖ 8. *τε* om. l ‖ 9. *δὴ* Aag, *δὲ* BVl ‖ 13. *συνυπισχνεῖτο* Og ‖ 14. ⟨*οὐ*⟩ *μετρίαν* coni. Steph. contra recte Schweighaeuser ad Polyb. t. V p. 181 ‖ 17. *προκεχωρήκει* libri ‖ *πρὸ*] *πρὸς* V ‖ 19. *μὲν τέθνηκε* Ogl, *τέθνηκε μὲν* a, vulgo ‖ *ὁ Περτίναξ* a ‖ *ἐπὶ* Ogl Io., *εἰς* a, vulgo ‖ 20. *βασιλεύσων*] *βασιλεὺς* Io. ‖ 22. *ἀπήγγελλε* A, *ἀπήγγειλε* BV, *διήγγελλε* i, vulgo ‖ *καὶ μάλιστα* om. P ‖ 23. *illis potissimum* P, *καὶ* ⟨*μάλιστα*⟩ *ἐπιβ.* coni. Steph ‖ 24. *ἔθεόν τε* i, *ἔθεον δὲ* O ‖ 25. *χάρ. θεοῖς ὁμολ.* BV, *χάρ. ὁμολ. θ.* A, *θ. χ. ὁ.* i ‖ 27. *εὐπρεπέστερον* A ‖ 27. 28. *ὁ φόβος ἐπεῖχε* A ‖ 28. *ῥήματα* omiserim cum Io. ‖ *ταῦτα*] *ea nunc* P ‖ *προελθούσης*] *προσελθούσης* Reisk, praeter rem

δίως ἐλέγετο. πλεῖστον δὴ τοῦ δήμου συνέθει δρόμῳ ἐπὶ τὸ στρατόπεδον· ἠπείγοντο δὲ μάλιστα δεδιότες μή πως ἄρα οἱ στρατιῶται ὀκνηρότερον ὑπακούσωσι τῇ τοῦ Περτίνακος
5 ἀρχῇ. ἐσομένην γὰρ σώφρονα μὴ πάνυ τι ἀποδέξεσθαι τοὺς στρατιώτας προσεδόκων, τυραννίδι δουλεύειν εἰθισμένους, ἁρπαγαῖς τε καὶ βίαις ἐγγεγυμνασμένους. ἵν' οὖν αὐτοὺς ἐκβιάσοιντο ὑπακοῦσαι, πανδημεὶ συνῆλθον. ἐπεὶ δὲ ἐγένοντο ἐν τῷ στρατοπέδῳ, ὅ τε Λαῖτος καὶ Ἔκλεκτος εἰσῆλθον ἄγοντες τὸν Περτίνακα· συγκαλέσας τε τοὺς στρατιώτας ὁ Λαῖτος ἔλεξε τοιάδε.

6 "Κόμοδος μὲν ἡμῖν ὁ βασιλεὺς τέθνηκεν ἀποπληξίᾳ· αἴτιος δὲ τοῦ τοιούτου θανάτου οὐκ ἄλλος, ἀλλ' αὐτὸς αὑτῷ· συμβουλεύουσι γὰρ ἡμῖν ἀεὶ τὰ ἄριστα καὶ σωτήρια [οἷς] μὴ πειθόμενος, βιοὺς δὲ ὡς οὐκ ἀγνοεῖτε, ὑπὸ πλήθους ἀποπνιγεὶς διεφθάρη. τὸν μὲν οὖν κατέλαβε τέλος τὸ πεπρωμένον. οὐδὲ γὰρ μία οὐδ' ἡ αὐτὴ πᾶσιν ἀνθρώποις θανάτου αἰτία, διάφοροι δὲ οὖσαι ἐς ἓν τέρμα βίου συντελοῦσιν.
7 ἀλλ' ἀντ' ἐκείνου γὰρ ὑμῖν ἄγομεν ἡμεῖς τε καὶ ὁ δῆμος τῶν Ῥωμαίων ἄνδρα τὴν μὲν ἡλικίαν σεμνὸν τὸν δὲ βίον σώφρονα, ἀρετῆς δὲ τῆς ἐν ἔργοις ἔμπειρον· ὧν οἱ μὲν πρεσβύτεροι καὶ τῶν στρατιωτικῶν αὐτοῦ πράξεων ἐπειράθητε, οἱ δὲ λοιποὶ τῆς πόλεως ἐπάρχοντα τοσούτων ἐτῶν ἀεὶ διὰ
8 τιμῆς τε καὶ θαύματος ἔσχετε. δίδωσί τε ὑμῖν ἡ τύχη οὐ βασιλέα μόνον ἀλλὰ καὶ πατέρα χρηστόν. εὐφρανεῖ τε ἡ τοῦδε ἀρχὴ οὐχ ὑμᾶς μόνον τοὺς ἐνταῦθα δορυφοροῦντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπὶ ταῖς ὄχθαις τῶν ποταμῶν καὶ τοὺς ἐπὶ

---

1. δὴ] δὲ coni. Steph, bene ‖ δρόμῳ· καὶ ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἠπείγετο· τοῦτο μάλ. δεδ. i ‖ 3. ὑπακούσωσι Steph, ἐπ. libri ‖ τοῦ om. i ‖ 4. τι] τοι AV ‖ ἀποδέξεσθαι Steph, -ασθαι libri ‖ 6. βίαις] βία A ‖ οὖν om. O ‖ ἐκβιάσοιντο] ἐκβιάσαιντο coni. Leisner ‖ 8. ὅ τε Λ. καὶ Ἔ. scripsi cum Io., ὁ δὲ λ. καὶ ἕ. Ogl, ὁ Λ. τε καὶ Ἔ. a, vulgo ‖ 9. τε Sylb, δὲ BV, om. Ai ‖ 11. ὑμῖν P ‖ 13. ἀεὶ τὰ ἄρ. καὶ σ. B, et i nisi quod αἰεὶ, ἀεὶ αὐτῷ τὰ ἄρ. καὶ σ. A, τὰ ἄρ. ἀεὶ καὶ σ. V ‖ οἷς del. Steph ‖ 14. ὡς οὐκ i (in g οὐκ s. vs. a m. 2), οὐχ ὡς O ‖ 15. ἐπιπνιγεὶς Oxoniensis secunda ‖ πεπραμένον B ‖ 16. οὐδὲ γὰρ μία — 17. συντ. quamquam habet Macarius insiticia puto ‖ 16. ἡ om. O ‖ 18. τῶν O, ὁ i ‖ 20. ἔμπειρον i, *peritissimum* P, σώφρονα BV, σπουδαῖον A ‖ 21. πράξεων O, παρατάξεων i ‖ 23. δίδ. τε] δ. γε Reisk ‖ ὑμῖν AP, ἡμῖν BVi ‖ 25. οὐχ ὑμᾶς μόνον O, et gl nisi quod μόνους, οὐ μόνον ὑμᾶς a ‖ ἐνταῦθα Ol, ἐνταυθοῖ ag, vulgo

τοῖς ὅροις τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ἱδρυμένους, οἳ τὴν πεῖραν αὐτοῦ τῶν ἔργων φέρουσι διὰ μνήμης. τό τε βάρβαρον οὐ χρήμασιν ἔτι θεραπεύσομεν, πείρᾳ δὲ ὧν πρὸς αὐτοῦ πεπόνθασι στρατηγοῦντος φόβῳ ὑποτάξονται."

τοιαῦτα δὴ λέγοντος τοῦ Λαίτου, μὴ κατασχὼν ἑαυτοῦ 9 ὁ δῆμος, μελλόντων καὶ ὀκνούντων ἔτι τῶν στρατιωτῶν, Σεβαστόν τε ἀναγορεύει καὶ πατέρα καλεῖ πάσαις τε γεραίρει εὐφημίαις. τότε καὶ οἱ στρατιῶται, οὐχ ὁμοίᾳ μὲν προθυμίᾳ, τῇ δὲ ἐκ τοῦ παρόντος πλήθους ἀνάγκῃ (καὶ γὰρ ἦσαν πανταχόθεν ὑπὸ τοῦ δήμου περιειλημμένοι, ὀλίγοι τε καὶ ἄνευ τῶν ὅπλων ὡς ἐν ἱερομηνίᾳ), πλὴν συνεξεβόησαν καὶ Σε- 10 βαστὸν προσεῖπον τὸν Περτίνακα· ἔς τε τὸ ἐκείνου ὄνομα τοὺς συνήθεις ὅρκους ὀμόσαντες καὶ θύσαντες, δαφνηφοροῦντες πᾶς ὁ δῆμος καὶ τὸ στρατιωτικόν, ἐπειδὴ προσῄει καὶ τὸ περίορθρον, ἐς τὴν βασίλειον αὐλὴν ἀνήγαγον τὸν Περτίνακα.

ὃ δὲ ἐπείπερ ἱδρύθη ἐν τῇ βασιλείῳ ἑστίᾳ, τῶν τε στρα- 3 τιωτῶν αὐτὸν καὶ τοῦ δήμου, ὡς προείρηται, νύκτωρ ἀναγαγόντων, φροντίσι μεγίσταις τὴν γνώμην ἐταράττετο· πάνυ τε αὐτόν, καίτοι δοκοῦντα ψυχῆς εἶναι ἐρρωμένης καὶ πρὸς πάντα ἀνδρεῖον, τὰ παρόντα ἐφόβει, οὐχ οὕτω προνοίᾳ τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας (κινδύνων γὰρ καὶ μειζόνων πολλάκις ἦν καταφρονήσας), ἐλογίζετο δὲ τήν τε αἰφνίδιον τῆς τυραννίδος μεταβολὴν τήν τε ἐν τῇ συγκλήτῳ βουλῇ τινῶν εὐγένειαν, οὓς ὑπώπτευεν οὐκ ἀνεξομένους μετὰ βασιλέα εὐγενέστατον τὴν ἀρχὴν μεταπεσοῦσαν ἐς ἄνδρα ἐξ ἰδιωτικοῦ καὶ ἀσήμου γένους ἐπὶ τοῦτο ἐλθόντα. εἰ γὰρ καὶ ὁ βίος αὐτῷ διὰ σω- 2 φροσύνην ἐπῃνεῖτο καὶ τὰ ἐν ταῖς στρατιωτικαῖς πράξεσιν ἦν εὐκλεής, ἀλλ' ὅσον εὐγενείας χάριν, πολὺ τῶν εὐπατριδῶν ἀπελείπετο. ἡμέρας οὖν καταλαβούσης κατῆλθεν ἐπὶ τὸ συνέ-

2. ἔργων οὐ φέρουσι BV ‖ τό τε γὰρ βάρβ. a ‖ 4. ἐπιτάξονται cod. Schotti ‖ 5. δὴ] δὲ BV ‖ μὴ — 6. στρατιωτῶν om. BV ‖ 5. ἑαυτοῦ Agl, ἑαυτὸν a, vulgo ‖ 8. καὶ om. A ‖ 11. ἐν om. Vl ‖ 12. 15. εἰς libri ‖ 14. ἐπεὶ δὲ — 17. ὃ δὲ om. iP ‖ 14. ἐπειδὴ Bekk[2], ἐπεὶ δὲ libri ‖ 17. βασιλείων BV ‖ 17. 18. τῶν τεστρ. αὐτὸν καὶ τ. δ. Stroth, τῶν στρ. αὐτῶνκαὶ τ. δ. BV, τῶν τε στρ. καὶ τ. δ. i, vulgo, τῶν στρ. αὐτῶν ὡς προείρηται καὶ τ. δ. νύκτωρ A ‖ 20. δοκοῦντα om. O ‖ 21. ἀνδρείας Reisk, perperam ‖ οὕτως BVgl ‖ 23. τε om. O ‖ 25. οὓς ὑπώπτευεν om. O ‖ ἀναξομένους V ‖ 26. εἰς libri ‖ 29. εὐκλεής OP, εὐκλεῇ i, vulgo

δριον τῆς βουλῆς, οὔτε τὸ πῦρ ἐάσας αὐτοῦ προπομπεῦσαι
οὔτε τι ἄλλο τῶν βασιλικῶν συμβόλων ἐς ὕψος ἀρθῆναι πρὶν
3 ἢ μαθεῖν τὴν γνώμην τῆς συγκλήτου βουλῆς. ἐπεὶ δὲ αὐτὸν
ἅμα τῷ ἐπιφανῆναι πάντες ὁμοθυμαδὸν εὐφήμησαν Σεβαστόν
τε καὶ βασιλέα προσηγόρευσαν, ὃ δὲ τὰ μὲν πρῶτα παρ-
ῃτεῖτο τῆς ἀρχῆς τὸ ἐπίφθονον, γῆράς τε προϊσχόμενος συγ-
γνώμης ἐδεῖτο, εἶναί τε πολλοὺς εὐπατρίδας ἔφασκεν οἷς ἡ
βασιλεία μᾶλλον ἁρμόζει· καὶ λαβόμενος τῆς χειρὸς Γλαβρί-
ωνος εἷλκεν αὐτόν, καθίζεσθαι κελεύων ἐπὶ τοῦ βασιλείου
4 θρόνου. ἦν δ' ἐκεῖνος εὐγενέστατος μὲν πάντων τῶν εὐ-
πατριδῶν (ἀνέφερε γοῦν ἐς Αἰνείαν τὸν Ἀφροδίτης καὶ Ἀγ-
χίσου τὴν τοῦ γένους διαδοχήν), ἔτι δὲ καὶ τὴν ὕπατον ἀρ-
χὴν τελέσας δεύτερον. ὃ δὲ "ἀλλ' αὐτός" ἔφη "ἐγὼ ὃν σὺ
νομίζεις πάντων ἀξιώτατον, σοί τε τῆς ἀρχῆς παραχωρῶ, καὶ
πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν ἐγὼ καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ψηφίζομέν σοι
διδόντες." τότε δὲ πάντων αὐτὸν ἐκβιασαμένων ἐκλιπαρη-
σάντων τε, ὀκνῶν καὶ μόλις ἀνελθὼν ἐπὶ τὸν βασίλειον θρό-
νον, ἔλεξε τοιάδε.
5 "τὸ πάνυ δεξιὸν ὑμῶν τῆς πρός με τιμῆς καὶ τὸ τῆς
σπουδῆς ὑπερβάλλον ἐπίλεκτόν τε ἐς πρόκρισιν τοσαύτης παρ'
ὑμῖν εὐγενείας, οὐκ ἔχον κολακείας ὑποψίαν ἀλλὰ δεῖξιν καὶ
πίστιν εὐνοίας, ἄλλῳ μὲν ἄν τῳ θάρσος καὶ προθυμίαν ἐν-
έβαλεν ἐς τὸ ἑτοίμως ὑποδέξασθαι τὰ ἐγκεχειρισμένα, ἐλπίδα
τε ῥᾳστώνης ὑπέφηνεν ἂν ὡς εὐμαρῶς τὴν ἀρχὴν διοίσοντι

---

1. *αὐτοῦ*] *αὐτοῦ* O, *ἑαυτοῦ* i, vulgo ‖ *προπομπεῦσαι* iP, *ὑψωθῆναι* A, *εἰσυψωθῆναι* BV (nimirum glossema verborum *ἐς ὕψος ἀρθῆναι* prave collocatum) ‖ 2. 11. 20. 23. *εἰς* libri ‖ 4. *σεβαστόν τε* A, *σεβάσμιόν τε* ceteri, vulgo ‖ 5. *προσηγόρευσαν* i, *προσηγόρευον* O ‖ 7. *ἡ* om. O ‖ 8. *ἁρμόζειν* O. fort. fuit *οἷς τὴν βασιλείαν μᾶλλον ἁρμόζειν* ‖ *τῆς* i, *τε τῆς* O ‖ 10. *δ'* gl, *δὲ* Oa, vulgo ‖ *μὲν* om. l ‖ *τῶν* om. i ‖ 12. *διαδοχήν*] *ἀρχήν* A, sed in mg. m. 1: *γρ. διαδοχήν* ‖ *ὕπατον*] *ὑπ' αὐτὸν* BV, errore frequenti ‖ *ἀρχὴν ⟨ἣν⟩ τελ.* Reisk ‖ 13. *αὐτός* V, *αὐτός τε* ABi ‖ 14. *τε τῆς*] *τῆς*?* ‖ 15. *ψηφίζομεν*] *ψηφιζόμεθα* coni. Steph in Thes. v. *ψηφίζω*, recepitque Bekk[2]. latet aliud, velut *ἐγώ τε καὶ οἱ λοιποὶ παμψηφεί σοι δίδομεν* ‖ 16. *αὐτὸν*] *αὐτῶν* A ‖ 19. *τὸ πάνυ* — 21. *εὐγενείας* corrupta. *consensus hic vester studiumque eximium uni mihi plurimum in tanta ista nobilitate deferendi* P ‖ 20. *ὑπερβάλλων* l ‖ *ἐπίλεκτόν τε*] *ἐπίδεικτον* Reisk, *εἰς* pro *ἐν* accipiens ‖ *πρόκρισιν*] *πρό* A, in fine versus ‖ *τοσαύτης ⟨τῆς⟩ παρ'* coni. Steph ‖ 22. 23. *ἐνέβαλεν* Agl, *ἐνέβαλλεν* BVa ‖ 23. *ὑποδέξασθαι* O, *δέξασθαι* i, vulgo ‖ 24. *ὡς οὐκ εὐμαρῶς* V ‖ *διοίσοντι* (vel *διοικήσοντι*) Sylb, *διοίσοντα* libri

ἐν ἀρχομένοις οὕτως εὐνοοῦσιν· ἐμοὶ δὲ ταῦτα μεγάλα ὄντα 6
καὶ ἐξαίρετα τιμῆς τε αἰσθήσει ἐκπλήττει, δέος τε καὶ ἀγῶνα
οὐ μικρὸν ἐμποιεῖ. μεγάλων γὰρ εὐεργεσιῶν προϋπαρχουσῶν
τὸ ἰσότιμον δυσέφικτον [ἀλλ'] ἐν ταῖς ἀμοιβαῖς, καὶ μικρὰ
μὲν λαβοῦσιν ἀντιδοῦναι μείζω οὐχ οὕτως εὐμαρὲς ὡς εὐ-
χάριστον δοκεῖ, ὁπηνίκα δ' ἂν ὁ πρῶτός τι δράσας ἀγαθὸν
ἀνυπέρβλητον καταθῆται χάριν, τὸ μὴ κατ' ἀξίαν ἀντιδοθὲν
οὐχ οὕτω δυσπόριστον ὡς ἀναίσθητον ἅμα καὶ ἀχάριστον
ὀνομάζεται. ὁρῶ δὴ οὐ τὸν τυχόντα μοι ἐπηρτημένον ἀγῶνα 7
πρὸς τὸ ἄξιον ἐμαυτὸν παρασχεῖν τῆς τοσαύτης παρ' ὑμῶν
τιμῆς. οὐ γὰρ ἐν τῇ καθέδρᾳ ἡ προεδρία, ἀλλ' ἐν τοῖς ἔρ-
γοις, εἴ τις αὐτὴν μὴ καταισχύνει. ὅσῳ δὲ τὰ γενόμενα ὡς
φαῦλα μισεῖται, τοσούτῳ τὰ μέλλοντα ὡς ἀγαθὰ μεγάλως ἐλ-
πίζεται. καὶ τὰ μὲν δεινὰ τῶν ἔργων ἀεὶ μνημονεύεται (τὸ
γὰρ λυπῆσαν δυσαπάλειπτον), τὰ δὲ χρηστὰ ἅμα τῇ ἀπο-
λαύσει καὶ τὴν περὶ αὐτῶν μνήμην συναναλίσκει, ἐπεὶ μὴ 8
ὁμοίως εὐφραίνει ἐλευθερία ὡς λυπεῖ δουλεία, οὐδέ τις ἀδεῶς
τὰ ἑαυτοῦ ἔχων ἐν χάριτος μοίρᾳ τίθεται, τὰ ἴδια καρποῦ-
σθαι νομίζων, ὁ δὲ τῶν οἰκείων στερηθεὶς αἰώνιον ἔχει τὴν
μνήμην τοῦ λελυπηκότος. οὐδ' εἴ τις ἐς τὸ κοινὸν χρηστὴ
γένοιτο μεταβολή, αὐτός τι πλέον καρποῦσθαι νομίζει, ἐπεὶ
τοῦ μὲν δημωφελοῦς καὶ κοινῇ διαφέροντος ὀλίγη τοῖς καθ'
ἕνα φροντίς, τὸ δὲ καθ' αὑτὸν ἕκαστος εἰ μὴ κατὰ γνώμην
προχωροίη, οὐδέν τι μέγα ὠφελεῖσθαι νομίζει. οἵ τ' εἰθι- 9
σμένοι ταῖς τῆς τυραννίδος ἀκρίτοις καὶ ἀφειδέσι μεγαλοδω-

---

1. ἐμοὶ] ἐμὲ scripsit Irmisch ex P et Berglero ‖ 2. αἰσθήσει] αἴσθησιν scripsit Bekk[2]. haec quoque corrupta puto ‖ 4. ἀλλ' del. Bekk. ἀεὶ coni. Reisk ‖ ἐν μὲν ταῖς A ‖ 5. μείζω A, μεῖζον BVi, vulgo. μείζονα coni. Bekk[2] ‖ ὡς om. O ‖ 6. δοκεῖ Steph, δοκεῖν libri ‖ πρῶτος, ω sup. ο a m. 1, ut vid., A ‖ 8. οὔτως BVgl ‖ 9. ἀπηρτημένον l ‖ 10. παρ' ἡμῶν B ‖ 11. προεδρεία A ‖ 12. καταισχύνει O, -νη gl, -νοι a ‖ γιγνόμενα a ‖ 13. μισεῖται i, μισεῖτε, αι sup. ε a m. 1, ut vid., A, μισεῖτε BV. eademque in codicibus diversitas in verbis ἐλπίζεται et μνημονεύεται ‖ μεγάλως] μεγάλα coni. Steph ‖ 14. τὰ μὲν δεινὰ — 24. νομίζει habet Macar. ‖ 15. δυσεξάλειπτον i Macar. ‖ 16. συναλίσκει B ‖ 19. ἔχει Steph, ἔχων, ει sup. ων, Macar., ἔχων Oi ‖ 20. εἰς libri ‖ 21. αὐτός τε πλέων (sic) νομίζοι καρποῦσθαι a ‖ νομίζειν καρπ. l, νομίζει κ. g Macar. ‖ 23. εἴ ⟨τι⟩ μὴ coni. Reisk. equidem potius verba εἰ μὴ κ. γν. προχωροίη deleverim ‖ 24. ὠφελῆσθαι gl ‖ οἵ τ' O, οἵ τε ag, vulgo. οἱ θισμένοι (sic) l ‖ 25. τῆς] τοῖς BV ‖ μεγαλοδωρίαις Sylb, μεγαλοδωρεαῖς libri

ρίαις ἐντρυφᾶν τὴν ἐς τὸ σωφρονέστερον καὶ μεμετρημένον διὰ σπάνιν χρημάτων μεταβολὴν οὐ φειδὼ σώφρονα οὐδὲ σύμμετρον καὶ κεκριμένην διοίκησιν ὀνομάζουσιν, ἀλλὰ μικρολογίαν καὶ ἀθλιότητα βίου ὀνειδίζουσιν, οὐκ εἰδότες ὅτι τὸ μὲν μεγάλα καὶ ὡς ἔτυχε χαρίζεσθαι οὐκ ἂν περιγένοιτο εἰ μὴ ἐκ τοῦ ἁρπάζειν καὶ βιάζεσθαι, τὸ δὲ λογισμῷ πάντα καὶ κατ' ἀξίαν ἑκάστου νέμειν ἄνευ τοῦ δεινόν τι δρᾶσαι, μὴ παρέχον ἄδικον εὐπορίαν χρημάτων, διδάσκει φειδὼ σώφρονα
10 τῶν καλῶς πορισθέντων. ταῦτα δὴ ὑμᾶς ἐγνωκότας χρὴ συναίρεσθαι, καὶ κοινὴν τῆς ἀρχῆς τὴν διοίκησιν νομίζοντας, ἀριστοκρατίαν τε ἀλλ' οὐ τυραννίδα ὑπομενοῦντας, αὐτούς τε ἀγαθὰς ἔχειν ἐλπίδας καὶ πᾶσι τοῖς ἀρχομένοις ταῦτα ὑπισχνεῖσθαι."

11 τοιαῦτα ὁ Περτίναξ εἰπὼν ὑπερῆσέ τε τὴν σύγκλητον βουλήν, καὶ πρὸς πάντων εὐφημηθείς, πάσης τε τιμῆς καὶ αἰδοῦς παρ' αὐτῶν τυχών, ἔς τε τὸν τοῦ Διὸς νεὼν καὶ τὰ λοιπὰ ἱερὰ προπεμφθείς, τάς τε ὑπὲρ τῆς βασιλείας θυσίας τελέσας, ἐς τὴν βασίλειον ἐπανῆλθεν αὐλήν.

4 ἐπεὶ δὲ διεφοίτησεν ἡ φήμη τῶν τε λεχθέντων ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῇ συγκλήτῳ καὶ τῶν πρὸς τὸν δῆμον γραφέντων, ὑπερήδοντο πάντες, σεμνὸν καὶ ἤπιον ἄρχοντα καὶ πατέρα, οὐ βασιλέα ἕξειν ἐλπίζοντες. τούς τε γὰρ στρατιώτας ἐκέλευσε παύσασθαι τῆς πρὸς τοὺς δημότας ὕβρεως καὶ μήτε πελέκεις φέρειν μετὰ χεῖρας μήτε παίειν τινὰ τῶν παριόντων, ἔς τε τὸ κόσμιον καὶ εὔτακτον μετάγειν πάντα ἐπειρᾶτο, ἔν τε ταῖς προόδοις καὶ τοῖς δικαστηρίοις πρᾶον καὶ ἥμερον
2 ἦθος ἐπεδείκνυτο. καὶ τῆς Μάρκου ἀρχῆς ζήλῳ τε καὶ μιμήσει τοὺς μὲν πρεσβυτέρους ὑπομιμνήσκων εὔφραινε, τοὺς δ' ἄλλους πάντας ἐξ ὠμῆς καὶ ἐφυβρίστου τυραννίδος ἐς σώ-

---

1. τὴν om. A ‖ 1. 16. 18. 25. 29. εἰς libri ‖ 2. σπάνην BV ‖ φειδὼ σώφρονα*, φιλοσώφρονα (φιλοσόφρονα B) libri ‖ 3. καὶ κεκρ. i, κεκρ. O ‖ κεκραμένην l ‖ 5. εἰ om. O ‖ 6. τῷ δὲ λογ. BV ‖ 7. ἑκάστω A. cf. Cass. D. 52, 12, 5 ‖ 8. φειδὼ σώφρονα i, φιλοσώφρονα (φιλοσόφρονα B) O ‖ 12. ταῦτα] ταὐτὰ coni. Steph, idem vel ταύτας coni. Reisk ‖ 14. ὑπερῆσέ τε Bekk², ὑπέρησέν τε A, ὑπήρεισέ τε BVi, (in g ει 1 ex ι ut vid.) ‖ 15. εὐφημηθεὶς ABg et cod. Schotti, εὐφημησθεὶς Val, εὐφημισθεὶς editiones veteres plurimae ‖ 17. προπεμφθεὶς Sylb, πεμφθεὶς libri, vulgo ‖ 22. οὐ i, καὶ O ‖ 23. μήτε πελέκεις — 24. χεῖρας om. iP ‖ 24. μετὰ χεῖρας del. Wolf ‖ 27. καὶ — 28. εὔφραινε] vitium latere puto

*φρονα καὶ ἀμέριμνον βίον μεταχθέντας ῥᾷστα ἐς εὔνοιαν
ᾠκειώσατο. τῆς τε ἡμέρου ἀρχῆς ἡ φήμη διαθέουσα πάντα
ἔθνη ὅσα τε Ῥωμαίοις ὑπήκοα καὶ ὅσα φίλα, καὶ πάντα
στρατόπεδα, ἐκθειάζειν αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν ἔπειθεν. ἀλλὰ μὴν* 3
*καὶ τῶν βαρβάρων ὅσοι πρότερον ἀφηνίαζον ἢ ἐστασίαζον,
φόβῳ τε καὶ μνήμῃ τῆς ἐν ταῖς προτέραις αὐτοῦ στρατείαις
ἀρετῆς, πίστει τε γνώμης ὅτι μηδένα ἑκὼν ἀδικήσει ποτέ,
ἑκάστῳ τὸ κατ' ἀξίαν ἀπονέμων, χάριτος ἀπρεποῦς καὶ βίας
ὠμῆς ἀλλότριος, ἑκόντες αὐτῷ προσεχώρουν. πρεσβεῖαί τε
πανταχόθεν ἀφικνοῦντο, συνηδομένων ἁπάντων τῇ Ῥωμαίων
ὑπὸ Περτίνακι ἀρχῇ.*

οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ 4
*τῷ εὐτάκτῳ καὶ ἡμέρῳ τῆς βασιλείας ἔχαιρον· ὃ δὲ πάντας
εὔφραινε, τοῦτο μόνους ἐλύπει τοὺς ἐν τῇ Ῥώμῃ στρατιώτας,
οἳ δορυφορεῖν εἰώθασι τοὺς βασιλέας. κωλυόμενοι γὰρ ἁρ-
πάζειν τε καὶ ὑβρίζειν, ἔς τε τὸ εὔτακτον καὶ κόσμιον ἀνα-
καλούμενοι, τὸ πρᾶον καὶ ἥμερον τῆς ἀρχῆς ὕβριν αὐτῶν
καὶ ἀτιμίαν καθαίρεσιν τε τῆς ἀνέτου ἐξουσίας νομίζοντες,
τὴν τῆς ἀρχῆς οὐκ ἔφερον εὐταξίαν. ἀλλὰ τὰ μὲν πρῶτα* 5
*κατ' ὀλίγον ὀκνηρούς τε καὶ ἀπειθεῖς αὑτοὺς τοῖς κελευομέ-
νοις παρεῖχον· τὸ δὲ τελευταῖον, οὐδ' ὅλων μηνῶν δύο τῆς
βασιλείας αὐτῷ προκεχωρηκυίας, ἐπιδειξαμένου τε ἐν ὀλίγῳ
χρόνῳ πολλὰ σώφρονα καὶ χρηστὰ ἔργα, ἐλπίδων τε ἀγαθῶν
τοῖς ἀρχομένοις ὑποφαινομένων, ἐβάσκηνε πάντα καὶ ἀν-
έτρεψε πονηρὰ τύχη, ἐκώλυσέ τε θαυμαστὰ καὶ ἐπωφελῆ τοῖς
ὑπηκόοις ἔργα ἐς τέλος ἀχθῆναι.*

πρῶτον μὲν γὰρ πᾶσαν τὴν κατ' Ἰταλίαν καὶ ἐν τοῖς 6
*λοιποῖς ἔθνεσιν ἀγεώργητόν τε καὶ παντάπασιν οὖσαν ἀργὸν
ἐπέτρεψεν, ὁπόσην τις βούλεται καὶ δύναται, εἰ καὶ βασιλέως*

---

1. 16. *εἲς* libri ‖ 3. 4. *καὶ πάντα στρατόπεδα*, quae in libris post *ἔθνη*, post *φίλα* collocavi cum G. Langio. *πάντα στρ. καὶ πάντα ἔθνη ὅσα γε Ῥ.* coni. Reisk ‖ 8. *ἑκάστῳ* — 9. *ἀλλότριος* insiticia puto ‖ 8. *καὶ* om. O ‖ 10. 11. ⟨*τῇ*⟩ *ὑπὸ* coni. Steph ‖ 13. *εὐτάκτῳ*] *καθεστῶτι* A ‖ 14. *μόνους* i, *μόνον* O ‖ 15. *βασιλέας*] *βασιλεῖς* A ‖ 21. *δύο*] cf. Sievers Philol. t. XXVI p. 256. equidem *γ'* pro *β'* rescripserim ‖ 22. *ἐπιδειξαμένους* g[1]l ‖ 26. *ἐς*] *εἰς* a ‖ 27. *τὴν κατ'* Bekk[2], *τήν τε* Oi, *quidquid in Italia aut alibi gentium inculti soli* P. *τήν τε κατ'* vel *τήν τε κατὰ τὴν* voluerat Steph, *τήν τ' ἐν Ἰταλίᾳ* Reisk ‖ 28. *ἀργὸν*] *ἀργὴν* l

κτῆμα εἴη, καταλαμβάνειν, ἐπιμεληθέντι τε καὶ γεωργήσαντι δεσπότῃ εἶναι. ἔδωκέ τε γεωργοῦσιν ἀτέλειαν πάντων ἐς δέκα
7 ἔτη, καὶ διὰ παντὸς δεσποτείας ἀμεριμνίαν. τοῖς τε βασιλικοῖς κτήμασιν ἐκώλυσεν αὐτοῦ τοὔνομα ἐπιγράφεσθαι, εἰπὼν αὐτὰ οὐκ ἴδια τοῦ βασιλεύοντος εἶναι, ἀλλὰ κοινὰ καὶ δημόσια τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς. τέλη τε πάντα ⟨τὰ⟩ πρότερον ἐπὶ τῆς τυραννίδος ἐς εὐπορίαν χρημάτων ἐπινοηθέντα ἐπί τε ὄχθαις ποταμῶν καὶ λιμέσι πόλεων ἔν τε ὁδῶν πορείαις,
8 καταλύσας ἐς τὸ ἀρχαῖον καὶ ἐλεύθερον ἀφῆκεν. ἐμέλλησε δ᾽ ἂν ἔτι καὶ πλείονα, ὥς γε τὰ τῆς προαιρέσεως ἐνεδείκνυτο, εὐεργετήσειν τοὺς ὑπηκόους, ἐπεὶ καὶ τοὺς συκοφάντας τῆς πόλεως ἦν διώξας καὶ τοὺς πανταχόθεν κολασθῆναι κελεύσας, τοῦ μηδένα ἐπηρεάζεσθαι μηδὲ ματαίοις ἐγκλήμασι περιπίπτειν προνοούμενος. ἐν ἀδείᾳ τε καὶ μακαρίῳ βίῳ ἥ τε σύγκλητος μάλιστα καὶ οἱ λοιποὶ πάντες βιώσεσθαι προσεδόκων.
9 οὕτω γὰρ μέτριος καὶ ἰσότιμος ἦν ὡς καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἤδη μειράκιον ὄντα μηδὲ ἐς τὴν βασίλειον αὐλὴν ἀναγαγεῖν, ἀλλ᾽ ἔν τε τῇ πατρῴᾳ μένειν οἰκίᾳ, καὶ ἐς τὰ συνήθη προιόντα διδασκαλεῖα καὶ γυμνάσια ἰδιωτεύοντα ὁμοίως τοῖς λοιποῖς παιδεύεσθαί τε καὶ πάντα πράττειν, οὐδαμοῦ τῦφον ἢ πομπὴν παρεχόμενον βασιλικήν.

5 τοιαύτης δὲ εὐμοιρίας καὶ εὐταξίας κατεχούσης τὸν βίον, μόνοι οἱ δορυφόροι, ἀσχάλλοντες μὲν ἐπὶ τοῖς παροῦσι, ποθοῦντες δὲ τὰς ἐπὶ τῆς προγεγενημένης τυραννίδος ἁρπαγάς τε καὶ βίας ἔν τε ἀσωτίαις καὶ κραιπάλαις . . ., ἐβουλεύσαντο ἀποσκευάσασθαι τὸν Περτίνακα ὡς ὄντα αὐτοῖς βαρὺν καὶ ἐπαχθῆ, ζητῆσαι δέ τινα τὸν πάλιν αὐτοῖς ἄνετον καὶ ἀκό-

2. δεσπότῃ O, δεσπότην i ‖ τε ⟨τοῖς⟩?* ‖ πάντων om. A ‖ 2. 7. 17. 18. εἰς libri ‖ 4. τὸ ὄνομα a ‖ 5. αὐτὰ] αὐτῷ l ‖ 6. τὰ add. Bekk[1] ‖ 8. πόλεων] πολεμίων BV ‖ 9. ἐς ABg, εἰς Val ‖ 10. ἂν] ἄρα?* ‖ 12. πανταχόθεν Wolf, πανταχοῦ ἦν BVi, πανταχοῦ εὑρισκομένους A, *ubiubi invenirentur* P ‖ 13. μηδένα — μηδὲ om. P ‖ μηδὲ Bekk[2], μήτε libri ‖ 15. μάλιστα om. A, fort. recte ‖ 17. μηδὲ Wolf, μήτε libri. fort. praestat μὴ ‖ ἀναγαγεῖν i, ἀγαγεῖν O ‖ 18. πατρῴᾳ] παππῴᾳ coni. Casaub. ad Cap. Pert. 11, 12 ‖ 20. καὶ om. l ‖ 22. proxima habet Io(annes Antiochenus) ‖ εὐταξίας καὶ εὐμοιρίας Io. καὶ εὐταξίας om. l ‖ 23. 24. ποθοῦντας τὰς l ‖ 24. προγεγενημένης O Io., προγενομένης i, vulgo ‖ 25. κραιπάλαις ⟨ἐκδιαιτήσεις⟩ coni. Sylb, ⟨διατριβὰς⟩ vel ⟨διαγωγὰς⟩ add. Reisk. P post βίας, non post κραιπάλαις, distinxit, Io. verba ἔν τε ἀσ. καὶ κραιπ. omisit ‖ 26. αὐτοῖς] αὐτὸν BV ‖ 27. ⟨τὴν⟩ ἄνετον

λαστον παρέξοντα ἐξουσίαν. αἰφνιδίως τοίνυν, οὐδενὸς προσ- 2
δοκῶντος ἀλλὰ πάντων ἐν ἡσυχίᾳ διατριβόντων, θυμῷ καὶ
ἀλόγῳ ὁρμῇ ⟨ἐκ⟩ τοῦ στρατοπέδου δρόμῳ φερόμενοι αὐτοὶ
ἡμέρας ἀκμαζούσης ἐπεισῆλθον τοῖς βασιλείοις, τά τε δόρατα
διατεινάμενοι καὶ τὰ ξίφη σπασάμενοι. τῷ δὲ παραδόξῳ τοῦ 3
ἔργου καὶ ἀνελπίστῳ οἱ ἐν τῇ βασιλείῳ ὑπηρεσίᾳ ταραχθέντες, ὀλίγοι τε πρὸς πολλοὺς καὶ ἄνοπλοι πρὸς ὡπλισμένους, οὐκ ἔμενον, ἀλλ' ἕκαστος ἣν ἐνεκεχείριστο φρουρὰν λιπὼν ἢ ἐπὶ τῇ αὐλείῳ ἢ ἐπὶ ταῖς λοιπαῖς εἰσόδοις ἔφευγον. ὀλίγοι δέ τινες τῶν εὐνοούντων, διαγγείλαντες τῷ Περτίνακι τὴν ἔφοδον, συνεβούλευον φυγεῖν τῇ τε τοῦ δήμου βοηθείᾳ ἑαυτὸν
ἐπιδοῦναι. ὃ δὲ καὶ τοῖς συμβουλεύουσιν αὐτῷ πρὸς τὸ παρὸν 4
ὠφέλιμα μὴ πεισθείς, ἀπρεπῆ δὲ καὶ ἀνελεύθερα βασιλείας τε ἀνάξια καὶ τῶν προβεβιωμένων αὐτῷ καὶ προπεπραγμένων νομίσας, φεύγειν μὲν ἢ λαθεῖν οὐκ ἠθέλησεν, ὁμόσε δὲ χωρήσας τῷ πράγματι προῆλθεν ὡς διαλεξόμενος αὐτοῖς, ἐλπίσας πείσειν τε αὐτοὺς καὶ παύσειν τῆς ἀλόγου [εἰς τὸ παρὸν]
ὁρμῆς. καὶ δὴ τοῦ δωματίου προελθών, ὑπαντώμενος αὐτοῖς 5
πυνθάνεσθαί τε ἐπειρᾶτο τὰς αἰτίας τῆς ὁρμῆς, πείθειν τε ἐπεχείρει μὴ ἐνθουσιᾶν, μένων καὶ τότε ἐν σώφρονι καὶ σεμνῷ σχήματι καὶ τηρῶν τὸ τοῦ βασιλέως ἀξίωμα, οὐδέν τι κατεπτηχότος οὐδὲ ἀποδειλιῶντος καὶ ἱκετεύοντος σχῆμα ἐνδεικνύμενος.

"τὸ μὲν ἐμὲ" ἔφη "πρὸς ὑμῶν ἀναιρεθῆναι οὐδέν τι 6
μέγα ἢ βαρὺ πρεσβύτῃ ἐς μακρὸν γῆρας ἐνδόξως ἐλάσαντι

---

coni. Bekk[2] ‖ ἀκόλαστον] ἀκώλυτον coni. Sylb ‖ 2. 3. θυμῶ καὶ ἀλ. ὁρμῇ Og, θυμῶ ἀλ. ὁρμῇ l, καὶ θυμῷ καὶ ἀλ. ὁ. a. cf. VIII, 8, 3 ‖ 3. ἐκ add. Steph ‖ αὐτοὶ i, αὐτῶ O. an del.?* ‖ 4. ἀκμαζούσης] αὐγαζούσης A, sed in mg. m. 1: γρ. ἀκμα ‖ τά τε i, τὰ O ‖ 7. τε om. O ‖ 8. ἐνεκεχ.*, ἐγκεχ. Og, vulgo, ἐκεχ. al ‖ 11. post δήμου add. Io.: καὶ τῇ τῆς συγκλήτου ‖ 12. καὶ τοῖς] καίτοι Reisk, *tametsi* P, καὶ del. Steph, recte opinor ‖ 13. ὠφέλημα Ba ‖ δὲ om. O, in g s. vs. add. m. 1. an τάδε?* ταῦτα Io. ‖ 14. καὶ τῶν — προπεπρ. spuria?* ‖ 15. φυγεῖν coni. Bekk[1] ‖ χωρήσας] χωρῆσαι?* ‖ 16. προῆλθεν — αὐτοῖς del.?* ‖ 17. εἰς τὸ παρὸν hab. iP, omisi cum O Io. ‖ 18. καὶ δὴ — 19. ὁρμῆς om. l ‖ 20. ἐνθουσιᾶν, μένων καὶ Bergler et Reisk, ἐνθουσιασμένων καὶ Bgl, ἐνθουσιασμένω καὶ V, ἐνθουσιασμένω, ἀλλὰ καὶ A, ἐνθουσιασμένος, καὶ a ‖ καὶ σ.] δὲ καὶ σ. V ‖ 20. 21. σεμνῶ τῶ σχήματι O ‖ 21. οὐδέν — 22. ἐνδεικνύμενος deleverim ‖ 21. τι] τε Reisk. at cf. Nauck Mél. Gr.-R. II p. 221 sq. ‖ 22. καταδειλιῶντος a ‖ ἐπιδεικνύμενος V ‖ 24. πρὸς] πρὸ BV ‖ 25. εἰς libri ‖ ἐνδόξως om. O

παντὶ γὰρ ἀνθρώπων βίῳ ανάγκη τέλος ἐπιτεθῆναι· τὸ δὲ
ὑμᾶς, φύλακας καὶ φρουροὺς δοκοῦντας εἶναι τοῦ βασιλέως
καὶ τοὺς ἔξωθεν κινδύνους ἀπείργοντας, αὐτοὺς γενέσθαι
φονεῖς, καὶ μη μόνον ἐμφυλίῳ ἀλλὰ καὶ βασιλείῳ μιᾶναι τὰς
δεξιὰς αἵματι, ὁρᾶτε μὴ πρὸς τὸ νῦν ἀνόσιον καὶ ὕστερον
ὑμῖν ἐπικίνδυνον ᾖ. οὐ γάρ τι ἐμαυτῷ σύνοιδα λυπήσαντι
7 ὑμᾶς. εἰ δὲ [καὶ] ἐπὶ τῇ τοῦ Κομόδου τελευτῇ δυσχεραίνετε,
οὐδὲν παράδοξον, ἄνθρωπον ὄντα εἰ τελευτὴ κατέλαβεν. εἰ
δὲ τοῦτο ἐξ ἐπιβουλῆς οἴεσθε γεγενῆσθαι, οὐκ ἐμὸν τὸ ἁμάρ-
τημα· ἴστε γαρ ἔξω πάσης ὄντα με ὑποψίας καὶ οὐδὲν ἧττον
ὑμῶν ἀγνοοῦντα τὰ τότε πεπραγμένα, ὡς εἴ τι ὑποπτεύετε,
8 ἑτέροις ἐπιφέρειν τὸ ἔγκλημα. ἀλλ' ὅμως κἀκείνου τελευτή-
σαντος οὐδὲν ὑμῖν τῶν εὐπρεπῶς καὶ κατ' ἀξίαν καὶ ἄνευ
τοῦ βιάζεσθαί με ἢ ἁρπάζειν . . . ἐνδεήσει."

τοιαῦτά τινα λέγειν αὐτοῖς πειρώμενος ἤδη τινὰς αὐ-
τῶν καὶ πείσειν ἔμελλε, καὶ οὐκ ὀλίγοι γε ἀποστραφέντες ἀνε-
χώρουν, σεμνοῦ βασιλέως γῆρας αἰδούμενοι· ἔτι δὲ λαλοῦντα
9 τὸν πρεσβύτην ἐπιπεσόντες φονεύουσι. δράσαντές τε οὕτως
ὠμὸν ἔργον, δέει τῶν τετολμημένων φθάσαι θέλοντες τὴν
τοῦ δήμου ἔφοδον, ἐπιστάμενοί τε ὅτι χαλεπῶς τὸ πλῆθος
διοίσει τὰ πεπραγμένα, ἐς τὸ στρατόπεδον δρόμῳ ἀναχωρή-
σαντες πάσας πύλας τε καὶ εἰσόδους ἀποκλείσαντες ἐντὸς
⟨τοῦ⟩ τείχους ἔμενον, φρουρὰς ἐπὶ τῶν πύργων καταστή-
σαντες, ὡς ἀμύνοιντο, εἰ τῷ τείχει προσβάλλοι ὁ δῆμος. τέλος

---

1. τέλος om. BV ‖ 2. εἶναι τοῦ om. i ‖ 4. μόνον i, μόνῳ O ‖ 5. τὸ] τῶ l, τὸ g[1] ex τῶ ‖ ἀνόσιον] ἀνήσον B, ἀνῆσον V ‖ 6. λυπῆσαι l ‖ 7. καὶ non vertit P ‖ τοῦ BV, om. Ai ‖ 8. εἰ τελ. ag, εἰ ἡ τελ. O, τελ. l ‖ 10. με Aa, om. BVgl ‖ οὐδὲν] οὐδὲ A ‖ ἧττον a, om. Ogl ‖ 11. ἀγνοοῦντα Aa, ἀγνοούντων BVgl ‖ πραττόμενα, in mg. πεπραγμένα, V ‖ 12. ἐπιφέρειν O et codex Schotti, ὑποφ. i ‖ ἀλλ' ὅπως δήποτε τελευτ. ἐκείνου Reisk, de relicuis desperans ‖ τελευτήσαντος κἀκείνου a ‖ 13. ὑμῖν om. V ‖ εὐπρεπῶν coni. Steph ‖ 14. lacuna: *quod . . concupiveritis* P ‖ 15. καὶ τοιαῦτά τ. l ‖ 16. ἔμελλε O, ἐμέλλησε i ‖ 17. ἔτι — 18. φονεύουσι manca aut corrupta. *sed a ceteris facto impetu obtruncatur* P, ἔτι λαλ. τὸν πρεσβ. omittens. ἐπιπεσόντες ⟨ἕτεροί τινες, ἡγουμένου ἑνὸς τῶν τολμηροτάτων⟩ φον. vel saltem ἕτεροι pro ἔτι coni. Sylb. Wolf τινὲς post ἐπιπεσ. inseruit ‖ 17. ἔτι δὴ a ‖ 20. τε] γε Reisk, bene ‖ τὸ πλῆθος i, ὁ δῆμος O ‖ 21. διοίσει] οἴσει coni. Steph ‖ εἰς τὸ στρατόπεδον iP Io., om. O ‖ 22. πάσας — ἀποκλείσαντες O, et Io. ex parte, om. iP ‖ 23. τοῦ addidi ‖ 24. τῶ τείχος (sic) B ‖ προσβάλοι, λ sup. λ a m. 1, ut vid., A

μὲν δὴ τοιοῦτον κατέλαβε τὸν Περτίνακα, χρησάμενον βίῳ
καὶ προαιρέσει οἷς προείρηται.

ἐπειδὴ δὲ διεφοίτησεν ἐς τὸν δῆμον ἡ τοῦ βασιλέως 6
ἀναίρεσις, ταραχή τε καὶ πένθος πάντας κατεῖχε, διέθεόν τε
ἐνθουσιῶσιν ἐοικότες, κίνησίς τε ἄλογος κατεῖχε τὸν δῆμον,
ζητούντων τοὺς δράσαντας, μήτε δὲ εὑρεῖν μήτε ἀμύνασθαι
δυναμένων. μάλιστά τε δεινῶς ἔφερον τὸ πεπραγμένον καὶ 2
συμφορὰν κοινὴν ἐτήρουν οἱ τὴν σύγκλητον βουλὴν νέμοντες,
πατέρα τε ἤπιον καὶ χρηστὸν προστάτην ἀποβαλόντες. πάλιν
τε τυραννίδος ἦν δέος, ἐπεὶ τούτῳ χαίρειν τοὺς στρατιώτας
ἤλπιζον.

μιᾶς δέ που καὶ δευτέρας ἡμέρας διαδραμούσης οἱ μὲν 3
δημόται ἕκαστος τὸ καθ' αὑτὸν δεδιὼς ὑπανεχώρει, οἵ τε ἐν
ἀξιώσεσιν ὄντες ἐς τὰ πορρωτάτω τῆς πόλεως κτήματα ἀπ-
εδίδρασκον, ὡς ἂν μή τι δεινὸν ἐκ τῆς ἐσομένης ἀρχῆς παρ-
όντες πάθοιεν· οἱ δὲ στρατιῶται ἐπεὶ τόν τε δῆμον ἡσυχά- 4
ζοντα ἔγνωσαν μήτε τινὰ τολμῶντα ἐπεξελθεῖν τῷ τοῦ βασιλέως
αἵματι, ἔμενον μὲν ἐντὸς τοῦ τείχους κατακλείσαντες ἑαυτούς,
ἀναγαγόντες δὲ τοὺς εὐφωνοτάτους ἑαυτῶν ἐπὶ τὸ τεῖχος
προεκήρυττον ὤνιον τὴν βασιλείαν, τῷ τε πλέον ἀργύριον
δώσοντι ἐγχειριεῖν ὑπισχνοῦντο τὴν ἀρχὴν καὶ διὰ τῶν
ὅπλων αὐτὸν ἀνάξειν ἀδεῶς ἐς τὴν βασίλειον αὐλήν. ἐπεὶ δὲ 5
τὸ κήρυγμα διεφοίτησεν, οἱ μὲν σεμνότεροί τε καὶ εὐσταθέστεροι
τῆς συγκλήτου βουλῆς, ὅσοι τε εὐπατρίδαι ἢ ἔτι
πλούσιοι, λείψανα ὀλίγα τῆς Κομόδου τυραννίδος, οὔτε προσῆλθον
τῷ τείχει οὔτε ἀπρεπῆ καὶ ἐπονείδιστον χρήμασι κτήσασθαι
τὴν ἀρχὴν ἠθέλησαν· Ἰουλιανῷ δέ τινι, ἤδη μὲν τὴν 6
ὕπατον τετελεκότι ἀρχήν, δοκοῦντι δὲ ἐν εὐπορίᾳ χρημάτων
εἶναι, ἑστιωμένῳ [δὴ] περὶ δείλην ἑσπέραν διηγγέλη τὸ στρα-

1. τοιοῦτον Ba, τοιοῦτο AVgl, vulgo ‖ τὸν om. i ‖ 2. οἷς Bekk², ὡς libri ‖ 3. ἐπεὶ δὲ A ‖ 3. 22. εἰς libri ‖ 6. ζητοῦντα V ‖ 7. τε] γε A ‖ φέρον B ‖ 8. ἐτήρουν] ἐθρήνουν coni. d'Orville. malim ἐτίθεσαν vel ἐτίθεντο ‖ 9. προστάτην] πρὸς ταύτην AV ‖ ἀποβάλλοντες BV ‖ 10. ἐπεὶ] ἐπὶ V ‖ τοῦτο BV ‖ 12. δή που a ‖ 13. ἑκαστός τε τὸ l ‖ ἑαυτὸν l Io., in g 1 lit. ante α er. ‖ οἱ δὲ Io. ‖ 14. ἀξιώσεσιν O, ἀξιώμασιν Io., ἀξιώσει i ‖ ἐς Io., εἰς Oi ‖ κτήματα ἀπεδ. i Io., ἀ. κτ. O ‖ 15. ὅπως ἂν a ‖ μὴ τὸ δ. O ‖ 19. ἀνάγοντες O ‖ 20. προσεκήρυττον i ‖ τῶ τε πλέον O, τῷ τε πλεῖον ag, τῶ πλεῖον l ‖ 21. 22. διὰ τ. ὅπλ. om. P ‖ 22. ἀρχήν, in mg. m. 1: γρ. αὐλήν, A ‖ 23. ἐφοίτησεν l ‖ τε om. A ‖ εὐταθέστεροι l ‖ 29. ἑστιωμένω gl, ἑστιώμενον O, ἐσθιομένῳ (sic) a ‖ δὴ BVgl, δὲ A,

τιωτικὸν κήρυγμα παρὰ μέθην καὶ κραιπάλην· ἦν γὰρ καὶ
7 τῶν ἐπὶ βίῳ μὴ σώφρονι διαβεβλημένων. πείθουσιν οὖν
αὐτὸν ἥ τε γυνὴ καὶ ἡ θυγάτηρ τό τε τῶν παρασίτων πλῆ-
θος ἀναθορόντα τοῦ σκίμποδος δραμεῖν ἐπὶ τὸ τεῖχος καὶ
τὰ πραττόμενα μαθεῖν, παρά τε πᾶσαν τὴν ὁδὸν συμβουλεύ-
οντες ἐρριμμένην τὴν ἀρχὴν ἁρπάσαι, ἀφειδῶς δὲ χρημάτων
ἔχοντα μεγαλοδωρίᾳ ἅπαντας ὑπερβαλεῖν, εἴ καί τινες ἀμ-
8 φισβητοῖεν. ἐπεὶ τοίνυν τῷ τείχει προσῆλθεν, ἐβόα τε πάντα
δώσειν ὅσα βούλονται ὑπισχνούμενος, παρεῖναί τε αὐτῷ πάμ-
πλειστα χρήματα καὶ θησαυροὺς χρυσοῦ καὶ ἀργύρου πεπλη-
ρωμένους ἔλεγε. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν [καὶ] Σουλπικια-
νός, καὶ αὐτὸς ἀνὴρ τῶν ὑπατευκότων, ἔπαρχός τε τῆς πόλεως
γενόμενος (πατὴρ δὲ ἦν τῆς Περτίνακος γυναικός), ἧκε τὴν
9 ἀρχὴν ὠνούμενος. ἀλλὰ τοῦτον μὲν οὐ προσήκαντο φοβη-
θέντες οἱ στρατιῶται τὴν πρὸς τὸν Περτίνακα συγγένειαν,
μή τις ἄρα δόλος εἴη ἐς τὸ ἐκδικηθῆναι τὸν ἐκείνου φόνον·
καθέντες δὲ κλίμακα τὸν Ἰουλιανὸν ἐπὶ τὸ τεῖχος ἀνεβίβασαν.
οὐ γὰρ πρότερον ἀνοῖξαι τὰς πύλας ἤθελον πρὶν ἢ τὴν ποσό-
10 τητα μαθεῖν τῶν δοθησομένων χρημάτων. ὃ δ᾽ ἀνελθὼν
τήν τε Κομόδου μνήμην αὐτοῖς καὶ τὰς τιμὰς καὶ τὰς εἰκό-
νας, ἃς ἡ σύγκλητος καθεῖλεν, ἀνανεώσεσθαι ὑπέσχετο, καὶ
πάντων δώσειν ἐξουσίαν ὧν εἶχον ἐπ᾽ ἐκείνου, ἑκάστῳ τε
στρατιώτῃ τοσοῦτον ἀργύριον ὅσον μήτε αἰτῆσαι μήτε λήψε-
σθαι προσεδόκησαν· τὰ δὲ χρήματα μὴ μελλήσειν, ἀλλ᾽ οἴκο-
11 θεν ἤδη μεταπέμψεσθαι. τούτοις ἀναπεισθέντες οἱ στρατιῶ-
ται καὶ ταύταις ἀρθέντες ταῖς ἐλπίσιν αὐτοκράτορά τε τὸν

---

om. P delevitque Reisk ‖ διηγγέλθη a ‖ 3. ἡ om. O ‖ τό τε τῶν Ogl, καὶ τὸ τῶν a, vulgo ‖ 4. ἀναθοροῦντα libri, corr. Steph ‖ 5. τὰ πραττόμενα O, τὸ πραττόμενον i, vulgo ‖ 5. 6. male conformata ‖ 5. πᾶσαν] γὰρ V ‖ 7. ἅπαντες V ‖ ὑπερβαλεῖν i, ὑπερέβαλεν O ‖ καί] δή?* ceterum P εἰ — ἀμφισβητοῖεν non vertit ‖ 9. ὅσα βούλονται om. O ‖ ὑπισχνούμενος omiserim cum P ‖ 11. ἔλεγε molestum ‖ καὶ ante Σουλπ. om. OP ‖ 12. ὑπατευκότων i, ὑπατικώτων B, ὑπατικότων V, ὑπατικῶν A ‖ 13. πατήρ τε V ‖ 14. ὠνούμενος] malim ὠνησόμενος ‖ 15. οἱ στρατιῶται spuria puto ‖ 16. εἰς libri ‖ ἐκδικηθῆναι] malim ἐκδικῆσαι ‖ 17. δὲ] *ergo* P: δὴ (Sylb) ‖ 19. τῶν δοθ. χρ. μαθεῖν a ‖ 20. τήν τε μνήμην om. P ‖ 21. ἀνανεώσεσθαι Steph, et l ut vid., ἀνανεώσασθαι AVag, ἀνανεύσασθαι B ‖ 23. *petere auderent* P. αἰτῆσαι ⟨ἠξίωσαν⟩ Reisk ‖ 24. προσεδόκησαν iP, προσεδόκησε AV, -σεν B. an προσδοκῆσαι?* ‖ 25. μεταπέμψασθαι libri, corr. Steph ‖ 26. post ταύταις 2 litt. eras. in g

Ἰουλιανον ἀναγορεύουσι, καὶ πρὸς τῷ οἰκείῳ καὶ ἐκ γένους ὀνόματι Κόμοδον ἀξιοῦσιν ἀποκαλεῖσθαι. τά τε σημεῖα ἄραντες, καὶ τὰς ἐκείνου εἰκόνας ἀποκαταστήσαντες προπέμπειν ἐπειρῶντο. θύσας δὲ [ὁ] Ἰουλιανὸς τὰς νενομισμένας καὶ βασι- 12
λείους ἐν τῷ στρατοπέδῳ θυσίας, προήγετο ὑπ' αὐτῶν πλέον τι τῆς συνηθείας δορυφορούμενος· ἅτε γὰρ βίᾳ καὶ παρὰ γνώμην τοῦ δήμου μετά τε αἰσχρᾶς καὶ ἀπρεποῦς διαβολῆς ὠνησάμενος τὴν ἀρχήν, εἰκότως ἐδεδίει τὸν δῆμον ὡς ἐναντιωσόμενον. ἀναλαβόντες οὖν τὰς πανοπλίας καὶ φράξαντες 13
αὐτοὺς οἱ στρατιῶται ἐς φάλαγγος σχῆμα, ὡς εἰ δέοι καὶ πολεμήσοντες, ἐν μέσοις αὐτοῖς ἔχοντες τὸν ἴδιον βασιλέα ὑπέρ τε τῆς κεφαλῆς αἰωροῦντες τὰς ἀσπίδας καὶ τὰ δόρατα, μή που καὶ λίθων τις βολη ἀπὸ τῶν δωμάτων ἐπὶ τῇ πομπῇ γένοιτο, ἀνήγαγον αὐτὸν ἐς τὰ βασίλεια, μηδενὸς τῶν δημοτῶν μήτε ἀντιστῆναι τολμῶντος, μήτε μὴν εὐφημοῦντος ὥσπερ εἰώθασι προπέμπειν τοὺς βασιλέας· τοὐναντίον δὲ καὶ πόρρωθεν ἑστῶτες ἐβλασφήμουν καὶ κακῶς ἠγόρευον ἅτε χρημάτων ἀντικαταλλαξάμενον τὴν ἀρχήν.

τότε δὲ καὶ πρῶτον ὑποδιεφθάρη τὰ τῶν στρατιωτῶν 14
ἤθη, καὶ χρημάτων ἐδιδάχθησαν απληστον καὶ αἰσχρὰν ἐπιθυμίαν καταφρόνησίν τε τῆς πρὸς τοὺς ἄρχοντας αἰδοῦς. τὸ γὰρ μήτε τοῖς οὕτως ὠμῶς τετολμημένοις ἐν φόνῳ [τῷ] βασιλικῷ ἐπεξιέναι τινά, μήτε τὴν οὕτως ἀπρεπῶς ἐπὶ χρήμασι κηρυχθεῖσαν καὶ πραθεῖσαν ἀρχὴν εἶναι τὸν κωλύοντα, ἀρχηγὸν καὶ αἴτιον ἀπρεποῦς καὶ ἀπειθοῦς καταστάσεως καὶ ἐς τὰ ἐπιόντα ἐγένετο, ἀεὶ αὐτοῖς τῆς φιλοχρηματίας καὶ τῆς

1. *καὶ ἐκ*] *ἐκ* i. fort. *ἐκ γένους* verba glossema ‖ 3. *ἀποκαταστήσαντες*] *impositisque illius imaginibus* P: *ἐπικ.* (Sylb) ‖ 4. *ἐπειρῶντο* mihi dubium ‖ *θύσας*] *θυσίας* A ‖ *ὁ* om. O ‖ *καὶ βασιλείους* non vertit P, bene ‖ 5. *ὑπ' αὐτῷ* A ‖ 6. *τι*] *τὲ* a ‖ 7. *μετά αἰσχρᾶς* (sic) V ‖ *διαβολῆς*] *ἐμπολῆς* Faber ep. t. I p. 258 sq. an *ἐπιβουλῆς*?* ‖ 9. sq. hinc Procopii incessum depinxit Amm. M. 26, 6, 16 ‖ 10. 14. *εἰς* libri ‖ 13. 14. *μήπου τινὶ λίθον ἀπὸ ... γένοιτο ἀκοντήσειν ἀνήγαγον* O. an *μή* (vel *εἴ*) *πού τις λίθων ἀπὸ ... γένοιτο ἀκόντισις, ἀνήγαγον*?* ‖ 13. *ἐπὶ τῇ πομπῇ* non vertit P ‖ 15. *τολμοῦντος* V ‖ *εὐφημοῦντες* BV ‖ 16. *βασιλεῖς* AV ‖ 17. *πόρρω* A ‖ 17. 18. *χρημάτων ἀντικατήλλαξε τὴν ἀρχήν* cod. Pal. 129 fol. 31[b]. secuntur ibi pauca verba quae legere non potui ‖ 18. *ἀντικατάλλαξαμένον* O ‖ 19. *δὲ*] *δὴ* l, bene. *tunc primum videlicet* P, quocum *καὶ* delendum puto ‖ *ὑποδιεφθάρησαν* O ‖ 20. *αἰσχρὸν* B ‖ 22. *τῷ* omisi cum V ‖ 23. *ἀπρεπῆ* O ‖ 25. *ἀπρεποῦς καταστάσεως καὶ ἀπειθοῦς* l ‖ 26. *τῆς φιλοχρ. αὐτοῖς* gl, *τῆς φιλ. αὐτῆς* a. malim *ἐγένετο*,

τῶν ἀρχόντων καταφρονήσεως καὶ μέχρις αἵματος αὐξηθείσης.

7 ὁ δ' οὖν Ἰουλιανὸς ἐπεὶ παρῆλθεν ἐς τὴν ἀρχήν, τρυ-
φαῖς εὐθέως καὶ κραιπάλαις ἐσχόλαζε, τῇ μὲν τῶν δημοσίων
ἐπιμελείᾳ ῥαθύμως προσφερόμενος, ἐς δὲ τὸ ἁβροδίαιτον καὶ
ἄσεμνον ἐπιδιδοὺς ἑαυτόν. εὑρίσκετο δὲ καὶ τοὺς στρατιώτας
ψευσάμενος καὶ ἀπατήσας τῷ μὴ δύνασθαι ἀποπληρῶσαι ἃ
2 ὑπέσχετο· οὔτε γὰρ οἴκοθεν ἦν αὐτῷ τοσαῦτα χρήματα ὅσα
ἠλαζονεύσατο, οὔτε μὴν οἱ δημόσιοί τι θησαυροὶ εἶχον, ἀλ-
λὰ πάντα προεκεκένωτο τῇ Κομόδου ἀσωτίᾳ καὶ ἀφειδέσι
καὶ ἀκρίτοις ἀναλώμασιν. ἐκ δὲ ταύτης [τῆς τόλμης καὶ] τῆς
αἰτίας οἵ τε στρατιῶται [σφαλέντες τῶν ἐλπίδων] ὑπηγανά-
κτουν, ὅ τε δῆμος αἰσθόμενος τῆς γνώμης τῶν στρατιωτῶν
εἶχον ⟨αὐτὸν⟩ ἐν καταφρονήσει, ὡς προϊόντα τε κακῶς ἀγο-
ρεύειν, ἐπ' αἰσχραῖς τε καὶ ἀμφιβόλοις ἡδοναῖς σκώπτειν.
3 ἔς τε τὸν ἱππόδρομον, ὅπου μάλιστα τὸ πλῆθος συνιὸν ἐκ-
κλησιάζει, τὸν Ἰουλιανὸν ἐβλασφήμουν, ἀρωγὸν δὲ τῇ Ῥω-
μαίων ἀρχῇ καὶ σεμνῆς βασιλείας προστάτην Νίγρον ἐπεκα-
λοῦντο, βοηθεῖν τε αὐτὸν τὴν ταχίστην ἠξίουν ὡς ἐφύβριστα
πάσχουσιν.

4 ἦν δ' ὁ Νίγρος τῶν μὲν πρὸ πολλοῦ ὑπατευσάντων,
καθ' ὃν δὲ καιρὸν τὰ προειρημένα ἐν Ῥώμῃ ἐπράττετο, Συ-
ρίας ἡγεῖτο πάσης. πολλὴ δὲ ἦν καὶ μεγίστη ἀρχὴ τότε, τοῦ
τε Φοινίκων ἔθνους παντὸς καὶ τῆς μέχρις Εὐφράτου γῆς
5 ὑπο τῇ Νίγρου ὄντων ἐξουσίᾳ. ἦν δὲ αὐτὸς τὴν μὲν ἡλι-

τῆς δὴ φιλ. αὐτοῖς ‖ 1. καὶ habent O, om. i ‖ 3 sq. excerpsit Ioannes ap. Valesium p. 822 indeque Suidas v. Ἰουλιανός ‖ 3. 5. εἰς libri ‖ 4. κραιπάλη A ‖ 5. 6. καὶ ἄσεμνον om. Io., fort. recte ‖ 6. ἐπιδιδοὺς i Io., ἐπιδοὺς O ‖ δὲ Io. et Reisk, τε Oi, vulgo ‖ 8. ὑπέσχητο Bekk². contra Nauck Mél. Gr.-R. II p. 223 ‖ αὐτῷ τοσαῦτα i Io., τοσ. αὐτῷ O ‖ 9. δημόσιοί τι] δημοσιακοὶ a ‖ 10. προεκεκένωτο ag, πρόσκεκ. l, προκεκ. O ‖ ἀσωτίᾳ Ogl, ἀσωτείᾳ a, vulgo ‖ 11. τῆς τόλμης καὶ om. Io. et ap. Vales. et in tit. de insid. ‖ τῆς ante αἰτίας om. O ‖ 12. οἵ τε] οἱ O ‖ σφαλέντες τῶν ἐλπίδων om. Io. utrobique et P ‖ 13. τῆς γν. τ. στρατιωτῶν om. Io. utrobique, bene ‖ 14. αὐτὸν addidi ex Io. ‖ προϊόντα Schottus, προσιόντα libri ‖ 15. ἐπ' Steph, ὑπ' libri ‖ τε om. O ‖ 16. 17. ἐκκλησιάζει, ⟨συνδραμόντες⟩?* cf. Xiphil. 73, 13, 5 ‖ 20. πάσχουσιν] πασχούσῃ Io. in tit. de ins., bene ‖ 21. δ' Ogl, δὲ a, vulgo ‖ πρὸ πολλοῦ om. P, ⟨οὐ⟩ πρὸ πολλοῦ coni. Steph ‖ 24. τε Bekk², δὲ BV, δὴ Ai ‖ μέχρι BV ‖ 25. ὑπὸ τῆς νίγρου ὄντων ἐξουσίας A ‖ ὄντων Ai, ὄντως B, ὄντος V

κίαν ἤδη [μετρίως] προβεβηκώς, εὐδοκιμήσας δὲ ἐν πολλαῖς
καὶ μεγάλαις πράξεσι. φήμη τε περὶ αὐτοῦ διεφοίτα ὡς
ἐπιεικοῦς καὶ δεξιοῦ καὶ τὸν τοῦ Περτίνακος βίον ζηλοῦντος·
ὑφ' ὧν μάλιστα οἱ Ῥωμαῖοι ἐπείθοντο. ἐκάλουν τε αὐτὸν
συνεχῶς ⟨ἐν⟩ ταῖς τοῦ δήμου συνόδοις, καὶ βλασφημοῦντες
τὸν Ἰουλιανὸν παρόντα ἐκεῖνον βασιλικαῖς φωναῖς εὐφήμουν
ἀπόντα.

διαγγελθείσης δὲ τῆς τοῦ δήμου Ῥωμαίων γνώμης καὶ 6
τῆς ἐπαλλήλου ἐν ταῖς συνόδοις βοῆς, εἰκότως ὁ Νίγρος ἀνα-
πεισθείς, ῥᾷστά τε αὐτῷ τὰ πράγματα ὑπακούσεσθαι προσδο-
κήσας, καὶ μάλιστα τῷ τὸν Ἰουλιανὸν ὑπό τε τῶν περὶ αὐτὸν
στρατιωτῶν ἀμελεῖσθαι διότι τὰς ὑποσχέσεις οὐκ ἐπλήρου
τῶν χρημάτων, ὑπό τε τοῦ δήμου καταφρονεῖσθαι ὡς ἀν-
άξιον ἧς ἐώνητο ἀρχῆς, ἐπιδίδωσιν αὐτὸν τῇ τῆς βασιλείας
ἐλπίδι. καὶ τὰ μὲν πρῶτα κατ' ὀλίγους ἡγεμόνας τε καὶ χι- 7
λιάρχους τούς τε τῶν στρατιωτῶν ἐξέχοντας οἴκαδε μεταπεμ-
πόμενος διελέγετο καὶ ἀνέπειθε, τὰ ἐκ τῆς Ῥώμης δηλούμενα
φανερὰ ποιῶν, ὡς ἂν διαθέουσα ἡ φήμη ἔκπυστα καὶ γνώ-
ριμα ποιῇ τοῖς τε στρατιώταις καὶ τοῖς λοιποῖς κατὰ τὴν ἀνα-
τολὴν ἀνθρώποις· οὕτω γὰρ ῥᾷστα ἤλπιζε πάντας αὐτῷ προσ- 8
χωρήσειν, πυνθανομένους ὅτι μὴ αὐτὸς ἐξ ἐπιβουλῆς μνᾶται
τὴν ἀρχήν, ἀλλὰ καλούμενος καὶ βοηθήσων ἄπεισι Ῥωμαίοις
δεομένοις. ἀνεπτόηντο δὲ πάντες καὶ μηδὲν μελλήσαντες
προσέκειντο, ἐκλιπαροῦντες καὶ αὐτοὶ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν
πραγμάτων. φύσει δὲ κοῦφον τὸ Σύρων ἔθνος, ἐς καινο- 9
τομίαν τε τῶν καθεστηκότων ἐπιτήδειον. ἐνῆν δέ τις αὐτοῖς
καὶ πόθος τοῦ Νίγρου, ἠπίως τε ἄρχοντος ἅπασι, τὰ πλεῖστά
τε αὐτοῖς συμπανηγυρίζοντος. φιλέορτοι δὲ φύσει Σύροι·
ὧν μάλιστα οἱ τὴν Ἀντιόχειαν κατοικοῦντες, μεγίστην πόλιν

---

1. *μετρίως* om. O ‖ 3. *δεξιοῦ*] *ἐνδόξου* A ‖ *καὶ* Bekk[2], *καὶ ὡς* coni. Steph, *ὡς* libri ‖ 4. *ὧν*] *ᾧ* a ‖ *οἱ* om. l ‖ 5. *ἐν* add. Steph ‖ 6. *φωναῖς*] *acclamationibus* P. fort. *βασιλικαῖς φωναῖς* spuria ‖ 8. *δὲ* Vl, *τε* ABag. ‖ 11. *καὶ μάλιστα* om. P ‖ *αὐτῶν* a ‖ 15. 16. *χιλιάρχας* g ‖ 18. *φανερὰ* i, *φανερῶς* O ‖ *φήμη* Steph, et ita legisse videtur P, *γνώμη* Oi ‖ 19. *ποιοῖ* g, *ποιεῖ* l ‖ 20. *προχωρήσειν* a ‖ 22. *καὶ* deleverim ‖ *Ῥωμαίοις* om. P ‖ 23. *δὲ* i, *δὴ* OP ‖ *μηδὲν* O, *μηδὲ* i. latere videtur corruptela ‖ 25. *φύσει κοῦφον* — 26. *ἐπιτήδειον* habet Macar. ‖ 25. *δὲ* VPl, *τε* ABag ‖ *σῦρον* V ‖ *καὶ εἰς καιν. τῶν* Macar. ‖ 27. *ἅπασι* dubium. ⟨*ἐν*⟩ *ἅπ.* Reisk, *apud illos* P ‖ 28. *αὐτῶν* l

καὶ εὐδαίμονα, σχεδὸν παρὰ πάντα τὸν ἐνιαυτὸν ἑορτάζουσιν
10 ἔν τε τῇ πόλει αὐτῇ καὶ κατὰ τὰ προάστεια. θέας τοίνυν
αὐτοῖς συνεχῶς ἐπιτελῶν ὁ Νίγρος, [περὶ ἃς μάλιστα ἐσπου-
δάκασι,] καὶ διδοὺς ἄνεσιν ἐς τὸ ἑορτάζειν καὶ εὐφραίνεσθαι,
8 ἅτε ποιῶν κεχαρισμένα, εἰκότως ἐτιμᾶτο. ἅπερ εἰδώς, καλέ-
σας τούς τε πανταχόθεν στρατιώτας ἐς ῥητὴν ἡμέραν, τοῦ
τε λοιποῦ πλήθους συνελθόντος, βήματος αὐτῷ κατασκευα-
σθέντος ἔλεξε τοιάδε ἀνελθών.
2 "τῆς μὲν ἐμῆς γνώμης τὸ πρᾶον καὶ πρὸς τὰ μεγάλα
τῶν τετολμημένων εὐλαβὲς ἴσως ἐστὶν ὑμῖν πάλαι γνώριμον.
οὐδ' ἂν νῦν ἐς ὑμᾶς παρῆλθον ταῦτα δημηγορήσων, εἰ ἐκ
μόνης προαιρέσεως ἰδιωτικῆς καὶ ἀλόγου ἐλπίδος ἢ μείζονος
ἐλπίδος ἐπιθυμίας ἀνεπειθόμην. ἀλλ' ἐμὲ καλοῦσι Ῥωμαῖοι,
καὶ συνεχῶς βοῶντες ἐπείγουσιν ὀρέξαι τε χεῖρα σωτήριον
καὶ τὴν οὕτως ἔνδοξον καὶ ἐνάρετον ἀπὸ προγόνων ἄνωθεν
3 ἀρχὴν μὴ περιιδεῖν αἰσχρῶς ἐρριμμένην. ὥσπερ δὲ το τοῖς
τηλικούτοις ἐπιτολμᾶν οὐκ οὔσης εὐλόγου προφάσεως προ-
πετές [καὶ θρασύ], οὕτω καὶ τὸ πρὸς καλοῦντας καὶ δεομέ-
νους ὀκνηρὸν ἀνανδρίας ἅμα καὶ προδοσίας φέρει διαβολήν.
διὸ παρῆλθον πευσόμενος ὑμῶν τίνα γνώμην ἔχοιτε καὶ ⟨τί⟩
πρακτέον ἡγοῖσθε, συμβούλοις τε ὑμῖν καὶ κοινωνοῖς χρησό-
μενος περὶ τῶν καθεστώτων· τὸ γὰρ ἀποβησόμενον εἰ εὐ-
τυχηθείη, κοινὴν ἐμοί τε καὶ ὑμῖν τὴν ἀπόλαυσιν παρέξει.
4 οὐ φαῦλαι δὲ οὐδὲ κοῦφαι καλοῦσιν ἐλπίδες, ἀλλ' ὅ τε Ῥω-
μαίων δῆμος, ᾧ τὴν δεσποτείαν τῶν ἁπάντων ἔνειμαν θεοί
[καὶ τὴν βασιλείαν], ἥ τε ἀρχὴ σαλεύουσα καὶ παρὰ μηδενί

---

3. 4. omisi cum P ‖ 4. ἐς gl, εἰς Oa ‖ 5. εἰδὼς καὶ καλ. O ‖ 6. πανταχόθεν om. P ‖ 6. 11. εἰς libri ‖ 8. ἀνελθών om. O, quod probans καὶ ante βήμ. inserit Stroth. cf. II, 10, 1 ‖ 11. εἰς ὑμᾶς παρῆλθον A, ὑμᾶς παρῆλθον BV, εἰς ὑμᾶς ἦλθον i, vulgo ‖ 13. ἐπιθυμίας Bi, ἐπιθυμία AV. an ἢ μειζόνων ἐπιθυμίας?* ἢ μείζονος ⟨τῆς⟩ ἐλπ. ἐπιθυμίας coni. Weber, καὶ ἀλόγου ἐπιθυμίας μείζονα ἐλπίζειν ἀνεπειθόμην Reisk ‖ 15. τὴν οὕτως Steph cum P, οὕτω (οὕτως B) τὴν Oi, vulgo ‖ 16. 17. τὸ τοῖς τηλ. ἐπιτολμᾶν Ogl et Stephani vet., τὸ τολμᾶν ἐπὶ τοῖς τηλ. a ‖ 18. καὶ θρασύ omisi cum O ‖ οὕτως Bgl ‖ τὸ εἰς τοὺς προσκαλοῦντας O ‖ 19. ἀνανδρίας Agl, ἀνανδρείας BVa ‖ 20. ἔχοιτε] ἔχετε coni. Steph ‖ τί add. idem ‖ 21. ἡγοῖσθε Wolf, ἡγεῖσθε libri ‖ καὶ κοινωνία l. καὶ κοινωνοῖς om. P ‖ 23. κοινήν τ' ἐμοί τε καὶ l ‖ 25. 26. τῶν ἁπ. ἔν. θεοὶ καὶ τὴν βασ. i, τῶν ἁπ. καὶ τὴν βασ. νεῖμαν θεοὶ O. καὶ τὴν βασιλείαν omisi cum P

πω βεβαίως ἱδρυμένη. ὅθεν ἡμῖν καὶ τὸ τῆς ἐπιχειρήσεως
ἀσφαλές, ἔκ τε τῆς τῶν καλούντων γνώμης καὶ ἐκ τοῦ μη-
δένα εἶναι τὸν ἀνθεστῶτα μηδὲ κωλύοντα, ὑπάρξει· καὶ γὰρ 5
οἱ τὰ ἐκεῖθεν ἀγγέλλοντές φασι μηδὲ τοὺς στρατιώτας, οἳ
τὴν ἀρχὴν αὐτῷ χρημάτων ἀπέδοντο, πιστοὺς εἶναι [φρου-
ροὺς] ὑπηρέτας, μηδὲ πληρώσαντος ἐκείνου ἃ ὑπέσχετο. τίνα
τοίνυν ἔχετε γνώμην, δηλώσατε."
τοιαῦτά τινα εἰπόντος αὐτοῦ, εὐθέως τὸ στρατιωτικὸν 6
πᾶν καὶ τὸ συνειλεγμένον πλῆθος αὐτοκράτορά τε ἀνεῖπε καὶ
Σεβαστὸν προσηγόρευσε· τήν τε βασίλειον πορφύραν ἐπιβα-
λόντες, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς σεβασμίου τιμῆς ἐξ αὐτοσχεδίου
παρασκευῆς ἀθροίσαντες, καὶ προπομπεύοντος τοῦ πυρός, ἔς
τε τὰ ἱερὰ τῆς Ἀντιοχείας τὸν Νίγρον ἄγουσι καὶ ἐς τὴν
αὐτοῦ οἰκίαν καθιστᾶσιν, οὐκέτι αὐτὴν ἰδιωτικὴν ἀλλὰ βασί-
λειον αὐλὴν νομίζοντες, πᾶσι κοσμήσαντες ἔξωθεν βασιλι-
κοῖς συμβόλοις.
ἐπὶ τούτοις δὴ ὁ Νίγρος πάνυ τὴν ψυχὴν ηὐφραίνετο, 7
ὠχυρῶσθαί τε αὐτῷ τὰ τῆς ἀρχῆς ἡγεῖτο διά τε τὴν τῶν
Ῥωμαίων γνώμην καὶ τὴν περὶ αὐτὸν σπουδὴν τῶν ἀνθρώ-
πων. ὡς γὰρ διιπταμένη ἡ φήμη πάντα ἐπῆλθεν ἔθνη ὅσα
τὴν ἀντικειμένην ἤπειρον τῇ Εὐρώπῃ κατοικεῖ, οὐδείς τε ἦν
ὅστις οὐχ ἑκὼν ἐς τὸ ὑπακούειν αὐτῷ ἠπείγετο, πρεσβεῖαί τε
ἀπ' ἐκείνων τῶν ἐθνῶν ἐς τὴν Ἀντιόχειαν ὡς πρὸς βασιλέα
ὁμολογούμενον ἐστέλλοντο. οἵ τ' ἐπέκεινα Τίγριδος καὶ Εὐ- 8
φράτου σατράπαι καὶ βασιλεῖς ἐπέστελλον συνηδόμενοι αὐτῷ,
καὶ εἰ δέοιτο, βοηθείας ὑπισχνοῦντο. ὁ δὲ δώροις τε αὐτοὺς
μεγαλοπρεπῶς ἠμείβετο, καὶ ἐπὶ τῇ σπουδῇ καὶ ταῖς ὑπο-
σχέσεσι χάριν γιγνώσκων ἔλεγε μὴ δεῖσθαι συμμάχων, τὴν
γὰρ ἀρχὴν αὐτῷ βεβαίως ὠχυρῶσθαι, ἀναιμωτί τε ἄρξειν.

---

1. *ὑμῖν* tacite edidit Steph ‖ 2. *ἔκ τε* i, *ἐκ τοῦ* O ‖ 5. 6. *φρουροὺς ὑπηρέτας* om. P, *φρουροὺς* seclusit Bekk[2]. *φρουρᾶς ὑπηρέτας* vel *φρουροὺς* ⟨*καὶ*⟩ *ὑπ.* coni. Steph, *φρ.* ⟨*ἢ*⟩ *ὑπ.* Bergler ‖ 6. *μηδὲ*] *μὴ*?* ‖ 10. *πορφύραν βασίλειον* l, *βασίλειον* om. P ‖ *ἐπιβαλόντες* O (cf. VI, 8, 5), *περιβαλόντες* i, vulgo ‖ 11. *ἐξ* Og, *καὶ* al ‖ 12. 13. 22. *εἰς* libri ‖ 12. *καὶ* molestum. *praecedente etiam igni* P ‖ 14. *αὐτοῦ* O, *ἑαυτοῦ* i, vulgo ‖ 17. *ηὐφραίνετο*] *εὐφρ.* Bekk[2], male ‖ 20. *ὑπῆλθεν* a ‖ 22. *ὅστις* A, *ὁστ'* B, *ὅς τ'* V, *ὃς* i, vulgo ‖ *αὐτὸν* A ‖ *ὑπείγετο* B ‖ 23. *ἐς*] *εἰς* A ‖ 24. *τ'* O, *τε* i, vulgo ‖ *καὶ* om. B ‖ 27. *ἐπὶ — ὑποσχέσεσι* om. P ‖ *ταῖς* om. a ‖ 28. *γινώσκων* AV ‖ 29. *ὠχυρῶσθαι* vertit P, *ὠχυρώσασθαι* (sic) a, *ὀχυρώσασθαι* Ogl

9 ταύταις ἐπαιρόμενος ταῖς ἐλπίσιν ὑπτίαζέ τε πρὸς τὴν
τῶν πραγμάτων ἐπιμέλειαν, καὶ [ἐς τὸ ἁβροδίαιτον] ἀνειμένως
τοῖς Ἀντιοχεῦσι συνευφραίνετο, ἑορταῖς [τε] καὶ θέαις ἐπι-
διδοὺς ἑαυτόν. τῆς τε ἐς τὴν Ῥώμην ἀφόδου, ἐφ' ἣν μά-
10 λιστα ἐχρῆν σπεύδειν, ἠμέλει. τοῖς τε Ἰλλυρικοῖς στρατεύμασι
δέον ἐπιφοιτῆσαι τὴν ταχίστην καὶ φθάσαι οἰκειωσάμενον
αὐτά, ὃ δὲ οὐδὲ τῶν πραττομένων τι αὐτοῖς ἐδήλου, ἐλπίζων
τοὺς ἐκεῖ στρατιώτας, εἴ ποτε καὶ μάθοιεν, ὁμογνώμονας
ἔσεσθαι τῇ τε Ῥωμαίων εὐχῇ καὶ τῇ τῶν κατὰ τὴν ἀνατολὴν
στρατοπέδων γνώμῃ.

9 ταῦτα δὲ αὐτοῦ διατυποῦντος καὶ κούφαις καὶ ἀδήλοις
ἐπαιωρουμένου ἐλπίσι, διηγγέλλετο τὰ πραττόμενα ἔς τε Παίο-
νας καὶ Ἰλλυριοὺς καὶ πᾶν τὸ ἐκεῖ[σε] στρατιωτικόν, ὃ ταῖς
ὄχθαις Ἴστρου τε καὶ Ῥήνου ἐπικείμενον, ἀπεῖργον τοὺς ἐπ-
2 ἐκεινα βαρβάρους, φρουρεῖ τὴν Ῥωμαίων ἀρχήν. ἡγεῖτο δὲ
Παιόνων πάντων (ὑπὸ μιᾷ γὰρ ἦσαν ἐξουσίᾳ) Σεβῆρος,
ἀνὴρ τὸ μὲν γένος Λίβυς, ἐς δὲ πραγμάτων διοίκησιν γεν-
ναῖος ἅμα καὶ θυμοειδής, σκληρῷ τε βίῳ καὶ τραχεῖ ἐνει-
θισμένος, πόνοις τε ἀντέχων ῥᾷστα, νοῆσαί τε ὀξὺς καὶ τὸ
3 νοηθὲν ἐπιτελέσαι ταχύς. οὗτος τοίνυν παρὰ τῶν ἀγγελλόν-
των πυνθανόμενος τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν μετέωρον φερομένην
ἁρπάσαι, καταγνοὺς τοῦ μὲν ῥᾳθυμίαν τοῦ δὲ δυσπραγίαν
[τοῖς πράγμασιν]. ἀνέπειθε δὲ αὐτὸν ὀνείρατα τοιαύτην τινὰ

1. sq. excerpsit Io. in tit. de ins. ‖ 2. *ἐς τὸ ἁβροδίαιτον* omisi cum Io. ‖ *ἀνειμένως* Io. et Ogl, nisi quod *ο* sup. *ω* A¹, *ἀνειμένος* a, vulgo ‖ 3. *τε* omisi cum i Io. ‖ 4. 12. *εἰς* libri ‖ 4. *τε*] *δὲ*?* ‖ *τὴν* om. A ‖ *ἀφόδου* i Io., *ἐφόδου* O ‖ 5. *τε* Io. et Steph, *δὲ* Oi ‖ 6. 7. *οἰκειωσόμενον αὐτῷ* l ‖ 7. *αὐτοῖς ἐδήλου*] *αὐτῆς ἐδίδου* a ‖ 9. *τε* om. A ‖ *τῶν* om. l ‖ 10. *στρατοπέδου* O ‖ 11. *κούφαις* Steph, *κούφοις* libri ‖ 13. *ἐκεῖσε* (*ἐκεῖσεν* B) libri* ‖ 14. *ὄχθαις τοῦ ἴστρου* (*οἴστρου* a) *καὶ* i ‖ *ἐπέκεινα* ag Io., *ἐπ' ἐκείνω* l, *ἀπ' ἐκείνου* O, om. P ‖ 15. *φρουρεῖν* BV ‖ *τὴν τῶν ῥωμ.* V ‖ 16. *Σεβῆρος* — 20. *ἐπιτελέσαι ὀξύς* habet Io. ap. Vales. p. 825 et hinc Suid. v. *Σεβῆρος* t. II, 2 p. 701 Bernh. ‖ 17. *ἐς δὲ τὴν τῶν πραγμ.* a ‖ 18. 19. *καὶ πόνοις τε ἀνέχων* (sic) *ῥᾷστα καὶ σκληρῷ βίῳ καὶ τραχεῖ ἐνειθισμένος* Suid. v. *ἀνέχει* ‖ 19. *πόνοις* (sic, non *πόνους*) *τε ἀνέχων ῥᾷστα* Val. et Suid. v. *Σεβῆρος*. P hacc verba non vertit ‖ *ὀξὺς*] *ταχὺς* et 20. *ταχύς*] *ὀξύς* Val. et Suid. cf. Thuc. I, 70, 2: *οἵ μέν γε νεωτεροποιοὶ καὶ ἐπινοῆσαι ὀξεῖς καὶ ἐπιτελέσαι ἔργῳ ὃ ἂν γνῶσιν* ‖ 20. *παρὰ* (*περὶ* l) *τῶν ἀγγελλόντων* omiserim cum Io. et P ‖ 22. *ἁρπάσαι* (*ἁρπᾶσαι* Al)] *ἁρπάζεσθαι* Wolf, *ἁρπ.* ⟨*διενοήθη*⟩ vel sim. coni. Steph. an *ἐπήρθη*?* ‖ 23. *τοῖς πράγμασιν* quae non habet Io., delevi cum Wolfio. ⟨*ἐν*⟩ *τ. πρ.* coni. Steph ‖ *ἐνέπειθον*

ἐλπίδα ὑποσημαίνοντα, χρησμοί τε καὶ ὅσα ἐς πρόγνωσιν τῶν
μελλόντων σύμβολα φαίνεται· ἅπερ πάντα ἀψευδῆ καὶ ἀληθῆ
τότε πιστεύεται ὅταν ἐς τὴν ἀπόβασιν εὐτυχηθῇ. τὰ μὲν οὖν 4
πολλὰ ἱστόρησεν αὐτὸς [τε] συγγράψας ἐν τῷ καθ' αὑτὸν
βίῳ καὶ δημοσίαις ἀνέθηκεν εἰκόσι· τὸ δ' οὖν τελευταῖον καὶ
μέγιστον, ὅπερ αὐτῷ καὶ τὴν ἐλπίδα πᾶσαν ὑπέφαινεν ὄναρ,
οὐδ' ἡμῖν παραλειπτέον. κατὰ γὰρ τὸν καιρὸν ὃν ἀπηγγέλη 5
Περτίναξ παραλαβὼν τὴν ἀρχήν, μετὰ το προελθεῖν καὶ θῦ-
σαι καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς Περτίνακος βασιλείας ὅρκον ἀφοσιώ-
σασθαι ὁ Σεβῆρος ἐπανελθὼν ἐς τὴν οἰκίαν ἑσπέρας κατα-
λαβούσης ἐς ὕπνον κατηνέχθη, μέγαν δὲ καὶ γενναῖον ἵππον
βασιλικοῖς φαλάροις κεκοσμημένον ᾠήθη βλέπειν, φέροντα
τὸν Περτίνακα ἐποχούμενον διὰ μέσης τῆς ἐν Ῥώμῃ ἱερᾶς
ὁδοῦ. ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν τῆς ἀγορᾶς ἀρχὴν ἐγένετο, ἔνθα ἐπὶ 6
τῆς δημοκρατίας πρότερον ὁ δῆμος συνιὼν ἐκκλησίαζεν, ᾠήθη
τὸν ἵππον ἀποσείσασθαι μὲν τὸν Περτίνακα καὶ ῥῖψαι, αὐτῷ
δὲ ἄλλως ἑστῶτι ὑποδῦναί τε αὐτὸν καὶ ἀράμενον ἐπὶ τοῖς
νώτοις φέρειν τε ἀσφαλῶς καὶ στῆναι βεβαίως ἐπὶ τῆς ἀγο-
ρᾶς μέσης ἐς ὕψος ἄραντα τὸν Σεβῆρον, ὡς ὑπὸ πάντων
ὁρᾶσθαί τε καὶ τιμᾶσθαι. μένει δὲ καὶ ἐς ἡμᾶς ἐν ἐκείνῳ
τῷ χωρίῳ ἡ τοῦ ὀνείρατος εἰκὼν μεγίστη, χαλκοῦ πεποιημένη.
οὕτω τοίνυν ὁ Σεβῆρος ἀρθεὶς τὴν γνώμην, ἐλπίζων τε θείᾳ 7
προνοίᾳ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν καλεῖσθαι, ἀπόπειραν ἐποιεῖτο τῆς τῶν
στρατιωτῶν γνώμης, τὰ μὲν πρῶτα κατ' ὀλίγους ἡγεμόνας

Io. ‖ *τοιαῦτα* O ‖ 1. *καὶ* om. a ‖ 1. 3. 10. 11. 19. 20. *εἰς* libri ‖ 3. *πιστεύειν* l ‖ 4. *πολλὰ εἰς τὸ ῥηθὲν αὐτός τε* libri praeter A qui *πολλὰ ἐκείνων αὐτός τε. quorum pleraque ipse in vita sua conscripsit* P. *ἱστόρησέν τε αὐτὸς* Faber, *ἱστόρησεν αὐτός τε* Wolf. *τε* delevi ego. *ἱστορηθέντα αὐτὸς συνέγραψεν*, ut videtur, voluit Bergler ‖ *γράψας* V ‖ *ἑαυτὸν* O ‖ 5. *οὖν*] *αὖ* A ‖ 7. *τὸν* om. i ‖ 10. *ὁ Σεβῆρος* in libris post *θῦσαι* collocata transposuit G. Lange ‖ 11. *δὲ* Ogl, om. a. ⟨*καὶ*⟩ *μέγαν* coni. Steph, *ὅτε* (hoc bene) vel *ἐν ᾧ μέγαν* Reisk ‖ 12. *κεκοσμημένον* i, *κοσμούμενον* O ‖ 13. *ἐποχούμενον τὸν Περτ.* a ‖ 14. *ἀρχὴν τῆς ἀγορᾶς* i ‖ 16. *ἀποσείσασθαι* O, *ἀποσεῖσθαι* (sic) a, *ἀποσεῖσαι* gl ‖ 17. *ἄλλως*] *proxime* P. *ἆσσον* coni. Gedike, et C. Mueller FHG. t. III p. 658 ‖ 17. 18. *ἐπὶ τοῖς νώτοις* deleverim cum Leisnero ‖ 18. 19. *ἀγορᾶς· μέγας* l ‖ 19. *ἐς ὕψος ἄραντα* deleverim et *τὸν Σεβῆρον* post *τιμᾶσθαι* collocaverim. P: *proximeque astanti Severo tergum substernere eumque perferre sublimem tuto in forum medium, conspicuum venerabundae multitudini* ‖ 20. *ἐν* om. a ‖ 21. ⟨*μνήμη*⟩, *εἰκὼν*?* ‖ 22. *οὕτως* BV ‖ 23. *αὐτὸν* ante *καλεῖσθαι* libri, del. Stroth

τε καὶ χιλιάρχους τούς τε ἐν τοῖς στρατοπέδοις ἐξέχοντας
οἰκειούμενος, καὶ περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν Ῥωμαίων διαλεγόμενος,
ὡς παντάπασιν ἔρριπται οὐδενὸς ὄντος τοῦ γενναίως ἢ κατ'
8 ἀξίαν αὐτὴν διοικοῦντος. διέβαλλε δὲ τοὺς ἐν Ῥώμῃ στρα-
τιώτας ὡς ἀπίστους καὶ βασιλείῳ καὶ ἐμφυλίῳ αἵματι μιά-
ναντας τὸν ὅρκον, ἔλεγέ τε δεῖν ἐπαμῦναι καὶ ἐπεξελθεῖν τῷ
Περτίνακος φόνῳ. ᾔδει δὲ πάντας τοὺς κατὰ τὸ Ἰλλυρικὸν
9 στρατιώτας μεμνημένους τῆς Περτίνακος ἡγεμονίας· ὑπὸ γὰρ
Μάρκῳ βασιλεύοντι πολλὰ ἐγείρας σὺν αὐτοῖς κατὰ Γερμανῶν
τρόπαια, στρατηγός τε καὶ ἡγεμὼν τῶν Ἰλλυρικῶν καταστάς,
ἀνδρείαν μὲν πᾶσαν ἐν ταῖς μάχαις πρὸς τοὺς πολεμίους ἐπ-
εδέδεικτο, εὔνοιαν δὲ καὶ χρηστότητα μετὰ σώφρονος καὶ
ἐπιεικοῦς ἐξουσίας τοῖς ἀρχομένοις παρέσχητο· ὅθεν αὐτοῦ
τὴν μνήμην τιμῶντες ἐπὶ τοῖς οὕτως ὠμῶς κατ' αὐτοῦ τετολ-
10 μημένοις ἠγανάκτουν. ταύτης δὴ τῆς προφάσεως λαβόμενος
ὁ Σεβῆρος εὐμαρῶς αὐτοὺς ἐς ἃ ἐβούλετο ὑπηγάγετο, προσ-
ποιούμενος οὐχ οὕτω τῆς ἀρχῆς ἀντιποιεῖσθαι, οὐδ' αὐτῷ
τὴν ἐξουσίαν μνᾶσθαι ὡς θέλειν ἐπεξελθεῖν τοιούτου βασι-
11 λέως αἵματι. ὥσπερ δὲ τὰ σώματα οἱ ἐκεῖ[σε] ἄνθρωποι γεν-
ναιότατοί τέ εἰσι καὶ πρὸς μάχας ἐπιτήδειοι καὶ φονικώτατοι,
οὕτω καὶ τὰς διανοίας παχεῖς καὶ μὴ ῥᾳδίως συνεῖναι δυνά-
μενοι, εἴ τι μετὰ πανουργίας ἢ δόλου λέγοιτο ἢ πράττοιτο.
πιστεύσαντες γοῦν τῷ Σεβήρῳ προσποιουμένῳ χαλεπαίνειν
καὶ θέλειν ἐπεξελθεῖν τῷ Περτίνακος φόνῳ ἐπέδοσαν αὐτούς,
12 ὡς αὐτοκράτορά τε ἀποδεῖξαι καὶ τὴν ἀρχὴν ἐγχειρίσαι. ὃ
δ' ὡς ἔγνω τὴν τῶν Παιόνων γνώμην, διέπεμπε καὶ ἐς τὰ
γειτνιῶντα ἔθνη καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν ὑπ'
ἄρκτῳ Ῥωμαίοις δουλευόντων ἐθνῶν, μεγάλαις τε πάντας
13 ὑποσχέσεσι καὶ ἐλπίσιν ἀναπείθων ῥᾳδίως ὑπηγάγετο. ἱκα-

1. χιλιάρχους Ol Io., χιλιάρχας ag, vulgo ‖ 3. ἔρριπται] ἐρέριπτο (sic) Io. noli inde conicere ἐρήριπται ‖ 4. διέβαλε BV ‖ δὲ ⟨καὶ⟩ τοὺς Reisk, bene ‖ 6. ἐπαμύνειν O ‖ 7. ᾔδει] ἤδη g ‖ τὸ] τὸν a ‖ ἰλλυρίω (sic) B ‖ 10. Ἰλλυρικῶν] Ἰλλυριῶν Io. ‖ καταστὰς Io., κατασταθεὶς Oi, vulgo ‖ 11. πολεμίους Schottus, πολέμους libri ‖ 13. παρέσχητο Bekk[2], παρέσχετο libri ‖ 14. ὠμοῖς A ‖ 15. δὴ] δὲ A ‖ 16. εἰς O, ἐφ' i, vulgo ‖ 18. τοιούτου] *tanti* P ‖ 19. ἐκεῖσε libri* ‖ 20. τε καὶ μεγάλοι εἰσὶ iP ‖ καὶ φονικώτατοι del.?* ‖ 21. συνιέναι A ‖ 22. λέγοιτο i, γένοιτο O ‖ 23. προσποιουμένῳ — 24. φόνῳ deleverim ‖ 23. 24. χαλεπαίνειν καὶ om. P ‖ 25. ὡς om. l ‖ 26. διέπεμψε i ‖ εἰς libri ‖ 27. 28. ὑπ' ἄρκτῳ] ὑπ-άρκτο (sic) B, ἐπ' ἄρκτω V

νώτατας δ' ἦν ἁπάντων ἀνθρώπων μάλιστα προσποιήσασθαί
τε καὶ πιστώσασθαι εὔνοιαν, μήτε ὅρκου φειδόμενος, εἰ δέοι
τούτου καταφρονῆσαι, [ψευσάμενος πρὸς τὸ χρειῶδες,] διά τε
γλώττης προΐετο ὅσα μὴ ἔφερεν ἐπὶ γνώμης.

θεραπεύσας οὖν διὰ γραμμάτων πάντας τοὺς κατὰ τὸ 10
Ἰλλυρικὸν . . ἅμα καὶ ἄρχοντας, προσηγάγετο αὐτούς. ἀθροί-
σας δὲ τοὺς πανταχόθεν στρατιώτας, Σεβῆρόν τε Περτίνακα
ἑαυτὸν ὀνομάσας, ὅπερ οὐ μόνον ἤλπιζε τοῖς Ἰλλυρικοῖς εἶναι
κεχαρισμένον ἀλλὰ καὶ τῷ δήμῳ τῶν Ῥωμαίων διὰ τὴν ἐκεί-
νου μνήμην, συγκαλέσας τε αὐτοὺς ἐς τὸ πεδίον, καὶ βήματος
αὐτῷ ἀρθέντος ἀνελθὼν ἔλεξε τοιάδε.

"τὸ πιστὸν ὑμῶν καὶ πρός τε θεοὺς σεβάσμιον, οὓς 2
ὄμνυτε, πρός τε βασιλέας τίμιον, οὓς αἰδεῖσθε, δεδηλώκατε δι'
ὧν ἀγανακτεῖτε ἐφ' οἷς οἱ κατὰ τὴν Ῥώμην στρατιῶται, πομ-
πῆς μᾶλλον ἢ ἀνδρείας ὑπηρέται, ἐτόλμησαν. κἀμοὶ δὲ δι'
εὐχῆς ἐστί, πρότερον μὲν οὐδέποτε ἀντιποιησαμένῳ τοιαύτης
ἐλπίδος (ἴστε γάρ μου τὸ πρὸς τοὺς βασιλεύσαντας πειθή-
νιον), νῦν δὲ ἐπὶ τέλος τε ἀγαγεῖν καὶ ἀνύσαι ταῦτα ἅπερ
ὑμῖν ἐστὶ κεχαρισμένα, τήν τε Ῥωμαίων ἀρχὴν μὴ περιιδεῖν
ἐρριμμένην, ἣ πρότερον μὲν μέχρι Μάρκου σεμνοπρεπῶς διοι- 3
κουμένη σεβάσμιος ἐφαίνετο, ἐς Κόμοδόν τε μεταπεσοῦσα, εἰ
καί τινα ὑπ' ἐκείνου διὰ νεότητα ἐπλημμελεῖτο, ἀλλ' οὖν τῇ
εὐγενείᾳ καὶ τῇ τοῦ πατρὸς μνήμῃ ἐπεσκιάζετο· καὶ πλέον
ἦν ἐν αὐτῷ τὸ ἐλεούμενον ἐφ' οἷς ἐσφάλλετο ἢ τὸ μισού-
μενον, ἐπεὶ τὰ πλεῖστα τῶν γιγνομένων οὐκ ἐς ἐκεῖνον ἀν-
εφέρομεν, ἀλλ' ἐς τοὺς περὶ αὐτὸν κόλακάς τε καὶ οὐ πρε-

---

1. πάντων i ‖ 2. τε καὶ πιστώσασθαι om. P ‖ 3. omisi cum P ‖ διά τε γλώττης i, διὰ λόγου O ‖ 4. προΐετο] προϊέμενος?* ‖ 5. θεραπεύων A ‖ 6. ἰλλυρίω (sic) B ‖ ⟨στρατιώτας τε⟩ suppl. Schottus, ἐνοικοῦντας G. Lange ‖ 7. 8. ἀντὶ Σεβήρου τε ἑαυτὸν Περτ. a, σεβῆρόν τε καὶ περτ. αὐτὸν l ‖ 9. διὰ — 10. μνήμην om. P ‖ 10. μνήμην O, γνώμην i ‖ 10. 21. 25. 26. εἰς libri ‖ 12. πρός τε i, πρὸς τοὺς O ‖ οὓς ὄμνυτε (ὡς ἂν ὤμνυται O) deleverim ‖ 13. τίμιον om. A ‖ οὓς αἰδεῖσθε deleverim ‖ 14. τὴν om. A ‖ 16. οὐδέποτε Reisk, οὐδ' ἄλλοτε libri. neque tamen cum Reiskio post μὲν lacuna statuenda ‖ 17. βασιλεύσαντας] imo βασιλεύοντας ‖ 19. ἐστιν ὑμῖν a ‖ κεχαρισμένον BV ‖ 20. ἣ om. O ‖ μέχρις Bgl ‖ Μάρκου Bekk[2], καιροῦ O, καιρῶν i. Μάρκου καιρῶν Reisk. μέχρι καιρῶν del. G. Lange ‖ 21. ἐφαίνετο iP, ἐγένετο O ‖ τε*, τε γὰρ V, δὲ γὰρ AB, δὲ i, vulgo ‖ ἐφαίνετο μεταπεσοῦσα BV, μεταπ. ἐφ. A ‖ 22. ἐπλημμελεῖτο i, ἐπεμελεῖτο BV, ὑπημελεῖτο A ‖ 24. ἐν om. O ‖ 25. γιγνομένων] γινομ. BVag, γενομ. Al ‖ ἀνεφέρομεν VP, ἀναφ. ABi

4 πόντων ἔργων ὁμοῦ συμβούλους τε καὶ ὑπηρέτας. ἐπεὶ δὲ
ἐς σεμνὸν πρεσβύτην, οὗ τῆς ἀνδρείας τε καὶ χρηστότητος
ἔτι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἡ μνήμη ἐνέστακται, περιῆλθεν ἡ ἀρχή,
οἳ δὲ οὐκ ἠνέσχοντο, ἀλλὰ τοιοῦτον ἄνδρα φόνῳ ἀπεσκευά-
σαντο. τὴν δὲ γῆς καὶ θαλάττης τοσαύτην ἀρχὴν ὠνησάμε-
νός τις αἰσχρῶς πρός τε τοῦ δήμου, ὡς ἀκούετε, μεμίσηται,
πρός τε τῶν ἐκεῖ στρατιωτῶν, οὓς ἐψεύσατο, οὐκέτι πιστεύε-
5 ται. ὧν, εἰ καὶ ἔμελλον ὑπὲρ αὐτοῦ παρατάξασθαι μετ' εὐ-
νοίας, καὶ πλήθει σύμπαντες καὶ καθ' ἕνα [ἕκαστον] εὐανδρίᾳ
προύχετε, ἀσκήσει τε πολεμικῶν ἔργων ἐγγεγύμνασθε ὑμεῖς
μὲν ἀεὶ βαρβάροις ἀντιταττόμενοι, καὶ φέρειν πόνους πάντας
[πορείας], κρύους τε καὶ θάλπους καταφρονεῖν, ποταμούς τε
πηγνυμένους πατεῖν, καὶ πίνειν ὀρυττόμενον ἀλλ' οὐκ ἀνι-
μώμενον ὕδωρ εἰθισμένοι. θήραις τε ἐγγεγύμνασθε, καὶ πάν-
τως ὑμῖν ἐς ἀνδρείαν ὑπάρχει γενναῖα ἐφόδια, ὡς μηδὲ εἰ
6 βουληθείη τις, δύνασθαι ὑμῖν ἀντιστῆναι. δοκίμιον δὲ στρα-
τιωτῶν κάματος, ἀλλ' οὐ τρυφή, ἧπερ ἐκεῖνοι ἐγκραιπαλῶντές
τε καὶ ἐναυξηθέντες οὐδ' ἂν τῆς βοῆς ὑμῶν ἀνάσχοιντο,
οὔτι γε τῆς μάχης. εἰ δέ τινες τὰ κατὰ Συρίαν ὑποπτεύουσι
πράγματα, ἐντεῦθεν ἂν τεκμήραιντο ἀσθενῆ τε ὄντα καὶ φαύ-
λας ἔχοντα τὰς ἐλπίδας, ὅπου μηδὲ προελθεῖν τῆς αὐτῶν χώ-
ρας ἐτόλμησαν, μηδέ τι περὶ τῆς ἐς Ῥώμην ἀφόδου βου-
λεύσασθαι ἐθάρρησαν, ἀγαπητῶς ἐκεῖ μένοντες, καὶ τρυφὴν
7 ἐφήμερον κέρδος τῆς οὔπω βεβαίας ἀρχῆς νομίζουσιν. ἐπὶ
μὲν γὰρ τὸ χαριέντως καὶ μετὰ παιδιᾶς ἀποσκῶψαι ἐπιτήδειοι
Σύροι, καὶ μάλιστα οἱ τὴν Ἀντιόχειαν οἰκοῦντες, ⟨οὓς⟩ φασι

---

2. 15. 22. εἰς libri ‖ 3. ὑμῶν μνήμη i ‖ 6. ἀκούεται BV ‖ 8. malim παρατάξεσθαι ‖ μετ' εὐνοίας om. P ‖ 9. ἕκαστον a, om. Ogl ‖ εὐανδρίᾳ Schottus, ἐν ἀνδρείᾳ Oi ‖ 10. προύχεται B, in V ε sup. αι ‖ τε ag, om. Ol ‖ ἔργων addidi ex Steph 'quodam vetere' et Og ‖ ἐγγεγύμνασθαι (sic) B, in V ε sup. αι. ⟨μᾶλλον⟩ ἐγγ. coni. Steph, ἐγγεγύμνασθε del. Reiske. non liquet ‖ 11. βαρβάρους O ‖ ἀντιταττόμενοι] post ἀντι 4—5 litt. eras. in g ‖ 12. πορείας a, om. OPgl ‖ πάντας καὶ κρύους τε V ‖ 13. ἀλλ' οὐκ ἀνιμώμενον (ἀντλούμενον A) deleverim ‖ 14. ante Bekk[2] commate ante θήραις et colo ante καὶ distinguebatur ‖ ἐγγεγυμνᾶσθαι (sic) O ‖ πάντως i, πάντα OP ‖ 15. γενναία ἐφόδῳ A ‖ εἰ om. BV ‖ 17. ἐκείνοις BV ‖ ἐγκραιπ. Steph, ἐκκρ. libri ‖ 18. ἐναυξηθέντες] ἐκνευρισθέντες coni. Bekk[2]. latet aliud ‖ ἡμῶν B, et V ex corr. ‖ 19. οὔτι] οὗτοι A ‖ ὑποπτεύουσι Ogl, -οιεν a, vulgo ‖ 21. ὅπου] ὅτι coni. Steph ‖ 22. ἐφόδου O ‖ 23. 24. τρυφὴν ἐφήμ.*, ἐφ. τρυφὴν l, ἐφ. τροφὴν ag, τὴν ἐφ. O ‖ 25. γὰρ om. l ‖ 26. οὓς add. Schottus ‖ *studere potissimum* P,

περὶ τὸν Νίγρον ἐσπουδακέναι· τὰ δ' ἄλλα ἔθνη καὶ αἱ ἄλλαι
πόλεις μέχρι νῦν τῷ μηδένα εὑρίσκεσθαι τὸν ἄξιον τῆς ἀρ-
χῆς ἐσόμενον, σπάνει τοῦ μετὰ ἀνδρείας καὶ σώφρονος διοι-
κήσεως ἄρξοντος, ἐκείνῳ δηλονότι προσποιοῦνται ὑπακούειν.
εἰ δὲ τήν τε Ἰλλυρικὴν δύναμιν ἅμα χειροτονήσασαν μάθοιεν, 8
τό τε ἡμέτερον ὄνομα πύθοιντο οὐκ ἄγνωστον οὐδ' ἄσημον
παρ' αὐτοῖς ὑπάρχον, ἐξ ὧν ἡγεμονεύσαντες ἐκεῖ[σε] διῳκή-
σαμεν, εὖ ἴστε, οὔτε ἐμοῦ ῥαθυμίαν ἢ ἀδρανίαν καταγνώσον-
ται, οὔτε τὸ ὑμέτερον γενναῖον καὶ πρὸς τὰς μάχας ἐμβριθὲς
ὑποστῆναι αἱρήσονται, καὶ σωμάτων μεγέθεσι καὶ πόνων
ἀσκήσεσι⟨ν⟩ [καὶ] ἐν τῇ συστάδην μάχῃ πολὺ ὑμῶν ἀπολείποντες.
φθάσωμεν οὖν τὴν Ῥώμην προκαταλαβόντες, ἔνθα ἡ βασί- 9
λειος ἔστιν ἑστία· κἀκεῖθεν ὁρμώμενοι τὰ λοιπὰ εὐμαρῶς διοι-
κήσομεν, θείαις τε προρρήσεσι πιστεύοντες καὶ τῇ τῶν ἡμετέ-
ρων ἀνδρείᾳ ὅπλων τε καὶ σωμάτων."

τοιαῦτα εἰπόντα τὸν Σεβῆρον εὐφημήσαντες οἱ στρατιῶ-
ται, καλοῦντες Σεβαστὸν καὶ Περτίνακα, πᾶσαν ἐνεδείκνυντο
προθυμίαν καὶ σπουδήν. ὁ δὲ Σεβῆρος, μηδένα διδοὺς και- 11
ρὸν ἀναβολῆς, συσκευάσασθαί τε αὐτοὺς ὡς ἔνι μάλιστα εὐ-
σταλέστατα ἐκέλευσε, τήν τε ἐς τὴν Ῥώμην ἔξοδον ἐπήγγειλε·
νομάς τε αὐτοῖς διαδοὺς καὶ ἐφόδια τῆς ὁδοιπορίας εἴχετο.
συντόνῳ δὲ σπουδῇ καὶ γενναίοις πόνοις τὴν ὁδὸν ἐπετάχυνε,
μήτε που ἐνδιατρίβων, μήτε διδοὺς καιρὸν ἀναπαύλης, εἰ μὴ
τοσοῦτον ὅσον ὀλίγον τοὺς στρατιώτας ἀναπνεύσαντας ἔχε-
σθαι τῆς ὁδοῦ. ἐκοινώνει δὲ τῶν καμάτων αὐτοῖς, σκηνῇ 2
τε χρώμενος εὐτελεῖ, καὶ σιτία καὶ ποτὰ προσφερόμενος οἷα

---

bene. ceterum verba *καὶ μάλιστα — ἐσπουδακέναι* admodum mihi suspecta ‖ 2. *τῷ* i, *τὸ* O ‖ *εὑρίκεσθαι* l ‖ 3. *σπάνει* — 4. *ἄρξοντος* deleverim. alii fort. vs. 2. 3. *τῷ — ἐσόμενον* induci malent ‖ 3. *μετ'* Bekk² ‖ 5. *εἰ δέ ⟨τινα⟩ τήν* coni. Steph. contra pro *ἅμα ἡγεμόνα* coni. Sylb (*ducem* P), *ἐμὲ* aut *ἡμᾶς* Reisk ‖ *χειροτονῆσαν* B, *χειροτονήσασα* l ‖ 6. *τό τε*] *τά τε* B ‖ 7. *ἡγεμονεύσαντες*] imo *ἡγεμονεύοντες* ‖ *ἐκεῖ* V, *ἐκεῖσε* ceteri, vulgo ‖ *διοικήσαμεν* (sic) Vg ‖ 8. *ἀδρανίαν* a, *ἀδράνειαν* gl, *ἀνανδρείαν* A, *ἀνανδρείας* V, *ἀνδρείαν* B ‖ 9. *ἡμέτερον* BV ‖ *πρὸς τὸ τῆς μάχης* Reisk ‖ 11. *καὶ* del. Bekk² ‖ *ἡμῶν* BV ‖ *ἀπολίποντες* B, *ἀπολιπόντες* a ‖ 13. *διοικήσωμεν* BVa ‖ 14. *ἡμετέρων* O, *ὑμ.* iP, vulgo ‖ 15. *ἀνδρείαν* B ‖ 17. *ἐνεδείκνυντο* i, *διεδ.* O ‖ 19. 20. *εὐσταλέστατα* Faber ep. t. I p. 259, *quam expeditissime* P, *εὐτελέστατα* Oi, vulgo ‖ 20. *εἰς* libri ‖ 21. *διαδοὺς** ex P: *distributis viritim cibariis*, *διδοὺς* Oi ‖ 23. *μήτε*] *οὔτε* A ‖ *ἐνδιατρίβων* O, *ἐπιδιατρ.* i, vulgo ‖ *ἀναπαύλης*] *ἀναπαύσεως* l et Io. ‖ 24. *ὀλίγον* ante *ἀναπν.* A ‖ 26. *οἷα* Bekk, *cibum potumque eundem*

καὶ πᾶσιν ὑπάρχειν ἠπίστατο· οὐδαμοῦ δὲ τρυφὴν ἐνεδεί-
κνυτο βασιλικήν. ὅθεν καὶ μείζονα παρὰ τῶν στρατιωτῶν εὔ-
νοιαν ἐπιστώσατο· οὐ γὰρ μόνον αὐτὸν συμπονοῦντα ἀλλὰ
καὶ τῶν καμάτων ἄρχοντα οἱ στρατιῶται αἰδούμενοι μετὰ
προθυμίας πάντα ἔπραττον.
3 ὃ δὲ τὴν Παιονίαν διαδραμὼν ἐπέστη τοῖς τῆς Ἰταλίας
ὅροις, καὶ τὴν φήμην φθάσας πρότερον ὤφθη τοῖς ἐκεῖ[σε]
παρὼν [βασιλεὺς] ἢ ἀφιξόμενος ἠκούσθη. δέος τε μέγα τὰς
Ἰταλιώτιδας πόλεις κατελάμβανε πυνθανομένας τοσούτου ἔφο-
δον στρατοῦ. οἱ γὰρ κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἄνθρωποι, ὅπλων
καὶ πολέμων πάλαι ἀπηλλαγμένοι, γεωργίᾳ καὶ εἰρήνῃ προσ-
4 εῖχον. ἐς ὅσον μὲν γὰρ ὑπὸ δημοκρατίας τὰ Ῥωμαίων δι-
ῳκεῖτο καὶ ἡ σύγκλητος ἐξέπεμπε τοὺς τὰ πολεμικὰ στρατηγή-
σοντας, ἐν ὅπλοις Ἰταλιῶται πάντες ἦσαν καὶ γῆν καὶ θάλατταν
ἐκτήσαντο, Ἕλλησι πολεμήσαντες καὶ βαρβάροις· οὐδέ τι ἦν
γῆς μέρος ἢ κλίμα οὐρανοῦ ὅπου μὴ Ῥωμαῖοι τὴν ἀρχὴν
5 ἐξέτειναν. ἐξ οὗ δὲ ἐς τὸν Σεβαστὸν περιῆλθεν ἡ μοναρχία,
Ἰταλιώτας μὲν πόνων ἀπέπαυσε καὶ τῶν ὅπλων ἐγύμνωσε,
φρούρια δὲ καὶ στρατόπεδα τῆς ἀρχῆς προυβάλετο, μισθο-
φόρους ἐπὶ ῥητοῖς σιτηρεσίοις στρατιώτας καταστησάμενος
ἀντὶ τείχους τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς· ποταμῶν τε μεγέθεσι καὶ
τάφρων ἢ ὀρῶν προβλήμασιν ἐρήμῳ τε γῇ καὶ δυσβάτῳ
6 φράξας τὴν ἀρχὴν ὠχυρώσατο. ὅθεν τὸν Σεβῆρον προσιόντα
πυνθανόμενοι τότε μετὰ τοσούτου στρατοῦ εἰκότως ἐταράτ-
τοντο τῷ ἀήθει τοῦ πράγματος· οὔτε δὲ ἀντιστῆναι ἢ κω-
λῦσαι ἐτόλμων, ὑπήντων δὲ δαφνηφοροῦντες καὶ πύλαις
ἀναπεπταμέναις ἐδέχοντο. ὃ δὲ τοσοῦτον ἀνεπαύετο ὅσον
καλλιερῆσαί τε καὶ τοὺς δήμους προσειπεῖν, ἐς δὲ τὴν Ῥώμην
ἠπείγετο.
7 ὡς δὲ ταῦτα τῷ Ἰουλιανῷ ἀπηγγέλλετο, ἐν ἐσχάτῃ ἀπο-

---

quem P, ὅσα Oi ‖ 2. στρατιωτῶν P et cod. Schotti, συστρατ. Oi ‖ 3. ἐπιστώσατο] ἐκτήσατο, in mg. γρ. ἐπιστώσατο V ‖ οὐ γὰρ] ἀλλὰ V ‖ 6. παιωνίαν BV ‖ 7. ὅροις] *montes* P ‖ ἐκεῖσε libri* ‖ 8. βασιλεὺς omisi cum P ‖ 9. τοσούτου Reisk, τοσαύτην libri ‖ 12. μὲν om. BV ‖ 14. ἐν ὅπλοι 1, καὶ ὅπλοις B ‖ θάλασσαν gl ‖ 15. οὐδ' ἔτι ἦν B ‖ 17. 28. εἰς libri ‖ 18. ἀπέπαυσε O, ἀνέπ. i ‖ 19. φρούρια — προυβάλετο non vertit P ‖ μισθοφόροις BV ‖ 20. τὲ ἐπὶ A ‖ στρατιώτας om. A ‖ 21. ἀντὶ (ἀντὶ δὲ A) τείχους τῆς Ῥωμ. ἀρχῆς deleverim. Reiske ἀντὶ τείχους δὲ τὴν Ῥ ἀρχὴν ποταμῶν τε coniecit ‖ 24. εἰκότος V

γνώσει ἦν, τοῦ μὲν Ἰλλυρικοῦ στρατοῦ τὴν δύναμιν καὶ τὸ πλῆθος ἀκούων, οὔτε δὲ τῷ δήμῳ πιστεύων, ἐπεὶ ἐμεμίσητο, οὔτε τοῖς στρατιώταις θαρρῶν, οὓς ἔψευστο. χρήματα δὴ πάντα ἀθροίζων τά τε αὐτοῦ καὶ παρὰ τῶν φίλων, καὶ εἴ τινα ἦν, ἐκ δημοσίων καὶ ἱερῶν τόπων λαμβάνων, τοῖς στρατιώταις διανέμειν ἐπειρᾶτο, ὡς ἂν κτήσαιτο τὴν εὔνοιαν αὐτῶν. οἳ δέ, καίτοι μεγάλα λαμβάνοντες, χάριν οὐκ ᾔδεσαν· 8 ὄφλημα γὰρ αὐτὸν ἀποτίνειν ἀλλ' οὐ δωρεὰν διανέμειν ἐλογίζοντο.

ὁ δὲ Ἰουλιανός, καίτοι συμβουλευόντων αὐτῷ τῶν φίλων ἐξαγαγεῖν τὸ στρατιωτικὸν καὶ τὰ στενὰ τῶν Ἄλπεων προκαταλαβεῖν — μέγιστα ἐκεῖνα ὄρη, καὶ οἷα οὐκ ἄλλα ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς γῇ, ἐν τείχους σχήματι περίκειται καὶ προβέβληται Ἰταλίας, καὶ τοῦτο μετὰ τῆς ἄλλης εὐδαιμονίας παρασχούσης τῆς φύσεως Ἰταλιώταις, ἔρυμα ἄρρηκτόν τε καὶ . . αὐτῶν προβεβλῆσθαι, ἀπὸ τῆς ἀρκτῴας θαλάττης ἐπὶ τὴν πρὸς μεσημβρίαν βλέπουσαν διῆκον. ἀλλ' οὐδὲ τῆς πόλεως 9 προελθεῖν Ἰουλιανὸς ἐτόλμα· διέπεμπέ τε, τῶν στρατιωτῶν δεόμενος ὁπλίζεσθαί τε καὶ γυμνάζεσθαι πρό τε τῆς πόλεως τάφρους διορύττειν. καὶ τὴν πρὸς Σεβῆρον μάχην ὡς ἐν τῇ πόλει ποιησόμενος παρεσκευάζετο· τούς τε ἐλέφαντας πάντας, οἳ ἐς πομπὴν ὑπηρετοῦσι Ῥωμαίοις, πύργους καὶ ἄνδρας φέρειν ἐπὶ τῶν νώτων ἐπαίδευεν, οἰόμενος οὕτως ἐκπλήξειν τούς τε Ἰλλυριούς, καὶ τὴν τῶν πολεμίων ἵππον διαταράξειν ὄψει καὶ μεγέθει θηρίων μὴ πρότερον αὐτοῖς ἑωραμένων.

---

2. δὲ] δὴ a ‖ μεμίσητο libri ‖ 3. ἔψευστο i, ἐψεύσατο OIo. ‖ δὴ iP, δὲ O ‖ 5. καὶ ἱερῶν Sylb, ἱερῶν καὶ libri ‖ 6. ὡς ἀνακτήσαιτο, de quo cogitabat Sylb, fort. legit P: *ut redimeret* ‖ 7. καίτοι] καί τι B ‖ 8. ἀποτείνειν Al, in g ι in ras. ex ει ‖ 11. ἄλπιων B ‖ προκαταλαβεῖν i, καταλ. O ‖ 12. μέγιστα δὲ ἐκεῖνα A ‖ 13. γῇ ἐν i, γενεᾷ BV, γῇ A. malim γῇ, ἃ ἐν ‖ 15. τε καὶ ag, τε l, τῆς O. supplebant δυσδιάβατον Sylb, ἄβατον Reisk, δύσβατον Irmisch. τε καὶ cum P omisit Weber. ἔρυμα αὐτῶν προβεβλῆσθαι ἄρρηκτόν τε καὶ ἀπὸ Kuhn ad Ael. v. h. IX, 16 ‖ 16. ἑαυτῶν l ‖ θαλάσσης i, vulgo ‖ 17. πρὸς om. i ‖ 19. πρό τε P et Steph, πρὸ δὲ Oi, vulgo ‖ 21. παρεσκευάζετο Reisk, παρεσκεύαζε libri, vulgo ‖ 21. 22. πάντας om. g ‖ 22. εἰς libri ‖ ὑπηρετῶν (ὑπηρέτων l) ἐπὶ (hoc sup. vs. g[1]) νώτων φέρειν ἐπειρᾶτο (ἐπειρῶντο l, φ. ἐπειρᾶτο in g add. m. 2 in mg.) παιδεύειν οἰόμενος i. *sessorem pati* P, in ceteris fere cum i faciens ‖ 24. ἰλλυρικοὺς a ‖ διαταράξειν i, θέα ταράξειν O

τότε δὴ πᾶσα ἡ πόλις ὅπλα εἰργάζετο καὶ τὰ προς πόλεμον
παρεσκευάζετο.

12 Μελλόντων δὲ τῶν Ἰουλιανοῦ στρατιωτῶν ἔτι καὶ τὰ
πρὸς πόλεμον ἕτοιμα ποιούντων, ἀγγέλλεται ὁ Σεβῆρος ἤδη
προσιών. καὶ πολὺ τοῦ στρατεύματος μέρος διασκεδάσας ἐκεῖ-
νος κελεύει παρεισδύεσθαι ἐς τὴν πόλιν. οἳ δὲ κατὰ πάσας
ὁδοὺς διανείμαντες ἑαυτούς, πολλοὶ . . δ' ἐς Ῥώμην νύκτωρ
λανθάνοντες εἰσῄεσαν, τὰ ὅπλα ὑποκρύπτοντες, ἐν ἰδιωτῶν
2 σχήματι. καὶ ἤδη οἱ πολέμιοι ἔνδον ἦσαν τοῦ Ἰουλιανοῦ
ἔτι ὑπτιάζοντος καὶ τὰ πραττόμενα ἀγνοοῦντος. ἐπεὶ δὲ ταῦτα
διάπυστα τῷ δήμῳ ἐγένετο, ἐν ταραχῇ πολλῇ πάντες ἦσαν,
καὶ δεδιότες τὴν δύναμιν τοῦ Σεβήρου τὰ ἐκείνου φρονεῖν
προσεποιοῦντο, τοῦ μὲν Ἰουλιανοῦ καταγιγνώσκοντες ἀναν-
δρίαν, τοῦ δὲ Νίγρου μέλλησίν τε καὶ ῥαθυμίαν· τὸν δὲ Σε-
3 βῆρον ἀκούοντες ἤδη παρόντα ἐθαύμαζον. ὁ δὲ Ἰουλιανὸς
πολλῇ καταλαμβανόμενος ἀφασίᾳ τε καὶ ἀπορίᾳ, ὅπως χρή-
σεται τοῖς πράγμασιν οὐκ εἰδώς, ἀθροισθῆναι κελεύσας τὴν
σύγκλητον καταπέμπει γράμματα, δι' ὧν ἐσπένδετο δὴ πρὸς
τὸν Σεβῆρον καὶ αὐτοκράτορα ἀναδείξας κοινωνὸν τῆς βασι-
λείας ἐποιεῖτο. ἡ δὲ σύγκλητος ἐψηφίσατο μὲν ταῦτα, ὁρῶν-
τες δὲ τὸν Ἰουλιανὸν ἀποδειλιῶντα καὶ ἐν ἀπογνώσει ὄντα,
4 τῷ Σεβήρῳ πάντες ἤδη προσετίθεντο. δύο δέ που ἢ τριῶν
ἡμερῶν παραδραμουσῶν, ἐπείπερ ἤδη τὸν Σεβῆρον καὶ αὐτῇ
τῇ πόλει ἐπιστησόμενον ἤκουον, καταφρονήσαντες τοῦ Ἰου-
λιανοῦ συνίασιν ἐς τὸ συνέδριον, τῶν ὑπάτων κελευσάντων,
οἳ τὰ τῆς Ῥώμης διοικεῖν εἰώθασιν ὁπηνίκα ἂν τὰ τῆς βασι-
5 λείας μετέωρα ᾖ. συνελθόντες τοίνυν περὶ τῶν πρακτέων
ἐσκέπτοντο, τοῦ Ἰουλιανοῦ ἔτι ὄντος ἐν τῇ βασιλείῳ αὐλῇ
καὶ τὰς παρούσας ὀδυρομένου τύχας, ἱκετεύοντός τε ἐξομό-

---

5. προσιών] *adesse* P ‖ διασκεδασθὲν ἐκείνου κελεύσει Reisk ‖ 6. 7. 25. εἰς libri ‖ 7. ἑαυτοὺς O, αὑτοὺς i, αὐτούς vulgo ‖ lacunam a se significatam ita explebat Reisk: πολλοὶ μὲν μεθ' ἡμέραν, ἔτι δὲ πλείους νύκτωρ εἰς Ῥώμην λανθ. ‖ 8. ἐπικρύπτοντες i ‖ 9. σχήματι al Io., σχήμασι Og ‖ 13. καταγινώσκ. Ogl Io. ‖ ἀνανδρίαν g et Steph, -είαν Oal Io. ‖ 15. παρόντα] προσιόντα coni. Steph, bene. *adventantem* P ‖ 16. ὅπως — 17. εἰδώς omittere videtur P, bene ‖ χρήσαιτο O ‖ 17. οὐκ εἰδώς del. Nauck Mel. Gr.-R. II p. 223 ‖ 21. ὄντα addidi ex A ‖ 27. μετέωρα ᾖ i, ᾖ μ. A, ᾖ om. BV ‖ 28. ἔτι ἐντὸς ὄντος BV, ἔτι ὄντος ἐντὸς A

σασθαι τὴν ἀρχὴν καὶ παραχωρῆσαι πάσης τῆς δυναστείας
τῷ Σεβήρῳ.
ὡς δὲ ἔμαθεν ἡ σύγκλητος τὸν Ἰουλιανὸν οὕτω κατεπτη- 6
χότα, τὴν δὲ δορυφόρων φρουρὰν διὰ δέος τοῦ Σεβήρου
αὐτὸν ἐγκαταλιποῦσαν, ψηφίζεται τὸν μὲν ἀναιρεθῆναι, ἀπο-
δειχθῆναι δὲ μόνον αὐτοκράτορα τὸν Σεβῆρον· πρεσβείαν τε
πρὸς αὐτὸν ἐκπέμπει ἀπὸ [τῶν ἐν ἀρχαῖς ὄντων καὶ] τῶν
ἐξοχωτάτων τῆς βουλῆς, πάσας τε αὐτῷ προσφέρει τὰς σεβα-
σμίους τιμάς. ἐπὶ δὲ τὸν Ἰουλιανὸν εἷς τῶν χιλιαρχούντων 7
ἀναπέμπεται, ἀποκτεῖναι ἄνανδρον καὶ ἄθλιον πρεσβύτην,
ἰδίοις χρήμασιν ὠνησάμενον οὕτω πονηρὸν τέλος.
ὃ μὲν οὖν εὑρεθεὶς ἔρημός τε καὶ ὑπὸ πάντων κατα-
λειφθείς, αἰσχρῶς ὀλοφυρόμενος ἐφονεύθη· ἐπεὶ δὲ τὰ παρὰ 13
τῆς συγκλήτου ἐδηλώθη τῷ Σεβήρῳ ἥ τε τοῦ Ἰουλιανοῦ ἀν-
αίρεσις, ἤρθη καὶ ἐς μειζόνων πραγμάτων ἐλπίδα, καὶ σοφί-
σματι ἐχρήσατο, ὡς ἂν χειρώσαιτο καὶ αἰχμαλώτους τοὺς [τὸν]
Περτίνακα ἀνῃρηκότας λάβοι. ἐπιστέλλει μὲν οὖν καὶ ἰδίᾳ
λανθάνοντα γράμματα τοῖς τε χιλιάρχοις καὶ τοῖς ἑκατοντάρ-
χοις ὑπισχνούμενος μεγάλα, ὅπως πείσειαν τοὺς ἐν τῇ Ῥώμῃ
στρατιώτας ὑπακούειν εὐπειθῶς τοῖς ὑπὸ τοῦ Σεβήρου κελευο-
μένοις· ἐκπέμπει δὲ καὶ κοινὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸ στρατό- 2
πεδον, κελεύων καταλιπεῖν μὲν ἐν τῷ στρατοπέδῳ πάντα,
αὐτοὺς δὲ ἐξελθεῖν εἰρηνικῷ σχήματι, ὥσπερ εἰώθασι θύον-
τος ἢ ἑορτάζοντος βασιλέως προπομπεύειν, ὀμόσαι τε ἐς τὸ

1. καὶ om. l. fort. παραχωρῆσαι — 2. Σεβήρῳ insiticia sunt ‖ 3. οὕτως BV, om. P ‖ 4. τὴν δὲ] τήν τε?* ‖ δορυφόρων BVg^2l, δορυφόρον Aag^1, vulgo ‖ τὸν σεβῆρον BV ‖ 5. τὸν μὲν ⟨Ἰουλιανὸν⟩ coni. Irmisch ‖ ἀποδεχθῆναι a Io. ‖ 6. μόνον om. P ‖ 7. ἐκπέμπει* ex Io., ἐκπέμπουσι libri ‖ ἀπὸ (διὰ gl) τῶν ἐν ἀρχαῖς ὄντων καὶ i, vulgo, διὰ τῶν ὄντων ἀξιωτάτων καὶ A, διὰ τῶν ἀρχόντων ὄντων καὶ BV. seclusi cum Io., qui tamen ipse quoque διὰ pro ἀπὸ habet. cf. Spart. Sev. 6, 1 ‖ 8. πάσας τε (τε g quoque) αὐτῶ προσφέρει OIo., πάσας αὐτῷ προσφέρειν i, vulgo ‖ σεβασμίας O ‖ 10. ἀποκτεῖναι Aa, ἀποκτείνων BVgl, fort. pro ἀποκτενῶν ‖ 11. πονηρὸν οὕτω τέλος A ‖ 12. τε καὶ ὑπὸ πάντων καταλειφθείς om. Io., bene ‖ 15. ἤρθη] ἦλθε A ‖ καὶ om. i ‖ 15. 24. εἰς libri ‖ ante καὶ σοφ. videtur lacuna ‖ 17. λάβοι ante τοὺς (vs. 16) collocarim ‖ 16. τὸν Περτίν. a, vulgo ‖ 17. μὲν ante Bekk^2 legebatur post ἰδίᾳ ‖ οὖν O, δὲ i ‖ 20. ὑπὸ i, ἀπὸ O ‖ 21. ἐκπέμπει δὲ καὶ δήλωσιν δι' (ἐφ' l) ἧς κελεύει τὰ μὲν ὅπλα αὐτοὺς καταλιπεῖν ἐν τῶ στρατοπέδω πάντας δὲ ἐξ. alP, et g nisi quod in hoc m. 1 ἐκπέμπει κελεύει cum ras. 3—4 litt. post ἐκπέμπει verbaque δὲ καὶ δήλωσιν δι' ἧς a m. 2 addita in mg. ‖ 23. ὡς εἰώθ. l ‖ 23. 24. θύοντες ἢ ἑορτάζοντες O ‖ 24. τε sup. vs. g^1

Σεβήρου ὄνομα, καὶ μετ' ἀγαθῶν ἐλπίδων ἐλθεῖν ὡς μέλλον-
3 *τας τὸν Σεβῆρον δορυφορήσειν. πιστεύσαντες δὴ οἱ στρα-*
τιῶται τοῖς ἐπεσταλμένοις, πεισθέντες τε ὑπὸ τῶν χιλιαρ-
χούντων, τὰ μὲν ὅπλα κατέλιπον πάντα, αὐτοὶ δὲ ἐν μόναις
ταῖς πομπικαῖς ἐσθῆσι δαφνηφοροῦντες ἠπείγοντο. ὡς δὲ
πρὸς τῷ στρατοπέδῳ τοῦ Σεβήρου ἐγένοντο, ἠγγέλησάν τε
ἀφικόμενοι ἐς τὸ πεδίον, οὓ αὐτοὺς ὁ Σεβῆρος συνελθεῖν
4 *κελεύει, . . . ὡς δὴ δεξιωσόμενος καὶ προσαγορεύσων. ὡς*
δὲ ἀνελθόντα αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα προσῆλθον ὁμοθυμαδὸν
εὐφημήσοντες, πάντες ὑφ' ἑνὶ συνθήματι συλλαμβάνονται·
προείρητο γὰρ τῷ τοῦ Σεβήρου στρατῷ, ὁπηνίκα ἂν στῶσιν
ἐς τὸν βασιλέα ἀποβλέποντες μετέωρόν τε τὴν γνώμην ἔχον-
τες, κυκλώσασθαι αὐτοὺς πολεμίῳ νόμῳ, καὶ τιτρώσκειν μὲν
ἢ παίειν μηδένα, συνέχειν δὲ καὶ φρουρεῖν φράξαντας ἐν
κύκλῳ τοῖς ὅπλοις, τάς τε διβολίας καὶ τὰ δόρατα ἐπισείειν,
ὡς δέει τοῦ τρωθῆναι γυμνοί τε πρὸς ὡπλισμένους καὶ ὀλί-
5 *γοι πρὸς πολλοὺς μὴ μάχοιντο. ἐπεὶ δὲ αὐτοὺς ὥσπερ σαγη-*
νεύσας ἐντὸς τῶν ὅπλων [δοριαλώτους] εἶχε, μεγάλῃ βοῇ καὶ
θυμοειδεῖ τῷ πνεύματι ἔλεξε πρὸς αὐτοὺς τοιάδε.

"ὅτι μὲν ὑμῶν καὶ σοφίᾳ κρείττους ἐσμὲν καὶ δυνάμει
στρατοῦ καὶ συμμάχων πλήθει, ἔργῳ ὁρᾶτε· εἴληφθε γοῦν
ῥᾳδίως, καὶ ἀκονιτί γε ἑαλώκατε. ἔστι δὲ ἐν ἐμοὶ ὅ τι ποτ'
ἂν ὑμᾶς δρᾶσαι θελήσω, καὶ πρόκεισθε ἤδη θύματα τῆς ἡμε-
6 *τέρας ἐξουσίας. εἰ μὲν οὖν ὑμεῖς πρὸς τὰ τετολμημένα τιμω-*
ρίαν ζητεῖτε, οὐδ' ἔστιν εὑρεῖν δίκην τὴν ἐπιτεθησομένην

---

1. *ὀνόματι* B ‖ 3. *τε*] *δὲ* BV ‖ 4. *μόναις* om. A ‖ 5. *ὡς* Ogl, *ἐπεὶ* a ‖ 6. *ἠγγέλθησαν* a ‖ 7. 12. *εἰς* libri ‖ 7. *πεδίον*] *στρατόπεδον* V ‖ *οὗ* O, *οὕτως* al, et g^2 in ras., om. P post *ἀφικόμενοι* distinguens ‖ 8. *κελεύει*] imo *ἐκέλευσε*. post hoc verbum lacunam significavi ‖ *ὡς*] *καὶ* A ‖ 12. *βασιλέα προσελθεῖν αὐτῷ βουλόμενοι καὶ ἔτι μετέωρον τὴν γνώμην ἔχ.* A ‖ 14. *φρουρεῖν* i, *διαφρουρεῖν* O ‖ *φράξαντας* i, *φυλάξαντας* O. *φράξαντες* Reisk ‖ 15. *διβολίας* Hemsterhuys ad Poll. X, 144 multoque ante Livineius ap. Burmannum ep. syll. t. I p. 638, *διαβολίας* libri praeter A qui in lacuna om. ‖ 18. *δοριαλώτους* (ita gl, *δορυαλ.* ceteri) omisi ‖ 19. *θυμοειδῆ* B ‖ *πνεύματι*, *εύματι* in ras. a m. 2, g ‖ 21. *εἰλῆφθαι* BV ‖ 22. *ῥᾳδίως* deleverim ‖ *ἀκονιτί* g^2 et Steph, *nullo ferme negotio* P, *ἄκοντί* Og^1al ‖ *ἐστὲ δὲ ἐμοὶ* a, unde Steph *ἔστι δ' ἐν* (*ἐπ'* Reisk) *ἐμοί*. *ἐστὲ* (in mg. m. 2 *ἔστι* et *ἔσται*) *δὲ ἐν ἐμοὶ* g ‖ 23. *πρόσκεισθε* O ‖ 24. *εἰ* — 25. *ζητεῖτε*] 'mirifica dictio, pro *εἰ μὲν οὖν ὑμᾶς δεῖ κολάζεσθαι*' Reisk ‖ 24. *πρὸς τὰ τελμημένα* (sic) A ‖ 25. *οὐδ' ἔστιν* i, *οὐδὲν ἔστιν* O. possis *οὐδ' ἔνεστιν* ‖ *ἐπιτεθ.* gl, *ἐπιτιθ.* a, *ἐπιθησομένην* O

*ἀξίαν τῶν πεπραγμένων. σεμνὸν πρεσβύτην καὶ βασιλέα χρη-
στόν, ὃν ἐχρῆν σώζειν καὶ δορυφορεῖν, ἐφονεύσατε· τὴν Ῥω-
μαίων ἀρχὴν ἔνδοξον οὖσαν ἀεί, ἣν καὶ οἱ πρόγονοι ἢ δι'
ἀνδρείας ἐναρέτου ἐκτήσαντο ἢ δι' εὐγένειαν διεδέξαντο, ταύ-
την αἰσχρῶς καὶ ἀτίμως ὥσπερ τι τῶν ἰδιωτικῶν κειμηλίων
ἐπ' ἀργυρίῳ κατηλλάξασθε. ἀλλ' οὐδ' αὐτόν, ὃν οὕτως ἄρ-* 7
*χοντα εἵλεσθε, φυλάξαι ἢ σῶσαι ἐδυνήθητε, ἀνάνδρως δὲ
προυδώκατε. ἐπὶ τηλικούτοις δὴ ἁμαρτήμασί τε καὶ τολμή-
μασι μυρίων ἄξιοι θανάτων, ἤν τις ὁρίσαι θέλῃ τὴν ἀξίαν
τιμωρίαν, ἐστέ. ἀλλὰ τί μὲν χρὴ παθεῖν ὑμᾶς, ὁρᾶτε· ἐγὼ
δὲ φείσομαι μὲν ὑμῶν ὡς μὴ φονεῦσαι, οὐδὲ τὰς ὑμετέρας
χεῖρας μιμήσομαι· ἐπεὶ δὲ μήτε ὅσιον μήτε δίκαιον ἔτι βασι-* 8
*λέα ὑμᾶς δορυφορεῖν καὶ ἐς τὸν ὅρκον ἀσεβήσαντας καὶ
ἐμφυλίῳ καὶ βασιλικῷ αἵματι τὰς δεξιὰς μιάναντας τήν τε
πίστιν καὶ τὸ ἐχέγγυον τῆς φρουρᾶς προδόντας, τὰς μὲν ψυ-
χὰς καὶ τὰ σώματα δῶρον τῆς ἐμῆς φιλανθρωπίας ἕξετε, τοῖς
δὲ περιειληφόσιν ὑμᾶς στρατιώταις κελεύω ἀποζῶσαί τε ὑμᾶς,
καὶ ἀποδύσαντας εἴ τινας περίκεισθε ἐσθῆτας στρατιωτικάς,
γυμνοὺς ἀποπέμπειν. παραγγέλλω τε ὑμῖν ἀπιέναι ὡς πορ-* 9
*ρωτάτω τῆς Ῥώμης, ἀπειλῶ τε καὶ διόμνυμι καὶ προαγορεύω
κολασθήσεσθαι κεφαλικῶς, εἴ τις ὑμῶν ἐντὸς ἑκατοστοῦ ση-
μείου ἀπὸ τῆς Ῥώμης φανείη."*

ταῦτα κελεύσαντος αὐτοῦ, προσδραμόντες οἱ Ἰλλυρικοὶ 10
*στρατιῶται τά τε ξιφίδια περιαιροῦσιν αὐτῶν ἃ παρῃώρηντο
τῷ ἀργύρῳ καὶ τῷ χρυσῷ ἐς πομπὴν κεκοσμημένα, τάς τε
ζώνας καὶ τὰς ἐσθῆτας καὶ εἴ τι σύμβολον ἔφερον στρατιω-
τικόν, ἀφαρπάσαντες γυμνοὺς ἐξέπεμπον. οἳ δὲ ὑπεῖκον προ-* 11
*δεδομένοι καὶ σοφίσματι ἑαλωκότες· τί γὰρ ἐνῆν δρᾶσαι γυ-
μνοῖς πρὸς ὡπλισμένους καὶ ὀλίγοις πρὸς πολλούς; ἀπῄεσαν*

---

1. ⟨*τὸν*⟩ *σεμνὸν* coni. Steph, ⟨*οἳ*⟩ *σ.* Reisk ‖ 2. *φονεύσαντες* V, *φονεύσατε* B ‖ *τὴν δὲ ῥ.* O ‖ 4. *ἐδέξαντο* O ‖ 6. 7. *ὃν εἵλεσθε ἄρχοντα* O ‖ 7. *ἠδυνήθητε* ag ‖ *ἐδυν. ὡς-ἀνάνδρως* O ‖ 8. *δὴ*] *δὲ* l ‖ 9. *θέλοι* i ‖ 11. *οὐδὲ* Bekk², *οὔτε* libri ‖ 12. *ἐπεὶ δὲ* Steph, *ἐπειδὴ* BVi, *ἐπεὶ* A ‖ *ἔτι*] *ἔστι* V ‖ 14. *τὰς* om. O ‖ 15. *μὲν* Steph, *δὲ* ag, *δὴ* l, om. O ‖ 16. *τοῖς* g¹ ex *τοὺς* ‖ 17. *δὲ* Steph, *τε* libri ‖ *περιειληφόσιν* i (g² in mg. *τας*), *προειληφόσιν* O ‖ *στρατιώτας* g ‖ 19. *παραγγέλλω — ἀπιέναι* om. A ‖ 20. *τε καὶ* O, *τε* i ‖ *διόμνυμι* (*διώμνυμι* B) O, *διόμνυμαι* i, vulgo ‖ *προσαγορεύω* BV ‖ 21. *ἕκαστοστοῦ* B, *ἑκαστοστοῦ* V, *ἕκαστος τοῦ* A ‖ 23. *ἰλλυρικοὶ* a, *ἰλλυριοὶ* Ogl ‖ 24. *ξιφείδια* g ‖ 25. utrumque *τῷ* deleverim ‖ *ἀργυρίῳ* i ‖ *εἰς* libri ‖ 26. *εἴ τι* ⟨*ἄλλο*⟩ *σύμβ.* Reisk

δὴ ὀδυρόμενοι, καὶ ἠγάπων μὲν τὴν δοθεῖσαν σωτηρίαν, μετ-
εγίγνωσκον δὲ ἐπὶ τῷ ἀνόπλους ἐλθεῖν[, αἰσχρῶς καὶ ἐφ-
12 υβρίστως ἑαλωκότες]. ἐκέχρητο δὲ καὶ ἄλλῳ ὁ Σεβῆρος σοφί-
σματι· δεδιὼς γὰρ μὴ ἄρα μετὰ τὸ ἀποζωσθῆναι ἐν ἀπογνώσει
γενόμενοι ἀναδράμωσιν ἐς τὸ στρατόπεδον καὶ τὰ ὅπλα ἀνα-
λάβωσι, προύπεμψε λογάδας καὶ ἐπιλέκτους, ὅσους γενναιο-
τάτους ἠπίστατο, δι' ἑτέρων ὁδῶν καὶ ἀτραπῶν, ὡς λαθόντες
τό τε στρατόπεδον ἐπεισέλθοιεν ἀνδρῶν κενόν, καὶ τὰ ὅπλα
καταλαβόντες, εἰ ἐπίοιεν, ἀποκλείσαιεν αὐτούς.

δίκην μὲν δὴ ταύτην ἔδοσαν οἱ τοῦ Περτίνακος φονεῖς.
14 ὁ δὲ Σεβῆρος σὺν παντὶ τῷ λοιπῷ στρατῷ ὡπλισμένῳ ἐς τὴν
Ῥώμην ἀφικνεῖται, ἔκπληξίν τε καὶ δέος ἅμα τῷ ὀφθῆναι
τοῖς Ῥωμαίοις ἐνέβαλε τοῖς οὕτω τετολμημένοις τε καὶ εὐτυ-
χηθεῖσιν ἔργοις. ὁ δὲ δῆμος καὶ ἡ σύγκλητος δαφνηφοροῦν-
τες ὑπεδέχοντο, πρῶτον ἀνθρώπων καὶ βασιλέων ἀναιμωτί
2 τε καὶ ἀκονιτὶ τοσαῦτα κατωρθωκότα. πάντα γὰρ ἐν αὐτῷ
ἐθαυμάζετο, μάλιστα δὲ τὸ ἀγχίνουν τῆς γνώμης τό τε τῶν
πόνων γενναῖον καὶ τὸ ἐς τὰ τολμώμενα ἅμα τῷ θαρραλέῳ
εὔελπι. ἐπεὶ τοίνυν ὅ τε δῆμος αὐτὸν ὑποδεξάμενος εὐφή-
μησεν ἥ τε σύγκλητος ἐπὶ ταῖς τῆς πόλεως εἰσόδοις προσ-
ηγόρευσεν, ἀνελθὼν ἐς τὸ τοῦ Διὸς τέμενος καὶ θύσας, ἔν
τε τοῖς λοιποῖς ἱεροῖς νόμῳ βασιλικῷ καλλιερήσας, ἀνῆλθεν
3 ἐς τὰ βασίλεια. τῆς δὲ ἐπιούσης κατελθὼν ἐς τὴν σύγκλητον
λόγους ἐπιεικεῖς πάνυ καὶ χρηστῶν ἐλπίδων μεστοὺς ἐποιεῖτο
πρὸς πάντας, καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ δεξιούμενος, λέγων ἥκειν
μὲν ἔκδικος τοῦ Περτίνακος φόνου, τὴν δ' ἀρχὴν παρέξειν
καὶ εἴσοδον ἀριστοκρατίας· μήτε δ' ἄκριτόν τινα φονευθήσε-

1. 2. *μετεγίνωσκον* Ogl ‖ 2. *τῷ* i, *τὸ* O ‖ *ἀνόπλους* AV, *ἀνάπλους* B, *ἀνόπλως* ag, *ἀνόπλω* l ‖ *ἐλθῆναι* B ‖ 2. 3. seclusi ‖ 4. *μετὰ* om. BV ‖ 5. *εἰς τὸ* O, *ἐπὶ τὸ* i, vulgo ‖ 6. *προύπεμπέ* O ‖ *λογ. καὶ ἐπιλ.* Steph, *λογ. ἐπιλ.* i, *τε λογ. ἐπιλ.* O. *ἐπιλέκτους* delebat Reisk ‖ *ὅσους* a, *τε ὅσους* gl, *καὶ ὅσους* O ‖ 8. *τῶν τε* (*τε* om. V) *στρατοπέδων* O ‖ *ὑπεισέλθοιεν* coni. Sylb ‖ *κενῶν* O ‖ 9. *ἀπίοιεν* O ‖ 10. *μὲν δὴ*] *μέντοι* cod. Schotti ‖ 11. *ἐς* BVgl, *εἰς* Aa ‖ 11. 12. *τὴν πόλιν* A, in mg. m. 1: *γρ. ῥώμην* ‖ 12. *ἀφικνούμενος* praeferebat Reisk ‖ 16. *ἀγωνιτὶ* BV ‖ *κατορθωκότα* Oa ‖ 18. 21. 23 (bis). *εἰς* libri ‖ 19. *ὑποδεξ.*] *ἀποδ.* bis edidit Bekk ‖ 20. 21. *προσηγόρευεν* a ‖ 21. *εἰς τὸ* i, *εἴς τε* O ‖ 23. *τῇ δὲ ἐπιούσῃ* i ‖ 24. *χρηστῶν*] *χρημάτων* BV ‖ 24. 25. *ἐποιεῖτο, καὶ πάντας καὶ κοινῇ . . ἔλεγεν* legisse videtur P (Steph) ‖ 27. ⟨*κοινὴν*⟩ *καὶ?** ‖ *ἀριστοκρατείας* BV, *ἀριστοκρατίᾳ* Reisk ‖ *δ'* O, *δὲ* i, vulgo

σθαι ἢ δημευθήσεσθαι, μήτε συκοφαντοῦντος ἀνέξεσθαι, ἀλλὰ
βαρυτάτην εὐδαιμονίαν τοῖς ἀρχομένοις παρέξειν, καὶ πάντα
πράξειν ἐς ζῆλον τῆς Μάρκου ἀρχῆς, ἕξειν δὲ τοῦ Περτίνα-
κος οὐ μόνον τοὔνομα ἀλλὰ καὶ τὴν γνώμην. τοιαῦτά τινα 4
λέγων ὑπηγάγετο τοὺς πλείστους ἐς εὔνοιαν καὶ πίστιν ὧν
ὑπισχνεῖτο. ἦσαν δέ τινες τῶν πρεσβυτέρων καὶ γνωριζόν-
των αὐτοῦ τὸν τρόπον, οἳ προύλεγον λανθάνοντες ὅτι ἄρα
εἴη ἀνὴρ πολύτροπός τις καὶ μετὰ τέχνης εἰδὼς προσφέρε-
σθαι πράγμασιν, ὑποκρίνασθαί τε καὶ προσποιήσασθαι πᾶν
ὁτιοῦν ἱκανώτατος, ἔτι δ' ἀνύσαι καὶ τὸ χρειῶδες καὶ τὸ λυ-
σιτελὲς αὐτῷ· ὅπερ καὶ ὕστερον ἔργῳ δέδεικται.

διατρίψας οὖν ὀλίγον χρόνον ὁ Σεβῆρος ἐν τῇ Ῥώμῃ, 5
καὶ νομὰς ἐπιδοὺς τῷ δήμῳ μεγαλοφρόνως, ⟨θέας⟩ τε ἐπι-
τελέσας, τούς τε στρατιώτας πολλοῖς δωρησάμενος, καὶ τοὺς
ἀκμαιοτάτους ἐπιλεξάμενος ἐς τὸ δορυφόρους εἶναι τῆς βασι-
λείας τόπῳ τῶν ἀπεξωσμένων, ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν ἠπείγετο·
ἔτι γὰρ μέλλοντος καὶ ὑπτιάζοντος τοῦ Νίγρου, τῇ τε Ἀν- 6
τιοχείᾳ ἐντρυφῶντος, ἐπιστῆναι μηδὲ προσδοκώμενος ἤθελεν,
ὅπως ἀπαράσκευον αὐτὸν λάβοι. τούς τε οὖν στρατιώτας
ἐκέλευε παρασκευάζεσθαι πρὸς τὴν ἔξοδον, συνεκρότει τε καὶ
πανταχόθεν στράτευμα, ἔκ τε τῶν κατὰ τὴν Ἰταλίαν πόλεων
νεανίας μεταπεμπόμενος καὶ στρατεύων, εἴ τέ τι ἦν ἐν τῷ
Ἰλλυρικῷ τοῦ στρατιωτικοῦ λείψανον, κατελθὸν ἐπὶ Θρᾴκην
ἐκέλευεν αὐτῷ συντυχεῖν. ἐξήρτυε δὲ καὶ στόλον ναυτικόν, 7
καὶ πάσας τὰς κατὰ τὴν Ἰταλίαν τριήρεις ὁπλιτῶν πληρώσας
ἐξέπεμπε. πολλή τε αὐτῷ καὶ παντοδαπὴ δύναμις μεγίστῳ
τάχει συνεσκευάσθη· ᾔδει γὰρ οὐ μικρᾶς δυνάμεως δεόμενος

1. συκοφαντοῦντας A. τινὸς addebat Steph ‖ ἀλλὰ — 2. παρέξειν om. P ‖ 2. βαρυτάτην] βαθυτάτην coni. Steph. contra Wolf praef. p. XV sq. ‖ 3. ἐς BVg, εἰς Aal ‖ 5. εἰς libri ‖ 9. πράγματα BV ‖ ὑποκρίνεσθαι O, sed in A α sup. ε a m. 1, ut vid. ‖ 10. ἔτι δ' Wolf, ἐστιν Oi, τε ἐστιν cod. Schotti ‖ τὸ ante λυσ. om. O ‖ 11. αὐτῶν BV ‖ ἔργῳ καὶ ὕστερον i ‖ 12. οὖν Va, γοῦν ABgl ‖ 13. ἐπιδοὺς g et Steph, ἐπιδιδοὺς Oal ‖ θέας add. Steph ‖ 13. 14. τε ἐπιτελέσας om. P ‖ 14. τοῖς τε στρατιώταις (στρατιώτας l) i, vulgo ‖ πολλοῖς*, πολλὰ libri ‖ 16. τόπῳ] τῷ τόπῳ A ‖ 19. λάβῃ A ‖ οὖν om. l ‖ 20. ἐκέλευε A, ἐκέλευσε BVi, vulgo ‖ τε καὶ] τε Steph, nisi verbum post καὶ deesset, δὲ καὶ Reisk ‖ 21. πόλεων] παλέων V ‖ 23. κατελθὼν BV ‖ ἐν τῇ θρᾴκῃ A ‖ 24. ἐκέλευσε cod. Schotti ‖ 25. τὴν om. i ‖ 26. παντοδαπῆς B ‖ 27. ἤδη γὰρ BV

πρὸς πᾶσαν τὴν ἀντικειμένην ἤπειρον τῇ Εὐρώπῃ τὰ Νίγρου
φρονοῦσαν.
15 τὰ μὲν δὴ πρὸς τὸν πόλεμον γενναίως εὐτρέπιζεν, ἅτε
δὲ ἀνὴρ προμηθής τε καὶ νήφων ὑπώπτευε τὴν ἐν Βρεττανίᾳ
δύναμιν πολλήν τε οὖσαν καὶ μεγίστην ἀνδρῶν τε μαχιμω-
τάτων. ἦρχε δ' αὐτῆς πάσης Ἀλβῖνος, ἀνὴρ τὸ μὲν γένος
τῶν ἐκ συγκλήτου εὐπατριδῶν, ἐν πλούτῳ δὲ καὶ τρυφῇ ἐκ
2 πατέρων ἀνατραφείς. τοῦτον τοίνυν ἠθέλησεν ὁ Σεβῆρος
σοφίσματι προλαβὼν οἰκειώσασθαι, μή πως ἄρα τοιαῦτα ἔχων
ἐναύσματα ἐς βασιλείας ἐπιθυμίαν, θαρρῶν [ἢ] πλούτῳ καὶ
γένει δυνάμει τε στρατοῦ γνώσει τε τῇ παρὰ Ῥωμαίοις, ἐπι-
θῆται τοῖς πράγμασι, καὶ τὴν Ῥώμην οὐ πολύ τι ἀφεστῶσαν
3 ἐκείνου κατὰ τὴν ἀνατολὴν ἀσχοληθέντος ὑποποιήσηται. τιμῇ
τοίνυν προσποιήτῳ δελεάζει τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἄλλως μὲν
ὄντα τὴν γνώμην χαῦνον καὶ ἁπλοϊκώτερον, τότε δὲ καὶ
πολλὰ διὰ γραμμάτων ὀμόσαντι τῷ Σεβήρῳ πιστεύσαντα.
Καίσαρα δὴ αὐτὸν ἀποδεικνύει, φθάσας αὐτοῦ τὴν ἐλπίδα
4 καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῇ τῆς ἐξουσίας κοινωνίᾳ· ἐπιστέλλει δὲ
αὐτῷ φιλικώτατα γράμματα δῆθεν, ἱκετεύων ἐπιδοῦναι· αὐτὸν
ἐς τὴν τῆς ἀρχῆς φροντίδα· δεῖσθαι γὰρ ἀνδρὸς εὐγενοῦς
καὶ τοιούτου τήν τε ἡλικίαν ἔτι ἀκμάζοντος αὐτὸν ὄντα πρε-
σβύτην καὶ ὑπὸ νόσου ἀρθρίτιδος ἐνοχλούμενον, τῶν τε παί-
δων αὐτῷ ὄντων πάνυ νηπίων. οἷς πιστεύσας ὁ Ἀλβῖνος
τὴν τιμὴν ὑπεδέξατο ἀσπαστῶς, ἀγαπήσας ἄνευ μάχης καὶ
5 κινδύνου λαβεῖν ταῦτα ὧν ὠρέγετο. ὁ δὲ Σεβῆρος καὶ πρὸς
τὴν σύγκλητον τὰ αὐτὰ ἀνενεγκών, ὡς ἂν μᾶλλον αὐτὸν ἐς
πίστιν ὑπαγάγοιτο, νομίσματά τε αὐτοῦ κοπῆναι ἐπέτρεψε,
καὶ ἀνδριάντων ἀναστάσεσι ταῖς τε λοιπαῖς τιμαῖς τὴν δο-

1. τῇ addidi ex A ‖ εὐρώπην Bgl ‖ 4. δὲ Og, δὴ al ‖ 5. πολλήν τε καὶ non vertit P, bene ‖ 7. ἐκ τῆς σ. Steph ‖ 7. 8. ἐκ πατέρων Ai (in g έρων in ras. a m. 2), ἐκ πατρίδος BV ‖ 9. σοφίσματι i, ἐν σ. O ‖ 10. 20. εἰς libri ‖ 10. θαρρῶν — 11. Ῥωμαίοις deleverim ‖ 10. ἢ om. A ‖ 11. 12. ἐπιθεῖται BV ‖ 12. Ῥώμην om. V ‖ 13. ὑποποιήσηται om. A ‖ 16. πολλὰ om. P ‖ 17. 'et Clodium quidem Herodianus dicit Severi Caesarem fuisse' Capit. Alb. 1, 2 ‖ δὴ Steph, *quare* P, δὲ i, δ' O ‖ ἀποδεικνύει] malim ἀποδείκνυσι ‖ 18. δὲ] τε?* ‖ 19. γράμματα δῆθεν deleverim ‖ 21. τοιοῦτον l. καὶ τοιούτου del.?* ‖ 22. ἀθρίτιδος BV, ἀρθροίτιδος A ‖ 25. ὧν i, ἃ O ‖ 26. ὡς] ὃς B ‖ μᾶλλον] μάλιστα l ‖ ἐς O, εἰς i ‖ 27. ὑπαγάγοι O ‖ νόμισμά τε A ‖ ἐπέτρεψε] *iussis* P: ἐπέταξε, bene

θεῖσαν χάριν ἐπιστώσατο. ἐπεὶ δὲ αὐτῷ τὰ πρὸς τον Ἀλβῖνον διὰ σοφίας ἀσφαλῶς εἶχεν, οὐδέ τι δέος ἦν ἀπὸ Βρεττανίας, τό τε Ἰλλυρικὸν στράτευμα σὺν αὐτῷ πᾶν εἶχε, διῳκῆσθαι νομίζων πάντα λυσιτελῶς τῇ ἑαυτοῦ ἀρχῇ ἐπὶ τὸν Νίγρον ἠπείγετο.

τῆς μὲν οὖν ὁδοιπορίας τοὺς σταθμούς, καὶ τὰ καθ' 6
ἑκάστην πόλιν αὐτῷ λεχθέντα, καὶ σημεῖα θείᾳ προνοίᾳ δόξαντα πολλάκις φανῆναι, χωρία τε ἕκαστα καὶ παρατάξεις, καὶ τὸν τῶν ἑκατέρωθεν πεσόντων ἀριθμὸν στρατιωτῶν ἐν ταῖς μάχαις, ἱστορίας τε πολλοὶ συγγραφεῖς καὶ ποιηταὶ μέτρῳ πλατύτερον συνέταξαν, ὑπόθεσιν ποιούμενοι πάσης τῆς πραγμα-
τείας τὸν Σεβήρου βίον. ἐμοὶ δὲ σκοπὸς ὑπάρχει ἐτῶν ἑβ- 7
δομήκοντα πράξεις πολλῶν βασιλέων συντάξαντι γράψαι, ἃς αὐτὸς οἶδα. τὰ κορυφαιότατα τοίνυν καὶ συντέλειαν ἔχοντα τῶν κατὰ μέρος πεπραγμένων Σεβήρῳ ἐν τοῖς ἑξῆς διηγήσομαι, οὐδὲν οὔτε πρὸς χάριν ἐς ὕψος ἐξαίρων, ὥσπερ ἐποίησαν οἱ κατ' ἐκεῖνον γράψαντες, οὔτε παραλείπων εἴ τι λόγου καὶ μνήμης ἄξιον.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Τὸ μὲν δὴ Περτίνακος τέλος καὶ ⟨ἡ⟩ Ἰουλιανοῦ καθαί- 1
ρεσις, ἥ τε Σεβήρου ἐς τὴν Ῥώμην ἄφιξις, ἥ τε ἐπὶ Νίγρον ἔξοδος, ἐν τῷ πρὸ τούτου συγγράμματι δεδήλωται· ὁ δὲ Νίγρος, ἐπεὶ ἠγγέλη αὐτῷ μηδέν τι τοιοῦτον προσδεχομένῳ κατειληφὼς μὲν τὴν Ῥώμην ὁ Σεβῆρος, ὑπό τε τῆς συγκλήτου αὐτοκράτωρ ἀναδειχθείς, ἄγων δὲ πάντα ἐπ' αὐτὸν τὸν Ἰλλυρικὸν στρατὸν πεζήν τε καὶ ναυτικὴν δύναμιν ἄλλην, ἐν μεγίστῃ ταραχῇ ἦν, διέπεμπέ τε κατὰ ἔθνη πρὸς τοὺς ἡγουμένους, τάς τε εἰσόδους πάσας καὶ λιμένας φυλάττεσθαι κε-

---

2. οὐδέ τι] οὐδ' ἔτι Sylb ‖ 3. ἰλλυρίων B, ἰλλυριῶν V ‖ διῳκῆσθαι Sylb cum P, διοικεῖσθαι Oi ‖ 6. οὖν ag, om. Ol ‖ καὶ τὰ om. O ‖ 8. 9. καὶ τὸν] καὶ BV ‖ 9. τῶν ἑκατ.] ἑκατ. Ag[1]l ‖ ἐν i, τῶν ἐν O ‖ 10. μέτρων i, vulgo ‖ 12. 13. ἑβδομήκοντα] ἑξήκοντα volebant homines docti plures ‖ 13. συνάξαντι i ‖ 14. κρυφαιότατα AB ‖ 16. 20. εἰς libri ‖ 17. οἱ τὰ ἐκείνου O ‖ παραλιπὼν ὅ τι (vel ὅτι) O ‖ 19. ἡ addidi ‖ 20. ἐπὶ νίγρου BV ‖ 22. προσδεχόμενος g[1]l ‖ 23. κατειλ. i, ὡς κατειλ. O ‖ μὲν om. V ‖ 24. ἀναδειχθείς] ἀναγορευθεὶς a ‖ 25. πεζῇ A, πεζόν l ‖ ἄλλην om. P ‖ 27. καὶ ⟨τοὺς⟩ λιμ.?*

2 λεύων. ἔπεμπε δὲ καὶ πρὸς τὸν βασιλέα Παρθυαίων τε καὶ
Ἀρμενίων καὶ Ἀτρηνῶν, συμμάχους αἰτῶν. ὁ μὲν οὖν Ἀρ-
μένιος ἀπεκρίνατο μηδετέρῳ συμμαχήσειν, ἀγαπητῶς δὲ τὰ
ἑαυτοῦ φυλάξειν ἤδη προσιόντος Σεβήρου· ὁ δὲ Παρθυαῖος
ἐπιστελεῖν ἔφη τοῖς σατράπαις δύναμιν ἀθροίζειν· οὕτω γὰρ
εἴωθεν, ὁπηνίκα ἂν δεηθῇ στρατὸν συλλέγειν, τῷ μὴ ἔχειν
3 μισθοφόρους καὶ συνεστὸς στρατιωτικόν. Ἀτρηνοὶ δὲ ἦλθον
αὐτῷ τοξόται σύμμαχοι, πέμψαντος Βαρσημίου, ὃς τῶν τόπων
ἐβασίλευε. τὸ δὲ λοιπὸν στρατιωτικὸν ἤθροιζεν ἐκ τῶν ἐκεῖ
στρατοπέδων· πάμπλειστοι δὲ καὶ τῶν δημοτῶν τῆς Ἀντιο-
χείας μάλιστα ὑπὸ κουφότητος νεανίαι καὶ τῆς περὶ τὸν Νί-
γρον σπουδῆς ἐπέδοσαν ἑαυτοὺς ἐς στρατείαν, προπετῶς μᾶλ-
4 λον ἢ ἐμπείρως τοῦτο ποιοῦντες. ἐκέλευε δὲ καὶ τοῦ Ταύρου
ὄρους τὰ στενὰ [καὶ κρημνώδη] διαφράττεσθαι γενναίοις
τείχεσί τε καὶ ἐρύμασι, πρόβλημα ὀχυρὸν νομίζων τῶν ἐν τῇ
ἀνατολῇ ὁδῶν τὸ δύσβατον τοῦ ὄρους· ὁ γὰρ Ταῦρος μεταξὺ
ὢν Καππαδοκίας τε καὶ Κιλικίας διακρίνει τά τε τῇ ἄρκτῳ
5 καὶ τὰ τῇ ἀνατολῇ ἔθνη προσκείμενα. προύπεμψέ τε καὶ στρα-
τιὰν προκαταληψομένην τὸ Βυζάντιον, πόλιν τῶν ἐπὶ Θρᾴκης
μεγίστην τότε καὶ εὐδαίμονα, πλήθει τε ἀνδρῶν καὶ χρημά-
των ἀκμάζουσαν· κειμένη γὰρ ἐπὶ τῷ στενοτάτῳ τῆς Προ-
ποντίδος πορθμῷ προσόδοις ταῖς ἀπὸ θαλάττης τελῶν τε καὶ
ἁλείας μεγάλως ὠφελεῖτο, γῆν τε πολλὴν καὶ εὐδαίμονα κεκτη-
6 μένη ἐξ ἑκατέρου τῶν στοιχείων πλεῖστα ἐκέρδαινεν. ὅθεν
αὐτὴν οὖσαν δυνατωτάτην ὁ Νίγρος προκαταλαβεῖν ἠθέλησε,
καὶ μάλιστα ἐλπίζων δύνασθαι κωλύειν τὴν ἀπὸ τῆς Εὐρώ-

---

1. imo *πρὸς τοὺς βασιλέας* ‖ 2. *συμμάχους*] *auxilia* P. *συμμαχίαν* coni. Steph, praeter rem ‖ 3. *μηδ' ἑτέρῳ* BVg ‖ *συμμαχήσον* B ‖ 4. *προσιόντα* BV ‖ *σεβῆρον* V ‖ 5. *ἐπιστελεῖν* Steph, *ἐπιστέλλειν* Oag, *ἐπιτέλλειν* l ‖ 7. *συνεστὸς* i, *σὺν αὐτῷ* O. *συνεστῶς* Sylb, bene ‖ 10. *πάμπλειστοι* Nauck Mél. Gr.-R. II p. 224, *πᾶν. πλεῖστοι* libri ‖ 11. *νεανίαι*] *νεανικῆς* Stroth, bene. ⟨*ἅτε*⟩ *νεανίαι* Reisk ‖ 12. *ἑαυτοὺς* AV, *αὐτοὺς* (*αὑτοὺς*) Bi, vulgo ‖ *ἐς* Bi, *εἰς* AV ‖ *στρατιὰν* O ‖ *προπετῶς* — 13. *ποιοῦντες* deleverim ‖ 13. *ἐκέλευσε* A ‖ 14. *καὶ κρημνώδη* omisi cum O ‖ 16. *ὁδῶν*] *ὅλων?** ‖ 17. prius *τε* om. i ‖ 18. *τὰ* om. O ‖ *προκείμενα* V ‖ 19. *καταληψομένην* O ‖ 20. *τότε μεγίστην* A ‖ *καὶ* ⟨*ἐς τὰ μάλιστα*⟩ *εὐδαίμονα*, deletis verbis *πλήθει* — 21. *ἀκμάζουσαν?** ‖ 21. *κειμένην* AB ‖ *στενωτάτῳ* Bekk[2] ‖ 22. *ταῖς*] *τοῖς* Vag[2], *τῆς* ABg[1]l ‖ *θαλάσσης* O ‖ 23. *ἁλείας*] malim *ἁλιείας* cum Sylb et Reisk ‖ *ὠφελεῖται* AP ‖ 23. 24. *κεκτημένην* O ‖ 24. *ἑκατέρων* i ‖ *ἐκέρδαινεν*] *lucrum facit* P ‖ 25. *αὐτὴν* Reisk, *τὴν* libri

πης ἐς τὴν Ἀσίαν κατὰ τὸν πορθμὸν διάβασιν. περιετετεί-
χιστό τε γενναίῳ τε καὶ μεγίστῳ ἡ πόλις τείχει, πεποιημένῳ
μυλίτου λίθου ἐς τετράγωνον εἰργασμένου, τοσαύτῃ τε συν-
αφείᾳ καὶ κολλήσει ὡς μηδένα οἴεσθαι τὸ ἔργον σύνθετον,
ἑνὸς δὲ λίθου πᾶν πεποιῆσθαι. ἔτι γοῦν καὶ νῦν τὰ μένοντα 7
αὐτοῦ ἐρείπια καὶ λείψανα ἰδόντι θαυμάζειν ἔστι καὶ τὴν
τέχνην τῶν τὴν ἀρχὴν κατασκευασάντων καὶ τὴν ἀρετὴν τῶν
ὕστερον καθῃρηκότων.

ὁ μὲν δὴ Νίγρος οὕτως ἐξήρτυε τὰ καθ' ἑαυτὸν προμη-
θέστατα καὶ ἀσφαλέστατα, ὡς ᾤετο· ὁ δὲ Σεβῆρος ὡς ἔνι 2
μάλιστα σὺν τῇ στρατιᾷ ἠπείγετο, μηδὲν ῥᾳθυμίᾳ μηδ' ἀνα-
παύλῃ νέμων. μαθὼν δὲ τὸ Βυζάντιον προκατειλημμένον,
καὶ εἰδὼς ὀχυρώτατα τετειχισμένον, ἐπὶ Κύζικον τὸν στρατὸν
ἐκέλευσε διαβαίνειν. ὁ δὲ τῆς Ἀσίας ἡγούμενος Αἰμιλιανός, 2
ᾧ τὴν πρόνοιαν καὶ στρατηγίαν ὁ Νίγρος ἐνεκεχειρίκει, μά-
θων ἐπιόντα τὸν τοῦ Σεβήρου στρατὸν τὴν ἐπὶ Κύζικον καὶ
αὐτὸς ἐτράπετο, ἄγων τὴν στρατιὰν πᾶσαν, ἣν αὐτὸς συν-
είλεκτο καὶ ἣν ὁ Νίγρος ἐπεπόμφει. ὡς δὲ συνέβαλεν ἑκα-
τέρωθεν τα στρατεύματα, μάχαι καρτεραὶ γίγνονται κατ' ἐκεῖνα
τὰ χωρία, καὶ κρατεῖ τὸ Σεβήρου στράτευμα, φυγή τε καὶ
τροπὴ καὶ φόνος πολὺς τῶν τοῦ Νίγρου στρατιωτῶν γίγνε-
ται, ὡς τῶν μὲν ἀνατολικῶν εὐθέως θραῦσαι τὴν ἐλπίδα,
τῶν δὲ Ἰλλυριῶν ἐπιρρῶσαι.

φασὶ δέ τινες προδοθέντα τὰ τοῦ Νίγρου πράγματα ὑπὸ 3
Αἰμιλιανοῦ εὐθέως ἐν ἀρχῇ διαφθαρῆναι. διττὴν δὲ λέγουσι
τῆς τοιαύτης προαιρέσεως τοῦ Αἰμιλιανοῦ τὴν αἰτίαν· οἱ μὲν

1. 2. *τετείχιστο* — 3. *εἰργασμένῳ* hab. Suid. v. *Βυζάντιον* ‖ 1. 2. *περιτετείχιστο* libri ‖ 2. *τε*] om. V. *γε* aut *γὰρ*, hoc bene, Reisk ‖ *τε καὶ μεγίστῳ* om. Suid. *τε* om. A, bene. cf. III, 9, 4 ‖ *τείχει ἡ πόλις* A ‖ *πεποιημένη* Ogl. recte a et Suid. ‖ 3. *μυλίτου λίθου* i, *μυλίου λ.* A, *μυλίω τοῦ λ.* BV. *Milesio lapide* P. *μυλίτῃ λίθῳ* Suid. ‖ *ἐς* Suid., *εἰς* Oi ‖ *εἰργασμένου* Aag, *-νον* BV, *-νῃ* l, *-νῳ* Suid. ‖ 5. *πᾶν* i, *πάντα* O ‖ 6. *αὐτοῦ* om. O ‖ 7. *ἀρετὴν* Stroth, *vires* P. *ἀλκὴν* Reisk, *ἀκμὴν* Sylb. *ἀρχὴν* Oi ‖ 11. *μηδὲν* i, *μηδὲ* O ‖ *μηδ'* i, *μηδὲ* O ‖ 12. *μένων* O ‖ 15. ad *πρόνοιαν* genetivum excidisse puto. *cui summam Niger totius belli maximumque imperium tradiderat* P ‖ *ἐγκεχειρίκει* (*-ήκει* a) libri ‖ 15. 16. *μαθόντα* A ‖ 16. *τοῦ* om. a ‖ 17. *τὴν στρ.* coni. Bekk[2], *τε στρ.* libri ‖ ⟨*καὶ*⟩ *ἣν*?* ‖ 17. 18. *συνειλεκτο* a, *συνέλεκτο* gl, *συνέλεξε* O ‖ 18. *συνέβαλεν* gl, *συνέβαλον* O, *συνέβαλλεν* a ‖ 19. *γίνονται* libri, vulgo ‖ 20. *τε πολλὴ καὶ* a ‖ 21. *καὶ φόνος πολὺς* om. P ‖ 21. 22. *γίγνεται* a, *γίν.* Ogl ‖ 24. *τοῦ* om. i ‖ 25. *διαφθαρῆναι* om. P

γὰρ φθονοῦντα τῷ Νίγρῳ ἐπιβουλεῦσαι, ἀγανακτοῦντα ὅτι
δὴ διάδοχος αὐτοῦ γενόμενος τῆς ἐν Συρίᾳ ἀρχῆς ἔμελλεν
ἔσεσθαι κρείττων ἅτε βασιλεὺς καὶ δεσπότης, οἳ δέ φασιν
αὐτὸν ἀναπεισθῆναι ὑπὸ τῶν παίδων ἐπιστειλάντων καὶ δεη-
θέντων ὑπὲρ τῆς αὐτῶν σωτηρίας, οὓς ἐν τῇ Ῥώμῃ εὑρὼν
ὁ Σεβῆρος συλλαβὼν εἶχεν ἐν φρουρᾷ. ἐχρήσατο γὰρ καὶ
4 τούτῳ σοφίσματι προμηθεστάτῳ. ἔθος ἦν τῷ Κομόδῳ κατ-
έχειν τοὺς παῖδας τῶν ἐς τὰ ἔθνη πεμπομένων ἡγεμόνων,
ὡς ἔχοι ὅμηρα τῆς τε εὐνοίας αὐτῶν καὶ τῆς πίστεως. εἰδὼς
τοίνυν τοῦτο ὁ Σεβῆρος, ἅμα τῷ βασιλεὺς ἀναδειχθῆναι, καὶ
τοῦ Ἰουλιανοῦ ἔτι περιόντος, πέμψας λάθρᾳ διὰ φροντίδος
ἔσχε τοὺς παῖδας αὐτῷ τῆς Ῥώμης ἐκκλαπέντας μὴ εἶναι ἐν
5 ἑτέρου ἐξουσίᾳ. αὐτὸς δ' ἅμα τῷ τῆς Ῥώμης ἐπιβῆναι συλ-
λαβὼν πάντας τοὺς τῶν ἡγεμόνων ἢ τῶν ὁτιδὴ πραττόντων
κατὰ τὴν ἀνατολὴν καὶ πᾶσαν τὴν Ἀσίαν, φρουρᾷ δοὺς εἶχε
σὺν αὐτῷ, ὅπως ἢ πόθῳ τῆς τῶν παίδων σωτηρίας οἱ ἡγε-
μόνες τὰ Νίγρου προδιδοῖεν, ἢ μένοντες ἐπὶ τῆς πρὸς ἐκεῖνον
εὐνοίας φθάσωσί τι κακὸν παθεῖν διὰ τῆς τῶν παίδων ἀν-
αιρέσεως ἢ δράσωσιν αὐτοί.

6 γενομένης δὲ τῆς ἥττης κατὰ τὴν Κύζικον ἔφευγον οἱ
τοῦ Νίγρου, ὡς ἕκαστος ἐδύνατο σπεύδοντες, οἳ μὲν ἐπὶ τὰς
ὑπωρείας τῆς Ἀρμενίας, οἳ δὲ τὴν ἐπὶ Γαλατίας τε καὶ Καππα-
δοκίας, φθάσαι θέλοντες τὸν Ταῦρον ὑπερβῆναι, ὡς ἐντὸς
τοῦ ἐρύματος γένοιντο. ὁ δὲ τοῦ Σεβήρου στρατὸς περαιω-
θεὶς διὰ τῆς Κυζικηνῆς χώρας [διαβάς τε] ἐπὶ τὴν Βιθυνίαν
ὅμορον οὖσαν ἠπείγετο.

7 ὡς δὲ διέδραμε⟨ν ἡ⟩ φήμη τῆς Σεβήρου νίκης, εὐθὺς
ἐν πᾶσιν ἐκείνοις τοῖς ἔθνεσιν στάσις καὶ διάφορος γνώμη
ἐνέπεσε ταῖς πόλεσιν, οὐχ οὕτω τῇ πρὸς τοὺς πολεμοῦντας

---

1. φθονοῦντες l ‖ 5. αὐτῶν A, αὑτῶν BV, ἑαυτῶν i, vulgo ‖ 7. τοῦτο B ‖ malim τούτῳ ⟨τῷ⟩ σοφίσματι προμηθέστατα ‖ 8. εἰς libri ‖ 9. ἔχοι i, ἔχῃ O ‖ τῆς ante πίστ. om. i ‖ 10. τοῦτο om. A ‖ 11. φροντίδος] φρουρᾶς a ‖ 12. αὐτῷ] αὐτοῦ coni. Steph ‖ 13. αὐτὸς ag, αὐτῷ Ol ‖ 14. πάντας] παῖδας vel ⟨παῖδας⟩ πάντας Stroth ‖ 21. ἠδύνατο A ‖ ἐπὶ Reisk, περὶ a, vulgo, παρὰ OPgl ‖ 22. ὑπωρίας l ‖ δὲ ἐπὶ τῆς γαλ. O ‖ 22. 23. Καππαδοκίας (vel Κιλικίας) Reisk, ἀσίας libri, vulgo ‖ 23. τῦρον a ‖ ὡς] καὶ a ‖ 25. κυζικινῆς a ‖ διαβάς τε omisi cum P et Langio ‖ 27. διέδραμε om. l ‖ ἡ addidi ‖ 28. ἐν πᾶσιν ἐκ. τοῖς ἔθνεσι O, ἐν πᾶσι τοῖς (τῆς l) ἔθνεσιν ἐκείνοις i, vulgo ‖ 29. οὕτως BVgl ‖ τῇ] τῆς BV. an τινὶ?*

βασιλέας ἀπεχθείᾳ τινὶ ἢ εὐνοίᾳ ως ζήλῳ καὶ ἔριδι τῇ πρὸς
ἀλλήλας φθόνῳ τε καὶ καθαιρέσει τῶν ὁμοφύλων. ἀρχαῖον 8
τοῦτο πάθος Ἑλλήνων, οἳ πρὸς ἀλλήλους στασιάζοντες ἀεὶ
καὶ τοὺς ὑπερέχειν δοκοῦντας καθαιρεῖν θέλοντες ἐτρύχωσαν
τὴν Ἑλλάδα. ἀλλὰ τὰ μὲν ἐκείνων γηράσαντα καὶ περὶ ἀλ-
λήλοις συντριβέντα Μακεδόσιν εὐάλωτα καὶ Ῥωμαίοις δοῦλα
γεγένηται· τὸ δὲ πάθος τοῦτο τοῦ ζήλου καὶ φθόνου μετῆλ-
θεν ἐς τὰς καθ' ἡμᾶς ἀκμαζούσας πόλεις. κατὰ μὲν οὖν τὴν 9
Βιθυνίαν εὐθὺς μετὰ τὰ ἐν Κυζίκῳ Νικομηδεῖς μὲν Σεβήρῳ
προσέθεντο καὶ πρέσβεις ἔπεμπον, τήν τε στρατιὰν ὑποδεχό-
μενοι καὶ πάντα παρέξειν ὑπισχνούμενοι, Νικαεῖς δὲ τῷ πρὸς
Νικομηδέας μίσει τἀναντία ἐφρόνουν καὶ τὸν στρατὸν τοῦ
Νίγρου ὑπεδέχοντο, εἴ τέ τινες ἐκ τῶν φυγόντων κατέφευγον
πρὸς αὐτούς, καὶ τοὺς πεμφθέντας ὑπὸ τοῦ Νίγρου φρουρεῖν
Βιθυνίαν. ἑκατέρωθεν οὖν ἐκ τῶν πόλεων ὡς ἀπὸ στρατο- 10
πέδων ὁρμώμενοι συνέβαλον ἀλλήλοις, καὶ μάχης καρτερᾶς
γενομένης πολὺ περιεγένοντο οἱ τοῦ Σεβήρου. φυγόντες δὲ
οἱ τοῦ Νίγρου κἀκεῖθεν, ὅσοι περιελείφθησαν, ἐπὶ τὰ στενὰ
τοῦ Ταύρου ἠπείγοντο, ἀποκλείσαντές τε τὸ ἔρυμα ἐφύ-
λαττον. ὁ δὲ Νίγρος φρουρὰν καταλιπὼν τοῦ ἐρύματος, ὡς
ᾤετο, αὐτάρκη, ἐς τὴν Ἀντιόχειαν ἠπείγετο, στρατὸν ἀθροί-
ζων καὶ χρήματα.

ὁ δὲ τοῦ Σεβήρου στρατὸς περαιωθεὶς διά τε Βιθυνίας 3
καὶ Γαλατίας, ἐμβαλὼν ἐς Καππαδοκίαν, προσκαθεζόμενος τὸ
ἔρυμα ἐπολιόρκει, πράγματά τε εἶχεν οὐ μικρὰ δυσβάτου διὰ
στενότητα καὶ τραχύτητα οὔσης τῆς ὁδοῦ, βαλλόντων τε αὐ-
τοὺς ἄνωθεν λίθοις καὶ γενναίως ἀπομαχομένων τῶν ἐφεστώ-
των ταῖς ἐπάλξεσι τοῦ τείχους. ῥᾳδίως δὲ ὀλίγοι πολλοὺς

---

1. *τινὶ* del.?* ‖ *εὐνοίᾳ* iP, *ἀγνοίᾳ* O ‖ 2. *καὶ καθαιρέσει*] *ἐπὶ καθ.* coni. Steph, *καὶ μίσει* Stroth, bene. *invidiaque* (φθόνῳ) *inter eiusdem gentis homines funestissima* P ‖ 5. *περὶ* gl et Reisk, *παρὰ* Oa ‖ 5. 6. *ἀλλήλοις*] cf. intpp. ad Thuc. I, 69, 4 ‖ 7. *γεγένηνται* O ‖ *τοῦτο*] *τούτου* A ‖ *τοῦ ζήλου καὶ φθόνου* deleverim ‖ 7. 8. *μετῆλθε καὶ εἰς* A, bene ‖ 8. 21. 24. *εἰς* libri ‖ 10. *τε*] *γε* l ‖ 10. 11. *ὑποδεχόμενοι*] *ὑποδέξεσθαι* coni. Leisner ‖ 14. *ὑπὸ τοῦ Νίγρου* om. P ‖ 16. *ὡρμώμενοι* B, sicut persaepe in eo libro *ο* et *ω* litterae permutatae sunt ‖ *συνέβαλον* Al, *συνέβαλλον* BVag ‖ *κρατερᾶς* l ‖ 17. *φυγόντες* i, *φεύγοντες* AV, *φευγόντες* (sic) B ‖ 20. *Νίγρος* om. O ‖ 21. 22. *ἀθροίζων*] *ἀθροίσων* coni. Sylb, bene. possis etiam *ἀθροίζειν* ‖ 24. *γαλατείας* BV ‖ *καππαδόκειαν καὶ προσκαθ.* O ‖ 26. 27. *αὐτοὺς* om. l ‖ 28. *δὲ* om. l

2 ἐκώλυον· τῆς γὰρ ὁδοῦ στενῆς οὔσης τὸ μὲν ἕτερον μέρος
ὕψιστον ὄρος σκέπει, ἐπὶ θάτερα δὲ κρημνὸς βαθὺς τοῖς ἐκ
τῶν ὀρῶν συρρέουσιν ὕδασι πόρος γίγνεται· ὅπερ καὶ αὐτὸ
πᾶν παρεπέφρακτο ὑπὸ τοῦ Νίγρου τοῦ πανταχόθεν κωλύε-
σθαι ἕνεκα τὴν δίοδον τοῦ στρατοῦ.
3 κατὰ μὲν δὴ Καππαδοκίαν ταῦτα ἐπράττετο, ἐστασίασαν
δὲ πρὸς ἀλλήλους [τῷ αὐτῷ ζήλῳ καὶ μίσει] Λαοδικεῖς μὲν
κατὰ Συρίαν Ἀντιοχέων μίσει, κατὰ δὲ Φοινίκην Τύριοι
Βηρυτίων ἔχθει· μαθόντες τε τὸν Νίγρον πεφευγότα τὰς μὲν
τιμὰς ἐκείνου καθελεῖν ἐπειράθησαν, τὸν δὲ Σεβῆρον εὐφή-
4 μησαν. ὡς δὲ γενόμενος ἐν Ἀντιοχείᾳ ταῦτα ὁ Νίγρος ἐπύ-
θετο, ἄλλως μὲν τὸ ἦθος πρότερον χρηστὸς ὤν, ἀγανακτήσας
δὲ τότε εἰκότως ἐπὶ τῇ ἀποστάσει αὐτῶν καὶ ὕβρει, ἐπιπέμπει
ταῖς πόλεσιν ἀμφοτέραις Μαυρουσίους τε ἀκοντιστὰς ὅσους
εἶχε καὶ μέρος τοξοτῶν, φονεύειν τε τοὺς ἐντυγχάνοντας κε-
λεύσας καὶ διαρπάζειν τὰ ἐν ταῖς πόλεσιν, αὐτάς τε ἐμπιπρά-
5 ναι. οἱ δὲ Μαυρούσιοι ὄντες φονικώτατοι, καὶ διὰ τὸ θα-
νάτου καὶ κινδύνων ῥᾳδίως καταφρονεῖν πάντα τολμῶντες
μετ' ἀπογνώσεως, ἐπιπεσόντες τοῖς Λαοδικεῦσιν οὐ προσδοκῶσι,
παντὶ τρόπῳ τόν τε δῆμον καὶ τὴν πόλιν ἐλυμήναντο, ἐκεῖθέν
τε σπεύσαντες ἐπὶ τὴν Τύρον πᾶσάν τε ἐνέπρησαν καὶ πολ-
λὴν ἁρπαγὴν καὶ φόνον εἰργάσαντο.
6 τούτων κατὰ Συρίαν γιγνομένων καὶ στρατοῦ ὑπὸ Νίγρου
ἀθροιζομένου, ὁ τοῦ Σεβήρου στρατὸς προσκαθεζόμενος τὸ
ἔρυμα ἐπολιόρκει. ἦσαν δὲ οἱ στρατιῶται ἐν πολλῇ ἀθυμίᾳ
καὶ ἀπογνώσει ὀχυροῦ τε ὄντος καὶ δυσμάχου καὶ πεφραγ-
7 μένου ὄρει τε καὶ κρημνῷ. ἤδη δὲ τῶν μὲν τοῦ Σεβήρου
ἀπειρηκότων, τῶν δ' ἐναντίων ἀμέριμνον ἔχειν τὴν φρουρὰν

---

2. κρημνοὺς BV ‖ βαθεῖς V ‖ 3. ὕδατι a ‖ γίνεται libri ‖ 4. πᾶν O, πάμπαν i ‖ παραπέφρακτο Agl ‖ 6. καππαδόκειαν BV, καππαδόκιαν A ‖ 7. delevi. nil nisi μίσει seclusit Bekk[2] ‖ Λαοδικεῖς Stroth, λαοδίκεια libri ‖ 8. Τύριοι] τύριον l, *Tyros* P ‖ 9. βηρυτείων A ‖ τε] δὲ l. γε Reisk ‖ 10. 11. εὐφήμισαν B ‖ 12. πρότερον om. P, bene ‖ 13. τότε om. P ‖ ἐπιπέμπει i, πέμπει O ‖ 14. ἀμφ. τε μαυρ. καὶ ἀκοντ. l ‖ ὅσους P et Reisk, οὓς Oi, vulgo ‖ 15. τὸν ἐντυγχάνοντα i ‖ 16. 17. ἐμπιμπράναι fuit in g ‖ 17. καὶ τὸ διαθανάτου l ‖ 18. κινδύνου A ‖ ῥᾳδίως molestum ‖ 19. μετ' Aa, μετὰ BVgl ‖ 21. τύρων a ‖ καὶ om. l ‖ 23. ⟨δὲ⟩ κατὰ Reisk ‖ γινομένων Steph et P, γεν. Oi ‖ 26. 27. καὶ πεφρ. — κρημνῷ deleverim ‖ 27. τοῦ om. O ‖ 28. δ' A, δὲ BVi, vulgo ‖ ἀμέριμνον i, ἀμερίμνων AB, -ως V

οἰομένων, νύκτωρ αἰφνιδίως ὄμβρων μεγίστων καταρραγέν-
των χιόνος τε πολλῆς (δυσχείμερος γὰρ πᾶσα ἡ Καππαδοκία,
ἐξαιρέτως δὲ ὁ Ταῦρος) μέγας καὶ σφοδρὸς χειμάρρους κατα-
ραχθείς, ἐμποδισθέντος αὐτῷ τοῦ συνήθους δρόμου καὶ τοῦ
ἐρύματος ἐπισχόντος τὸ ῥεῖθρον πολὺς καὶ βίαιος γενόμενος,
τῆς τε φύσεως νικώσης τὴν τέχνην μὴ δυναμένου τοῦ τείχους
ἀντέχειν τῷ ῥεύματι, διέστησε [τῷ ὕδατι] κατ' ὀλίγον αὐτοῦ
τὰς ἁρμογάς, ⟨ἔστε δὴ⟩ ὑποχωρούντων τῶν θεμελίων τῷ ῥεί-
θρῳ ἅτε διὰ σπουδῆς καὶ οὐ μετ' ἐπιμελείας κατασκευασθέν-
των πᾶν ὤφθη, τὸν δὲ τόπον ὁ χειμάρρους ἀνοίξας ὡδοποίη-
σεν. ὅπερ ἰδόντες οἱ ἐπὶ τοῦ ἐρύματος φύλακες, φοβηθέντες 8
μὴ κυκλωθεῖεν ἐκπεριελθόντων αὐτοὺς τῶν πολεμίων μετὰ
τὴν τοῦ χειμάρρου ἀπόρροιαν μηκέτι ὄντος τοῦ κωλύοντος,
καταλιπόντες τὴν φρουρὰν φεύγουσιν. ὁ δὲ τοῦ Σεβήρου
στρατὸς ἡσθεὶς τῷ γενομένῳ, τάς τε ψυχὰς ἐπιρρωσθεὶς ὡς
προνοίᾳ θείᾳ ὁδηγούμενος, συνεὶς δὲ ἀποδεδρακότας τοὺς
φύλακας, εὐμαρῶς τε καὶ ἀκωλύτως διαβὰς τὸν Ταῦρον ἐπὶ
Κιλικίαν ἠπείγετο.

ὁ δὲ Νίγρος μαθὼν τὰ συμβάντα, πολλὴν στρατιὰν 4
ἀθροίσας, πλὴν ἄπειρον μάχης καὶ πόνων, μετὰ σπουδῆς τὴν
πορείαν ἐποιεῖτο· πολὺ γάρ τι πλῆθος καὶ σχεδὸν πᾶσα ἡ
νεολαία τῶν Ἀντιοχέων ἐς στρατείαν καὶ τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ
κίνδυνον ἐπέδωκεν αὑτήν. τὸ μὲν οὖν πρόθυμον τοῦ στρα-
τοῦ ὑπῆρχεν αὐτῷ, τοῦ δὲ ἐμπείρου καὶ γενναίου πολὺ τῶν
Ἰλλυριῶν ἀπέλειπον. συνέρχεται δὴ ἑκατέρωθεν ὁ στρατὸς 2
ἐς τὸ κατὰ τὸν Ἰσσικὸν καλούμενον κόλπον πεδίον πλατύτα-

2. γὰρ] τε γὰρ A, malim μὲν γὰρ ‖ ⟨μὲν⟩ ἡ Καππ. voluit Reisk ‖ καππαδόκεια BV ‖ 3. σφοδρῶς B ‖ 3. 4. καταραχθεὶς Bekk², καταρραχθεὶς libri ‖ 4. καὶ om. P. ego verba καὶ τοῦ — 5. τὸ ῥεῖθρον spuria puto ‖ 6. τε] γε coni. Sylb. ego hoc et verba μὴ δυναμένου — 7. τῷ ῥεύματι deleverim et pro αὐτοῦ (vs. 7) scripserim τοῦ τείχους ‖ 7. τῷ ὕδατι omisi cum P et Reisk ‖ 8. ⟨ἔστε δὴ⟩ ὑποχ. Bekk². ὑποχ. ⟨οὖν⟩ Reisk, ὑ. ⟨τε⟩ Weber ‖ προχωρούντων, ὑπο sup. προ a m. 1, ut vid., A ‖ 9. ἅτε — 10. ὤφθη om. P ‖ 9. οὐ μετ'] οὐκ V ‖ 10. πᾶν ὤφθη (ἔφθη A)] κατηρείφθη?* ⟨ὥστε⟩ π. ὤ. Reisk, καὶ ἀνεῴχθη Bergler ‖ τόνδε τὸν τόπον A. τόπον mihi dubium ‖ ἀνοίξας ὁ χειμάρρους V ‖ 13. τοῦ om. l ‖ 16. δὲ] τε Reisk, bene ‖ 20. πλὴν — πόνων deleverim ‖ 21. πᾶσα om. l ‖ 22. 26. εἰς libri ‖ 22. στρατιὰν a ‖ 25. ἰλλυρικῶν l ‖ ἀπέλειπον Steph, ἀπέλιπον libri ‖ δὴ] δὲ A ‖ 26. τὸν] τὸ B ‖ Ἰσσικὸν] ἰονικὸν BV

τόν τε καὶ ἐκιμηκέστατον, ᾧ περίκειται μὲν λόφος ἐς θεάτρου
σχῆμα, αἰγιαλὸς δὲ ἐπὶ θαλάττης μέγιστος ἐκτείνεται, ὥσπερ
3 τῆς φύσεως εἰργασμένης στάδιον μάχης. ἐκεῖ φασὶ καὶ Δα-
ρεῖον Ἀλεξάνδρῳ τὴν ὑστάτην καὶ μεγίστην μάχην συμβα-
λόντα ἡττηθῆναί τε καὶ ἁλῶναι, τῶν ἀπὸ τῶν ἀρκτῴων
μερῶν καὶ τότε τοὺς ἀνατολικοὺς νενικηκότων. μένει δὲ ἔτι
νῦν τρόπαιον καὶ δεῖγμα τῆς νίκης ἐκείνης, πόλις ἐπὶ τοῦ
λόφου Ἀλεξάνδρεια καλουμένη, ἄγαλμά τε χαλκοῦν οὗ τὴν
προσηγορίαν ὁ τόπος φέρει.
4 συνέβη δὲ καὶ τῶν στρατοπέδων τοῦ Σεβήρου τε καὶ
τοῦ Νίγρου μὴ τὴν σύνοδον μόνον κατ' ἐκεῖνο γενέσθαι τὸ
χωρίον, ἀλλὰ καὶ τὴν τύχην ὁμοίαν τῆς μάχης. ἀντιστρατο-
πεδευσάμενοι γὰρ ἑκατέρωθεν περὶ ἑσπέραν, πάσης τῆς νυ-
κτὸς ἐν φροντίσιν ἑκάτεροι καὶ δέει διαγρηγορήσαντες, ἅμα
ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπ' ἀλλήλους ἠπείγοντο, παρορμώντων ἑκα-
τέρωθεν τῶν στρατηγῶν. προθυμίᾳ δὴ πάσῃ ἐνέπιπτον ὡς
ὑπὲρ λοιπῆς καὶ τελευταίας ἐκείνης μάχης κἀκεῖ τῆς τύχης
5 διακρινούσης τὸν βασιλέα. ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν διαγωνισα-
μένων πολλοῦ τε ἐργασθέντος φόνου, ὡς καὶ τὰ ῥεῖθρα τῶν
διὰ τοῦ πεδίου ποταμῶν ῥεόντων αἷματος πλέον ἢ ὕδατος
κατάγειν ἐς θάλατταν, τροπὴ τῶν ἀνατολικῶν γίγνεται. ἐκ-
βιασάμενοι δὲ αὐτοὺς οἱ Ἰλλυριοὶ τοὺς μὲν ἐς τὴν παρακει-
μένην θάλατταν τιτρώσκοντες ἐξωθοῦσι, τοὺς δὲ φεύγοντας
ἐπὶ τοὺς λόφους διώκοντες αὐτούς τε φονεύουσι καὶ πολύ
τι πλῆθος ἄλλων ἀνθρώπων, ὅπερ ἔκ τε τῶν περικειμένων
πόλεων καὶ ἀγρῶν ἤθροιστο, ὡς ἀπ' ἀσφαλοῦς τοῦ τόπου τὰ
γιγνόμενα θεάσοιντο.

1. 22. εἰς libri ‖ 2. ἐπὶ] ἀπὸ coni. Steph ‖ θαλάσσης libri ‖ 3. εἰργασμένης V, ἐργασμένης B, ἐργασαμένης Ai ‖ 4. 5. συμβαλλόντα (sic) BV ‖ 5. τῶν post ἁλῶναι om. i ‖ ἀπὸ Bekk, ὑπὸ Oi ‖ 6. μερῶν V, ἀνδρῶν ABi ‖ 10. τοῦ Σεβ.] τῶν Σ. Reisk ‖ 10. 11. καὶ τοῦ V, καὶ ABi ‖ 12. μάχης Nauck Mél. Gr.-R. II p. 224 sq., τύχης libri. τῆς ⟨τότε⟩ τ. Reisk, τ. ⟨ἐκείνων⟩ τ. Stroth ‖ 12. 13. ἀντιστρατοπεδευσάμενος BVgl ‖ 13. ἑσπ. καὶ πάσης l ‖ 15. aut δ' post παρορμ. addi aut δὲ vel potius τε pro δὴ vs. 16 legi volebat Reisk ‖ 16. προθυμίᾳ — 17. μάχης corrupta ‖ 16. συνέπιπτον coni. Reisk, bene ‖ ὡς om. A ‖ 17. ὑπὲρ] οὔσης?* ὑπαρχούσης Irmisch, ὑπὲρ ⟨μόνης⟩ Leisner et Reisk ‖ ἐκείνης ⟨τῆς⟩ μ.?* ‖ 20. ποτ. ῥ.] ῥεόντων ποταμῶν?* ‖ πλεῖον libri* ‖ 21. καταγάγειν (sic) a ‖ θάλασσαν libri praeter A ‖ γίνεται libri ‖ 22. τοὺς μὲν om. A ‖ 23. θάλασσαν libri ‖ 24. 25. πολύ τι i, πολὺ O ‖ 25. ἄλλων om. A ‖ 27. γιγνόμενα Sylb, γενόμενα Oi, sed in A ι sup. ε a m. 1

ὁ δὲ Νίγρος ἵππῳ γενναίῳ ἐποχούμενος φεύγει μετ' ὀλίγων, 6
ἔς τε τὴν Ἀντιόχειαν ἀφικνεῖται. καταλαβὼν δὲ φεύγοντα τὸν λοιπὸν δῆμον, εἴ ⟨τέ⟩ τις κατελέλειπτο, οἰμωγήν τε καὶ πένθος ἐν τῇ πόλει παῖδάς τε καὶ ἀδελφοὺς θρηνούντων, γενόμενος ἐν ἀπογνώσει καὶ αὐτὸς ἐκ τῆς Ἀντιοχείας ἀποδιδράσκει. καὶ ἔν τινι προαστείῳ κρυπτόμενος, εὑρεθείς τε ὑπὸ τῶν διωκόντων ἱππέων καὶ συλληφθεὶς τὴν κεφαλὴν ἀπετμήθη.

τέλει μὲν δὴ τοιούτῳ ὁ Νίγρος ἐχρήσατο, μελλήσεως καὶ 7
βραδυτῆτος δοὺς δίκας, τὰ ἄλλα, ὥς φασι, γενόμενος μὴ φαῦλος ἄνθρωπος, μήτε ἄρχων μήτε ἰδιώτης· ὁ δὲ Σεβῆρος καθελὼν τὸν Νίγρον, τοὺς μὲν φίλους αὐτοῦ καὶ εἴ τινες οὐ μόνον ἐκ προαιρέσεως ἀλλὰ καὶ δι' ἀνάγκης προσέθεντο αὐτῷ, πάντας ἀφειδῶς ἐκόλασε, τοὺς δὲ στρατιώτας, ὅσοι διεδεδράκεσαν, πυνθανόμενος περαιουμένους τὸν Τίγρητα ποταμὸν διά τε τὸ ἐκ Σεβήρου δέος ἀπιόντας πρὸς τοὺς βαρβάρους, πάντας ἤγαγε δοὺς ἀμνηστίαν. πολὺ γὰρ πλῆθος αὐτῶν ἀν- 8
εχώρησεν ἐς τὴν ἀλλοδαπήν. ὅπερ καὶ μάλιστα αἴτιον ἐγένετο μαχιμώτερα ὕστερον γενέσθαι πρὸς τὴν συστάδην μάχην Ῥωμαίων τὰ τῶν ἐπέκεινα βαρβάρων. πρότερον μὲν γὰρ τοξεύειν μόνον ἵπποις ἐποχούμενοι ᾔδεσαν, μήτε πανοπλίᾳ φράττοντες αὐτούς, μήτε τῇ διὰ δοράτων καὶ ξιφῶν θαρροῦντες μάχῃ, κούφαις δὲ καὶ παρῃωρημέναις ἐσθῆσι κοσμούμενοι· τὰ πλεῖστα γοῦν φεύγοντες ἐς τοὐπίσω τε τοξεύοντες ἐμάχοντο. τῶν δὲ φυγάδων στρατιωτῶν, πολλῶν τε ἐν αὐ- 9
τοῖς τεχνιτῶν, παρ' αὐτοῖς γενομένων καὶ τὸν ἐκεῖ βίον ἑλομένων, οὐ μόνον χρῆσθαι ἀλλὰ καὶ ἐργάζεσθαι ὅπλα ἐδιδάχθησαν.

---

1. 2. *φεύγει εἰς τὴν ἀντιόχειαν μετ' ὀλίγον ἀφικνεῖται* l ‖ 2. 18. 24. *εἰς* libri ‖ 3. *τέ* add. Bekk². ⟨*καὶ*⟩ *εἴ τις* coni. Lange ‖ *καταλέλειπτο* libri ‖ 5. *καὶ* — 6. *ἀποδιδράσκει* om. V ‖ 7. *τε* del.?* ‖ 7. 8. cf. Amm. M. 26, 8, 15 qui haec legit ‖ 9. *τοιούτω* O, *τούτω* iP ‖ 11. *ἄνθρωπος* del.?* ‖ 13. *ἀλλὰ καὶ δι' ἀ.* A et Reisk, *ἀλλὰ δι' ἀ.* BVi, vulgo ‖ 14. 15. *διαδεδράκεσαν* (*-εισαν* A) libri ‖ 15. *τίγρητα* A, *τίγριδα* BVi, vulgo ‖ 17. ⟨*οὐ*⟩ *πάντας* coni. Lange scripsitque Bekk². *ἐπανήγαγε* pro *ἤγαγε* coni. Sylb, *ἀνήγαγε* Reisk. an *βαρβ.*, *μάτην ἐπανῆγε διδοὺς ἀ.?** ‖ 20. *ἐπέκεινα* Schottus et Sylb, *ἐπ' ἐκεῖνα τὰ μέρη* A, *ὑπεκεῖνα* V, *ὑπ' ἐκεῖνα* Bi ‖ 21. *ᾔδεισαν* A ‖ *μήτε τῇ πανοπλία* O ‖ 22. *φράσσοντες* libri ‖ 23. *παρηωρ. μόναις ἐσθῆσι* gl ‖ 24. *τε*] om. AV. *δὲ* coni. Reisk ‖ 26. *τὸν*] *τῶν* B

5 διοικήσας δὲ ὁ Σεβῆρος τὰ ἐπὶ τῆς ἀνατολῆς, ὡς ᾤετο,
ἄριστα καὶ ἑαυτῷ λυσιτελέστατα, ἠθέλησεν εὐθέως ὁρμῆσαι
ἐπὶ τὸν Ἀτρηνῶν βασιλέα ἔς τε τὴν Παρθυαίων γῆν διαβῆ-
ναι· ἐνεκάλει γὰρ ἀμφοτέροις φιλίαν Νίγρου. ἀλλὰ ταῦτα
μὲν ἐς ὕστερον ἀνέθετο, πρῶτον δὲ πᾶσαν τὴν ἀρχὴν Ῥω-
μαίων ἐς ἑαυτὸν καὶ τοὺς παῖδας μεταγαγεῖν καὶ βεβαιώσα-
2 σθαι ἠθέλησε. καθῃρημένου γὰρ τοῦ Νίγρου ὀχληρὸς καὶ
περιττὸς αὐτῷ ὁ Ἀλβῖνος ἐνομίζετο· ἔτι τε καὶ ἤκουεν αὐτὸν
βασιλικώτερον ἐντρυφῶντα τῷ τοῦ Καίσαρος ὀνόματι, πολ-
λούς τε, μάλιστα τοὺς ἐξέχοντας τῆς συγκλήτου βουλῆς, ἰδίᾳ
καὶ κρύβδην ἐπιστέλλοντας αὐτῷ, ἔς τε τὴν Ῥώμην ἐλθεῖν
πείθοντας ἀπόντος καὶ ἀσχολουμένου τοῦ Σεβήρου. ᾐροῦντο
γὰρ οἱ εὐπατρίδαι ἐκεῖνον μᾶλλον ἄρχοντα, ἅτε ἐκ προγόνων
3 εὖ γεγονότα καὶ χρηστὸν τὸ ἦθος εἶναι λεγόμενον. ἅπερ
πυνθανόμενος ὁ Σεβῆρος φανερὰν μὲν εὐθὺς πρὸς αὐτὸν
ἔχθραν ἄρασθαι καὶ πόλεμον ἐγεῖραι πρὸς ἄνδρα μηδεμίαν
εὔλογον παρεσχημένον αἰτίαν παρῃτήσατο· ἔδοξε δὲ αὐτῷ
ἀπόπειραν ποιήσασθαι, εἰ δύναιτο ἀποσκευάσασθαι λαθὼν
4 καὶ ἐξαπατήσας αὐτόν. μεταπεμψάμενος οὖν τοὺς πιστοτά-
τους τῶν εἰωθότων τὰ βασιλικὰ γράμματα διακομίζειν, δίδω-
σιν αὐτοῖς ἐντολὰς ἀπορρήτων, εἰ γένοιντο παρ' αὐτῷ, τὰ
μὲν γράμματα δημοσίᾳ ἀποδοῦναι, ἀξιῶσαι δὲ αὐτὸν ἰδιαί-
τερον ἀποστάντα ἐπακοῦσαι ἀπορρήτων ἐντολῶν, πεισθέντι
δὲ δορυφόρων ἐρήμῳ ἐπιπεσεῖν αἰφνιδίως καὶ φονεῦσαι.
5 ἔδωκε δ' αὐτοῖς καὶ δηλητήρια φάρμακα, ὅπως τινὰς πείσαιεν,
εἰ δυνηθεῖεν, ἢ τῶν ὀψοποιῶν ἢ τῶν πρὸς ταῖς κύλιξι, λα-
θεῖν καὶ ἐπιδοῦναι αὐτῷ . . . ὑποπτευόντων τῶν περὶ αὐτὸν

3. τὸν] τῶν BV. ἐπὶ τὸν βασ. τῶν ἀτρηνῶν A ‖ 3. 5. 6. 11. εἰς libri ‖ 4. ἐπεκάλει γὰρ ἀμφοτέρους i ‖ φιλίᾳ a. *quos utrosque in societatem Niger asciverat* P ‖ 5. πᾶσαν γὰρ τὴν O ‖ 6. 7. βεβαιῶσαι i ‖ 7. γὰρ om. O ‖ 7. 8. ὀχληρὸς αὐτῷ καὶ περιττὸς l ‖ 10. τε ⟨καὶ⟩ μάλιστα Reisk ‖ 13. γὰρ Ai, γοῦν BV ‖ 15. φανερὰν μὲν ἔχθραν πρὸς αὐτὸν ἄρασθαι A ‖ 17. εὔλ. αἰτίαν παρεσχ. A ‖ παρεσχημένην B ‖ 21. ἀπορρήτων] ⟨δι'⟩ ἀπορρήτων coni. Steph, ἀπορρήτως Leisner, del. Bekk². an αὐτοῖς ἐπιστολὰς (vel -ὴν) ⟨φιλικωτάτας⟩, ἐπισκήπτων (παραινῶν vel sim.)?* cf. Capit. Albin. 8, 1 ‖ 23. πεισθέντος A ‖ 24. δορυφ. ἐρήμῳ del.?* ‖ 25. δ' O, δὲ i, vulgo ‖ ὅπως (εἴπως coni. Steph) τινὰς πεῖσαι (πείσαιεν l, et g¹, g corr. πεῖσαι εἰ) δυνηθεῖεν i ‖ 26. 27. λαθεῖν] λαβεῖν?* κύλιξι⟨ν ἢ καὶ⟩ λαθεῖν Reisk ‖ 27. lacunam sic explebat Reisk: ἀλλὰ ματαία αὕτη γε ἦν ἡ ἐπιβουλὴ καὶ οὐ προεχώρει ‖ ὑποπτεύων BV ‖ τῶν] δὲ τῶν A et cod. Schotti ‖ αὐτὸν] Ἀλβῖνον Reisk

φίλων, καὶ συμβουλευόντων αὐτῷ φυλάττεσθαι ἄνδρα ἀπα-
τεῶνα σοφόν τε πρὸς ἐπιβουλήν. διεβεβλήκεσαν γὰρ αὐτοῦ 6
τὸ ἦθος αἱ πρὸς τοὺς ἡγεμόνας τοῦ Νίγρου πράξεις· πείσας
γὰρ αὐτοὺς διὰ τῶν παίδων, ὡς προείρηται, προδοῦναι τὰ
τοῦ Νίγρου πράγματα, μετὰ τὸ ἀποχρήσασθαι αὐτῶν τῇ ὑπ-
ηρεσίᾳ καὶ κατορθῶσαι πάντα ἃ ἐβούλετο ἀνεῖλεν αὐτούς τε
καὶ ⟨τοὺς⟩ παῖδας. τὸ οὖν ὕπουλον αὐτοῦ ἦθος μάλιστα ἐκ
τῶν ἔργων ἐδηλοῦτο. διὰ ταῦτα ὁ Ἀλβῖνος καὶ φρουρᾷ μεί- 7
ζονι ἔφραττεν ἑαυτόν· οὐδὲ γάρ τις αὐτῷ τῶν ἀπὸ τοῦ Σε-
βήρου ἀφικνουμένων ἄλλως προσῄει, εἰ μὴ πρότερον ἀπο-
θέμενος ὅπερ περιέκειτο ξίφος στρατιωτικὸν ἐρευνηθείη μή
τι φέροι ὑπὸ κόλπον. ὡς δ' οὖν ἀφίκοντο οἱ τοῦ Σεβήρου 8
ἀγγελιαφόροι, τά τε γράμματα δημοσίᾳ ἀποδόντες ἠξίουν
αὐτὸν ἀποστάντα ἐπακοῦσαι τινῶν ἀπορρήτων, ὑποπτεύ-
σας ὁ Ἀλβῖνος συλληφθῆναι κελεύει αὐτούς, ἰδίᾳ τε βα-
σανίσας πᾶσαν μανθάνει τὴν ἐπιβουλήν. καὶ τοὺς μὲν κο-
λάζει, αὐτὸς δὲ ἤδη ὡς πρὸς ὁμολογούμενον ἐχθρὸν παρ-
εσκευάζετο. γνοὺς δὲ ταῦτα ὁ Σεβῆρος, καὶ πάντα μὲν ἐκθύ- 6
μως πράττων, ὀργῆς δὲ ἥττων ὢν φύσει, οὐκέτι τὴν ἔχθραν
ἔκρυπτεν, ἀλλὰ συγκαλέσας πᾶν τὸ στρατιωτικὸν ἔλεξε πρὸς
αὐτοὺς τοιάδε.

"μήτε κουφότητά τις ἢ μετάνοιαν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις
ἡμῖν ἐγκαλείτω, μήτ' ἄπιστον ἢ ἀγνώμονα πρὸς τὸν νομι-
σθέντα φίλον ἡγείσθω. τὰ μὲν γὰρ παρ' ἡμῶν πάντα ὑπ- 2
ῆρχεν αὐτῷ, βεβαίας βασιλείας κοινωνίᾳ, πράγματος οὐ μόλις
τις καὶ ἀδελφοῖς γνησίοις μεταδίδωσιν· ὃ δὲ ἐμοὶ μόνῳ ὑμεῖς

---

1. *καὶ* Aa, om. BVgl ‖ 2. *σοφόν τε*] *καὶ σοφὸν* A ‖ *διεβεβλήκεισαν* A, *διαβεβλήκεισαν* ceteri. scripsi *διεβεβλήκεσαν*. *διαβεβλήκεσαν* Bekk[2] ‖ 3. *τὸ* om. V ‖ *αἵ τε πρὸς* BV ‖ 7. *τοὺς* addidi ‖ 7. *τὸ οὖν* — 8. *ἐδηλοῦτο* deleverim ‖ 8. *διὰ ταῦτα* O, *ταύτῃ* i ‖ 9. *οὐδὲ* Bekk, *οὔτε* libri ‖ *αὐτῷ*] *αὐτῶν* B ‖ 11. *ἐρευνηθείη* (vel *ἐρευνηθείς τε*) Steph, *ἐρευνηθῆναί τε* Ogl, *ἐρευνηθῆναι* a. *ἐρευνηθείη* aut ⟨*παρεῖχεν ἑαυτὸν*⟩ vel ⟨*ὑπέμεινεν*⟩ *ἐρευνηθῆναι* Reisk ‖ 12. *τι* om. V ‖ *τοῦ* om. V ‖ 13. *γράμματα* Ai, *γεγραμμένα* BV ‖ 14. 15. *ὑποπτ. οὖν ὁ* BV ‖ 15. *τε*] *δὲ* V ‖ 17. *δὲ* om. l ‖ 18. 19. *μὲν ὡς ἐκθ.* l ‖ 22. *τις ὑπολάβοι ἡμ.* l ‖ *ἢ μετάνοιαν* Wolf (cf. eius praef. p. XXI), *ἡμετέραν οἷον* libri ‖ *προπεπραγμένοις* gl, *ob anteacta* P ‖ 23. *ἄπιστον* ⟨*ἐμὲ*⟩ *καὶ* Reisk ‖ *ἢ*] *καὶ* a ‖ *πρὸς* iP, *πλὴν* O ‖ 24. 25. *ὑπῆρχεν* O, *ὑπῆρξεν* i, vulgo ‖ 25. *αὐτῷ* ⟨*καὶ*⟩ *βεβαία βασιλείας κοινωνία* Reisk ‖ *μόλις* iP, *μόνον* O

ἐχειροτονήσατε, τοῦτ' ἐγὼ πρὸς ἐκεῖνον ἐνειμάμην. μεγάλων
τέ μοι κατατεθεισῶν ἐς αὐτὸν εὐεργεσιῶν ἀχαρίστους τὰς
3 ἀμοιβὰς Ἀλβῖνος ἀποδίδωσιν. ὅπλα καὶ στρατὸν ἐφ' ἡμᾶς
συσκευάζεται, καταφρονήσας μὲν τῆς ὑμετέρας ἀνδρείας, ἀμε-
λήσας δὲ τῆς πρὸς ἐμὲ πίστεως, ἀπλήστῳ τε ἐπιθυμίᾳ βουλό-
μενος λαβεῖν μετὰ κινδύνων οὗ τὸ μέρος εἶχεν ἄνευ πολέμου
καὶ μάχης, οὔτε θεοὺς αἰδεσθείς, οὓς πολλάκις ὤμοσεν, οὔτε
τῶν ὑμετέρων καμάτων φεισάμενος, οὓς μετὰ τοσαύτης δό-
4 ξης τε καὶ ἀρετῆς ὑπὲρ ἡμῶν ἐκάμετε. ἐν γὰρ οἷς κατωρ-
θώσατε, κἀκεῖνος τὸ μέρος ἐκαρποῦτο· ἔσχε δ' ἄν τι καὶ
μεῖζον, εἰ καὶ τὸ πιστὸν ἐτήρει, τῆς ἀμφοτέροις ἡμῖν παρ'
ὑμῶν μεμερισμένης τιμῆς. ὥσπερ δὲ ἄδικον τὸ ἄρχειν ἔργων
πονηρῶν, οὕτως ἄνανδρον τὸ μὴ ἀμύνεσθαι προαδικούμενον·
καὶ Νίγρῳ μὲν πολεμοῦντες οὐχ οὕτως εὐλόγους εἴχομεν
αἰτίας ἔχθρας ὡς ἀναγκαίας· οὐ γὰρ παρ' ἡμῖν προϋπάρχου-
σαν ἀρχὴν ὑφαρπάζων ἐμεμίσητο, ἐν μέσῳ δὲ ἐρριμμένην καὶ
ἀμφήριστον οὖσαν ἑκάτερος ἡμῶν ἐξ ἰσοτίμου φιλοτιμίας ἐς
5 αὐτὸν ἀνθεῖλκεν· Ἀλβῖνος δὲ σπονδῶν καὶ ὅρκων καταφρο-
νήσας, καὶ τούτου παρ' ἐμοῦ τυχὼν οὗ μόνῳ τις υἱῷ γνησίῳ
μεταδίδωσιν, ἐχθρὸς μὲν ἀντὶ φίλου πολέμιος δὲ ἀντὶ οἰκείου
γενέσθαι προήρηται. ὥσπερ δὲ αὐτὸν εὐεργετοῦντες πρότε-
ρον τιμῇ καὶ δόξῃ ἐκοσμήσαμεν, οὕτω καὶ νῦν αὐτοῦ τὸ ἄπι-
6 στον καὶ ἄνανδρον τοῖς ὅπλοις ἐλέγξωμεν. οὐδὲ γὰρ ὑπομενεῖ
ὁ ἐκείνου στρατὸς ὀλίγος ὢν καὶ νησιώτης τὴν ὑμετέραν δύ-
ναμιν. οἳ γὰρ μόνοι καὶ καθ' αὑτοὺς προθυμίᾳ καὶ ἀνδρείᾳ
τοσαύταις μάχαις ἐνικήσατε καὶ πᾶσαν ἀνατολὴν ὑπετάξατε,
πῶς οὐχὶ καὶ νῦν, προσελθούσης ὑμῖν τοσαύτης συμμάχου
δυνάμεως, σχεδόν τε παντὸς τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἐνταῦθα

---

2. 17. εἰς libri ‖ 3. ⟨ὃς⟩ ὅπλα coni. Reisk, ὅπλα ⟨γὰρ⟩ καὶ Steph. ὅπλα — 4. συσκευάζεται om. P ‖ 3. ὑμᾶς gl ‖ 4. ἡμετέρας vertit P ‖ 5. πρὸς ἐμὲ A et Bekk², πρός με BVi, quod coll. II, 3, 5; III, 11, 5 tenet Nauck Mél. Gr.-R. II p. 225 ‖ 6. πολέμου] κινδύνου V. an πόνων?* ‖ 11. εἰ καὶ] εἰ?* ‖ τῆς (τοῖς BV) ἀ. ἡμῖν (ὑμῖν B) — 12. τιμῆς spuria?* ‖ 12. ὥσπερ ἄδικον — 13. προαδικούμενον habet Macar. ‖ 12. δὲ] γὰρ l ‖ τὸ om. l ‖ 13. προαδ.] πρὸς ἀδικ. a ‖ 14. εὐλόγους om. A ‖ 15. ὡς ἀναγκαίας om. P ‖ 16. ἐμεμίσητο] μεμίσητο libri. possis etiam ἐμισεῖτο ‖ 17. ὑμῶν corr. in ἡμῶν V ‖ 18. δὲ] δὴ a ‖ 19. καὶ τούτου] καὶ ταῦτα?* cf. p. 96, 26 ‖ 22. δόξῃ ἐτιμήσαμεν καὶ ἐκοσμήσαμεν a ‖ οὕτως BV ‖ 24. ἡμετέραν BVP ‖ 25. οἳ i, εἰ O ‖ 27. οὐχὶ νῦν καὶ προσελθ. i. καὶ omissum in Basileensi secunda ‖ ὑμῖν i, ἡμῖν O

ὄντος, ῥᾷστα κρατήσετε ὀλίγων τε ὄντων καὶ μηδὲ ὑπὸ γεν-
ναίῳ καὶ νήφοντι ἀνδρὶ στρατηγουμένων; τίς γὰρ αὐτοῦ τὸ 7
ἁβροδίαιτον οὐκ οἶδεν, ὡς χοροῖς αὐτοῦ μᾶλλον ἁρμόζειν τὸν
βίον ἢ φάλαγξιν; ἴωμεν οὖν τῇ συνήθει χρώμενοι προθυμίᾳ
τε καὶ ἀνδρείᾳ γενναίως ἐπ' αὐτόν, θεούς τε ἔχοντες βοη-
θούς, ἐς οὓς ἐπιορκήσας ἠσέβησε, τρόπαιά τε ἃ πολλάκις ἠγεί-
ραμεν, ὧν ἐκεῖνος κατεφρόνησεν."

τοιαῦτά τινα εἰπόντος τοῦ Σεβήρου ὁ στρατὸς ἅπας τὸν 8
μὲν Ἀλβῖνον πολέμιον ἀνηγόρευσεν, εὐφημήσαντες δὲ τὸν
Σεβῆρον, πᾶσάν τε προθυμίαν διὰ τῆς βοῆς ὑποσχόμενοι,
ἔτι καὶ μᾶλλον παρώρμησαν αὐτὸν ἀγαθάς τε ὑπέφηναν τὰς
ἐλπίδας. ὃ δὲ ἐπιδοὺς αὐτοῖς μεγαλοφρόνως δωρεάς, τῆς ἐπὶ
τὸν Ἀλβῖνον ὁδοῦ εἴχετο. ἔπεμψε δὲ καὶ τοὺς τὸ Βυζάντιον 9
πολιορκήσοντας· ἔμενε γὰρ ἔτι κεκλεισμένον, τῶν στρατηγῶν
τοῦ Νίγρου ἐκεῖσε καταφυγόντων. ὅπερ ἑάλω ὕστερον λιμῷ,
πᾶσά τε ἡ πόλις κατεσκάφη, καὶ θεάτρων τε καὶ λουτρῶν
παντός τε κόσμου καὶ τιμῆς ἀφαιρεθὲν τὸ Βυζάντιον κώμη
δουλεύειν Περινθίοις δῶρον ἐδόθη, ὥσπερ καὶ Ἀντιόχεια Λαο-
δικεῦσιν. ἔπεμψε δὲ καὶ χρήματα πλεῖστα ἐς ἀνοικισμὸν τῶν
πόλεων ἃς ἦν λυμηνάμενος ὁ Νίγρου στρατός. αὐτὸς δὲ τῆς 10
ὁδοῦ εἴχετο, μηδεμίαν [ἀνοχὴν] ἀνάπαυλαν διδοὺς μήτε ἑορ-
ταῖς μήτε καμάτοις, κρύους ⟨τε⟩ καὶ θάλπους ὁμοίως κατα-
φρονῶν. πολλάκις γοῦν διὰ τῶν δυσχειμέρων καὶ ὑψηλοτά-
των ὀρῶν τὴν ὁδοιπορίαν ποιούμενος ὑπὸ νιφετοῖς καὶ χιόσιν
ἀκαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ ὡδοιπόρει, προθυμίας καὶ ἀνδρείας τὸ
ἐνδόσιμον τοῖς στρατιώταις ἔργῳ διδούς, ὡς μὴ μόνον αὐτοὺς
φόβῳ καὶ νόμῳ ἀντέχειν πρὸς τοὺς καμάτους, ἀλλὰ καὶ μιμή-
σει καὶ ζήλῳ τοῦ βασιλέως. ἔπεμψε δὲ καὶ στρατὸν [δυνά-
μεως] τὸν τὰ στενὰ τῶν Ἄλπεων καταληψόμενον καὶ φρουρή-
σοντα τῆς Ἰταλίας τὰς εἰσβολάς.

2. στρατηγουμένων] στρατευομένων?* ‖ 3. χοροῖς] χοίροις agP ‖ 6. 19. εἰς libri ‖ 6. 7. ἠσέβησεν ἐκεῖνος καὶ κατεφρόνησεν A ‖ ἃ πολλάκις ἠγείραμεν deleverim. τρόπαιά τε πολλ. ἐγείραντες ὧν coni. Leisner (sic) ‖ 12. ἐπιδιδοὺς O ‖ 13. ἔπεμψε — 18. 19. Λαοδικεῦσιν hab. Suid. v. Σεβῆρος ‖ 14. ἔμεινε A ‖ ἔτι om. l ‖ 16. κατεστάθη BV ‖ τε ag et Suid., om. Ol ‖ 17. ⟨ὡς⟩ κώμη Reisk ‖ 18. περινθίων A ‖ 21. ἀνοχὴν seclusi et pro ἀναπαύλης librorum scripsi ἀνάπαυλαν ‖ 22. τε addidi ‖ 23. τῶν molestum ‖ καὶ om. a ‖ 24. ὁδοιπορείαν BV, πορείαν A ‖ 25. ὁδοιπόρει l ‖ 26. 27. αὐτοὺς καὶ φόβω O ‖ 27. ἀλλὰ καὶ O, ἀλλὰ i ‖ 28. 29. δυνάμεως seclusit Bekk[2]. στρατηγὸν (?) ⟨μετὰ⟩δυν. Reisk ‖ 29. 30. φρου-

7 ὡς δὲ ἀπηγγέλη τῷ Ἀλβίνῳ μὴ μέλλων ὁ Σεβῆρος ἀλλ'
ἤδη παρεσόμενος, ὑπτιάζοντι καὶ τρυφῶντι μεγάλην ταραχὴν
ἐνέβαλε. περαιωθεὶς δὲ ἀπὸ τῆς Βρεττανίας ἐς τὴν ἀντικει-
μένην Γαλλίαν ἐστρατοπέδευσεν. ἔπεμψέ τε ἐς πάντα τὰ
γειτνιῶντα ἔθνη, τοῖς τε ἡγουμένοις ἐπέστειλε χρήματά τε
πέμπειν καὶ τροφὰς τῷ στρατῷ. καὶ οἱ μὲν πεισθέντες
ἔπεμψαν ὀλεθρίως· ὕστερον γὰρ ἐκολάσθησαν· ὅσοι δὲ οὐκ ἐπί-
στευσαν εὐτυχῶς μᾶλλον γνόντες ἢ εὐβούλως, ἐσώθησαν. ἡ
γὰρ ἀπόβασις καὶ ἡ τύχη τοῦ πολέμου τὰς ἑκατέρων γνώμας
2 ἔκρινεν. ἀφικομένης δὲ τῆς τοῦ Σεβήρου δυνάμεως ἐς τὴν
Γαλλίαν γεγόνασι μέν τινες ἀκροβολισμοὶ καθ' ἕτερα χωρία,
ἡ δὲ τελευταία περὶ Λούγδουνον, μεγάλην πόλιν καὶ εὐδαί-
μονα, ἐν ᾗ κατακλείσας ἑαυτὸν ὁ Ἀλβῖνος ἔμενε, τὸν δὲ στρα-
τὸν ἐς τὴν μάχην ἐξέπεμψε. γενομένης δὲ συμβολῆς καρτερᾶς
ἐπὶ πλεῖστον μὲν ἰσόρροπος ἔμενεν ἑκατέροις τῆς νίκης ἡ
τύχη. καὶ γὰρ οἱ Βρεττανοὶ ἀνδρείᾳ τε καὶ θυμῷ φονικῷ
οὐδὲν τῶν Ἰλλυριῶν ἀπολείπονται· γενναίων οὖν στρατῶν
3 μαχομένων, οὐδετέρων ῥᾳδία ἦν ἡ τροπή. ὡς δέ τινες τῶν
τότε ἱστόρησαν, οὐ πρὸς χάριν ἀλλὰ πρὸς ἀλήθειαν λέγοντες,
πολύ τι ὑπερέσχεν ἡ φάλαγξ τοῦ Ἀλβίνου στρατοῦ, καθ' ὃ
μέρος ἐτέτακτο ὁ Σεβῆρος καὶ ὁ σὺν αὐτῷ στρατός, ὡς φυ-
γεῖν τε αὐτὸν καὶ τοῦ ἵππου ἐκπεσεῖν, ἀπορρίψαντα δὲ τὴν
χλαμύδα τὴν βασιλικὴν λαθεῖν. ἤδη δὲ διωκόντων καὶ παια-
νιζόντων τῶν Βρεττανῶν ὡς δὴ νενικηκότων, ἐπιφανῆναι
Λαῖτον, στρατηγὸν ὄντα Σεβήρου, σὺν τῷ στρατῷ οὗ ἦρχεν,
4 ἀκμῆτί τε ὄντι καὶ ἔξω μάχης γεγονότι. διαβάλλουσι δὲ αὐ-
τὸν ὡς καραδοκήσαντα τὴν ἀπόβασιν τῆς μάχης καὶ ἑκόντα
βραδύναντα, τὸν δὲ ὑφ' ἑαυτῷ στρατὸν ἀκμῆτα τηρήσαντα,
τὴν ἀρχὴν ἑαυτῷ μνώμενον, τότε ἐπιφανῆναι ὅτε ἔμαθε τὸν

ρήσοντας V ‖ 1. ἀπηγγέλει AB ‖ 3. ἐνέβαλλε a ‖ 4. 10. εἰς libri ‖ 4. ἐστρατοπέδευσεν] ἐστράτευσεν A ‖ 5. χρήματά τε i, χρήματα O ‖ 7. 8. ἐπίστευσαν] ἐπέστειλον (sic) A. *imperium detrectaverunt* P. ἐπείθοντο Leisner, ἐπείσθησαν Stroth ‖ 9. ἀπόβασις iP, ἀπόφασις O ‖ 12. λούγδουνον A, λουγδοῦνον i, λουγδουνὸν BV ‖ 13. Ἀλβῖνος] σεβῆρος V ‖ 14. ἐς] εἰς a ‖ κρατερᾶς l ‖ 15. ἰσορρόπως O ‖ 18. οὐδετέρων A, οὐθετέρων g, οὐθ' ἑτέρων BVl, οὐθατέρων (sic) a ‖ 20. Ἀλβίνου] Ἀλβινείου coni. Sylb ‖ 21. ἐτέτακτο a, τέτακτο Ogl ‖ ὁ om. i ‖ 22. τε] καὶ V ‖ 23. χλαμίδα BV ‖ 23. 24. παιανιζόντων Aag (in g α in ras.), παιωνιζόντων l, παιον. BV ‖ 24. βρετανῶν B ‖ 25. σὺν] ἐν l ‖ 25. 26. οὗ ἦρχεν, τε, καὶ — γεγονότι non vertit P ‖ 28. βραδύνοντα AV

*Σεβῆρον πεπτωκότα. πιστοῦται δὲ τὴν διαβολὴν ταύτην
ἡ ἀπόβασις· ὕστερον γὰρ ὁ Σεβῆρος, μετὰ τὸ πάντα κατορ-
θῶσαι καὶ εἶναι ἐν ἀμερίμνῳ βίῳ, τοὺς μὲν ἄλλους πάντας
στρατηγοὺς αὐτοῦ μεγάλως ἠμείψατο, τὸν δὲ Λαῖτον μόνον,
ὡς εἰκός, μνησικακήσας διεχρήσατο. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον* 5
*ἐγένετο, τότε δ' οὖν, ὡς προείρηται, τοῦ Λαίτου ἐπιφανέντος
σὺν νεαρῷ στρατῷ οἱ μὲν τοῦ Σεβήρου ἐπερρώσθησαν, τόν
τε Σεβῆρον τοῦ ἵππου ἐπεβίβασαν καὶ τὴν χλαμύδα περι-
έθεσαν· οἱ δὲ τοῦ Ἀλβίνου οἰόμενοι ἤδη νενικηκέναι, καὶ ἀτα-* 6
*κτότεροι εὑρεθέντες αἰφνιδίως αὐτοῖς ἐπιπεσούσης γενναίας καὶ
οὐ προηγωνισμένης δυνάμεως, ἐπ' ὀλίγον ἀντισχόντες εἶξαν,
τροπῆς τε καρτερᾶς γενομένης ἐδίωξαν αὐτοὺς φονεύοντες οἱ
Σεβήρου, μέχρις οἳ ἐς τὴν πόλιν ἐσέβαλον. τὸ μὲν οὖν πλῆ-
θος τῶν ἑκατέρωθεν ἀνῃρημένων ἢ ἁλόντων, ὡς ἕκαστος
ἐβουλήθη τῶν τότε συγγραψάντων, ἱστόρησεν· οἱ δὲ τοῦ* 7
*Σεβήρου τήν τε Λούγδουνον διαρπάσαντες καὶ ἐμπρήσαντες,
τόν τε Ἀλβῖνον συλλαβόντες καὶ τῆς κεφαλῆς ἀφελόντες, κο-
μίσαντες αὐτὴν τῷ Σεβήρῳ διττὰ καὶ μέγιστα ἤγειραν τρό-
παια, τὸ μὲν ἐν ἀνατολῇ τὸ δὲ ὑπ' ἄρκτῳ, ὡς μηδὲν ταῖς
Σεβήρου μάχαις ἢ νίκαις παραβάλλεσθαι μήτε πλήθει δυνά-
μεως μήτε ἐθνῶν κινήσεσιν ἀριθμῷ τε παρατάξεων ὁδοιπο-
ρίας τε μήκει καὶ τάχει. μεγάλαι μὲν γὰρ καὶ αἱ Καίσαρος* 8
*πρὸς Πομπήιον ἑκατέρωθεν στρατοπέδων Ῥωμαϊκῶν μάχαι,
καὶ αὖ τοῦ Σεβαστοῦ πρὸς Ἀντώνιον ἢ τοὺς Πομπηίου παῖ-
δας, εἴ τέ τι πρότερον Σύλλᾳ ἢ Μαρίῳ ἐν ἐμφυλίοις καὶ
Ῥωμαϊκαῖς μάχαις ἢ ἄλλοις πέπρακται· ἕνα δὲ ἄνδρα τρεῖς
καθελόντα βασιλέας ἤδη κρατοῦντας, καὶ τοῦ μὲν ἐν Ῥώμῃ
στρατοῦ σοφίᾳ περιγενέσθαι καὶ τὸν ὄντα ἐν τῇ βασιλείῳ*

---

2. *ἀπόφασις* O ‖ 4. *αὐτοῦ στρατηγοὺς* i ‖ *μεγάλως* om. l ‖ 6. *δ' οὖν*] *δὲ* A ‖ 7. *σὺν νεαρῷ στρατῷ* om. P ‖ *ν. τῷ στρατῷ* i ‖ 7. 8. *τὸν δὲ* a ‖ 8. *χλαμίδα* V ‖ 8. 9. *περιέθεντο* l ‖ 10. *ἐπεισπεσούσης* A ‖ 13. *ἐσέβαλον* O, *ἐσέβαλλον* i ‖ 15. *ἠβουλήθη* O ‖ *οἱ δὲ* Steph, *οἵ τε* libri ‖ 16. *τε πόλιν λουγδ.* a ‖ *λουγδοῦνον* h. l. libri omnes, ut vid. ‖ *καὶ ἐμπρήσαντες* om. A ‖ 18. *δισσὰ* libri ‖ 20. *παραβάλλεσθαι*] *παραβαλέσθαι* Reisk ‖ 21. 22. *ὁδοιπορείας* O ‖ 22. alt. *καὶ* om. a ‖ 23. *ῥωμαϊκῶν μάχαι* ag, *μάχαι ῥωμαϊκῶν* O, in l *μάχαι* post *καίσαρος* positum ‖ 24. *αὖ τοῦ* Steph, *item* P, *αὐτοῦ* Oi ‖ 25. *εἴ τέ τι* iP, *ἔτι τὲ* O ‖ *σύλα* Ogl ‖ *Marioque civilibus externisque proeliis gesta sunt* P ‖ 27. *καθελόντι* l. ita haec redintegrabat Sylburg: *ἕνα δὲ ἄνδρα τοῦ τε ἐν Ῥώμῃ στρατοῦ σοφίᾳ περιγενέσθαι καὶ τρεῖς βασιλέας ἤδη κρατοῦντας καθῃρηκέναι,*

αὐλῇ καθῃρηκέναι, τὸν δὲ τῶν ἐν τῇ ἀνατολῇ κρατοῦντα
πάλαι καὶ ὑπὸ Ῥωμαίων βασιλέα κληθέντα, τὸν δὲ ἐν Καί-
σαρος τιμῇ καὶ ἐξουσίᾳ γεγονότα χειρωσάμενον ἀνδρείᾳ, οὐκ
ἔστιν ἄλλον ῥᾳδίως εἰπεῖν.
τέλει μὲν δὴ τοιούτῳ ὁ Ἀλβῖνος ἐχρήσατο, πρὸς ὀλίγον
8 ἀπολαύσας ὀλεθρίου τιμῆς· ὁ δὲ Σεβῆρος θυμῷ καὶ ὀργῇ
εὐθέως πρὸς τοὺς ἐν Ῥώμῃ φίλους αὐτοῦ ἐχρῆτο. καὶ πέμ-
ψας τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἀλβίνου δημοσίᾳ ἀνασταυρωθῆναι κε-
λεύει· γράμμασί τε τῷ δήμῳ τὴν νίκην ἑαυτοῦ δηλώσας ἐπὶ
τέλει καὶ τοῦτο προσέθηκε, πεπομφέναι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ
δημοσίᾳ περίοπτον, ἵνα αὐτὸς οἷόν περ ἐδείκνυεν αὐτοῦ τὸν
2 θυμὸν ἴδῃ καὶ τὴν πρὸς ἐκείνους ὀργήν. διοικήσας δὲ τὰ
κατὰ τὴν Βρεττανίαν καὶ διελὼν ἐς δύο ἡγεμόνας τὴν τοῦ
ἔθνους ἐξουσίαν, τά τε κατὰ τὰς Γαλλίας, ὡς ᾤετο, ἄριστα δια-
θείς, πάντας τε τοὺς Ἀλβίνου φίλους εἴτε ἑκουσίως εἴθ' ὑπ'
ἀνάγκης αὐτῷ γνωρισθέντας φονεύσας, τάς τε οὐσίας αὐτῶν
δημεύσας, ἐς τὴν Ῥώμην ἠπείγετο, ἄγων ἅπαντα τὸν στρα-
3 τὸν σὺν αὐτῷ, ὡς φανείη φοβερώτερος. ἀνύσας δὴ πολλῷ
τάχει τὴν ὁδοιπορίαν, ὥσπερ ἦν ἔθος αὐτῷ, χαλεπαίνων πρὸς
ἔτι περιόντας τοὺς ἐκείνου φίλους ἐς τὴν Ῥώμην εἰσήλασεν.
ὁ δὲ δῆμος αὐτὸν δαφνηφορῶν μετὰ πάσης τιμῆς καὶ εὐφη-
μίας ὑπεδέξατο, ἥ τε σύγκλητος προσηγόρευσαν, οἱ πλεῖστοι
ἐν μεγίστῳ δέει καθεστῶτες, λογιζόμενοι ὅτι αὐτῶν οὐ φεί-
σεται, φύσει μὲν ὢν ἐχθρὸς χαλεπώτατος καὶ μικρᾶς προφά-
σεως δεόμενος ἐς τὸ ἀδικῆσαι, τότε δὲ δοκῶν καὶ εὐλόγους

τὸν μὲν ἐν τῇ βασιλείῳ αὐλῇ ὄντα, τὸν δὲ τῶν ἐν τῇ ἀνατολῇ κτέ., recte opinor ‖ 1. τῶν ἐν] ἐν l ‖ 2. πάλαι] πάντων A ‖ κληθέντα κρατῆσαι· τὸν δὲ A ‖ 3. χειρωσάμενον ἀνδρείᾳ om. A, recte opinor ‖ 4. ἄλλο O ‖ 5. ὁ om. gl ‖ 6 sq. ex parte excerpsit Ioannes ‖ 7. εὐθέως om. A ‖ ἐχρήσατο Io. ‖ 11. περίοπτον ἀνασταυρωθῆναι κελεύσας ἵνα i ‖ αὐτὸς a, αὐτὸν gl. ceterum αὐτὸς, quo tamen careri potest, ad Albinum referendum et ἐκείνους ad Albini amicos ‖ ἵνα οἷόνπερ καὶ φοβήσῃ ἐκείνοις (ἐκείνους A) καὶ τὴν ὀργὴν ἣν ἐπεφέρετο καὶ κατ' αὐτῶν ἐνδείξηται. διοικήσας O ‖ αὐτοῦ] ⟨κατ'⟩ αὐτοῦ et εἰδῇ pro ἴδῃ (12.) coni. Steph ‖ 12. ἐκείνους] ἐκείνου Reisk, ad Severum referens ‖ 13. τὴν a Io., om. Ogl ‖ 13. 17. 20. 25. εἰς libri ‖ 13. ἡγεμόνας V, ἡγεμονίας ABi, vulgo ‖ 14. γαλλατίας V ‖ 15. εἴτε — 17. δημεύσας om. BV ‖ 15. ὑπ' A, ὑπὸ i, vulgo ‖ 16. τάς — 17. δημεύσας non vertit P ‖ 18. φοβερώτατος A ‖ 18. 19. πολλῷ τάχει τὴν ὁδ. Agl. τάχει om. BV. πολλῷ τὴν ὁδ. τάχει a, vulgo ‖ 20. περιόντας Aag, περιιόντας BV, om. l ‖ 24. ὢν] οὖν BV

ἔχειν αἰτίας. ὁ δ' οὖν Σεβῆρος ἐς τὸ τοῦ Διὸς τέμενος ἀν- 4
ελθὼν καὶ τὰς λοιπὰς τελέσας ἱερουργίας ἐπανῆλθεν ἐς τὰ
βασίλεια, καὶ τῷ δήμῳ προύθηκεν ἐπὶ ταῖς νίκαις μεγίστας
νομάς. τοῖς τε στρατιώταις ἐπέδωκε χρήματα πλεῖστα, ἄλλα
τε πολλὰ συνεχώρησεν ἃ μὴ πρότερον εἶχον· καὶ γὰρ τὸ σιτη- 5
ρέσιον πρῶτος ηὔξησεν αὐτοῖς, καὶ δακτυλίοις χρυσοῖς χρή-
σασθαι ἐπέτρεψε γυναιξί τε συνοικεῖν, ἅπερ ἅπαντα σωφρο-
σύνης στρατιωτικῆς καὶ τοῦ πρὸς τὸν πόλεμον ἑτοίμου τε
καὶ εὐσταλοῦς ἀλλότρια ἐνομίζετο. καὶ πρῶτός γε ἐκεῖνος τὸ
πάνυ αὐτῶν ἐρρωμένον καὶ τὸ σκληρὸν τῆς διαίτης τό τε
εὐπειθὲς πρὸς τοὺς πόνους καὶ εὔτακτον μετ' αἰδοῦς πρὸς
⟨τοὺς⟩ ἄρχοντας ἐπανέτρεψε, χρημάτων τε ἐπιθυμεῖν διδάξας
καὶ μεταγαγὼν ἐς τὸ ἁβροδίαιτον.

διοικήσας δὲ ταῦτα, ὡς ᾤετο, ἄριστα, κατελθὼν ἐς την 6
σύγκλητον βουλήν, ἀνελθών τε ἐπὶ τὸν βασίλειον θρόνον,
πικρῶς κατηγόρησε τῶν Ἀλβίνου φίλων, ὧν μὲν ἐπιστολὰς
προκομίζων ἀπορρήτους, ἃς ἐν τοῖς ἐκείνου ἀποθέτοις εὗρε
γράμμασιν, οἷς δὲ δῶρα ὀνειδίζων πεμφθέντα ἐκείνῳ πολυ-
τελέστερα· ἄλλοις δὲ ἄλλας ἐπιφέρων αἰτίας, τοῖς μὲν ἐξ ἀνα-
τολῆς ἀνθρώποις φιλίαν ⟨Νίγρου⟩ τοῖς δ' ἐπὶ θάτερα γνῶ-
σιν Ἀλβίνου, πάντας τοὺς ἐξέχοντας τότε τῆς συγκλήτου 7
βουλῆς καὶ τοὺς κατὰ ἔθνη πλούτῳ ἢ γένει ὑπερέχοντας ἀφει-
δῶς ἀνῄρει, ὡς μὲν προσεποιεῖτο, χαλεπαίνων πρὸς ἐχθρούς,
τὸ δ' ἀληθές, ὑπερβαλλούσης ἐν αὐτῷ φιλοχρηματίας· οὐδεὶς
γοῦν βασιλέων οὕτω χρημάτων ἡττήθη. ὡς γὰρ καρτερίᾳ 8
ψυχῆς καὶ ἀνεξικακίᾳ πόνων διοικήσει τε στρατιωτικῶν πρα-

1. 2. 13. 14. εἰς libri ‖ 5. τὸ] ἐν τὸ B, εἰς τὸ V ‖ 6. αὐτοῖς πρῶτος ηὔξησε i ‖ χρυσοῖς] χρυσίοις BV ‖ 7. γυναιξί a, γυναικί OPgl. γυναιξὶ μίγνυσθαι Suid. v. Σεβῆρος. de re v. G. Wilmanns 'comm. Mommsen.' (Berol. a. 1877) p. 203 ‖ 8. 9. εὐσταλοῦς τε καὶ ἑτοίμου iP ‖ 9. γε Steph, τε libri ‖ 12. τοὺς add. Sylb ‖ ἐπανέτρεψε ag, ἐπανέστρεψε Ol ‖ 14. δὲ al, δὴ Og, ergo P ‖ 15. ἐπὶ*, εἰς libri ‖ 16. κατηγόρει Io. ap. Vales. p. 825 (hinc Suid. v. Σεβῆρος) qui proxima excerpsit ‖ 17. προσκομίζων O ‖ 19. ἄλλας τε ἄλλοις Io. ‖ 20. φιλίαν] πρεσβείαν A ‖ Νίγρου add. Steph. Lange ἐξ ἀνατολῆς ἀνθρώποις et ἐπὶ θάτερα delebat. Io. τοῖς μὲν — 21. Ἀλβίνου non excerpsit, unde tamen effici nihil potest ‖ 20. δ' i, δὲ O ‖ 21. τοὺς] δὲ τοὺς O, τε τοὺς Sylb ‖ 22. τοὺς a, τῶν Ogl Io. ‖ πλούτῳ ἢ γένει O, πλούτῳ τε ἢ γ. i Io., πλ. τε καὶ γ. Suid. ‖ 23. ⟨ὡς⟩ πρὸς coni. Weber ‖ πρὸς τοὺς ἐ. A, bene ‖ 24. ὑπερβαλούσης Aa ‖ malim ⟨τῆς⟩ φιλ. ‖ 25. γοῦν] γὰρ l ‖ 26. καὶ om. V ‖ στρατιωτικῶν] στρατικῶν B. malim πολιτικῶν

γμάτων οὐδενὸς τῶν ἐπαινουμένων ἀπελείπετο, οὕτως ἐν
αὐτῷ ἐπλήθυνε τὸ φιλοχρήματον ἐξ ἀδικίας, φονῶν ἐκ τῆς
τυχούσης αἰτίας. φόβῳ γοῦν ἦρξε μᾶλλον τῶν ἀρχομένων
9 ἢ εὐνοίᾳ. τῷ μέντοι δήμῳ ἐπειρᾶτο ποιεῖν κεχαρισμένα· καὶ
γὰρ θέας πολυτελεῖς καὶ παντοδαπὰς συνεχῶς ἐπετέλει, καὶ
θηρίων ἑκατοντάδας ἀνεῖλε πολλάκις τῶν ἀπὸ πάσης γῆς ἡμε-
τέρας τε καὶ βαρβάρου, νομάς τε μεγαλοφρόνως ἐπεδίδου.
ἐπετέλεσε δὲ καὶ ἐπινίκιον ἀγῶνα, τοὺς πανταχόθεν μούσης
10 τε ὑποκριτὰς καὶ ἀνδρείας μαθητὰς μεταπεμψάμενος. εἴδομεν
δὲ ἐπ' αὐτοῦ καὶ θέας τινῶν παντοδαπῶν θεαμάτων ἐν
πᾶσι θεάτροις ὁμοῦ, ἱερουργίας τε καὶ παννυχίδας ἐπιτελε-
σθείσας ἐς μυστηρίων ζῆλον· αἰωνίους δὲ αὐτὰς ἐκάλουν οἱ
τότε, ἀκούοντες τριῶν γενεῶν διαδραμουσῶν ἐπιτελεῖσθαι.
κήρυκες γοῦν κατά τε τὴν Ῥώμην καὶ τὴν Ἰταλίαν διεφοίτων
καλοῦντες ἥκειν καὶ θεάσασθαι πάντας ἃ μήτε εἶδον μήτε ὄψον-
ται. οὕτως ὁ μεταξὺ χρόνος τῆς παρελθούσης ἑορτῆς καὶ τῆς
μελλούσης ἐδηλοῦτο πᾶσαν ἡλικίαν ἀνθρώπων ὑπερβαίνων.

9 διατρίψας δὲ ἱκανοῦ χρόνου ἐν τῇ Ῥώμῃ, τούς τε υἱεῖς
αὐτοῦ κοινωνοὺς τῆς βασιλείας καὶ αὐτοκράτορας ἀποδείξας,
βουλόμενος δόξαν ἄρασθαι νίκης μὴ μόνον ἐμφυλίου τε καὶ
κατὰ Ῥωμαϊκῶν στρατοπέδων, ἐφ' ᾗ καὶ θριαμβεῦσαι ᾐδέσθη,
ἀλλὰ καὶ κατὰ βαρβάρων ἐγεῖραι τρόπαια, πρόφασιν ποιού-
μενος τὴν Βαρσημίου τοῦ Ἀτρηνῶν βασιλέως πρὸς Νίγρον
2 φιλίαν ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν ἀνατολήν. παρὼν δὲ καὶ τὴν
Ἀρμενίαν καταδραμεῖν ἠθέλησε· φθάσας δὲ ὁ τῶν Ἀρμενίων
βασιλεὺς χρήματά τε αὐτῷ καὶ δῶρα ὁμήρους τε ἱκετεύων
ἔπεμψε, σπονδὰς καὶ εὔνοιαν ὑπισχνούμενος. ὁ δὲ Σεβῆρος
τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ προχωρούντων κατὰ γνώμην ἐπὶ τὴν Ἀτρη-
νῶν ἠπείγετο. προσέφυγε δὲ αὐτῷ καὶ ὁ Ὀσροηνῶν βασιλεὺς

1. οὐδ' ἑνὸς B ‖ 2. ⟨καὶ⟩ τὸ coni. Stroth ‖ ἐξ ἀδικίας, φονῶν Bekk[2], ἐξ ἀδικίας φόνων vulgo. an τὸ φ. [ἐξ ἀδικίας], φονῶν?* ‖ 4. μέντι B ‖ 6. γῆς] τῆς BV ‖ 7. βαρβάρου συνάγων νομάς τε A ‖ 9. μαθητὰς] ἀσκητὰς vel μελετητὰς Sylb, μιμητὰς Bergler ‖ 10. ἐπ' αὐτοῦ] ἐπαυτῆς l ‖ 11. τε om. l ‖ 12. εἰς libri ‖ 18. ἱκανοῦ χρόνου Nauck Mél. Gr.-R. II p. 225 sq., ἱκανοὺς χρόνους libri. ceterum Severum per paucos menses a. 197 Romae commoratum esse constat ‖ 22. κατὰ i, τὰ BV, κα sup. τὰ a m. 2, ut vid., A ‖ 23. *Barsemii* P, βαρσηνίου h. l. Oi. est 'filius Solis' ‖ 24. παρὼν] παρὸν coni. Steph, παριών, quod in A exstare falso rettulit Irmisch, Sylb ‖ 27. ὁ δὲ — p. 91, 2. ἤγαγεν hab. iP, om. O ‖ 28. τὴν Steph, τῶν a, τὸν gl ‖ 29. ὀσρωηνῶν a

*Αὔγαρος, τούς τε παῖδας ὁμηρεύειν ἐς ἀσφάλειαν πίστεως ἐξ-
έδωκε, τοξότας τε πλείστους συμμάχους ἤγαγεν.*

ὁ δὲ Σεβῆρος διαβὰς τὴν τῶν ποταμῶν μέσην γῆν τε 3
*καὶ Ἀδιαβηνῶν χώραν, ἐπέδραμε καὶ τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν·
φέρει γὰρ πόας εὐώδεις, αἷς ἀρώμασι καὶ θυμιάμασι χρώμε-
θα. πολλὰς δὲ κώμας καὶ πόλεις πορθήσας τήν τε χώραν
λεηλατήσας, ἐλθὼν ἐς τὴν Ἀτρηνῶν χώραν, προσκαθεζόμενος
τὰς Ἄτρας ἐπολιόρκει. ἦν δὲ πόλις ἐπ᾽ ἄκρας ὑψηλοτάτης* 4
*ὄρους, τείχει μεγίστῳ καὶ γενναίῳ περιβεβλημένη, πλήθει τε
ἀνδρῶν τοξοτῶν ἀκμάζουσα. ὁ δὲ τοῦ Σεβήρου στρατὸς
προσκαθεζόμενος ἐπολιόρκει παντὶ σθένει, πειρώμενος τὴν
πόλιν ἐξελεῖν· μηχαναί τε παντοδαπαὶ προσήγοντο τῷ τείχει,
καὶ οὐδὲν παρελείπετο εἶδος πολιορκίας. οἱ δὲ Ἀτρηνοὶ γεν-* 5
*ναίως ἀπεμάχοντο, τόξοις τε καὶ λίθοις ἄνωθεν βάλλοντες
οὐ μικρῶς ἐλύπουν τὸν τοῦ Σεβήρου στρατόν. σκεύη τε κε-
ράμου πεποιημένα πληροῦντες πτηνῶν, μικρῶν μὲν ἰοβόλων
δὲ θηρίων, ἐπέβαλλον αὐτοῖς· τὰ δὲ ἐμπίπτοντα ταῖς ὄψεσι,
καὶ εἴ τί που παρεγεγύμνωτο τοῦ σώματος, λανθάνοντα καὶ
παρεισιόντα τιτρώσκοντά τε αὐτοὺς ἐλυμαίνετο. καὶ μὴ φέ-* 6
*ροντες τὸ πνιγῶδες τοῦ ἀέρος διὰ τὸ ὑπερβάλλον τοῦ ἡλίου
πῦρ, νόσοις περιπίπτοντες διεφθείροντο, ὡς πλεῖστον μέρος
τοῦ στρατοῦ διὰ τοιαύτας αἰτίας μᾶλλον ἀπόλλυσθαι ἢ πρὸς
τῶν πολεμίων.*

ἀπαγορεύοντος δὲ τοῦ στρατοῦ πρὸς τὰ εἰρημένα, τῆς 7
*τε πολιορκίας μὴ προχωρούσης ἀλλὰ μᾶλλον βλαπτομένων
τῶν Ῥωμαίων ἢ κατορθούντων, τὸν στρατὸν ὁ Σεβῆρος, ὡς
μὴ διαφθαρείη πᾶς, ἄπρακτον ἐπανήγαγε, δυσφοροῦντα ἐπὶ*

---

1. *αὔγαρος* Pag (g[1] in mg. *γρ. καὶ ἄκβαρος*), *αὐγαρος* l, qui in mg. a m. 2: *τε καὶ ἄκβαρος* ‖ 1. 7. *εἰς* libri ‖ 3. 4. *διαβὰς τὴν μεσοποταμίαν μεσηγηνῶν τε καὶ* A ‖ *μέσην τήν τε Ἀ. χ.* aut *τὴν τῶν ποτ. μέσην γῆν καὶ τὴν Ἀ. χ.* coni. Sylb, *μέσην καὶ τὴν Ἀ.* Reisk. priorem Sylburgii coniecturam probo ‖ 4. *Ἀδιαβηνῶν*] *ἀβηνῶν* ABi, *ἀτρηνῶν* V, *Albenorum* P ‖ *ἀραβίαν εὐδαίμονα* gl ‖ 7. *χώραν καὶ προσκ.* O ‖ 8. *ὑψηλοτάτου* vertit P, bene ‖ 9. 10. *πλήθει ἀνδρῶν τε τοξ.* ag, *πλ. ἀνδρῶν τε καὶ τοξ.* l ‖ 16. *πεποιημένοι* O ‖ *πτηνῶν*] *ἑρπετῶν* coni. Leisner ‖ ⟨*καὶ*⟩ *μικρῶν* vertit P ‖ 17. *ἐπέβαλον* BV ‖ 18. *εἴ τί που* Aa, *εἴ που τι* BVgl ‖ *παραγεγύμνωτο* libri ‖ *λανθάνοντα καὶ* del.?* ‖ 24. *δὲ* AB, *τε* Vi ‖ 25. *προσχωρούσης* B et g[1] ‖ 26. *τὸν στρατὸν* om. l ‖ 27. *δυσφοροῦντα*] *δυσφορῶν* coni. Sylb

τῷ μὴ ὡς ἐβούλετο τὰ τῆς πολιορκίας αὐτῷ προκεχωρηκέναι·
8 νικᾶν γὰρ πάντοτε ἐν ταῖς μάχαις εἰθισμένος τὸ μὴ περι-
γενέσθαι ἧτταν ἡγεῖτο. πλὴν παρεμυθήσατο αὐτὸν ἡ συν-
αιρομένη τότε τοῖς ἐκείνου πράγμασι τύχη· οὐ γὰρ παντά-
πασιν ἄπρακτος ἐπανῆλθεν, ἀλλὰ μείζονα κατορθώσας ὧν
9 ἤλπισε. καταπλέων γὰρ ὁ στρατὸς ναυσὶ πολλαῖς οὐκ ἐς ἃς
ἐβούλετο Ῥωμαίων ὄχθας κατηνέχθη, ἐπὶ πλεῖστον δὲ αὐτὸν
ἐξαγαγόντος τοῦ ῥεύματος προσώκειλε ταῖς Παρθυαίων ὄχθαις,
αἳ μὴ πολλῶν ἡμερῶν ὁδὸν ἀπεῖχον τῆς ἐς Κτησιφῶντα ἐφ-
όδου, ἔνθα ἦν τὰ βασίλεια τοῦ Παρθυαίου καὶ αὐτὸς διέτρι-
βεν εἰρήνην ἄγων, μηδέν τι προσήκειν νομίζων ἑαυτῷ τὰς
πρὸς τοὺς Ἀτρηνοὺς Σεβήρου μάχας· ἡσύχαζεν οὖν, μηδέν
10 τι δεινὸν προσδεχόμενος. ὁ δὲ τοῦ Σεβήρου στρατὸς ἄκων
προσαχθεὶς ὑπὸ τοῦ ῥεύματος ταῖς ἐπέκεινα ὄχθαις, ἀπόβασίν
τε ποιησάμενος, τὴν γῆν ἐληλάτει, θρέμματά τε τὰ ἐμπίπτοντα
ἀπελαύνων, ἵν' ἔχοι τροφάς, καὶ κώμας ἐμπιπρὰς τὰς ἐμπι-
πτούσας. κατ' ὀλίγον τε προϊὼν ἐπέστη Κτησιφῶντι, ἔνθ'
11 ἦν ὁ μέγας βασιλεὺς Ἀρτάβανος. προσπεσόντες δὲ οἱ Ῥωμαῖοι
ἀπαρασκεύοις τοῖς βαρβάροις, πάντα τε τὸν ἐμπίπτοντα ἐφό-
νευον καὶ διήρπασαν τὰ ἐν τῇ πόλει, πάντας τε παῖδας καὶ
γυναῖκας αἰχμαλώτους ἔλαβον. φυγόντος δὲ τοῦ βασιλέως
σὺν ὀλίγοις ἱππεῦσι τούς τε θησαυροὺς αὐτοῦ τῶν χρημάτων
αἴρουσι, καὶ πάντα τὸν κόσμον καὶ κειμήλια ἁρπάσαντες ἐπ-
ανίασιν.

12 οὕτω μὲν δὴ Σεβῆρος, τύχῃ μᾶλλον ἢ γνώμῃ, τῇ κατὰ
Παρθυαίων νίκῃ ἐκεκόσμητο· τούτων δὲ αὐτῷ δεξιῶς καὶ
ὑπὲρ πᾶσαν εὐχὴν προχωρησάντων ἐπέστειλε τῇ τε συγκλήτῳ
καὶ τῷ δήμῳ, τάς τε πράξεις μεγαληγορῶν, τὰς μάχας τε καὶ
τὰς νίκας δημοσίαις ἀνέθηκε γραφαῖς. ἡ δὲ σύγκλητος πάσας
τε τιμὰς ἐψηφίσατο αὐτῷ, καὶ προσηγορίας ἀπὸ τῶν ἐθνῶν
τῶν κεχειρωμένων.

---

6. 9. εἰς libri ‖ 6. 7. ἃς ἢ βούλετο A ‖ 9. ὁδὸν post ἐφόδου collocatum in A ‖ 9. 10. ἐφόδου O, ἀφόδου i ‖ 10. καὶ αὐτὸς δὲ διέτρ. A ‖ 11. νομίζων om. A ‖ 15. prius τε del.?* ‖ τε καὶ τὰ l ‖ 16. ἐπελαύνων A ‖ ἔχοι Agl, ἔχει B, ἔχῃ Va, vulgo ‖ ἐμπιμπρὰς gl ‖ 17. ἔνθ' a, ἔνθα Ogl ‖ 18. ὁ a, καὶ Ogl ‖ 19. ἀπαρασκευάστοις i ‖ τε om. l ‖ 22. αὐτοῦ om. l, post χρημάτων collocant ag ‖ 26. κεκόσμητο libri ‖ 26. καὶ — 27. εὐχὴν om. P ‖ 27. συγκλήτῳ] βουλῇ, in mg. m. 1 συγκλήτω V ‖ 28. τάς τε] τάς γε coni. Steph. an δήμῳ μεγαληγορῶν, τάς τε πράξεις καὶ τὰς νίκας?*

κατορθώσας δὲ τὰ κατὰ τὴν ἀνατολὴν [ὁ] Σεβῆρος ἐς 10
τὴν Ῥώμην ἠπείγετο, ἄγων καὶ τοὺς παῖδας ἐς ἡλικίαν ἐφή-
βων ἤδη τελοῦντας. ἀνύσας δὲ τὴν ὁδοιπορίαν, τά τε ἐν
τοῖς ἔθνεσι διοικήσας ὡς ἑκάστῳ ἀπῄτει τὸ χρειῶδες, τά τε
ἐν Μυσοῖς καὶ Παίοσι στρατόπεδα ἐπελθών, νικηφόρος ὑπὸ
τοῦ Ῥωμαίων δήμου μετὰ μεγάλης εὐφημίας τε καὶ θρησκείας
ὑπεδέχθη, θυσίας τε καὶ ἑορτὰς θέας τε καὶ πανηγύρεις τῷ 2
δήμῳ παρέσχε· νομάς τε μεγαλοφρόνως ἐπιδοὺς καὶ θέας τε-
λέσας ἐπινικίους, ἐτῶν οὐκ ὀλίγων ἐν τῇ Ῥώμῃ διέτριψε, δι-
κάζων τε συνεχῶς καὶ τὰ πολιτικὰ διοικῶν, τούς τε υἱεῖς παι-
δεύων καὶ σωφρονίζων. οἳ δέ (ἤδη μειράκια ἤστην) ὑπὸ τῆς 3
ἐν Ῥώμῃ τρυφῆς καὶ διαίτης τῆς τε περὶ τὰ θεάματα ὑπερ-
βαλλούσης σπουδῆς ἡνιοχείας τε καὶ ὀρχήσεως τὰ ἤθη δι-
εφθείροντο. πρός τε ἀλλήλους ἐστασίαζον οἱ ἀδελφοί, τὰ
πρῶτα μὲν ὑπὸ παιδαριώδους φιλονεικίας δι' ὀρτύγων μάχας
καὶ ἀλεκτρυόνων συμβολὰς πάλας τε παίδων ἀλλήλοις ἐρί-
ζοντες. ἥ τε περὶ τὰ θεάματα αὐτῶν ἢ τὰ ἀκροάματα σπουδὴ 4
φιλονείκως ἑκάστοτε ἐμερίζετο· καὶ οὐδενὶ ἀμφότεροι ὁμοίως
ἠρέσκοντο, ἀλλὰ πᾶν τὸ τῷ ἑτέρῳ φίλον τῷ ἄλλῳ ἐχθρὸν ἦν.
συνέκρουον δὲ αὐτοὺς ἑκατέρωθεν οἵ τε κόλακες καὶ οἱ θερά-
ποντες, πρὸς τὸ ἡδὺ τῆς ἡλικίας κολακεύοντες καὶ ἀνθέλκον-
τες. ὁ δὲ Σεβῆρος ταῦτα πυνθανόμενος συνάγειν τε καὶ σω-
φρονίζειν [τὰ πρῶτα] ἐπειρᾶτο.

τὸν δὲ πρεσβύτερον, ᾧ γνήσιον μὲν ἦν ὄνομα Βασια- 5
νὸς πρὶν ἐς τὸν βασίλειον οἶκον παρελθεῖν, ὅτε δὲ τὴν τῆς
ἀρχῆς τιμὴν εὐτύχησε, Σεβῆρος Ἀντωνῖνον ὠνόμασε, Μάρκου
θελήσας αὐτὸν προσηγορίαν φέρειν· ἠγάγετό τε αὐτῷ γυναῖ-
κα, γάμῳ σωφρονίσαι θέλων. ἦν δὲ ἐκείνη θυγάτηρ τοῦ ἐπ-
άρχοντος τῶν στρατοπέδων· Πλαυτιανὸς δὲ ἦν ὄνομα αὐτῷ. 6
τοῦτον τὰ μὲν πρῶτα τῆς ἡλικίας εὐτελῆ (τινὲς αὐτὸν καὶ

1. ὁ om. O ‖ 1. 2. 25. εἰς libri ‖ 2. καὶ om. l ‖ 4. ἑκάστῳ] ἑκάστων malim cum Sylburgio ‖ 5. μυσσοῖς a ‖ 8. μεγαλόφρονας i ‖ 9. ἐπινικίων V ‖ 10. τούς τε παῖδας καὶ υἱεῖς l ‖ 11. καὶ σωφρονίζων om. P, nescio an recte ‖ ὑπὸ τῆς] ὑπό ⟨τε⟩ τῆς coni. Sylb. τε non habet B, ut rettulit Irmisch ‖ 12. θεάματα] θέατρα V ‖ 12. 13. ὑπερβαλούσης A ‖ 18. οὐδὲν BV ‖ 19. τῶ ἀλλήλω ἐχθρὸν ἦν l, et g in ras. ‖ 23. τὰ πρῶτα om. OP ‖ 24. 25. βασιανὸς Vl, βασσ. ceteri, vulgo ‖ 25. δὲ] δὴ a ‖ 26. σεβῆρος a, σεβῆρον OPgl ‖ 28. γάμῳ σωφρ. θέλων non vertit P ‖ σωφρονῆσαι A, σωφρονίσθαι B ‖ 28. 29. ἐπάρχοντος i, ἐπαρχοῦντος O ‖ 30. τοῦτο B ‖ cancellos posuit Bergler. εὐτελῆ τινα καὶ πεφ. voluit

πεφυγαδεῦσθαι ἔλεγον ἁλόντα ἐπὶ στάσεσι καὶ πολλοῖς ἁμαρτήμασιν), ὄντα δὲ πολίτην ἑαυτοῦ (Λίβυς γὰρ κἀκεῖνος ἦν), ὡς μέν τινες ἔλεγον, πρὸς γένους αὐτῷ ὑπάρχοντα, ὡς δ' ἕτεροι μᾶλλον διέβαλλον, ἀκμαζούσῃ τῇ ἡλικίᾳ γενόμενον παιδικά, πλὴν ἀλλ' ὁ Σεβῆρος ἐκ μικρᾶς καὶ εὐτελοῦς τύχης ἐς μεγάλην προήγαγεν ἐξουσίαν, πλούτῳ τε ὑπερβάλλοντι ἐκόσμησε, τῶν ἀναιρουμένων χαριζόμενος τὰς οὐσίας, οὐδὲν 7 *ἕτερον ἀλλ' ἢ μερισάμενος πρὸς αὐτὸν τὴν ἀρχήν. ἧπερ ἐκεῖνος ἀποχρώμενος οὔτε ὠμότητος οὔτε βίας ἐν πᾶσιν οἷς ἔπραττεν ἀπείχετο, φοβερώτερος τῶν πώποτε ἀρχόντων γενόμενος. τούτου τὴν θυγατέρα ζεύξας ὁ Σεβῆρος τῷ υἱῷ τὸν οἶκον ἥνωσεν.*

8 *ὁ δὲ Ἀντωνῖνος οὐ πάνυ τι ἡδόμενος τῷ γάμῳ, ἀνάγκῃ δὲ μᾶλλον ἢ προαιρέσει συνεζευγμένος, ἀπεχθῶς πάνυ πρός τε τὴν κόρην διέκειτο καὶ πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς, ὡς μήτε εὐνῆς μήθ' ἑστίας κοινωνεῖν, μυσάττεσθαί τε τὴν κόρην, ἀπειλεῖν τε ἑκάστοτε ἀποκτενεῖν καὶ αὐτὴν καὶ τὸν πατέρα, ἐπὰν τῆς ἀρχῆς ἐγκρατὴς γένηται μόνος. ταῦτα δ' ἡ κόρη ἑκάστοτε ἀπήγγελλε τῷ πατρί, καὶ τοῦ γάμου τὸ μῖσος διηγου-* 11 *μένη παρώξυνεν αὐτόν. ὁ δὲ Πλαυτιανὸς ὁρῶν τὸν μὲν Σεβῆρον πρεσβύτην τε ἤδη καὶ ὑπὸ νόσου συνεχῶς ἐνοχλούμενον, τὸν δὲ Ἀντωνῖνον ἐμβριθῆ καὶ θρασὺν νεανίαν, δεδιώς τε αὐτοῦ τὰς ἀπειλάς, δρᾶσαί τι μᾶλλον φθάσας ἢ πα-* 2 *θεῖν ἀναμείνας ἠθέλησεν. ἔτι τε αὐτὸν καὶ πολλὰ ἦν τὰ πρὸς βασιλείας ἐπιθυμίαν ἀναπείθοντα, πλούτου τε περιβολὴ ἢ μὴ πρότερόν τινι ἰδιωτεύοντι ἐγένετο, στρατιωτῶν τε θεραπεῖαι, τιμαί τε αἱ παρὰ τῶν ἀρχομένων, σχῆμά τε ᾧ προήει· ἠμφίεστο γὰρ τήν τε πλατύσημον ἐσθῆτα, ἔν τε τοῖς δεύτερον ὑπατεύσασιν ἐτέτακτο, παρῃώρητό τε τὸ ξίφος, καὶ παν-*

Steph, *ὄντα* pro *αὐτὸν* Sylb, *εὐτελῆ τινὲς, οἱ δ' αὐτὸν καὶ* Reisk, *ἄλλοι* vel *ἀλλὰ* pro *αὐτὸν* Stroth ‖ 3. *πρὸς γένους* Sylb, *πρὸς γένος* Oi ‖ *δ'* Ogl, *δὲ* a, vulgo ‖ 4. *μᾶλλον* om. i ‖ 6. *εἰς* libri ‖ 7. 8. *οὐδὲν δ' ἕτερον* O ‖ 8. *ἧπερ*] *εἴπερ* B ‖ 11. post *τούτου* desidero *οὖν* vel *δή*. *ergo* P ‖ *ζεύξας*] *ἔζευξεν* vertit P omittens verba *τὸν οἶκον ἥνωσεν*, recte opinor ‖ *ὁ σεβῆρος ζεύξας* i ‖ 13. sq. excerpsit Io. ‖ *τι* Bi, *τοι* AV ‖ 14. *δὲ*] *τε* P, bene ‖ 15. *τε* om. Ai ‖ *πρὸς* om. O ‖ 16. *μήθ' ἑστίας* A, *μήτε ἑστίας* Vi, vulgo, *μετ' ἑστίας* B ‖ 16. 17. *ἀπειλεῖν* OP, *ἀλλ' ἦν* i ‖ 17. *ἀποκτενεῖν* — 18. 19. *ἑκάστοτε* om. BV ‖ 18. *δ'* A, *δὴ* i, vulgo ‖ 19. *ἀπήγγελε* Bl ‖ 21. *συνεχῶς ὑπὸ νόσου* i ‖ *συνεχοῦς* A ‖ 26. *ἢ*] *ὅσῃ*?* *opes quantas* P ‖ 27. *αἱ* om. l ‖ *ᾧ* i, *ὃ* O ‖ 28. 29. *δεύτερον* Sylb et

τὸς ἀξιώματος σχῆμα ἔφερε μόνος. προϊὼν δὲ φοβερὸς ἦν, 3
ὡς μήτε τινὰ προσιέναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑπαντωμένους ἀνα-
στρέφειν· οἵ τε προϊόντες αὐτοῦ ἐκήρυττον μηδένα παρεστά-
ναι μηδ' ἐς αὐτὸν βλέπειν, ἀλλ' ἀποστρέφεσθαι καὶ κάτω
βλέπειν.

οἷσπερ καὶ ὁ Σεβῆρος ἀγγελλομένοις οὐ πάνυ τι ἠρέ-
σκετο, ἀλλ' ἐπαχθὴς ἤδη καὶ βαρὺς κἀκείνῳ ἐγένετο, ὡς καὶ
περιελεῖν τινὰ αὐτοῦ τῆς ἐξουσίας [τὸν Σεβῆρον], καὶ πεῖσαι
κολούειν τὸ ὑπερβάλλον τῆς ἀλαζονείας. ἃ δὴ μὴ φέρων [ὁ] 4
Πλαυτιανὸς ἐτόλμησεν ἐπιβουλεῦσαι τῇ ἀρχῇ. καὶ μηχανᾶται
τοιάδε. Σατορνῖνος ἦν εἷς τῶν ὑπ' αὐτῷ χιλιαρχούντων.
οὗτος ὑπερβαλλόντως τὸν Πλαυτιανὸν* ἐθεράπευε· καὶ πάν-
των μὲν τοῦτο ποιούντων, ἐκεῖνος δὲ πλείονι θρησκείᾳ ᾠκειῶτο
αὐτόν. τοῦτον πιστότατον ἡγούμενος καὶ μόνον οἷόν τε φυ-
λάξαι καὶ πληρῶσαι ἀπορρήτους ἐντολάς, περὶ δείλην μετα-
πεμψάμενος πάντων ἀνακεχωρηκότων "νῦν σοι καιρός" ἔφη 5
"τέλος γενναῖον ἐπιθεῖναι εὐνοίᾳ τε καὶ ὑπηρεσίᾳ ἣν πρός
με ἐπεδείξω, ἐμοί τε ἀμείψασθαί σε κατ' ἀξίαν καὶ τὴν προσ-
ήκουσαν χάριν ἀποδοῦναι. πρόκειται δέ σοι αἵρεσις ἢ τοῦ
εἶναι ὅπερ ἐμὲ νῦν ὁρᾷς ὄντα, καὶ τήνδε τὴν ἐξουσίαν παρα-
λαβεῖν διαδεξάμενόν με, ἢ τεθνάναι αὐτίκα ἀπειθείας ὑπο-
σχόντα τιμωρίαν. μηδέ σε τοῦ ἔργου τὸ μέγεθος ἐκπληττέτω, 6
μηδὲ τὸ τῶν βασιλέων ὄνομα ταραττέτω. εἰσιέναι γὰρ μέχρι
τοῦ δωματίου ἔνθα ἀναπαύονται δύνασαι μόνος, ἅτε τὴν
νυκτερινὴν φρουρὰν ἐκ περιόδου ἐγκεχειρισμένος. ὅ τι δ'
ἂν μέλλῃς πράττειν, λανθάνων ἀκωλύτως ἐς τέλος ἄξεις, ἐπεὶ
μήτ' ἐμὲ ἔτι τοιαῦτα κελεῦσαι προσδόκα μήτε σὲ ὑπακοῦσαι.

Reisk, δευτέροις libri. cf. Mommsen 'Staatsrecht' t. I² p. 441 ‖ παρηώρητο i, παρηωρεῖτο O ‖ τὸ O, αὐτῷ i, vulgo ‖ 2. μήτε] μή Irmisch ‖ ἀλλὰ om. O ‖ ὑπατωμένους a ‖ 4. εἰς libri ‖ 6. τι] τοι V ‖ 7. ἀπεχθὴς a ‖ 8. αὐτοῦ τῆς om. l ‖ τὸν Σεβῆρον omisi cum P ‖ πεῖσαι] πειρᾶσθαι Reisk, bene ‖ 9. κολούειν VPgl, κωλύειν AB a ‖ ὁ om. O ‖ 11. Σατορῖνος a ‖ εἷς] quidam P: τις ‖ 12. ὑπερβαλόντως A ‖ πλαυτῖνον O ‖ 15. ἀπορρήτους ante μόνον (14.) transpositum in Stephaniana ‖ 18. ὑπεδείξω O ‖ σε i, σοι O ‖ καὶ om. l. fort. proxima glossema ‖ 20. καὶ — 21. με del?* ‖ 21. διαδεξάμενός με O ‖ ἀπειθίας Ba ‖ 22. τὸ μέγεθος τοῦ ἔργου l ‖ 23. γὰρ V, τε γὰρ ABi ‖ 26. μέλλῃς Agl, μέλλει BV, μέλλοις a ‖ πράττειν] malim πράξειν ‖ ἄξεις O, et g ut vid., ἕξεις l, ἕξεις a ‖ ἐπεὶ — 27. ὑπακοῦσαι corrupta ‖ 27. μήτ' i, μήτε O ‖ τοιαῦτα ἔτι V ‖ κελεῦσαι ⟨ἂν⟩ Bergler, ἔπειτα pro ἐπεὶ et κελεύσειν et

7 ἄνελθε δὴ ἐς τὴν βασίλειον αὐλήν, καὶ ὥς τινας ἀγγελίας
ἐπειγούσας καὶ ἀπορρήτους παρ' ἐμοῦ φέρων ἐπεισελθὼν
αὐτοῖς ἀπόκτεινον. ἀνὴρ δὲ γενναῖος γενοῦ, ῥᾳδίως κατ-
εργασάμενος πρεσβύτην τε καὶ παιδάριον. μετασχὼν γὰρ τὸ
μέρος τῶν κινδύνων, μεθέξεις καὶ τῶν μεγίστων τῆς κατ-
ορθώσεως τιμῶν."

8 ταῦτα ἀκούσας ὁ χιλίαρχος ἐξεπλάγη μὲν τὴν ψυχήν,
οὐκ ἐταράχθη δὲ τὴν γνώμην, ἀλλ' ἅτε ἀνὴρ οὐκ ἔξω φρε-
νῶν καθεστώς (καὶ γὰρ ἦν τῷ γένει Σύρος, δριμύτεροι δ'
ὡς πρὸς τὰς ἐννοίας οἱ ὑπὸ τὴν ἀνατολὴν ἄνθρωποι) τὸν
θυμὸν ὁρῶν ἐνθουσιῶντα τοῦ κελεύοντος καὶ τὴν ἐξουσίαν
εἰδὼς οὐκ ἀντεῖπεν, ὡς μὴ παρ' αὐτὰ κολασθείη, προσποιη-
σάμενος δὲ εὐκταῖά καὶ ἀσπαστὰ ἀκούειν, προσκυνήσας τε ὡς
ἤδη βασιλέα, γραμματεῖον ᾔτησε τοῦ φόνου φέρον τὰς ἐντο-
9 λάς. ἔθος γὰρ τοῦτο τυραννικόν, εἴ τινα ἐκπέμποιεν ἐπὶ φό-
νον ἄκριτον, ἐντέλλεσθαι τοῦτο διὰ γραμμάτων, ἵνα μὴ γι-
γνόμενον ᾖ ἀκατασήμαντον. ὁ δὲ Πλαυτιανὸς τυφλώττων
τῇ ἐπιθυμίᾳ δίδωσιν αὐτῷ τὸ γραμματεῖον καὶ ἐκπέμπει ἐπὶ
τὸν φόνον, ἐντειλάμενος, ἐπὴν ἀμφοτέρους διαχρήσηται, πρὶν
διαβόητον γενέσθαι τὸ πραχθὲν πέμψαι τοὺς καλέσοντας αὐ-
τόν, ἵνα ὀφθῇ πρότερον ἐν τοῖς βασιλείοις ἢ ἀκουσθῇ τὴν
βασιλείαν παραλαβών.

12 ἐπὶ ταύταις δὴ ταῖς συνθήκαις ἀνελθὼν ὁ χιλίαρχος εἰσ-
ῆλθε μὲν διὰ πάσης τῆς βασιλικῆς οἰκίας κατὰ τὸ ἔθος ἀκω-
λύτως· εἰδὼς δὲ ἀδύνατον ὂν δύο διαχειρίσασθαι βασιλέας,
καὶ ταῦτα ἐν διαφόροις οἴκοις διατρίβοντας, ἐπιστὰς τῷ δω-
ματίῳ τοῦ Σεβήρου, καλέσας τοὺς τοῦ βασιλικοῦ θαλάμου

ὑπακούσειν (sic) Leisner ‖ μήτε σὲ ὑπακοῦσαι non vertit P ‖ σὲ] δὲ V ‖ ἐπακοῦσαι Bekk[2] ‖ 1. εἰς libri ‖ καὶ om. l ‖ 2. ἐπειγούσας καὶ ἀπορρήτους om. l ‖ ἀπορρήτους] ἀρρήτους V ‖ ἀπ' ἐμοῦ, in mg. m. 1: παρ' ἐμοῦ, g ‖ 3. αὐτοῖς] αὐτοὺς Al ‖ 3. 4. κατεργασόμενος malim cum Sylb ‖ 4. *intra suum utrumque cubiculum* add. P ‖ γὰρ] δὲ?* ‖ 7. χιλίαρχος A, χιλιάρχης ceteri, vulgo ‖ τὴν ψυχὴν i Io., τῇ ψυχῇ O ‖ 8. οὐκ ante ἐταρ. om. V ‖ 9. δριμύτερον B ‖ 9. 10. δ' ὡς] exspectabam δὲ ‖ 10. ἐννοίας iP, ἐντολὰς O ‖ 11. τοῦ κελεύοντος om. P ‖ 13. τε om. A ‖ ὡς om. a ‖ 16. 17. γιγνόμενον i, γιν. O. ⟨τι⟩ γιγν. Reisk, ⟨τὸ⟩ γιγν. Stroth. an γενόμενον?* ‖ 19. ἐπὴν] ἐπὰν?* ‖ 21. πρότερον Bekk[2], πρῶτον libri ‖ 23. χιλίαρχος Og, χιλιάρχης al, vulgo ‖ 23. 24. εἰσῆλθε] διῆλθε?* ‖ 25. διαχειρίσασθαι Ogl, -σεσθαι a, -ξεσθαι Steph. διαχρήσασθαι Io., quo verbo saepius utitur Herodianus

φύλακας, ἠξίωσεν εἰσαχθῆναι πρὸς αὐτὸν ὡς δὴ ὑπὲρ σωτη-
ρίας αὐτῷ τινὰ ἀγγελῶν. οἳ δὲ δηλώσαντες τῷ Σεβήρῳ καὶ 2
κελεύσαντος αὐτοῦ, τὸν χιλίαρχον εἰσήγαγον. ὃ δὲ εἰσελθὼν
"ἥκω σοι" ἔφη "ὦ δέσποτα, ὡς μὲν ὁ πέμψας οἴεται, φονεὺς
καὶ δήμιος, ὡς δ' αὐτὸς εὔχομαί τε καὶ βούλομαι, σωτήρ τε
καὶ εὐεργέτης. Πλαυτιανὸς γὰρ ἐπιβουλεύων τῇ ἀρχῇ ἐνετεί-
λατό μοι φόνον σόν τε καὶ τοῦ παιδός, καὶ τοῦτο οὐ λόγοις
μόνον ἀλλὰ καὶ γράμμασι· καὶ μαρτυρεῖ τὸ γραμματεῖον. ἐγὼ
δὲ ὑπεσχόμην μέν, ὅπως μὴ ἐμοῦ τὸ ἔργον παραιτησαμένου
ἄλλῳ ἐγχειρισθῇ· σοὶ δὲ ταῦτα δηλώσων ἥκω, ὡς ἂν μὴ
λάθῃ τὰ τολμώμενα." τοιαῦτά τινα λέγοντος αὐτοῦ καὶ δα- 3
κρύοντος οὐκ εὐθέως ὁ Σεβῆρος ἐπίστευσεν, ἀλλ' ἅτε πολὺ
ἔχων ἐν τοῖς στέρνοις τὸ Πλαυτιανοῦ φίλτρον, συσκευήν τινα
καὶ σκηνὴν τὸ πρᾶγμα ὑπώπτευεν, ἡγεῖτό τε τὸν υἱὸν αὐτοῦ
ἔχθει τῷ Πλαυτιανοῦ καὶ μίσει τῆς ἐκείνου θυγατρὸς εὑρη-
κέναι τινὰ τέχνην κατ' αὐτοῦ καὶ διαβολὴν θανατηφόρον.
μεταπεμψάμενος δὲ τὸν υἱὸν ἠτιᾶτο ὡς τοιαῦτα συσκευάζοντα 4
κατὰ ἀνδρὸς εὔνου καὶ οἰκείου. ὁ δ' Ἀντωνῖνος τὰ μὲν
πρῶτα ἀπώμνυτο, μηδ' εἰδέναι φάσκων τὰ λεγόμενα, ἐγκει-
μένου δὲ τοῦ χιλιάρχου καὶ τὸ γραμματεῖον δεικνύντος παρ-
εθάρσυνέ τε αὐτὸν καὶ προύτρεπεν ἐς τοὺς ἐλέγχους [ὁ] Ἀντω-
νῖνος. ὁ δὲ χιλίαρχος ὁρῶν ἐς ὅσον κίνδυνον ἥκει, δεδιώς
τε τὴν πρὸς τὸν Πλαυτιανὸν τοῦ Σεβήρου εὔνοιαν, ἐπιστά-
μενός τε ὡς, εἰ λάθοι ἡ ἐπιβουλὴ καὶ μὴ ἐλεγχθείη, ὄλεθρος
αὐτῷ οὐχ ὁ τυχὼν ἐπήρτηται, "καὶ τίνα" ἔφη "ὦ δέσποτα, 5
ἔλεγχον μείζονα βούλεσθε, ἢ ποίαν ἀπόδειξιν φανερωτέραν;
ἐπιτρέψατε γάρ δή μοι" ἔφη "προελθόντι τῶν βασιλείων διά

---

1. πρὸς] εἰς a ‖ 2. ἀγγελὼν (sic) A, ἀγγείλων BV, ἀγγέλλων i, vulgo. cf. Nauck Mél. Gr.-R. II p. 226 ‖ οἱ δ' ἐδήλωσαν τῷ Stroth, bene ‖ καὶ delebat Sylb ‖ 7. σόν] σοῦ Aa ‖ τοῦ σοῦ παιδός A, in quo haec primitus sic scripta: φόνον καὶ τοῦ σοῦ σοῦ τε παιδὸς litteris α β γ supra positis corr. m. 1, ut vid. ‖ 8. μόνον a, μόνοις Ogl ‖ τὸ γραμματεῖον τουτί A, bene ‖ 11. λάθῃ AV, λάθοι Bi ‖ 14. ὑπώπτευεν i, ὑπώπτευσεν (ὑπόπτευσεν B) O ‖ 15. τῷ] τοῦ Stroth, bene ‖ 17. δὲ] om. l. malim δή. *quare* P ‖ συσκευάζοντα O, κατασκ. a, σκευάζοντα gl ‖ 18. κατ' Bekk[2] ‖ δ' Ogl, δὲ a, vulgo ‖ 19. μηδ'] μὴ V ‖ εἰλέναι B ‖ 19. 20. ἐκκειμένου O ‖ 20. δεικνύντος i, δεικνύοντος O ‖ 21. εἰς libri ‖ ὁ ante Ἀντ. om. Og. ὁ Ἀντ. del.?* ‖ 22. χιλίαρχος Ogl, χιλιάρχης a, vulgo ‖ ἥκει κινδύνου i ‖ 24. τε om. i ‖ λάθοιεν BV, λάθειεν A ‖ 25. δέσποται vertit P. sed δέσποτα iam legit Io. ‖ 27. ἐπιτρέψατε Ogl

τινος τῶν ἐμοὶ πιστῶν δηλῶσαι ὅτι δὴ τὸ ἔργον κατείργα-
σται. ὃ δὲ ἀφίξεται πιστεύσας, καὶ οἰόμενος ἔρημα τὰ βασί-
λεια καταλήψεσθαι. ὅταν δὲ ἀφίκηται, ὑμέτερον ἤδη ἔργον
εὑρεῖν τὴν ἀλήθειαν. ἡσυχίαν δ' εἶναι πολλὴν ἀνὰ τὰ βα-
σίλεια κελεύσατε, ὅπως μὴ τὸ πραττόμενον προγνωσθὲν ἀνα-
τραπῇ."
6 ταῦτα εἰπὼν ἐντέλλεταί τινι τῶν πιστοτάτων ἑαυτῷ ἀγ-
γεῖλαι Πλαυτιανῷ ἥκειν τὴν ταχίστην· κεῖσθαι γὰρ ἀμφο-
τέρους τοὺς βασιλέας, καὶ δεῖν αὐτὸν ἔνδον εἶναι πρὶν ἔκπυστα
τῷ δήμῳ γενέσθαι, ὡς ἂν τῆς ἀκροπόλεως κατειλημμένης καὶ
τῆς βασιλείας ἱδρυμένης ἑκόντες τε καὶ ἄκοντες πάντες ὑπ-
7 ακούοιεν οὐκ ἐσομένῳ βασιλεῖ ἀλλ' ἤδη ὄντι. τούτοις πιστεύ-
σας ὁ Πλαυτιανὸς ἤδη περὶ δείλην ἑσπέραν, ἀρθεὶς ταῖς ἐλ-
πίσι, θώρακα μὲν ἀμφιέννυται τῆς τοῦ σώματος ἀσφαλείας
χάριν, κρύψας δὲ αὐτὸν τῇ λοιπῇ ἐσθῆτι, ἐπιβὰς ὀχήματος,
αἰφνιδίως ἐς τὰ βασίλεια ἠπείγετο, ὀλίγων αὐτὸν παραπεμ-
πόντων, οἳ παρῆσαν οἰόμενοι κεκλῆσθαι ὑπὸ τῶν βασιλέων
8 διά τινα ἐπείξαντα. ὡς δ' ἐπέστη τῇ βασιλείῳ αὐλῇ, ἀκω-
λύτως εἰσῆλθεν, ἀγνοούντων τὸ πραττόμενον τῶν φυλάκων·
ὑπαντώμενος δ' ὁ χιλίαρχος ἐνεδρεύων τε προσεῖπεν αὐτο-
κράτορα, καὶ [δῆθεν συνήθως] λαβόμενος τῆς χειρὸς ἐς τὸ
δωμάτιον εἰσήγαγεν, ἔνθα ἔφασκεν ἐρρῖφθαι τὰ τῶν βασι-
9 λέων σώματα. ἤδη δὲ παρεσκευάκει ὁ Σεβῆρος νεανίας τῶν
περὶ αὐτὸν σωματοφυλάκων, οἳ συλλήψονται αὐτὸν εἰσελθόντα.
ὁ δὲ Πλαυτιανὸς ἐφ' ἑτέραις εἰσελθὼν ἐλπίσιν ὁρᾷ τοὺς βα-
σιλέας ἀμφοτέρους ἑστῶτας, συλληφθείς τε κατείχετο· καὶ
ἐκπλαγεὶς τῷ πράγματί ἐδεῖτο καὶ ἐλιπάρει. ἀπελογεῖτό τε,
φάσκων πάντα ψευδῆ εἶναι καὶ συσκευὴν κατ' αὐτοῦ καὶ

---

et Stephani vetus, ἐπέτρεψε a ‖ προσελθόντι O, nisi quod in A σ exp. m. 1, ut vid. ‖ 2. καὶ omiserim cum P ‖ 3. ὅταν Aag, ὅτε BVl ‖ ἡμέτερον edidit Steph ‖ ἤδη om. A ‖ 4. δ' O, δὲ i, vulgo ‖ 5. μὴ post πραττ΄μενον ponunt i ‖ 7. τινι om. l ‖ ἑαυτοῦ A ‖ 9. δεῖ A[1] ut vid. corr. ex δὴ, ut vid. ‖ 10. 11. καὶ τῆς βασ. ἱδρ. om. O, fort. recte ‖ 14. μὲν om. A ‖ 16. 21. εἰς libri ‖ 18. ἐπείξαντα] malim ἐπείγοντα ‖ δ' ABgl, δὲ Va, vulgo ‖ 18. 19. ἀκωλ. τε εἰσῆλθεν libri, τε om. Bergler ‖ 20. ὑπαντώμενος] ὑπαντήσας A ‖ δ' a, om. Ogl ‖ 21. δῆθεν συνήθως omisi cum Io. et P. συνήθη gl adnotavitque Steph 'legitur etiam συνήθη', in 'vetere codice' puto ‖ λαβόμενός τε τῆς O ‖ 23. δὲ om. BV ‖ 25. ἐσελθὼν a, vulgo ‖ 26. ἐφεστῶτας a ‖ 26. 27. καὶ ἐκπλαγεὶς O, ἐκπλαγείς τε i ‖ 27. ἐλιπάρει] κατελιπάρει A ‖ 28. φάσκων πάντα O, πάντα

δρᾶμα ἐσκευάσθαι. πολλὰς δὲ τοῦ μὲν Σεβήρου ὀνειδίζοντος 10
εὐεργεσίας τε καὶ τιμάς, τοῦ δὲ πίστεώς τε καὶ εὐνοίας τῆς
ἄνωθεν ὑπομιμνήσκοντος, ἠρέμα [πως] ὁ Σεβῆρος ὑπήγετο
πειθοῖ τῶν ὑπὸ τοῦ Πλαυτιανοῦ λεγομένων, ἔστε δὴ ὑπεφάνη
τοῦ θώρακος μέρος καταραχθείσης τῆς ἐπ' αὐτῷ ἐσθῆτος.
ὅπερ ἰδὼν ὁ Ἀντωνῖνος, νέος θρασὺς θυμοειδής τε καὶ φύ-
σει μισῶν τὸν ἄνθρωπον, "ἀλλὰ πρὸς δύο" ἔφη "ταῦτα τί 11
ἂν ἀποκρίναιο; ἥκεις πρὸς βασιλέας ἑσπέρας μὴ κελεύσαντας·
ὅ τε θώραξ σοι τί βούλεται; τίς γὰρ ἐς ἑστίασιν ἢ κῶμον
ὡπλισμένος ἔρχεται;" καὶ ταῦτα εἰπὼν κελεύει τῷ χιλιάρχῳ
τοῖς τε παροῦσι σπασαμένοις τὰ ξίφη φονεῦσαι τὸν ἄνδρα
ὡς ὁμολογουμένως πολέμιον. οἳ δὲ μὴ μελλήσαντες κελεύ- 12
σαντι τῷ νέῳ βασιλεῖ πείθονται, ἀναιροῦσί τε αὐτὸν καὶ τὸ
σῶμα ῥίπτουσιν ἐς τὴν λεωφόρον, ὡς ἂν πᾶσι φανερὸν γέ-
νοιτο καὶ ὑπὸ τῶν μισούντων ὑβρισθείη.

τοιούτῳ μὲν δὴ [τῷ] τέλει Πλαυτιανὸς ἐχρήσατο, ἀπλή-
στῳ τε ζήσας πάντων ἐπιθυμίᾳ, καὶ χρησάμενος ἐν τῷ τέλει
ἀπίστῳ ὑπηρεσίᾳ· ὁ δὲ Σεβῆρος τοῦ μὲν λοιποῦ ἐπάρχοντας 13
δύο τῶν στρατοπέδων κατέστησεν, αὐτὸς δὲ τὰ πλεῖστα τοῦ
βίου διέτριβεν ἐν τοῖς βασιλικοῖς προαστείοις καὶ τοῖς παρα-
λίοις τῆς Καμπανίας χωρίοις, δικάζων τε καὶ τὰ πολιτικὰ
διοικῶν. ἀπάγειν γὰρ ἤθελε τοὺς παῖδας τῆς ἐν Ῥώμῃ διαί-
της, χρηστῆς ⟨δὲ⟩ ἀπολαύειν, ἐπείπερ αὐτοὺς ἑώρα περὶ τὰ
θεάματα ἐσπουδακότας ἀπρεπέστερον ἢ βασιλεῦσιν ἥρμοζεν·
ἥ τε περὶ ἐκεῖνα σπουδὴ καὶ φιλονεικία, διάφορον ἔχουσα 2
καὶ ἀντίπαλον ἀεὶ τὴν γνώμην, τῶν ἀδελφῶν ἐτάραττε τὰς
ψυχάς, ἐναύσματά τε ἔριδος καὶ ἔχθρας παρεῖχε. μάλιστα δὲ
ὁ Ἀντωνῖνος ἀφόρητος ἦν ἀποσκευασάμενος τὸν Πλαυτιανόν.

φάσκων i ‖ συσκευὴν] σκευὴν V ‖ 1. πολλὰς a, πολλὰ Ogl ‖ 3. πως om. O ‖ ὑπήγετο A, ἠπείγετο ceteri ‖ 4. πειθοῖ om. A ‖ ἔστ' ἂν δὴ V ‖ 5. καταραχθείσης Bekk², καταρραχθ. libri ‖ 6. ἰδὼν] εἰδὼς AB ‖ 8. κελευσάντων O ‖ 9. ὅ τε Bekk, dein P, ὁ δὲ Oi ‖ 9. 14. εἰς libri ‖ 10. χιλιάρχῳ a, χιλιάρχῃ Ogl ‖ 15. τῶν addidi ex A. desiderabat iam Sylb ‖ 16. τοιούτω O Io., τούτω i, vulgo ‖ τῷ omisi cum Io. ‖ 17. ζήσας] ζέσας coni. Sylb. latet aliud ‖ ἐν τῷ] ἑαυτῷ l ‖ 18. ἀπίστῳ Steph, ἀπλήστω libri ‖ ἐπάρχοντας Al, ὑπάρχ. BVag ‖ 19. 20. τοῦ βίου omiserim cum Io. ‖ 22. ἀπάγειν A, ἅπασι ceteri ‖ 23. χρηστῆς ⟨δὲ⟩ Wolf, καὶ χρηστῆς A, χρηστῆς i, χρηστοὺς BV ‖ ἀπολαύειν i, ἀπολαύσειν O ‖ 25. ἥ τε] ἥ γε Reisk ‖ 26. ἐτάραττε] ἐσπάραττε coni. Sylb ‖ ἐτάραττεν αὐτῶν τὰς A

ᾔδεῖτο δὲ καὶ ἐφοβεῖτο τὸν πατέρα πρᾶξαί τι ἀνήκεστον· τῇ
τε θυγατρὶ μὲν ἐκείνου γυναικὶ δὲ αὐτοῦ παντὶ τρόπῳ θά-
3 νατον ἐμηχανᾶτο. ὁ δὲ Σεβῆρος αὐτήν τε ἐκείνην καὶ τὸν
ἀδελφὸν αὐτῆς ἐς Σικελίαν ἐξέπεμψεν, αὐτάρκη δοὺς περι-
ουσίαν ἐς τὸ διαβιοῦν δαψιλῶς, μιμησάμενος τὸν Σεβαστόν·
καὶ γὰρ ἐκεῖνος τοῖς Ἀντωνίου παισί, πολεμίου γενομένου,
οὕτως ἐχρήσατο. αὐτὸς δὲ ἐπειρᾶτο συνάγειν ἀεὶ τοὺς παῖ-
δας ἐς φιλίαν καὶ προτρέπειν ἐς ὁμόνοιαν καὶ συμφωνίαν,
μύθων τε ἀρχαίων καὶ δραμάτων ὑπεμίμνησκεν, ἀεὶ βασι-
4 λέων ἀδελφῶν συμφορὰς ἐκ στάσεως διηγούμενος. θησαυ-
ρούς τε καὶ νεώς, πάντα ἐδείκνυ χρημάτων πλήρη, πλοῦτόν
τε καὶ δύναμιν οὐκ ἔσεσθαι ἔξωθεν ἐπιβουλεῦσαι, τοσαύτης
μὲν οὔσης οἴκοι περιουσίας ὡς ἀφειδῶς καὶ δαψιλῶς τοῖς
στρατιώταις χορηγεῖν, τῆς τε ἐν Ῥώμῃ δυνάμεως αὐτῆς τετρα-
πλασιασθείσης, καὶ στρατοπέδου τοσούτου πρὸ τῆς πόλεως
ἱδρυθέντος, ὡς μηδεμίαν εἶναι δύναμιν ἔξωθεν ἐχέγγυον μηδ'
ἀντίπαλον πλήθει στρατοῦ μήτε μεγέθει σωμάτων μήτε χρη-
5 μάτων περιουσίᾳ. πλὴν οὐδὲν ὄφελος τούτων πάντων ἔλεγε
στασιαζόντων πρὸς ἀλλήλους, τοῦ τε πολέμου ἔνδον ὄντος.
ὃ μὲν δὴ τοιαῦτά τινα λέγων ἑκάστοτε, ποτὲ μὲν λιπαρῶν
ποτὲ δὲ ἐπιπλήττων, σωφρονίζειν αὐτοὺς ἅμα καὶ συνάγειν
ἐπειρᾶτο· οἳ δ' οὔτι γε ἐπείθοντο, ἀφηνίαζον δὲ καὶ ἐπεδί-
6 δοσαν ἐς τὸ χεῖρον. ἅτε δὲ νεανίας σφριγῶντας καὶ ὑπὸ βα-
σιλικῆς ἐξουσίας ἐς πάσας ἡδονῶν ὀρέξεις ἀπλήστως ὁρμω-

---

1. *τὸν — ἀνήκεστον* a, om. Ogl, et ut vid. P. verba *πρᾶξαί τι ἀν.* ad Getam referenda, nec coniecturis opus videtur ‖ 1. 2. *τῇ τε*] malim *τῇ δὲ* ‖ 2. *αὐτοῦ ὡς παντὶ* O ‖ 4. *ἀδελφὸν*] *cum filiolo* P, male ‖ *αὐτῆς* om. A ‖ 4. 5. 23. 24. *εἰς* libri ‖ 4. *ἔπεμψεν* V ‖ 5. *εἰς τὸ διαβιοῦν* (*βιοῦν* i) *δαψιλῶς* om. Io., recte opinor ‖ 6. *ἀντωνίνου* a ‖ *πολεμίου γενομένου* omiserim cum Io. ‖ 8. *ἐς* ABg, *εἰς* al. *ἀεὶ εἰς τοὺς παῖδας φιλίαν* V ‖ *προτρέπειν*] *προτρέπων* coni. Steph ‖ *ἐς*] *εἰς* Aa ‖ 10. *ἐκ στάσεως συμφορὰς* A. *admonens identidem veterum fabularum, in quibus pleraeque regum calamitates fraternis ortae seditionibus memorantur* P, bene ‖ 11. *πάντα*] *πάντας* V ‖ *ἐδείκνυ* O, *ἐδείκνυε* i, vulgo ‖ *πλήρη* Aa, *πλήρεις* BVgl ‖ *πλοῦτον* — 12. *ἐπιβουλεῦσαι* ita corrupta ut restitui posse non videantur. varias coniecturas enumeravit Irmisch ‖ 12. *οὐκ* a, et g[2] in mg., om. Og[1]l ‖ *ἔξωθεν ἐπιβουλεῦσαι* i, *ἔ. ἐπὰν βουλεῦσαι* BV, *ἔ. ἐπὰν ἐπιβουλεύσῃ τις* A ‖ 14. *τῆς τε*] *τῆς δὲ* coni. Sylb ‖ 14. 15. *αὐτοῖς τριπλασιασθείσης* coni. Vales. Dion. t. VI p. 774 St. cf. Duruy hist. rom. t. VI p. 431 sq. et Ceuleneer Sept. Sev. p. 266 sq. ‖ 16. *εἶναι* a, *μεῖναι* Ogl. 'legitur etiam *μεῖναι*' Steph ‖ *ἔξωθεν* om. l, recte puto ‖ 17. ⟨*μήτε*⟩ *πλήθει* coni. Sylb ‖ 22. *δ'* i, *δὲ* O ‖ *οὔτοι* A ‖ *καὶ* om. BV ‖ 24. *ἀπλήστως* i Io., om. O

μένους ἕκαστοι τῶν κολακευόντων ἀνθεῖλκον πρὸς αὑτούς, οὐ
μόνον ὑπηρετούμενοι ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτῶν καὶ ταῖς περὶ τὰ
αἴσχιστα σπουδαῖς, ἀλλὰ καὶ ἀεί τι καινὸν ἐξευρίσκοντες, δι'
οὗ εὐφρανοῦσι μὲν ὃν ἐκολάκευον, λυπήσουσι δὲ τὸν ἀδελ-
φόν. ἤδη γοῦν τινὰς καὶ λαβὼν ἐπὶ τοιαύταις ὑπηρεσίαις
ὁ Σεβῆρος ἐκόλασεν.

ἀσχάλλοντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τῷ τοιούτῳ βίῳ τῶν παίδων 14
καὶ τῇ περὶ τὰ θεάματα ἀπρεπεῖ σπουδῇ ἐπιστέλλει ὁ τῆς
Βρεττανίας ἡγούμενος στασιάζειν τοὺς ἐκεῖ βαρβάρους [φά-
σκων,] καὶ κατατρέχοντας τὴν χώραν λείαν τε ἀπάγειν καὶ
πορθεῖν τὰ πλεῖστα· δεῖσθαι τοίνυν χειρὸς πλείονος πρὸς
βοήθειαν τοῦ τόπου ἢ βασιλικῆς ἐπιδημίας. ὁ δὲ Σεβῆρος 2
ἀσμένως ταῦτ' ἀκούσας, φύσει μὲν καὶ ἄλλως φιλόδοξος ὑπ-
άρχων, καὶ μετὰ τὰς ὑπὸ ἀνατολαῖς καὶ ἄρκτῳ νίκας καὶ προσ-
ηγορίας βουλόμενος καὶ κατὰ Βρεττανῶν ἐγεῖραι τρόπαια, ἔτι
δὲ καὶ τοὺς υἱεῖς ἀπαγαγεῖν τῆς Ῥώμης θέλων, ὡς ἂν νεά-
ζοιεν ἐν στρατιωτικῷ βίῳ καὶ σώφρονι ἀπαχθέντες τῆς ἐν
Ῥώμῃ τρυφῆς καὶ διαίτης, ἐπαγγέλλει τὴν ἐς τὴν Βρεττανίαν
ἔξοδον, πρεσβύτης τε ἤδη ὢν καὶ ὑπὸ τῆς ἀρθρίτιδος νόσου
κάμνων· ἀλλὰ τὰ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἔρρωτο ὑπὲρ πάντα νεα-
νίαν. τὰ πλεῖστα γοῦν καὶ φοράδην φερόμενος τῆς ὁδοιπο- 3
ρίας εἴχετο, οὐδὲ πώποτε ἐπὶ πολὺ μένων ἀνεπαύετο. ἀνύσας
δὲ τὴν ὁδὸν ἅμα τοῖς παισὶ παντὸς λόγου καὶ ἐλπίδος θᾶτ-
τον, τὸν ὠκεανὸν διαπλεύσας Βρεττανοῖς ἐπέστη, τούς τε
πανταχόθεν στρατιώτας ἀθροίσας καὶ δύναμιν πολλὴν ἀγείρας
τὰ πρὸς τὸν πόλεμον παρεσκευάζετο.

οἱ δὲ Βρεττανοὶ τῇ τοῦ βασιλέως ἐκπλαγέντες αἰφνιδίῳ 4
ἐπιδημίᾳ, δύναμίν τε ἀκούσαντες παμπλείστην ἐπ' αὐτοὺς
ἀθροισθεῖσαν, πρεσβείας ἔπεμπον περί τε εἰρήνης διελέγοντο,

---

2. ὑπηρετούμενοι] malim ὑπηρετοῦντες ‖ περὶ] ἐπὶ V ‖ 6. ἐκόλασεν ὁ σεβῆρος A, in quo corr. m. 1, ut vid., litteris α et β supra positis ‖ 9. 10. φάσκων del. Nauck Mél. Gr.-R. II p. 223 ‖ 10. κατατρέχειν A ‖ ἀπαγαγεῖν i ‖ 11. τὰ πλεῖστα] τὰ ἄκλειστα Reisk ‖ τοίνυν om. l ‖ 13. ἀσμένος (sic) B ‖ ταῦτ' Bg, ταῦτα ceteri, vulgo ‖ ἄλλως φιλόδοξος*, φιλ. ἄ. libri ‖ 14. ἀνατολὰς O ‖ ἄρκτον V ‖ 16. υἱεῖς O, υἱοὺς i, vulgo ‖ 18. εἰς libri ‖ βρετανίαν l ‖ 19. ἀρθροίτιδος A ‖ 20. αὐτοῦ] malim αὐτῷ ‖ 21. καὶ del.?* ‖ 22. ⟨καὶ⟩ οὐδεπώποτε Reisk ‖ 23. ἅμα τοῖς παισὶ om. P ‖ παντός ⟨τε⟩ λόγου coni. Sylb ‖ 23. 24. θᾶττον τὲ τὸν A ‖ 27. αἰφνιδίως BVg, αἰφνηδίω A ut solet

5 ἀπολογεῖσθαί τε ἐβούλοντο πρὸς τὰ προημαρτημένα. ὁ δὲ
Σεβῆρος διατριβάς τε χρόνου ζητῶν, ὡς ἂν μὴ πάλιν ἐς τὴν
Ῥώμην ἐπείγοιτο, ἔτι δὲ καὶ βουλόμενος προσκτήσασθαι τὴν
κατὰ Βρεττανῶν νίκην τε καὶ προσηγορίαν, τοὺς μὲν πρέ-
σβεις αὐτῶν ἀπράκτους ἀπέπεμψεν, εὐτρέπιζε δὲ τὰ πρὸς τὴν
μάχην. μάλιστα δὲ γεφύραις ἐπειρᾶτο διαλαμβάνειν τὰ ἑλώδη
χωρία, ὡς ἂν ἐπ' ἀσφαλοῦς βαίνοντες οἱ στρατιῶται ῥᾳδίως
τε αὐτὰ διατρέχοιεν καὶ ἐπ' ὀχυροῦ βήματος ἑδραίως ἑστῶτες
6 μάχοιντο. τὰ γὰρ πλεῖστα τῆς Βρεττανῶν χώρας ἐπικλυζό-
μενα ταῖς τοῦ ὠκεανοῦ συνεχῶς ἀμπώτισιν ἑλώδη γίγνεται·
οἷς ἔθος τοῖς μὲν βαρβάροις ἐννήχεσθαί τε καὶ διαθεῖν βρε-
χομένοις μέχρις ἰξύος· γυμνοὶ γὰρ ὄντες τὰ πλεῖστα τοῦ σώ-
7 ματος τῆς ἰλύος καταφρονοῦσιν. οὐδὲ γὰρ ἐσθῆτος ἴσασι
χρῆσιν, ἀλλὰ τὰς μὲν λαπάρας καὶ τοὺς τραχήλους κοσμοῦσι
σιδήρῳ, καλλώπισμα τοῦτο καὶ πλούτου σύμβολον νομίζοντες
ὥσπερ τὸν χρυσὸν οἱ λοιποὶ βάρβαροι, τὰ δὲ σώματα στίζον-
ται γραφαῖς ποικίλαις καὶ ζῴων παντοδαπῶν εἰκόσιν· ὅθεν
οὐδ' ἀμφιέννυνται, ἵνα μὴ σκέπωσι τοῦ σώματος τὰς γραφάς.
8 εἰσὶ δὲ μαχιμώτατοί τε καὶ φονικώτατοι, ἀσπίδα μόνην στε-
νὴν προβεβλημένοι καὶ δόρυ, ξίφος δὲ παρηρτημένοι γυμνοῦ
σώματος. θώρακος δὲ ἢ κράνους οὐκ ἴσασι χρῆσιν, ἐμπόδια
νομίζοντες πρὸς τὴν δίοδον τῶν ἑλῶν, ἐξ ὧν τῆς ἀναθυμιά-
σεως καὶ παχύτητος ὁ κατ' ἐκείνην τὴν χώραν ἀὴρ ζοφώδης
ἀεὶ φαίνεται. πρὸς δὴ ταῦτα ὁ Σεβῆρος ἐξήρτυεν ὅσα συν-
οίσειν ἔμελλε τῷ Ῥωμαίων στρατῷ λυπήσειν δὲ καὶ ἐμποδιεῖν
τὴν τῶν βαρβάρων ὁρμήν.
9 ὡς δὲ αὐτάρκως ὤφθη αὐτῷ τὰ πρὸς τὸν πόλεμον εὐ-
τρεπίσθαι, τὸν μὲν νεώτερον τῶν υἱῶν, τὸν Γέταν καλούμε-
νον, κατέλιπεν ἐν τῷ ὑπὸ Ῥωμαίους ἔθνει δικάσοντά τε καὶ

---

2. πάλιν i, πάνυ O ‖ εἰς libri ‖ 5. ἀπέπεμψεν Sylb, ἔπεμψεν AVi, ἔπεμψαν B ‖ 6. μάχην κάλλιστα· γεφύραις τὲ ἐπειρᾶτο A ‖ διαλαμβ. ἐπειρᾶτο Bi ‖ τὰ om. BV ‖ 7. ὡς ἂν] *ut stare in tuto milites possent atque in solido proeliari* P ‖ 10. γίγνεται al, γίν. Og ‖ 12. ἰξύος libri omnes. ἰξύων Steph ni fallor primus invexit ‖ 16. 17. στίζοντες A ‖ 17. ποικίλαις καὶ Sylb cum P, ποικίλων Oi ‖ 18. οὐδ' a, οὐδὲ Ogl ‖ 20. προβεβλημένοι Reisk, περιβ. libri ‖ 21. ἐμπόδια BVgl, ἐμπόδιον APa, vulgo ‖ 23. παχύτητος O, παχυτῆτος ag, ταχυτῆτος l ‖ 24. ἐξήρτυεν ὁ σεβῆρος a ‖ 25. δὲ om. l ‖ 27. 28. εὐτρεπίσασθαι A ‖ 28. γέτταν O (τὸ pro τὸν V) ‖ 29. κατέλιπεν*, καταλιπεῖν Ogl, καταλιπὼν a, vulgo

τὰ πολιτικὰ τῆς ἀρχῆς διοικήσοντα, δοὺς αὐτῷ συνέδρους τῶν φίλων τοὺς πρεσβυτέρους, τὸν δὲ Ἀντωνῖνον παραλαβὼν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἠπείγετο. ὑπερβάντος δὲ τοῦ στρατοῦ 10 τὰ προβεβλημένα ῥεύματά τε καὶ χώματα τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς συμβολαὶ καὶ ἀκροβολισμοὶ πολλάκις ἐγίγνοντο τροπαί τε τῶν βαρβάρων. ἀλλὰ τοῖς μὲν ῥᾳδία ἦν ἡ φυγή, καὶ διελάνθανον ἔν τε δρυμοῖς καὶ ἕλεσι καὶ τῇ τῶν χωρίων γνώσει, ἅπερ πάντα Ῥωμαίοις ὄντα ἐναντία πλείονα παρέσχε τῷ πολέμῳ τὴν διατριβήν· τὸν δὲ Σεβῆρον γηραιὸν ὄντα ἤδη νόσος ἐπι- 15 μηκεστέρα καταλαμβάνει, ὅθεν αὐτὸς μὲν ἠναγκάζετο μένειν οἴκοι, τὸν δὲ Ἀντωνῖνον ἐπειρᾶτο ἐκπέμπειν διοικήσοντα τὰ στρατιωτικά. ὁ δὲ Ἀντωνῖνος τῶν μὲν πρὸς τοὺς βαρβάρους μετρίως ἐφρόντιζεν, ἐπειρᾶτο δὲ οἰκειοῦσθαι τὰ στρατεύματα, καὶ πάντας ἀνέπειθεν ἐς αὐτὸν βλέπειν μόνον, ἐμνᾶτό τε παντὶ τρόπῳ τὴν μοναρχίαν, διαβάλλων τὸν ἀδελφόν. ὁ δὲ 2 πατὴρ ἐπὶ πολὺ νοσῶν καὶ πρὸς τὸν θάνατον βραδύνων ἐπαχθὴς αὐτῷ καὶ ὀχληρὸς ἐφαίνετο· ἀνέπειθέ τε τοὺς ἰατροὺς καὶ ὑπηρέτας κακουργῆσαί τι περὶ τὴν θεραπείαν τοῦ γέροντος, ὡς ἂν θᾶττον αὐτοῦ ἀπαλλαγείη. πλὴν ἀλλὰ μόλις ποτὲ Σεβῆρος, λύπῃ τὸ πλεῖστον διαφθαρείς, ἀνεπαύσατο τοῦ βίου, ἐνδοξότατα βιώσας, ὅσον πρὸς τὰ πολεμικά, τῶν πώποτε βασιλέων· οὔτε γὰρ ἐμφύλια κατ' ἐχθρῶν οὔτε ξένα κατὰ βαρ- 3 βάρων τοσαῦτά τις πρὸ αὐτοῦ ἤγειρε τρόπαια. βασιλεύσας δὲ ὀκτωκαίδεκα ἔτεσιν ἐπὶ παισὶ νεανίαις διαδόχοις ἀνεπαύσατο, χρήματά τε αὐτοῖς καταλιπὼν ὅσα μηδεὶς πώποτε, καὶ δύναμιν στρατιωτῶν ἀνανταγώνιστον.

ὁ δὲ Ἀντωνῖνος τοῦ πατρὸς ἀποθανόντος λαβόμενος 4 ἐξουσίας, εὐθὺς ἀφ' ἑστίας πάντας φονεύειν ἤρξατο, τούς τε ἰατροὺς ἀνελών, οἳ μὴ ὑπήκουσαν αὐτῷ κελεύσαντι κακουργῆσαι καὶ τὸν θάνατον ἐπεῖξαι τοῦ γέροντος, τούς τε τροφεῖς

1. τῆς ἀρχῆς deleverim. τὰ λοιπὰ διοικήσοντα πολιτικὰ τῆς ἀρχῆς a, quae stare possint si πολιτικὰ expungas. sed illam rationem praefero ‖ 3. ἠπείγετο] ὑπήγετο a ‖ 4. ῥεύματά] ἐρύματά?* ‖ 5. ἐγίγνοντο*, ἐγίν. l, ἐγένοντο Ogl ‖ 7. καὶ ante τῇ delebat Sylb ‖ 8. τῷ πολέμῳ iP, ῥωμαίοις O ‖ 9 sq. excerpsit Ioannes ‖ 11. ἐπειρᾶτο omiserim cum P, quamquam iam legit Io. ‖ ἐκπέμπειν i Io., ἀποπέμπειν Ò ‖ διοικήσοντα, ησο in ras., g ‖ 14. εἰς libri ‖ 17. τοὺς ἰατροὺς Io., ἰατροὺς Oi, vulgo ‖ 18. τι om. Io. ‖ τὴν om. V ‖ 19. ἀπαλλαγῇ V ‖ 24. παισὶ] πᾶσι B ‖ νεανίαις omiserim cum P ‖ 29. 30. κακουργῆσαι κελεύσαντι A ‖ κακουργῆσαι καὶ non vertit P

αὐτοῖ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ ἐπειδὴ προσέκειντο λιπαροῦντες αὐ-
τὸν ὑπὲρ ὁμονοίας· οὐδένα δὲ εἴασε περιγενέσθαι τῶν ἐν
5 τιμῇ γενομένων ἢ θεραπείᾳ τοῦ γέροντος. ἰδίᾳ τε δώροις
καὶ μεγάλαις ὑποσχέσεσι τοὺς τῶν στρατοπέδων ἡγουμένους
ἐθεράπευεν, ὅπως ἀναπείσειαν τὸν στρατὸν ἀποδεῖξαι μόνον
αὐτὸν αὐτοκράτορα, καὶ πᾶσαν μηχανὴν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ
ἐξήτει. οὐ μὴν ἔπειθε τὸ στρατιωτικόν· μεμνημένοι δὲ τοῦ
Σεβήρου, καὶ ὅτι ἀμφοτέρους ἴσους δὴ ἐκ παίδων παρα-
6 θρέψειαν, ἴσην αὐτοῖς ὑπηρεσίαν καὶ εὔνοιαν παρείχοντο. ὁ
δὲ Ἀντωνῖνος, ἐπεὶ μὴ προεχώρει αὐτῷ τὰ τῶν στρατοπέδων,
σπεισάμενος πρὸς τοὺς βαρβάρους, δούς τε εἰρήνην τά τε
πιστὰ λαβών, ἐξῄει τε τῆς βαρβάρου πρός τε τὸν ἀδελφὸν
ἤδη καὶ τὴν μητέρα ἠπείγετο. ὡς δὲ κατὰ τὸ αὐτὸ ἐγένοντο,
συνάγειν αὐτοὺς ἡ μήτηρ ἐπειρᾶτο καὶ οἱ ἐν ἀξιώσει ὄντες
7 καὶ σύνεδροι πατρῷοι φίλοι. ὁ δὲ Ἀντωνῖνος, πάντων αὐτῷ
πρὸς ἃ ἐβούλετο ἐναντιουμένων, ἀνάγκῃ μᾶλλον ἢ γνώμῃ ἐς
ὁμόνοιαν καὶ φιλίαν ἐπίπλαστον μᾶλλον ἢ ἀληθῆ περιήγετο.
οὕτω δὴ τὰ τῆς βασιλείας ἀμφότεροι διοικοῦντες ἐν ὁμοτίμῳ
ἀρχῇ ἀπᾶραι τῆς Βρεττανίας ἠθέλησαν, ἔς τε τὴν Ῥώμην
ἠπείγοντο κομίζοντες τὰ τοῦ πατρὸς λείψανα· τὸ γὰρ σωμά-
τιον πυρὶ παραδόντες, τήν τε κόνιν σὺν ἀρώμασιν ἐς κάλ-
πιν ἀλαβάστρου ἐμβαλόντες, ἀπεκόμιζον ἐς τὴν Ῥώμην, ἐς τὰ
8 βασίλεια ἀποθησόμενοι ἱερὰ μνήματα. αὐτοὶ δὲ τὸν στρατὸν
παραλαβόντες νικηφόροι δὴ κατὰ Βρεττανῶν ἐς τὴν ἀντικει-
μένην Γαλλίαν, διαβάντες τὸν ὠκεανόν, ἀφίκοντο.

ὅπως μὲν δὴ Σεβῆρος τὸν βίον μετήλλαξε καὶ οἱ παῖδες αὐτῷ τὴν ἀρχὴν διεδέξαντο, ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ δεδήλωται.

---

1. καὶ — 1. 2. αὐτὸν om. l ‖ 1. λιπαροῦντες ag, παρακαλοῦντες O ‖ 2. τῶν] αὐτῶν BV ‖ 3. γενομένων om. BV ‖ 6. αὐτὸν addidi ex Io. et P ‖ 7. δὲ] γὰρ Io., bene ‖ 8. καὶ — 8. 9. παραθρέψειαν corrupta ‖ 8. καὶ ὅτι καὶ A ‖ ἴσους, ω sup. ου a m. 2, A ‖ δὴ a, δὲ gl, om. O ‖ ἀμφοτέρους ἐν πᾶσιν ἴσοις ἀεὶ ἐκ coni. Reisk, παραθρέψειεν Stroth. sed hoc ipsum verbum stare non potest ‖ 13. ὡς — ἐγένοντο om. O ‖ 14. συνάγειν τὲ αὐτοὺς A ‖ 14. 15. ὄντες σύνεδροι καὶ A ‖ 15. malim καὶ οἱ πατρ. φίλ., omisso σύνεδροι cum Berglero ‖ 17. ἀληθεῖ A ‖ περιήγετο i, ἠπείγετο O. an ἐπήγετο?* ‖ 18. οὕτως Bgl ‖ 18. ἐν — 19. ἔς τε om. O (ἐπὶ habet A) ‖ 19. βρετανίας l ‖ ἠθέλησαν ag, ἡ θέλησις l ‖ εἴς τε i, ἐπὶ A ‖ 20. τὰ] τὸ AB ‖ λείψανον A, non B ‖ 21. 22. 24. εἰς libri ‖ 21. 22. κάλπιν BV, κάλπην Ai, vulgo. videtur Herodianus κάλπις κάλπεως forma uti ‖ 24. παραλαβόντες O, ἀναλ. i, vulgo ‖ 26. τὸν βίον om. l ‖ 27. αὐτῷ] αὐτοῦ vertit P

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Τὰ μὲν δὴ πραχθέντα Σεβήρῳ βασιλεύσαντι ὀκτωκαί- 1
δεκα ἔτεσιν ἐν τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ δεδήλωται· οἱ δ' υἱεῖς
αὐτοῦ, ἤδη νεανίαι, ἅμα τῇ μητρὶ ἐς τὴν Ῥώμην ἠπείγοντο,
ἤδη μὲν κατὰ τὴν ὁδὸν στασιάζοντες πρὸς ἀλλήλους. οὔτε
γὰρ καταγωγαῖς ταῖς αὐταῖς ἐχρῶντο οὔτε συνειστιῶντο ἀλλή-
λοις· πολὺ δὲ τὸ ὕποπτον ἐν ἅπασιν ἐδέσμασί τε καὶ πόμασι,
μή τις αὐτῶν προλαβὼν καὶ λαθών, ἤ τινας ἀναπείσας τῶν
ὑπηρετῶν, δηλητηρίῳ χρήσηται φαρμάκῳ. ταύτῃ γοῦν καὶ 2
τὴν ὁδοιπορίαν ἔτι μᾶλλον ἤπειγον, ἀδεέστερον ἑκάτερος
βιώσεσθαι προσδοκῶν, εἰ ἐν τῇ Ῥώμῃ γένοιντο καὶ τὰ βασί-
λεια διελόμενοι ἐν πλατείᾳ καὶ πολλῇ οἰκήσει καὶ πάσης πό-
λεως μείζονι καθ' ἑαυτὸν ἑκάτερος διάγοι ὡς βούλοιτο.

ὡς δὲ ἀφίκοντο ἐς τὴν Ῥώμην, ὅ τε δῆμος αὐτοὺς δα- 3
φνηφορῶν ὑπεδέξατο ἥ τε σύγκλητος προσηγόρευσεν. ἡγοῦντο
δ' αὐτοὶ μὲν τὴν βασίλειον φέροντες πορφύραν, εἵποντο δ'
ὄπισθεν αὐτοῖς οἱ τὴν ὕπατον ἀρχὴν τότε διέποντες, κάλπιν
φέροντες ἔνθα ἦν τὰ Σεβήρου λείψανα. οἵ τε προσαγορεύον-
τες τοὺς νέους αὐτοκράτορας παριόντες καὶ τὴν κάλπιν προσ-
εκύνουν. ἐκείνην μὲν οὖν παραπέμψαντες, καὶ προπομπεύ- 4
σαντες αὐτῆς, ἀπέθεντο ἐν τῷ νεῷ ἔνθα Μάρκου τε καὶ τῶν
πρὸ αὐτοῦ βασιλέων ἱερὰ μνήματα δείκνυται· ἐπιτελέσαντες
δὲ τὰς νενομισμένας ἱερουργίας ἐπὶ ταῖς βασιλικαῖς εἰσόδοις
ἀνῆλθον ἐς τὰ βασίλεια. διελόμενοι δὲ αὐτὰ ἑκάτερος ᾤκει, 5
παραφράττοντές τε πάσας εἰσόδους, εἴ τινες ἦσαν λανθάνου-
σαι, μόναις δὲ ταῖς δημοσίαις καὶ αὐλείοις ἀνέδην χρώμενοι,
φρουράς τε ἐπιστήσαντες ἰδίᾳ ἑκάτερος, οὐδὲ συνιόντες εἰ μὴ

---

2. *δ'* BVi, *δὲ* A, vulgo ‖ 3. 13. 23. *εἰς* libri ‖ 5. *συνεστιῶντο* BV ‖ 6. *τε εἶχον καὶ* A ‖ *πόμασιν* AB. an *πόμασιν* ⟨*ἦν*⟩?* ‖ 9. *ὁδοιπορείαν* B ‖ 11. *πάσης*] *reliqua urbe* P ‖ 11. 12. *πόλεως*] *πόλει* coni. Markland ‖ 13. *ὅ τε* i, *ὁ δὲ* BV, *ὁ μὲν* A ‖ 14. *αὐτοκράτορας προσηγόρευσεν* Io., male ‖ 16. *κάλπιν* O, *κάλπην* i, vulgo ‖ 17. 18. *προαγορεύοντες* i. *οἱ δὲ προσαγορεύσαντες* vertit P ‖ 18. *παριόντας* Reisk ‖ *κάλπιν* BV, *κάλπην* Ai, vulgo ‖ 19. 20. *καὶ προπομπ. αὐτῆς* fort. spuria ‖ *προπομπεύσαντες*] *προπέμψαντες* A ‖ 20. *ἀπέθεντο* g qui in mg. a m. 1: *γρ. ἀπέθεσαν, ἀπεθέοντο* (sic) a, *ἀπέθεσαν* Ol ‖ 21. *δείκνυνται* i ‖ 22. *ἐπὶ — εἰσόδοις* non vertit P ‖ 23. ⟨*χωρὶς*⟩ vel ⟨*ἰδίᾳ*⟩ *ᾤκει* coni. Sylb. cum codicibus congruit Io. ‖ 25. *δημοσίαις** cum Io., *-οις* Oi ‖ *αὐλίοις* B, male ‖ *ἀναίδην* Ba ‖ *χρώμενοι ἀνέδην* A, corr. litteris *β* et *α* supra positis m. 1, ut vid.

πρὸς ὀλίγον, ὅσον δημοσίᾳ, εἴ ποτε, ὀφθῆναι. ἐπετέλεσαν
δὲ πρὸ ἁπάντων τὴν ἐς τὸν πατέρα τιμήν.
2 ἔθος γάρ ἐστι Ῥωμαίοις ἐκθειάζειν βασιλέων τοὺς ἐπὶ
παισὶ διαδόχοις τελευτήσαντας· τήν τε τοιαύτην τιμὴν ἀπο-
θέωσιν καλοῦσι. μεμιγμένον δέ τι πένθος ἑορτῇ καὶ θρη-
2 σκείᾳ κατὰ πᾶσαν τὴν πόλιν δείκνυται. τὸ μὲν γὰρ σῶμα
τοῦ τελευτήσαντος πολυτελεῖ κηδείᾳ καταθάπτουσιν ἀνθρώ-
πων νόμῳ· κηροῦ δὲ πλασάμενοι εἰκόνα πάντα ὁμοίαν τῷ
τετελευτηκότι ἐπὶ μεγίστης ἐλεφαντίνης κλίνης, ἐς ὕψος ἀρ-
θείσης, προτιθέασιν ἐν τῇ τῶν βασιλείων εἰσόδῳ, χρυσοϋφεῖς
στρωμνὰς ὑποστρωννύντες. ἡ δ' εἰκὼν ἐκείνη ἐν σχήματι
3 νοσοῦντος πρόκειται ὠχριῶσα. τῆς δὲ κλίνης ἑκατέρωθεν
καθέζονται ἐπὶ πλεῖστον τῆς ἡμέρας ἐν μὲν τῷ λαιῷ μέρει
πᾶσα ἡ σύγκλητος, μελαίναις ἐφεστρίσι χρώμενοι, ἐν δὲ τῷ
δεξιῷ γυναῖκες πᾶσαι ὅσαις ἀνδρῶν ἢ πατέρων ἀξίωμα τιμῆς
ἐνδόξου μεταδίδωσιν. οὔτε δὲ χρυσοφοροῦσά τις αὐτῶν ὁρᾶ-
ται οὔτε περιδεραίοις κοσμουμένη, ἀλλὰ λιτὰς ἐσθῆτας λευκὰς
4 ἀμφιεννύμεναι σχῆμα παρέχουσι λυπουμένων. ἑπτὰ μὲν οὖν
ἡμερῶν τὰ εἰρημένα ἐπιτελεῖται· ἰατροί τε εἰσιόντες ἑκάστοτε
προσίασι τῇ κλίνῃ, καὶ δῆθεν ἐπισκεψάμενοι τὸν νοσοῦντα
χαλεπώτερον ἔχειν ἀπαγγέλλουσιν ἑκάστοτε. ἐπὰν δὲ δόξῃ
τετελευτηκέναι, τὴν μὲν κλίνην ἀράμενοι τοῦ τε ἱππικοῦ τά-
γματος εὐγενέστατοι καὶ τῆς συγκλήτου ἐπίλεκτοι νεανίαι κατα-
κομίζουσι διὰ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ, ἔς τε τὴν ἀρχαίαν ἀγορὰν
προτιθέασιν, ἔνθα οἱ Ῥωμαίων ἄρχοντες τὰς ἀρχὰς ἀπόμνυν-
5 ται. ἑκατέρωθεν δὲ βάθρα τινὰ σύγκειται ἐν κλίμακος σχή-
ματι, καὶ ἐπὶ μὲν θατέρου μέρους τῶν εὐγενεστάτων καὶ εὐ-
πατριδῶν χορὸς ἕστηκε παίδων, ἐν δὲ τῷ ἀντικειμένῳ γυναικῶν
τῶν ἐν ἀξιώσει εἶναι δοκουσῶν· ᾄδουσι δὲ ἑκάτεροι ὕμνους
τε καὶ παιᾶνας ἐς τὸν τετελευτηκότα, σεμνῷ μέλει καὶ θρη-
6 νώδει ἐρρυθμισμένους. μετὰ δὲ τοῦτο βαστάσαντες τὴν κλί-

1. εἴ delebat Sylb, aut χρήζοιεν post ποτε addebat ‖ 2. 9. 24. 30. εἰς libri ‖ 4. παισὶ διαδ. Bekk, παισὶν ἢ διαδ. OPgl, διαδ. παισὶ a ‖ τιμὴν OPgl, τελετὴν a ‖ 4. 5. ἀπόθεσιν V ‖ 7. πολυτελῆ V ‖ 8. πλασσάμενοι AV ‖ 8. 9. τῷ τελευτήσαντι O ‖ 10. βασιλέων B ‖ 13. καθίζονται A ‖ 17. οὔτε δὲ περ. BV ‖ περιδερραίοις i ‖ 23. ⟨οἱ⟩ εὐγενέστατοι Reisk ‖ 25. τὰς ἀρχὰς om. i ‖ 29. δοκουσῶν i, *feminarum illustrium* P, δοκούντων O ‖ ᾄδουσι τὲ ἑκ. A ‖ 31. *tollunt iterum* P

νην φέρουσιν ἔξω τῆς πόλεως ἐς τὸ καλούμενον Ἄρεος πεδίον, ἔνθα κατεσκεύασται ἐν τῷ πλατυτάτῳ τοῦ πεδίου τόπῳ τετράγωνόν τι [καὶ] ἰσόπλευρον, ἄλλης μὲν ὕλης οὐδεμιᾶς μετέχον, ἐκ μόνης δὲ συμπήξεως ξύλων μεγίστων ἐς σχῆμα οἰκήματος. πᾶν δὲ ἐκεῖνο ἔνδοθεν μὲν φρυγάνων πεπλήρωται, ἔξωθεν 7 δὲ χρυσοϋφέσι στρωμναῖς ἐλεφαντίνοις τε ἀγάλμασι γραφαῖς τε ποικίλαις κεκόσμηται. ἐπ' ἐκείνῳ δὲ ἕτερον, σχήματι μὲν καὶ κόσμῳ παραπλήσιον, μικρότερον ⟨δ'⟩ ἐπίκειται, πυλίδας ἔχον καὶ θύρας ἀνεῳγυίας. τρίτον τε καὶ τέταρτον, ἀεὶ τοῦ ὑποκειμένου μεῖον, ἐς τελευταῖον βραχύτατον περατοῦται. ἀπεικάσαι τις ἂν τὸ σχῆμα τοῦ κατασκευάσματος φρυκτωρίοις, 8 ἃ τοῖς λιμέσιν ἐπικείμενα νύκτωρ διὰ τοῦ πυρὸς ἐς ἀσφαλεῖς καταγωγὰς τὰς ναῦς χειραγωγεῖ· φάρους δὲ αὐτὰ οἱ πολλοὶ καλοῦσιν. ἐς δὴ τὸ οἴκημα τὸ δεύτερον ἀνακομίσαντες τὴν κλίνην τιθέασιν, ἀρώματά τε καὶ θυμιάματα πάντα ὅσα γῆ φέρει, εἴ τέ τινες καρποὶ ἢ πόαι χυμοί τε συμβαλλόμενοι πρὸς εὐωδίαν, ἀνακομίζονται καὶ σωρηδὸν χέονται· οὔτε γὰρ 9 ἔθνος οὔτε πόλις τις οὔτε τῶν ἐν ἀξιώσει ἢ τιμῇ ἔστιν ὃς μὴ δῶρα ὕστατα ταῦτα πέμπει φιλοτίμως ἐς τιμὴν τοῦ βασιλέως. ἐπὰν δὲ μέγιστον χῶμα ἀρθῇ τῶν ἀρωμάτων πᾶς τε ὁ τόπος πληρωθῇ, ἱππασία περὶ τὸ κατασκεύασμα ἐκεῖνο γίγνεται, πᾶν τε τὸ ἱππικὸν τάγμα περιθεῖ κύκλῳ μετά τινος εὐταξίας καὶ ἀνακυκλώσεως πυρριχίῳ δρόμῳ καὶ ῥυθμῷ. ἅρ- 10 ματά τε περιέρχεται ὁμοίᾳ εὐταξίᾳ, φέροντα τοὺς ἐφεστῶτας ἠμφιεσμένους μὲν τὰς περιπορφύρους ἐσθῆτας, προσωπεῖα δὲ περικειμένους εἰκόνας ἔχοντα ὅσοι Ῥωμαίων ἐνδόξως ἐστρατήγησαν ἢ ἐβασίλευσαν. τούτων δὲ συντελεσθέντων, λαβὼν λαμπάδα ὁ τὴν βασιλείαν διαδεξάμενος προσφέρει τῷ οἰκήματι, οἵ τε λοιποὶ πανταχόθεν πῦρ ἐπιτιθέασι· πάντα δὲ

1. εἰς a ‖ ἄρεος BV, ἄρεως Ai ‖ 2. τόπος O ‖ 3. καὶ eieci ‖ 4. ἐκ O, ἢ ἐκ i ‖ δὲ Sylb, τε libri ‖ εἰς libri ‖ 7. ἐπ' Steph, ὑπ' libri. possis etiam delere ‖ 8. δ' add. Irmisch, δὲ Steph ‖ 10. περατοῦται Scheid, περαιοῦται libri ‖ 11. φρυκτωρείοις A ‖ 13. καταγωγὰς Og, διαγωγὰς a, om. l ‖ δὲ] τε V ‖ πολλοὶ] λοιποὶ A ‖ 17. καὶ om. l ‖ 18. τιμῇ A, τιμῆς BVi ‖ ὃς a, ὡς Ogl ‖ 19. ὕστατα ταῦτα A, τ. ὕ. BVi, vulgo ‖ πέμπειν A ‖ ἐς τ. τ. βασ. deleverim, nisi forte ἐς ταφὴν τ. β. scribendum ‖ 21. 22. γίγνεται a, γίνεται Ogl ‖ 25. περιπορφύρους] περιπορφύρας A, περὶ πορφύραν BVi ‖ δὲ] τὲ V ‖ 26. εἰκόνας ἔχοντα non vertit P ‖ ἐν δόξῃ BV ‖ 29. ἐπιτιθέασι V, περιτιθέασι Ai, ἐπιπεριτιθέασι B

ῥᾷστα ἀνάπτεται [εὐμαρῶς] ὑπὸ τοῦ πυρός, φρυγάνων τε πλή-
11 θους καὶ θυμιαμάτων ἐπινηθέντος. ἐκ δὲ τοῦ τελευταίου
καὶ βραχυτάτου κατασκευάσματος, ὥσπερ ἀπό τινος ἐπάλξεως,
ἀετὸς ἀφίεται σὺν τῷ πυρὶ ἀνελευσόμενος ἐς τὸν αἰθέρα, ὃς
φέρειν ἀπὸ γῆς ἐς οὐρανὸν τὴν τοῦ βασιλέως ψυχὴν πιστεύε-
ται ὑπὸ Ῥωμαίων· καὶ ἐξ ἐκείνου μετὰ τῶν λοιπῶν θεῶν
θρησκεύεται.

3 ταύτην δὴ τὴν τιμὴν ἐκθειάσαντες οἱ παῖδες τὸν πατέρα
ἐπανῆλθον ἐς τὰ βασίλεια. ἐξ ἐκείνου δὲ ἐστασίαζον πρὸς
ἀλλήλους, ἐμίσουν τε καὶ ἐπεβούλευον· πάντα τε ἔπραττεν
ἑκάτερος πειρώμενος τὸν ἀδελφὸν ἀποσκευάσασθαι ἐς αὐτόν
2 τε μόνον περιαγαγεῖν τὴν ἀρχήν. ἐμερίζοντο δὲ καὶ πάν-
των αἱ γνῶμαι, ὅσοι ἐν ἀξιώσει ἢ τιμῇ τινι ἦσαν κατὰ τὴν
πόλιν· ἰδίᾳ γὰρ αὐτῶν ἑκάτερος ἐπέστελλέ τε λανθάνων καὶ
ᾠκειοῦτο, μεγάλαις ὑποσχέσεσι πρὸς αὐτὸν ἀνθέλκων. καὶ
τό γε πλεῖστον μέρος ἐς τὸν Γέταν ἔβλεπε· φαντασίαν γάρ
τινα ἐπιεικείας ἐπεδείκνυτο, μέτριόν τε καὶ πρᾶον ἑαυτὸν
3 τοῖς προσιοῦσι παρεῖχεν, ἐπιτηδεύμασί τε σπουδαιοτέροις ἐχρῆτο,
προσιέμενός τε τοὺς ἐπὶ παιδείᾳ ἐπαινουμένους, ἐσπουδακὼς
τε περὶ παλαίστραν καὶ γυμνάσια ἐλεύθερα· χρηστός τε ὢν
καὶ φιλάνθρωπος τοῖς συνοῦσι, φήμῃ καὶ δόξῃ ἀρίστῃ πλείους
ἐς εὔνοιαν καὶ φιλίαν προυκαλεῖτο. ὁ δ' Ἀντωνῖνος ἐμβρι-
4 θῶς τὰ πάντα καὶ θυμοειδῶς ἔπραττε, πολὺ δὲ ἀπάγων ἑαυ-
τὸν τῶν προειρημένων στρατιωτικοῦ τε καὶ πολεμικοῦ βίου
ἐραστὴς εἶναι προσεποιεῖτο· ὀργῇ τε πάντα πράττων, καὶ ἀπει-
λῶν μᾶλλον ἢ πείθων, φόβῳ καὶ οὐκ εὐνοίᾳ φίλους ἐκτᾶτο.

ὡς στασιάζοντας δὲ τοὺς ἀδελφοὺς ἐν ἅπασιν οἷς ἔπραττον, μέχρι τῶν εὐτελεστάτων ἔργων, ἡ μήτηρ συνάγειν ἐπει-

---

1. aut ῥᾷστα aut εὐμαρῶς delebat Sylb. ταῦτα pro ῥᾷστα coni. Stroth ‖ 1. 2. πλῆθος O ‖ 2. ἐπινηθέντος Locella, ἐπινοηθέντος Ogl, ἐπιθέντος a. g² in mg.: γρ. ἐπιτεθέντος ‖ 4. ἀνελ. — αἰθέρα om. P ‖ ἐς l, εἰς Oag ‖ 5. φέρει V ‖ ἐς i, εἰς O ‖ 7. θρησκεύεται iP, πιστεύεται BV, εἶναι πιστεύεται A ‖ 8. δὴ Bekk², δὲ libri ‖ τὸν O, ἐς τὸν i ‖ 9. ἐς ABgl, εἰς Va ‖ δὲ ⟨ἔτι μᾶλλον⟩ ἐστ. coni. Neumann mus. Rhen. t. 35 (1880) p. 486 ‖ 11. 16. 22. εἰς libri ‖ 14. γὰρ] δὲ l ‖ 15. ἀνέλκων i ‖ 15. 16. καὶ τό γε] τό τε l ‖ 16. γέτταν O, const. ‖ 17. καὶ om. l ‖ 18. προσιοῦσι iP, παροῦσι O ‖ τε] δὲ AB ‖ 19. 20. παιδεία ἐσπουδακότας, περί τε παλ. A ‖ 20. ἐλεύθερα] malim ἐλευθέρια ‖ 21. πλείους] *plurimos* P ‖ 23. καὶ om. l ‖ 26. καὶ ag, om. Ol ‖ 27. ὡς δὲ στασ. τοὺς coni. Sylb ‖ ἐν — 28. ἔργων om. P ‖ 28. ἔργων ⟨εἶδεν⟩ coni. Stroth

ρᾶτο. καί ποτε ἔδοξεν αὐτοῖς, ἵνα δὴ μὴ μένοντες ἐν τῇ 5
Ῥώμῃ ἀλλήλοις ἐπιβουλεύοιεν, νείμασθαι τὴν ἀρχήν. συν-
αγαγόντες δὴ τοὺς πατρῴους φίλους, τῆς τε μητρὸς παρού-
σης, ἠξίουν διαιρεθῆναι τὴν βασιλείαν, καὶ τὰ μὲν ὑπ' Εὐ-
ρώπην πάντα ἔχειν τὸν Ἀντωνῖνον, τὴν δὲ ἀντικειμένην
ἤπειρον Ἀσίαν τε καλουμένην πᾶσαν Γέτᾳ παραδοθῆναι·
οὕτω γὰρ ἔλεγον καὶ θείᾳ τινὶ προνοίᾳ τὰς ἠπείρους διωρί- 6
σθαι τῷ Προποντίδος ῥεύματι. ἤρεσκε δὲ τὸν μὲν Ἀντωνῖ-
νον ἐπὶ τῷ Βυζαντίῳ ἱδρῦσαι στρατόπεδον, τὸν δὲ Γέταν ἐν
Χαλκηδόνι τῆς Βιθυνίας, ὡς ἀντικείμενα ἀλλήλοις τὰ στρα-
τόπεδα φρουροίη τε τὴν ἑκατέρου ἀρχὴν καὶ κωλύοι τὰς δια-
βάσεις. ἐδόκει τε τῆς συγκλήτου βουλῆς τοὺς μὲν Εὐρωπαίους
πάντας ἀπομεῖναι, τοὺς δὲ ἐκεῖθεν ἀπελθεῖν σὺν τῷ Γέτᾳ.
τῇ τε βασιλείᾳ τῇ αὐτοῦ αὐτάρκη ἔσεσθαι ὑποδοχὴν ὁ Γέτας 7
ἔλεγεν ἢ τὴν Ἀντιόχειαν ἢ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, οὐ πολύ τι
τῆς Ῥώμης, ὡς ᾤετο, μεγέθει ἀποδεούσας. τῶν δὲ ὑπὸ με-
σημβρίαν ἐθνῶν Μαυρουσίους μὲν καὶ Νομάδας Λιβύης τε
τὰ παρακείμενα Ἀντωνίνῳ δοθῆναι, τὰ δὲ ἐπέκεινα μέχρις
ἀνατολῆς προσήκειν τῷ Γέτᾳ. ταῦτα δὴ αὐτῶν διατυπούν- 8
των οἱ μὲν ἄλλοι πάντες σκυθρωποῖς προσώποις ἐς γῆν ἔνευ-
σαν· ἡ δὲ Ἰουλία "γῆν μέν" ἔφη "καὶ θάλατταν, ὦ τέκνα,
εὑρίσκετε ὅπως νείμησθε, καὶ τὰς ἠπείρους, ὥς φατε, τὸ πόν-
τιον ῥεῖθρον διαιρεῖ· τὴν δὲ μητέρα πῶς ἂν διέλοισθε, καὶ
πῶς ἡ ἀθλία ἐγὼ ἐς ἑκάτερον ὑμῶν νεμηθείην ἢ τμηθείην;
πρῶτον δὴ ἐμὲ φονεύσατε, καὶ διελόντες ἑκάτερος παρ' ἑαυτῷ
τὸ μέρος θαπτέτω· οὕτω γὰρ ἂν μετὰ γῆς καὶ θαλάττης ἐς

2. *νείμ. δὲ τὴν* A ‖ 3. *μητρὸς* om. l ‖ 6. *καλουμένην πᾶσαν* a et Io., *πᾶσαν καλουμ.* Ogl ‖ *γέτταν παραδοῦναι* AB ‖ 7. 8. *διωρίσθαι* A, *διοικεῖσθαι* BV, *διῃρῆσθαι* i, vulgo ‖ 9. *ἱδρύσθαι* V ‖ *τὸ στρατόπεδον* Io. ‖ 10. *χαλκηδόνι* AB, et Io. (*χαλκιδῶνι*), *καλχηδόνι* i, vulgo. in V *καλχηδόνι* correctum in *χαλκηδόνι* ‖ 10. 11. *στρατόπεδα* AVag, *στρατεύματα* Bl ‖ 13. *ἀπομεῖναι*] *ὑπομεῖναι* ex Reiskii coniectura scripserunt Wolf et Bekk ‖ *ἀπελθεῖν*] *ἀνελθεὶν* scripsit Bekk ‖ 15. *τι* om. cod. Schotti ‖ 16. *ὡς ᾤετο* om. P ‖ *ἀποδεούσας* Ol et Stephani 'quidam vet.', *ἀπολειπούσας* a, vulgo, *ἀπολιπούσας* g, qui in mg. a m. 1: *γρ. ἀποδεούσας* ‖ *δὲ*] *μὲν* V ‖ 16. 17. *μεσημβρίαν* O, *μεσημβρίᾳ* i, vulgo ‖ 17. *μὲν* om. A ‖ 17. 18. *Λιβύης τε τὰ παρακείμενα* om. P ‖ 18. *ἀντωνίω* V, *ἀντωνίνου* B ‖ *δοθῆναι* O, *παραδοθῆναι* i, vulgo ‖ 21. *θάλατταν**, *θάλασσαν* libri ‖ 24. *ἐγὼ* et *ἢ τμηθείην* om. Io., bene ‖ 24. 26. *εἰς* libri ‖ 25. *δὴ* iP, *δὲ* OIo. ‖ 26. *οὕτω* — p. 110, 1. *μερισθείην* om. Io., recte opinor

9 ὑμᾶς μερισθείην.” ταῦτα δὲ λέγουσα μετὰ δακρύων καὶ οἰμωγῆς, ἀμφοτέροις τε τὰς χεῖρας περιβάλλουσα καὶ ὑπὸ τὰς ἀγκάλας ἄγουσα, συνάγειν ἐπειρᾶτο. πάντας δὲ οἴκτου καταλαβόντος διελύθη τὸ συνέδριον, ἥ τε σκέψις ἀπεδοκιμάσθη· ἑκάτερός τε ἐς τὰ ἑαυτοῦ βασίλεια ἀνεχώρησε.

4 τὸ δὲ μῖσος καὶ ἡ στάσις ηὔξετο. εἴτε γὰρ ἡγεμόνας ἢ ἄρχοντας ἔδει ποιεῖν, ἑκάτερος τὸν ἑαυτοῦ φίλον προάγειν ἤθελεν, εἴτε δικάζοιεν, τὰ ἐναντία ἐφρόνουν, ἐπ' ὀλέθρῳ τῶν δικαζομένων ἔσθ' ὅτε· πλέον γὰρ ἦν παρ' αὐτοῖς τοῦ δικαίου τὸ φιλόνεικον. ἔν τε τοῖς θεάμασι περὶ τὰ ἐναντία
2 ἐσπούδαζον. πάντα τε εἴδη ἐπιβουλῆς ἐξήρτυον, οἰνοχόους τε καὶ ὀψοποιοὺς ἀνέπειθον ἐμβαλεῖν δηλητήρια φάρμακα. οὐ ῥᾳδίως δὲ αὐτῶν οὐδετέρῳ προυχώρει, ἐπειδὴ μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ φρουρᾶς διῃτῶντο. τέλος δὲ μὴ φέρων ὁ Ἀντωνῖνος, ἀλλ' ὑπὸ τῆς περὶ τὴν μοναρχίαν ἐπιθυμίας ἐλαυνόμενος, διέγνω δρᾶσαί τι ἢ παθεῖν γενναῖον, διὰ ξίφους
3 χωρήσας καὶ φόνου· μὴ προχωρούσης γὰρ τῆς λανθανούσης ἐπιβουλῆς, ἀναγκαίαν ἡγήσατο τὴν κινδυνώδη τε καὶ ἀπεγνωσμένην . . . . τῆς μὲν διὰ στοργήν, τοῦ δὲ δι' ἐπιβουλήν.

Γέτας μὲν δὴ καιρίως τρωθείς, προσχέας τὸ αἷμα τοῖς τῆς μητρὸς στήθεσι, μετήλλαξε τὸν βίον· ὁ δ' Ἀντωνῖνος κατεργασθέντος αὐτῷ τοῦ φόνου προπηδᾷ τοῦ δωματίου θέων,
4 φερόμενός τε δι' ὅλων τῶν βασιλείων ἐβόα μέγαν κίνδυνον ἐκπεφευγέναι μόλις τε σωθῆναι. τούς τε στρατιώτας, οἳ φρουροῦσι τὰ βασίλεια, κελεύει αὐτὸν ἁρπάσαντας ἀπάγειν ἐς τὸ

---

1. δὲ] δὴ 1 ‖ καὶ om. 1 ‖ 3. ἄγουσα] λαβοῦσα Io. ‖ 3. 4. καταλαβόντος] λαβόντος Io., bene ‖ 4. σκῆψις O ‖ 5. εἰς libri ‖ 10. ἔν τε τοῖς* (in B hoc exstare perperam rettulit Irmisch), ἐν τοῖς O, ἔν τε i, vulgo ‖ 11. τε] δὲ AV ‖ 13. προυχώρει AIo., προεχώρει BVi, vulgo ‖ 15. τὴν om. V ‖ 16. ξίφου A ‖ 18. τε om. O ‖ 19. brevissime Io.: ἐλαυνόμενος διὰ ξίφους ἐχώρησεν, καὶ τὸν ἀδελφὸν ἐπὶ τοῖς στήθεσι τῆς μητρὸς καταφυγόντα διεχρήσατο. A lacunam interpolando explevit: ἀπεγνωσμένην· ὅθεν καί ποτε περὶ τὴν μητέρα παραγεγονότων τοῦ μὲν γέττα διὰ στοργὴν, ὁ δ' ἀντωνῖνος δι' ἐπιβουλὴν, ἐξεκέντησε τὸν ἀδελφόν. γέττας μὲν δὴ . . . nec ex P qui et ipse ariolatus est quicquam auxilii petendum. de recentiorum conaminibus v. Ritschl op. t. I p. 541 sq. ‖ 19. τῆς i, τὴν BV ‖ 21. τρωθεὶς καιρίως i ‖ τὸ αἷμα om. O ‖ 22. στήθεσι τὰ ἔγκατα μετήλλ. A ‖ 24. τε om. 1 ‖ 26. ἁρπάσαντες V ‖ εἰς a

στρατόπεδον, ὡς ἂν σωθῇ φυλαχθεὶς ἐκεῖ· μείνας γὰρ ἐπὶ τῆς βασιλείου αὐλῆς ἔλεγεν ἀπολεῖσθαι. πιστεύσαντές τε ἐκεῖνοι, τό τε πεπραγμένον ἔνδον οὐκ εἰδότες, θέοντι αὐτῷ [καὶ φερομένῳ] συνεξέδραμον πάντες. ταραχή τε τὸν δῆμον κατεῖχεν ὁρῶντα περὶ δείλην διὰ μέσης φερόμενον τῆς πόλεως δρόμῳ τὸν βασιλέα. ὡς δὲ εἰσέπεσεν ἐς τὸ στρατόπεδον ἔς 5
τε τὸν νεών, ἔνθα τὰ σημεῖα καὶ τὰ ἀγάλματα τοῦ στρατοπέδου προσκυνεῖται, ῥίψας ἑαυτὸν ἐς γῆν ὡμολόγει τε χαριστήρια ἔθυέ τε σωτήρια. ὡς δὲ διηγγέλη τοῦτο τοῖς στρατιώταις, ὧν οἳ μὲν ἤδη περὶ λουτρὰ εἶχον οἳ δὲ ἀνεπαύοντο, πάντες ἐκπλαγέντες συνέθεον. ὃ δὲ προελθὼν τὸ μὲν πρα- 6
χθὲν εὐθέως οὐχ ὡμολόγησεν, ἐβόα δὲ πεφευγέναι κίνδυνον καὶ ἐπιβουλὴν πολεμίου καὶ ἐχθροῦ, τὸν ἀδελφὸν λέγων, μόλις τε καὶ μετὰ πολλῆς μάχης τῶν ἐχθρῶν κεκρατηκέναι, κινδυνευσάντων δὲ ἀμφοτέρων κἂν ἕνα ἑαυτὸν βασιλέα τετηρῆσθαι ὑπὸ τῆς τύχης. τοιαῦτα δή τινα πλαγίως ἐμφαίνων νοεῖσθαι μᾶλλον ἐβούλετο τὰ πραχθέντα ἢ ἀκούεσθαι. ὑπ- 7
ισχνεῖται δὲ αὐτοῖς ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας καὶ μοναρχίας ἑκάστῳ μὲν στρατιώτῃ δισχιλίας καὶ πεντακοσίας δραχμὰς Ἀττικάς, προστίθησι δὲ τῷ σιτηρεσίῳ ἄλλο τοῦ τελουμένου ἥμισυ. κελεύει τε ἀπελθόντας αὐτοὺς ἤδη ὑποδέχεσθαι ἔκ τε τῶν ναῶν καὶ τῶν θησαυρῶν τὰ χρήματα, μιᾶς [τε] ἡμέρας ἀφειδῶς ἐκχέας πάντα ὅσα ἔτεσιν ὀκτωκαίδεκα ὁ Σεβῆρος ἤθροισέ τε καὶ κατέκλεισεν ἐξ ἀλλοτρίων συμφορῶν. οἱ δὲ 8
στρατιῶται τοσοῦτον χρημάτων πλῆθος ἀκούσαντες, καὶ συνέντες τὸ πεπραγμένον ἤδη καὶ τοῦ φόνου διαβοήτου γενομένου ὑπὸ τῶν ἔνδοθεν φυγόντων, μόνον τε αὐτοκράτορα ἀναγορεύουσιν αὐτὸν καὶ τὸν Γέταν καλοῦσι πολέμιον.

ἐπιμείνας δὲ ὁ Ἀντωνῖνος τῆς νυκτὸς ἐκείνης ἐν τῷ 5

1. φυλαχθεὶς (φυλαχθῇς V) ἐκεῖ Ogl, ἐκεῖ φυλ. a, vulgo ‖ μείνας] μεῖναι V, μεῖναι B ‖ 3. τό τε] τὸ A Io. ‖ 3. 4. καὶ φερομένῳ omisi cum Io. et P ‖ 4. 5. κατεῖχε τὸν δῆμον a ‖ 5. ὁρῶντας Io. ‖ post ὁρῶντα repetit τὸν δῆμον A ‖ φερόμενον om. BV ‖ 6. εἰσέπεσεν AV, εἰσεπήδησεν Io., ἐπέπεσεν l, ἐσέπεσεν Bag ‖ 6. 8. εἰς libri ‖ 7. νεὼν ABi, νεὸν V, ναὸν Io. ‖ 8. ῥίψας τέ αὐτὸν V ‖ 13. καὶ ante ἐχθροῦ om. O ‖ τὸν ἀδελφὸν λέγων fort. spuria ‖ 14. τῶν ἐχθρῶν ex τὸν ἐχθρὸν corr. a m. 1, ut vid., A ‖ 15. ἑαυτῶν Aa ‖ βασιλέα om. V ‖ 15. 16. τετηρεῖσθαι Ba ‖ 17. τὰ λεχθέντα l ‖ 22. τε cum Berglero seclusit Bekk². γε coni. Steph ‖ 25. τοσούτων Ai ‖ 26. ἤδη καὶ Bekk², ἤδη τε καὶ libri ‖ 27. φυγόντων coni. Sylb, φευγόντων Oi, vulgo ‖ τε om. O ‖ 28. πολέμιον καλοῦσι l

νεῷ τοῦ στρατοπέδου, θαρρήσας τε καὶ ταῖς ἐπιδόσεσιν οἰκειω-
σάμενος τοὺς στρατιώτας, ἐς τὴν σύγκλητον κατῆλθε μετὰ
παντὸς τοῦ στρατοῦ, ὡπλισμένου μᾶλλον ἢ ἔθος ἐστὶ βασι-
λέως προπομπεύειν. εἰσελθὼν δὲ καὶ θύσας, τοῦ τε βασι-
2 λείου ἐπιβὰς θρόνου, ἔλεξε τοιάδε.· "οὐκ ἀγνοῶ μὲν ὅτι πᾶς
οἰκείου φόνος εὐθέως ἀκουσθεὶς μεμίσηται, τό τε ὄνομα
ταῖς ἀκοαῖς ἅμα τῷ προσπεσεῖν εὐθὺς φέρει χαλεπὴν δια-
βολήν. τοῖς μὲν γὰρ δυστυχήσασιν ἔλεος, τοῖς δὲ κρατήσασι
φθόνος παρακολουθεῖ· καὶ τὸ μὲν ἡττηθὲν ⟨ἐν⟩ τοῖς τοιού-
3 τοις ἀδικεῖσθαι, τὸ δὲ νικῆσαν ἀδικεῖν δοκεῖ. πλὴν εἴ τις
ὀρθῇ κρίσει καὶ μὴ διαθέσει τῇ πρὸς τὸν πεσόντα τὸ πεπρα-
γμένον λογίζοιτο, τήν τε αἰτίαν αὐτοῦ καὶ τὴν ὑπόθεσιν ἐξε-
τάζοι, εὕροι ἂν ὁμοῦ καὶ εὔλογον καὶ ἀναγκαῖον τὸν μέλλοντα
πείσεσθαι δεινὸν ἀμύνασθαι μᾶλλον ἢ ἀναμεῖναι· τῇ μὲν γὰρ
συμφορᾷ τοῦ πεσόντος καὶ ἀνανδρίας ψόγος παρακολουθεῖ,
ὁ δὲ κρατήσας ἅμα τῷ σεσῶσθαι καὶ δόξαν ἀνδρείας ἀπ-
4 ηνέγκατο. τὰ μὲν οὖν ἄλλα, ὅσα διὰ δηλητηρίων φαρμάκων
καὶ διὰ πάσης ἐνέδρας ἐπεβούλευσέ μοι, ἔνεστιν ὑμῖν καὶ
διὰ βασάνων χωρήσασι μαθεῖν· καὶ γὰρ διὰ τοῦτο τοὺς ἐκεί-
νου ἐν τοῖς ὑπηρέταις ἐκέλευσα παρεῖναι, ὅπως εὕρητε τὴν
ἀλήθειαν. εἰσὶ δέ τινες αὐτῶν [καὶ] ἤδη ἐξετασθέντες, καὶ
τῆς ἐξετάσεως ἐπακοῦσαι δύνασθε. τὸ δ' οὖν τελευταῖον ἐπ-
ῆλθέ μοι παρὰ τῇ μητρὶ ὄντι ξιφήρεις ἔχων τινὰς ἐς τοῦτο
5 παρεσκευασμένους. ὅπερ ἐγὼ προμηθείᾳ πολλῇ καὶ ἀγχινοίᾳ
συνεὶς ἠμυνάμην ὡς πολέμιον, ἐπεὶ μήτε γνώμην ἔτι μήτε

1. τοῦ στρατοπέδου om. P ‖ ὡς καὶ ταῖς vel ὡς δὴ καὶ ταῖς aut ὥς γε καὶ ταῖς coni. Steph ‖ 1. 2. ὠκειωσάμενος AB ‖ 2. εἰς libri ‖ 3. 4. βασιλέως προπομπεύειν Ol, βασιλέα προπομπεύειν ag, βασιλέα προπέμπειν Wolf. an βασιλέα προπέμπουσιν?* ‖ 5. 6. πᾶς ἐξ οἰκείου — 16. 17. ἀπηνέγκατο habet Macarius ‖ 7. transposuerim ταῖς ἀκοαῖς post προσπεσεῖν et expunxerim εὐθὺς, pro quo εὐθέως O ‖ εὐθέως ἐγείρει μίασμα. τοὶς μὲν A ‖ 9. ἐν add. Bergler et Reisk ‖ τοῖς bis scriptum in V ‖ 12. τήν — ἐξετάζοι om. Macar. ‖ 13. ἂν ἴσως ὁμοῦ Mac. ‖ 14. ἀναμεῖναι Nauck Mél. Gr.-Rom. II p. 226, ὑπομεῖναι libri ‖ 14. 15. ὅτι τῇ μὲν συμφορᾷ τοῦ πίπτοντος Mac. ‖ 15. ἀνανδρίας gl Macar. et A ex corr. a m. 1, ut vid., -είας ceteri ‖ 20. ἐν τοὶς ὑπηρέταις seclusit Wolf. τοῖς om. l. Reiske πιστοτάτους vel φιλτάτους post ἐκείνου addebat. ego cum P: *omnes illius ministros* πάντας τοὺς ἐκείνου ὑπηρέτας scripserim ‖ 21. καὶ seclusi ‖ 22. δύνασθαι A ‖ 23. ξιφήρεις, ει corr. a m. 1, ut vid., ex η, A ‖ ἐς ag, εἰς Ol ‖ 24. ὅθεν ἐγὼ προθυμία V ‖ προμυθείᾳ (sic) a ‖ προμηθείᾳ — ἀγχινοίᾳ et 25. ὡς om. P

ὁρμὴν ἔφερεν ἀδελφοῦ. ἀμύνεσθαί τε τοὺς ἐπιβουλεύοντας
οὐ μόνον δίκαιον ἀλλὰ καὶ σύνηθες. αὐτὸς γοῦν ὁ τῆσδε
τῆς πόλεως κτίστης Ῥωμύλος οὐκ ἤνεγκεν ἀδελφὸν ὑβρίσαντα
μόνον ἐς τὰ ἐκείνου ἔργα. σιγῶ Γερμανικὸν . . . . τὸν Νέ- 6
ρωνος καὶ Τίτον τὸν Δομετιανοῦ. Μᾶρκος αὐτός, φιλοσο-
φίαν καὶ ἐπιείκειαν προσποιούμενος, Λουκίου τὴν ὕβριν οὐκ
ἤνεγκεν ὄντος γαμβροῦ, ἀλλ' ἐξ ἐπιβουλῆς αὐτὸν ἀπεσείσατο.
ἐγὼ δὲ δηλητηρίων παρεσκευασμένων, ξίφους ἐπῃωρημένου,
τὸν ἐχθρὸν ἠμυνάμην· τοῦτο γὰρ αὐτῷ τοὔνομα ἐδίδου τὰ
ἔργα. ὑμᾶς δὲ χρὴ πρῶτον μὲν θεοῖς εἰδέναι χάριν ὅτι κἂν 7
τὸν ἕτερον ὑμῖν τῶν βασιλέων ἔσωσαν, παύσασθαι δὲ ἤδη
τὰς ψυχὰς καὶ τὰς γνώμας διῃρημένους, ἐς ἕνα δὲ βλέποντας
ἀμερίμνως βιοῦν. βασιλείαν δὲ ὁ Ζεύς, ὥσπερ αὐτὸς ἔχει
θεῶν μόνος, οὕτω καὶ ἀνθρώπων ἑνὶ δίδωσι." τοιαῦτα εἰπὼν
μεγάλῃ βοῇ, θυμοῦ πεπληρωμένος, βλέμματι δριμεῖ ἀφορῶν
ἐς τοὺς ἐκείνου φίλους, τρέμοντάς τε καὶ ὠχριῶντας τοὺς
πλείστους καταλιπών, ἀνέδραμεν ἐς τὰ βασίλεια.

εὐθὺς δὲ πάντες ἐφονεύοντο οἱ ἐκείνου οἰκεῖοί τε καὶ 6
φίλοι, καὶ οἱ ὄντες ἐν τοῖς βασιλείοις ἔνθα ἐκεῖνος ᾤκει· ὑπ-
ηρέται τε πάντες ἀνῃροῦντο· οὐδέ τις ἦν φειδὼ ἡλικίας, οὐδὲ
μέχρι νηπίων. τὰ δὲ πτώματα συρόμενα μεθ' ὕβρεως πάσης
ἁμάξαις ἐπιτεθέντα καὶ ἔξω τῆς πόλεως κομισθέντα σωρηδὸν
κατεπίμπρατο ἢ ὁπωσδὴ ἐρρίπτετο. οὐδεὶς δὲ περιεγένετο 2
τῶν κἂν μετρίως ἐκείνῳ γνωσθέντων. ἀθληταὶ δὲ καὶ ἡνίο-
χοι ὑποκριταί τε πάσης μούσης καὶ ὀρχήσεως, πᾶν τε ὅπερ
ἐκεῖνος δι' ἡδονῆς ἔσχε θέαμα ἢ ἄκουσμα, διεφθείρετο. τῆς
τε συγκλήτου βουλῆς ὅσοι γένει ἢ πλούτῳ ὑπερεῖχον, ἐπὶ
βραχυτάταις ἢ οὐδ' ὑφεστώσαις αἰτίαις ἐκ τῆς τυχούσης δια-
βολῆς, ὡς ἐκείνου φίλοι, ἀνῃροῦντο. τήν τε Κομόδου ἀδελ- 3

1. τοὺς O, αὐτοὺς i, αὖ τοὺς Steph ‖ 4. 12. 16. 17. εἰς libri ‖ 4. lacunam sic explebat Sylb: Γερμ. ⟨τὸν Τιβερίου, Βρεττανικὸν⟩ τὸν Νέρ. ‖ 4. 5. νέρωρος V, νέρωνα l ‖ 6. ἐπιείκιαν Bl ‖ 7. ἀλλ' — ἀπεσείσατο om. P ‖ 8. ξίφους τε ἐπῃωρ. vertit P ‖ ἀπηωρημένου A ‖ 9. ἐδίδου τοὔνομα l ‖ 11. παύσασθαι gl, παύσασθε Oa ‖ δὲ Ai, δὴ BV ‖ 12. διῃρημένους Bgl, διῃρημένοι AVa ‖ βλέποντες a ‖ 13. 14. μόνος ἔχει θεῶν l, ἔχει μόνος θεῶν ag ‖ 14. τοιαῦτα Ogl, ταῦτα a P. 'legitur etiam τοιαῦτα' Steph ‖ 15. πεπληρωμένη l ‖ 17. εἰς τὰ βασίλεια ἀνέδραμεν a ‖ 20. 21. οὐδὲ μέχρι Bekk², οὔτε μ. libri ‖ 21. συρόμενα Irmisch (idem ego conieceram), φερόμενα libri, vulgo ‖ πάσαις i ‖ 22. καὶ om. i ‖ 23. δὲ] γὰρ l ‖ 24. δὲ] τε?* ‖ 25. ὅπερ om. l

φήν, πρεσβῦτιν ἤδη καὶ πρὸς πάντων βασιλέων ὡς Μάρκου
θυγατέρα τετιμημένην, ἀπέκτεινεν, αἰτίαν ἐπαγαγὼν ὡς δα-
κρυσάσῃ παρὰ τῇ μητρὶ αὐτοῦ ἐπὶ τῷ τοῦ παιδὸς φόνῳ.
τήν τε γυναῖκα γενομένην ἑαυτοῦ, Πλαυτιανοῦ θυγατέρα,
οὖσαν [δὲ] ἐν Σικελίᾳ, τόν τε ἀνεψιὸν αὐτοῦ Σεβήρῳ τε
ὁμώνυμον, καὶ τὸν Περτίνακος υἱόν, τῆς τε Κομόδου ἀδελ-
φῆς Λουκίλλης υἱόν, καὶ εἴ τι γένος ἦν βασιλικὸν ἢ ἐν συγ-
4 κλήτῳ ἐξ εὐπατριδῶν καταβαῖνον, πᾶν ἐξέκοψεν. ἔς τε τὰ
ἔθνη πέμπων, ἡγεμόνας τε καὶ ἐπιτρόπους ὡς ἐκείνου φίλους
διεχρήσατο πάντας. πᾶσά τε νὺξ ἔφερε φόνους παντοδαπῶν
ἀνθρώπων. τάς τε τῆς Ἑστίας ἱερείας ζώσας κατώρυττεν ὡς
μὴ φυλαττούσας τὴν παρθενίαν. τὸ δὲ τελευταῖον καὶ μή-
ποτε γενόμενον ἔργον· ἱπποδρομίαν μὲν ἐθεᾶτο, ἀπέσκωψε
δέ τι τὸ πλῆθος ἐς ἡνίοχον περὶ ὃν ἐκεῖνος ἐσπουδάκει· ὃ
δὲ οἰηθεὶς αὐτὸς ὑβρίσθαι κελεύει τῷ πλήθει προσπεσεῖν τὸ
στράτευμα, ἀπάγειν τε καὶ φονεύειν τοὺς κακῶς τὸν ἡνίοχον
5 εἰπόντας. οἱ δὲ στρατιῶται τοῦ βιάζεσθαί τε καὶ ἁρπάζειν
λαβόντες ἐξουσίαν, οὐκέτι διακρίνοντες τίνες ἦσαν οἱ προ-
πετέστερον φθεγξάμενοι (καὶ γὰρ ἦν εὑρίσκειν ἀδύνατον ἐν
δήμῳ τοσούτῳ μηδενὸς ὁμολογοῦντος) ἀφειδῶς τοὺς ἐντυγχά-
νοντας ἀπάγοντες ἀνῄρουν, ἢ ἀφαιρούμενοι ἅπερ εἶχον ὥσπερ
λύτρα μόλις ἐφείδοντο.

7 τοιαῦτα δὴ πράττων, ὑπό τε τῆς τῶν ἔργων συνέσεως
ἐλαυνόμενος καὶ πρὸς τὴν ἐν τῇ πόλει διατριβὴν ἀπεχθῶς
ἔχων, ἀποδημῆσαι τῆς Ῥώμης ἠθέλησεν ὡς δὴ διοικήσων τὰ
2 ἐν τοῖς στρατοπέδοις καὶ τὰ ἔθνη ἐποψόμενος. ἀπάρας δὴ
τῆς Ἰταλίας, ἐπί τε ταῖς ὄχθαις τοῦ Ἴστρου γενόμενος, διῴκει
[δὴ] τὰ ἀρκτῷα τῆς ἀρχῆς μέρη, γυμνάσια τοῦ σώματος ποιού-
μενος ἡνιοχείας καὶ θηρίων παντοδαπῶν συστάδην ἀναιρέσεις,

---

1. πρεσβύτην Ba ‖ πρὸς] πρὸ V ‖ βασιλέων om. Io. ‖ 2. 3. δακρύσασα V ‖ 3. τοῦ om. i ‖ 4. ἑαυτοῦ] αὐτοῦ g, αὐτῷ Io. qui Πλαυτίαν pro Πλαυτιανοῦ θυγατέρα. ἑαυτοῦ τὴν θυγατέρα πλαυτιανοῦ A ‖ 5. δὲ omisi cum Io. ‖ 7. ἢ om. Io. ‖ 8. 14. εἰς libri ‖ 10. διεχρ. πάντας Io., π. δ. Oi, vulgo ‖ πᾶσά τε Io., πᾶσα δὲ Oi ‖ 17. τοῦ βιάζεσθαί τε λαβόντες ἐξουσίαν καὶ ἁρπάζειν l ‖ 18. διακρίνοντες Reisk, διεκρίνοντο Oi et Io. ap. Vales. p. 825 (Suid. v. Ἀντωνῖνος) ‖ 21. ἀπάγοντες om. P ‖ 23. δὴ] δὲ Io. ‖ συνέσεως] συνειδήσεως, quod coni. Sylb, habet A ‖ 24. ἀπεχθῶς] ἐπαχθῶς A ‖ 26. δὴ Sylb, δὲ libri, vulgo ‖ 28. δὴ om. A ‖ 29. συσταδὸν i

δικάζων μὲν σπανίως, πλὴν νοῆσαι τὸ κρινόμενον εὐφυὴς ἦν εὐθίκτως τε πρὸς τὰ λεχθέντα ἀποκρίνασθαι. ᾠκειώσατο δὲ 3
καὶ πάντας τοὺς ἐπέκεινα Γερμανούς, ἔς τε φιλίαν ὑπηγάγετο, ὡς καὶ συμμάχους παρ' αὐτῶν λαβεῖν καὶ τοῦ σώματος [ἑαυτοῦ] φρουροὺς [ποιήσασθαι], γενναίους τε καὶ ὡραίους ἐπιλεξάμενος. πολλάκις δὲ καὶ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀποθέμενος χλαμύδα ἠμφιέννυτο τὰ Γερμανῶν περιβλήματα, ἔν τε χλαμύσιν αἷς εἰώθασιν, ἀργύρῳ πεποικιλμέναις, ἑωρᾶτο· κόμας τε τῇ κεφαλῇ ἐπετίθετο ξανθὰς καὶ ἐς κουρὰν τὴν Γερμανῶν ἠσκημένας. τούτοις δὴ χαίροντες οἱ βάρβαροι ὑπερηγάπων αὐ- 4
τόν. ἔχαιρον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ Ῥωμαίων στρατιῶται, μάλιστα μὲν διὰ τὰς τῶν χρημάτων ἐπιδόσεις, αἷς ἀφειδῶς προσεφέρετο αὐτοῖς, ὅτι τε πᾶν ὡς στρατιώτης ἔπραττεν, εἴτ' ὄρυγμά τι ὀρύττειν ἔδει, σκάπτων πρῶτος, εἴτε ῥεῖθρον γεφυρῶσαι ἢ βάθος χῶσαι· πᾶν θ' ὃ χειρῶν ἢ καμάτου σώματος ἔργον, πρῶτος εἰργάζετο. τράπεζάν τε εὐτελῆ παρετίθετο, ἔσθ' ὅπῃ 5
καὶ ξυλίνοις ἐς ποτὸν καὶ ἐδέσματα χρώμενος σκεύεσιν. ἄρτον τε προσεφέρετο αὐτοσχέδιον· σῖτον γὰρ ἀλέσας τῇ ἑαυτοῦ χειρί, ὃ ἤρκει μόνῳ, μᾶζάν τε ποιήσας καὶ ἐπ' ἀνθράκων ὀπτήσας ἐσιτεῖτο. καὶ πάντων μὲν τῶν πολυτελῶν ἀπείχετο, 6
ὅσα δὲ εὐτελέστατα καὶ τοῖς πενεστάτοις τῶν στρατιωτῶν εὐμαρῆ, τούτοις ἐχρῆτο. συστρατιώτης τε ὑπ' αὐτῶν μᾶλλον ἢ βασιλεὺς καλούμενος χαίρειν προσεποιεῖτο. τὰ πλεῖστά τε αὐτοῖς συνώδευε περιπατῶν, σπανίως ὀχήματος ἢ ἵππου ἐπιβαίνων, τά τε ὅπλα βαστάζων ἑαυτῷ. ἔστι δ' ὅτε καὶ τὰ 7
τῶν στρατοπέδων σύμβολα, ἐπιμήκη τε ὄντα καὶ χρυσοῖς ἀναθήμασι πολλοῖς κεκοσμημένα, μόλις ὑπὸ τῶν γενναιοτάτων στρατιωτῶν φερόμενα, ἐπιθεὶς τοῖς ὤμοις ἔφερεν αὐτός. διὰ δὴ ταῦτα καὶ τὰ τούτοις ὅμοια ὡς στρατιωτικὸς ὑπ' αὐτῶν

1. εὐφυὴς Irmisch ex Berglero, εὐθὺς libri ‖ 2. εὐθίκτως gl, εὐοίκτως a, εὐθήκτως BV, εὐθέως A ‖ τε] δὲ A ‖ 4. 5. ἑαυτοῦ et 5. ποιήσασθαι omisi cum Io. ‖ 5. ⟨τοὺς⟩ γενναίους Reisk ‖ 5. 6. ἐπιλεξάμενον, quod coni. Steph, habet g ‖ 9. εἰς libri ‖ τὴν A, τῆς BVi. τῶν Steph ‖ 12. αἷς] ἃς A ‖ 13. ὅτι] ἔτι l ‖ ὡς i, ὁ O ‖ εἴτ' g, εἴτε Oal, vulgo ‖ 13. 14. ὄρυγμά τι i, ὀρύγματι A, ὀρύγματα BV ‖ 15. πάνθ' ὃ Aa ‖ χειρῶν] χεῖρον AB ‖ 16. πρῶτος τε εἰργ. l ‖ ὅπῃ] ὅτε A ‖ 17. alt. καὶ om. BV ‖ 18. σῖτον] σίτου coni. Steph ‖ γὰρ] τὲ γὰρ A ‖ ἀλήσας a ‖ 20. ἐπτήσας BV ‖ 24. ὀχήματος Ogl, ἅρματος a. 'quidam lib. ὀχήματος' Steph ‖ 26. τῶν om. V ‖ τε addidi ex O. at fort. post μόλις (27.) transponendum erat ‖ καὶ om. l

ἐφιλεῖτο καὶ ὡς γενναῖος ἐθαυμάζετο· καὶ γὰρ ἦν θαύματος
ἄξιον ἐν μικρῷ πάνυ τὸ μέγεθος σώματι γενναίων πόνων
ἄσκησις τοσαύτη.

8 ἐπεὶ δὲ τὰ παρὰ τῷ Ἴστρῳ στρατόπεδα διῴκησε κατῆλθέ
τε ἐς Θρᾴκην Μακεδόσι γειτνιῶσαν, εὐθὺς Ἀλέξανδρος ἦν,
καὶ τήν τε μνήμην αὐτοῦ παντοίως ἀνενεώσατο, εἰκόνας τε
καὶ ἀνδριάντας ἐν πάσαις πόλεσιν ἀναστῆναι ἐκέλευσε, τήν
τε Ῥώμην ἐπλήρωσεν ἀνδριάντων καὶ εἰκόνων, ἐν τῷ Καπε-
τωλίῳ καὶ ἐν ἄλλοις ἱεροῖς, τῆς πρὸς Ἀλέξανδρον συναφείας·
2 ἔσθ' ὅπου δὲ καὶ χλεύης εἴδομεν ἀξίας εἰκόνας ἐν γραφαῖς,
ἑνὸς σώματος ὑπὸ περιφερείᾳ κεφαλῆς μιᾶς ὄψεις ἡμιτόμους
δύο, Ἀλεξάνδρου τε καὶ Ἀντωνίνου. προῄει δὲ αὐτὸς ἐν
Μακεδονικῷ σχήματι, καυσίαν τε ἐπὶ τὴν κεφαλὴν φέρων
καὶ κρηπῖδας ὑποδούμενος. ἐπιλεξάμενός τε νεανίας καὶ
στρατεύσας Μακεδονικὴν ἐκάλει φάλαγγα, τούς τε ἡγουμένους
3 αὐτῆς φέρειν τὰ τῶν ἐκείνου στρατηγῶν ὀνόματα. ἀπό τε
Σπάρτης μεταπεμψάμενος νεανίας Λακωνικὸν καὶ Πιτανάτην
λόχον ἐκάλει.

ταῦτα δὴ ποιήσας, τά τε ἐν ταῖς πόλεσι διοικήσας ὡς
ἐνεδέχετο, ἠπείχθη ἐς Πέργαμον τῆς Ἀσίας, χρήσασθαι βου-
λόμενος θεραπείαις τοῦ Ἀσκληπιοῦ. ἀφικόμενος δὲ ἐκεῖ, καὶ
4 ἐς ὅσον ἤθελε τῶν ὀνειράτων ἐμφορηθείς, ἧκεν ἐς Ἴλιον. ἐπ-
ελθὼν δὲ πάντα τὰ τῆς πόλεως λείψανα, ἧκεν ἐπὶ τὸν Ἀχιλ-
λέως τάφον, στεφάνοις τε κοσμήσας καὶ ἄνθεσι πολυτελῶς
πάλιν Ἀχιλλέα ἐμιμεῖτο. ζητῶν δὲ καὶ Πάτροκλόν τινα ἐποί-
ησέ τι τοιοῦτον. ἦν αὐτῷ τις τῶν ἀπελευθέρων φίλτατος,
Φῆστος μὲν ὄνομα, τῆς δὲ βασιλείου μνήμης προεστώς. οὗ-
τος ὄντος αὐτοῦ ἐν Ἰλίῳ ἐτελεύτησεν, ὡς μέν τινες ἔλεγον,
φαρμάκῳ ἀναιρεθεὶς ἵν' ὡς Πάτροκλος ταφῇ, ὡς δ' ἕτεροι
5 ἔφασκον, νόσῳ διαφθαρείς. τούτου κομισθῆναι κελεύει τὸν

2. γ. καὶ πόνων O ‖ 4. παρὰ τῷ ἴστρῳ iP, παρ' αὐτῷ O ‖ 5. 20. 22. (ante Ἴλιον) εἰς libri ‖ 7. πάσαις i, πᾶσι O ‖ 9. τῆς — συναφείας om. P (*refersit Alexandri simulacris*) ‖ 10. χλεύην l ‖ ἀξίας i, ἄξιος δ' BV, ἄλλας δ' A ‖ 11. περιφερείας V ‖ 12. τε om. l ‖ 13. κασίαν BV ‖ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν] malim ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. P haec verba om. ‖ 14. κρηπῖδας Aag, κρηπίδος V ‖ ὑποδυόμενος O ‖ νεανίας ⟨ἐκεῖθεν⟩ Reisk ‖ 15. *appellabat, iussis ducibus* P, bene ‖ 17. Λακωνικὸν καὶ deleverim ‖ 18. ἐκάλει λόχον i ‖ 19. δὴ VP, δὲ ABi, vulgo ‖ 21. δὲ Al, δὴ BVag, vulgo ‖ 25. malim τὸν Ἀχ. cum Iọ. ‖ δὲ AP, τε BVi, vulgo ‖ 27. ὄνομα μὲν A ‖ 29. δ' BVgl, δὲ Aa, vulgo ‖ 30. τούτου O, τοῦτον i ‖ *huius igitur* P

νέκυν, ξύλων τε πολλῶν ἀθροισθῆναι πυράν· ἐπιθείς τε αὐ-
τὸν ἐν μέσῳ καὶ παντοδαπὰ ζῷα κατασφάξας ὑφῆψέ τε, καὶ
φιάλην λαβὼν σπένδων τε τοῖς ἀνέμοις εὔχετο. πάνυ τε ὢν
ψιλοκόρσης, πλόκαμον ἐπιθεῖναι τῷ πυρὶ ζητῶν ἐγελᾶτο· πλὴν
ὧν εἶχε τριχῶν ἀπεκείρατο. ἐπῄνει δὲ καὶ στρατηγῶν μάλιστα
Σύλλαν τε τὸν Ῥωμαῖον καὶ Ἀννίβαν τὸν Λίβυν, ἀνδριάν-
τας τε αὐτῶν καὶ εἰκόνας ἀνέστησεν.
ἀπάρας δὲ τῆς Ἰλίου διά τε τῆς ἄλλης Ἀσίας καὶ Βιθυ- 6
νίας τῶν τε λοιπῶν ἐθνῶν κἀκεῖ[σε] διοικήσας τὰ πρακτέα,
ἐς τὴν Ἀντιόχειαν ἀφίκετο. ἐκεῖ τε ὑποδεχθεὶς πολυτελῶς
καὶ διατρίψας χρόνου τινὸς ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐστέλλετο,
πρόφασιν μὲν ποιούμενος ποθεῖν τὴν ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ κτισθεῖ-
σαν πόλιν, καὶ τῷ θεῷ χρήσασθαι ὃν ἐκεῖνοι σέβουσιν ἐξ-
αιρέτως· δύο γὰρ ταῦτα ὑπερβαλλόντως προσεποιεῖτο, τήν τε 7
τοῦ θεοῦ θρησκείαν καὶ τὴν τοῦ ἥρωος μνήμην. ἑκατόμβας
τε οὖν κελεύει παρασκευασθῆναι ἐναγισμούς τε παντοδαπούς.
ὡς δὲ διηγγέλη τῷ τῶν Ἀλεξανδρέων πλήθει, φύσει μὲν ὄντι
τὰς γνώμας κουφοτάτῳ καὶ ἐπὶ τοῖς βραχυτάτοις ῥᾷστα κινου-
μένῳ, τότε δ' ἐξεπτόηντο τὴν τοῦ βασιλέως σπουδήν τε καὶ
εὔνοιαν πυνθανόμενοι. ὑποδοχὴ δὴ παρεσκευάζετο οἵαν μη- 8
δενὶ πώποτε βασιλεῖ γενέσθαι φασί· πάσης τε γὰρ μούσης
ὄργανα πανταχοῦ διακείμενα ποικίλον ἦχον εἰργάζετο, ἀρω-
μάτων τε παντοδαπῶν καὶ θυμιαμάτων ἀτμίδες εὐωδίαν παρ-
εῖχον ταῖς εἰσόδοις, δᾳδουχίαις τε καὶ ἀνθέων βολαῖς ἐτίμων
τὸν βασιλέα. ὡς δὲ εἰσήλασεν ἐς τὴν πόλιν σὺν παντὶ τῷ 9
στρατῷ, πρῶτον μὲν ἐς τὸν νεὼν ἀνελθὼν πολλὰς ἑκατόμβας
κατέθυσε λιβάνῳ τε τοὺς βωμοὺς ἐσώρευσεν, ἐκεῖθεν δ' ἐλ-
θὼν ἐς τὸ Ἀλεξάνδρου μνῆμα, τήν τε χλαμύδα ἣν ἔφερεν

---

2. ἐφῆψέ τε V ‖ 4. πλὴν — 5. ἀπεκείρατο iP, om. O ‖ 5. ἐπῄνει — 7. ἀνέστησεν alieno loco stare mihi cum Webero videntur ‖ 6. σίλαν A ‖ Λίβυν] καρχηδόνιον A ‖ 9. ἐθνῶν ⟨πορευθεὶς⟩ Reisk, *gentibus pertransitis* P ‖ κἀκεῖ*. *ubique* P ‖ 10. 25. 26. 28. εἰς libri ‖ 10. ἐκεῖ τε] ἐκεῖσε l ‖ 11. χρόνου τινὸς BVi, χρόνον τινὰ A et Io. ‖ 12. μὲν om. Io., suspectabatque iam Reisk ‖ ἰδεῖν post ποθεῖν addebat Beck. ποθεῖν αὐτοὺς προσποιούμενος Xiphil. 77, 22, 1 ed. Dind. ‖ ἐπ'] ἐπὶ AB. ὑπ' Ἀλεξάνδρου vertit P, bene ‖ 16. prius τε om. l ‖ 17. 18. ὄντι καὶ τὰς V ‖ 19. δ'] δὲ A ‖ ἐξεπτοημένῳ et 20. πυνθανομένῳ Reisk, δὲ post ὑποδ. delens ‖ 20. ὑποδοχὴν O ‖ δὴ Ogl, δὲ a, vulgo ‖ παρεσκευάζοντο A ‖ 21. φασί] ῥωμαίων A ‖ 22. πανταχοῦ] πανταχῶς Reisk ‖ 26. μὲν om. a ‖ 27. δ' i, δὲ O

ἁλουργῆ, δακτυλίους τε οὓς εἶχε λίθων τιμίων, ζωστῆράς τε
καὶ εἴ τι πολυτελὲς ἔφερε, περιελὼν ἑαυτοῦ ἐπέθηκε τῇ ἐκεί-
νου σορῷ.
9 ἃ δὴ ὁρῶν ὁ δῆμος ὑπερέχαιρε, παννυχίζων τε καὶ ἑορ-
τάζων, οὐκ εἰδὼς τὴν τοῦ βασιλέως λανθάνουσαν γνώμην·
ταῦτα γὰρ πάντα ἐκεῖνος ὑπεκρίνατο βουλόμενος τὸ πλῆθος
αὐτῶν διαφθεῖραι. ἡ δ' αἰτία τοῦ λανθάνοντος μίσους τοιάδε
2 τις ἦν· ἀπηγγέλλετο αὐτῷ διατρίβοντι ἐπὶ τῆς Ῥώμης ἔτι,
καὶ τοῦ ἀδελφοῦ περιόντος καὶ μετὰ τὸν ἐκείνου φόνον, ὅτι
ἄρα εἶεν πολλὰ ἐς αὐτὸν ἀποσκώψαντες. πεφύκασι δέ πως
εἶναι φιλοσκώμμονες καὶ λέγειν εὐστόχως ὑπογραφὰς ἢ παι-
διάς, ἀπορριπτοῦντες ἐς τοὺς ὑπερέχοντας πολλὰ χαρίεντα
μὲν αὐτοῖς δοκοῦντα, λυπηρὰ δὲ τοῖς σκωφθεῖσι· τῶν γὰρ
τοιούτων κνίζει μάλιστα ὅσα ἐλέγχει τῶν ἁμαρτημάτων τὴν
3 ἀλήθειαν. πολλὰ τοίνυν ἐκείνων αὐτὸν σκωψάντων ἔς τε
τὴν τοῦ ἀδελφοῦ ἀναίρεσιν, καὶ τὴν πρεσβῦτιν Ἰοκάστην κα-
λούντων, ἐκεῖνον δὲ χλευαζόντων ὅτι δὴ μικρὸς ὢν Ἀλέξαν-
δρον καὶ Ἀχιλλέα γενναιοτάτους καὶ μεγίστους ἥρωας ἐμιμεῖτο,
τοιαῦτά τινα παίζειν αὐτῶν δοκούντων, ὀλέθρια καὶ ἐπίβουλα
κατ' αὐτῶν σκέψασθαι τὸν Ἀντωνῖνον ἠνάγκασαν, φύσει
ὄντα ὀργίλον καὶ φονικόν.
4 συμπανηγυρίσας τοίνυν αὐτοῖς καὶ συνεορτάσας, ὡς εἶδε
πᾶσαν τὴν πόλιν πλήθους μεγίστου πεπληρωμένην τῶν ἀπὸ
πάσης περὶ αὐτὴν χώρας ἐκεῖ συνελθόντων, διὰ προγράμμα-
τος πᾶσαν τὴν νεολαίαν ἔς τι πεδίον κελεύει συνελθεῖν, φή-
σας ἐς τὴν Ἀλεξάνδρου τιμὴν φάλαγγα βούλεσθαι συστήσα-
σθαι, ὥσπερ Μακεδονικὴν καὶ Σπαρτιᾶτιν, οὕτω καὶ τοῦ
5 ἥρωος ἐπωνύμους. κελεύει δὴ στιχηδὸν τοὺς νεανίας πάντας

1. τε om. l ‖ malim. ζωστῆρα cum Leisnero. τιμίων καὶ ζωστῆρας τε πολυτελεῖς ἔφερε O; Io.: τήν τε χλαμύδα ἣν ἐφόρει καὶ τὸν δακτύλιον καὶ τὴν ζώνην καὶ εἴ τι πολυτελὲς περιελόμενος ἐπέθηκε ‖ 2. ἐπέθηκε] καὶ ἐπέθηκε AB ‖ 6. ἐκεῖνος om. l ‖ ὑπεκρίνετο l ‖ 8. ἀπήγγελτο vertit P, bene. ἀπηγγέλετο B, ut solet ‖ 10. 12. 25. 26. εἰς libri ‖ 11. εὐστόχως] εὐστόχους Reisk ‖ 14. κνίζει ag, ἠνίζει l, κνίζειν AB, κανίζειν V ‖ 15. ἐκείνων om. l. αὐτὸν ἐκείνων a ‖ τε om. A, delebatque Reisk. ἔς τε ⟨ἄλλα καὶ⟩ τὴν coni. Steph ‖ 16. πρεσβύτην a ‖ 17. δὲ πάλιν χλ. A ‖ 21. φονικόν OP, φονικώτατον i ‖ 24. αὐτῶν BV ‖ 25. πᾶσαν om. Io. ‖ εἰς τὸ π. A ‖ 27. ὥσπερ — 28. ἐπωνύμους deleverim ‖ 27. σπαρτιάτην B ‖ 28. ἐπωνύμους] ἐπώνυμον coni. Schott ‖ δὲ στοιχηδὸν A

διαστῆναι, ὡς ἂν ἐπελθὼν ἕκαστον ἴδῃ πῶς τε ἡλικίας ἔχοι
καὶ μεγέθους σώματος καὶ εὐεξίας ἐς στρατείαν ἐπιτηδείου.
ταύταις αὐτοῦ ταῖς ὑποσχέσεσι πιστεύσαντες οἱ νεανίαι πάν-
τες, ἐοικότα τε ἐλπίσαντες διὰ τὴν προϋπάρξασαν παρ' αὐτοῦ
ἐς τὴν πόλιν τιμήν, συνῆλθον ἅμα γονεῦσί τε καὶ ἀδελφοῖς
συνηδομένοις αὐτῶν ταῖς ἐλπίσιν. ὁ δ' Ἀντωνῖνος διεστῶ- 6
τας αὐτοὺς ἐπιών, ἑκάστου ἐφαπτόμενος καὶ ἄλλου ἄλλο λέ-
γων ἐγκώμιον παρῄει, ἔστε αὐτοὺς οὔτε τι ὁρῶντας οὔτε
προσδοκῶντας τὸ στρατιωτικὸν πᾶν ἐκυκλώσατο. ὡς δὲ ἐτεκ-
μήρατο ἤδη αὐτοὺς εἶναι ἐντὸς τῶν ὅπλων περιειλημμένους
καὶ ὥσπερ ἐν δικτύοις σεσαγηνευμένους, [ἐπελθὼν πάντας]
αὐτὸς μὲν ὑπεξέρχεται μεθ' ἧς εἶχε φρουρᾶς περὶ αὐτόν, ὑφ'
ἑνὶ δὲ σημείῳ προσπεσόντες πανταχόθεν οἱ στρατιῶται τὴν
ἐν μέσῳ πᾶσαν νεολαίαν, καὶ εἴ τινες ἄλλως παρῆσαν, παντὶ
τρόπῳ φόνων ἀναιροῦσιν, ὡπλισμένοι τε ἀόπλους καὶ πανταχόθεν
χόθεν περιειληφότες. τῶν δὲ στρατιωτῶν οἳ μὲν ἐφόνευον 7
ἔξωθεν, οἳ δ' ὤρυττον ὀρύγματα μέγιστα ἕλκοντές τε τοὺς
πίπτοντας ἐνέβαλλον, πληροῦντες σωμάτων· καὶ τὴν γῆν ἐπι-
χέοντες μέγιστον ἤγειραν ταχέως πολυάνδριον. πολλοί τε καὶ
ἡμιθνῆτες εἱλκύσθησαν, ἔτι τε ἄτρωτοι συνεώσθησαν. ἀλλὰ
μὴν καὶ τῶν στρατιωτῶν οὐκ ὀλίγοι προσαπώλοντο· ὅσοι γὰρ 8
ἔτι ἐμπνέοντες καὶ δυνάμεως μετρίως ἔχοντες συνεωθοῦντο,
περιπλεκόμενοι συγκαθεῖλκον αὐτούς. τοσοῦτος δ' ἐγένετο
φόνος ὡς ῥείθροις αἵματος διὰ τοῦ πεδίου τάς τε ἐκβολὰς
τοῦ Νείλου μεγίστας οὔσας τόν τε περὶ τὴν πόλιν αἰγιαλὸν

---

1. ἴδοι A ‖ 2. ἐς g, εἰς Oal ‖ 3. οἱ om. O ‖ 3. 4. πάντες om. Io. et P, bene ‖ 4. ὑπάρξασαν O ‖ 5. τε om. V et Io. ‖ 7. ἄλλο ἄλλου i ‖ 8. ἔστε O, ἔστ' ἂν i. ἔστ' Bekk ‖ ὁρῶντας] δρῶντας Reisk ‖ 10. ἐντὸς] ἔνδον a ‖ 11. ἐπελθὼν πάντας omisi cum P ‖ 12. αὐτὸς] αὐτοῖς BV, *ipse statim* P ‖ εἶχε] εἴχετο cod. Schotti ‖ αὑτόν*, αὐτόν O, ἑαυτόν i, vulgo. περὶ αὐτὸν om. Io. ‖ 13. προσπεσόντες — 14. ἄλλως om. BV ‖ 14. πᾶσαν om. Pl, bene ‖ ἄλλως] ἄλλοι vertit P ‖ 15. ἀόπλοις Bl ‖ 17. ἔξωθεν post οἳ δ' transponebat Wolf p. XXI. οἱ μὲν ⟨ἔνδοθεν⟩ ἐφόνευον, οἱ δ' ἔξωθεν ὤρ. coni. Lange ‖ 18. πίπτοντας BVgl, ἐμπίπτοντας a, πλείστους A ‖ πληροῦντες τῶν πιπτόντων σωμ. A ‖ καὶ om. l ‖ 19. ἤγειραν O, ἤγειρον i, vulgo ‖ ταχέως τάφον πολυάνδρια (ita A, πολυανδρία V, πολυανδρεία B) O ‖ 20. συνεώσθησαν*, συνώσθησαν Ogl, συνεχώσθησαν a, vulgo. *detrudebantur* P ‖ 21. προσαπώλοντο l (ἀπώλοντο Io.), προσαπώλλοντο A, προσαπόλλοντο BV, προσαπώλλυντο ag ‖ 22. συνωθοῦντο libri* ‖ 23. δ' O, δὲ i et Io., vulgo ‖ 24. post πεδίου participium desidero

πάντα φοινιχθῆναι. τοιαῦτα δὴ ἐργασάμενος τὴν πόλιν,
ἀπάρας ἐς Ἀντιόχειαν ἀφίκετο.

10 ἐπιθυμήσας δὲ μετ' οὐ πολὺ Παρθικὸς κληθῆναι καὶ
Ῥωμαίοις ἐπιστεῖλαι ὡς χειρωσάμενος τοὺς κατὰ τὴν ἀνατολὴν
βαρβάρους, καίτοι γε οὔσης εἰρήνης βαθείας, μηχανᾶται τοι-
όνδε τι. ἐπιστέλλει τῷ βασιλεῖ Παρθυαίων (Ἀρτάβανος δ'
ἦν ὄνομα αὐτῷ), πέμπει τε πρεσβείαν καὶ δῶρα πάσης ὕλης
2 τε πολυτελοῦς καὶ τέχνης ποικίλης. τὰ δὲ γράμματα ἔλεγεν
ὅτι δὴ βούλεται ἀγαγέσθαι αὐτοῦ τὴν θυγατέρα πρὸς γάμον·
ἁρμόζειν δὲ αὐτῷ, βασιλεῖ τε καὶ βασιλέως υἱῷ, μὴ ἰδιώτου
τινὸς καὶ εὐτελοῦς γαμβρῷ γενέσθαι, ἀγαγέσθαι δὲ βασιλίδα
τε καὶ μεγάλου βασιλέως θυγατέρα. δύο δὲ ταύτας ἀρχὰς
εἶναι μεγίστας, τήν τε Ῥωμαίων καὶ τὴν Παρθυαίων· ἃς
συναχθείσας κατ' ἐπιγαμίαν, μηκέτι ποταμῷ διωρισμένας,
3 μίαν ποιήσειν ἀρχὴν ἀνανταγώνιστον. τὰ γὰρ λοιπὰ ἔθνη
βάρβαρα, ὅσα μὴ ὑπὸ ταῖς τούτων βασιλείαις, εὐάλωτα ἔσε-
σθαι αὐτοῖς, κατὰ ἔθνη καὶ κατὰ συστήματα ἀρχόμενα. εἶναι
δὲ Ῥωμαίοις μὲν πεζὸν στρατὸν καὶ τὴν διὰ δοράτων συστά-
δην μάχην ἀνανταγώνιστον, Παρθυαίοις δὲ ἵππον τε πολλὴν
4 καὶ τὴν διὰ τόξων εὔστοχον ἐμπειρίαν. ταῦτα δὴ συνελθόντα,
πάντων τε οἷς πόλεμος κατορθοῦται συμπνεόντων, ῥᾳδίως
αὐτοὺς ὑφ' ἑνὶ διαδήματι βασιλεύσειν πάσης οἰκουμένης. τά
τε παρ' ἐκείνοις φυόμενα ἀρώματα ἢ θαυμαζόμενα ὑφάσματα
καὶ ⟨τὰ⟩ παρὰ Ῥωμαίοις μεταλλευόμενα ἢ διὰ τέχνην ἐπ-
αινούμενα μηκέτι μόλις καὶ σπανίζοντα λανθάνοντά τε δι'
ἐμπόρων κομισθήσεσθαι, μιᾶς δὲ γῆς οὔσης καὶ μιᾶς ἐξου-
σίας κοινὴν καὶ ἀκώλυτον ἀμφοτέροις τὴν ἀπόλαυσιν ἔσεσθαι.

5 τοιούτοις αὐτοῦ γράμμασιν ἐντυχὼν ὁ Παρθυαῖος τὰ μὲν
πρῶτα ἀντέλεγε, φάσκων οὐχ ἁρμόζειν Ῥωμαίῳ γάμον βάρ-

1. τοιαῦτα — 2. ἀφίκετο om. P ‖ 1. 2. τὴν πόλιν ἀπάρας] πάλιν Io. 2. εἰς libri ‖ 3. μετ' οὐ πολὺ om. P ‖ καὶ om. l ‖ 5. εἰρήνης οὔσης A ‖ 6. δ' ag, δὲ O, om. l ‖ 7. τε om. BV ‖ πάσης om. P ‖ 8. τε om. A ‖ 11. γαμβρῷ O, γαμβρὸν i ‖ 12. βασιλέως μεγάλου a ‖ δὲ] δὴ a ‖ 14. 15. διωρ. ἀλλὰ μίαν O ‖ 15. ἀρχὴν καὶ ἀναντ. V ‖ 15. 16. βάρβαρα ἔθνη a ‖ 16. μὴ Bergler, νῦν libri ‖ 17. κατὰ τὰ ἔθνη Bi. κατά τε ἔθνη coni. Wolf p. XXIII ‖ κατὰ συστ. Og, κατὰ τὰ συστ. al ‖ 19. δὲ P, τε Oi ‖ πολὺν AB, sed A[1] in mg.: γρ. πολλήν ‖ 20. δὴ om. V ‖ 21. τε aP, δὲ Ogl ‖ 22. βασιλεύσειν P, βασιλεύειν Oi ‖ 24. καὶ*, contraque P, ἢ Oi ‖ τὰ add. Steph ‖ 29. ἁρμόζει BV

βαρον. τίνα γὰρ ἔσεσθαι συμφωνίαν ἐν αὐτοῖς, μήτε τῆς
ἀλλήλων φωνῆς συνιεῖσιν ἔν τε διαίτῃ καὶ σκευῇ διαφέρου-
σιν ἀλλήλων; εἶναι δὲ παρὰ Ῥωμαίοις εὐπατρίδας πολλούς,
ὧν τινὸς ἐπιλέξασθαι δύναιτ' ἂν θυγατέρα, παρά τε αὐτῷ
Ἀρσακίδας· καὶ μὴ δεῖν μηδέτερον γένος νοθεύεσθαι.
τὰ μὲν οὖν πρῶτα τοιαῦτά τινα ἐπιστέλλων παρῃτεῖτο· 11
ἐγκειμένου δὲ τοῦ Ἀντωνίνου, δώροις τε πολλοῖς καὶ ὅρκοις
τὴν πρὸς τὸν γάμον σπουδήν τε καὶ εὔνοιαν πιστουμένου,
πείθεται ὁ βάρβαρος, καὶ δώσειν τε ὑπισχνεῖται, καλεῖ τε
γαμβρὸν ἐσόμενον. διαδραμούσης δὲ τῆς φήμης οἱ μὲν βάρ-
βαροι εὐτρέπιζον πάντα ἐς τὴν ὑποδοχὴν τοῦ Ῥωμαίων βασι-
λέως, ἔχαιρόν τε εἰρήνης αἰωνίου ἐλπίδι· ὁ δ' Ἀντωνῖνος 2
διαβὰς τοὺς ποταμοὺς ἀκωλύτως, εἰσελάσας ἐς τὴν Παρθυ-
αίων γῆν ὡς ἰδίαν ἤδη, πανταχοῦ θυσιῶν αὐτῷ προσαγομέ-
νων βωμῶν τε ἐστεμμένων, ἀρωμάτων καὶ θυμιαμάτων παν-
τοίων προσφερομένων, χαίρειν τοῖς γιγνομένοις ὑπὸ τῶν
βαρβάρων προσεποιεῖτο. ὡς δὲ προχωρήσας τό τε πλεῖστον
τῆς ὁδοιπορίας ἀνύσας ἤδη τοῖς βασιλείοις τοῦ Ἀρταβάνου
ἐπλησίαζεν, οὐκ ἀναμείνας ὁ Ἀρτάβανος ὑπήντετο αὐτῷ ἐν
τῷ πρὸ τῆς πόλεως πεδίῳ, δεξιούμενος νυμφίον μὲν τῆς θυ-
γατρὸς γαμβρὸν δὲ ἑαυτοῦ. πᾶν δὲ τὸ πλῆθος τῶν βαρβά- 3
ρων ἄνθεσι τοῖς ἐπιχωρίοις κατεστεμμένον, ἐσθῆτί τε χρυσῷ
καὶ βαφαῖς διαφόροις πεποικιλμένον, ἑώρταζε, πρός τε αὐ-
λοὺς καὶ σύριγγας τυμπάνων τε ἤχους ἐσκίρτων εὐρύθμως·
χαίρουσι γὰρ τοιαύτην τινὰ ὄρχησιν κινούμενοι, ἐπὰν οἴνου
πλείονος ἐμφορηθῶσιν. ὡς δὲ πᾶν συνῆλθε τὸ πλῆθος, τῶν 4
τε ἵππων ἀπέβησαν φαρέτρας τε καὶ τόξα ἀποθέμενοι περὶ
σπονδὰς καὶ κύλικας εἶχον. πλεῖστον δὲ πλῆθος τῶν βαρβά-
ρων ἤθροιστο, καὶ ὡς ἔτυχεν ἀτάκτως εἱστήκεσαν, οὐδὲν μὲν

3. δὲ om. V ‖ ῥωμαίους BV ‖ 5. μὴ om. O ‖ 6. τὰ — παρῃτεῖτο om. A ‖ τινα om. i ‖ 7. τε P, δὲ Oi ‖ 9. ὑπισχνεῖτο i, unde καὶ δώσειν ὑπισχνεῖτο ἐκάλει τε Reisk ‖ 11. 13. εἰς libri ‖ 15. τε στεμμένων l ‖ ἀρ. ⟨τε⟩ καὶ?* ‖ 16. γιγνομένοις BV, γιν. Ai, vulgo ‖ 16. 17. ὑπὸ τῶν βαρβάρων molesta ‖ 19. ὑπήντετο i, ὑπήντα τὲ O. ὑπηντᾶτο reponebat Lobeck ad Phryn. p. 288 ‖ 19. 20. ἐν τῷ om. B ‖ 21. ἑαυτοῦ O, αὑτοῦ i, vulgo ‖ δὲ aP, τε Ogl ‖ 22. ἐσθῆτί τε] τε om. a. ⟨ἐν⟩ ἐσθῆτι χρ. . . . πεποικιλμένῃ coni. Steph. ego ἐσθῆτι expunxerim et τε post χρυσῷ collocaverim ‖ 23. βαβαῖς A ‖ διαφ. καὶ πεποικ. BV ‖ πεποικιλμέν⟨ῃ κεκοσμημέν⟩ον Bekk², contra quem coll. V, 2, 4 Nauck Mél. Gr.-R. II p. 231 ‖ ἑόρταζε O ‖ 24. καὶ om. l ‖ 28. κύλικας] κῆδος A

ἄτοπον προσδοκῶντες, σπεύδων δὲ ἕκαστος ἰδεῖν τὸν νυμ-
5 *φίον. τότε ὑφ' ἑνὶ συνθήματι κελεύει ὁ Ἀντωνῖνος τῷ ἰδίῳ*
στρατῷ ἐπιδραμεῖν καὶ φονεύειν τοὺς βαρβάρους. ἐκπλαγέν-
τες δὲ τῷ πράγματι, παιόμενοί τε καὶ τιτρωσκόμενοι ἐτρά-
ποντο. αὐτός τε Ἀρτάβανος ἁρπαγεὶς· ὑπὸ τῶν περὶ αὐτὸν
6 *δορυφόρων ἵππῳ τε ἐπιτεθεὶς ἀπέδρα μόλις μετ' ὀλίγων. τὸ*
δὲ λοιπὸν πλῆθος ἐκόπτετο τῶν βαρβάρων οὔτε τοὺς ἵππους
ἐχόντων, οἷς χρῶνται μάλιστα (ἀποβεβηκότες γὰρ εἱστήκεσαν,
ἐκείνους ἀνέντες νέμεσθαι), οὔτε δρόμῳ χρήσασθαι δυνα-
μένων πρὸς φυγήν, ἐμποδιζούσης αὐτοὺς τῆς περὶ τοῖς ποσὶ
χαύνου ἐσθῆτος. φαρέτρας δὲ καὶ τόξα οὐκ εἶχον· τί γὰρ
7 *ἔχρῃζον αὐτῶν πρὸς γάμους; πολὺν δὲ ἐργασάμενος ὁ Ἀν-*
τωνῖνος φόνον τῶν βαρβάρων, λείαν τε καὶ αἰχμαλώτους
παμπληθεῖς συλλαβών, ἀπῄει μηδενὸς αὐτῷ ἀνθεστῶτος κώ-
μας τε καὶ πόλεις ἐμπιπράς, δοὺς ἐξουσίαν τοῖς στρατιώταις
ἁρπάζειν τε ἕκαστον ὃ δύναται καὶ ὃ βούλεται αὐτὸς κτή-
σασθαι.

8 *τοιούτῳ μὲν δὴ πάθει ἐχρήσαντο οἱ βάρβαροι οὐ προσ-*
δοκηθέντι· ὁ δὲ Ἀντωνῖνος ἐπὶ πολὺ τῆς Παρθυαίων γῆς
ἐλάσας, ἤδη καὶ τῶν στρατιωτῶν κεκμηκότων ἐν αὐτῷ τῷ
ἁρπάζειν καὶ φονεύειν, ἐπανῆλθεν ἐς τὴν Μεσοποταμίαν.
ἐκεῖ δὲ γενόμενος ἐπιστέλλει τῇ τε συγκλήτῳ καὶ τῷ Ῥω-
μαίων δήμῳ πᾶσαν ἀνατολὴν κεχειρῶσθαι καὶ τῆς ἐπέκεινα
9 *βασιλείας πάντας αὐτῷ παρακεχωρηκέναι. ἡ δὲ σύγκλητος,*
οὐκ ἀγνοοῦντες μὲν τὰ πεπραγμένα (λαθεῖν γὰρ ἔργα βασι-
λέως ἀδύνατον), πλὴν δέει καὶ κολακείᾳ ψηφίζονται αὐτῷ
πάσας τιμὰς ἐπινικίους. διέτριβε δὲ μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Μεσο-
ποταμίᾳ ὁ Ἀντωνῖνος, ἡνιοχείαις σχολάζων καὶ θηρία παντο-
δαπὰ ἀναιρῶν.

12 *ἦσαν δὲ αὐτῷ ἐπάρχοντες τοῦ στρατοπέδου δύο, ὃ μὲν*

---

2. *συνθήματι* O, *σημείῳ* i ‖ 5. *τε ὁ ἀρτ.* l ‖ 6. *ἀπέδρα* i, *ἀπέδρασε* A, *ἀπέδραμε* BV ‖ 9. *ἀνέντες ἐκείνους* a ‖ 12. *δὲ*] *δὴ?** *ita* P ‖ 15. *ἐμπιπράς*] *ἐμπιπρᾶν* a, *ἐμπιμπρὰς* g ‖ 16. *ὃ* ante *βούλεται* om. O. *data potestate militibus rapiendi quod quisque aut posset aut vellet* P, bene: *ἁρπάζειν ἕκαστον ὃ δύναταί τε καὶ βούλεται. τοιούτῳ* ‖ *αὐτὸς*] *αὐτὸν* l ‖ 21. *εἰς* libri ‖ 23. *τῆς*] *τὰς* l. *τοὺς ἐπέκεινα βασιλέας* A ‖ 25. *λαθεῖν ἔργα βασιλέως ἀδύνατον* habet Macar. ‖ 28. *ἡνιοχίαις* a ‖ 30. *στρατοπέδου* i, *στρατεύματος* O. *δύω τοὺς στρατοπέδων ἐπάρχους ἔχων* Io. ap. Val.

πρεσβύτης πάνυ, τὰ μὲν ἄλλα ἰδιώτης καὶ πολιτικῶν πραγμάτων ἀπείρως ἔχων, στρατιωτικὸς δὲ γεγενῆσθαι δοκῶν. Ἄδουεντος ὄνομα αὐτῷ· ὁ δὲ ἕτερος Μακρῖνος μὲν ἐκαλεῖτο, τῶν δὲ ἐν ἀγορᾷ οὐκ ἀπείρως εἶχε, καὶ μάλιστα νόμων ἐπιστήμης. ἐς τοῦτον οὖν ὡς μὴ στρατιωτικὸν μηδὲ γενναῖον δημοσίᾳ
πολλάκις ἀπέσκωπτε, καὶ μέχρις αἰσχρᾶς βλασφημίας· ἐπεὶ γὰρ 2
ἤκουεν αὐτὸν καὶ διαίτῃ ἐλευθερίῳ χρώμενον καὶ τὰ φαῦλα καὶ ἀπερριμμένα τῶν ἐδεσμάτων καὶ ποτῶν μυσαττόμενον οἷς ὁ στρατιωτικὸς δὴ [ὁ] Ἀντωνῖνος ἔχαιρε, χλαμύδιον ἤ τινα ἄλλην ἐσθῆτα ἀμφιεσάμενον ἀστειοτέραν ἐς ἀνανδρίαν καὶ θήλειαν νόσον διέβαλλεν, ἀεί τε ἀποκτενεῖν ἠπείλει. ἅπερ οὐ φέρων ὁ Μακρῖνος πάνυ ἤσχαλλε.

συνέβη δέ τι καὶ τοιοῦτον· ἔδει γὰρ ἄρα τέλος λαβεῖν 3
τὸν Ἀντωνίνου βίον. περιεργότατος γὰρ ὢν οὐ μόνον τὰ ἀνθρώπων πάντα εἰδέναι ἤθελεν, ἀλλὰ καὶ τὰ θεῖά τε καὶ δαιμόνια πολυπραγμονεῖν. ἀεί τε πάντας ὑπώπτευεν ὡς ἐπιβουλεύοντας, χρηστηρίων τε πάντων ἐνεφορεῖτο, τούς τε πανταχόθεν μάγους τε καὶ ἀστρονόμους καὶ θύτας μετεπέμπετο· καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἐλάνθανε τῶν τὴν γοητείαν ταύτην ὑπισχνουμένων. ὑποπτεύων δ' αὐτοὺς ὡς οὐ τἀληθῆ αὐτῷ 4
ἀλλὰ πρὸς κολακείαν θεσπίζοντας, ἐπιστέλλει Ματερνιανῷ τινί, τότε πάσας ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἐν Ῥώμῃ πράξεις ἐγκεχειρισμένῳ, πιστοτάτῳ εἶναι δοκοῦντι φίλων καὶ μόνῳ κοινωνῷ τῶν ἀπορρήτων, κελεύει τε αὐτῷ μάγων τοὺς ἀρίστους ζητήσαντι νεκυίᾳ τε χρησαμένῳ μαθεῖν περὶ τοῦ τέλους τοῦ βίου

2. 3. Ἄδουεντος] αὔδεντος Bi, ἀύδεντος V, αὔδενος A. Ἀδυέντιος Io., *Audentius* P ‖ 4. ἐν τῇ ἀγορᾷ A ‖ 5. 10. εἰς libri ‖ 5. μὴ O, μηδὲ i 7. αὐτὸν] αὐτοῦ Agl ‖ ἐλευθερία l ‖ 8. ποτὸν BV ‖ 9. pr. ὁ AB, ὡς Vi, vulgo ‖ alt. ὁ omisi cum A ‖ 9. 10. ἤ τινα] καὶ τὴν vertit P 10. ἐσθῆτα om. A ‖ ἀμφιασάμενον O ‖ ἀνανδρείαν Va, ἀνδρείαν Bl. εἰς ἀνανδρείαν, αν sup. vs. a m. 2, g, qui in mg. a m. 2: ὡς ἀνανδρείαν ‖ 12. πάνυ] πᾶν BV ‖ 13 sq. excerpsit Io., in tit. de ins. ‖ 14. περιεργότερος iP ‖ 15. πάντα] πάνυ l ‖ 16. πολυπραγμονεῖν] ἐπολυπραγμόνει?* ‖ ἀεί τε] ἀεὶ δὲ coni. Sylb ‖ ὑπώπτευεν] ὑποπτεύων coni. Steph ‖ 16. 17. ἐπιβουλεύοντάς οἱ· χρ. cod. Schotti, ἐπιβουλεύοντάς τε χρηστ. πάντων a ‖ 18. μάγους τὲ καὶ ἀστρ. καὶ θύτας Reisk, μάγους καὶ ἀστρ. τε καὶ θ. libri, vulgo ‖ 19. αὐτὸν i, αὐτῶ O ‖ 20. ὑποπτεύων i, ὑπώπτευε (ὑπόπτευε, ut solet, B) O ‖ 22. τότε Io. et a, τῶ τε Al, τῶι τε g, τά τε B, τάς τε V ‖ τὰς addidi ex ABIo. ‖ 24. τε Io. et Stroth, δὲ Oi, vulgo ‖ 25. νεκεία A ‖ χρησαμένῳ Reisk, χρησάμενον Oi Io. ‖ ἰδεῖν περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ A

5 αὐτοῦ, καὶ μή τις ἄρα ἐπιβουλεύοι τῇ ἀρχῇ. ὁ δὲ Ματερ-
νιανὸς χρησάμενος ἀδεῶς τοῖς ὑπὸ τοῦ βασιλέως κελευσθεῖ-
σιν, εἴτε ὄντως αὐτῷ δαιμόνων ταῦτα θεσπισάντων εἴτε
ἄλλως συσκευαζόμενος [τὸν Μακρῖνον], ἐπιστέλλει τῷ Ἀντω-
νίνῳ ἐπιβουλεύειν τῇ ἀρχῇ τὸν Μακρῖνον καὶ δεῖν αὐτὸν
6 ἀποσκευάσασθαι. ταῦτα τὰ γράμματα ἀποσημηνάμενος μετὰ
καὶ ἑτέρων ἐπιστολῶν κατὰ τὸ ἔθος δίδωσι τοῖς διακομίζου-
σιν, οὐκ εἰδόσιν ἃ φέρουσι. τῷ δὲ συνήθει τάχει τῆς ὁδοι-
πορίας ἐκεῖνοι χρησάμενοι ἐφίστανται τῷ Ἀντωνίνῳ ἤδη τε
σκευὴν ἡνιόχου ἀνειληφότι καὶ τοῦ ἅρματος ἐπιβαίνοντι, προσ-
κομίζουσί τε πάντα τὸν σύνδεσμον τῶν ἐπιστολῶν, ἐν αἷς ἦν
7 καὶ τὰ κατὰ Μακρίνου γράμματα. ὁ δ' Ἀντωνῖνος, τὴν ὁρ-
μὴν ἤδη καὶ τὴν γνώμην περὶ τὴν ἱπποδρομίαν ἔχων, κελεύει
τῷ Μακρίνῳ ἀποστάντι καὶ ἰδιάσαντι ἐντυχεῖν τοῖς γράμ-
μασι, καὶ εἴ τι ἐπεῖγον εἴη, δηλῶσαι αὐτῷ, εἰ δὲ μή, τὰ ἐξ
ἔθους αὐτὸν διοικῆσαι ὡς ἔπαρχον. πολλάκις δὲ τοῦτο κε-
λεύειν ἦν σύνηθες αὐτῷ. καὶ ὃ μὲν ταῦτα προστάξας εἴχετο
8 τοῦ προκειμένου· ὁ δὲ Μακρῖνος καθ' αὑτὸν γενόμενος τάς
τε ἄλλας ἐπιλύεται ἐπιστολάς, περιτυχὼν δὲ καὶ τῇ καθ' αὑ-
τοῦ θανατηφόρῳ ὁρᾷ προῦπτον κίνδυνον ἐπικείμενον. εἰδώς
τε τοῦ Ἀντωνίνου τὸν θυμὸν καὶ τὸ φονικὸν ἐπὶ τοιοῖσδε
γράμμασι, καὶ πρόφασιν αὐτῷ εὔλογον ὑπάρξουσαν, τὴν μὲν
ἐπιστολὴν ὑφαιρεῖται, περὶ δὲ τῶν λοιπῶν ἀπαγγέλλει ὡς
13 εἶεν συνήθεις. φοβηθεὶς δὲ μὴ καὶ δεύτερον ταῦτα ὁ Ματερ-
νιανὸς ἐπιστείλῃ, δρᾶσαί τι μᾶλλον ἠθέλησεν ἢ ἀναμείνας
παθεῖν. τολμᾷ δή τι τοιοῦτον. ἦν τις ἑκατοντάρχης, Μαρ-

---

1. μὴ] εἰ coni. Lange ‖ ἐπιβουλεύων V, ἐπιβουλεύον B ‖ 4. ἄλλος BV ‖ τὸν Μακρῖνον delevi ‖ τῷ om. a ‖ 8. 9. ὁδοιπορείας B ‖ 9. ἐπίσταν-ται O ‖ 10. ἡνίοχον A ‖ 11. τε πάντα A, τε Io., πάντα ceteri, vulgo ‖ 12. κατὰ μακρίνου (μακρίνον B) O, περὶ μ. Io., τοῦ μ. i ‖ 14. ἀποστάντα l, ἀποστάντι καὶ om. Io. ‖ 15. δηλώσας B ‖ 16. πολλάκι a ‖ 16. 17. κε-λεύει B. an πολλάκις δὲ τοῦτο ἐκέλευεν. καὶ ὃ μὲν?* ‖ 18. αὐτὸν ag, ἑαυτὸν Ol ‖ 19. ἐπιλύεται] haesit in praepositione Sylb. ἐπελύετο V ‖ 19. 20. καθ' αὑτὸν A, κατ' αὐτοῦ Io. Bg ‖ 20. 21. εἰδώς τε καὶ τὸ φονικὸν τοῦ ἀντ. καὶ (hoc om. B) τὸν θυμὸν ἐπὶ AB, εἰδὼς τέ καὶ τὸν φονι-κὸν τοῦ ἀντ. θυμὸν ἐπὶ V ‖ 22. 23. τήνδε μὲν τὴν ἐπιστολὴν?* ‖ 23. ἀφαι-ρεῖται A ‖ 24. συνήθεις Wolf, σύνηθες libri. ὡς εἶχε (aut ἦν) σύνηθες coni. Steph, ὡς εἶχεν ἐν συνηθείᾳ Reisk ‖ 25. ἐπιστέλλει B ‖ ἀνα-μείνας om. O ‖ 26. δή τι AIo., δὴ ceteri ‖ τοιοῦτο ag ‖ ἑκατόν-ταρχος Io.

τιάλιος ὄνομα αὐτῷ, τῶν σωματοφυλάκων τῶν Ἀντωνίνου,
ἀεὶ παρεπόμενος αὐτῷ. τούτου τὸν ἀδελφὸν πρὸ ὀλίγων ἡμε-
ρῶν ἀνῃρήκει διαβληθέντα μὲν οὐκ ἐλεγχθέντα δέ· αὐτῷ τε
τῷ Μαρτιαλίῳ ἐνύβρισεν, ἄνανδρον αὐτὸν καὶ ἀγεννῆ κα-
λῶν καὶ Μακρίνου φίλον. τοῦτον ἐπιστάμενος ὁ Μακρῖνος 2
ἀλγοῦντά τε σφοδρῶς ἐπὶ τῇ τοῦ ἀδελφοῦ ἀναιρέσει, μὴ φέ-
ροντά τε τὰς ἐς αὐτὸν ὕβρεις, μεταπέμπεται (ἐθάρρει δὲ αὐ-
τῷ θεραπεύοντί τε αὐτὸν ἄνωθεν καὶ πολλὰ ὑπ' αὐτοῦ εὐερ-
γετηθέντι), πείθει τε καιρὸν ἐπιτήδειον παραφυλάξαντα
ἐπιβουλεῦσαι τῷ Ἀντωνίνῳ. ὃ δὲ ταῖς τε ὑποσχέσεσι τοῦ
Μακρίνου ἀναπεισθείς, μισῶν τε ἄλλως καὶ τιμωρῆσαι θέλων
τῷ ἀδελφῷ, πάντα ποιήσειν ἀσμένως ὑπισχνεῖται καιρὸν ἐπι-
τήδειον εὑρών.

συνέβη δὲ μετ' οὐ πολὺ τῆς σκέψεως ταύτης θελῆσαι 3
τὸν Ἀντωνῖνον, διατρίβοντα ἐν Κάρραις τῆς Μεσοποταμίας,
προελθεῖν τῆς βασιλείας ἀπελθεῖν τε ἐς τὸν νεὼν τῆς σελή-
νης, ἣν μάλιστα οἱ ἐπιχώριοι σέβουσιν. ἀφειστήκει δὲ τῆς
πόλεως ὁ νεὼς πολύ, ὡς ὁδοιπορίας χρῄζειν. σὺν ἱππεῦσιν
οὖν ὀλίγοις, ἵνα δὴ μὴ πάντα τὸν στρατὸν σκύλῃ, τὴν ὁδοι-
πορίαν ἐποιεῖτο, ὡς δὴ θύσας τῇ θεῷ ἐπανέλθοι. κατὰ δὲ 4
[τὴν] μέσην ὁδὸν ἐπειχθεὶς ὑπὸ τῆς γαστρός, ἀποστῆναί τε
πάντας κελεύσας, ἀνεχώρει σὺν ἑνὶ ὑπηρέτῃ ἀποσκευασόμενος
τὰ ἐνοχλοῦντα. πάντες τοίνυν ἀπεστράφησαν καὶ ὡς πορ-
ρωτάτω ἀπῄεσαν, τιμὴν καὶ αἰδῶ τῷ γιγνομένῳ νέμοντες.
ὁ δὲ Μαρτιάλιος τοὺς καιροὺς πάντας παραφυλάττων, ἰδών 5
τε αὐτὸν μεμονωμένον, ὡς δὴ κληθεὶς ὑπ' αὐτοῦ νεύματι
ἐρῶν τι ἢ ἀκουσόμενος, προστρέχει, ἐπιστάς τε αὐτῷ τὰς
ἐσθῆτας τῶν μηρῶν καθέλκοντι, ἀπεστραμμένον παίει ξιφι-

1. ὄνομα] ἦν ὄ. cod. Schotti, δὲ ὄ. editiones plurimae ‖ 1. τῶν — 2. αὐτῷ om. A ‖ 1. τοῦ ἀντ. i ‖ 3. 4. αὐτῶ τῶ τε μαρτ. BV ‖ 7. 16. εἰς libri ‖ 7. δὲ] τὲ A ‖ 8. τε om. l ‖ 10. τε post ταῖς om. BV ‖ 11. τιμωρήσων θέλων A ‖ 12. ὑπισχνεῖτο A ‖ 16. τῆς βασιλείας] corruptum. τῆς στρατοπεδείας A. τῆς αὐλῆς Io. τῆς πόλεως coni. Sylb, τοῦ βασιλείου vel τῶν βασιλείων Steph ‖ 18. πόλεως καρρῶν ὁ A ‖ adiectivum ad ὁδοιπορίας desiderabat Steph ‖ ὁδοιπορείας B ‖ 19. σκύλοι BV ‖ 19. 20. ὁδοιπορείαν BV ‖ 20. δὴ] ἂν Nauck Mél. Gr.-R. II p. 226 ‖ τῶι θεῶι g, per se recte ‖ ἐπανέλθῃ A ‖ 21. τὴν om. O. si teneas, possis δὲ μέσην τὴν ὁ. ‖ 24. ἀπίεσαν B ‖ τιμήν τε καὶ αἰδῶ A ‖ γιγν. ag, γιν. O. τῶν γινομένων l ‖ 25. 26. ἰδὼν δὲ V ‖ 27. ἐρῶν Bekk, ὁρῶν libri ‖ 28. ἀπεστραμμένῳ i (ἀποστ. l)

δίφ, ὃ μετὰ χεῖρας ἔφερε λανθάνων. καιρίου δὲ τῆς πλη-
γῆς ἐπὶ τῆς κατακλεῖδος γενομένης ἀπροσδοκήτως τε καὶ
6 ἀφυλάκτως ὁ Ἀντωνῖνος ἀνῃρέθη. πεσόντος δὲ αὐτοῦ πη-
δήσας ἵππῳ ἔφυγεν ὁ Μαρτιάλιος. Γερμανοὶ δὲ ἱππεῖς, οἷς
[ὁ] Ἀντωνῖνος ἔχαιρε φρουροῖς τε τοῦ σώματος ἐχρῆτο, οὐ
τοσοῦτον ἀφεστῶτες ὅσον οἱ λοιποί, πρῶτοί τε ἰδόντες τὸ
7 γενόμενον, διώξαντες τὸν Μαρτιάλιον κατηκόντισαν. ὡς δὲ
καὶ ὁ λοιπὸς στρατὸς εἶδε τὸ πραχθέν, πάντες συνέδραμον,
καὶ πρῶτος ὁ Μακρῖνος ἐπιστὰς τῷ πτώματι ὀλοφύρεσθαί τε
καὶ θρηνεῖν προσεποιεῖτο. ὅ τε στρατὸς πᾶς χαλεπῶς καὶ
δυσφόρως ἤνεγκε τὸ πραχθέν· συστρατιώτην γὰρ καὶ κοι-
νωνὸν τοῦ βίου, ἀλλ' οὐκ ἄρχοντα ᾤοντο ἀποβεβληκέναι.
καὶ οὐδεμίαν πω ἐπιβουλὴν ὑπώπτευον ἐκ τοῦ Μακρίνου,
8 ᾤοντο δὲ τὸν Μαρτιάλιον οἰκείαν ἔχθραν ἀμύνασθαι. καὶ
οἳ μὲν ἕκαστος ἐς τὰς σκηνὰς ἐπανῆσαν· ὁ δὲ Μακρῖνος
πυρὶ παραδοὺς τὸ σωμάτιον, τήν τε κόνιν κάλπει τινὶ ἐμ-
βαλών, ἔπεμψε τῇ μητρὶ αὐτοῦ καταθάψαι, ἐν Ἀντιοχείᾳ
διατριβούσῃ. ἐκείνη δὲ ἐπὶ ταῖς τῶν παίδων ὁμοίαις συμ-
φοραῖς εἴτε ἑκοῦσα εἴτε κελευσθεῖσα ἀπεκαρτέρησε. τοιούτῳ
μὲν δὴ τέλει ἐχρήσατο ὁ Ἀντωνῖνος καὶ ἡ μήτηρ Ἰουλία,
βιώσαντες ὡς προείρηται. πᾶς δὲ ὁ χρόνος ἐν ᾧ μόνος
ἐβασίλευσεν ἄνευ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ, ἐν ἓξ ἔτεσι
συνετελέσθη.

14 τελευτήσαντος δὲ [τοῦ] Ἀντωνίνου ἐν ἀφασίᾳ τ' ἦν ὁ
στρατὸς καὶ ἀπορίᾳ τοῦ πρακτέου· ἔμεινάν τε ἡμερῶν δύο
ἀβασίλευτοι, ἐξήτουν τε ὃν ἐπιλέξονται ἄρχοντα. καὶ γὰρ
ἠγγέλλετο μετὰ πολλοῦ πλήθους καὶ δυνάμεως ἐπιὼν [ὁ]
Ἀρτάβανος, δίκας ἀπαιτήσων τιμωρήσων τε τοῖς ἐν σπονδαῖς
2 καὶ εἰρήνῃ ἀνῃρημένοις. αἱροῦνται δὴ βασιλέα πρῶτον μὲν

2. ἐπὶ i, ἐκ O ‖ κατακλίδος BV (κατὰ κλίδος B). ἐπὶ τὰς κατα-κλεῖδας coni. Stroth ‖ τε om. i ‖ 3. ὁ om. BV ‖ 3. 4. πηδήσας] ἐμπη-δήσας aut ἐπιπηδήσας coni. Steph, bene. πηδήσας iam legit Io. ‖ 5. ὁ ante Ἀντ. a, om. Ogl ‖ οὐ i, οὗ οὐ O ‖ 6. ὅσον Bekk, ἐς ὅσον libri ‖ 6. 7. τὸ γινόμενον BV ‖ 12. τοῦ om. O ‖ 13. μὴ δὲ μίαν BV ‖ πω i, πως O, om. Io. ‖ ὑπώπτευεν V, ὑπόπτευεν B ‖ 14. ἀμύνεσθαι BVgl ‖ 15. ἐς] εἰς Vi, ὡς AB ‖ ἐπανῆσαν] ἐπανήεσαν AIo. ‖ 16. κάλπει O et Io., κάλπῃ i, vulgo. cf. ad p. 104, 21 ‖ 18. ὁμοίαις om. Io. et P ‖ 24. τοῦ a, om. Ogl ‖ τ' ἦν l, τε ἦν Oag, vulgo ‖ 25. ἡμέρας i ‖ 26. ἄρχοντα] cf. p. 69, 6 ‖ 27. ὁ V, om. ceteri ‖ 29. δὴ] μὲν l

Ἀδουεντον ὡς στρατιωτικόν τε καὶ ἔπαρχον οὐ φαῦλον γε-
νόμενον· ὃ δὲ γῆρας προϊσχόμενος παρῃτήσατο· μετ' ἐκεῖνον
δὲ τὸν Μακρῖνον, πειθόντων αὐτοὺς χιλιάρχων, οἳ καὶ τῆς
ἐπιβουλῆς τοῦ Ἀντωνίνου συνωμόται καὶ κοινωνοὶ τοῦ Μα-
κρίνου γεγενῆσθαι ὑπωπτεύθησαν. ὕστερον γοῦν ἐκολά-
σθησαν μετὰ τὴν ἐκείνου τελευτήν, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς ἐροῦμεν.
παρέλαβε δὲ τὴν βασιλείαν ὁ Μακρῖνος οὐχ οὕτως εὐνοίᾳ 3
καὶ πίστει τῶν στρατιωτῶν ὡς ἀνάγκῃ καὶ χρείᾳ τοῦ παρ-
όντος καιροῦ.

τούτων δὲ πραττομένων ἐφίσταται ὁ Ἀρτάβανος μετὰ
μεγίστου πλήθους καὶ δυνάμεως, ἵππον τε πολλὴν ἄγων καὶ
τοξοτῶν μέγα τι πλῆθος καταφράκτους τε ἀπὸ καμήλων ἔξω-
θεν μακροῖς δόρασιν. ὡς δ' ἀπηγγέλη προσιών, συγκαλέσας 4
τοὺς στρατιώτας ὁ Μακρῖνος ἔλεξε τοιάδε. "ἀλγεῖν μὲν ὑμᾶς
πάντας ἐπὶ τοιούτου βασιλέως, ἢ ἵνα τἀληθῆ λέγοιμι, συ-
στρατιώτου ἀποβολῇ, θαυμαστὸν οὐδέν· φέρειν δὲ τὰς συμ-
φορὰς καὶ τὰ προσπίπτοντα μετρίως ὑπομένειν ἀνθρώπων
ἔργον σωφρονούντων. ἡ μὲν γὰρ ἐκείνου μνήμη ἔν τε τοῖς 5
ὑμετέροις στέρνοις ἐγκείσεται, τοῖς τε ἐς ὕστερον παραδο-
θήσεται δόξαν ἀίδιον φέρουσα μεγάλων τε καὶ γενναίων
ἔργων ὧν ἔδρασε, φίλτρων τε καὶ εὐνοίας καμάτων τε κοι-
νωνίας τῆς πρὸς ὑμᾶς. νῦν δὲ καιρός, τιμήσαντας ὡς χρὴ
τὴν μνήμην τοῦ τετελευτηκότος, ἀφοσιωσαμένους τε τὰ πρὸς
ἐκεῖνον, ἔχεσθαι τῶν ἐπειγόντων. ὁρᾶτε τὸν βάρβαρον ἐφε- 6
στῶτα σὺν παντὶ τῷ τῆς ἀνατολῆς πλήθει, καὶ δοκοῦντα πρό-
φασιν εὔλογον ἔχθρας ἔχειν· ἡμεῖς γὰρ αὐτὸν προυκαλεσά-

---

1. Ἄδουεντον] αὔδεντον Aa, αὔδεντον B, ἀύδεντον V, ἀβδέντον l, ἄβδεντον g, Audentium P ‖ 3. αὐτοὺς] αὐτὸν A ‖ ⟨τῶν⟩ χιλιάρχων coni. Sylb ‖ 3. 4. χιλ. τὲ καὶ ἑκατοντάρχων καὶ ὅσοι τῆς ἐπιβ. A ‖ 4. ⟨κατὰ⟩ τοῦ Ἀντωνίνου Reisk ‖ 4. 5. τοῦ Μακρίνου] τῷ Μακρίνῳ malim cum Sylb, nisi expungere praestat ‖ 5. ὕστερον γοῦν ἐκολάσθησαν om. i P ‖ 7. δὲ Pl, τε Oag ‖ ὁ O, om. i ‖ 8. 9. παρόντος om. A, καιροῦ om. a ‖ 11. πολλὴν] πολὺν A ‖ 12. ἀπό ⟨τε ἵππων καὶ⟩ καμήλων Reisk ‖ 12. 13. ἔξωθεν] ἄνωθεν Leisner, bene ‖ 13. δόρασιν] δόξασι(ν) O ‖ δόρ. ⟨μαχομένους⟩ Sylb, bene ‖ δ' i, δὲ O ‖ ἀπηγγέλλη (sic) gl ‖ 15. βασιλέως θανάτω ἢ A ‖ λέγοιμι] malim λέγω ‖ 15. 16. συστρατιώτου AP, στρατιώτου BVi ‖ 17. προσπ. ῥαδίως καὶ μετρίως l ‖ 19. ὑμετέροις P, ἡμ. Oi ‖ ἐς] εἰς libri, delebat Lange ‖ 20. καὶ ante δόξαν libri, del. Sylb ‖ 21. καμάτω AV ‖ 22. ὑμᾶς] ἡμᾶς coni. Sylb ‖ δὲ] δὴ a ‖ ὡς] οἷς?* ‖ 24. ὁρᾶτε ⟨γὰρ⟩ τὸν Reisk ‖ 26. ἔχειν ἔχθρας a, vulgo

μεθα παρασπονδήσαντες, καὶ ἐν εἰρήνῃ βαθείᾳ πόλεμον
ἠγείραμεν. ἤρτηται δὲ νῦν πᾶσα ἡ Ῥωμαίων ἀρχὴ τῆς ὑμε-
τέρας ἀνδρείας τε καὶ πίστεως· οὐ γὰρ περὶ ὅρων γῆς οὐδὲ
ῥείθρων ποταμῶν ἡ φιλονεικία, περὶ τοῦ παντὸς δέ, πρὸς
μέγαν βασιλέα, ὑπὲρ παίδων καὶ συγγενῶν, οὓς ἐκεῖνος ἀδί-
7 κως καὶ παρὰ τοὺς ὅρκους οἴεται ἀνηρῆσθαι. τά τε οὖν
ὅπλα λαμβάνωμεν, καὶ τῇ συνήθει Ῥωμαίοις εὐκοσμίᾳ ταττ-
τώμεθα. ἐν γὰρ ταῖς παρατάξεσι τὸ μὲν τῶν βαρβάρων
ἄτακτον πλῆθος καὶ προσκαίρως ὡρισμένον αὐτὸ ἑαυτῷ ἴσως
γένοιτ' ἂν ἐναντίον· τὸ δ' ὑμέτερον εὔτακτόν τε ὂν καὶ συγ-
κεκροτημένον, μετά τε ἐμπειρίας μαχόμενον, ὑμῖν τε ἔσται
σωτήριον κἀκείνοις ὀλέθριον. μετ' ἀγαθῆς οὖν τῆς ἐλπίδος
8 ἀγωνίζεσθε, ὡς Ῥωμαίοις πρέπον καὶ σύνηθες· οὕτω γὰρ
τούς τε βαρβάρους ἀπώσεσθε [ὑμεῖς], καὶ δόξης κλέος ἀρά-
μενοι μέγα Ῥωμαίοις τε καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις δείξετε, τήν
τε προτέραν νίκην πιστώσεσθε, ὡς μὴ δόλῳ καὶ ἀπάτῃ πα-
ρασπονδήσαντες [ἠδικήσατε], ἀλλὰ δι' ὅπλων νικήσαντες
ἐκρατήσατε."

τοιαῦτά τινα εἰπόντος αὐτοῦ, οἱ στρατιῶται τὴν ἀνάγκην
τοῦ πράγματος ὁρῶντες παρετάττοντο κἂν τοῖς ὅπλοις ἦσαν.
15 ἅμα δὲ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐφάνη Ἀρτάβανος σὺν μεγίστῳ πλή-
θει στρατοῦ. ἀσπασάμενοι δὲ τὸν ἥλιον, ὡς ἔθος αὐτοῖς,
οἱ βάρβαροι, μεγίστῃ τε κλαγγῇ βοήσαντες, ἐπέδραμον τοῖς
Ῥωμαίοις τοξεύοντές τε καὶ καθιππεύοντες. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι
εὐτάκτως τε καὶ ἀσφαλῶς συστήσαντες τὰς φάλαγγας, ἑκατέ-
ρωθέν τε τοὺς ἱππεῖς καὶ τοὺς Μαυρουσίους παρατάξαντες,
τά τε κενὰ πληρώσαντες τῶν κούφως καὶ εὐσταλῶς ἐκτρέχειν
2 δυναμένων, δεξάμενοι τοὺς βαρβάρους ἐμάχοντο. καὶ οἱ μὲν
βάρβαροι τῷ πλήθει τῶν τόξων τοῖς τε ἐπιμήκεσι δόρασι

---

2. *νῦν* i P, *ὡς* O ‖ 2. 3. *ὑμετέρας* i P, *ἡμ.* O ‖ 3. *τε* om. l ‖ 3. 4. *οὐδὲ περὶ ῥείθρων* A ‖ 4. *ῥείθρω* V ‖ 5. *μέγα* A ‖ 7. *λαμβάνομεν* B (nec vero V) ‖ 7. 8. *ταττόμεθα* BV ‖ 8. *τὸ* om. O ‖ 9. *πλῆθος* deleverim ‖ *ὡρισμένον* corruptum. *ἠθροισμένον* vel *ὡπλισμένον* coni. Sylb. latet aliud, velut *συνιστάμενον* ‖ 10. *ἂν καὶ ἐναντίον* O ‖ *ἡμέτερον* A ‖ *ὂν* omiserim cum P ‖ 11. *ὑμῖν* P, *ἡμῖν* Oi ‖ 13. *πρέπον* — 15. *Ῥωμαίοις* om. BV ‖ 13. *πρέπον* A, *πρέπει* i, vulgo ‖ 14. *ὑμεῖς* a, om. Agl ‖ 15. *δεῖξαι τὲ* BV ‖ 16. *πιστώσασθε* V ‖ 17. *ἠδικήσατε* omisi cum A ‖ 25. *εὐτάκτως τε καὶ ἀσφαλῶς* non vertit P ‖ 26. *καὶ* om. P: *Maurorumque equitatu* ‖ 28. *μὲν* om. V ‖ 29. *τόξων*] *τοξευμάτων* BV

τῶν καταφράκτων ἀπό θ' ἵππων καὶ καμήλων τιτρωσκόντων
αὐτοὺς ἄνωθεν μεγάλως ἔβλαπτον· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τῶν μὲν
συστάδην μαχομένων ῥαδίως ἐκράτουν, ἐπεὶ δὲ αὐτοὺς ἥ τε
ἵππος πολλὴ οὖσα καὶ τὸ τῶν καμήλων πλῆθος ἐλυμαίνετο,
προσποιούμενοι ἀναχωρεῖν τριβόλους τε καὶ ἄλλα τινὰ τε-
χνάσματα σιδήρων, ὀξυτάτας ἐξοχὰς περικείμενα, ἐρρίπτουν.
ἅπερ λανθάνοντα [δὲ] ἐν ταῖς ψάμμοις καὶ οὐ καθορώμενα
ὑπὸ τῶν ἱππέων ἢ τῶν καμηλιτῶν ὀλέθρια ἦν αὐτοῖς· πα- 3
τοῦντες γὰρ οἱ ἵπποι, αἵ τε κάμηλοι μάλιστα, ἔχουσαι ἁπαλὰ
τὰ πέλματα, ὤκλαζον καὶ ἐχώλευον, τούς τε ἐπιβάτας [οὓς
ἔφερον] ἀπεσείοντο. οἱ δὲ ἐπέκεινα βάρβαροι ἐς ὅσον μὲν
ἐποχοῦνται ἵπποις ἢ καμήλοις, γενναίως μάχονται, ἢν δὲ
ἀποβῶσιν αὐτῶν ἢ κατενεχθῶσι, ῥᾷστα ἁλίσκονται, μὴ φέ-
ροντες τὴν ἐκ συστάσεως μάχην. πρός τε τὸ φυγεῖν ἢ διῶ-
ξαι, εἰ δέοι, ὑπὸ τῆς περὶ τοῖς σκέλεσιν ἐσθῆτος χαύνως
παρῃωρημένης ἐμποδίζονται.

πρώτης μὲν οὖν καὶ δευτέρας ἡμέρας ἐξ ἑωθινοῦ ἐς 4
ἑσπέραν ἐμαχέσαντο, καὶ νὺξ ἐπελθοῦσα διέλυσε τὰς μάχας,
ἑκάτεροί τε ἐπανῆλθον ἐς τὰ ἑαυτῶν στρατόπεδα νικᾶν ἀξι-
οῦντες. τῇ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ συνῆλθον ἐς τὸ αὐτὸ πεδίον
μαχούμενοι, ἐπειρῶντο δὲ οἱ μὲν βάρβαροι, πολύ τι τῷ πλή-
θει [τούτων] ὑπερέχοντες, κυκλώσασθαι τοὺς Ῥωμαίους καὶ
σαγηνεῦσαι· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι οὐκέτι τὰς φάλαγγας ἐς βάθος
συνίστασαν, ἐς μῆκος δ' ἐκτείνοντες ἀεὶ τὸ κυκλούμενον
ἐνεπόδιζον. πλῆθος δὲ τοσοῦτον ἀνδρῶν τε καὶ κτηνῶν 5
ἐφονεύθη ὡς πᾶν πληρωθῆναι τὸ πεδίον μεγίστους τε σω-
ροὺς πτωμάτων ἐς ὕψος ἀρθῆναι, καὶ μάλιστα τῶν καμήλων

1. θ' l, τε Oag, vulgo ‖ 1. 2. τιτρωσκόντων αὐτοὺς ἄνωθεν μεγάλως*, et sic P, τιτρώσκοντες αὐτοὺς μεγάλως ἄνωθεν Oi ‖ 3. συστάδην O, συσταδὸν i, vulgo ‖ αὐτοὺς om. A ‖ 5. ἀνεχώρουν BV ‖ καὶ πολλὰ ἄλλα τεχν. a ‖ 6. σιδήρων] σιδηρίων Reisk, σιδήρου Lange ‖ ὀξυτάτας Sylb, ὀξυτάτων libri ‖ ἐρίπτουν (sic) a. ἔρριπτον editiones plurimae ‖ 7. ἅπερ λανθάνοντα ἐν*, et sic P, παραλανθάνοντα δὲ ἐν a, vulgo, λανθάνοντα δὲ ἐν Ogl ‖ 10. ἐχώλευον om. a ‖ 10. 11. οὓς ἔφερον seclusi ‖ 11. ἐς om. O ‖ ὅσον] ὅσοι A ‖ 13. ῥᾷστα] ῥᾳδίως cod. Schotti et P ‖ 14. 15. τὸ διῶξαι ἢ φυγεὶν O ‖ 17. δευτ. πάσης ἡμ. a ‖ 17. 20. 24. 27. εἰς libri ‖ 18. διέλυε O ‖ 19. ἐπανήρχοντο O ‖ ἐς O, εἰς i ‖ 20. αὐτὸ om. P ‖ 21. μαχόμενοι i ‖ 21. ἐπειρῶντο — 22. Ῥωμαίους om. BV ‖ 22. τούτων a, om. Agl ‖ 24. δ' ἐκτείν. i, διεκτ. BV, δὲ διεκτ. A ‖ 25. τοσούτων AV, τοσοῦτων (sic) B ‖ τε om. A

*ἐπαλλήλων πιπτουσῶν. πρός τε οὖν τὸ διατρέχειν ἐνεποδί-
ζοντο οἱ μαχόμενοι· οὐκέτι δὲ οὐδὲ καθεώρων ἀλλήλους, με-
γάλου οἱονεὶ χώματος ἐν μέσῳ καὶ δυσβάτου ὑπὸ τῶν σω-
μάτων σεσωρευμένου, ὑφ' οὗ κωλυόμενοι τοῖς ἄλλοις ἐπιέναι
ἕκαστοι ἐπανῆλθον ἐς τὰ ἑαυτῶν στρατόπεδα.*
6 *ὁ δὲ Μακρῖνος συνεὶς ὅτι οὐκ ἄλλως Ἀρτάβανος ἐκθύ-
μως τε μάχεται καὶ προσμένει ἀλλ' ἢ οἰόμενος Ἀντωνίνῳ
μάχεσθαι, εἰωθότων ἀεὶ τῶν βαρβάρων ῥᾷστα ἀποκάμνειν
ἐθελοκακεῖν τε, εἰ μή τι ἐν ταῖς πρώταις ὁρμαῖς κατορθώ-*
7 *σουσι, τότε δὲ προσμενόντων ὡς ἂν τὴν μάχην ἀνανεώσαιντο
μετὰ τὴν τῶν νεκρῶν ἀναίρεσίν τε καὶ κατάφλεξιν, οὐκ
οἰομένων τεθνηκέναι τὸν τῆς ἔχθρας αἴτιον, πέμπει πρε-
σβείαν ἐπιστέλλει τε τῷ Παρθυαίῳ, λέγων τὸν μὲν περὶ τὰς
σπονδὰς καὶ τοὺς ὅρκους ἀδικήσαντα βασιλέα τεθνηκέναι
δίκας τε ἀξίας ὧν ἔδρασε δεδωκέναι, Ῥωμαίους δέ, ὧν ἐστιν*
8 *ἡ ἀρχή, ἑαυτῷ τὰ τῆς βασιλείας ἐγκεχειρικέναι· μήτε δὲ ἀρέ-
σκεσθαι τοῖς πραχθεῖσιν, αἰχμαλώτους τε τοὺς περιόντας ἀπο-
δοῦναι, χρήματά τε ὅσα ἡρπάγη ἀποτῖσαι, φίλῳ τε ἀντὶ ἐχ-
θροῦ χρῆσθαι, καὶ τὴν εἰρήνην ὅρκοις καὶ σπονδαῖς βεβαιῶσαι.
ὁ δὲ Ἀρτάβανος ταῦτά τε ἀναγνοὺς καὶ διδαχθεὶς ὑπὸ τῶν
πρέσβεων περὶ τῆς Ἀντωνίνου ἀναιρέσεως, αὐτάρκη τιμωρίαν*
9 *τὸν παρασπονδήσαντα δεδωκέναι νομίζων, τοῦ τε στρατοῦ αὑτῷ
τετρυχωμένου, ἀγαπῶν τε τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰ χρήματα
ἀναιμωτὶ ἀπολαβεῖν, σπεισάμενος εἰρήνην πρὸς τὸν Μακρῖνον ἐς
τὰ ἑαυτοῦ ἐπανέρχεται. ὃ δὲ . . τόν τε στρατὸν ἀπαλλάξας τῆς
ἐν Μεσοποταμίᾳ διατριβῆς ἐς τὴν Ἀντιόχειαν ἠπείγετο.*

---

3. *οἱονεὶ*] *ὄντος τοῦ* a ‖ 4. *σεσωρευμένων* a, *σεσωρευμένη* l ‖ *ἄλλοις*] *ἀντιπάλοις*?* ‖ 5. 24. 26. *εἰς* libri ‖ 5. *στρατόπεδα*] *στρατεύματα* BV ‖ 7. *προσμένοι* a ‖ *ἀντωνῖνον* a ‖ 9. 10. *κατορθώσουσι*] *κατορθώσωσιν* B. an *κατωρθώκασι*?* ‖ 10. *δὲ*] *δὴ* A ‖ 11. *ἀναίρεσίν τε καὶ* non vertit P ‖ 11. *οὐκ* — 12. *αἴτιον* del.?* ‖ 13. *περὶ* a, *παρὰ* Ogl ‖ 15. *δίκας* — *δεδωκέναι* om. O ‖ *ῥωμαίοις* O. an *δεδωκέναι ῥωμαίοις*, ⟨*τοὺς στρατιώτας*⟩ *δέ, ὧν* . .?* ‖ 16. *ἑαυτῶ* A, *ἑαυτῶ τε* BVi ‖ *δὲ*] *γὰρ* A, om. a ‖ 18. *ἡρπάγη*] *ἡ ἁρπαγὴ* B ‖ 18. 19. *ἐχθρῶ* A ‖ 19. 20. *βεβαιῶσαι* ⟨*βούλεσθαι*⟩ coni. Steph, cum P, bene ‖ 21. *αἱρέσεως* B ‖ 22. *νομίζων*] *οἰηθεὶς* A ‖ 22. 23. *τοῦ τε στρατοῦ αὑτῷ* Kuhn, *τοῦτέστι* (*τοῦτέσι* l, *τουτέστι* g) *τοῦ αὐτῶ* BVgl, *τουτέστι θανάτου τοῦ αὐτῷ* a, *τόν τε αὑτοῦ στρατὸν τετρυχομένον ὁρῶν* A ‖ 25. *ὁ δὲ* a, om. Ol, in g sup. vs. add. m. 2. *Romanus imperator* P ‖ significavi lacunam. pro *τε* coni. *γε* Steph, seclusit Bekk[2] ‖ 26. *διατρ. ὁ μακρῖνος εἰς* A

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Ὅπως μὲν δὴ ὁ Ἀντωνῖνος ἦρξέ τε καὶ ἐτελεύτησε, δε-
δήλωται τῷ πρὸ τούτου συγγράμματι [ἥ τε πρὸ τούτου ἐπι-
βουλὴ καὶ διαδοχή]· γενόμενος δὲ ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ ὁ Μακρῖ-
νος ἐπιστέλλει τῷ τε δήμῳ Ῥωμαίων καὶ τῇ συγκλήτῳ, λέγων
τοιάδε. "ἐν εἰδόσι μὲν ὑμῖν τοῦ τε βίου μου τὴν ἐξ ἀρχῆς 2
προαίρεσιν τοῦ τε τρόπου τὸ πρὸς χρηστότητα ἐπιρρεπές, καὶ
τὸ πρᾶον τῆς διοικηθείσης πρότερον πράξεως, οὐ πολύ τι
ἐξουσίας καὶ δυνάμεως βασιλικῆς ἀποδεούσης, ὅπου γε καὶ
αὐτὸς ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐπάρχουσι τῶν στρατοπέδων πεπί-
στευται, περιττὸν νομίζω μακρηγορεῖν. ἴστε γάρ με καὶ οἷς
ἐκεῖνος ἔπραττεν οὐκ ἀρεσκόμενον, καὶ προκινδυνεύσαντα
ὑμῶν ἐν οἷς πολλάκις ταῖς τυχούσαις διαβολαῖς πιστεύων
ἀφειδῶς ὑμῖν προσεφέρετο. κἀμὲ μὲν κακῶς ἠγόρευε, καὶ 3
δημοσίᾳ πολλάκις τὸ μέτριόν μου καὶ πρὸς τοὺς ἀρχομένους
φιλάνθρωπον διαβάλλων καὶ διασκώπτων ἐς ῥαθυμίαν καὶ
τρόπων χαυνότητα· κολακείαις δὲ χαίρων, καὶ τοὺς ἐς ὠμό-
τητα παροξύνοντας τῷ τε θυμῷ τὸ ἐνδόσιμον αὐτοῦ διδόντας
τήν τε ὀργὴν διαβολαῖς ἐγείροντας εὔνους καὶ πιστοὺς ἐδο-
κίμαζε φίλους. ἐμοὶ δὲ ἐξ ἀρχῆς τὸ πρᾶον καὶ μέτριον
προσφιλές. τὸν γοῦν πρὸς Παρθυαίους πόλεμον, μέγιστόν 4
τε ὄντα καὶ ἐφ' ᾧ πᾶσα Ῥωμαίων ἐσάλευεν ἀρχή, κατελύ-
σαμεν καὶ ἐν οἷς ἀνδρείως παραταξάμενοι οὐδέν τι ἡττήμεθα,
καὶ ἐν οἷς σπείσαντες μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἐλθόντα μέγαν
βασιλέα πιστὸν φίλον ἀντ' ἐχθροῦ δυσμάχου ἐποιήσαμεν.
ἐμοῦ δὲ κρατοῦντος ἐν ἀδείᾳ τε καὶ ἀναιμωτὶ πάντες βιώ-

2. ὁ om. l ‖ 3. 4. seclusit Wolf ‖ 3. πρὸς τοῦτον ἐπιβ. A ‖ 4. δὲ om. l, in quo γενόμενος bis scriptum ‖ 5. *senatui populoque Romano* P ‖ 9. ὅπου — 10. 11. πεπίστευται deleverim ‖ 9. γε] τε AV ‖ 15. πρὸς τοὺς ἀρχομένους om. P ‖ 16. pro διαβάλλων malim διέβαλλεν, itemque διέσκωπτεν ‖ 16. 17. εἰς libri ‖ 17. χαυνότητος l ‖ 17. 18. ὠμότητας BV ‖ 18. malim αὐτοῦ τὸ ἐνδόσιμον ‖ 23. καὶ ἐν οἷς] ἐν οἷς καὶ A ‖ 24. σπείσαντες] imo σπεισάμενοι. sed tota enuntiati conformatio mihi dubia est ‖ ἐλθ. μέγα A ‖ 25. πιστὸν et δυσμάχον om. P ‖ ἐποιήσαμεν] ἐποιησάμεθα coni. Leisner ‖ 26. τε a, μὲν Ogl

σονται, ἀριστοκρατία τε μᾶλλον ἢ βασιλεία νομισθήσεται.
5 μηδέ τις ἀπαξιούτω ἢ τύχης παῖσμα νομιζέτω, ὅτι δὴ ὄντα
με ἐκ τῆς ἱππάδος τάξεως ἐπὶ τοῦτο ἤγαγε. τί γὰρ ὄφελος
εὐγενείας, εἰ μὴ χρηστὸς καὶ φιλάνθρωπος συνοικεῖ τρόπος;
τὰ μὲν γὰρ τῆς τύχης δῶρα καὶ ἀναξίοις περιπίπτει, ἡ δὲ
τῆς ψυχῆς ἀρετὴ ἰδίαν ἑκάστῳ δόξαν περιτίθησιν. εὐγένεια
δὲ καὶ πλοῦτος καὶ ὅσα τοιαῦτα μακαρίζεται μέν, οὐκ ἐπαι-
6 νεῖται δέ, ὡς παρ' ἄλλου δοθέντα· ἐπιείκεια δὲ καὶ χρηστό-
της ἅμα τῷ θαυμάζεσθαι καὶ τῶν ἐπαίνων τὴν ἀναφορὰν
ἐς αὐτόν τινα ἔχει τὸν κατορθοῦντα. τί γοῦν ὑμᾶς ὤνησεν
ἡ Κομόδου εὐγένεια ἢ Ἀντωνίνου ἡ πατρῴα διαδοχή; οἱ
μὲν γὰρ ὥσπερ ὄφλημα κληρονομίας εἰληφότες ἀποχρῶνταί
τε καὶ ἐνυβρίζουσιν ὡς ἄνωθεν ἰδίῳ κτήματι· οἱ δὲ παρ'
ὑμῶν λαβόντες χάριτός τε ἀιδίου εἰσὶ χρεῶσται καὶ πειρῶνται
7 ἀμείψασθαι τοὺς εὐεργεσίαις προειληφότας. καὶ τῶν μὲν εὐ-
πατριδῶν βασιλέων τὸ εὐγενὲς ἐς ὑπεροψίαν ἐκπίπτει κατα-
φρονήσει τῶν ὑπηκόων ὡς πολὺ ἐλαττόνων· οἱ δὲ ἐκ με-
τρίων πράξεων ἐπὶ τοῦτο ἐλθόντες περιέπουσιν αὐτὸ ὡς
καμάτῳ κτηθέν, αἰδῶ τε καὶ τιμὴν ἀπονέμουσιν, ἣν εἰώθεσαν,
8 τοῖς ποτὲ κρείττοσιν. ἐμοὶ δὲ σκοπὸς μηδέν τι πράττειν ἄνευ
τῆς ὑμετέρας γνώμης, κοινωνούς τε καὶ συμβούλους ἔχειν
τῆς τῶν πραγμάτων διοικήσεως. ὑμεῖς δ' ἐν ἀδείᾳ καὶ ἐλευ-
θερίᾳ βιώσεσθε, ὧν ἀφῃρέθητε μὲν ὑπὸ τῶν εὐπατριδῶν
βασιλέων, ἀποδοῦναι δὲ ὑμῖν ἐπειράθησαν πρότερον μὲν
Μᾶρκος ὕστερον δὲ Περτίναξ, ἐξ ἰδιωτικῶν σπαργάνων ἐπὶ
τοῦτο ἐλθόντες. γένους γὰρ ἔνδοξον ἀρχὴν αὐτὸν παρασχεῖν
καὶ τῷ ὑστέρῳ γένει ἄμεινον ἢ κλέος προγονικὸν παραλαμ-
βάνοντα τρόπου φαυλότητι καταισχῦναι."
2 ἀναγνωσθείσης δὲ τῆς τοιαύτης ἐπιστολῆς, εὐφημεῖ τε
αὐτὸν ἡ σύγκλητος καὶ τὰς σεβασμίους τιμὰς πάσας ψηφίζε-
ται. οὐχ οὕτω δὲ εὔφραινε πάντας ἡ Μακρίνου διαδοχή,

---

3. ἤγαγε θεός· τί A ‖ 3. 4. οὐδὲν ὄφελος εὐγενείας — 10. κατορθοῦντα hab. Macarius ‖ 5. τὰ — περιπίπτει mihi dubia ‖ 6. ἰδίαν δόξαν ἑκάστω l ‖ 10. 16. εἰς libri ‖ 11. ἢ ἡ ἀντ. O ‖ ἡ om. A ‖ 13. ὑβρίζουσιν A ‖ 14. 15. πειρῶν ἀμείψεσθαι BV ‖ 16. ἐς om. V ‖ 17. ὑπηκόων] πολλῶν A ‖ 18. ἐπὶ] εἰς a ‖ αὐτὸ om. O ‖ 20. ἐμὸν δὲ B ‖ 22. δ' ἐν B, δὲ V, μὲν A, δὲ ἐν i, vulgo ‖ 24. πρότερον] πρῶτον BV ‖ 31. οὕτως BVgl ‖ εὐφραίνει A

ὡς ὑπερήδοντό τε καὶ πανδημεὶ ἑώρταζον ἐπὶ τῇ Ἀντωνίνου
ἀπαλλαγῇ. ἕκαστός τε ᾤετο, μάλιστα τῶν ἐν ἀξιώσει τινὶ
ἢ πράξει καθεστώτων, ξίφος ἀποσεσεῖσθαι τοῖς αὐχέσιν ἐπαι-
ωρούμενον. συκοφάνται τε ἢ δοῦλοι, ὅσοι δεσπότας κατήγ- 2
γελον, ἀνεσκολοπίσθησαν· ἥ τε Ῥωμαίων πόλις καὶ σχεδὸν
πᾶσα ἡ ὑπὸ Ῥωμαίους οἰκουμένη καθαρθεῖσα πονηρῶν ἀν-
θρώπων, τῶν μὲν κολασθέντων τῶν δὲ ἐξωσθέντων, εἰ δέ
τινες καὶ ἔλαθον, δι' εὐλάβειαν ἡσυχαζόντων, ἐν ἀδείᾳ πολλῇ
καὶ εἰκόνι ἐλευθερίας ἐβίωσαν ἐκείνου τοῦ ἔτους, οὗ μόνου
ὁ Μακρῖνος ἐβασίλευσε. τοσοῦτον δὲ ἥμαρτεν ὅσον μὴ διέ- 3
λυσεν εὐθέως τὰ στρατόπεδα καὶ ἑκάστους ἐς τὰ ἑαυτῶν
ἀπέπεμψεν αὐτός τε ἐς τὴν Ῥώμην ποθοῦσαν ἠπείχθη, τοῦ
δήμου ἑκάστοτε καλοῦντος μεγάλαις βοαῖς, ἐν δὲ τῇ Ἀντιο-
χείᾳ διέτριβε γένειόν τε ἀσκῶν, βαδίζων τε πλέον τοῦ δέον-
τος ἠρεμαίως, βραδύτατά τε καὶ μόλις τοῖς προσιοῦσιν ἀπο-
κρινόμενος ὡς μηδ' ἀκούεσθαι πολλάκις διὰ τὸ καθειμένον
τῆς φωνῆς. ἐζήλου δὲ ταῦτα ὡς δὴ Μάρκου ἐπιτηδεύματα, 4
τὸν δὲ λοιπὸν βίον οὐκ ἐμιμήσατο, ἐπεδίδου δὲ ἑκάστοτε ἐς
τὸ ἁβροδίαιτον, ὀρχηστῶν τε θέαις καὶ πάσης μούσης κινή-
σεώς τε εὐρύθμου ὑποκριταῖς σχολάζων, τῆς τε τῶν πραγ-
μάτων διοικήσεως ἀμελῶς ἔχων. προῄει τε πόρπαις καὶ ζω-
στῆρι καὶ χρυσῷ πολλῷ καὶ λίθοις τιμίοις πεποικιλμένος, τῆς
τοιαύτης πολυτελείας παρὰ τοῖς Ῥωμαίων στρατιώταις οὐκ
ἐπαινουμένης, βαρβάρου δὲ μᾶλλον καὶ θηλυπρεποῦς εἶναι
δοκούσης. ἅπερ ὁρῶντες οἱ στρατιῶται οὐ πάνυ τι ἀπεδέ- 5
χοντο, ἀπηρέσκοντό τε αὐτοῦ τῷ βίῳ ὡς ἀνειμένῳ μᾶλλον
ἢ κατ' ἄνδρα στρατιωτικόν· παραβάλλοντες δὲ τὴν μνήμην

---

1. ἑόρταζον O ‖ 3. ἀποσεσεῖσθαι gl, ἀποπεσεῖσθαι Oa ‖ 4. τε] δὲ AP ‖ ὅσα BV, om. A ‖ 4. 5. κατήγγελον BV, κατήγγελλον Ai ‖ 6. πᾶσα collocatum ante ἥ τε (5.) in aP ‖ ὑπορωμαίων l ‖ 8. ἡσυχάζοντες ἦσαν· ἐν ἀδείᾳ δὲ πολλῇ A ‖ 9. μόνον BV ‖ 10. τοσοῦτο A ‖ 11. 12. εἰς libri ‖ 13 sq. excerpsit Io. in tit. de ins. ‖ 15. προσιοῦσιν] προϊοῦσιν V ‖ 16. μηδ'] μὴ V ‖ 18. ἐς] εἰς a ‖ 19. ὀρχηστῶν] ὀρχιστῶν i, fort. latet aliud ‖ 19. 20. κινήσεώς τε εὐρύθμου (εὐθύμου a) delebat Lange ‖ 20. τῆς δὲ coni. Sylb ‖ 21. τε om. A ‖ πόρταις V ‖ 21. 22. ζωστῆρι] ζωστῆρσι coni. Sylb ‖ 22. καὶ χρυσῷ A, χρυσῷ τε Nauck Mél. Gr.-R. II p. 231, χρυσῷ BVi, vulgo ‖ πεποικιλμένος O, πεποικιλμένοις κεκοσμημένος i, vulgo. v. Nauck l. d. ‖ 23. παρὰ τ. Ῥ. στρ.] imo παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ‖ 24. ἐπαινούμενος l ‖ εἶναι om. V ‖ 25. τι] τοι AV ‖ 27. κατ'] κατὰ AV

τῇ Ἀντωνίνου διαίτῃ ἐπιστρεφεῖ τε καὶ στρατιωτικῇ γενο-
6 *μένῃ, κατεγίγνωσκον τῆς Μακρίνου πολυτελείας. ἔτι τε ἠγα-*
νάκτουν αὐτοὶ μὲν ὑπὸ σκηναῖς καὶ ἐν ἀλλοδαπῇ διαιτώμενοι,
ἔσθ' ὅτε καὶ σπανίζοντες τῶν ἐπιτηδείων, ἔς τε τὰ ἑαυτῶν
οὐκ ἐπανιόντες εἰρήνης εἶναι δοκούσης· ὁρῶντες δὲ τὸν Μα-
κρῖνον ἐν χλιδῇ καὶ τρυφῇ διαιτώμενον, ἀφηνιάζοντες ἤδη
πρὸς ἀλλήλους αὐτὸν κακῶς ἠγόρευον προφάσεώς τε ὀλίγης
λαβέσθαι εὔχοντο ἐς τὸ ἀποσκευάσασθαι τὸ λυποῦν.
3 *ἐχρῆν δὲ ἄρα Μακρῖνον ἐνιαυτοῦ μόνου τῇ βασιλείᾳ*
ἐντρυφήσαντα ἅμα τῷ βίῳ καὶ τὴν ἀρχὴν καταλῦσαι, μικρὰν
καὶ εὐτελῆ πρόφασιν τοῖς στρατιώταις ἐς ἃ ἐβούλοντο τῆς
2 *τύχης παρασχούσης. Μαῖσα ἦν τις ὄνομα, τὸ γένος Φοί-*
νισσα, ἀπὸ Ἐμέσου καλουμένης οὕτω πόλεως ἐν Φοινίκῃ·
ἀδελφὴ δὲ ἐγεγόνει Ἰουλίας τῆς Σεβήρου μὲν γυναικὸς Ἀν-
τωνίνου δὲ μητρός. παρὰ πάντα οὖν τὸν τῆς ἀδελφῆς βίον
ἐν τῇ βασιλείῳ διέτριψεν αὐλῇ χρόνου πολυετοῦς, παρ' ὃν
Σεβῆρός τε καὶ Ἀντωνῖνος ἐβασίλευσαν. τὴν δὴ Μαῖσαν
ταύτην ὁ Μακρῖνος, μετὰ τὴν τῆς ἀδελφῆς τελευτὴν Ἀντω-
νίνου δὲ ἀναίρεσιν, προσέταξεν ἐς τὴν πατρίδα ἐπανελθοῦσαν
ἐν τοῖς οἰκείοις καταβιῶναι, πάντα ἔχουσαν τὰ ἑαυτῆς.
πλείστων δὲ ἦν χρημάτων ἀνάπλεως ἅτε μακρῷ χρόνῳ βασι-
3 *λικῇ ἐξουσίᾳ ἐντεθραμμένη. ἐπανελθοῦσα δὲ ἡ πρεσβῦτις*
διέτριβεν ἐν τοῖς ἑαυτῆς. ἦσαν δὲ αὐτῇ θυγατέρες δύο·
Σοαιμὶς μὲν ἡ πρεσβυτέρα ἐκαλεῖτο, ἡ δ' ἑτέρα Μαμαία.
παῖδες δ' ἦσαν τῇ μὲν πρεσβυτέρᾳ Βασιανὸς ὄνομα, τῇ δὲ
νεωτέρᾳ Ἀλεξιανός. ὑπὸ δὲ ταῖς μητράσι καὶ τῇ μάμμῃ

---

1. *τῇ*] *τοῦ* l. an *τὴν Ἀντωνίνου* <*ἐν*> *δ* . . . . . *γενομένου*?* *τῆς* A. *διαίτης, ἐπιστρεφοῦς τε καὶ στρατιωτικῆς γενομένης* coni. Steph ‖ *ἐπιστρεφεὶ* Steph, *ἐπιστραφεῖ* B, *ἐπιστραφείσῃ* AVi ‖ 2. *κατεγίγνωσκον* gl, *κατεγίνωσκον* Oa, vulgo ‖ *ἔτι*] *ὅτι* BV ‖ 4. malim *ἔσθ' ὅτε καὶ τῶν ἐπιτηδείων* (*ἀναγκαίων* Io.) *σπαν.* cum Io. ‖ 4. 8. 11. 19. *εἰς* libri ‖ 6. *ἐν* Io., om. Oi ‖ *τροφῇ* a ‖ 8. *ηὔχοντο* Io., bene ‖ 10. *ἅμα*] cf. Schweighaeuser ad Pol. t. V p. 503 ‖ 11. 12. *τῆς τύχης παρασχούσης* ante *τοῖς* ponit V ‖ 11. *ἐς ἃ ἐβούλοντο* om. Io., bene ‖ 12. *μαισὰ* i ‖ *τῷ γένει* l ‖ 13. *ἐμέσης οὕτω καλουμένης π.* A ‖ *ἐν Φοινίκῃ* om. Io., bene ‖ 14. *μὲν τῆς σεβ.* libri, transposuit Bekk[2] ‖ 16. *διέτριβεν* V ‖ 16. *χρόνου* — 17. *ἐβασίλευσαν* om. Io. ‖ 16. *ὃν* i, *οὗ* O ‖ 17. *δὴ*] *δὲ* A ‖ 18. *τὴν* om. l ‖ *τῆς* om. V ‖ 18. 19. *Ἀντωνίνου δὲ ἀναίρεσιν* om. Io. ‖ 21. *δὲ* P, *τε* Oi, *γὰρ* Io. ‖ 22. *δὲ*] *δὴ*?* *igitur* P ‖ 23. *θυγατέρες αὐτῇ* Io. et gl ‖ 24. *δ'* Al, *δὲ* ceteri, vulgo ‖ *Μαμμαία* editiones multae contra libros omnes, itemque 25. *Βασσιανὸς* ‖ 25. *δ'* g, *δὲ* Oal, vulgo ‖ 26. *τῇ* om. O

ἀνετρέφοντο, ὁ μὲν Βασιανὸς περὶ ἔτη γεγονὼς τεσσαρεσ-
καίδεκα, ὁ δὲ Ἀλεξιανὸς δεκάτου ἔτους ἐπιβεβηκώς. ἱέρωντο 4
δὲ αὐτοὶ θεῷ Ἡλίῳ· τοῦτον γὰρ οἱ ἐπιχώριοι σέβουσι, τῇ
Φοινίκων φωνῇ Ἐλαγάβαλον καλοῦντες. νεὼς δὲ αὐτῷ μέ-
γιστος κατεσκεύαστο [αὐτοῦ], χρυσῷ πολλῷ καὶ ἀργύρῳ κε-
κοσμημένος λίθων τε πολυτελείᾳ. θρησκεύεται δὲ οὐ μόνον
πρὸς τῶν ἐπιχωρίων, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ γειτνιῶντες σα-
τράπαι τε καὶ βασιλεῖς βάρβαροι φιλοτίμως πέμπουσι τῷ
θεῷ ἑκάστου [τοῦ] ἔτους πολυτελῆ ἀναθήματα. ἄγαλμα μὲν 5
οὖν, ὥσπερ παρ' Ἕλλησιν ἢ Ῥωμαίοις, οὐδὲν ἕστηκε χειρο-
ποίητον, θεοῦ φέρον εἰκόνα· λίθος δέ τις ἔστι μέγιστος,
κάτωθεν περιφερής, λήγων ἐς ὀξύτητα· κωνοειδὲς αὐτῷ σχῆμα,
μέλαινά τε ἡ χροιά. διιπετῆ τε αὐτὸν εἶναι σεμνολογοῦσιν,
ἐξοχάς τέ τινας βραχείας καὶ τύπους δεικνύουσιν, εἰκόνα τε
Ἡλίου ἀνέργαστον εἶναι θέλουσιν, οὕτω βλέποντες. τούτῳ 6
δὴ τῷ θεῷ ὁ Βασιανὸς ἱερωμένος (ἅτε γὰρ πρεσβυτέρῳ ἐκεί-
νῳ ἐνεκεχείριστο ἡ θρησκεία) προήει τε σχήματι βαρβάρῳ,
χιτῶνας χρυσοϋφεῖς καὶ ἁλουργεῖς χειριδωτοὺς καὶ ποδήρεις
ἀνεζωσμένος, τά τε σκέλη πάντα σκέπων ἀπ' ὀνύχων ἐς μη-
ροὺς ἐσθῆσιν ὁμοίως χρυσῷ καὶ πορφύρᾳ πεποικιλμέναις·
τήν τε κεφαλὴν ἐκόσμει στέφανος λίθων πολυτελῶν χροιᾷ
διηνθισμένος. ἦν δὲ τὴν ἡλικίαν ἀκμαῖος καὶ τὴν ὄψιν τῶν 7
κατ' αὐτὸν ὡραιότατος μειρακίων πάντων. ἐς τὸ αὐτὸ δὴ
συνιόντων κάλλους σώματος, ἡλικίας ἀκμῆς, ἁβροῦ σχήματος,
ἀπείκασεν ἄν τις τὸ μειράκιον Διονύσου καλαῖς εἰκόσιν.

ἱερουργοῦντα δὴ τοῦτον, περί τε τοῖς βωμοῖς χορεύοντα 8
νόμῳ βαρβάρων ὑπό τε αὐλοῖς καὶ σύριγξι παντοδαπῶν τε

---

2. ἱερῶντο Io. et A ‖ 3. αὐτοὶ] οὗτοι?* ‖ 4. Ἐλαγάβαλον Spanheim, ἐλεαγάβαλον A, ἐλαιαγάβαλον BVi, vulgo. cf. Mordtmann Zeitschr. d. d. morgenl. Ges. t. 31 p. 91 sq. ‖ 5. αὐτοῦ a, om. ceteri. αὐτοῖς coni. Stroth ‖ ἀργύρῳ AV, ἀργυρίῳ Bi ‖ 8. καὶ om. l ‖ 9. τοῦ O, om. i ‖ 12. λῆγον BV ‖ 12. 23. εἰς libri ‖ 13. διιπετῆ A, διηπετῆ BV, διοπετῆ·i ‖ τε om. A ‖ 15. οὕτω βλέποντες om. P, bene ‖ 16. βασσιανὸς g ‖ 17. ἐνεκεχείριστο*, ἐκεχείρηστο A, ἐγκεχείριστο BVi, vulgo ‖ θρησκεία i, θυσία O ‖ προσήει V ‖ 18. ἁλουργεῖς Aa, et g[1] ex ἁλουργοῖς, ἁλουργοῖς l, ἁλουργέσι B, ἁλουργίδας V (ἁλουργίδα Io.), om. P ‖ 19. τά τε] τέ τά τε V ‖ σκέπων πάντα a ‖ ἀπ' i, ἀπὸ O ‖ ἐς] ἕως A ‖ 22. τῇ ἡλικίᾳ O ‖ 23. κατ' Ol, κατὰ ag ‖ τὸ om. V ‖ 25. ἀπείκασεν] ἀπεικάσαι Stroth ‖ 27. βαρβάρων] βαρβάρῳ coni. Lange ‖ παντοδαποῖς ὀργάνων A

ὀργάνων ἤχῳ, περιεργότερον ἐπέβλεπον οἵ τε ἄλλοι ἄνθρω-
ποι καὶ μάλιστα οἱ στρατιῶται, εἰδότες γένους ὄντα βασι-
λικοῦ, καὶ τῆς ὥρας αὐτοῦ πάντων τὰς ὄψεις ἐς ἑαυτὴν
9 ἐπιστρεφούσης. ἐγειτνίαζε δὲ τῇ πόλει ἐκείνῃ τότε μέγιστον
στρατόπεδον, ὃ τῆς Φοινίκης προήσπιζεν· ὕστερον δὲ μετη-
νέχθη, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς ἐροῦμεν. φοιτῶντες οὖν οἱ στρα-
τιῶται ἑκάστοτε ἐς τὴν πόλιν, ἔς τε τὸν νεὼν ἰόντες θρη-
σκείας δὴ χάριν, τὸ μειράκιον ἡδέως ἔβλεπον. ἦσαν δέ τινες
10 ἐξ αὐτῶν καὶ πρόσφυγες οἰκεῖοί τε τῆς Μαίσης, πρὸς οὓς
ἐκείνη θαυμάζοντας τὸν παῖδα, εἴτε πλασαμένη εἴτε καὶ ἀλη-
θεύουσα, ἐξεῖπεν ὅτι ἄρα Ἀντωνίνου υἱός ἐστι φύσει, τῇ δὲ
ὑπολήψει ἄλλου δοκοίη· ἐπιφοιτῆσαι γὰρ αὐτὸν ταῖς θυγα-
τράσιν αὐτῆς νέαις τε οὔσαις καὶ ὡραίαις, καθ᾽ ὃν καιρὸν
ἐν τοῖς βασιλείοις σὺν τῇ ἀδελφῇ διέτριβεν. ὅπερ ἐκεῖνοι
ἀκούσαντες, τοῖς συστρατιώταις κατ᾽ ὀλίγον ἀπαγγέλλοντες
διαβόητον ἐποίησαν τὴν φήμην, ὡς ἐς πᾶν χωρῆσαι τὸ στρα-
11 τιωτικόν. τῇ δὲ Μαίσῃ ἐλέγετο σωροὺς εἶναι χρημάτων,
ἐκείνην δὲ ἑτοίμως προέσθαι πάντα τοῖς στρατιώταις, εἰ τὴν
βασιλείαν τῷ γένει ἀνανεώσαιντο. ὡς δὲ συνέθεντο νύκτωρ,
εἰ κατέλθοιεν λαθόντες, ἀνοίξειν τὰς πύλας καὶ δέξεσθαι
πᾶν τὸ γένος ἔνδον βασιλέα τε καὶ υἱὸν ἀποδείξειν Ἀντω-
νίνου, ἐπέδωκεν ἑαυτὴν ἡ πρεσβῦτις, ἑλομένη πάντα κίνδυ-
νον ἀναρρῖψαι μᾶλλον ἢ ἰδιωτεύειν καὶ δοκεῖν ἀπερρῖφθαι·
νύκτωρ τε λάθρα τῆς πόλεως ὑπεξῆλθε σὺν ταῖς θυγατράσι
12 καὶ τοῖς ἐγγόνοις. καταγαγόντων τε αὐτοὺς τῶν προσφυ-
γόντων στρατιωτῶν γενόμενοι πρὸς τῷ τείχει τοῦ στρατο-
πέδου ῥᾷστα ὑπεδέχθησαν· εὐθέως τε τὸν παῖδα πᾶν τὸ
στρατόπεδον Ἀντωνῖνον προσηγόρευσαν, τῇ τε πορφυρᾷ

---

1. ἦχως (sic) l ‖ ἐπέβλεπον] ἔβρεπον (sic) V ‖ 3. καὶ — 4. ἐπιστρεφούσης fort. spuria ‖ 3. 7. (bis) 16. εἰς libri ‖ 7. τὴν πόλιν ἔς τε et ἰόντες om. P ‖ 8. ἡδέως om. l ‖ 9. πρόσφυγοι l ‖ 10. πλασσαμένη V ‖ καὶ om. O ‖ 11. ἆρα ὅτι A ‖ φύσει O, τῇ φύσει i ‖ 12. ἄλλον BV ‖ 15. σύστρατιώταις iP, στρατιώταις O ‖ 16. ἐς om. V ‖ 17. μέσῃ BV ‖ 18. δὲ] μὲν V. malim τε cum P ‖ ἑτοίμως ⟨ἔχειν⟩?* cf. VII, 3, 6 ‖ προέσθαι πάντα O, πάντα πρ. i. πάντα (πάντ᾽ Bekk) ⟨ἂν⟩ πρ. coni. Steph ‖ 19. ἀνανεώσαιντο O, ἀνανεώσαιτο i, vulgo. cf. Nauck Mél. Gr.-R. II p. 227 ‖ ante ὡς lacuna?* ‖ συνέθετο i ‖ 20. δέξασθαι AVag ‖ 21. καὶ] τὸν vertit P ‖ 21. 22. post Ἀντωνίνου desidero τὸν Βασιανόν ‖ 24. ἐξῆλθε A ‖ 25. ἐγγόνοις, κ sup. priorem γ a m. 1, ut vid., A ‖ 28. προσηγόρευσεν Io. ‖ τῇ τε πορφυρᾷ A et Io., τήν τε πορφύραν BVi

χλαμύδι περιβαλόντες εἶχον ἔνδον. πάντα δὲ τὰ ἐπιτήδεια
καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας, ὅσα τε εἶχον ἐν κώμαις ἢ ἀγροῖς
τοῖς πλησίον, εἰσκομίσαντες, τάς τε πύλας ἀποκλείσαντες,
παρεσκεύαζον ἑαυτοὺς ὡς, εἰ δέοι, ὑπομενοῦντες πολιορκίαν.
ὡς δὲ ταῦτα ἀπηγγέλη τῷ Μακρίνῳ ἐν Ἀντιοχείᾳ δια- 4
τρίβοντι, ἥ τε φήμη διέδραμεν ἀνὰ τὰ λοιπὰ στρατόπεδα ὅτι
τε Ἀντωνίνου υἱὸς εὑρέθη καὶ ὅτι ἡ Ἰουλίας ἀδελφὴ χρή-
ματα δίδωσι, πάντα τὰ λεγόμενα καὶ ἐνδεχόμενα καὶ ἀληθῆ
πιστεύσαντες εἶναι τὰς ψυχὰς ἐξεπτόηντο. ἐνῆγε δ' αὐτοὺς 2
καὶ ἀνέπειθεν ἐς πραγμάτων καινοτομίαν τό τε Μακρίνου
μῖσος καὶ τὸ Ἀντωνίνου τῆς μνήμης πάθος, καὶ πρό γε
ἁπάντων ἡ τῶν χρημάτων ἐλπίς, ὡς πολλοὺς καὶ αὐτομο-
λοῦντας φοιτᾶν πρὸς τὸν νέον Ἀντωνῖνον. ὁ δὲ Μακρῖνος
καταφρονῶν τοῦ πράγματος ὡς παιδαριώδους, χρώμενός τε
τῇ συνήθει ῥᾳθυμίᾳ, αὐτὸς μὲν οἴκοι μένει, πέμπει δὲ ἕνα
τῶν ἀρχόντων τοῦ στρατοπέδου, δύναμιν δοὺς ὅσην ᾤετο
ῥᾷστα ἐκπορθήσειν τοὺς ἀφεστῶτας. ὡς δ' ἦλθεν Ἰουλιανός 3
(τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ ἐπάρχῳ) καὶ προσέβαλε τοῖς τεί-
χεσιν, οἱ ἔνδοθεν στρατιῶται ἀνελθόντες ἐπί τε τοὺς πύρ-
γους καὶ τὰς ἐπάλξεις τόν τε παῖδα τῷ ἔξωθεν πολιορκοῦντι
στρατῷ ἐδείκνυσαν, Ἀντωνίνου υἱὸν εὐφημοῦντες, βαλάντιά
τε χρημάτων μεστὰ δέλεαρ προδοσίας αὐτοῖς ἐδείκνυσαν. οἳ 4
δὲ πιστεύσαντες Ἀντωνίνου τε εἶναι τέκνον καὶ ὁμοιότατόν
γε (βλέπειν γὰρ οὕτως ἤθελον) τοῦ μὲν Ἰουλιανοῦ τὴν κε-
φαλὴν ἀποτέμνουσι καὶ πέμπουσι τῷ Μακρίνῳ, αὐτοὶ δὲ
πάντες ἀνοιχθεισῶν αὐτοῖς τῶν πυλῶν ἐς τὸ στρατόπεδον

1. χλαμύδα V ‖ περιβαλλόντες (sic) BV ‖ δὲ] τε Io. ‖ τὰ om. A ‖ 2. ὅσα τε a et Io., ὅσα δὲ BVgl, καὶ ὅσα A ‖ ἢ] ἐν V ‖ 3. τάς τε πύλας ἀποκλείσαντες om. P ‖ 4. περιεσκεύαζον BV ‖ εἰ δέον A ‖ 5. δὲ Io., δὴ Oi ‖ 7. ἡ a et Io., om. Ogl ‖ 8. λεγ. ἢ ἐνδεχ. ἀληθῆ vertit P. καὶ ἐνδεχόμενα καὶ om. Io., τε post τὰς addens ‖ 9. δ'] δὲ Io. et A ‖ 10. εἰς libri ‖ 11. μῖσος καὶ ἡ ἀντωνίνου μνήμη καὶ ὁ πόθος καὶ πρό A ‖ τὸ a, om. BVgl ‖ 12. πάντων Io. ‖ 13. πρὸς] εἰς V ‖ 15. ῥαθυμία Io., προθυμία OPi ‖ 16. ἀρχόντων] ἐπαρχόντων?* ἐπάρχων Io. ‖ 17. ῥᾷστα om. Io. et P ‖ ἐκπορθήσειν] ἐκπολιορκήσειν?* ‖ 18. προσέβαλε A, προσέβαλλε BVi ‖ 19. οἱ ἔνδοθεν Io., ἔνδοθεν (ἔνδον A) οἱ Oi, vulgo ‖ 20. πολιορκοῦντι om. Io. ‖ 21. βαλλάντια g ‖ 22. τε Io. et P, δὲ Oi ‖ μεστὰ] μετὰ a, unde μέγα in multis editionibus factum ‖ ἐδείκνυσαν] ἐπεδείκνυον Io. προύτεινον coni. Bekk[2] ‖ 24. ἤθ. τὴν μὲν l ‖ 25. καὶ om. l ‖ 26. ἐς Ag, εἰς reliqui

ἐδέχθησαν. οὕτως ἡ δύναμις αὐξηθεῖσα οὐ μόνον ἦν πρὸς τὸ ἀπομάχεσθαι πολιορκίᾳ ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ συστάδην καὶ ἐξ ἀντιστάσεως ἀγωνίζεσθαι ἀξιόχρεως· ἔτι τε καὶ τῶν αὐτομόλων τὸ πλῆθος ἑκάστοτε, εἰ καὶ κατ' ὀλίγους προσιόν, τὴν δύναμιν ηὔξησεν.

5 *ὁ δὲ Μακρῖνος ὡς ταῦτα ἐπυνθάνετο, ἀθροίσας πάντα*
ὃν εἶχε στρατόν, ἐπῄει ὡς δὴ πολιορκήσων τοὺς ἐκείνῳ προσ-
κεχωρηκότας. ὁ δὲ Ἀντωνῖνος, οὐκ ἀναμενόντων τῶν σὺν
αὐτῷ στρατιωτῶν πολιορκηθῆναι, θαρρησάντων δὲ μετὰ πάσης
προθυμίας ἐξελθεῖν τε καὶ ὑπαντώμενοι τῷ Μακρίνῳ ἐκ πα-
6 *ρατάξεως ἀγωνίζεσθαι, ἐξάγει τὴν αὐτοῦ δύναμιν. συμμί-*
ξαντα δὲ ἀλλήλοις τὰ στρατόπεδα Φοινίκης τε καὶ Συρίας
ἐν μεθορίοις, οἱ μὲν ὑπὲρ τοῦ Ἀντωνίνου προθύμως ἠγω-
νίζοντο, δεδιότες, εἰ ἡττηθεῖεν, τὴν ἐφ' οἷς ἔδρασαν τιμω-
ρίαν ἀναδέξασθαι, οἱ δὲ σὺν τῷ Μακρίνῳ ῥᾳθυμότερον
προσεφέροντο τῷ ἔργῳ, ἀποδιδράσκοντες καὶ μετιόντες πρὸς
7 *τὸν Ἀντωνῖνον. ἅπερ ὁρῶν ὁ Μακρῖνος, φοβηθείς τε μὴ*
παντάπασι γυμνωθεὶς τῆς δυνάμεως αἰχμάλωτός τε ληφθεὶς
αἰσχίστως ὑβρισθείη, ἔτι τῆς μάχης συνεστώσης, ἑσπέρας ἤδη
προσιούσης, ἀπορρίψας τὸ χλαμύδιον καὶ εἴ τι σχῆμα βασι-
λικὸν περιέκειτο, λαθὼν ἀποδιδράσκει σὺν ὀλίγοις ἑκατον-
τάρχαις, οὓς πιστοτάτους ᾤετο, τὸ γένειον ἀποκειράμενος,
ὡς μὴ γνωρίζοιτο, ἐσθῆτά τε ὁδοιπορικὴν λαβὼν καὶ τὴν
8 *κεφαλὴν ἀεὶ σκέπων. νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν ὡδοιπόρει,*
φθάνων τὴν φήμην τῆς ἑαυτοῦ τύχης, τῶν τε ἑκατοντάρχων μεγάλῃ σπουδῇ τὰ ὀχήματα ἐπειγόντων, ὡς ἂν ὑπὸ Μακρίνου ἔτι βασιλεύοντος ἐπί τινα σπουδαῖα πεμφθέντων.

ὃ μὲν οὖν ἔφυγεν, ὡς εἴρηται· ὁ δὲ στρατὸς ἑκατέρωθεν ἐμάχοντο, ὑπὲρ μὲν τοῦ Μακρίνου οἱ σωματοφύλακες καὶ οἱ δορυφόροι, οὓς δὴ πραιτωριανοὺς καλοῦσιν, οἳ γενναίως ἀνθεστήκεσαν παντὶ τῷ ἄλλῳ στρατῷ ατε ὄντες μέγιστοί τε

---

2. *καὶ πρὸς τὸ συστάδην* om. Io. ‖ 2. 3. *καὶ* ante *ἐξ* om. l ‖ 7. *ἐπῄει*] *ἀπῄει* coni. Steph habetque Io. ‖ *ἐκείνῳ*] *ἐκεί* (non *ἐκεῖ*) V ‖ 10. *ἀπαντώμενοι* l ‖ 11. *ἀγωνίσασθαι* l. ceterum valde haec breviavit P ‖ 11. 12. *συμμίξαντες* A ‖ 12. *δὲ* om. l ‖ *τὰ στρατεύματα* l ‖ 13. *ὑπὲρ* deleverim. cf. p. 87, 7 ‖ 15. *ἀναδέξασθαι*] *δέξασθαι* A. fort. vocabulum delendum ‖ 19. 20. *ἑσπέρας ἤδη προσιούσης* om. P ‖ 20. *καὶ* om. BV ‖ 29. *μὲν* addidi ex A ‖ 29. 30. *καὶ οἱ δορυφ.* Al, *καὶ δ.* BVag, vulgo ‖ 31. malim *ἀνθειστήκεσαν* ‖ *ἅτε* om. A

*καὶ ἐπίλεκτοι· τὸ δὲ ἐπίλοιπον πᾶν πλῆθος ὑπὲρ τοῦ Ἀντω-
νίνου ἠγωνίζοντο. ὡς δὲ ἐπὶ πολὺ τὸν Μακρῖνον οὐκ ἔβλε-* 9
*πον οἱ ὑπὲρ αὐτοῦ μαχόμενοι οὐδὲ τὰ τῆς βασιλείας σύμ-
βολα, διηπόρουν δὴ ποῦ ποτε ἄρα εἴη, πότερον ἐν τῷ πλήθει
τῶν κειμένων ἢ ἀποδρὰς ᾤχετο, ἠγνόουν τε πῶς χρήσονται
τῷ πράγματι. οὔτε γὰρ μάχεσθαι ἤθελον ὑπὲρ τοῦ μὴ παρ-
όντος, παραδοῦναί τε αὑτοὺς ἐκδότους καὶ ὥσπερ αἰχμα-
λώτους ᾐδοῦντο. ὡς δὲ παρὰ τῶν αὐτομόλων ἐπύθετο Ἀν-* 10
*τωνῖνος τὴν τοῦ Μακρίνου φυγήν, πέμψας κήρυκας διδάσκει
αὐτοὺς ὅτι μάτην ὑπὲρ ἀνάνδρου καὶ φυγάδος μάχονται,
ἄδειάν τε καὶ ἀμνηστίαν ἐνόρκως ὑπισχνεῖται, καλεῖ τε καὶ
αὑτὸν δορυφορήσοντας. οἳ μὲν οὖν πεισθέντες προσεχώρη-
σαν, ὁ δὲ Ἀντωνῖνος πέμπει τοὺς διώξοντας τὸν Μακρῖνον
πολὺ προκεχωρηκότα. ἐν Χαλκηδόνι γοῦν τῆς Βιθυνίας* 11
*κατελήφθη, νοσῶν χαλεπώτατα ὑπό τε τῆς συνεχοῦς ὁδοι-
πορίας συντετριμμένος. ἔνθα αὐτὸν εὑρόντες ἔν τινι κρυπτό-
μενον προαστείῳ οἱ διώκοντες τὴν κεφαλὴν ἀπέτεμον. ἐλέ-
γετο δὲ σπεύδειν ἐς τὴν Ῥώμην, θαρρῶν τῇ τοῦ δήμου περὶ
αὐτὸν σπουδῇ. περαιούμενον δ' αὐτὸν ἐς τὴν Εὐρώπην διὰ
τοῦ στενοῦ τῆς Προποντίδος πορθμοῦ, ἤδη τε τῷ Βυζαντίῳ
προσπελάζοντα, φασὶν ἀντιπνοίᾳ χρήσασθαι, ἐπανάγοντος
αὐτὸν τοῦ πνεύματος ἐς τὴν τιμωρίαν. παρὰ τοσοῦτον μὲν* 12
*δὴ Μακρῖνος οὐκ ἐξέφυγε τοὺς διώξαντας, τέλει τε ἐχρήσατο
αἰσχρῷ ὕστερον θελήσας ἐς τὴν Ῥώμην ἀνελθεῖν, δέον ἐν
ἀρχῇ τοῦτο ποιῆσαι· ὁμοῦ δὲ ἔπταισε καὶ γνώμῃ καὶ τύχῃ.
τέλει μὲν δὴ τοιούτῳ Μακρῖνος ἐχρήσατο, συναναιρεθέντος
αὐτῷ καὶ τοῦ παιδός, ὃν ἦν ποιήσας Καίσαρα, Διαδουμε-
νιανὸν καλούμενον.*

ἐπεὶ δὲ ὅ τε στρατὸς πᾶς μετελθὼν πρὸς τὸν Ἀντωνῖ- 5
νον προσεῖπε βασιλέα, τά τε τῆς ἀρχῆς ὑπεδέξατο, διοικη-

1. *πᾶν* om. V ‖ 4. *δή* V, *δὲ* Bi, om. A ‖ 7. *τε* A, *δὲ* BVi ‖ 7. 8. *ἐκδότους καὶ* (hoc om. BVl) *ὥσπερ αἰχμαλώτους* deleverim ‖ 9. *κήρυκα* A ‖ 12. *αὐτὸν*] *αὐτοὺς* a ‖ 12. 13. *προεχώρησαν* gl ‖ 13. *διώξαντας* gl ‖ 14. *κεχωρηκότα* A ‖ *χαλκηδόνι* Al et Io. (*χαληηδόνι* V), *καλχηδόνι* Bag, vulgo ‖ 15. *κατελείφθη* a ‖ 17. *οἱ διώκοντές* om. P ‖ 18. 19. 24. *εἰς* libri ‖ 19. *δ'* i, *τε* A, om. BV ‖ 20. *τε*] *δὲ* l ‖ 22. *ἐς*] *εἰς* l ‖ *τοσοῦτο* A ‖ 23. *διώξαντας*] *διώξοντας* a, *διώξαντας* l[1] ex *διώκοντας* ‖ 24. *ἀνελθεῖν*] *ἐλθεῖν?** ‖ 26. *τοιούτῳ ὁ μ.* ag Io. ‖ 27. *ὃν*] citat haec Ael. Lampr. Diad. 2, 5 ‖ 27. 28. *διαδομενιανὸν* O ‖ 29. *μετελθὼν πρὸς* om. P ‖ 30. ⟨*ἐκεῖνος*⟩ *ὑπεδέξατο* coni. Steph

θέντων αὐτῷ κατὰ τὴν ἀνατολὴν τῶν ἐπειγόντων ὑπό τε τῆς
μάμμης καὶ τῶν συνόντων φίλων (αὐτὸς γὰρ ἦν νέος τε τὴν
ἡλικίαν πραγμάτων τε καὶ παιδείας ἄπειρος), οὐ πολλοῦ
χρόνου διατρίψας εἶχε περὶ ἔξοδον, σπευδούσης μάλιστα τῆς
2 Μαίσης ἐς τὰ συνήθη ἑαυτῇ βασίλεια τῆς Ῥώμης. ὡς δὲ τῇ
τε συγκλήτῳ καὶ τῷ Ῥωμαίων δήμῳ τὰ πραχθέντα ἐδηλώθη,
δυσφόρως μὲν πάντες ἤκουσαν, ὑπήκουον δὲ ἀνάγκῃ τοῦ
στρατοῦ ταῦτα ᾑρημένου. κατεγίγνωσκόν τε τοῦ Μακρίνου
ῥᾳθυμίαν τε καὶ τρόπων χαυνότητα, αἴτιόν τε οὐκ ἄλλον
ἀλλ' ἢ αὐτὸν ἑαυτῷ γεγενῆσθαι ἔλεγον.
3 ὁ δὲ Ἀντωνῖνος ἀπάρας τῆς Συρίας ἐλθών τε ἐς τὴν
Νικομήδειαν ἐχείμαζε, τῆς ὥρας τοῦ ἔτους οὕτως ἀπαιτούσης.
εὐθέως τε ἐξεβακχεύετο, τήν τε ἱερωσύνην τοῦ ἐπιχωρίου
θεοῦ, ᾗ ἐνετέθραπτο, περιεργότερον ἐξωρχεῖτο, σχήμασί τε
ἐσθῆτος πολυτελεστάτοις χρώμενος, διά τε πορφύρας χρυσοῦ
ὑφάσμασι περιδεραίοις τε καὶ ψελίοις κοσμούμενος, ἐς εἶδος
δὲ τιάρας στεφάνην ἐπικείμενος χρυσῷ καὶ λίθοις τιμίοις
4 πεποικιλμένην. ἦν τε αὐτῷ τὸ σχῆμα μεταξὺ Φοινίσσης
ἱερᾶς στολῆς καὶ χλιδῆς Μηδικῆς. Ῥωμαϊκὴν δὲ ἢ Ἑλλη-
νικὴν πᾶσαν ἐσθῆτα ἐμυσάττετο, ἐρίου φάσκων εἰργάσθαι,
πράγματος εὐτελοῦς· τοῖς δὲ Σηρῶν ὑφάσμασι μόνοις ἠρέ-
σκετο. προῄει τε ὑπὸ αὐλοῖς καὶ τυμπάνοις, τῷ θεῷ δῆθεν
ὀργιάζων.
5 ἡ δὲ Μαῖσα ταῦτα ὁρῶσα πάνυ ἤσχαλλε, πείθειν τε
λιπαροῦσα ἐπειρᾶτο μεταμφιέσασθαι τὴν Ῥωμαίων στολὴν
μέλλοντά [τε] ἐς τὴν πόλιν ἀφίξεσθαι καὶ ἐς τὴν σύγκλητον

3. καὶ παιδείας om. P, nescio an recte ‖ 3. 4. πολὺν χρόνον A ‖ 5. μέσης BV ‖ 5. 11. 16. 26. εἰς libri ‖ 5. ἑαυτῆς O ‖ τῆς addidi ex Al ‖ 8. κατεγίνωσκόν O ‖ 9. τε καὶ] καὶ A ‖ 10. αὐτὸν] αὐτῶ l ‖ ἑαυτῷ om. O ‖ 11 sq. excerpsit Io. ap. Val. ‖ 11. τε Steph, δὲ Oi. ἐλθὼν δε εἰς τὴν Νικομήδειαν ἐχείμαζε hab. lex. Vindob. p. 191, 3 Nauck ‖ 13. ἐξεβάκχευεν Io. ‖ 14. ἐντέθραπτο libri* ‖ ἐξωρχεῖτο Sylb, ἐξώρχητο libri ‖ 15. πολυτελεστάτοις Sylb, πολυτελεστάτης libri ‖ 15. 16. διαχρύσοις τε πορφύρας ὑφάσμασι Reisk, bene ‖ 16. περιδεραίοις A, περιδερραίοις BVi ‖ ψελίοις BVl, ψελλίοις Aag ‖ 17. δὲ om. O ‖ στεφάνην Steph, στεφάνῃ a, στεφάνους OPgl ‖ 17. 18. τιμίοις πεποικιλμένην,* ποικίλοις τιμίοις i, ποικίλοις O. ποικίλην τιμίοις vel ποικίλοις τιμίαν coni. Steph ‖ 19. 20. ῥωμαϊκῆς δὲ ἢ ἑλληνικῆς Oi, corr. Steph. cf. Io. ‖ 20. εἰργάσασθαι BV ‖ 21. Σηρῶν] συρῶν (sic) a ‖ 25. λιπαροῦσα om. Io., bene ‖ 26. τε om. Io. γε coni. Reisk ‖ ἀφίξεσθαι om. Io., bene

εἰσελεύσεσθαι, μὴ ἀλλοδαπὸν ἢ παντάπασι βάρβαρον τὸ σχῆμα ὀφθὲν εὐθὺς λυπήσῃ τους ἰδόντας, ἀήθεις τε ὄντας καὶ οἰομένους τὰ τοιαῦτα καλλωπίσματα οὐκ ἀνδράσιν ἀλλὰ θηλείαις πρέπειν. ὃ δὲ καταφρονήσας τῶν ὑπὸ τῆς πρεσβύτι- 6
δος λεχθέντων, μηδ' ἄλλῳ τινὶ πεισθείς (οὐδὲ γὰρ προσίετο εἰ μὴ τοὺς ὁμοιοτρόπους τε καὶ κόλακας αὐτοῦ τῶν ἁμαρτημάτων), βουλόμενος ἐν ἔθει γενέσθαι τῆς τοῦ σχήματος ὄψεως τήν τε σύγκλητον καὶ τὸν δῆμον Ῥωμαίων, ἀπόντος τε αὐτοῦ πεῖραν δοθῆναι πῶς φέρουσι τὴν ὄψιν τοῦ σχήματος, εἰκόνα μεγίστην γράψας παντὸς ἑαυτοῦ, οἷος προϊὼν τε καὶ ἱερουργῶν ἐφαίνετο, παραστήσας τε ἐν τῇ γραφῇ τὸν τύπον τοῦ ἐπιχωρίου θεοῦ, ᾧ δὴ καλλιερῶν ἐγέγραπτο, πέμ- 7
ψας τε ἐς τὴν Ῥώμην, ἐκέλευσεν ἐν τῷ μεσαιτάτῳ τῆς συγκλήτου τόπῳ ὑψηλοτάτῳ τε τὴν εἰκόνα ἀνατεθῆναι ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ ἀγάλματος τῆς Νίκης, ᾧ συνιόντες ἐς τὸ βουλευτήριον λιβανωτόν τε θυμιῶσιν ἕκαστος καὶ οἶνου σπένδουσι. προσέταξέ τε πάντας τοὺς Ῥωμαίων ἄρχοντας, καὶ εἴ τινες δημοσίας θυσίας ἐπιτελοῦσι, πρὸ τῶν ἄλλων θεῶν οὓς δὴ καλοῦσιν ἱερουργοῦντες, ὀνομάζειν τὸν νέον θεὸν Ἐλαγάβαλον. ὡς δὲ ἐς τὴν Ῥώμην ἀφίκετο τῷ προειρημένῳ σχήματι, οὐδὲν παράδοξον εἶδον οἱ Ῥωμαῖοι, τῇ γραφῇ ἐνειθισμένοι. δοὺς δὲ τὰς συνήθεις τῷ δήμῳ νομὰς ἐπὶ τῇ τῆς 8
βασιλείας διαδοχῇ, φιλοτίμους τε καὶ πολυτελεῖς ἐπιτελέσας παντοδαπὰς θέας, νεών τε μέγιστον καὶ κάλλιστον κατασκευάσας τῷ θεῷ, βωμούς τε πλείστους περὶ τὸν νεὼν ἱδρύσας, ἑκάστοτε προϊὼν ἕωθεν ἑκατόμβας τε ταύρων καὶ προβάτων πολὺ πλῆθος κατέσφαττε τοῖς τε βωμοῖς ἐπετίθει, παντοδαποῖς ἀρώμασι σωρεύων, οἴνου τε τοῦ παλαιοτάτου καὶ καλ-

---

2. λυπήσει A ‖ 3. τὰ om. A ‖ 6. καὶ om. BV ‖ 9. πεῖραν — 9. 10. σχήματος om. A ‖ 9. δοθῆναι] ληφθῆναι?* ‖ 9. 10. τοῦ σχήματος del.?* ‖ 10. οἷος] οἷς V ‖ προϊών Steph, προσιών libri ‖ 11. alt. τε om. a ‖ τῇ om. V ἐπιγραφῇ A ‖ 12. καλλιερῶν AV, καλλιεργῶν Bi ‖ 13. 15. 20. εἰς libri 13. τὴν om. A ‖ 15. ᾧ* (vel ᾗ), ὡς libri ‖ 16. οἴνου a, οἴνους Ogl 16. 17. σπένδουσι Ogl, σπένδωσι a, vulgo ‖ 17. ῥωμαίους A ‖ 19. δὴ om. A ‖ ἱερουργοῦντες P, -τας Oi ‖ νέον om. P ‖ 20. Ἐλαγάβαλον*, ἐλεγάβαλον Oi ‖ 21. τὴν γραφὴν l ‖ 21. 22. ἐνειθισμένη V ‖ 23. φιλοτίμως τε καὶ πολυτελῶς Bergler quod recepit Bekk². φιλοτίμους iam legit Io. ⟨καὶ⟩ παντοδαπὰς coni. Steph. non liquet ‖ 25. πλείους Bg ‖ 26. καὶ om. l ‖ 27. 28. ἐπετίθει παντοδαπῶν ἀρωμάτων σωρούς Reisk

λίστου πολλοὺς ἀμφορέας τῶν βωμῶν προχέων, ὡς ῥεῖθρα
9 φέρεσθαι οἴνου τε καὶ αἵματος μεμιγμένου. περί τε τοὺς
βωμοὺς ἐχόρευεν ὑπὸ παντοδαποῖς ἤχοις ὀργάνων, γύναιά τε
ἐπιχώρια ἐχόρευε σὺν αὐτῷ, περιθέοντα τοῖς βωμοῖς, κύμ-
βαλα ἢ τύμπανα μετὰ χεῖρας φέροντα· περιειστήκει δὲ πᾶσα
ἡ σύγκλητος καὶ τὸ ἱππικὸν τάγμα ἐν θεάτρου σχήματι. τὰ
δὲ σπλάγχνα τῶν ἱερουργηθέντων τά τε ἀρώματα ἐν χρυσοῖς
σκεύεσιν ὑπὲρ κεφαλῆς οὐκ οἰκέται δή τινες ἢ εὐτελεῖς ἄν-
10 θρωποι ἔφερον, ἀλλ' οἵ τ' ἔπαρχοι τῶν στρατοπέδων καὶ
οἱ ἐν ταῖς μεγίσταις πράξεσιν, ἀνεζωσμένοι [οἱ] μὲν χιτῶνας
ποδήρεις καὶ χειριδωτοὺς νόμῳ Φοινίκων, ἐν μέσῳ φέροντες
μίαν πορφύραν· ὑποδήμασι δὲ λίνου πεποιημένοις ἐχρῶντο,
ὥσπερ οἱ κατ' ἐκεῖνα τὰ χωρία προφητεύοντες. ἐδόκει δὲ
τιμὴν μεγίστην νέμειν, οἷς ἐκοινώνει τῆς ἱερουργίας.
6 πλὴν καίτοι χορεύειν ἀεὶ καὶ ἱερουργεῖν δοκῶν, πλεί-
στους ἀπέκτεινε τῶν ἐνδόξων τε καὶ πλουσίων, διαβληθέντας
αὐτῷ ὡς ἀπαρεσκομένους καὶ σκώπτοντας αὐτοῦ τὸν βίον
ἠγάγετο δὲ γυναῖκα τὴν εὐγενεστάτην Ῥωμαίων, ἣν Σε-
βαστὴν ἀναγορεύσας μετ' ὀλίγον χρόνον ἀπεπέμψατο, ἰδιω-
2 τεύειν κελεύσας καὶ τῶν τιμῶν παρελόμενος. μετ' ἐκείνην
δὲ προσποιησάμενος ἐρᾶν, ἵνα δὴ καὶ τὰ τῶν ἀνδρῶν
πράττειν δοκοίη, παρθένου τῇ Ῥωμαίων Ἑστίᾳ ἱερωμένης
ἁγνεύειν τε πρὸς τῶν ἱερῶν νόμων κελευομένης καὶ μέχρι
τέλους τοῦ βίου παρθενεύεσθαι, ἀποσπάσας αὐτὴν τῆς ἑστίας
καὶ τοῦ ἱεροῦ παρθενῶνος γυναῖκα ἔθετο, ἐπιστείλας τῇ συγ-
κλήτῳ καὶ παραμυθησάμενος ἀσέβημά τε καὶ ἁμάρτημα τη-
λικοῦτον, φήσας ἀνθρώπινόν τι πεπονθέναι πάθος· ἔρωτι
γὰρ τῆς κόρης ἑαλωκέναι, ἁρμόζοντά τε καὶ σεβάσμιον εἶναι
γάμον ἱερέως τε καὶ ἱερείας. πλὴν καὶ ταύτην μετ' οὐ πολὺ

4. 5. τύμπανα ἢ κύμβαλα A ‖ 8. δή Steph, δέ BVi, om. A ‖ 9. τ' a, τε Ogl ‖ 10. οἱ del. Steph qui μὲν quoque induci volebat ‖ 11. νόμῳ Φοιν. om. P ‖ φέροντας Reisk ‖ 12. δὲ Reisk, *sed et* P, τε Oi ‖ 12. 13. πεποιημένοις ⟨ὑποδεδεμένοι⟩, οἷσπερ ἐχρῶντο οἱ Reisk. at tum accusativi requiruntur ‖ 21. τῶν om. A ‖ 22. τῇ Ῥ. Ἑστίᾳ Steph, τῆς ῥ. ἑστίας libri. praeterea cum Reiskio malim παρθένου ⟨τῶν⟩ τῇ .... ἱερωμένων .... κελευομένων ‖ 23. κελευομένου l ‖ 24. τοῦ om. V ‖ αὐτὴν] ταύτην Reisk ‖ 27. πάθος πεπονθέναι A ‖ 29. οὐ ante μετ' libri, del. Sylb. αὖ inde effinxit Stroth

ἀπεπέμψατο, τρίτην δὲ πάλιν ἠγάγετο, ἀναφέρουσαν τὸ γένος
ἐς Κόμοδον.

ἔπαιξε δὲ γάμους οὐ μόνον ἀνθρωπείους, ἀλλὰ καὶ τῷ 3
θεῷ, ᾧ ἱεράτευε, γυναῖκα ἐζήτει· καὶ τῆς τε Παλλάδος τὸ
ἄγαλμα, ὃ κρυπτὸν καὶ ἀόρατον σέβουσι Ῥωμαῖοι, ἐς τὸν
ἑαυτοῦ θάλαμον μετήγαγε· καὶ μὴ κινηθὲν ἐξ οὗπερ ἦλθεν
ἀπὸ Ἰλίου, εἰ μὴ ὅτε πυρὶ κατεφλέχθη ὁ νεώς, ἐκίνησεν οὗ-
τος, καὶ πρὸς γάμον δὴ ἐς τὴν βασίλειον αὐλὴν τῷ θεῷ
ἀνήγαγε. φήσας δὲ ἀπαρέσκεσθαι αὐτὸν ὡς πάντα ἐν ὅπλοις 4
καὶ πολεμικῇ θεῷ, τῆς Οὐρανίας τὸ ἄγαλμα μετεπέμψατο,
σεβόντων αὐτὸ ὑπερφυῶς Καρχηδονίων τε καὶ τῶν κατὰ
τὴν Λιβύην ἀνθρώπων. φασὶ δὲ αὐτὸ Διδὼ τὴν Φοίνισσαν
ἱδρύσασθαι, ὅτε δὴ τὴν ἀρχαίαν Καρχηδόνα πόλιν ἔκτισε,
βύρσαν κατατεμοῦσα. Λίβυες μὲν οὖν αὐτὴν Οὐρανίαν κα-
λοῦσι, Φοίνικες δὲ Ἀστροάρχην ὀνομάζουσι, σελήνην εἶναι
θέλοντες. ἁρμόζειν τοίνυν λέγων ὁ Ἀντωνῖνος γάμον ἡλίου 5
καὶ σελήνης τό τε ἄγαλμα μετεπέμψατο καὶ πάντα τὸν ἐκεῖ-
θεν χρυσόν, χρήματά τε πάμπλειστα τῇ θεῷ ἐς προῖκα δὴ
ἐπιδοῦναι ἐκέλευσε. κομισθέν τε τὸ ἄγαλμα συνῴκισε [δὴ]
τῷ θεῷ, κελεύσας πάντας τοὺς κατὰ Ῥώμην καὶ Ἰταλίαν ἀν-
θρώπους ἑορτάζειν παντοδαπαῖς τε εὐφροσύναις καὶ εὐωχίαις
χρῆσθαι δημοσίᾳ τε καὶ ἰδίᾳ ὡς δὴ γαμούντων θεῶν.

κατεσκεύασε δὲ καὶ ἐν τῷ προαστείῳ νεὼν μέγιστόν τε 6
καὶ πολυτελέστατον, ἐς ὃν ἑκάστου ἔτους κατῆγε τὸν θεὸν
ἀκμάζοντος θέρους. πανηγύρεις τε παντοδαπὰς συνεκρότει,
ἱπποδρόμους τε κατασκευάσας καὶ θέατρα, διά τε ἡνιοχείας
καὶ πάντων θεαμάτων τε καὶ ἀκροαμάτων [πλείστων] εὐω-
χούμενον τὸν δῆμον καὶ παννυχίζοντα εὐφραίνειν ᾤετο. τόν

1. ἀναφέρουσα BV ‖ 2. 5. 8. 18. 24. εἰς libri ‖ 3. ἀλλὰ δὴ καὶ A ‖ 5. ὃ κρυπτὸν σέβουσι ῥωμ. καὶ ἀόρατον ἔχουσιν, εἰς A ‖ 6. κινηθῆναι BV ‖ 9. αὐτὸν Gedike, αὐτὸν ἢ αὐτῇ m. 2 in mg. g, αὐτῷ OPi. reliquae coniecturae in hoc loco factae v. ap. Irmischium ‖ 10. θεῷ] θέα A ‖ 13. πόλιν molestum ‖ 14. κατατεμοῦσα Steph, -σαν libri ‖ 15. Ἀστροάρχην] Ἀστάρτην Reisk ‖ 18. τῇ θεῷ A, deo P, τὴν θεὸν BVi, vulgo. cf. Cass. D. 79, 12, 1 Dind. ‖ 18. 19. εἰς προῖκα δὴ ἐπιδοῦναι i, ἐπιδοῦναι εἰς προῖκα O ‖ 19. συνωκίσαι O ‖ δὴ seclusi ‖ 20. καὶ] τε καὶ BV ‖ 23. κατεσκεύασε P, κατασκευάσαι Oi ‖ 24. κατάγε O, in A ῆ sup. ά a m. 1, ut vid. ‖ 25. τε καὶ αὐτοῦ παντοδαπὰ συνεκρότει (ἐνεκρότει A) θέατρα κατασκευάσας καὶ θέατρα διά O ‖ 27. τε om. i ‖ ἀκουσμάτων i ‖ πλείστων seclusi

τε θεὸν αὐτὸν ἐπιστήσας ἅρματι χρυσῷ τε καὶ λίθοις τιμιω-
τάτοις πεποικιλμένῳ κατῆγεν ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τὸ προ-
7 άστειον. τὸ δὲ ἅρμα ἦγεν ἑξάπωλον, ἵππων λευκῶν μεγίστων
τε καὶ ἀσπίλων, χρυσῷ πολλῷ καὶ φαλάροις ποικίλοις κεκο-
σμημένων, τάς τε ἡνίας κατεῖχεν· οὐδέπω δὲ τοῦ ἅρματος ἄν-
θρωπος ἐπέβαινεν αὐτῷ δὲ περιέκειντο ὡς ἡνιοχοῦντι δὴ τῷ
θεῷ. ὁ δ' Ἀντωνῖνος ἔθει πρὸ τοῦ ἅρματος ἀναποδίζων ἐς
τοὐπίσω, ἔς τε τὸν θεὸν ἀποβλέπων καὶ τοὺς χαλινοὺς ἀντ-
έχων τῶν ἵππων· πᾶσάν τε τὴν ὁδὸν ἤνυε τρέχων ἔμπαλιν
8 ἑαυτοῦ ἀφορῶν τε ἐς τὸ πρόσθεν τοῦ θεοῦ. πρός τε τὸ μὴ
πταῖσαι αὐτὸν ἢ διολισθαίνειν, οὐχ ὁρῶντα ὅπου βαίνει, γῆ
τε ἡ χρυσίζουσα παμπλείστη ὑπέστρωτο, οἵ τε προασπίζοντες
ἑκατέρωθεν ἀντεῖχον, τῆς ἀσφαλείας τοῦ τοιούτου δρόμου
προνοούμενοι. ὁ δὲ δῆμος ἑκατέρωθεν παρέθει μετὰ παντο-
δαπῆς δᾳδουχίας, στεφάνους καὶ ἄνθη ἐπιρριπτοῦντες· ἀγάλ-
ματά τε πάντων θεῶν, καὶ εἴ τι πολυτελὲς ἀνάθημα [τίμιον],
ὅσα τε τῆς βασιλείας σύμβολα ἢ πολυτελῆ κειμήλια, οἵ τε
9 ἱππεῖς καὶ ὁ στρατὸς πᾶς προεπόμπευον τοῦ θεοῦ. μετὰ δὲ
τὸ καταγαγεῖν αὐτὸν καὶ ἱδρῦσαι ἐν τῷ νεῷ τάς τε προει-
ρημένας θυσίας καὶ πανηγύρεις ἐπετέλει, πύργους τε με-
γίστους καὶ ὑψηλοτάτους κατασκευάσας, ἀνιὼν τε ἐπ' αὐτούς,
ἐρρίπτει τοῖς ὄχλοις, ἁρπάζειν πᾶσιν ἐπιτρέπων, ἐκπώματά
τε χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ἐσθῆτάς τε καὶ ὀθόνας παντοδαπάς,
ζῷά τε πάντα, ὅσα ἥμερα [ὅσα ἀτίθασα], πλὴν χοίρων· τού-
10 των γὰρ ἀπείχετο Φοινίκων νόμῳ. ἐν δὲ ταῖς ἁρπαγαῖς

2. πεποικιλμένῳ P, -μένον Oi ‖ 3. τὸ] τὸν Reisk ‖ ἦγεν] ἦν?* ‖ 4. 5. κεκοσμημένων A¹P, -μένον BVi et A ex corr., a m. 1 ut vid. ‖ 5. τάς τε ἡνίας κατεῖχεν om. P. locus corruptus. an αἵ τε ἡνίαι αὐτῷ περιέκειντο . . . θεῷ· οὐδέποτε δὲ (vel γὰρ) . . ἐπέβαινεν?* ‖ δὲ] γὰρ Reisk ‖ 5. 6. ἄνθρωπος τοῦ ἅρματος l ‖ 6. δὲ om. l ‖ 7. ἔθεε libri* ‖ πρὸ] πρὸς Vgl ‖ 7. 10. εἰς libri ‖ 9. τῶν — τρέχων om. O ‖ 9. 10. ἔμπαλιν ἑαυτοῦ· ἤνυε τρέχων· ἀφορῶντος εἰς A ‖ 10. εἰς τὸ πρόσω ἤνυε (ἦνυε B) τρέχων ἔμπαλιν ἑαυτοῦ ἀφορῶν τε εἰς τὸ πρόσθεν τοῦ θεοῦ πρός τε BV. pro πρόσθεν igitur varia scriptura πρόσω ‖ 11. πταῖσαι i, πέσαι BV, πεσεῖν A ‖ διολισθαίνει BV, διολισθένειν A ‖ 12. τε ἡσυχάζουσα V ‖ 14. 15. παντοδαπῆς Steph, -οῦς Agl, -οὺς a Io., -ὰς BV ‖ 15. καὶ om. BV ‖ 16. τε om. l ‖ τίμιον seclusi. ⟨καὶ⟩ τίμιον coni. Steph ‖ 18. ὁ addidi ex A, in quo πᾶς omissum ‖ 19. νεῷ] νεὼ A, ναῷ BVi, vulgo ‖ 19. 20. προειρημένας om. P ‖ 21. αὐτοὺς AB, αὐτοῖς al, vulgo, αὐτοῦ Vg ‖ 22. ἔρριπτε A ‖ 24. τε om. A ‖ ὅσα ⟨γε⟩ ἥμ. Reisk ‖ ὅσα ἀτίθασα a, om. OPgl et Io. ‖ 25. δὲ A, δὴ ceteri, vulgo

πολλοὶ διεφθείροντο, ὑπό τε ἀλλήλων πατούμενοι καὶ τοῖς δόρασι τῶν στρατιωτῶν περιπίπτοντες, ὡς τὴν ἐκείνου ἑορτὴν πολλοῖς φέρειν συμφοράν. αὐτὸς δὲ ἐβλέπετο πολλάκις ἡνιοχῶν ἢ ὀρχούμενος· οὐδὲ γὰρ λανθάνειν ἤθελεν ἁμαρτάνων. προῄει τε ὑπογραφόμενος τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰς παρειὰς ἐρυθραίνων, φύσει τε πρόσωπον ὡραῖον ὑβρίζων βαφαῖς ἀσχήμοσιν.

ὁρῶσα δὲ ταῦτα ἡ Μαῖσα, ὑποπτεύουσά τε τοὺς στρα- 7
τιώτας ἀπαρέσκεσθαι τῷ τοιούτῳ τοῦ βασιλέως βίῳ, καὶ δε-
δοικυῖα μή τι ἐκείνου παθόντος πάλιν ἰδιωτεύσῃ, πείθει
αὐτόν, κοῦφον ἄλλως καὶ ἄφρονα νεανίαν, θέσθαι υἱὸν
Καίσαρά τε ἀποδεῖξαι τὸν ἑαυτοῦ μὲν ἀνεψιὸν ἐκείνης δὲ
ἔγγονον ἐκ τῆς ἑτέρας θυγατρὸς Μαμαίας, εἰποῦσα αὐτῷ κε- 2
χαρισμένα, ὡς. ἄρα χρὴ ἐκεῖνον μὲν τῇ ἱερωσύνῃ καὶ θρη-
σκείᾳ σχολάζειν τοῦ θεοῦ, βακχείαις καὶ ὀργίοις τοῖς τε θείοις
ἔργοις ἀνακείμενον, εἶναι δὲ ἕτερον τὸν τὰ ἀνθρώπεια διοι-
κοῦντα, ἐκείνῳ δὲ παρέξοντα τῆς βασιλείας τὸ ἀνενόχλητόν
τε καὶ ἀμέριμνον· μὴ δεῖν τοίνυν ξένον ζητεῖν μηδ' ἀλλό-
τριον, ἀλλὰ τῷ ἀνεψιῷ ταῦτα ἐγχειρίσαι. μετονομάζεται δὴ 3
ὁ Ἀλεξιανός, καὶ Ἀλέξανδρος καλεῖται, παραχθέντος αὐτῷ
τοῦ παππῴου ὀνόματος ἐς τὸ τοῦ Μακεδόνος ὡς πάνυ τε
ἐνδόξου καὶ τιμηθέντος ὑπὸ τοῦ δοκοῦντος πατρὸς ἀμφο-
τέρων εἶναι· τὴν ⟨γὰρ⟩ Ἀντωνίνου τοῦ Σεβήρου παιδὸς
μοιχείαν ἀμφότεραι αἱ Μαίσης θυγατέρες αὐτή τε ἡ πρε-
σβῦτις ἐσεμνύνετο πρὸς τὸ τοὺς στρατιώτας στέργειν τοὺς
παῖδας, υἱοὺς ἐκείνου δοκοῦντας εἶναι.

ἀποδείκνυται δὴ Καῖσαρ ὁ Ἀλέξανδρος, ὕπατός τε σὺν 4
αὐτῷ Ἀντωνίνῳ. κατελθών τε ἐς τὴν σύγκλητον ταῦτα
ἐκύρωσε, γελοιότατα ψηφισαμένων πάντων ἃ ἐκελεύοντο, πα-

2. στρατιωτῶν OP, στρατῶν i ‖ 4. λανθάνων l ‖ 6. ἐρυθραίνων BVi, ἐρυθαίνων A et Io. ‖ 8. δὲ] δὴ Agl ‖ τε om. l ‖ 10. ἰδιωτεύσῃ V, ἰδιωτεύῃ ABi, vulgo ‖ 11. καὶ post κοῦφον erasum in l ‖ 12. Καίσ. τε ἀποδ. om. P ‖ τε Steph, δὲ Oi ‖ 13. ἔγγονον BV, ἔκγονον Ai ‖ 14. χρὴ om. A ‖ 15. του θεοῦ σχολάζων l ‖ βακχείοις A ‖ τε] τό τε BV ‖ 16. ἀνθρώπια gl ‖ 18. ξένον τοίνυν l ‖ 19. δὴ ag, δὲ Ol ‖ 21. παππῴου Sylb, πάππου libri ‖ 21. 28. εἰς libri (vs. 21. ὡς BV) ‖ 23. γὰρ add. Steph ‖ 24. 25. πρεσβύτις a, πρεσβύτης AB ‖ 26. υἱοὺς om. l, υἱοὺς — εἶναι om. P, bene. υἱεῖς scriptura Herodianea ‖ 27. δὴ P, δὲ Oi ‖ 28. αὐτῷ O, τῷ i ‖ 29. ἐκελεύετο O

τέρα μὲν ἐκεῖνον δοκεῖν ἔτη γεγονότα. περί που ἑκκαίδεκα,
τὸν Ἀλέξανδρον δὲ υἱὸν τοῦ δωδεκάτου ἐπιβαίνοντα. ὡς δὲ
Καῖσαρ ὁ Ἀλέξανδρος ἀπεδείχθη, ὁ Ἀντωνῖνος αὐτὸν ἐβού-
λετο τὰ ἑαυτοῦ παιδεύειν ἐπιτηδεύματα, ὀρχεῖσθαί τε καὶ
χορεύειν τῆς τε ἱερωσύνης κοινωνεῖν καὶ σχήμασι καὶ ἔργοις
5 *ὁμοίοις. ἡ δὲ μήτηρ αὐτὸν ἡ Μαμαία ἀπῆγε μὲν τῶν αἰσ-*
χρῶν καὶ ἀπρεπῶν βασιλεῦσιν ἔργων, διδασκάλους δὲ πάσης
παιδείας λάθρᾳ μετεπέμπετο, τοῖς τε σώφροσιν αὐτὸν ἤσκει
μαθήμασι, παλαίστραις τε καὶ τοῖς ἀνδρῶν γυμνασίοις εἴθιζε,
παιδείαν τε τὴν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων ἐπαίδευεν. ἐφ' οἷς
Ἀντωνῖνος πάνυ ἤσχαλλε, καὶ μετεγίγνωσκε θέμενος αὐτὸν
6 *υἱὸν καὶ κοινωνὸν τῆς ἀρχῆς. τούς τε οὖν διδασκάλους αὐ-*
τοῦ πάντας ἀπεσόβει τῆς βασιλείου αὐλῆς, τινάς τε αὐτῶν
τοὺς ἐνδοξοτάτους οὓς μὲν ἀπέκτεινεν οὓς δὲ ἐφυγάδευσεν,
αἰτίας γελοιοτάτας ἐπιφέρων, ὡς διαφθείροιεν αὐτῷ τὸν δο-
κοῦντα υἱόν, οὐκ ἐπιτρέποντες χορεύειν ἢ βακχεύεσθαι, σω-
φρονίζοντες δὲ καὶ τὰ ἀνδρῶν διδάσκοντες. ἐς τοσοῦτον δ'
ἐξώκειλε παροινίας ὡς πάντα τὰ ἀπὸ τῆς σκηνῆς καὶ τῶν
δημοσίων θεάτρων μεταγαγεῖν ἐπὶ τὰς μεγίστας τῶν βασι-
λικῶν πράξεων, καὶ τοῖς μὲν στρατοπέδοις ἔπαρχον ἐπιστῆ-
σαι ὀρχηστήν τινα γεγονότα καὶ δημοσίᾳ ἐν τῷ Ῥωμαίων
7 *θεάτρῳ ὀρχησάμενον, ὅτε ἦν νέος· πάλιν δὲ ἕτερον ὁμοίως*
τῆς σκηνῆς βαστάσας, παιδείας τῶν νέων καὶ εὐκοσμίας τῆς
τε ὑποστάσεως τῶν ἐς τὴν σύγκλητον βουλὴν ἢ τὸ ἱππικὸν
τάγμα καταταττομένων προέστησεν. ἡνιόχοις τε καὶ κωμῳ-
δοῖς καὶ μίμων ὑποκριταῖς τὰς μεγίστας τῶν βασιλείων πί-

---

1. *περί που* om. V ‖ *ἑκκαίδεκα* i, *ἑκκαιδέκατον* (*ἑξκ.* A, *ἑξκ.* B) O, *quatuordecim* P ‖ 3. alt. *ὁ* om. O ‖ 3. 4. *ἐβούλετο αὐτὸν* i ‖ 5. *καὶ σχήμ.*] *ἐν σχ.*?* ‖ 6 sq. excerpsit Io. ap. Val. (hinc Suid. v. *Ἀλέξανδρος ὁ Μαμαίας* t. I, 1 p. 203, 1 Bernh.) ‖ 6. *αὐτοῦ* A ‖ 6. 7. *τῶν αἰσχρῶν βασ. καὶ ἀπρεπῶν ἔργων* l ‖ 7. *τοῖς βασιλ.* Io. ‖ *δὲ* Bergler, *τε* Oi et Io. ‖ 9. *τοῖς ἀνδρῶν* i Io., *ἀνδρῶν* O ‖ 10. *τὴν*] *τῶν* l ‖ *ῥωμαίων καὶ ἑλλήνων* A ‖ 11. *μετεγίνωσκε* AVIo. ‖ *θεώμενος* A ‖ 16. 17. *σωφρονίζοντας* et *διδάσκοντας* Oi ‖ 17. *δ'* Bgl, *δὲ* ceteri, vulgo ‖ 18. *παροινίας* O, *παρανοίας* i, vulgo ‖ *ὡς πάντα τὰ* Oi, *ὡς ἂν πάντα τὰ* Io., *ὡς δὴ πάντα τὰ* Suid. *ὡς πάντας* coni. Steph ‖ 23. ⟨*ἀπὸ*⟩ *τῆς* coni. Steph ‖ pro *βαστάσας*, in quo verbo iam Steph haerebat, *ἀποστήσας* coni. Stroth ‖ 24. *ὑποστάσεως*] *ἐξετάσεως* coni. Sylb. de re v. Mommsen Staatsr. t. II^2 p. 398 ‖ *τῶν* Sylb, *τῆς* libri. *τῆς* ⟨*τῶν*⟩ coni. Irmisch ‖ *εἰς* libri ‖ 25. *κατατασσομένων* libri* ‖ *ἡνιόχους* BV ‖ *τε* om. l ‖ 26. *καὶ μίμων*] *μίμων* l ‖ *βασιλείων*] A[1] in mg.: *γρ. λικῶν*

στεων ἐνεχείρισε. τοῖς δὲ δούλοις αὐτοῦ ἢ ἀπελευθέροις, ὡς ἔτυχεν ἕκαστος ἐπ' αἰσχρῷ τινὶ εὐδοκιμήσας, τὰς ὑπατικὰς τῶν ἐθνῶν ἐξουσίας ἐνεχείρισε.

πάντων δὲ οὕτω τῶν πάλαι δοκούντων σεμνῶν ἐς ὕβριν 8 καὶ παροινίαν ἐκβεβακχευμένων, οἵ τε ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι καὶ μάλιστα οἱ στρατιῶται ἤχθοντο καὶ ἐδυσφόρουν· ἐμυσάττοντο δὲ αὐτὸν ὁρῶντες τὸ μὲν πρόσωπον καλλωπιζόμενον περιεργότερον ἢ κατὰ γυναῖκα σώφρονα, περιδεραίοις δὲ χρυσοῖς ἐσθῆσί τε ἁπαλαῖς ἀνάνδρως κοσμούμενον, ὀρχούμενόν τε οὕτως ὡς ὑπὸ πάντων ὁρᾶσθαι. ἐπιρρε- 2 πεστέρας τοίνυν τὰς γνώμας πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον εἶχον, καὶ ἐλπίδας κρείττους ἐν παιδὶ κοσμίως καὶ σωφρόνως ἀνατρεφομένῳ. ἐφρούρουν τε αὐτὸν παντοίως ὁρῶντες ἐπιβουλευόμενον ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίνου. ἥ τε μήτηρ Μαμαία οὔτε ποτὸν οὔτε ἐδώδιμόν τι εἴα τὸν παῖδα προσφέρεσθαι τῶν ὑπ' ἐκείνου πεμπομένων· ὀψοποιοῖς τε καὶ οἰνοχόοις ὁ παῖς ἐχρῆτο οὐ τοῖς βασιλικοῖς καὶ ἐν κοινῇ ὑπηρεσίᾳ τυγχάνουσιν, ἀλλὰ τοῖς ὑπὸ τῆς μητρὸς ἐπιλεχθεῖσι πιστοτάτοις τε εἶναι δοκοῦσιν. ἐδίδου δὲ καὶ χρήματα λανθάνουσα διανέ- 3 μεσθαι τοῖς στρατιώταις κρύβδην, ὅπως αὐτῶν τὴν πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον εὔνοιαν καὶ διὰ χρημάτων, ἐς ἃ μάλιστα ἀποβλέπουσιν, οἰκειώσηται.

ταῦτα δὴ ὁ Ἀντωνῖνος πυνθανόμενος παντὶ τρόπῳ ἐπεβούλευε τῷ Ἀλεξάνδρῳ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ· ἀλλὰ τὰς ἐπιβουλὰς πάσας ἀπεῖργέ τε καὶ ἐκώλυεν ἡ κοινὴ μάμμη ἀμφοτέρων Μαῖσα, γυνὴ καὶ ἄλλως ἐντρεχὴς καὶ τῇ βασιλείῳ αὐλῇ πολλῶν ἐτῶν ἐνδιαιηθεῖσα, ἅτε τῆς Σεβήρου γυναικὸς Ἰουλίας ἀδελφὴ γενομένη καὶ τὰ πάντα σὺν αὐτῇ ἐν τοῖς βασιλείοις διατρίψασα. οὐδὲν οὖν αὐτὴν ἐλάνθανε τῶν ὑπὸ 4 τοῦ Ἀντωνίνου βουλευομένων, φύσει τε χαύνου τὸν τρόπον

---

1. τοῖς — 3. ἐνεχείρισε om. O ‖ 1. ἢ iP, καὶ Io. ‖ 2. ἕκαστος .. εὐδοκιμήσας P, ἑκάστοις .. εὐδοκιμήσασι i ‖ 3. ἐνεχείριζεν Io. ‖ 4. οὕτως BVgl et Io. ‖ 4. ἐς Io., εἰς Oi ‖ 7 sq. excerpsit Io. in tit. de ins. ‖ 8. 9. περιδερραίοις i ‖ 9. δὲ i, δὲ καὶ O, om. Io. ap. Val ‖ χρυσοῖς Io. ib., χρυσίνοις Oi, vulgo ‖ ἀπ. καὶ ἀν. O ‖ ἀνάνδρων l ‖ 12. 13. ἀνατρεφομένῳ agP, ἀνατρεφόμενον l, ἀναστρεφομένω O ‖ 21. εἰς libri ‖ 22. οἰκειώσεται O ‖ 25. ἐκώλυεν] ἀπεσόβει O ‖ 27. διαιτηθεῖσα V ‖ 27. ἅτε — 29. διατρίψασα fort. insiticia ‖ 27. τῆς] τοῦ l ‖ 28. τὰ πάντα] τὸν πάντα ⟨χρόνον⟩ coni. Steph. *multos annos* P ‖ 29. οὖν] οὖν εἶναι a, γὰρ l

ὄντος, καὶ ἀφειδῶς πάντα καὶ φανερῶς ἃ ἐβουλεύετο λέγον-
τος καὶ πράττοντος. ὡς δὲ τὰ τῆς ἐπιβουλῆς αὐτῷ οὐ πρου-
χώρει, παραλῦσαι τῆς τοῦ Καίσαρος τιμῆς ἠθέλησε τὸν παῖδα,
καὶ οὔτε ἐν ταῖς προσαγορεύσεσιν οὔτε ἐν ταῖς προόδοις
5 Ἀλέξανδρος ἑωρᾶτο. οἱ δὲ στρατιῶται ἐπεζήτουν τε αὐτόν,
καὶ ἠγανάκτουν ὅτι δὴ τῆς ἀρχῆς παραλυθείη. διεσκέδασε
δὲ ὁ Ἀντωνῖνος καὶ φήμην ὡς τοῦ Ἀλεξάνδρου τεθνήξεσθαι
μέλλοντος, ἐποιεῖτό τε ἀπόπειραν ὅπως οἴσουσιν οἱ στρατιῶ-
ται τὸ θρυλούμενον. οἳ δ' ἐπεὶ μήτε τὸν παῖδα ἔβλεπον
ὑπό τε τῆς φήμης τὰς ψυχὰς ἐτρώθησαν, ἀγανακτήσαντες
οὔτε τὴν συνήθη φρουρὰν ἔπεμψαν τῷ Ἀντωνίνῳ, κατα-
κλείσαντές τε αὐτοὺς ἐν τῷ στρατοπέδῳ τὸν Ἀλέξανδρον ἐν
6 ἱερῷ ἠξίουν ἰδεῖν. ὁ δ' Ἀντωνῖνος ἐν δέει πολλῷ γενόμενος,
παραλαβὼν τὸν Ἀλέξανδρον, συγκαθεσθεὶς αὐτῷ ἐν τῷ βασι-
λικῷ φορείῳ, ὅπερ διὰ χρυσοῦ πολλοῦ καὶ λίθων τιμίων
ἐπεποίκιλτο, κατῆλθεν ἐς τὸ στρατόπεδον σὺν τῷ Ἀλεξάν-
δρῳ. ὡς δ' ἀνοίξαντες τὰς πύλας ἐδέξαντο αὐτοὺς ἔς τε
τὸν νεὼν τοῦ στρατοπέδου ἤγαγον, τὸν μὲν Ἀλέξανδρον
ὑπερφυῶς ἠσπάζοντό τε καὶ εὐφήμουν, τῷ δὲ Ἀντωνίνῳ
7 ἀμελέστερον προσεφέροντο. ἐφ' οἷς ἐκεῖνος ἀγανακτῶν, καὶ
διανυκτερεύσας ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ στρατοπέδου, πάνυ ἤσχαλλε
καὶ τοῖς στρατιώταις ὠργίζετο· ἐκέλευέ τε τοὺς παρασήμως
καὶ ὑπερφυῶς τὸν Ἀλέξανδρον εὐφημήσαντας, τοὺς δὲ αἰτί-
ους δῆθεν στάσεως καὶ θορύβου, συλλαμβάνεσθαι πρὸς τιμω-
8 ρίαν. οἱ δὲ στρατιῶται ἐπὶ τούτῳ ἀγανακτήσαντες, ἄλλως
μὲν μισοῦντες τὸν Ἀντωνῖνον καὶ ἀποσκευάσασθαι θέλοντες

---

1. ἐβουλεύετο] ἐβούλετο AP et cod. Schotti ‖ 2. 3. προυχώρει AIo., προεχώρει BVi, vulgo ‖ 3. ἠθέλησε] ἐβούλετο V ‖ 4. προαγορεύσεσιν Ai ‖ ταῖς] τοὶς V ‖ 5. ἑωρᾶτο AIo., ἐτιμᾶτο BVi, vulgo ‖ 6. παραλυθείη] παρωθεῖται A ‖ 7. δὲ καὶ ὁ ἀντ. φήμην A ‖ 8. ἀπόπειράν τε ἐποιεῖτο A ‖ τε] τό τε V ‖ 9. θρυλλούμενον Aa ‖ μήτε] μηκέτι coni. Sylb ‖ 10. ἐτρώθησαν] τρωθείσας A ‖ 11. κατακλείσ. — 13. ἱερῷ om. BV ‖ 12. αὐτοὺς] αὐτὸν A ‖ 12. 13. ἐν ἱερῷ] ἐν ⟨τῷ⟩ ἱερῷ coni. Sylb. fort. plus corruptelae latet ‖ 14. καὶ συγκαθ. A ‖ 15. διὰ] δὴ l ‖ 16. πεποίκιλτο (ποίκιλτο l) libri ‖ εἰς libri ‖ 17. δ' A, δὲ ceteri, vulgo ‖ 19. τε om. l ‖ 22. ἐκέλευσε AIo. ‖ παρασήμως coni. m. 2 in mg. g et Steph, παρασήμους libri, vulgo ‖ 23. τοὺς δὲ] τοὺς Agl, ὡς coni. Steph, τῆσδε αἰτίους δῆθεν ⟨τῆς⟩ στ. Sylb. ego τοὺς — θορύβου spuria puto ‖ 24. συλλαμβάνεσθαι] λαμβάνεσθαι A ‖ 25. δὲ AIo. g², τε BVag¹l ‖ 26 sq. θέλοντες τοιοῦτον βασιλέα καὶ τοσοῦτον ἀσχημονοῦντα, τότε A

ἀσχημονοῦντα βασιλέα, τότε δὲ καὶ τοῖς συλλαμβανομένοις ἐπαμύνειν δεῖν ἡγούμενοι, καιρὸν εὔκαιρον καὶ πρόφασιν δικαίαν νομίζοντες, τὸν μὲν Ἀντωνῖνον αὐτόν τε καὶ τὴν μητέρα Σοαιμίδα (παρῆν γάρ· ὡς Σεβαστή τε καὶ μήτηρ στρατοπέδων) ἀναιροῦσι, τούς τε περὶ αὐτὸν πάντας, ὅσοι ἔνδον κατελήφθησαν ὑπηρέται τε καὶ συνεργοὶ ἐδόκουν εἶναι τῶν ἁμαρτημάτων. τὰ δὲ σώματα τοῦ τε Ἀντωνίνου καὶ 9
τῆς Σοαιμίδος παρέδοσαν σύρειν τε καὶ ἐνυβρίζειν τοῖς βουλομένοις· ἅπερ ἐπὶ πολὺ διὰ πάσης τῆς πόλεως συρέντα τε καὶ λωβηθέντα ἐς τοὺς ὀχετοὺς ἀπερρίφη τοὺς ἐς τὸν Θύβριν ποταμὸν ῥέοντας.

Ἀντωνῖνος μὲν οὖν ἐς ἕκτον ἔτος ἐλάσας τῆς βασιλείας 10
καὶ χρησάμενος τῷ προειρημένῳ βίῳ, οὕτως ἅμα τῇ μητρὶ κατέστρεψεν· οἱ δὲ στρατιῶται αὐτοκράτορα τὸν Ἀλέξανδρον ἀναγορεύσαντες ἐς τὰ βασίλεια ἀνήγαγον, κομιδῇ νέον καὶ πάνυ ὑπὸ τῇ μητρὶ καὶ τῇ μάμμῃ παιδαγωγούμενον.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Ὁποίῳ μὲν δὴ τέλει ὁ νέος Ἀντωνῖνος ἐχρήσατο, ἐν τοῖς προειρημένοις δεδήλωται· παραλαβόντος δὲ τὴν ἀρχὴν Ἀλεξάνδρου τὸ ⟨μὲν⟩ σχῆμα καὶ τὸ ὄνομα τῆς βασιλείας ἐκείνῳ περιέκειτο, ἡ μέντοι διοίκησις τῶν πραγμάτων καὶ ἡ τῆς ἀρχῆς οἰκονομία ὑπὸ ταῖς γυναιξὶ διῳκεῖτο, ἐπί τε τὸ σωφρονέστερον καὶ σεμνότερον πάντα μετάγειν ἐπειρῶντο.
καὶ πρῶτον μὲν τῆς συγκλήτου βουλῆς τοὺς δοκοῦντας καὶ 2
ἡλικίᾳ σεμνοτάτους καὶ βίῳ σωφρονεστάτους ἑκκαίδεκα ἐπε-

---

1. συλλαμβ. AIo., λαμβ. BVi, vulgo ‖ 2. εὔκαιρον καιρὸν A ‖ 2. 3. καὶ πρόφασιν δικαίαν om. P ‖ 4. σοεμίδα et 8. σοεμίδος A, αι sup. ε a m. 1, ut vid. ‖ 4. ὡς — 5. στρατοπέδων om. P et Io. ‖ 5. στρατοπέδων addidi ex A qui στρατοπέδω. malim tamen ⟨τῶν⟩ στρ. ‖ 6. κατελήφθησαν AIo., κατελείφθησαν BVi. ει sup. ή in A a m. 1, ut vid. ‖ 9. πάσης] μέσης Io. ‖ 10. (bis) 12. 15. εἰς libri ‖ 10. ἀπερρίφη AIo., ἀπερρίφθη BVi, vulgo ‖ Θύβριν] τίβεριν A. Θύμβριν Bekk[2] ‖ 11. εἰσρέοντας A ‖ 12. ἕκτον] imo τέταρτον. ἕκτον tenet Sievers Philol. t. 31 p. 642 ‖ 14. κατέστρεψεν a Io., -αν Ogl ‖ οἱ δὲ P, οἵ τε Oi ‖ 18. νέος A, μέγας BVgl, *maior* P, δηλωθεὶς a ‖ 20. μὲν add. Bekk ‖ τὸ om. A ‖ 22. ἐπί τε τὸ] ⟨αἵ⟩ ἐπὶ τὸ coni. Reisk ‖ 23. πάντα] πάντων l

*λέξαντο συνέδρους εἶναι καὶ συμβούλους τοῦ βασιλέως· οὐδέ
τι ἐλέγετο ἢ ἐπράττετο, εἰ μὴ κἀκεῖνοι αὐτὸ ἐπικρίναντες
σύμψηφοι ἐγένοντο. ἤρεσκέ τε τῷ δήμῳ καὶ τοῖς στρατο-
πέδοις, ἀλλὰ καὶ τῇ συγκλήτῳ βουλῇ, τὸ σχῆμα τῆς βασι-
λείας ἐκ τυραννίδος ἐφυβρίστου ἐς ἀριστοκρατίας τύπον μετ-
αχθείσης.*
3 *πρῶτον μὲν οὖν τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν, ἅπερ ἔτυχεν
ἐκεῖνος κινήσας καὶ μεταγαγών, ἔπεμψαν ἐς τοὺς ἀρχαίους
καὶ ἰδίους νεώς τε καὶ σηκούς· τούς τε ὑπ' ἐκείνου ἀλόγως,
ἢ ἐφ' οἷς εὐδοκιμήκεσαν ἁμαρτήμασιν, ἐς τιμὰς καὶ ἐξουσίας
προαχθέντας τῶν δοθέντων ἀφείλοντο, ἑκάστους κελεύσαντες*
4 *ἐς τὴν προτέραν αὐτῶν ἐπανιέναι τῆς ἀξίας αἵρεσιν. τάς τε
πράξεις ἁπάσας καὶ τὰς διοικήσεις, τὰς μὲν πολιτικὰς καὶ
ἀγοραίους ἐνεχείρισαν τοῖς ἐπὶ λόγοις εὐδοκιμωτάτοις καὶ
νόμων ἐμπείροις, τὰς δὲ στρατιωτικὰς τοῖς ἐξετασθεῖσί τε
καὶ εὐδοκιμήσασιν ἐν εὐτάκτοις τε καὶ πολεμικαῖς πράξεσιν.
ἐπὶ πολὺ δ' οὕτω τῆς ἀρχῆς διοικουμένης, ἡ μὲν Μαῖσα
πρεσβῦτις ἤδη οὖσα ἀνεπαύσατο τοῦ βίου, ἔτυχέ τε βασι-*
5 *λικῶν τιμῶν, καὶ ὡς νομίζουσι Ῥωμαῖοι, ἐξεθειάσθη· ἡ δὲ
Μαμαία μόνη τῷ παιδὶ καταλειφθεῖσα ὁμοίως αὐτοῦ ἄρχειν
τε καὶ κρατεῖν ἐπειρᾶτο. ἤδη τε ὁρῶσα ἐν ἀρχῇ τὸν νεα-
νίαν γενόμενον, καὶ δεδοικυῖα μὴ ἄρα ἡλικία ἀκμάζουσα
ὑπηρετούσης ἀδείας τε καὶ ἐξουσίας ἔς τι τῶν γενικῶν ἁμαρ-
τημάτων ἐξοκείλῃ, πανταχόθεν ἐφρούρει τὴν αὐλήν, οὐδέ
τινα εἴα προσιέναι τῷ μειρακίῳ τῶν ἐπὶ φαύλῳ βίῳ διαβε-
βλημένων, μή πως τὸ ἦθος διαφθαρείῃ, προκαλεσαμένων*

---

2. ἢ] *οὐδὲ* BV ‖ *αὐτοὶ* A ‖ 3. *ἐγένοντο*] *γένοιντο* coni. Steph ‖ 5. 8. 10. 12. 23. *εἰς* libri ‖ 5. 6. *μεταχθείσης*] *μετενεχθείσης* a. *μεταχθὲν* cum P scripsit Bekk[2] ‖ 8. 9. *ἰδίους καὶ ἀρχαίους* gl, *ἰδίους ἀρχαίους* A. *καὶ ἰδίους* deleverim ‖ 9. *νεώς**, *ναούς* Oi ‖ *ἀλόγους* A ‖ 10. *ἠδοκιμήκεσαν* coni. Bekk[2], non credo recte ‖ 11. *προαχθέντες* A ‖ *ἑκάστοις* A ‖ 14. *ἐπὶ λόγοις*] *ἐπ' ὀλίγοις* A ‖ 15. *τὰς δὲ* P, *τάς τε* Oi ‖ *τε* om. BV ‖ 16. *εὐτάκτοις*] *ἐπαρχικαῖς*, *εἰρηνικαῖς* vel sim. coni. Sylb. latet aliud ‖ 18. *πρεσβύτις* a, *πρεσβύτης* l ‖ 18. 19. *ἔτυχέ τε βασ. τιμῶν* deleverim, aut saltem *ταφῶν* scripserim ‖ 19. *καὶ ὡς*] *καὶ οἷς*?* ‖ 21. 22. *ἐν ἀ. τὸν υἱὸν νεανίαν* A quod recepit Bekk[2]. *ἀκμῇ* pro *ἀρχῇ* coni. Bekk[1], quod probo ‖ 22. *ἀκμάζουσα ἡλικία* V ‖ 23. *γενικῶν*] *συγγενικῶν* coni. Steph, *νεανικῶν* Sylb, *προγονικῶν* Reisk ‖ 24. *πανταχόθεν*] proxima excerpsit Io. ap. Val. (hinc Suidas v. *Ἀλέξανδρος ὁ Μαμαίας*) ‖ *αὐλήν*] *ἀρχὴν* Io. ‖ 25. *προσιένε τὲ τῶ* A ‖ *φαύλων* B ‖ 25. 26. *διαβεβοημένων* A ‖ 26. *προσκαλεσαμένων* A

αὐτοῦ τῶν κολάκων τὰς ὀρέξεις ἀκμαζούσας ἐς αἰσχρὰς ἐπι-
θυμίας. δικάζειν [τε] οὖν αὐτὸν ἔπειθε συνεχέστατα καὶ ἐπὶ 6
πλεῖστον τῆς ἡμέρας, ὡς ἂν ἀσχολούμενος περὶ τὰ κρείττονα
καὶ τῇ βασιλείᾳ ἀναγκαῖα μὴ ἔχοι καιρὸν ἐς τὸ ἐπιτηδεύειν
τι τῶν ἁμαρτημάτων. ὑπῆρχε δέ τι καὶ φυσικὸν ἦθος πρᾶον
καὶ ἥμερον τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἔς τε τὸ φιλάνθρωπον πάνυ ἐπιρ-
ρεπές, ὡς ἐδήλωσε καὶ τῆς ἡλικίας προχωρούσης. ἐς τετ- 7
ταρεσκαιδέκατον γοῦν ἐλάσας τῆς βασιλείας ἔτος ἀναιμωτὶ
ἦρξεν, οὐδέ τις εἰπεῖν ἔχει ὑπ' ἐκείνου φονευθέντα. καίτοι
τινῶν μεγίσταις αἰτίαις ὑποπεσόντων, ὅμως ἐφείσατο ὡς μὴ
φονεῦσαι, οὐ ῥᾳδίως τοῦτο ἄλλου βασιλέως τῶν καθ' ἡμᾶς
ποιήσαντος ἢ παραφυλάξαντος μετὰ τὴν Μάρκου ἀρχήν.
ὑπ' Ἀλεξάνδρου δ' οὐκ ἄν τις εἰπεῖν ἔχοι ἢ μνημονεῦσαι
ἐν ἔτεσι τοσούτοις ἀκρίτως φονευθέντα.

ᾐτιᾶτο δὲ καὶ τὴν μητέρα καὶ πάνυ ἤσχαλλεν ὁρῶν αὐ- 8
τὴν οὖσαν φιλοχρήματον καὶ περὶ τοῦτο ὑπερφυῶς ἐσπου-
δακυῖαν. προσποιουμένη γὰρ ἀθροίζειν αὐτὰ ἵνα ἔχοι τοῖς
στρατιώταις ἀφθόνως καὶ ῥᾳδίως ὁ Ἀλέξανδρος χαρίζεσθαι,
ἰδίᾳ ἐθησαύριζε· καὶ διέβαλλεν ἔσθ' ὅπῃ τοῦτο τὴν ἀρχήν,
αὐτοῦ ἄκοντός τε καὶ ἀσχάλλοντος οὐσίας τινῶν καὶ κληρο-
νομίας ἐξ ἐπηρείας ὑφαρπασάσης ἐκείνης.

ἠγάγετο δ' αὐτῷ καὶ γυναῖκα τῶν εὐπατριδῶν, ἣν συν- 9
οικοῦσαν καὶ ἀγαπωμένην μετὰ ταῦτα τῶν βασιλείων ἐδίωξεν·
ἐνυβρίζουσά τε καὶ βασίλισσα εἶναι θέλουσα μόνη, φθονοῦσά
τε τῆς προσηγορίας ἐκείνῃ, ἐς τοσοῦτον προεχώρησεν ὕβρεως
ὡς τὸν πατέρα τῆς κόρης, καίτοι ὑπ' Ἀλεξάνδρου γαμβροῦ
ὄντος πάνυ τιμώμενον, μὴ φέροντα τὴν Μαμαίαν ἐνυβρί-
ζουσαν αὐτῷ τε καὶ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, φυγεῖν ἐς τὸ στρα-

---

1. 25. 28. εἰς libri ‖ 2. τε seclusit Bekk² ‖ 4. τῇ om. V ‖ ἔχοι] ἔχειν A ‖ ἐς τὸ Suid., εἰς τὸ ceteri ‖ 5. δέ τι] μέν τι l. δὲ αὐτῷ Io., omissis τῷ Ἀλεξάνδρῳ ‖ 5. 6. ἦθος καὶ πρᾶον καὶ B V ‖ 6. ἔς τε Suid., εἴς τε ceteri ‖ πάνυ] πᾶν A ‖ 7. ἐς Io. et Suid., εἰς Oi ‖ 7. 8. τεσσαρ. libri* ‖ 8. γοῦν] οὖν Io. ‖ 9. οὐδέ — φονευθέντα om. Io., recte puto ‖ ἔχει] ἔχοι V ‖ βουλευτὴν φονευθέντα aut hic aut vs. 14. legisse videtur Ael. Lampr. Alex. Sev. 52, 2 ‖ 10. malim ⟨ἀλλ'⟩ ὅμως sic distinguens: ἦρξε, καίτοι . . ὑποπεσόντων. ἀλλ' ὅμως ‖ 13. δ' om. O ‖ 14. ἀκρίτως] ἀκριβῶς A ‖ 16. περὶ τούτου l ‖ 19. διέβαλεν ἔσθ' ὅποι A ‖ 22. ἣν] ἢ B ‖ 23. τῶν om. B V ‖ 24. ἐξυβρίζουσά τε. coni. Leisner ‖ θέλουσα μόνη a, μόνη θέλουσα Ogl ‖ 25. ἐκείνῃ] ἐκείνο B ‖ τοσοῦτο A ‖ 27. 28. ἐνυβρίζουσαν — p. 152, 2. Μαμαίαν om. B V ‖ 28. αὐτῷ] αὐτῶν l, αὐτοῦ A

τόπεδον, τῷ μὲν Ἀλεξάνδρῳ χάριν εἰδότα ἐφ' οἷς ἐτιμᾶτο,
10 τὴν δὲ Μαμαίαν αἰτιώμενον ἐφ' οἷς ὑβρίζετο. ἐκείνη δὲ
ἀγανακτήσασα αὐτόν τε ἀναιρεθῆναι ἐκέλευσε, καὶ τὴν κό-
ρην ἐκβληθεῖσαν τῶν βασιλείων ἐς Λιβύην ἐφυγάδευσε.
ταῦτα δὲ ἐπράττετο ἄκοντός τε καὶ ἀναγκαζομένου τοῦ
Ἀλεξάνδρου· ἦρχε γὰρ αὐτοῦ [καὶ] ὑπερβαλλόντως ἡ μήτηρ,
καὶ πᾶν τὸ κελευόμενον ἐκεῖνος ἐποίει. τοῦτο δ' ἄν τις
μόνον ἔσχεν ἐγκαλέσαι αὐτῷ, ὅτι δὴ ὑπὸ περιττῆς πραότητος
καὶ αἰδοῦς πλείονος ἢ ἐχρῆν τῇ μητρί, ἐν οἷς ἀπηρέσκετο,
ὅμως ἐπείθετο.

2 ἐτῶν μὲν οὖν τρισκαίδεκα οὕτως, ὅσον ἐπ' αὐτῷ, τὴν
βασιλείαν ἀμέμπτως διῴκησε· τῷ δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει
αἰφνιδίως ἐκομίσθη γράμματα τῶν κατὰ Συρίαν τε καὶ Με-
σοποταμίαν ἡγεμόνων, δηλοῦντα ὅτι Ἀρταξέρξης ὁ Περσῶν
βασιλεὺς μετὰ τὸ Παρθυαίους καθελεῖν καὶ τῆς κατὰ τὴν
ἀνατολὴν ἀρχῆς παραλῦσαι, Ἀρτάβανόν τε τὸν πρότερον
καλούμενον [τὸν] μέγαν βασιλέα καὶ δυσὶ διαδήμασι χρώ-
μενον ἀποκτεῖναι, πάντα τε τὰ περίοικα βάρβαρα χειρώσα-
σθαι καὶ ἐς φόρου συντέλειαν ὑπαγαγέσθαι, οὐχ ἡσυχάζει
οὐδ' ἐντὸς Τίγριδος ποταμοῦ μένει, ἀλλὰ τὰς ὄχθας ὑπερ-
βαίνων καὶ τοὺς τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ὅρους Μεσοποταμίαν
2 τε κατατρέχει καὶ Σύροις ἀπειλεῖ, πᾶσάν τε τὴν ἀντικειμένην
ἤπειρον Εὐρώπῃ καὶ διαιρουμένην Αἰγαίῳ τε καὶ τῷ πορθμῷ
τῆς Προποντίδος, Ἀσίαν τε πᾶσαν καλουμένην, προγονικὸν
κτῆμα ἡγούμενος τῇ Περσῶν ἀρχῇ ἀνακτήσασθαι βούλεται,
φάσκων ἀπὸ Κύρου τοῦ πρώτου τὴν ἀρχὴν ἐκ Μήδων ἐς
Πέρσας μεταστήσαντος μέχρι Δαρείου τοῦ τελευταίου Περ-
σῶν βασιλέως, οὗ τὴν ἀρχὴν Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν καθ-
εῖλε, πάντα μέχρις Ἰωνίας καὶ Καρίας ὑπὸ σατράπαις Περσι-

---

2. τῇ δὲ μαμαία A ‖ 3. αὐτόν τε] αὐτὸν A ‖ 4. 19. 26. εἰς libri ‖ 6. γὰρ] δὲ l ‖ καὶ omisi cum AglIo. ‖ 8. ἔσχεν om. A ‖ 9. πλείονος (πλεῖον l) ἢ ἐχρῆν fort. spuria ‖ 11. μὲν om. l ‖ τρισκαίδεκα] scripserim τετταρεσκαίδεκα ‖ 12. τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει omiserim cum P, δὲ post αἰφνιδίως transposito. Dändliker ap. Büdingerum 'Unters. z. r. Kaisergesch.' t. III p. 215 γ' pro ιγ' et δ' pro ιδ' coniecit, qua tamen ratione difficultates augentur potius quam tolluntur ‖ 16. τε om. A ‖ 17. τὸν om. A ‖ 18. 19. χειρώσασθαι βάρβαρα A ‖ 19. φόρον (sic) BV ‖ ὑπαγαγέσθαι Steph, ὑπάγεσθαι libri ‖ ἡσυχάζοι l ‖ 20. οὐδὲ A ‖ 22. pr. τε om. BV ‖ 23. εὐρώπην BV ‖ 26. τὴν] τοῦ τὴν A ‖ 27. δαρίου B ‖ 29. μέχρι B

κοῖς διῳκῆσθαι· προσήκειν οὖν αὐτῷ Πέρσαις ἀνανεώσασθαι
πᾶσαν ὁλόκληρον, ἣν πρότερον ἔσχον, ἀρχήν.
τοιαῦτα τοίνυν δηλωσάντων καὶ ἐπιστειλάντων τῶν ὑπὸ 3
ταῖς ἀνατολαῖς ἡγεμόνων, πρὸς τὴν αἰφνίδιον καὶ παρ' ἐλ-
πίδα κομισθεῖσαν ἀγγελίαν οὐ μετρίως ὁ Ἀλέξανδρος ἐτα-
ράχθη, καὶ μάλιστα εἰρήνῃ ἐκ παίδων ἐντραφεὶς καὶ τῇ
κατὰ τὴν πόλιν ἀεὶ σχολάσας τρυφῇ. τὰ μὲν οὖν πρῶτα
ἔδοξεν αὐτῷ κοινωσαμένῳ τοῖς φίλοις πρεσβείαν πέμψαι καὶ
διὰ γραμμάτων κωλῦσαι τὴν ὁρμὴν καὶ ἐλπίδα τοῦ βαρβά-
ρου. ἔλεγε δὲ τὰ γράμματα δεῖν μένειν τε αὐτὸν ἐν τοῖς 4
τῶν ἰδίων ὅροις καὶ μὴ καινοτομεῖν μηδὲ ματαίαις αἰωρού-
μενον ἐλπίσι μέγαν ἐγείρειν πόλεμον, ἀγαπητῶς τ' ἔχειν
ἕκαστον τὰ αὐτοῦ· μηδὲ γὰρ ὁμοίαν ἔσεσθαι μάχην αὐτῷ
πρὸς Ῥωμαίους οἵαν σχεῖν πρὸς τοὺς γειτνιῶντας καὶ ὁμο-
φύλους βαρβάρους. ὑπεμίμνησκε δὲ τὰ γράμματα τῶν τε
τοῦ Σεβαστοῦ καὶ τῶν Τραϊανοῦ Λουκίου τε καὶ Σεβήρου
κατ' αὐτῶν τροπαίων. τοιαῦτα μὲν δή τινα ὁ Ἀλέξανδρος
ἐπιστείλας ᾤετο πείσειν ἢ φοβήσειν ἐς τὸ ἡσυχάζειν τὸν βάρ-
βαρον. ὃ δ' οὐδέν τι φροντίζων τῶν ἐπεσταλμένων, ὅπλοις 5
ἀλλ' οὐ λόγοις οἰόμενος δεῖν τὰ πράγματα διοικεῖσθαι, ἐνέ-
κειτο ἄγων καὶ φέρων τὰ Ῥωμαίων ἅπαντα, κατατρέχων τε
καὶ καθιππεύων Μεσοποταμίαν λείας τε ἀπήλαυνε καὶ τὰ
ἐπικείμενα στρατόπεδα ταῖς ὄχθαις τῶν ποταμῶν προασπί-
ζοντά τε τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ἐπολιόρκει. φύσει δ' ὢν ἀλα-
ζών, καὶ ταῖς παρ' ἐλπίδα εὐπραγίαις ἐπαιρόμενος, πάντα
ῥᾳδίως χειρώσεσθαι προσεδόκα. ἦν δὲ αὐτὸν τὰ ἀναπείθοντα 6
οὐ μικρὰ ἐς ἐπιθυμίαν ἀρχῆς μείζονος. πρῶτος γὰρ Περσῶν
ἐτόλμησε τῇ Παρθυαίων ἀρχῇ ἐπιθέσθαι Πέρσαις τε τὴν

1. διωκεῖσθαι (sic) BVi ‖ προσήκειν] προσήκει BV ‖ πέρσας V ‖ 3. τοιαῦτά τινα Agl ‖ δηλωσάντων καὶ deleverim ‖ 4. καὶ om. l ‖ 6. εἰρήνην l ‖ ἐντραφεὶς Steph, ἐκτραφεὶς Oi ‖ 7. τὴν om. BV ‖ ἀεὶ om. A ‖ 9. κωλῦσαι — 10. γράμματα om. BV ‖ 9. κωλῦσαι i, λῦσαι A. possis καταλῦσαι coll. Thuc. II, 89, 8 ‖ 11. 12. ἀμιρούμενον B, ἀμοιρούμενον V. ἐλπίσιν αἰωρ. a ‖ 12. τ'] τε Wolf, δ' Ogl, δὲ a ‖ 13. ἑαυτοῦ A ‖ 14. σχεῖν] ἔχειν A ‖ 15. δὲ] τε coni. Sylb ‖ 16. τῶν τραι. V, τοῦ τρ. ABi ‖ 18. 27. εἰς libri ‖ 19. οὐδέν τι] οὐδὲν A ‖ 20. διοικεῖσθαι] κρίνεσθαι?* ‖ 21. 22. τε καὶ] καὶ BV ‖ 24. τῆς ἀρχῆς τῶν ῥωμ. A ‖ 25. ἐλπίδα A, ἐλπίδας BVi, vulgo ‖ 26. χειρώσεσθαι*, χειρώσασθαι libri ‖ αὐτὸν] αὐτῶν V, αὐτῷ A ‖ 27. ἐπιθυμίας B ‖ περσῶν O, om. iP, dubitanterque retinui. fuit fortasse ἀνδρῶν

βασιλείαν ἀνανεώσασθαι. μετὰ γὰρ Δαρεῖον τὸν ὑπ' Ἀλεξάν-
δρου τοῦ Μακεδόνος τῆς ἀρχῆς παραλυθέντα, παμπλείστοις
ἐν ἔτεσι Μακεδόνες μὲν καὶ οἱ Ἀλεξάνδρου διάδοχοι τῶν
ὑπὸ ταῖς ἀνατολαῖς ἐθνῶν [καὶ] κατ' Ἀσίαν ἅπασαν, νειμά-
7 μενοι κατὰ χώρας, ἐβασίλευσαν. ἐκείνων δὲ πρὸς ἀλλήλους
διαφερομένων, πολέμοις τε συνεχέσι τῆς Μακεδόνων δυνά-
μεως ἐξασθενούσης, πρῶτος Ἀρσάκης λέγεται, τὸ γένος Παρ-
θυαῖος, ἀναπεῖσαι τοὺς ἐπέκεινα βαρβάρους ἀποστῆναι Μακε-
δόνων· περιθέμενός τε τὸ διάδημα ἑκόντων Παρθυαίων καὶ
τῶν προσχώρων βαρβάρων αὐτός τε ἐβασίλευσε, καὶ τοῖς ἐξ
ἐκείνου τοῦ γένους ἐπὶ πλεῖστον παρέμεινεν ἡ ἀρχή, μέχρις
Ἀρταβάνου τοῦ καθ' ἡμᾶς γενομένου, ὃν Ἀρταξέρξης ἀπο-
κτείνας Πέρσαις τὴν ἀρχὴν ἀνεκτήσατο, τά τε γειτνιῶντα ἔθνη
βάρβαρα χειρωσάμενος ῥᾳδίως ἤδη καὶ τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ
ἐπεβούλευσεν.

3 ὡς δὲ τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐδηλώθη διατρίβοντι ἐν τῇ Ῥώ-
μῃ τὰ κατὰ τὰς ἀνατολὰς ὑπὸ τοῦ βαρβάρου τολμώμενα, οὐκ
ἀνασχετὰ ἡγούμενος, καλούντων δὲ αὐτὸν καὶ τῶν ἐκεῖ[σε]
ἡγεμόνων, ἀσχάλλων μὲν καὶ παρὰ γνώμην, ὅμως δ' ἔσχε
περὶ ἔξοδον. ἔκ τε οὖν αὐτῆς Ἰταλίας καὶ τῶν ὑπὸ Ῥω-
μαίοις πάντων ἐθνῶν λογάδες ἐς τὴν στρατιὰν ἠθροίζοντο,
ὅσοι σώματος εὐεξίᾳ καὶ ἡλικίας ἀκμῇ ἐς μάχην ἐπιτήδειοι
2 ἐνομίζοντο. κίνησίς τε μεγίστη πᾶσι τοῖς ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐγέ-
νετο, δυνάμεως ἰσορρόπου ἀθροιζομένης πρὸς τὸ ἀγγελλό-
μενον τῶν [ἐπιτρεχόντων] βαρβάρων πλῆθος. ὁ δ' Ἀλέξαν-
δρος ἀθροίσας τοὺς ἐν Ῥώμῃ στρατιώτας, ἐξελθεῖν τε πάντας
κελεύσας ἐς τὸ σύνηθες πεδίον, ἐπὶ βῆμα ἀνελθὼν ἔλεξε
τοιάδε.

3 "ἐβουλόμην μέν, [ὦ] ἄνδρες συστρατιῶται, τοὺς συνή-
θεις πρὸς ὑμᾶς ποιεῖσθαι λόγους, δι' ὧν αὐτός τε ἐκο-

3. τῶν — 4. 5. νειμάμενοι om. O ‖ 4. καὶ om. a. ἐθνῶν τὴν Ἀσίαν coni. Sylb ‖ 5. δὲ P, τε Oi ‖ 9. τὸ om. l ‖ ἑκόντων π. i, ἑκόντων τῶν παρθ. A, ἑκὼν τῶν π. BV ‖ 11. παρέμεινεν O, παρέμενεν i, vulgo ‖ 12. τοῦ καθ' ἡμᾶς γενομένου om. P ‖ 13. τὴν] τὲ τὴν A ‖ 14. τὴν ῥ. ἀρχὴν O ‖ 18. ἐκεῖσε libri* ‖ 21. εἰς V ‖ τὴν om. O ‖ στρατιὰν] malim στρατείαν cum Sylb ‖ 22. εὐευξία A, εὐεξίας BV, in g 1 litt. post α eras. ‖ εἰς libri ‖ 23. τοῖς BVl, τῆς Aag ‖ 25. τῶν ἐπιτρεχόντων om. OP, unde ἐπιτρ. seclusi ‖ 26. ἐξελθεῖν V, συνελθεῖν ABi ‖ 27. σύνηθες om. P ‖ βῆμα*, βήματος libri ‖ 29. ὦ a, om. Ogl

σμούμην δημηγορῶν ὑμᾶς τε ἀκούοντας εὔφραινον· εἰρήνης
γὰρ πολυετοῦς ἀπολαύσαντες εἴ τι καινὸν νῦν ἀκούοιτε, ἴσως
ἂν ὡς παρ' ἐλπίδα λεχθέντι ἐκπλαγείητε. χρὴ δ' ἄνδρας 4
γενναίους τε καὶ σώφρονας εὔχεσθαι μὲν ὑπάρχειν τὰ βέλ-
τιστα, φέρειν δὲ τὰ προσπίπτοντα· τῶν μὲν γὰρ δι' ἡδονῆς
πραττομένων ἡ ἀπόλαυσις γλυκεῖα, τῶν δ' ἐξ ἀνάγκης κατορ-
θουμένων ἔνδοξος ἡ ἀνδρεία. καὶ τὸ μὲν ἄρχειν ἀδίκων
ἔργων οὐκ εὐγνώμονα ἔχει τὴν πρόκλησιν, τὸ δὲ τοὺς ἐνο-
χλοῦντας ἀποσείεσθαι ἔκ τε τῆς ἀγαθῆς συνειδήσεως ἔχει τὸ
θαρραλέον, καὶ ἐκ τοῦ μὴ ἀδικεῖν ἀλλ' ἀμύνεσθαι ὑπάρχει
τὸ εὔελπι. Ἀρταξέρξης, ἀνὴρ Πέρσης, τὸν ἑαυτοῦ δεσπότην 5
Ἀρτάβανον ἀποκτείνας τήν τε ἀρχὴν ἐς Πέρσας μεταστήσας,
ἀλλὰ καὶ τῶν ὑμετέρων ὅπλων [καταθαρρήσας] καὶ τῆς Ῥω-
μαίων δόξης καταφρονήσας, πειρᾶται κατατρέχειν καὶ λυμαί-
νεσθαι τὰ τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς κτήματα. τοῦτον ἐπειράθην
τὸ μὲν πρῶτον γράμμασι καὶ πειθοῖ παῦσαι τῆς ἀπλήστου
μανίας καὶ τῆς ἀλλοτρίων ἐπιθυμίας· ὃ δὲ βαρβάρῳ φερό-
μενος ἀλαζονείᾳ οὔτε μένειν οἴκοι βούλεται, προκαλεῖταί τε
ἡμᾶς ἐς μάχην. μὴ δὴ μέλλωμεν μηδὲ ὀκνῶμεν, ἀλλ' οἱ 6
μὲν πρεσβύτεροι ὑμῶν ὑπομνήσατε ἑαυτοὺς τροπαίων, ἃ μετὰ
Σεβήρου καὶ Ἀντωνίνου τοῦ ἐμοῦ πατρὸς ἠγείρατε πολλάκις
κατὰ βαρβάρων, οἱ δ' ἐν ἀκμῇ ὄντες δόξης καὶ κλέους ἐπι-
θυμήσαντες δείξατε ὅτι ἄρα καὶ εἰρήνην ἄγειν πράως καὶ
μετ' αἰδοῦς ἐπίστασθε καὶ τὰ πολεμικὰ τῆς χρείας ἀπαι-
τούσης γενναίως κατορθοῦτε. τὸ δὲ βάρβαρον πρὸς μὲν τὰ 7
ὑπείκοντα καὶ ὀκνοῦντα θρασύνεται, τῷ δ' ἀντιπίπτοντι
οὐκέθ' ὁμοίως ἀντέχει, ἐπεὶ μὴ ἐκ συστάσεως αὐτοῖς ἡ μάχη

---

1. τε] δὲ l ‖ 2. νῦν et 3. ὡς om. O ‖ 4. γενναίους τε καὶ] γενναίως, post προσπίπτοντα (5.) collocandum?* ‖ 5. δὲ P, τε Oi ‖ 6. δ' i, δὲ O ‖ 8. 9. ἐνοχλοῦντας BV, ὀχλοῦντας Ai ‖ 10. ἀμύνασθαι a ‖ ὑπάρχει] παρέχει coni. Bekk[2] ‖ 11. ἀρταξάρης gl ‖ 12. 19. εἰς libri ‖ 12. καταστήσας V ‖ 13. ὑμετέρων Ai, ἡμ. BVP ‖ καταθαρρήσας seclusi cum Langio. pro eo καταφρονήσας A ‖ 14. καταφρονήσας] ὑπεραρθεὶς A ‖ 15. ὑμετέρας i ‖ 17. τῆς τῶν ἀλλ. A, bene ‖ βαρβάρων a ‖ 18. 19. προσκαλεῖταί τε εἰς μάχην ἡμᾶς A ‖ 20. ἑαυτοὺς] αὐτὸν vertit P ‖ 21. ἐμοῦ om. BV ‖ 22. δ'] δὲ A ‖ 22. 23. ἐπιθυμήσατε δείξαντες iP ‖ 23. ἄρα ὅτι A ‖ ἄγειν ἔχειν πράως O ‖ 25. τὸ βάρβαρον ἀεὶ πρὸς — p. 156, 3. ἁρπαγῆς hab. Macarius ‖ 26. θρασύνεται O, θαρσύνεται i, θρασὺν (sic) ἐστι Macar. ‖ 27 sq. turbata puto et ita redintegranda: ἐπεὶ μὴ ἡ ἐκ συστάσεως μάχη αὐτοῖς ὑπισχν. τὸ εὔελπι

κατὰ τῶν ἀντιπάλων ὑπισχνεῖται τὸ εὔελπι, ἀλλ' ἐξ ἐπιδρομῆς ἢ φυγῆς κερδαίνειν νομίζουσιν ὅπερ ἂν σχῶσι δι' ἁρπαγῆς. ἡμῖν δὲ καὶ τὸ εὔτακτον ἅμα τῷ κοσμίῳ ὑπάρχει, καὶ νικᾶν αὐτοὺς ἀεὶ δεδιδάγμεθα."

4 τοιαῦτά τινα εἰπόντα τὸν Ἀλέξανδρον πᾶς ὁ στρατὸς
ἀνευφήμησε, προθυμίαν τε πᾶσαν ἐς τὸ πολεμεῖν ὑπισχνεῖτο.
ὃ δ' ἐπιδοὺς αὐτοῖς χρήματα μεγαλοφρόνως, εὐτρεπίζεσθαι
τὰ πρὸς τὴν ἔξοδον ἐκέλευσε. κατελθών τε ἐς τὴν σύγκλητον
βουλήν, καὶ τοῖς προειρημένοις ὅμοια διαλεχθείς, ἐπήγγειλε
2 τὴν ἔξοδον. καταλαβούσης δὲ τῆς ὡρισμένης ἡμέρας θύσας
τε τὰς ἐπὶ ταῖς ἐξόδοις νενομισμένας ἱερουργίας, παραπεμφθείς τε ὑπὸ τῆς συγκλήτου καὶ παντὸς τοῦ δήμου, τῆς Ῥώμης ἀπῆρεν, ἐπιστρεφόμενος ἀεὶ πρὸς τὴν πόλιν καὶ δακρύων. ἀλλ' οὐδὲ τῶν δημοτῶν ἦν τις ὃς ἀδακρυτὶ παρέπεμπεν
αὐτόν· πόθον γὰρ ἑαυτοῦ τῷ πλήθει ἐνεπεποιήκει ἀνατραφείς
3 τε ὑπ' αὐτοῖς καὶ μετρίως ἄρξας τοσούτων ἐτῶν. μετὰ πολλῆς δὲ σπουδῆς ποιησάμενος τὴν πορείαν, τά τε Ἰλλυρικὰ ἔθνη καὶ στρατόπεδα ἐπελθών, πλείστην τε δύναμιν κἀκεῖθεν ἀθροίσας, ἐς τὴν Ἀντιόχειαν ἀφίκετο. ἐκεῖ δὲ γενόμενος τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ἐξήρτυε, γυμνάζων τε τοὺς στρατιώτας καὶ τὰ πολεμικὰ ἀσκῶν.

4 ἔδοξε δὲ αὐτῷ πρεσβείαν πάλιν πέμψαι πρὸς τὸν Πέρσην καὶ περὶ εἰρήνης καὶ φιλίας διαλέγεσθαι· ἤλπιζε γὰρ αὐτὸν πείσειν ἢ φοβήσειν αὐτὸς παρών. ὁ δὲ βάρβαρος τοὺς μὲν πρέσβεις τῶν Ῥωμαίων ἀπέπεμψεν ἀπράκτους, αὐτὸς δὲ ἐπιλεξάμενος τετρακοσίους Περσῶν τοὺς μεγίστους, ἐσθῆσί τε πολυτελέσι καὶ χρυσῷ κεκοσμημένους ἵππων τε καὶ τόξων παρασκευῇ, πρέσβεις ἔπεμψε δὴ πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον, καταπλήξειν οἰηθεὶς τοὺς Ῥωμαίους τῇ τε ὄψει καὶ τῷ σχήματι
5 τῶν Περσῶν. ἔλεγε δ' ἡ πρεσβεία ὅτι [δὴ] κελεύει μέγας

---

1. τῶν i Macar., om. O ‖ 2. κερδαίνειν] exspectabam σώζειν vel tale quid ‖ 3. δὲ P, τε Oi ‖ 6. ἀνευφήμησε] malim εὐφήμησε ‖ 7. εὐτρεπίζεσθαι iP, εὐτρεπίζει O ‖ 8. ἐκέλευσε — 10. ἔξοδον om. O ‖ 8. 19. εἰς libri ‖ 11. τε om i ‖ ἐπὶ ταῖς (τοῖς l) ἐξόδοις om. P ‖ 12. τε om. l ‖ καὶ om. l ‖ 13. καὶ om. l ‖ 14. ἦν] ἂν l ‖ 15. ἐμπεποιήκει libri ‖ 16. ὑπ' αὐτοῖς] ὑπ' αὐτῶν A (*ab ipsis* P). hoc vel ἐν αὐτοῖς coni. Steph ‖ 23. καὶ περὶ φιλίας g ‖ 25. ἀπέπεμπεν V ‖ 26. τοὺς ἀρίστους καὶ μεγίστους l ‖ 28. πρέσβεις deleverim et δὴ post καταπλήξειν collocarim ‖ 30. τῶν om. O ‖ Περσῶν] πρέσβεων?* ‖ δὴ omisi cum O

βασιλεὺς Ἀρταξέρξης ἀφίστασθαι. Ῥωμαίους τε καὶ τὸν ἄρ-
χοντα αὐτῶν Συρίας τε πάσης Ἀσίας τε τῆς Εὐρώπῃ ἀντι-
κειμένης, ἐᾶσαι δὲ ἄρχειν Πέρσας μέχρις Ἰωνίας τε καὶ Καρίας
καὶ ὅσα Αἰγαίῳ καὶ Πόντῳ ἔθνη διαιρεῖται· εἶναι γὰρ αὐτὰ
Περσῶν προγονικὰ κτήματα. τοιαῦτά τινα τῶν [τετρακοσίων] 6
πρέσβεων ἀπαγγειλάντων, κελεύει ὁ Ἀλέξανδρος τοὺς τετρα-
κοσίους συλληφθῆναι, καὶ παρελόμενος πάσης τῆς περικει-
μένης σκευῆς ἐς Φρυγίαν ἐξέπεμψε, δοὺς κώμας τε οἰκεῖν
καὶ χώραν γεωργεῖν, τοσαύτην αὐτοῖς ἐπιθεὶς τιμωρίαν ὡς
οἴκαδε μὴ ἐπανελθεῖν· ἀποκτεῖναι γὰρ ἀνόσιον καὶ οὐ πάνυ
ἀνδρεῖον ἡγήσατο μήτε μαχομένους καὶ τὰ κελευσθέντα ὑπὸ
τοῦ ἑαυτῶν δεσπότου ἀγγείλαντας.

τούτων δὴ οὕτω πραττομένων, παρασκευαζομένου τε τοῦ 7
Ἀλεξάνδρου καὶ διαβῆναι τοὺς ποταμοὺς ἔς τε τὴν βάρβαρον
γῆν τὸν στρατὸν διαγαγεῖν, ἐγένοντό τινες καὶ ἀποστάσεις
στρατιωτῶν, ἀπό τε Αἰγύπτου ἐληλυθότων, ἀλλὰ μὴν καὶ
τῶν κατὰ Συρίαν, καινοτομῆσαί τινα ἐπιχειρησάντων περὶ
τὴν βασιλείαν· οἳ ταχέως φωραθέντες ἐκολάσθησαν. ἀλλὰ
καί τινα τῶν στρατοπέδων μετέστησεν ὁ Ἀλέξανδρος ἐς ἕτερα
χωρία, ἐπιτηδειότερα δοκοῦντα εἶναι πρὸς τὸ κωλύειν τὰς
τῶν βαρβάρων ἐπιδρομάς.

τούτων δὴ αὐτῷ διοικηθέντων, τῆς τε στρατιᾶς παμ- 5
πληθοῦς συνειλεγμένης, ὅτε δὴ ἀντίπαλα καὶ ἰσόρροπα ᾠήθη
εἶναι τὰ ἑαυτοῦ στρατεύματα τῷ πλήθει τῶν βαρβάρων, σκε-
ψάμενος σὺν τοῖς φίλοις ἔνειμε τὸ στρατιωτικὸν ἐς τρεῖς
μοίρας, καὶ τὴν μὲν μίαν ἐκέλευσε πρὸς τὰ ἀρκτῷα μέρη
ἀφορῶσαν, δι' Ἀρμενίας ἐπελθοῦσαν φιλίου Ῥωμαίοις δο-
κούσης, κατατρέχειν τὴν Μήδων χώραν· τὴν δὲ ἑτέραν ἔπεμψε 2

1. ἀρταξάρης g ‖ 2. πάσης Ogl, ἁπάσης a, vulgo. praeterea scripse-rim Σ. τε πάσης τε Ἀσίας τῆς. cf. p. 152, 22 et Zonar. XII, 15 B qui haec transscripsit ‖ τῆς] τῇ, 1 litt. post ῇ er., g ‖ εὐρώπης AVg ‖ 3. δὲ] δὴ BV ‖ 4. alt. καὶ om. A ‖ Πόντῳ] πάντα l. fuitne 'Propontis'? cf. p. 109, 8; 152, 24 ‖ 4. εἶναι — 5. κτήματα om. P ‖ 5. Περσῶν] περσικὰ A, om. BV ‖ προγονικὰ] γονικόθεν A ‖ τετρακοσίων seclusi ‖ 5. 6. τετρ. περσῶν πρέσβεων A ‖ 7. 8. προκειμένης BV ‖ 8. 14. 19. 25. εἰς libri ‖ 8. οἰκεῖν] ἐνοικεῖν A ‖ 9. χώρας BV ‖ τιμωρίαν ἐπιθεὶς l ‖ 13. οὕτως BVgl ‖ 14. καὶ] offendit Steph ‖ 15. καὶ om. A ‖ 16. τε] τῆς coni. Steph ‖ 18. τὸν (vel τὴν: nota codicis anceps est) βασιλέα A ‖ 19. μετέστησεν om. A ‖ 22. 23. πολυπληθοῦς l ‖ 23. ὅτε] ὅτι BV ‖ 25. σὺν] δὴ V ‖ 27. εἰσελθοῦσαν l

πρὸς τὰ ἑῷα μέρη τῆς βαρβάρου γῆς βλέπουσαν, ἔνθα συρρέοντας τὸν Τίγρητα καὶ τὸν Εὐφράτην ἕλη πυκνότατα ὑποδέχεσθαι λέγουσι, καὶ λανθάνειν ποταμῶν ἐκείνων μόνον διὰ τοῦτο τὰς ἐκβολάς· τὴν δὲ τρίτην μοῖραν καὶ γενναιοτάτην τοῦ στρατοῦ αὐτὸς ἔχων ὑπέσχετο ἐπάξειν τοῖς βαρβάροις κατὰ Μεσοποταμίαν. οὕτω γὰρ ᾤετο διαφόροις ἐφόδοις ἀφυλάκτως τε καὶ ἀπροόπτως αὐτοῖς ἐπελεύσεσθαι, καὶ τὸ πλῆθος τῶν Περσῶν ἀεὶ πρὸς τοὺς ἐπιόντας διαιρούμενον
3 ἀσθενέστερόν τε ἔσεσθαι καὶ ἀτακτότερον μαχεῖσθαι. οὐ γὰρ δὴ μισθοφόροις χρῶνται στρατιώταις οἱ βάρβαροι ὥσπερ Ῥωμαῖοι, οὐδὲ στρατόπεδα ἔχουσι συνεστῶτα καὶ μένοντα, πολέμου τέχναις ἐγγεγυμνασμένα· ἀλλὰ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἀνδρῶν, ἔσθ' ὅπῃ καὶ τῶν γυναικῶν, ἐπὰν κελεύσῃ βασιλεύς, ἀθροίζεται. διαλυθέντος δὲ τοῦ πολέμου ἕκαστος ἐς τὰ ἑαυτοῦ ἐπανέρχεται, τοσοῦτον ἀποκερδήσας ὅσα ἂν ἐξ
4 ἁρπαγῆς αὐτῷ περιγένηται. τόξοις τε καὶ ἵπποις οὐκ ἐς τὸ πολεμεῖν μόνον χρῶνται ὥσπερ Ῥωμαῖοι, ἀλλ' ἐκ παίδων σὺν αὐτοῖς ἀναστρέφονται καὶ θηρῶντες διαιτῶνται, οὔτε τὰς φαρέτρας ποτὲ ἀποτιθέμενοι οὔτε τῶν ἵππων ἀποβαίνοντες, ἀεὶ δὲ αὐτοῖς χρώμενοι ἢ κατὰ πολεμίων ἢ κατὰ θηρίων.

Ἀλέξανδρος μὲν οὖν, ὡς ᾤετο, ἄριστα ἐβεβούλευτο·
5 ἔσφηλε δὲ αὐτοῦ τὴν γνώμην ἡ τύχη. τὸ μὲν γὰρ πεμφθὲν δι' Ἀρμενίας στρατιωτικόν, μόλις καὶ χαλεπῶς ὑπερβαλὸν τὰ τῆς χώρας ὄρη τραχύτατά τε ὄντα καὶ κρημνωδέστατα (πλὴν ἔτι θέρους ὄντος ἀνεκτὴν εἶχε τὴν πορείαν), ἐμβαλὸν ἐς τὴν Μήδων χώραν ἐπόρθει τε αὐτὴν καὶ πολλὰς ἐνέπρησε κώμας λείαν τε ἀπήγαγεν. ὁ δὲ Πέρσης μαθὼν ἐπήμυνε κατὰ δύνα-
6 μιν, ἀπείργειν δὲ τοὺς Ῥωμαίους οὐ πάνυ τι ἐδύνατο· τρα-

1. ἑῷα A, ἀρκτῷα ceteri ‖ 1. 2. συρρέοντες a ‖ 3. malim ⟨τῶν⟩ ποτ. ‖ ἐκεῖνον μόνον A[1], ἐκείνων μόνων A[2]BVi, μόνον om. P ‖ 4. ἐμβολὰς V ‖ 4. 5. καὶ γενναιοτάτην om. P, fort. recte ‖ 6. Μεσοποταμίαν*, μέσην τὴν πορείαν (πορίαν B) libri ‖ 7. τε om. l ‖ 9. ἀτακτότερον a, -ρα Ogl ‖ μαχεῖσθαι Steph, μάχεσθαι libri (εσθαι in ras. g[2]) ‖ 12. τέχνας l ‖ 13. ὅποι A ‖ τῶν om. gl ‖ 14. 16. 26. εἰς libri ‖ 15. ὅσα] ὅσον coni. Steph ‖ 18. ἀναστρέφονται V, ἀνατρέφονται ceteri ‖ καὶ θηρῶντες διαιτῶνται deleverim ‖ 19. οὔτε τῶν] οὔ (sic) τῶν l ‖ 22. βεβούλευτο libri ‖ 23. γὰρ om. BV ‖ 24. διὰ A ‖ ὑπερβάλλον A ‖ 26. ἀνεκτὴν] cf. Steph. Thes. s. v. ‖ 27. καὶ πολλὰς om. BVP ‖ 28. ἤγαγε A ‖ 29. δὲ] τε BV ‖ τι] τοι A

χεῖα γὰρ οὖσα ἡ χώρα τοῖς μὲν πεζοῖς καὶ τὴν βάσιν εὐ-
παγῆ καὶ τὴν πορείαν εὐμαρῆ παρεῖχεν, ἡ δ' ἵππος τῶν
βαρβάρων ὑπὸ τῆς τῶν ὀρῶν τραχύτητος ὁμοῦ καὶ πρὸς
δρόμον ἐπείχετο καὶ καθιππεύειν ἢ ἐπιέναι ἐκωλύετο. ἧκον
δέ τινες ἀγγέλλοντες τῷ Πέρσῃ ὡς ἄρα φαίνοιτο Ῥωμαίων
στρατὸς ἕτερος ἐν τοῖς ἑῴοις μέρεσι Παρθυαίων, τά τε πε-
δία κατατρέχουσι. διόπερ φοβηθεὶς ἐκεῖνος μὴ τὰ ἐν Πάρ- 7
θοις ῥᾳδίως λυμηνάμενοι ἐς Πέρσας ἐμβάλωσι, καταλιπὼν
τινα δύναμιν, ὅσην αὐτάρκη ᾤετο ῥύεσθαι Μηδίαν, αὐτὸς
σὺν παντὶ τῷ στρατῷ ἐς τὰ ἑῷα μέρη ἠπείγετο. ἡ δὲ τῶν
Ῥωμαίων στρατιὰ τὴν πορείαν ἀμελέστερον ἐποιεῖτο μήτε
τινὸς φαινομένου μήτε ἀνθεστῶτος, ἤλπιζέ τε τὸν Ἀλέξαν-
δρον σὺν τῇ τρίτῃ μοίρᾳ, γενναιοτάτῃ οὔσῃ καὶ μεγίστῃ, ἐς
μέσους ἐμβεβληκέναι τοὺς βαρβάρους, κἀκείνους ἀνθελκομέ-
νους ἀεὶ πρὸς τὸ ἐνοχλοῦν σχολαιτέραν αὐτοῖς καὶ ἀδεεστέ-
ραν παρέξειν τὴν ἔφοδον. προείρητο γὰρ πᾶσι τοῖς στρατοῖς 8
ὑπερτρέχειν, καὶ τόπος ὥριστο ἐς ὃν αὐτοὺς συνελθεῖν ἔδει,
πάντα τὰ ἐμπίπτοντα καὶ ἐν μέσῳ χειρουμένους. ἔσφηλε δὲ
αὐτοὺς ὁ Ἀλέξανδρος μήτε εἰσαγαγὼν τὸν στρατὸν μήτε
εἰσελθών, ἢ διὰ δέος, ἵνα μὴ δὴ αὐτὸς κινδυνεύοι ψυχῇ
καὶ σώματι ὑπὲρ τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς, ἢ τῆς μητρὸς ἐπισχού-
σης γυναικείᾳ δειλίᾳ καὶ ὑπερβαλλούσῃ φιλοτεκνίᾳ. ἤμβλυνε 9
γὰρ αὐτοῦ τὰς πρὸς ἀνδρείαν ὁρμάς, πείθουσα δεῖν ἄλλους
ὑπὲρ αὐτοῦ κινδυνεύειν, ἀλλὰ μὴ αὐτὸν παρατάττεσθαι· ὅπερ
τὸν εἰσελθόντα Ῥωμαίων στρατὸν ἀπώλεσεν. ὁ γὰρ Πέρσης
σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει ἐπελθὼν οὐ προσδοκῶντος τοῦ στρα-
τοῦ, ἐκπεριελθὼν καὶ ὥσπερ σαγηνεύσας, πανταχόθεν τε

---

2. τῶν] ἐκωλύετο τῶν A ‖ 3. καὶ] δὲ καὶ A, om. l ‖ 4. latet mendum ἐπείχετο] ἠπείγετο A ‖ ἐπιέναι κατὰ τῶν ἐναντίων ῥαδίως οὐκ εἶχε· ἧκον A ‖ 7. ἐκεῖνος l et Steph, ἐκεῖνα Oag ‖ 8. 10. 13. 17. εἰς libri ‖ 9. ὅσον BV ‖ μήδειαν A ‖ 13. τῇ addidi ex A ‖ 14. ἐμβεβηκέναι V ‖ 15. σχολαιοτέραν A ‖ 16. ἄφοδον l ‖ 16 sq. στρατοῖς, ἐπὰν αὐτοῖς δηλώσῃ τὴν τοῦ βασιλέως κατὰ βαρβάρων ἔφοδον, τότ' ἤδη προσεγγίζειν αὐτῷ ἑκάτερα τὰ στρατεύματα, παρ' ἑκατέρων τῶν μερῶν. ἔσφηλε δὲ A ‖ 17. ὑπερτρέχειν a, ὑπὲρ αριστη B, ὑπεραρίστη gl, ὑπερ-αρίστη V. quid lateat incertum: equidem προθεσμία desidero. ὑποτρέχειν aut συντρέχειν coni. Reisk ‖ αὐτοὺς Wolf, καὶ ὅπου BVi, del. Steph ‖ 18. καὶ ⟨τὰ⟩ ἐν coni. Sylb et Leisner ‖ exspectabam χειρωσαμένους ‖ 19. τὸν om. A ‖ 20. κινδυνεύοι i, -η A, -ει BV ‖ 22. γυναικία BV ‖ καὶ om. l ‖ ὑπερβαλούσῃ A ‖ 24. ἀλλὰ] ἀ V ‖ 27. p. 160, 1. τε τοξεύων om. P

τοξεύων, διέφθειρε τὴν δύναμιν τῶν Ῥωμαίων, ὀλίγων τε πρὸς πολλοὺς ἀνθίστασθαι μὴ δυναμένων, καὶ ἀεὶ τὰ γυμνὰ ἑαυτῶν, ἐς ἃ ἐτοξεύοντο, φραττόντων τοῖς ὅπλοις· ῥύεσθαι γὰρ αὐτοῖς τὰ σώματα, οὐ μάχεσθαι ἀγαπητὸν ἦν· ἔστε δὴ πάντες ἐς τὸ αὐτὸ συναλισθέντες καὶ τῇ τῶν ἀσπίδων προβολῇ ὥσπερ τειχίσαντες ἀπεμάχοντο ἐν σχήματι πολιορκίας, καὶ πανταχόθεν βαλλόμενοι καὶ τιτρωσκόμενοι, ἀντισχόντες ἐς ὅσον ἐνεδέχετο ἀνδρείως, τὸ τελευταῖον πάντες διεφθάρησαν. μεγίστη τε αὕτη συμφορὰ καὶ οὐ ῥᾳδίως μνημονευθεῖσα Ῥωμαίους ἐπέσχε, δυνάμεως μεγίστης διαφθαρείσης, γνώμῃ καὶ ῥώμῃ μηδεμιᾶς τῶν ἀρχαίων ἀποδεούσης· τόν τε Πέρσην ἐς ἐλπίδα μειζόνων πραγμάτων ἐτύφωσε τηλικούτων ἔργων εὐπραγία.

6 ὡς δὲ ταῦτα τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐδηλώθη χαλεπῶς νοσοῦντι εἴτε διὰ δυσθυμίαν εἴτε διὰ τὴν τοῦ ἀέρος ἀήθειαν, αὐτός τε δυσφόρως ἤνεγκε, καὶ ὁ λοιπὸς στρατὸς ἠγανάκτησε πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον καὶ ἐχαλέπαινεν, ὅτι δὴ ψευσαμένου αὐτοῦ καὶ μὴ τηρήσαντος τὰ συνθήματα προδοθείη ὁ εἰσελ-
2 θὼν στρατός. πλὴν ὁ Ἀλέξανδρος μήτε τὴν νόσον φέρων καὶ τὸ πνιγῶδες τοῦ ἀέρος, τοῦ τε στρατοῦ παντὸς νοσοῦντος, καὶ μάλιστα τῶν Ἰλλυρικῶν στρατιωτῶν, οἳ ὑγρῷ καὶ χειμερίῳ ἀέρι ἐνειθισμένοι τροφάς τε πλείονας συνήθως εἰσφερόμενοι χαλεπῶς νοσοῦντες διεφθείροντο, ἐπανελθεῖν τε ἐς τὴν Ἀντιόχειαν ἐβουλεύσατο, καὶ πέμψας τὸν ἐν Μηδίᾳ
3 στρατὸν ἐπανελθεῖν ἐκέλευσεν. ἐκεῖνος μὲν ὁ στρατὸς ἐπανιὼν πλεῖστος ἐν τοῖς ὄρεσι διεφθάρη, καὶ ἠκρωτηριάσθησαν οὐκ ὀλίγοι ἐν δυσχειμέρῳ χώρᾳ, ὡς ὀλιγίστους πάνυ ἐκ πολλῶν ἐπανελθεῖν· τὸ δὲ σὺν αὐτῷ πλῆθος ὁ Ἀλέξανδρος ἐς τὴν Ἀντιόχειαν ἐπανήγαγε, πολλῶν καὶ ἐξ ἐκείνης τῆς μοίρας ἀπολωλότων, ὡς μεγίστην ἐνεγκεῖν δυσθυμίαν τῷ στρατῷ

4. ἔστε] εἴστε AB ‖ 5. ἐς i, εἰς O ‖ συναλισθέντες] in g α in ras. a m. 2. συνειλυσθέντες corr. in συναλισθέντες V. an συνειληθέντες?* ‖ 7. pr. καὶ O, om. i (πολιορκίας, βαλλόμενοι παντ. a). at ne sic quidem locus integer. τειχίσαντες ⟨ἑαυτοὺς, τὸ μὲν πρῶτον γενναίως⟩ ἀπεμάχοντο . . . ., βαλλόμενοι δὲ πανταχ. Reisk ‖ 8. εἰς a, om. A ‖ 10. ῥωμαίοις BV, unde ἐπέπεσε malim ‖ 12. 24. 28. εἰς libri ‖ 15. 16. αὐτός τε] αὐτὸς A ‖ 18. καὶ μὴ τηρήσαντος fort. spuria ‖ 22. πλείονας] imo πλείους, nisi quid aliud latet ‖ συνήθως om. P ‖ 22. 23. εἰσφερόμενοι] malim προσφ. ‖ 24. μηδεία A ‖ 27. ὀλιγίστους Ogl, ὀλίγους a, vulgo

καὶ Ἀλεξάνδρῳ ἀδοξίαν, σφαλέντι καὶ γνώμῃ καὶ τύχῃ, καὶ
τῶν τριῶν μοιρῶν τοῦ στρατοῦ ὧν ἔνειμε τὸ πλεῖστον ἀπο-
βαλόντι διαφόροις συμφοραῖς, νόσῳ, πολέμῳ, κρύει.

γενόμενος δὲ ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ ὁ Ἀλέξανδρος αὐτός τε 4
ῥᾳδίως ἐπερρώσθη τῷ εὐψυχεῖ καὶ εὐύδρῳ τῆς πόλεως μετὰ
τὸν ἐν Μεσοποταμίᾳ ξηρὸν αὐχμόν, τούς τε στρατιώτας ἀνε-
κτᾶτο, καὶ ἐφ' οἷς ἐλελύπηντο, παρεμυθεῖτο μεγαλοδωρίᾳ χρη-
μάτων· τοῦτο γὰρ μόνον ἐς εὐνοίας ἀνάκτησιν στρατιωτῶν
ἐνόμιζε φάρμακον. δύναμίν τε ἤθροιζε καὶ παρεσκεύαζεν
ὡς δὴ πάλιν ἐπάξων Πέρσαις, εἰ ἐνοχλοῖεν καὶ μὴ ἡσυχάζοιεν.
ἀπηγγέλλετο δὲ καὶ ὁ Πέρσης λύσας τὴν δύναμιν καὶ ἑκά- 5
στους ἐς τὰ ἑαυτῶν ἀποπέμψας. εἰ γὰρ καὶ ἐκ τοῦ κρείττονος
ὑπέρτεροι ἐδόκουν γεγενῆσθαι οἱ βάρβαροι, πλὴν ὅμως ἐτε-
τρύχωντο ταῖς τε κατὰ Μηδίαν πολλάκις γενομέναις συμβο-
λαῖς τῇ τε ἐν Παρθίᾳ μάχῃ, πολλῶν μὲν πεσόντων, παμ-
πλείστων δὲ τετρωμένων. οὐ γὰρ ἀνάνδρως οἱ Ῥωμαῖοι
ἡττήθησαν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τοὺς πολεμίους ἔσθ' ὅπῃ κακώ-
σαντες, παρὰ τοῦτο δὲ ἀπολόμενοι παρ' ὅσον πλήθει ἐλάτ-
τους εὑρέθησαν, ὡς σχεδὸν ἰσαρίθμου γενομένου τοῦ ἑκατέ- 6
ρωθεν πεσόντος στρατοῦ τὸ περιλειφθὲν τῶν βαρβάρων
πλήθει ἀλλ' οὐ δυνάμει δοκεῖν νενικηκέναι. δεῖγμα δὲ τοῦτο
οὐ μικρὸν τῆς τῶν βαρβάρων κακώσεως· ἐτῶν γοῦν τριῶν
ἢ τεττάρων ἡσύχασαν οὐδ' ἐν ὅπλοις ἐγένοντο. ἅπερ μαν-
θάνων ὁ Ἀλέξανδρος καὶ αὐτὸς ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ διέτριβεν·
εὐθυμότερος δὲ καὶ ἀδεέστερος γενόμενος ἀνειμένης αὐτῷ τῆς
περὶ τὰ πολεμικὰ φροντίδος, ταῖς τῆς πόλεως ἐσχόλαζε τρυφαῖς.

οἰομένου δὲ αὐτοῦ τὰ ἐν Πέρσαις ἐν εἰρήνῃ μὲν συγκεί- 7
μενα ἡσυχάζειν, ἔχειν δὲ ἀνακωχὴν καὶ μέλλησιν τῷ βαρ-

1. 2. *καὶ τῶν μοιρῶν τῶν τριῶν* A ‖ 2. *ὧν ἔνειμε* molesta ‖ 3. *πο-λέμῳ*] *λιμῷ* legit Ael. Lampr. v. Alex. Sev. 57, 3, male ‖ 5. *εὐύδρῳ* A, *ἐνύδρῳ* BVi? vulgo ‖ 6. *τὸν*] *τῶν* B ‖ 7. *λελύπηντο* O ‖ 8. 12. *εἰς* libri ‖ 10. *ἐπανήξων* O ‖ 11. *δὲ*] *δὴ* a ‖ 12. 13. *ἐκ τοῦ κρ. καὶ ὑπέρτεροι* O. locutionem explicabat Wolf p. XVI ‖ 13. *ἐδόκουν* om. BV. *γεγεν. ἐδό-κουν* A ‖ 14. *μήδειαν* O ‖ 15. *ἐν παραμυθίᾳ* B ‖ 16. *οὐ*] *οὐδὲ* A ‖ *οἱ ῥω-μαῖοι* iP, *οἱ γενναῖοι* BV, *ἐκεῖνοι* A ‖ 18. *τοῦτο*] malim *τοσοῦτον* ‖ *ἀπολ-λόμενοι* O ‖ 21. *δοκεῖν* BVgl, *δοκεῖ* Aa, vulgo ‖ 22. *τῶν* om. i ‖ 23. *ἡσύχασαν* om. l ‖ 24. *αὐτὸς* Sylb, *οὔτ'* l, *οὗτος* Oag, vulgo ‖ 27. 28. corrupta. sententia videtur requiri haec: existimante illo Persas non quidem tamquam pax esset quiescere, sed moram cunctationemque belli reno-vandi afferre exercitum qui . . ‖ *συγκείμενα*] *συγκείμενος* l. *οὐ κείμενα* coni. Steph ‖ 28. *ἔχειν*] malim *παρέχειν* cum Langio ‖ *μέλησιν* V

βάρῳ πρὸς τὸ πάλιν ἐπάγειν τὸν στρατόν, ὃς ἅπαξ διαλυθεὶς
οὐ ῥᾳδίως ἠθροίζετο ἅτε μὴ συντεταγμένος μηδὲ συνεστώς,
ἀλλ' ὄχλος μᾶλλον ἢ στρατὸς ὑπάρχων, καὶ τῶν ἐπισιτισμῶν
αὐτοῖς τοσούτων ὄντων ὅσον ἂν ἕκαστος ἀφικνούμενος πρὸς
τὸ ἑαυτοῦ χρειῶδες ἐπενέγκηται, καὶ δυσαποσπάστως τε καὶ
δυσόκνως καταλειπόντων τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ τὴν οἰκείαν
2 χώραν, αἰφνιδίως ἄγγελοί τε καὶ γράμματα ἐτάραξε τὸν
Ἀλέξανδρον καὶ ἐς μείζονα φροντίδα ἐνέβαλεν, ἐπιστειλάντων
αὐτῷ τῶν ἐμπεπιστευμένων τὴν Ἰλλυρίδος ἡγεμονίαν ὅτι ἄρα
Γερμανοὶ Ῥῆνον καὶ Ἴστρον διαβαίνοντες τὴν Ῥωμαίων πορ-
θοῦσιν ἀρχὴν καὶ τὰ ἐπὶ ταῖς ὄχθαις στρατόπεδα ἐπικείμενα
πόλεις τε καὶ κώμας πολλῇ δυνάμει κατατρέχουσιν, εἴη τε
οὐκ ἐν ὀλίγῳ κινδύνῳ τὰ Ἰλλυρικὰ ἔθνη, ὁμοροῦντα καὶ
3 γειτνιῶντα Ἰταλίᾳ· δεῖσθαι τοίνυν τῆς αὐτοῦ παρουσίας καὶ
τοῦ στρατοῦ παντὸς ὃς ἦν σὺν αὐτῷ. δηλωθέντα δὴ ταῦτα
τόν τε Ἀλέξανδρον ἐτάραξε καὶ τοὺς ἐκ τοῦ Ἰλλυρικοῦ στρα-
τιώτας ἐλύπησε, διπλῇ δοκοῦντας κεχρῆσθαι συμφορᾷ, ἔκ τε
ὧν ἐπεπόνθεσαν Πέρσαις μαχόμενοι, ἔκ τε ὧν ἐπυνθάνοντο
τοὺς οἰκείους ἕκαστοι ὑπὸ Γερμανῶν ἀπολωλότας. ἠγανά-
κτουν οὖν, καὶ τὸν Ἀλέξανδρον εἶχον ἐν αἰτίᾳ ὡς τὰ ὑπὸ
ταῖς ἀνατολαῖς δι' ἀμέλειαν ἢ δειλίαν προδεδωκότα, πρός τε
4 τὰ ἀρκτῷα μέλλοντα καὶ ὀκνοῦντα. ἦν δὲ καὶ αὐτῷ δέος
τῷ Ἀλεξάνδρῳ τοῖς τε συνοῦσι φίλοις ἤδη καὶ περὶ αὐτῆς
Ἰταλίας. οὐ γὰρ ὅμοιον ἡγοῦντο τὸν ἐκ Περσῶν κίνδυνον
οἷον τὸν ἐκ Γερμανῶν· οἱ μὲν γὰρ ὑπὸ ταῖς ἀνατολαῖς κατ-
οικοῦντες, μακρᾷ γῇ καὶ θαλάττῃ πολλῇ διῃρημένοι, τὴν
Ἰταλῶν χώραν μόλις ἀκούουσι, τὰ Ἰλλυρικὰ δὲ ἔθνη, στενὰ
ὄντα καὶ οὐ πολλὴν ἔχοντα τὴν ὑπὸ Ῥωμαίοις γῆν, παρὰ το-
σοῦτον ὁμόρους καὶ γείτονας ποιεῖ Γερμανοὺς Ἰταλιώταις.
5 ἐπαγγέλλει δὴ ἄκων μὲν καὶ ἀσχάλλων τὴν ἔξοδον, πλὴν τῆς

2. ἅτε i, ὅτε BV, οὔτε A ‖ μὴ] μὴν A ‖ 6. καταλειπόντων P et Bekk, καταλιπόντων Oi ‖ 7. ἐτάραττε A ‖ 8. εἰς libri ‖ 9. ἐμπεπιστ.] πεπιστ.?* ‖ ἰλλυρίδος] o in g in ras. a m. 1, ἰλλυρίδα Al ‖ ὅτι] excerpsit Io. in tit. de ins. ‖ 10. διαβάντες Io., bene ‖ 11. 12. turbata. cf. Io. ‖ 15. ἦν om. BV ‖ δὲ Io. ‖ 17. ἐλύπησε — συμφορᾷ om. A ‖ 18. ἐπεπόνθεισαν A, πεπόνθεσαν BVi ‖ 22. alt. καὶ om. V. δὲ αὐτῶ καὶ δέος A ‖ 25. οἷον τὸν A, οἷον BVi, vulgo ‖ 26. τὴν] τῶν A ‖ 27. ἰτ. τὴν χώραν A ‖ τὰ δὲ ἰλλ. ἔθνη A ‖ 28. ἔχοντα] ἀπέχοντα A ‖ 29. γερμ. τοῖς ἰταλιώταις, παρ' ὅσον αἱ ἄλπεις ἀλλήλους διαφράττουσιν. ἐπαγγ. A

ἀνάγκης αὐτὸν καλούσης. καταλιπών τε δύναμιν ὅσην αὐτάρκη ᾤετο ῥύεσθαι τὰς Ῥωμαίων ὄχθας, τά τε στρατόπεδα καὶ τὰ φρούρια ἐπιμελέστερον τειχίσας καὶ πληρώσας ἕκαστα τοῦ ὡρισμένου στρατοῦ, αὐτὸς ἐς Γερμανοὺς ἠπείγετο ἅμα τῷ λοιπῷ πλήθει. ἀνύσας δὲ τὴν ὁδὸν μετὰ πολλῆς σπου- 6
δῆς ἐπέστη ταῖς τοῦ Ῥήνου ὄχθαις, καὶ τὰ πρὸς τὸν Γερμανικὸν πόλεμον παρεσκευάζετο, τόν τε ποταμὸν ναυσὶ διελάμβανεν, ὧν πρὸς ἀλλήλας συνδεθεισῶν γεφυρωθέντα εὐμαρῆ τὴν διάβασιν τοῖς στρατιώταις παρέξειν ᾤετο. μέγιστοι γὰρ δὴ οὗτοι ποταμῶν ὑπ' ἄρκτῳ ῥέουσι, Ῥῆνός τε καὶ Ἴστρος, ὃ μὲν Γερμανοὺς ὃ δὲ Παίονας παραμείβων· οἳ θέρους μὲν ναυσίπορον ἔχουσι τὸ ῥεῖθρον διὰ βάθος τε καὶ πλάτος, τοῦ δὲ χειμῶνος παγέντες ὑπὸ τοῦ κρύους ἐν πεδίου σχήματι καθιππεύονται. ἀντιτυπὲς δὲ οὕτω καὶ στερρὸν γίγνεται 7
τό ποτε ῥεῖθρον ὡς μὴ μόνον ἵππων ὁπλαῖς καὶ ποσὶν ἀνθρώπων ἀντέχειν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀρύσασθαι θέλοντας μὴ κάλπεις ἐπ' αὐτὸ μηδὲ κοῖλα σκεύη φέρειν, πελέκεις δὲ καὶ δικέλλας, ἵν' ἐκκόψαντες γυμνόν τε σκεύους ἀράμενοι τὸ ὕδωρ φέρωσιν ὥσπερ λίθον. φύσις μὲν δὴ τῶν ποταμῶν αὕτη.

ὁ δὲ Ἀλέξανδρος Μαυρουσίους τε πλείστους καὶ τοξο- 8
τῶν ἀριθμὸν πολὺν ἐπαγόμενος ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς ἔκ τε τῆς Ὀσροηνῶν χώρας, καὶ εἴ τινες Παρθυαίων αὐτόμολοι ἢ χρήμασιν ἀναπεισθέντες ἠκολουθήκεσαν αὐτῷ βοηθήσοντες, ἐξήρτυε δὴ Γερμανοῖς ἀντιτάξων. μάλιστα γὰρ τοιοῦτος στρατὸς ὀχληρὸς ἐκείνοις γίγνεται, τῶν τε Μαυρουσίων πόρρωθεν ἀκοντιζόντων καὶ τὰς ἐπιδρομὰς τάς τε ἀναχωρήσεις κούφως ποιουμένων, τῶν τε τοξοτῶν ἐς γυμνὰς τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ σώματα ἐπιμήκη ῥᾷστα καὶ πόρρωθεν κατὰ σκοποῦ τοξευ-

1. *αὐτῶν* a ‖ 1. 2. *ὅσην ᾤετο αὐτάρκη* Agl ‖ 4. *εἰς* libri ‖ 6. 7. *Γερμανικὸν* om. P ‖ 7. 8. *διελάμβανεν, ὧν* Steph, *διαλαμβάνων ὡς* libri ‖ 13. *παγέντες* a, *παγέντος* Ogl ‖ *κρίους* BV ‖ 14. *γίνεται* libri ‖ 15. 16. *ἀνθρώπου* BV ‖ 17. *ἐπ' αὐτὸ* Reisk, *ἐπ' αὐτῷ* BVi, vulgo, *ἐς αὐτὸ* A ‖ 19. *φέρουσιν* Bgl ‖ 21. *Μαυρουσίους* — 22. *ἀνατολῆς* om. A ‖ 22. malim *ἐπαγαγόμενος* ‖ 24. *ἠκολούθησαν* O ‖ *αὐτῷ βοηθήσοντες αὐτῷ* l ‖ 25. *δὴ* l, *δὲ* Oag ‖ post *δὴ* lacuna videtur ‖ 26. *γίγνεται* a, *γίνεται* Ogl ‖ *μαυρ. καὶ πόρρωθεν* l ‖ 28. *τε* om. A ‖ 29. *καὶ τὰ σώμ.* A ‖ ⟨*ὡς*⟩ *κατὰ σκ.* coni. Steph ‖ *σκοπὸν* A ‖ 29. et pag. 164, 1. *τοξ. ἐπεὶ δὲ ὄντες πρὸς τὴν A.* varia hominum doctorum conamina v. ap. Irmischium

ὄντων .... ἐπέθεόν τε πρὸς την συστάδην μάχην ἀντιτυπεῖς,
καὶ ἰσόρροποι πολλάκις Ῥωμαίοις ἐγίγνοντο.
9 Ἀλέξανδρος μὲν ἐν τούτοις ἦν· πλὴν ἔδοξεν αὐτῷ πρε-
σβείαν πέμψαι πρὸς αὐτοὺς καὶ περὶ εἰρήνης διαλέγεσθαι:
πάντα τε ὑπισχνεῖτο παρέξειν ὅσων δέονται, καὶ χρημάτων
ἀφειδῶς ἔχειν. τούτῳ γὰρ μάλιστα Γερμανοὶ πείθονται,
φιλάργυροί τε ὄντες καὶ τὴν εἰρήνην ἀεὶ πρὸς Ῥωμαίους
χρυσίου καπηλεύοντες· ὅθεν ὁ Ἀλέξανδρος ἐπειρᾶτο ὠνή-
σασθαι μᾶλλον τὰς πρὸς αὐτοὺς σπονδὰς ἢ διὰ πολέμου κιν-
10 δυνεύειν. οἱ μέντοι στρατιῶται χαλεπῶς ἔφερον διατριβῆς
τε ματαίας ἐγγιγνομένης, καὶ μηδέν τι γενναῖον ἢ πρόθυμον
ἐς τὸ πολεμεῖν παρέχοντος τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀλλ' ἡνιοχείαις
καὶ τρυφαῖς σχολάζοντος, δέον ἐπεξελθεῖν καὶ τιμωρήσασθαι
8 Γερμανοὺς ἐπὶ τοῖς τετολμημένοις. ἦν δέ τις ἐν τῷ στρατῷ
Μαξιμῖνος ὄνομα, τὸ μὲν γένος τῶν ἐνδοτάτω Θρᾳκῶν καὶ
μιξοβαρβάρων, ἀπό τινος κώμης, ὡς ἐλέγετο, πρότερον μὲν
ἐν παιδὶ ποιμαίνων, ἐν ἀκμῇ δὲ τῆς ἡλικίας γενόμενος διὰ
μέγεθος καὶ ἰσχὺν σώματος ἐς τοὺς ἱππεύοντας στρατιώτας
καταταγείς, εἶτα κατ' ὀλίγον αὐτὸν χειραγωγούσης τῆς τύχης
ἐλθὼν διὰ πάσης τάξεως στρατιωτικῆς, ὡς στρατοπέδων τε
2 ἐπιμέλειαν [τῶν] ἐθνῶν τε ἀρχὰς πιστευθῆναι. τὸν δὴ Μαξι-
μῖνον τοῦτον διὰ τὴν προειρημένην στρατιωτικὴν ἐμπειρίαν
ὁ Ἀλέξανδρος ἐπέστησε πάσῃ τῇ τοῦ στρατοῦ νεολαίᾳ, ὡς
ἀσκοίη τε αὐτοὺς τὰ στρατιωτικὰ καὶ ἐς τὸ πολεμεῖν ἐπιτη-
δείους παρασκευάζοι. ὃ δὲ μετὰ πάσης ἐπιμελείας ποιούμενος
τὰ ἐγκεχειρισμένα εὔνοιαν πολλὴν παρὰ τῶν στρατιωτῶν
ἐκτήσατο, οὐ μόνον διδάσκων αὐτοὺς τὰ ποιητέα, ἀλλὰ καὶ
τοῖς ἔργοις πάντων προηγούμενος, ὡς μὴ μαθητὰς εἶναι μό-
νον ἀλλὰ καὶ ζηλωτὰς καὶ μιμητὰς τῆς ἐκείνου ἀνδρείας.

---

1. συσταδὸν i ‖ 2. ῥωμαίων l ‖ ἐγίνοντο BVg, ἐγέν. Aal, vulgo ‖ 6. ἔχειν] ἕξειν coni. Steph. malim ἔχων, deleto καὶ vs. 5 ‖ 8. καπηλεύοντες χρυσίου l ‖ ὁ om. V ‖ 9. πρὸ αὐτοῦ BV ‖ 11. τε om. l ‖ ἐγγιν. libri ‖ 12. ἐς gl, εἰς Oa ‖ παρέχοντες BV ‖ 13. καὶ] τε καὶ AIo. ‖ σχολάζοντος Io., προσέχοντος Oi, vulgo ‖ 14. Γερμανοὺς om. l ‖ τετολμ. Vl, προτετ. ABag ‖ στρατῷ] στρατοπέδω V ‖ 15. ἐνδοτάτων a ‖ 16. ὡς ἐλέγετο om. P ‖ ὡς] ὃς A ‖ 16. πρότερον — 19. καταλεγεὶς hab. lex. Vindob. p. 86, 13 Nauck ‖ 17. παιδὶ] παισὶ A ‖ τῆς] τὰς B ‖ 18. εἰς libri ‖ 19. καταταγείς] ταγεὶς Io., καταλεγεὶς lex. Vind. ‖ 21. ἐπιμέλειαν τῶν] ἐπιμελεῖσθαι A. τῶν om. etiam Io. ‖ δὴ] δὲ BV ‖ 24. ἀσκήοι B, ἀσκοίοι i, ἀσκοίη corr. in ἀσκοίοι V ‖ 29. ἀλλὰ καὶ AV, ἀλλὰ Bi

ἔτι τε καὶ δώροις αὐτοὺς καὶ παντοδαπαῖς τιμαῖς ᾠκειώσατο. 3
ὅθεν οἱ νεανίαι, ἐν οἷς ἦν τὸ πολὺ πλῆθος Παιόνων μάλιστα,
τῇ μὲν ἀνδρείᾳ τοῦ Μαξιμίνου ἔχαιρον, τὸν δὲ Ἀλέξανδρον
ἐπέσκωπτον ὡς ὑπὸ τῆς [τε] μητρὸς ἀρχόμενον, καὶ διοικουμένων τῶν πραγμάτων ὑπ' ἐξουσίας τε καὶ γνώμης γυναικός, ῥαθύμως τε καὶ ἀνάνδρως τοῖς πολεμικοῖς προσφερομένου ἐκείνου. ὑπεμίμνησκον δὲ ἀλλήλους τῶν τε ὑπὸ ταῖς ἀνατολαῖς διὰ μέλλησιν αὐτοῦ πταισμάτων, καὶ ὅτι μηδὲν ἀνδρεῖον μηδὲ νεανικὸν παρέχοιτο ἐς Γερμανοὺς ἐλθών.
ὄντες οὖν καὶ ἄλλως πρὸς τὸ καινοτομεῖν ἐπιτήδειοι, καὶ τὸ 4
μὲν παρὸν τῆς ἀρχῆς βαρὺ διὰ μῆκος ἐξουσίας ἡγούμενοι ἀκερδές τε ἤδη πάσης προανηλωμένης φιλοτιμίας, τὸ δὲ μέλλον καὶ προσιὸν ἔς τε τὸ κερδαλέον αὐτοῖς εὔελπι καὶ τῷ κτωμένῳ παρὰ προσδοκίαν τίμιόν τε καὶ περισπούδαστον, ἐβουλεύσαντο ἀποσκευάσασθαι μὲν τὸν Ἀλέξανδρον, ἀνειπεῖν δ' αὐτοκράτορα καὶ Σεβαστὸν τὸν Μαξιμῖνον, συστρατιώτην τε αὐτῶν ὄντα καὶ σύσκηνον, ἔς τε τὸν παρόντα πόλεμον
δι' ἐμπειρίαν καὶ ἀνδρείαν ἐπιτήδειον δοκοῦντα. ἀθροι- 5
σθέντες οὖν ἐς τὸ πεδίον ὡπλισμένοι ὡς δὴ ἐπὶ τὰ συνήθη γυμνάσια, προελθόντα καὶ ἐπιστάντα αὐτοῖς τὸν Μαξιμῖνον, εἴτε ἀγνοοῦντα τὸ πραττόμενον εἴτε καὶ λάθρᾳ τοῦτο προκατασκευάσαντα, πορφύραν ἐπιβαλόντες βασιλικὴν αὐτοκρά-
τορα ἀναγορεύουσιν. ὁ δὲ τὰ μὲν πρῶτα παρῃτεῖτο καὶ τὴν 6
πορφύραν ἀπερρίπτει· ὡς δὲ ἐνέκειντο ξιφήρεις ἀποκτενεῖν ἀπειλοῦντες, τοῦ παρόντος κινδύνου τὸν μέλλοντα προελόμενος ἀνεδέξατο τὴν τιμήν, πολλάκις αὐτῷ πρότερον, ὡς ἔλεγε, χρησμῶν καὶ ὀνειράτων τὴν τοσαύτην τύχην προειρηκότων, εἰπὼν πρὸς τοὺς στρατιώτας ὅτι ἄκων μὲν καὶ οὐ βουλόμενος ἀναδέχεται, πειθόμενος τῇ ἐκείνων βουλήσει,

---

2. τὸ om. A ‖ 3. ἀνδρεία ἔχαιρον τοῦ μαξ. A ‖ 4. τε om. Al ‖ 5. τε om. l. ὑπ' ἐξουσία τε καὶ γνώμη A ‖ 8. 9. μηδὲν ἀνδρεῖον μηδὲ (μὴδὲν B) νεανικὸν] μηδὲν γενναῖον Io. ‖ 9. 19. εἰς libri ‖ 13. καὶ προσιὸν molesta ‖ ἔς τε A, ἔσται BVi ‖ 14. τε i, τι O ‖ 15. ἐβουλ. μὲν ἀποσκ. τὸν A ‖ ἀποσκευάσαι V ‖ 16. δ' Io., δὲ Oi, vulgo ‖ 17. αὐτῶν] αὐτὸν Ba. αὐτοῖς coni. Steph ‖ 19. ὡπλισμένοι om. P ‖ 21. ἀγνοοῦντα P et Steph, καὶ νοοῦντα Oi ‖ τοῦτο om. A ‖ 22. ἐπιβαλόντες] cf. II, 8, 6. περιβαλόντες coni. Bekk[2]. πορφύρᾳ περιβαλόντες Io. ‖ 24. ἔκειντο A ‖ 25. τὸν μέλλοντα Io., τὸ μέλλον Oi, vulgo ‖ 28. πρὸς] δὲ πρὸς A ‖ οὐ] μὴ a ‖ 29 sq. πειθόμενος <δὲ>.. βουλήσει. παραγγέλλειν δ'?* ita P quoque nisi quod δὴ pro δ' vertit

7 παραγγέλλει δ' αὐτοῖς ἔργῳ βεβαιῶσαι τὰ δόξαντα ἀραμέ-
νους τε τὰ ὅπλα σπεύδειν ἐπιστῆναι τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἀγνο-
οῦντι, τὴν φήμην φθάσαντας, ἵν' ἐκπλήξαντες τοὺς συνόντας
ἐκείνῳ στρατιώτας καὶ φρουροὺς τοῦ σώματος ἢ πείσαιεν
ὁμογνωμονῆσαι ἢ ῥᾷστα βιάσαιντο ἀπαρασκεύους τῷ μηδὲν
8 προσδοκᾶν. ὡς δ' αὐτοὺς ἐς εὔνοιαν καὶ προθυμίαν μᾶλ-
λον προκαλέσαιτο, τά τε σιτηρέσια ἐδιπλασίασε, νομάς τε καὶ
δόσεις μεγίστας ὑπέσχετο, τιμωρίας τε καὶ κηλῖδας πάσας
αὐτοῖς ἀνῆκεν, ἐπί τε τὴν πορείαν ἐξήγαγεν· οὐ πολὺ δ'
ἀφειστήκει τὸ χωρίον ἔνθα ἐσκήνου ὁ Ἀλέξανδρος καὶ οἱ
σὺν αὐτῷ.

9 ὡς δ' ἀπηγγέλη ταῦτα τῷ Ἀλεξάνδρῳ, ἐν μεγίστῃ τα-
ραχῇ γενόμενος καὶ τῷ παραδόξῳ τῆς ἀγγελίας ἐκπλαγείς,
προπηδήσας τῆς βασιλείου σκηνῆς ὥσπερ ἐνθουσιῶν, δακρυρ-
ροῶν καὶ τρέμων τοῦ τε Μαξιμίνου ὡς ἀπίστου καὶ ἀχαρί-
στου κατηγόρει, πάσας τὰς ἐς ἐκεῖνον εὐεργεσίας κατατεθείσας
2 πρὸς αὐτοῦ διηγούμενος, τούς τε νεανίας [συστρατιώτας]
ᾐτιᾶτο ὡς προπετῶς καὶ ἐπιόρκως ταῦτα τετολμηκότας, δώ-
σειν τε πάντα ὑπισχνεῖτο ὧν δέοιντο, καὶ ἐπανορθώσεσθαι
εἴ τι μέμφοιντο. οἱ δὲ σὺν αὐτῷ στρατιῶται ἐκείνης τῆς
ἡμέρας εὐφημήσαντες αὐτὸν παρέπεμψαν, ὑποσχόμενοι παντὶ
3 σθένει προασπίσειν αὐτοῦ. τῆς νυκτὸς δὲ διαδραμούσης,
κατὰ τὸ περίορθρον ἀγγειλάντων τινῶν ὅτι δὴ Μαξιμῖνος
πρόσεισι κόνις τε πόρρωθεν ἐγειρομένη φαίνεται βοῆς τε
ἦχος πλήθους ἐξακούεται, πάλιν προελθὼν ἐς τὸ πεδίον ὁ
Ἀλέξανδρος συγκαλέσας τε τοὺς στρατιώτας, ἐδεῖτο προμα-
χεῖν καὶ σώζειν ὃν ἀνεθρέψαντο καὶ ὑφ' ᾧ βασιλεύοντι τετ-
ταρεσκαίδεκα ἔτεσιν ἀμέμπτως ἐβεβιώκεσαν· πάντας τε ἐς

1. δ'] δὲ A ‖ 3. 4. τοὺς ἐκ. συν. στρ. A ‖ 5. 6. τῷ μηδὲν προσδοκᾶν molesta ‖ 6. ὡς αὐτοὺς δὲ αὐτὸς A ‖ 6. 16. 28. εἰς libri ‖ 6. 7. μᾶλλον A, πάνυ ceteri, vulgo ‖ 7. προ- (vel προσ-) καλέσαιτο Nauck Mél. Gr.-R. II p. 227, προσκαλέσαντο B, προυκαλέσατο A, προσεκ. l, προεκ. Vag ‖ τά τε γὰρ A ‖ ἐδιπλ. A, ἐπεδιπλ. ceteri, vulgo ‖ 9. πορείαν] πεῖραν coni. Leisner ('periculum' Bergler), non male ‖ δ'] δὲ A ‖ 12. ἀπηγγ. τὰ περὶ τοῦ Μαξιμίνου, ὁ Ἀλέξανδρος ἐν a, vulgo ‖ 17. πρὸς] πρὸ BV ‖ συστρατιώτας om. Io. et P ‖ 19. ἐπανορθώσασθαι A, ἐπανορθῶσαι BV ‖ 20. 21. ἐκείνης τῆς ἡμ. om. V ‖ 22. προασπίσειν Steph, προασπίζειν libri. malim προασπιεῖν ‖ 24. πρόσεισι AP, πρόεισι BVi ‖ 25. ἐς] εἰς Al ‖ 26. τε om. l ‖ 27. 28. τεσσαρ. libri ‖ 28. βεβιώκεισαν ABIo., βεβιώκεσαν Vi

οἶκτον καὶ ἔλεον προκαλούμενος ὁπλίζεσθαι ἐκέλευσε καὶ
ἐξελθόντας ἀντιτάττεσθαι. οἱ δὲ στρατιῶται τὰ μὲν πρῶτα 4
ὑπισχνοῦντο, κατ' ὀλίγον δὲ ἀνεχώρουν οὐδ' ὅπλα λαβεῖν ἤθελον. οἳ δέ τινες τὸν ἐπάρχοντα τοῦ στρατοῦ καὶ τοὺς οἰκείους Ἀλεξάνδρου ᾔτουν πρὸς ἀναίρεσιν, πρόφασιν ποιούμενοι αἰτίους τῆς ἀποστάσεως γεγενῆσθαι. οἳ δὲ τὴν μητέρα ἐμέμφοντο ὡς φιλάργυρον καὶ τὰ χρήματα ἀποκλείουσαν, διά τε μικρολογίαν καὶ τὸ πρὸς τὰς ἐπιδόσεις ὀκνηρὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου μεμισημένου.
καὶ μέχρι μέν τινος τοιαῦτα διαφόρως 5
βοῶντες προσέμενον· ὡς δὲ τοῦ Μαξιμίνου ὁ στρατὸς ἤδη τε ἐν ὄψεσιν ἦν, καὶ βοῶντες οἱ νεανίαι προυκαλοῦντο τοὺς συστρατιώτας καταλιπεῖν μὲν γύναιον μικρολόγον καὶ μειράκιον δειλὸν μητρὶ δουλεῦον, προσιέναι δὲ ἀνδρὶ γενναίῳ καὶ σώφρονι συστρατιώτῃ τε ἐν ὅπλοις ἀεὶ καὶ πολεμικοῖς ἔργοις διῃτημένῳ, πεισθέντες οἱ στρατιῶται τὸν μὲν Ἀλέξανδρον καταλείπουσιν, αὐτοὶ δὲ προσίασι τῷ Μαξιμίνῳ, αὐτοκράτωρ
τε ὑπὸ πάντων ἐκεῖνος ἀναγορεύεται. ὁ δ' Ἀλέξανδρος τρέ- 6
μων καὶ λιποψυχῶν μόλις ἐς τὴν σκηνὴν ἐπανέρχεται· τῇ τε μητρὶ περιπλακείς, καὶ ὥς φασιν, ἀποδυρόμενός τε καὶ αἰτιώμενος ὅτι δι' ἐκείνην ταῦτα πάσχει, ἀνέμενε τὸν φονεύσοντα. ὁ δὲ Μαξιμῖνος ὑπὸ παντὸς τοῦ στρατοῦ Σεβαστὸς προσαγορευθεὶς πέμπει χιλιάρχην ἑκατοντάρχας τέ τινας τοὺς φονεύσοντας τὸν Ἀλέξανδρον καὶ τὴν μητέρα καὶ εἴ τινες ἀνθ-
ίσταντο τῶν σὺν αὐτῷ. οἳ δὲ ἀφικόμενοι καὶ ἐπιπηδήσαντες 7

---

1. προσκαλούμενος i ‖ ἐκέλευεν ὁπλίζεσθαι a ‖ ἐκέλευε g ‖ 3. κατ' ὀλίγον vertit P (*paulatim*) conieceruntque plures, κατ' ὀλίγους Oi et Io., vulgo ‖ 4. ἤθ. ἤδη δέ τινες καὶ τὸν A ‖ τὸν ἐπάρχοντα OIo., τὸν ἔπαρχόν τε a l, vulgo, τὸν ἔπαρχον τὲ g, ὲ in ras. a m. 2 ‖ στρατοῦ] malim στρατοπέδου ‖ 8. ἐπιδόσεις] δόσεις l ‖ 8. 9. ὀκνηρὸν τὸν Ἀλέξανδρον εἶναι μεμισημένον vel ὀκνηρὸν ⟨αἰτίαν⟩ τοῦ Ἀλέξανδρον μεμισῆσθαι Reisk. malim ⟨αἰτίαν⟩ τοῦ Ἀλεξάνδρου μίσους. *quae . . . invisum cunctis Alexandrum reddiderit* P ‖ 10. ὁ om. BVgl ‖ 11. καὶ — τοὺς om. i. *atque hortari commilitones coepit* P ‖ 12. στρατιώτας i ‖ 13. δειλὸν OIo., μικρὸν iP ‖ 14. ἔργοις] ἀγῶσι A ‖ 16. καταλείπουσιν a, et g (qui in mg. a m. 1: γρ. καταλιμπάνουσιν), καταλιμπάνουσιν OIo. l ‖ 17. ἐκεῖνος om. A ‖ ἀναγορεύεται ἐκεῖνος l ‖ δ' Ag, δὲ ceteri, vulgo ‖ 18. λιποψ. Bekk[2], λειποψ. libri ‖ εἰς libri ‖ 19. ὀδυρόμενός τε A. ‖ 20. πάσχει a, πάσχειεν A, πάσχοι BVgl ‖ ἀνέμενέ τε τὸν A ‖ φονεύσαντα BVIo. ‖ 22. χιλιάρχην] malim χιλίαρχον ‖ 22. 23. φονεύσαντας l ‖ 23. καὶ εἴ — p. 168, 1. μητέρα om. A ‖ 23. 24. ἀνθίσταντο BVagIo., ἀνθίστανται l. ἀνθίσταιντο coni. Steph. *quicumque vim contra facerent* P

τῇ σκηνῇ αὐτόν τε ἀναιροῦσι καὶ τὴν μητέρα καὶ εἴ τινες ἐδόκουν ἐκείνῳ φίλοι καὶ τίμιοι, πλὴν τῶν πρὸς ὀλίγον φυγεῖν ἢ λαθεῖν δυνηθέντων, οὓς πάντας μετ' οὐ πολὺ ὁ Μαξιμῖνος συλλαβὼν ἀπέκτεινεν.

8 τέλος μὲν δὴ τοιοῦτον κατέλαβε τὸν Ἀλέξανδρον καὶ τὴν μητέρα, βασιλεύσαντα ἔτεσι τετταρεσκαίδεκα, ὅσον πρὸς τοὺς ἀρχομένους, ἀμέμπτως καὶ ἀναιμωτί· φόνων τε γὰρ καὶ ὠμότητος ἀκρίτων τε ἔργων ἀλλότριος ἐγένετο, ἔς τε τὶ φιλάνθρωπον καὶ εὐεργετικὸν ἐπιρρεπής. πάνυ γοῦν ἂν ἡ Ἀλεξάνδρου βασιλεία εὐδοκίμησεν ἐς τὸ ὁλόκληρον, εἰ μὴ διεβέβλητο αὐτῷ τὰ τῆς μητρὸς ἐς φιλαργυρίαν τε καὶ μικρολογίαν.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

1 Τίνι μὲν δὴ βίῳ ὁ Ἀλέξανδρος ἐχρήσατο τέλει τε ὁποίῳ βασιλεύσας ἐτῶν τετταρεσκαίδεκα, ἐν τοῖς προειρημένοις ἐδηλώσαμεν· ὁ δὲ Μαξιμῖνος παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν πολλὴν τὴν μεταβολὴν ἐποιήσατο, τραχύτατα καὶ μετὰ πολλοῦ φόβου τῇ ἐξουσίᾳ χρώμενος· ἔκ τε πραείας καὶ πάνυ ἡμέρου βασιλείας ἐς τυραννίδος ὠμότητα μετάγειν πάντα ἐπειρᾶτο, δυσμένειαν ἑαυτῷ συνειδώς, ὅτι πρῶτος ἐξ εὐτελείας τῆς ἐσχάτης ἐς
2 τοσαύτην τύχην ἤλασε. φύσει δ' ἦν τὸ ἦθος, ὥσπερ καὶ τὸ γένος, βάρβαρος· τό τε φονικὸν πάτριον ἔχων καὶ ἐπιχώριον, πρόνοιαν ἐποιεῖτο τὴν ἀρχὴν δι' ὠμότητος βεβαιῶσαι, δεδιὼς μή τι τῇ συγκλήτῳ καὶ τοῖς ὑπηκόοις εὐκαταφρόνητος γένηται, οὐκ ἐς τὴν παροῦσαν αὐτοῦ τύχην ἀφορῶσιν, ἀλλ' ἐς τὰ τῆς γεννήσεως εὐτελῆ σπάργανα. ἐτεθρύλητο γὰρ παρὰ

---

1. καὶ εἴ Ai, εἴ BV ‖ 2. πρὸς ὀλίγον] ὀλίγον BV, *paulo ante* P ‖ 3. ὁ om. l ‖ 5. τοιοῦτον a, τοιοῦτο Ogl Io. ‖ 6. βασιλεύσαντος BV ‖ τεσσαρ. libri ‖ 8. 11. 19. 20. 25. (bis) εἰς libri ‖ 9. εὐεργετικὸν AIo., εὐεργετικώτερον BVi, vulgo ‖ γοῦν] οὖν A ‖ 10. ἐς gl, εἰς ceteri ‖ 11. τε om. l ‖ 14. δὴ addidi ex A ‖ ὁ addidi ex BV ‖ τέλει τε ὁποίῳ om. P ‖ 15. τεσσαρ. libri ‖ 16. ὁ δὲ Μαξιμῖνος] proxima excerpsit Io. ap. Val (inde Suid. v. Μαξιμῖνος) ‖ ἀρχὴν iIo., βασιλείαν O ‖ 19. πάντα om. O ‖ δυσμένειαν] δυσγένειαν coni. Sylb ‖ 20. ὅτι τε πρῶτος i, unde ὅτι [δὴ] πρ. Wolf ‖ 21. δ' BV, δὲ ceteri, vulgo ‖ ἔθος l ‖ 22. καὶ ἐπιχώριον omiserim cum Io. ‖ 23. δι' ὠμότητος τὴν ἀρχὴν i, vulgo ‖ 24. μή τι τῇ BVl, μήτε τῇ a, μή τοι τῇ A, μὴ τῇ τε g ‖ 25. αὐτοῦ] αὐτὴν a. αὐτῷ coni. Reisk ‖ 26. γεννήσεως BV, γενέσεως Ai ‖ τεθρύλητο gl, τεθρύλλητο Oa

πᾶσι καὶ διεβέβλητο, ὅτι δὴ ποιμαίνων ἐν τοῖς Θρᾳκίοις ὄρε-
σιν, ἐπιδούς τε αὐτὸν διὰ μέγεθος καὶ ἰσχὺν σώματος ἐς
εὐτελῆ καὶ ἐπιχώριον στρατείαν, ὑπὸ τῆς τύχης ἐπὶ τὴν Ῥω-
μαίων ἀρχὴν ἐκεχειραγώγητο. εὐθέως οὖν τούς τε φίλους 3
πάντας, οἳ συνῆσαν τῷ Ἀλεξάνδρῳ σύνεδροί τε ὑπὸ τῆς συγ-
κλήτου βουλῆς ἐπιλεχθέντες, ἀπεσκευάσατο, καὶ οὓς μὲν ἐς
τὴν Ῥώμην ἀπέπεμψε, τινὰς δὲ ἐπὶ προφάσει διοικήσεως ἀπε-
σείσατο, μόνος εἶναι βουλόμενος ἐν τῷ στρατῷ καὶ μηδέν'
αὐτῷ παρεῖναι ἐκ συνειδήσεως εὐγενοῦς κρείττονα, ἀλλ' ἵν'
ὥσπερ ἐξ ἀκροπόλεως, μηδενὸς αὐτῷ παρόντος ᾧ νέμειν αἰδῶ
ἀνάγκην ἔχοι, τοῖς τῆς τυραννίδος ἔργοις σχολάζοι. τήν τε 4
θεραπείαν πᾶσαν, ἣ συνεγεγόνει τῷ Ἀλεξάνδρῳ τοσούτων
ἐτῶν, τῆς βασιλείου αὐλῆς ἀπέπεμψε. τοὺς δὲ πλείστους αὐ-
τῶν καὶ ἀπέκτεινεν, ἐπιβουλὰς ὑποπτεύων· ᾔδει γὰρ ἀλγοῦν-
τας ἐπὶ τῇ ἐκείνου ἀναιρέσει.

ἔτι δὲ καὶ μᾶλλον αὐτὸν ἐς ὠμότητα καὶ τὴν πρὸς ἅπαν-
τας ὀργὴν προυκαλέσατο συνωμοσία τις διαβληθεῖσα κατ'
αὐτοῦ συγκροτουμένη, πολλῶν τε ἑκατοντάρχων συμπνεόντων
καὶ τῶν ἀπὸ τῆς βουλῆς ἁπάντων. Μάγνος τις ὄνομα ἦν 5
τῶν εὐπατριδῶν τε καὶ ὑπατευκότων· οὗτος διεβλήθη συν-
άγειν κατ' αὐτοῦ χεῖρα, καὶ στρατιώτας τινὰς πείθειν ἐς
αὐτὸν τὴν ἀρχὴν μετάγειν. ἡ δὲ συσκευὴ τοιαύτη τις ἐλέ-
γετο ἔσεσθαι. γεφυρώσας τὸν ποταμὸν ὁ Μαξιμῖνος ἔμελλεν
ἐπὶ Γερμανοὺς διαβήσεσθαι· ἅμα γὰρ τῷ τὴν ἀρχὴν παρα- 6
λαβεῖν εὐθέως πολεμικῶν ἔργων ἤρξατο, καὶ διὰ σώματος
μέγεθος καὶ ἰσχὺν στρατιωτικὴν καὶ ἐμπειρίαν πολεμικὴν
δοκῶν ἐπιλελέχθαι ἔργοις τὴν δόξαν καὶ τὴν τῶν στρατιωτῶν

---

1. διεβέβλητο] διεβεβόητο coni. Sylb ‖ ποιμαίνων] ἐποίμαινεν?* ‖ 2. ἐπιδοὺς δὲ O ‖ ἐς P, καὶ Oi ‖ 5. σύνεδροι — 6. ἐπιλεχθέντες turbata. aut τε delebat Reisk — quae ratio certo falsa est — aut ὅσοι post τε addebat, constructione nulla ‖ 5. ὑπὸ] imo ἀπὸ ‖ 6. ἐπιλεχθέντες om. A ‖ 6. 16. 21. εἰς libri ‖ 8. μηδέν'*, μηδὲν BVIo., μηδένα Ai Suid., vulgo ‖ 9. εὐγενοῦς] εὐγενείας dubitanter coni. Reisk, τοῦ γένους Czwalina, uterque perperam ‖ 10. ᾧ] ὃν AV ‖ 11. τοῖς] τῆς B, om. l ‖ τῆς om. a ‖ σχολάζῃ A, ut vid., σχολάζει BV ‖ 12. συνεγεγόνει A, συγγεγόνει BVi ‖ 16. καὶ μᾶλλον] μᾶλλον Al ‖ 17. προσκαλέσατο BV ‖ 18. ἑκατονταρχῶν Nauck Mél. Gr.-R. II p. 228 ‖ 19. μ. τις ἦν ὄνομα A. malim M. ἦν τις ὄ. ‖ 20. καὶ] καὶ τῶν BV ‖ 21. καὶ om. BV ‖ 24. γὰρ] δὲ l ‖ 25. καὶ διὰ] διὰ l ‖ 26. στρατιωτικὴν del.?*

ὑπόληψιν ἐπιστοῦτο, τήν τε Ἀλεξάνδρου μέλλησιν καὶ τὴν πρὸς τὰ πολεμικὰ ἔργα δειλίαν ἐλέγχειν ἐπειρᾶτο εἰκότως κατεγνωσμένην. ἀσκῶν τε οὖν καὶ γυμνάζων τοὺς στρατιώτας οὐ διέλειπεν, αὐτός τε ἐν ὅπλοις ὢν καὶ τὸν στρατὸν
7 παρορμῶν. τότε τοίνυν τὴν γέφυραν ζεύξας ἔμελλεν ἐπὶ Γερμανοὺς διαβήσεσθαι. ὁ δὲ Μάγνος ἐλέγετο στρατιωτῶν οὐκ ὀλίγους, ἀλλὰ τοὺς ἐξοχωτάτους καὶ μάλιστα τοὺς τὴν φρουρὰν τῆς γεφύρας καὶ τὴν ἐπιμέλειαν πεπιστευμένους, ἀναπεῖσαι μετὰ τὸ διαβῆναι τὸν Μαξιμῖνον λύσαντας τὴν γέφυραν προδοῦναι τοῖς βαρβάροις, οὐχ ὑπαρχούσης αὐτῷ ἐπανόδου· πλάτει γὰρ καὶ βάθει μέγιστος ὁ ποταμὸς ῥέων ἄβατος αὐτῷ ἐγίγνετο, οὔτε νεῶν οὐσῶν ἐν ταῖς πολεμίαις ὄχθαις
8 τῆς τε γεφύρας λυθείσης. ἡ μὲν τῆς ἐπιβουλῆς φήμη τοιαύτη ἐγένετο, εἴτε ἀληθὴς ὑπάρξασα εἴτε ὑπὸ τοῦ Μαξιμίνου συσκευασθεῖσα· ἀκριβὲς δὲ εἰπεῖν οὐ ῥᾴδιον, ἐπεὶ ἔμενεν ἀνεξέλεγκτος. μήτε γὰρ κρίσεώς τινι μεταδοὺς μήτε ἀπολογίας, πάντας οὓς ὑπώπτευεν αἰφνιδίως συναρπασθέντας ἀφειδῶς ἐφόνευσεν.

9 ἐγένετο δέ τις καὶ Ὀσροηνῶν τοξοτῶν ἀπόστασις, οἳ πάνυ ἀλγοῦντες ἐπὶ τῇ Ἀλεξάνδρου τελευτῇ, περιτυχόντες τῶν ἀπὸ ὑπατείας καὶ φίλων Ἀλεξάνδρου τινί (Κουαρτῖνος δὲ ἦν ὄνομα, ὃν Μαξιμῖνος ἐκπέμψας ἦν τοῦ στρατοῦ) ἁρπάσαντες ἄκοντα καὶ οὐδὲν προειδότα στρατηγὸν ἑαυτῶν κατέστησαν, πορφύρᾳ τε καὶ πυρὶ προπομπεύοντι, ὀλεθρίοις τιμαῖς, ἐκό-
10 σμησαν, ἐπί τε τὴν ἀρχὴν ἦγον οὔτι βουλόμενον. ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐν τῇ σκηνῇ καθεύδων ἐπιβουλευθεὶς νύκτωρ αἰφνι-

---

1. ἐπιστοῦτο] ἐπὶ τοῦτο A ‖ 3. τε οὖν om. l ‖ 4. διέλειπεν ex correctione vetere, διέλιπεν libri ‖ 4. 5. στρατὸν ἀεὶ παρορμῶν i ‖ 7. οὐκ] μὲν coni. Steph ‖ 8. πεπιστευμένους coni. Steph, et ita legit P, ut vid., πεποιημένους Oi, vulgo ‖ 12. ἐγίνετο libri. possis etiam ἄβ. ⟨ἂν⟩ αὐτῷ ἐγένετο ‖ 13. τε om. i, τῆς τε γ. λυθ. om. P ‖ μὲν] μὲν οὖν A, bene ‖ ἐπιβουλῆς Reisk, διαβολῆς libri ‖ 14. τοῦ om. V, ὑπὸ τοῦ Μαξ. om. P ‖ 15. σκευασθεῖσα A ‖ ἀκριβὲς] τἀκριβὲς?* ‖ 16. κρίσεως Steph, κρίσει libri ‖ μεταδοὺς om. l ‖ 16. 17. ἀπολογίας O, ἀπολογία i ‖ 19 sq. excerpsit Io. in tit. de ins. ‖ 20. 21. ἀπὸ ὑπατείας καὶ om. P ‖ 21. τινι Κουαρτίωνι Io. 'Titus' homo est Capitolino Maxim. d. cap. 11, 2 qui Herodianum ante oculos habuit Trebellioque XXX tyr. cap. 32, 1 qui Herodianum excitat ‖ 22. ὄνομα ⟨αὐτῷ⟩ Reisk ‖ 23. οὐδὲν] μηδὲν V ‖ 24. πορφύρα Og, πορφύραν al ‖ προπομπεύοντι P et Steph, πομπεύοντα Oag, πομπεύσαντα l ‖ 25. οὔτι] οὔτοι A ‖ 26. νύκτωρ ὃς αἰφν. l

δίως ἀνηρέθη ὑπὸ τοῦ συνόντος αὐτῷ καὶ δοκοῦντος φίλου,
τῶν τε Ὀσροηνῶν πρότερον ἡγουμένου (Μακεδὼν ἦν ὄνομα
αὐτῷ), καίτοι τῆς ἁρπαγῆς καὶ τῆς ἀποστάσεως ἀρχηγοῦ [καὶ
ὁμογνώμονος] τοῖς Ὀσροηνοῖς γενομένου· ὃς οὐδεμίαν αἰτίαν
ἔχθρας οὐδὲ μίσους ἔχων ἀπέκτεινεν ὃν αὐτὸς ἥρπασέ τε
καὶ ἀνέπεισεν, οἰόμενός τε μεγάλα χαρίζεσθαι τῷ Μαξιμίνῳ
τὴν κεφαλὴν ἀποτεμὼν ἐκόμισεν. ὁ δὲ ἥσθη μὲν ἐπὶ τῷ 11
ἔργῳ, στερηθεὶς δὲ πολεμίου, ὡς ᾤετο, ἐκεῖνον μέν, καίτοι
μεγάλα ἐλπίζοντα καὶ δοκοῦντα ἀμοιβῆς ἐξαιρέτου τεύξεσθαι,
ἀπέκτεινεν ὡς καὶ τῆς ἀποστάσεως γεγονότα ἀρχηγὸν καὶ
ἀποκτείναντα ὃν αὐτὸς ἄκοντα ἀνέπεισεν, ἄπιστόν τε γενό-
μενον περὶ τὸν φίλον.

τοιαῦται μὲν δή τινες αἰτίαι ἔτι μᾶλλον ἐς τραχύτητα 12
καὶ ὠμότητα ἠκόνησαν τὴν τοῦ Μαξιμίνου ψυχήν, καὶ πρό-
τερον οὕτω πεφυκυῖαν. ἦν δὲ καὶ τὴν ὄψιν φοβερώτατος,
καὶ μέγιστος τὸ σῶμα, ὡς μὴ ῥᾳδίως αὐτῷ τινὰ μήτε Ἑλλή-
νων τῶν σωμασκούντων μήτε βαρβάρων τῶν μαχιμωτάτων
ἐξισοῦσθαι.

διοικήσας δὲ τὰ προειρημένα, πάντα τε τὸν στρατὸν 2
ἀναλαβών, καὶ διαβὰς ἀφόβως τὴν γέφυραν, εἴχετο τῆς πρὸς
Γερμανοὺς μάχης. μέγα δέ τι πλῆθος καὶ σχεδὸν ἅπασαν
τὴν Ῥωμαίων δύναμιν σὺν ἑαυτῷ εἰσήγαγε, Μαυρουσίων τε
ἀκοντιστῶν ἀριθμὸν πάμπλειστον καὶ τοξοτῶν Ὀσροηνῶν τε
καὶ Ἀρμενίων, ὧν ἦσαν οἳ μὲν ὑπήκοοι οἳ δὲ φίλοι καὶ σύμ-
μαχοι, καὶ εἴ τινες Παρθυαίων ἢ χρήμασι πεισθέντες καὶ
αὐτομολήσαντες ἢ ληφθέντες αἰχμάλωτοι Ῥωμαίοις ἐδούλευον.
τὰ δὲ πλήθη ταῦτα τοῦ στρατοῦ καὶ πρότερον ὑπ' Ἀλεξάν- 2

1. ὑπό του, συνόντος Wolf ‖ 3. 4. καὶ ὁμογνώμονος om. O ‖ 4. 5. ἔχθρας αἰτίαν l ‖ 5. οὐδὲ Nauck Mél. Gr.-R. II p. 228, οὔτε libri ‖ ὃν αὐτὸς P et Reisk, αὐτὸς (αὐτὸν V) ὃν Oi, vulgo ‖ 6. χαρίζεσθαι] χαρίσεσθαι coni. Steph. malim χαριεῖσθαι ‖ 8. δὲ] δὴ A, om. a ‖ ὡς ᾤετο om. P. ὡς ᾤετο ⟨φλαύρου⟩ vel ⟨εὐκαταφρονήτου⟩, ἐκεῖνον, καίτοι Reisk ‖ μέν] μέντοι A, bene. an στερηθεὶς πολεμίου ὡς ᾤετο ⟨οὐκ εὐκαταφρονήτου⟩. ἐκεῖνον μέντοι, καίτοι?* ‖ 11. ἀποκτείνοντα A ‖ 11. ἄπιστόν — 12. φίλον del.?* ‖ 13. ἔτι — 16. σῶμα hab. Io. ap. Val ‖ 13. εἰς libri ‖ 16. 17. ῥᾳδίως αὐτῷ τινὰ τῶν σωμ. μήτε ἑλλήνων μήτε βαρβ. A ‖ 19. δὲ] τὲ A ‖ τε om. A ‖ 20. 21. πρὸς τοὺς Γ. editiones multae contra libros ‖ 22. Ῥωμαίων] *barbarorum* P ‖ τε] δὲ l ‖ 23. τοξότην i ‖ 27. ὑπ' Ogl, ὑπὸ a, vulgo

δρου ἤθροιστο, ηὔξητο δὲ ὑπὸ τοῦ Μαξιμίνου καὶ ἐς πολε-
μικὴν ἄσκησιν συνεκεκρότητο. μάλιστα δὲ οἱ ἀκοντισταὶ καὶ
οἱ τοξόται πρὸς τὰς Γερμανῶν μάχας ἐπιτήδειοι δοκοῦσιν,
ἐπιτρέχοντές τε αὐτοῖς κούφως οὐ προσδοκῶσι καὶ ἀναχω-
3 ροῦντες ῥᾳδίως. γενόμενος δ' ἐν τῇ πολεμίᾳ Μαξιμῖνος
πολλὴν γῆν ἐπῆλθεν, οὐδενὸς αὐτῷ ἀνθεστῶτος, ἀλλὰ τῶν
βαρβάρων ἀνακεχωρηκότων. ἐδῄου τε οὖν πᾶσαν τὴν χώ-
ραν, μάλιστα τῶν ληίων ἀκμαζόντων, τάς τε κώμας ἐμπιπρὰς
διαρπάζειν ἐδίδου τῷ στρατῷ. εὐμαρέστατα γὰρ τὸ πῦρ ἐπι-
νέμεται τάς τε πόλεις αὐτῶν ἃς ἔχουσι, καὶ τὰς οἰκήσεις
4 ἁπάσας· λίθων μὲν γὰρ παρ' αὐτοῖς ἢ πλίνθων ὀπτῶν σπά-
νις, ὗλαι δ' εὔδενδροι, ὅθεν ξύλων οὔσης ἐκτενείας συμ-
πηγνύντες αὐτὰ καὶ ἁρμόζοντες σκηνοποιοῦνται. ὁ δὲ Μα-
ξιμῖνος ἐπὶ πολὺ μὲν προυχώρησε, πράττων τε τὰ προειρημένα
καὶ λείας ἀπελαύνων, διδούς τε τὰς ἀγέλας τῷ στρατῷ αἷς
5 περιετύγχανον. οἱ δὲ Γερμανοὶ ἀπὸ μὲν τῶν πεδίων, καὶ εἴ
τινες ἦσαν χῶραι ἄδενδροι, ἀνεκεχωρήκεσαν, ἐν δὲ ταῖς ὕλαις
ἐκρύπτοντο περί τε τὰ ἕλη διέτριβον, ὡς ἐκεῖ τὰς μάχας καὶ
τὰς ἐφόδους ποιοῖντο, τῆς συνεχείας τῶν φυτῶν ἀπασχολού-
σης ἐς ἑαυτὴν τὰ βέλη καὶ τὰ ἀκόντια τῶν πολεμίων, τοῦ
τε ἀγχιβαθοῦς τῶν ἑλῶν Ῥωμαίοις μὲν δι' ἄγνοιαν τῶν τό-
πων ἐπισφαλοῦς ἐσομένου, ἑαυτοῖς δὲ δι' ἐμπειρίαν τῆς χώ-
ρας ἐγνωκόσι τὰ ἄβατα καὶ ἀντιτυπῆ τῶν τόπων ἐς γόνυ τε
6 βρεχομένοις διατρέχειν ῥᾳδίου. εἰσὶ δὲ καὶ πρὸς τὸ νήχεσθαι
γεγυμνασμένοι, ἅτε μόνῳ λουτρῷ τοῖς ποταμοῖς χρώμενοι.

περὶ ἐκεῖνα οὖν μάλιστα τὰ χωρία αἱ συμβολαὶ ἐγίγνον-
το· ἔνθα καὶ γενναιότατα αὐτὸς ὁ βασιλεὺς τῆς μάχης ἦρξεν.
ἐπὶ γάρ τινι ἕλει μεγίστῳ, τῶν μὲν Γερμανῶν ἐς αὐτὸ ἀνα-

---

1. ηὔξητο coni. Steph, ηὐξήθη libri, vulgo ‖ 1. 20. εἰς libri ‖ 2. συγκεκρότητο libri ‖ δὲ P (*ceterum*), τε BVi, om. A ‖ 2. 3. καὶ οἱ i, καὶ O ‖ 4. τε om. A ‖ 5. δ' BV, δὲ Ai, vulgo ‖ 7. οὖν πᾶσαν] πᾶσαν A, πᾶσαν οὖν l ‖ 9. γὰρ] δὲ?* *autem* P ‖ 9. 10. ἀπονέμεται A ‖ 12. δὲ εὔενδροι O ‖ 14. προυχώρησε V, προεχ. Ai, προσχ. B ‖ τε om. A ‖ 17. ἀνακεχ. libri ‖ 18. περί τε P, περὶ δὲ Oi ‖ ὡς] καὶ A ‖ 19. ποιοῖντο i, ἐποιοῦντο O ‖ 22. 23. χώρας ⟨συμμάχου ὡς⟩ ἐγν. τὰ ἄβ. et 24. ῥᾴδια Reisk, sententia quidem iusta. (*paludum altitudo*) *ipsis autem facilis expeditaque fore videbatur* P ‖ 23. ἐγνωκόσι τὰ ἄβ. A, ἐγνωκόσιν ἄβ. ceteri ‖ 24. βρεχομ.] ἀνεχομ. l ‖ ῥαδίως, ου sup. ως a m. 1, ut vid., A ‖ καὶ om. V ‖ 25. ἐγγεγυμνασμένοι i ‖ 26. ἐγίνοντο libri ‖ 28. τῶν μὲν] τῶν A, τῶν μὲν γὰρ l ‖ αὐτὸ A, αὐτὸν ceteri

χωρούντων ἐς φυγήν, ἐς δίωξιν δὲ Ῥωμαίων ἐπεισελθεῖν
ὀκνούντων, πρῶτος ὁ Μαξιμῖνος ἅμα τῷ ἵππῳ ἐμβαλὼν ἐς
τὸ ἕλος, καίτοι ὑπὲρ γαστέρα τοῦ ἵππου βρεχομένου, τοὺς
ἀνθεστῶτας ἐφόνευσε βαρβάρους, ὡς τὸν λοιπὸν στρατὸν 7
αἰδεσθέντα προδοῦναι μαχόμενον ὑπὲρ αὐτῶν βασιλέα τολ-
μῆσαί τε καὶ τοῖς ἕλεσιν ἐπεισελθεῖν, πολὺ δέ τι πλῆθος ἑκα-
τέρωθεν πεσεῖν, καὶ Ῥωμαίων μὲν . . . τῶν δὲ βαρβάρων
σχεδὸν τὴν τότε παροῦσαν δύναμιν, ἀριστεύοντος αὐτοῦ, ὡς
τὸ τέναγος σωμάτων πληρωθῆναι, τήν τε λίμνην αἵματι κερα-
σθεῖσαν πεζομαχοῦντι στρατῷ ναυμαχίας ὄψιν παρασχεῖν.
ταύτην τὴν μάχην καὶ τὴν ἀριστείαν αὐτοῦ οὐ μόνον διὰ 8
γραμμάτων τῇ τε συγκλήτῳ καὶ τῷ δήμῳ ἐδήλωσεν, ἀλλὰ
καὶ γραφῆναι κελεύσας μεγίσταις εἰκόσιν ἀνέθηκε πρὸ τοῦ
βουλευτηρίου, ἵνα μὴ μόνον ἀκούειν τὰ γενόμενα ἀλλὰ καὶ
βλέπειν ἔχωσι Ῥωμαῖοι. τὴν δ' εἰκόνα ὕστερον καθεῖλεν ἡ
σύγκλητος μετὰ τῶν λοιπῶν αὐτοῦ τιμῶν. γεγόνασι δὲ καὶ
ἕτεραι συμβολαί, ἐν αἷς ὡς αὐτουργός τε καὶ αὐτόχειρ τῆς
μάχης ἀριστεύων τε πανταχοῦ ἐπῃνεῖτο. πολλοὺς δὲ χειρω- 9
σάμενος αὐτῶν αἰχμαλώτους καὶ λείαν ἀπελάσας, χειμῶνος
ἤδη καταλαμβάνοντος ἐπανῆλθεν ἐς Παίονας, ἔν τε Σιρμίῳ
διατρίβων, τῇ μεγίστῃ ἐκεῖ πόλει δοκούσῃ, τὰ πρὸς τὴν εἴσ-
οδον ἐς τὸ ἔαρ παρεσκευάζετο. ἠπείλει γάρ (καὶ ποιήσειν
ἔμελλεν) ἐκκόψειν τε καὶ ὑποτάξειν τὰ μέχρις ὠκεανοῦ Γερ-
μανῶν ἔθνη βάρβαρα.

τὰ μὲν οὖν πολεμικὰ τοιοῦτος ἦν· καὶ ἐς δόξαν ἤρθη 3
ἂν ἡ πρᾶξις αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς οἰκείοις καὶ τοῖς ὑπηκόοις
βαρύτερος ἐγεγόνει καὶ φοβερώτερος. τί γὰρ ἦν ὄφελος βαρ-
βάρων ἀναιρουμένων, πλειόνων γιγνομένων φόνων ἐν αὐτῇ τε

1. (bis) 2. 20. 22. 25. *εἰς* libri ‖ 5. *αὐτὸν* BV. *αὐτῶν θρασύτερον τολμῆσαι κἂν τῷ βάθει τῶν ἑλῶν* (sic) *ἐπεισελθεῖν* A ‖ 6. *τε καὶ* non vertit P ‖ 7. *καὶ Ῥ. μὲν* om. P, lacunam significavit Sylb ‖ 7. 8. *βαρβάρων ἐπὶ πολὺ καὶ σχεδὸν τε τὴν τότε π. δ. αὐτῶν ἀριστ. αὐτοῦ* A ‖ 8. *πᾶσαν* post *παροῦσαν* addebat Stroth ‖ 9. *τὸ τέναγος* Ogl, *τό τε ἕλος* a, vulgo. malim *τό* ⟨*τε*⟩ *τέναγος* ‖ 10. *πεζομαχ. στρατῷ* aut corrupta aut delenda ‖ 13. ⟨*ἐν*⟩ *μεγίσταις* coni. Steph ‖ 15. *ἔχουσι* l ‖ 16. *δὲ*] *δέ τινες* A ‖ 20. *καταλαβόντος* V ‖ 21. *τῇ*] *τῇ δὲ* A ‖ 22. 23. excitat haec Capit. Maxim. d. cap. 13, 4 ‖ 23. *μέχρι* a ‖ 27. *φοβ.* ⟨*ἢ τοῖς πολεμίοις*⟩ vertit P ‖ 28. *γινομ.* (*γιγν.* ego) Steph cum P, *γεν.* Oi ‖ *τε*] *τε τῇ* A, bene, *τῇ τε* a

Ῥώμῃ καὶ τοῖς ὑπηκόοις ἔθνεσιν; ἢ λείας [αἰχμαλώτους]
ἀπάγειν τῶν ἐχθρῶν, γυμνοῦντα καὶ τὰς οὐσίας ἀφαιρού-
2 μενον τῶν οἰκείων; ἄνεσις [τε] γὰρ πᾶσα, μᾶλλον δὲ καὶ
πρόκλησις ἐδέδοτο συκοφάνταις ἐς τὸ ἐπηρεάζειν καὶ κινεῖν
πράγματα προγονικά, εἰ τύχοι, καὶ ἄγνωστα καὶ ἀνεξέλεγκτα.
μόνον τέ τις κληθεὶς ἐς δικαστήριον ὑπὸ συκοφάντου εὐθέως
ἡττημένος ἀπῄει καὶ τῶν ὑπαρχόντων πάντων στερηθείς.
3 ἑκάστης γοῦν ἡμέρας ἦν ἰδεῖν τοὺς χθὲς πλουσιωτάτους τῆς
ἐπιούσης μεταιτοῦντας· τοσαύτη τις ἦν τῆς τυραννίδος ἡ φιλο-
χρηματία ἐπὶ προφάσει τῆς περὶ τοὺς στρατιώτας χρημάτων
συνεχοῦς χορηγίας. ἦν δὲ καὶ τοῖς ὠσὶ κοῦφος ἐς διαβολάς,
ἡλικίας τε καὶ ἀξιώματος ἀφειδῶς ἔχων. πλείστους γοῦν
τῶν ἔθνη καὶ στρατόπεδα πεπιστευμένων, μετὰ ὑπατείας τι-
μὴν ἢ δόξαν ἐπὶ τροπαίοις προσγενομένην, ἐκ μικρᾶς καὶ
4 εὐτελοῦς διαβολῆς ἀναρπάστους ἐποίει, καὶ ἐκέλευέ τε ἄνευ
ὑπηρεσίας μόνους ὀχήμασιν ἐπιτεθέντας ἄγεσθαι νύκτωρ καὶ
μεθ' ἡμέραν ὁδεύοντας ἐξ ἀνατολῶν ἢ δύσεως, εἰ τύχοι, ἀπό
τε μεσημβρίας ἐς Παίονας, ἔνθα διέτριβε· σκύλας δὲ καὶ
ὑβρίσας φυγαῖς ἢ θανάτοις ἐζημίου.

ἐς ὅσον μὲν οὖν ἐς τοὺς καθ' ἕνα ταῦτα ἐπράττετο καὶ
μέχρις οἰκείων ἔμενεν ἡ συμφορά, οὐ πάνυ τι τοῖς δήμοις τῶν
5 πόλεων ἢ τοῖς ἔθνεσι διέφερε· τὰ γὰρ τῶν εὐδαιμονεῖν δο-
κούντων ἢ πλουσίων πταίσματα πρὸς τῶν ὄχλων οὐ μόνον
ἀμελεῖται, ἀλλά τινας τῶν κακοήθων καὶ φαύλων ἔσθ' ὅτε
καὶ εὐφραίνει φθόνῳ τῶν κρειττόνων καὶ εὐτυχούντων. ἐπεὶ
δ' ὁ Μαξιμῖνος τοὺς πλείστους τῶν ἐνδόξων οἴκων ἐς πε-

---

1. ἔθνεσιν om. A ‖ αἰχμαλ. seclusit Wolf. ⟨καὶ⟩ αἰ. Reisk, ⟨ἢ⟩ αἰ. cum P Stroth ‖ 3. τε delevi cum Reiskio ‖ 4. δέδοτο libri ‖ 6. τέ] δέ Reisk ‖ 6. 18. 20. εἰς libri ‖ 6. ὑπὸ συκοφάντου ⟨ἢ δούλου⟩ legisse videtur Io. ap. Val qui haec excerpsit ‖ 8. χθὲς AIo., ἐχθὲς BVi, vulgo ‖ 8. 9. τῇ ἐπιούσῃ A, om. Io., bene ‖ 9. ἦν om. BV ‖ 10. περὶ] πρὸς?* ‖ τοὺς στρατιώτας] τῶν A ‖ 12. ἀξ. παντὸς ἀφ. A ‖ 13. ὑπατίας A ‖ 14. προσγινομένην l ‖ 15. καὶ del.?* ‖ ἐκέλευεν A, ἐκέλευσε BVi ‖ τε] aut delebat aut γε substituebat Steph ‖ 16. ἐπιτεθέντας Agl, ἐπιτιθέντας BVa ‖ 17. ὁδεύοντας] ὁδεύειν, τὰς A ‖ 18. δὲ] τε Reisk ‖ 20. ἐφ' ὅσον Io. ‖ εἰς τοὺς AIo., τοὺς BVi, vulgo ‖ 21. οἰκείων] ἰδιωτῶν?* οἴκων coni. Gedike ‖ τι] τοι AV ‖ 22. τὰ τῶν εὐδαιμ. — 25. εὐτυχούντων habet Macar. ‖ 22. εὐδαιμονεῖν] εὐδοκιμεῖν corr. Val in Io., bene ‖ 26. δ' A, δὲ ceteri, vulgo ‖ ἐς Aa, εἰς BVglIo.

νίαν περιστήσας, ἃ δὴ μικρα καὶ ὀλίγα οὐδ' αὐτάρκη τῇ
αὐτοῦ βουλήσει ᾤετο, μετῆλθεν ἐπὶ τὰ δημόσια, καὶ εἴ τινα
χρήματα ἦν πολιτικὰ ἐς εὐθηνίας ἢ νομὰς τῶν δημοτῶν
ἀθροιζόμενα εἴτε θεάτροις ἢ πανηγύρεσιν ἀνακείμενα, ἐς
ἑαυτὸν μετῆγε, ναῶν τε ἀναθήματα θεῶν τε ἀγάλματα καὶ
ἡρώων τιμάς, καὶ εἴ τις ἦν κόσμος δημοσίου ἔργου ἢ καλλώ-
πισμα πόλεως ἢ ὕλη νόμισμα ποιῆσαι δυναμένη, πᾶν ἐχω-
νεύετο — ὅπερ καὶ μάλιστα τοὺς δήμους ἐλύπησε, πένθος 6
τε δημόσιον ἐνεποίει δίχα μάχης καὶ ἄνευ ὅπλων ὄψις πο-
λιορκίας, ὥς τινας τῶν δημοτῶν καὶ χεῖρας ἀντιθεῖναι καὶ
τοὺς νεὼς φρουρεῖν, ἑτοίμως τε ἔχειν πρότερον ἀναιρεθέντας
πρὸ τῶν βωμῶν πεσεῖν ἢ σκῦλα τῶν πατρίδων ἰδεῖν — ἐν-
τεῦθεν δὴ καὶ μάλιστα κατά τε πόλεις καὶ κατὰ ἔθνη διοί-
δαινον τῶν ὄχλων αἱ ψυχαί. ἀπηρέσκοντο δὲ καὶ οἱ στρα-
τιῶται τοῖς πραττομένοις, ὀνειδιζόντων αὐτοῖς ἐπιφθόνως
συγγενῶν τε καὶ οἰκείων ὡς δὴ δι' αὐτοὺς ταῦτα πράττον-
τος τοῦ Μαξιμίνου.

αἰτίαι μὲν δὴ αὗται, οὔτι γε ἄλογοι, ἐς μῖσος καὶ ἀπό- 4
στασιν τοὺς ὄχλους παρώξυνον· καὶ πάντες μὲν εὔχοντο καὶ
θεοὺς τοὺς ἀδικουμένους ἐπεκάλουν, ἄρξασθαι δὲ οὐδεὶς
ἐτόλμα, ἔστε συμπληρουμένης αὐτῷ τριετοῦς βασιλείας ἐκ
μικρᾶς καὶ εὐτελοῦς προφάσεως, οἷα τυραννίδος σφάλματα,
πρῶτοι ὅπλα ἐκίνησαν ἔς τε ἀπόστασιν εὐσταθῶς ὥρμησαν
Λίβυες, ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. ἐπετρόπευέ τις τῆς Καρχηδονίας 2

---

1. ἃ] ὡς A, bene si pro ᾤετο, μετ. scribas λαβών, μετ. Steph ταῦτα δὴ coniecit, Reisk περιστήσας, ⟨καὶ χρήματα ἀφελόμενος⟩, ἃ δὴ ‖ οὐδὲ V ‖ 3. χρήματα ἦν AIo., ἦν χρ. BVi, vulgo ‖ 3. 4. 18. εἰς libri ‖ 3. ἐς] καὶ εἰς Io. *aut ad* P ‖ εὐθηνίας] εὐθυμίας A et Reisk, male ‖ δημοτῶν] πολιτῶν a ‖ 4. ἠθροισμένα Io., bene ‖ 6. δημοσίων ἔργων a ‖ 6. 7. καλλώπισμά τι aut κ. τῆς (καλλώπισμα Bekk[2]) πόλεως ἢ ὕλη . . δυναμένη Sylb, καλλωπίσματος πόλεως ἢ ὕλης . . δυναμένης libri ‖ 7. νομίσματα A ‖ 8. ἐλύπει Io., bene ‖ 9. δίχα] διὰ B ‖ καὶ ἄνευ ὅπλων omiserim cum Io. ‖ ὄψις Aa, ὄψεις BVglIo. ὄψιν vel ὄψις ⟨ἦν⟩ coni. Steph ‖ 9. 10. πολυορκίας Vl ‖ 10. ἀντιθεῖναι Agl, ἀνατιθεῖναι a, ἀνατιθῆναι BV. *contra resistere* P, καὶ ἐς χεῖρας ἐλθεῖν Io., ἀντιτεῖναι vel ἀνατεῖναι Sylb, ἀνατείνειν Wolf. emendatio incerta: in ἀντιτεῖναι displicet additum χεῖρας ‖ 13. μάλιστα κατὰ ἔθνη καὶ κατὰ πόλεις A ‖ καὶ κατὰ] κατὰ l ‖ 14. δὲ Reisk, τε libri, vulgo ‖ 16. τε om. A ‖ δὴ om. V ‖ 18. αὗται] τοιαῦται a P, vulgo ‖ οὔτι (οὔτοι A) γε ἄλ. om. Io., bene ‖ 19. τοὺς πάντας O, ἅπαντας Io. ‖ 20. ἀπεκάλουν B ‖ ἄρξασθαι] proxima excerpsit Io. in tit. de ins. ‖ 23. εὐσταθῶς om. P

χώρας τραχύτατα, καὶ μετὰ πάσης ὠμότητος καταδίκας τε
ἐποιεῖτο καὶ χρημάτων εἰσπράξεις, βουλόμενος εὐδοκιμεῖν
παρὰ τῷ Μαξιμίνῳ. ἐκεῖνός τε γάρ, οὓς ᾔδει ἁρμόζοντας
τῇ ἑαυτοῦ γνώμῃ, ἐπελέγετο, οἵ τε προεστῶτες τοῦ ταμιείου
τότε, εἰ καὶ σπανίως χρηστοὶ ἐνεπεπτώκεσαν, τόν τε κίνδυ-
νον προὖπτον ἔχοντες καὶ τὴν ἐκείνου φιλοχρηματίαν εἰδό-
3 τες, ἄκοντες ὅμως τοὺς λοιποὺς ἐμιμοῦντο. ὁ τοίνυν κατὰ
τὴν Λιβύην ἐπίτροπος τοῖς τε ἄλλοις πᾶσι βιαίως προσεφέ-
ρετο, καὶ νεανίσκους τινὰς τῶν παρ' ἐκείνοις εὖ γεγονότων
καὶ πλουσίων καταδίκαις περιβαλὼν εἰσπράττειν τὰ χρήματα
εὐθέως ἐπειρᾶτο, πατρῴων τε καὶ προγονικῶν οὐσιῶν αὐ-
τοὺς ἀφαιρεῖσθαι. ἐφ' οἷς ἀλγήσαντες οἱ νεανίσκοι τὰ μὲν
χρήματα αὐτῷ ἀποδώσειν ὑπέσχοντο, τριῶν ἡμερῶν αἰτήσαν-
τες ἀνάθεσιν· συνωμοσίαν δὲ ποιησάμενοι, πάντας τε οὓς
ᾔδεσαν ἢ πεπονθότας τι δεινὸν ἢ παθεῖν δεδοικότας ἀνα-
πείσαντες, κελεύουσι νύκτωρ κατελθεῖν τοὺς ἐκ τῶν ἀγρῶν
4 νεανίσκους, ξύλα τε καὶ πελέκεις ἐπιφέρεσθαι. οἳ δὲ πει-
σθέντες κελεύουσι τοῖς δεσπόταις πρὸ τῆς ἕω συνῆλθον ἐς
τὴν πόλιν, κρύπτοντες ὑπὸ ταῖς ἐσθῆσιν ἃ ἔφερον αὐτο-
σχεδίου πολέμου ὅπλα. μέγα δέ τι πλῆθος ἠθροίσθη· φύσει
γὰρ πολυάνθρωπος οὖσα ἡ Λιβύη πολλοὺς εἶχε τοὺς τὴν
5 γῆν γεωργοῦντας. ἅμα δὲ τῷ παραδραμεῖν τὸ περίορθρον
προελθόντες οἱ νεανίσκοι τὸ μὲν πλῆθος τῶν οἰκετῶν κελεύ-
ουσιν αὐτοῖς ἕπεσθαι ὡς ὄντας μέρος τοῦ λοιποῦ ὄχλου,
προστάξαντας τότε ἀποκαλύπτειν ἃ ἐπεφέροντο ὅπλα καὶ γεν-
ναίως ἀνθεστάναι, εἴ τινες ἢ στρατιωτῶν ἢ δημοτῶν αὐ-
6 τοῖς ἐπίοιεν ἔκδικοι τοῦ γενησομένου ἔργου· αὐτοὶ δὲ λαβόν-
τες ἐγχειρίδια ὑποκόλπια προσίασι τῷ ἐπιτρόπῳ ὡς δὴ περὶ
τῆς ἀποδόσεως τῶν χρημάτων διαλεξόμενοι, προσπεσόντες τε
αἰφνιδίως οὐ προσδοκῶντα παίσαντες φονεύουσι. τῶν δὲ

4. ταμείου i ‖ 5. ἐμπεπτώκεσαν libri ‖ 8. πᾶσι om. i ‖ 10. καταδίκειν B, καταδίκην V ‖ εἰσπράττων coni. Bekk[1] ‖ 12. 13. τὰ χρήματα δώσειν — 14. ἀνάθεσιν hab. Suid. v. ἀνάθεσις ‖ 14. ἀνάθεσιν] ἄνεσιν a ‖ 16. κατελθεῖν iIo., ἐπελθεῖν O ‖ 17. νεανίσκους] οἰκέτας Gedike, fort. recte quamquam illud iam legit Io. ‖ 18. συνελθόντες O ‖ εἰς libri ‖ 19. ἐφέροντο l, fort. pro ἐπεφέροντο ‖ 22. δὲ] δὴ gl ‖ περιόρθριον iIo. ‖ 23. ποελθ. Reisk, προσελθ. libri ‖ 24. ὡς] οὓς a ‖ ὄντος μέρους A ‖ 25. ἐπεφέροντο*, ἐφέροντο Ogl, ἔφερον a, vulgo ‖ 27. ἔκδικοι] ἔκδικη l ‖ 29. διαλ. καὶ προσπ. τὲ A ‖ τε om. l ‖ 30. δὲ om. V

περὶ αὐτὸν στρατιωτῶν γυμνωσάντων τὰ ξίφη τῷ τε φόνῳ ἐπεξελθεῖν θελόντων, οἱ ἐκ τῶν ἀγρῶν κατεληλυθότες προβαλόμενοι τά τε ξύλα καὶ τοὺς πελέκεις, ὑπερμαχόμενοι τῶν δεσποτῶν, τοὺς ἀνθεστῶτας ῥᾳδίως ἐτρέψαντο. οὕτω 5 δὴ προχωρήσαντος τοῦ ἔργου, οἱ νεανίσκοι ἅπαξ ἐν ἀπογνώσει γενόμενοι μόνην ᾔδεσαν ἑαυτοῖς σωτηρίαν ὑπάρχουσαν, εἰ τὰ τολμηθέντα αὐτοῖς αὐξήσαιεν ἔργοις μείζοσι καὶ κοινωνὸν τοῦ κινδύνου τὸν ἡγούμενον τοῦ ἔθνους παραλάβοιεν, πᾶν τε τὸ ἔθνος ἀναπείσαιεν ἐς ἀπόστασιν· ὅπερ ᾔδεσαν πάλαι μὲν εὔχεσθαι μίσει Μαξιμίνου, φόβῳ δὲ κωλύεσθαι. σὺν παντὶ τοίνυν τῷ πλήθει ἤδη μεσαζούσης ἡμέρας ἐπίασιν 2 ἐπὶ τὴν τοῦ ἀνθυπατεύοντος οἰκίαν. Γορδιανὸς δὲ ἦν ὄνομα, κλήρῳ μὲν τὴν ἀνθυπατείαν λαχών, πρεσβύτης δὲ ἐς ἔτος ἤδη περί που ὀγδοηκοστὸν ἐληλακώς, πολλῶν δὲ πρότερον ἄρξας ἐθνῶν ἔν τε πράξεσι μεγίσταις ἐξετασθείς. ὅθεν αὐτόν τε ἡδέως ὑποδέξεσθαι τὴν ἀρχὴν ᾤοντο ὥσπερ κορυφαῖον τέλος τῶν προγενομένων πράξεων, τήν τε σύγκλητον καὶ τὸν Ῥωμαίων δῆμον ἀσμένως δέξεσθαι ἄνδρα εὖ γεγονότα καὶ ἐκ πολλῶν ἡγεμονιῶν ὥσπερ κατ' ἀκολουθίαν ἐπὶ τοῦτο ἐλθόντα. συνέβαινε δὲ ἐκείνης τῆς ἡμέρας, ἧς ταῦτα 3 ἐπράττετο, οἴκοι τὸν Γορδιανὸν διατρίβειν ἡσυχάζοντα, δεδωκότα τοῖς καμάτοις ἀνάπαυλαν ἀργίαν τε ταῖς πράξεσιν. οἱ δὲ νεανίσκοι ξιφήρεις σὺν παντὶ τῷ πλήθει, βιασάμενοι τοὺς ταῖς αὐλείοις ἐφεστῶτας, εἰσπηδήσαντες καταλαμβάνουσιν αὐτὸν ἐπί τινος σκιμποδίου ἀναπαυόμενον, περιστάντες δὲ χλαμύδι πορφυρᾷ περιβάλλουσι σεβασμίαις τε τιμαῖς προσαγορεύουσιν. ὃ δὲ τῷ παραδόξῳ τοῦ πράγματος ἐκπλαγείς, 4 ἐνέδραν καὶ συσκευὴν ἐξ ἐπιβουλῆς καθ' ἑαυτοῦ νομίζων

1. αὐτῶν BVa ‖ τῷ τε] τό τε BV ‖ 2. 3. προβαλόμενοι Bekk, προβαλλόμενοι (προσβ. l) libri ‖ 3. πελέκυς A ‖ 4. οὕτως BVgl ‖ 5. 6. ἐπιγνώσει BV ‖ 6. ὑπάρχουσαν om. l ‖ 9. τε om. BV ‖ ἀναπείσειεν V ‖ 9. 13. εἰς libri ‖ 10. εὔχεσθαι ⟨πάντας⟩ vertit P ‖ 11. τοίνυν] μὲν l ‖ μεσούσης l. *nocte intempesta* P ‖ 12. δὲ Io., μὲν Oi, vulgo ‖ 13. ἐς] ἦν A ‖ 14. πολλῶν δὲ] π. μὲν l ‖ 15. 16. αὐτόν τε] τὲ αὐτὸν A ‖ 16. ὑποδέξεσθαι et 18. δέξεσθαι Steph, -ασθαι libri ‖ 19. ἡγεμόνων BV ‖ κατ'] κατὰ A ‖ 22. ἀργείαν A ‖ 24. αὐλείοις coni. Steph, αὐλίαις Oi. αὐλείαις Wolf ‖ εἰσπηδήσαντες om. A ‖ 25. σκίμποδος A ‖ 26. δὲ om. l ‖ χλαμύδα πορφυρᾶν A ‖ σεβασμίαις] imo σεβασμίοις ‖ 26. 27. προσαγορεύουσιν] imo πάσαις γεραίρουσιν vel sim. ‖ 28. καθ' ἑαυτὸν BV

ῥίψας ἀπὸ τοῦ σκίμποδος ἐς γῆν ἑαυτὸν ἐδεῖτο φείδεσθαι
γέροντος μηδὲν αὐτοὺς ἀδικήσαντος, σῴζειν δὲ τὴν πίστιν
καὶ τὴν εὔνοιαν τῷ βασιλεύοντι. ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν ξιφήρεις
ἐνέκειντο, ἐκεῖνος δὲ ὑπὸ δέους καὶ ἀγνοίας οὐκ ᾔδει τὸ πε-
πραγμένον οὐδὲ τὸ τῆς παρούσης τύχης αἴτιον, εἷς τῶν νεα-
νίσκων, ὃς ἦν αὐτῶν γένει καὶ δυνάμει λόγων προύχων, τοὺς
λοιποὺς κατασιγάσας [ἡσυχάζειν τε προστάξας], ἔχων πρό-
5 κωπον τὴν δεξιὰν ἔλεξε πρὸς αὐτὸν τοιάδε. "δύο κινδύνων
προκειμένων, τοῦ μὲν παρόντος τοῦ δὲ μέλλοντος, καὶ τοῦ
μὲν ἤδη προδήλου τοῦ δὲ ἐν ἀμφιβόλῳ τύχῃ, ἑλέσθαι σε δεῖ
σήμερον σῴζεσθαι μεθ' ἡμῶν καὶ πιστεῦσαι σεαυτὸν ἐλπίδι
κρείττονι, ᾗ πάντες πεπιστεύκαμεν, ἢ τεθνάναι ἤδη πρὸς
ἡμῶν. εἰ μὲν οὖν τα παρόντα ἕλοιο, πολλὰ τὰ ἐφόδια ἐς
ἀγαθὰς ἐλπίδας, τό τε Μαξιμίνου παρὰ πᾶσι μῖσος, πόθος
τε τυραννίδος ὠμῆς ἀπαλλαγῆς, καὶ ἐν ταῖς προγενομέναις
πράξεσιν εὐδοκίμησις, ἔν τε συγκλήτῳ καὶ τῷ Ῥωμαίων δήμῳ
6 γνῶσις οὐκ ἄσημος καὶ τιμὴ ἔνδοξος ἀεί. ἀντειπόντι δέ σοι
καὶ μὴ συμπνεύσαντι ἡμῖν τήμερον τέλος ἐπικείσεται· ἀπο-
λούμεθα δὲ καὶ αὐτοί, εἰ δέοι, προαπολέσαντες ⟨σέ⟩. ἔργον
γὰρ ἡμῖν τετόλμηται μείζονος ἀπογνώσεως δεόμενον· κεῖται
γὰρ ὁ τῆς τυραννίδος ὑπηρέτης, καὶ δίκας ὠμότητος παρέσχε
φονευθεὶς ὑφ' ἡμῶν. ἐφ' οἷς ἢν μὲν ἡμῖν συνάρῃ καὶ κοι-
νωνὸς τῶν κινδύνων γένῃ, αὐτός τε τῆς ἐν βασιλείᾳ τιμῆς
ἀπολαύσεις, τό τε ἡμῖν προκείμενον ἔργον ἐπαινεθήσεται καὶ
οὐ κολασθήσεται."
7 τοιαῦτά τινα λέγοντος τοῦ νεανίσκου οὐκ ἀνασχόμενον

---

1. 13. εἱς libri ‖ 1. ἑαυτὸν εἰς γῆν A ‖ ἑαυτὸν Aa, αὑτὸν Vg, αὐτὸν Bl ‖ 2. 3. τὴν εὔνοιαν καὶ τὴν πίστιν A ‖ 4. δὲ] τε Agl ‖ δέους ἀπεμάχετο, οὐ γὰρ ᾔδει vel sim.?* ‖ 6. αὐτῶν] αὐτῷ V ‖ λόγων om. l ‖ 7. ἡσυχάζειν τε (τε om. l) προστάξας del. Nauck Mél. Gr.-R. II p. 228 ‖ 7. 8. πρόκωπον] πρόκοπον BVi, πρόσκωπον coni. Budaeus. pro ἔχων πρ. A: ἐκτείνας ‖ 10. ἀμφιβολίᾳ τύχης A ‖ ἑλέσθαι BVag, ἐλεύσεσθαι l, γενέσθαι A ‖ σε om. O ‖ 11. ⟨τὸν ἕτερον⟩ σώζ. aut ⟨ἢ⟩ σώζ. coni. Steph ‖ πίστευσον A ‖ 12. πάντες] πάνυ l ‖ πρὸς] πρὸ V ‖ 14. τὸ δὲ μαξ. A ‖ παρὰ] περὶ a ‖ πόθος Reisk, πάθος libri ‖ 15. ἀπαλλαγῆς*, ἀπαλλαγήσῃ A, ἀπαλλάξεις BVi, ἀπαλλάξεως Bekk ‖ προσγεν. BV ‖ 16. εὐδοκίμησις Sylb, εὐδοκιμήσεις libri ‖ 17. γνώσῃ O ‖ τιμὴ Steph, τιμῆς libri ‖ 18. τήμερον] σήμερον Wolf. potius vs. 11. τήμερον pro σήμ. rescribendum ‖ 19. προσαπολ. O ‖ σέ cum P add. Stroth ‖ 21. παρέσχε] ὑπέσχε ceteris in locis ‖ 22. ἡμῖν] ἡμῶν i ‖ 23. γένῃ om. gl ‖ 24. ἀπολαύσῃς BV ‖ 24. 25. καὶ ἀκολουθήσεται BV

τὸ λοιπὸν πλῆθος, συνδραμόντων ἤδη καὶ πάντων τῶν κατὰ
τὴν πόλιν ἐπειδὴ διεφοίτησεν ἡ φήμη, Σεβαστὸν Γορδιανὸν
ἀναγορεύει. παραιτούμενος δὲ καὶ γῆρας προϊσχόμενος ἐκεῖ-
νος, ἄλλως δὲ φιλόδοξος ὤν, οὐδὲ ἀηδῶς ὑπέστη, ἑλόμενος
μᾶλλον τὸν μέλλοντα κίνδυνον ἢ τὸν παρόντα, ἔν τε γήρᾳ
ἐσχάτῳ οὐ πάνυ τι δεινὸν νομίζων, εἰ δέοι, ἐν βασιλικαῖς
τιμαῖς καὶ τελευτῆσαι. πᾶν δὴ τὸ Λιβύων ἔθνος εὐθέως 8
ἐδεδόνητο, καὶ τὰς μὲν τοῦ Μαξιμίνου τιμὰς καθῄρουν, εἰ-
κόσι δὲ καὶ ἀνδριᾶσι Γορδιανοῦ τὰς πόλεις ἐκόσμουν, τῷ τε
κυρίῳ αὐτοῦ ὀνόματι προσθέντες Ἀφρικανὸν ἐκάλεσαν ἀφ'
ἑαυτῶν· οὕτω γὰρ Λίβυες ⟨οἱ⟩ ὑπὸ μεσημβρίαν τῇ Ῥωμαίων
φωνῇ καλοῦνται.

ὁ δὲ Γορδιανὸς ἐνδιατρίψας τῇ Θύστρῳ, ἔνθα ταῦτα 6
ἐπράχθη, ἡμερῶν τινῶν, ἤδη φέρων βασιλέως ὄνομα καὶ
σχῆμα, ἀπάρας [τε] τῆς Θύστρου ἐς τὴν Καρχηδόνα ἠπείχθη,
ἣν ᾔδει μεγίστην τε οὖσαν καὶ πολυάνθρωπον, ἵν' ὥσπερ ἐν
Ῥώμῃ πάντα πράττοι· ἡ γὰρ πόλις ἐκείνη καὶ δυνάμει χρη-
μάτων καὶ πλήθει τῶν κατοικούντων καὶ μεγέθει μόνης Ῥώ-
μης ἀπολείπεται, φιλονεικοῦσα πρὸς τὴν ἐν Αἰγύπτῳ Ἀλεξάν-
δρου πόλιν περὶ δευτερείων. εἵπετο δὲ αὐτῷ πᾶσα ἡ βασιλικὴ 2
πομπή, τῶν μὲν στρατιωτῶν, οἵτινες ἦσαν ἐκεῖ, καὶ τῶν κατὰ
τὴν πόλιν ἐπιμηκεστέρων νεανίσκων ἐν σχήματι τῶν κατὰ
τὴν Ῥώμην δορυφόρων προϊόντων· αἵ τε ῥάβδοι ἐδαφνηφό-
ρουν, ὅπερ ἐστὶ σύμβολον ἐς τὸ διαγνῶναι τὰς βασιλικὰς
ἀπὸ τῶν ἰδιωτικῶν· τὸ δὲ πῦρ προεπόμπευεν, ὡς ὄψιν καὶ
τύχην ἔχειν πρὸς ὀλίγον, ὥσπερ ἐν εἰκόνι, τῆς Ῥώμης τῶν
Καρχηδονίων τὴν πόλιν.

ὅ τε Γορδιανὸς γράμματά τε πάμπλειστα ἐκπέμπει πρὸς 3
ἕκαστον τῶν κατὰ τὴν Ῥώμην πρωτεύειν δοκούντων, τοῖς τε
τῆς συγκλήτου δοκιμωτάτοις ἐπιστέλλει, ὧν ἦσαν αὐτῷ πλεῖ-
στοι φίλοι τε καὶ συγγενεῖς. ἐποίησε δὲ καὶ δημόσια γράμ-

1. 2. *συνδραμόντες ἤδη πάντες ἐπειδὴ διεφοίτησε κατὰ τὴν πόλιν ἡ* O ‖ 1. *καὶ* ag, om. l ‖ 4. *οὐδὲ*] *οὐκ*?* ‖ 5. *γήραι* Bekk², male cf. Nauck p. 228 sq. ‖ 6. *τι*] *τοι* A, om. V ‖ 11. *γὰρ*] *δὲ* l ‖ *οἱ* add. Bekk ‖ 15. *τε* delevi cum Langio ‖ *εἰς* libri ‖ 16. 17. *ὥσπερ ἐν Ῥώμῃ* corrupta puto. exspectabam *ὡς ἐπισημότατα* vel sim. ‖ 17. *πράττοι* BVg, *πράττει* l, *πράττῃ* Aa, vulgo ‖ *γὰρ* O, *γοῦν* i ‖ 21. *οἵτινες* aP, *εἵτινες* Ogl ‖ 23. *τὴν* om. i ‖ *προϊόντων δορυφ.* i ‖ 24. *εἰς* a ‖ 26. *ὥσπερ ἐν εἰκόνι* susp. Lange ‖ 26. 27. *τὴν καρχ. πόλιν* i ‖ 31. *τε* om. al ‖ *δημοσίᾳ* g

ματα πρός τε τὸν Ῥωμαίων δῆμον καὶ τὴν σύγκλητον, δι'
ὧν τήν τε Λιβύων ἐδήλου ἐς ἑαυτὸν σύμπνοιαν, τῆς τε Μα-
ξιμίνου ὠμότητος κατηγόρει σφοδρότατα εἰδὼς μισουμένην,
4 αὐτός τε πᾶσαν πρᾳότητα ὑπισχνεῖτο, συκοφάντας τε πάντας
φυγαδεύων καὶ παλινδικίαν διδοὺς τοῖς ἀδίκως κατακριθεῖσι
τούς τε φυγάδας ἐς τὰς πατρίδας ἐπανάγων· τοῖς δὲ στρατιώ-
ταις ὑπέσχετο ἐπίδοσιν χρημάτων ὅσην οὐδεὶς πρότερον, τῷ
τε δήμῳ νομὰς ἐπήγγειλε. προυνοήσατο δὲ τοῦ πρότερον
ἀναιρεθῆναι τὸν κατὰ τὴν Ῥώμην τῶν στρατοπέδων προ-
εστῶτα· Βιταλιανὸς δὲ ἦν ὄνομα αὐτῷ. τοῦτον ᾔδει τραχύ-
τατα καὶ ὠμότατα πράττοντα, φίλτατόν τε ὄντα καὶ καθω-
5 σιωμένον τῷ Μαξιμίνῳ. ὑποπτεύων οὖν μὴ τοῖς πραττομένοις
γενναίως ἀντιστῇ καὶ τῷ ἐκείνου φόβῳ μηδεὶς αὐτῷ συν-
άρηται, πέμπει τὸν ταμίαν τοῦ ἔθνους, νεανίσκον φύσει εὔ-
τολμον καὶ τὸ σῶμα οὐκ ἀγεννῆ καὶ τὴν ἡλικίαν ἀκμάζοντα,
πρόθυμόν τε ἐς τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ κίνδυνον, παραδοὺς αὐτῷ
ἑκατοντάρχας καὶ στρατιώτας τινάς, οἷς ἔδωκε κατασεσημα-
σμένα γράμματα ἐν πτυκτοῖς πίναξι, δι' ὧν τὰ ἀπόρρητα καὶ
6 κρυπτὰ ἀγγέλματα τοῖς βασιλεῦσιν ἐπιστέλλεται. κελεύει δὲ
αὐτοῖς πρὸ τῆς ἕω ἐς τὴν Ῥώμην κατελθοῦσιν ἐπιστῆναι ἔτι
δικάζοντι καὶ ἀνακεχωρηκότι τῷ Βιταλιανῷ ἐν τῷ τοῦ δικα-
στηρίου οἰκίσκῳ, ἔνθα μόνος τὰ ἀπόρρητα καὶ κρυπτὰ δο-
κοῦντα ὑπὲρ σωτηρίας τοῦ βασιλέως ἠρεύνα τε καὶ ἐξήταζε,
δηλῶσαί τε ὅτι φέρουσι γράμματα παρὰ Μαξιμίνου ἀπόρρητα,
ἐπὶ τοῦτό τε παρ' αὐτοῦ πεμφθῆναι ὑπὲρ ἀσφαλείας τοῦ
7 βασιλέως· προσποιήσασθαι δὲ βούλεσθαι καὶ διαλεχθῆναι

2. *λιβύην* A ‖ *ἐδ. πᾶσαν εἰς* A ‖ 2. 6. 20. *εἰς* libri ‖ 5. *παλινδικίαν*] *ψῆφον δικαίαν* A ‖ *ἀδ. καταδικασθεῖσι* A ‖ 6. *τούς τε* A, *τοὺς δὲ* BVi ‖ 6. 7. *τοὺς δὲ στρατιώτας* libri praeter A ‖ 7. *χρημάτων ἐπίδοσιν* A ‖ 8. *τοῦ*] *τὸ* A ‖ 10. *ᾔδει*] *ἤδη* i ‖ *τοῦτον ⟨γὰρ⟩ ᾔδει ⟨ἔργα⟩ τραχ.* Reisk ‖ 11. *ὄντα* om. O ‖ 13. *τῷ* g in ras. ‖ 16. *ἐς*] *εἰς* BV ‖ *αὐτοῦ* O, *ἑαυτοῦ* i, vulgo ‖ 17. *οἷς*] *cui* P ‖ 18. *πτυκτοῖς* g et Sylb, *πυκτοῖς* BVal et g² in mg., *πηκτοῖς* A ‖ 20. *πρὸ*] *πρὸς* BV ‖ *ἐς τὴν Ῥώμην* om. A ‖ 21. *δικάζοντι*] *ἰδιάζοντι* coni. Stroth, recte opinor ‖ 23. *ἐξέταζε* BV ‖ 24. *παρὰ**, *πρὸς* libri ‖ *μαξιμίνου* scripsi ex glP coll. Iul. Cap. Gord. tr. cap. 10, 6, *πρὸς μαξιμῖνον* Oa, vulgo ‖ 25. *παρ' αὐτοῦ* O, *παρά του* a, *παρὰ τοῦ* gl. malim *ὑπ' αὐτοῦ* ‖ *παραπεμφθῆναι* O ‖ 25. 26. *ὑπὲρ ἀ. τ. βασ.* (*ὑπὲρ σωτηρίας τ. β. καὶ ἀσφ.* A) cum P post *ἰδιαίτερον* (p. 181, 1) posuerim ‖ 26. *προσποιήσασθαι* om. P bene. ita *δὲ*, quod om. l, post *βούλεσθαι* ponendum erit

αὐτῷ ἰδιαίτερον ἀπαγγεῖλαί τε τὰ ἐντεταλμένα· διασχολου-
μένῳ δὲ ἐκείνῳ περὶ τὴν τῶν σφραγίδων ἐπίγνωσιν προσ-
ποιουμένους ὡς δὴ ἐροῦντάς τι, οἷς εἶχον ὑποκολπιδίοις ξί-
φεσι φονεῦσαι. ἅπερ πάντα προυχώρησεν ὡς ἐκέλευσεν. ἔτι
γὰρ νυκτὸς οὔσης, ὥσπερ ἐκεῖνος εἰώθει πρὸ ἡμέρας προ-
ϊέναι, ἐπέστησαν αὐτῷ ἰδιάζοντι, μηδὲ πολλοῦ πλήθους παρ-
όντος· οἳ μὲν γὰρ οὐδὲ προεληλύθεσαν, οἱ δὲ προσαγορεύ- 8
σαντες πρὸ ἡμέρας ἀνεκεχωρήκεσαν. ἡσυχίας τε οὖν οὔσης
ὀλίγων τε πρὸ τοῦ οἰκίσκου, δηλώσαντες αὐτῷ τὰ προειρη-
μένα ῥᾳδίως εἰσεδέχθησαν· ἐπιδόντες δὲ τὰ γράμματα, ἐκεί-
νου ταῖς σφραγῖσι τὰς ὄψεις ἐπιβάλλοντος προβαλόντες τὰ
ξιφίδια καὶ παίσαντες φονεύουσιν, ἔχοντές τε αὐτὰ πρόκωπα
προπηδῶσιν. οἱ δὲ παρόντες ἐκπλαγέντες ἀνεχώρησαν, οἰό- 9
μενοι Μαξιμίνου τὴν κέλευσιν εἶναι· καὶ γὰρ ἐποίει τοῦτο
πολλάκις καὶ περὶ τοὺς δοκοῦντας εἶναι φιλτάτους. κατ-
ελθόντες δὲ διὰ μέσης τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ προτιθέασι τὰ πρὸς
τὸν δῆμον τοῦ Γορδιανοῦ γράμματα, τοῖς τε ὑπάτοις καὶ
τοῖς λοιποῖς τὰ ἐπεσταλμένα διδόασι· διασκεδάννυταί τε ὑπ'
αὐτῶν φήμη ὡς ἄρα καὶ Μαξιμῖνος εἴη ἀνῃρημένος. ὡς δὲ 7
διεφοίτησε ταῦτα, εὐθέως πᾶς ὁ δῆμος ὥσπερ ἐνθουσιῶν
διέθει πανταχοῦ· καὶ πάντες μὲν γὰρ ὄχλοι κοῦφοι πρὸς τὰ
καινοτομούμενα, ὁ δὲ Ῥωμαίων δῆμος ἐν πλήθει μεγίστῳ καὶ
ποικίλῳ συγκλύδων τε ἀνθρώπων πολὺ καὶ ῥᾴδιον ἔχει τὸ
τῆς γνώμης εὐκίνητον. ἀνδριάντες οὖν καὶ εἰκόνες τιμαί τε 2
πᾶσαι τοῦ Μαξιμίνου κατεσπῶντο, καὶ τὸ κρυπτὸν πρότερον
διὰ φόβον μῖσος ἀδεὲς καὶ αὐτεξούσιον γενόμενον ἀκωλύτως
ἐξεχεῖτο. ἥ τε σύγκλητος συνελθοῦσα, πρὶν τὸ ἀκριβὲς εἰδέ-
ναι περὶ τοῦ Μαξιμίνου, ἐκ τῆς παρούσης τύχης τὰ μέλλοντα
πιστεύσαντες τὸν Γορδιανὸν ἅμα τῷ υἱῷ Σεβαστοὺς ἀνα-

---

1. 2. ἀσχολουμένῳ coni. Bekk² ‖ 2. περὶ ag, πρὸς Ol ‖ 2. 3. προσποιουμένους] παρισταμένους vel sim.?* προσπ. — τι om. P ‖ 3. τι] τε B ‖ 3. 4. ὑποκολπιδίοις ξίφεσι] ὑποκολπίοις ξιφιδίοις?* ‖ 4. ὅπερ l ‖ 5. ὥσπερ — 5. 6. προϊέναι deleverim ‖ 5. ἐκείνοις i ‖ 6. ὑπέστησαν a ‖ μηδὲ] μηδέπω Reisk ‖ 7. 8. προσαγορεύοντες O ‖ 8. ἀνακεχ. libri ‖ τε οὖν O, οὖν i ‖ 9. ὀλίγον O ‖ 11. ταῖς σφραγῖσι om. l ‖ προσβαλόντες a, προβαλλόντες (sic) BV ‖ 12. ξιφείδια g ‖ πρόκοπα i ‖ 16. δὲ διὰ] γὰρ l ‖ 18. τὰ ἐπεσταλμένα om. BV. διδόασι τὰ ἐπεσταλμένα διασκεδαννύντες φήμην τινὰ ὡς ἄρα A ‖ 21. γὰρ om. l ‖ 23. τε] γέ Reisk ‖ 24. εὐαίνητον BV ‖ 24. 25. τιμαί τε πᾶσαι om. l ‖ 29. τῷ γορδιανῷ BV ‖ σεβαστὸν l

3 γορεύουσι, τὰς δὲ τοῦ Μαξιμίνου τιμὰς ἀνατρέπουσι. συκοφάνται τε οὖν καὶ οἱ γενόμενοι τινῶν κατήγοροι ἢ ἔφευγον ἢ ὑπὸ τῶν ἀδικηθέντων ἀνῃροῦντο, ἐπίτροποί τε καὶ δικασταὶ οἱ τῆς ἐκείνου ὠμότητος ὑπηρέται συρέντες ὑπὸ τοῦ ὄχλου ἐς τοὺς ὀχετοὺς ἐρριπτοῦντο. φόνος τε οὐκ ὀλίγος ἐγένετο καὶ μηδὲν ἀδικησάντων ἀνθρώπων· δανειστὰς γὰρ ἑαυτῶν ἢ καὶ ἀντιδίκους ἐν πράγμασιν ἀγοραίοις, καὶ εἴ τις πρός τινα βραχεῖαν αἰτίαν εἶχε μίσους, ἐπαναβαίνοντες ταῖς οἰκήσεσιν ἀπροσδοκήτως, ἐπηρεάζοντες ὡς συκοφάντας ἐσύ-
4 λησάν τε καὶ ἐφόνευσαν. ἐν προσχήματι ἐλευθερίας ἀδείας τε εἰρηνικῆς ἔργα πολέμου ἐμφυλίου ἐγένετο, ὡς καὶ τὸν τῆς πόλεως ἐπάρχοντα μετὰ πράξεις πολλὰς ὑπατικάς (Σαβῖνος δὲ ἦν ὄνομα αὐτῷ) βουλόμενον κωλῦσαι τὰ γιγνόμενα, ξύλῳ παισθέντα κατὰ τοῦ κρανίου τελευτῆσαι.

καὶ ὁ μὲν δῆμος ἐν τούτοις ἦν, ἡ δὲ σύγκλητος ἅπαξ ἀναρριφθέντος κινδύνου φόβῳ τοῦ Μαξιμίνου πάντα ἔπραττεν
5 ἐς τὸ ἀποστῆσαι αὐτοῦ τὰ ἔθνη. πρεσβεῖαι τοίνυν πανταχοῦ πρὸς πάντας ἡγουμένους ἐξεπέμφθησαν, ἐπιλεχθέντων ἀνδρῶν ἔκ τε τῆς συγκλήτου αὐτῆς καὶ τοῦ ἱππικοῦ τάγματος οὐκ ἀδοκίμων, γράμματά τε πρὸς πάντας τὴν Ῥωμαίων καὶ τῆς συγκλήτου γνώμην δηλοῦντα, προτρέποντά τε τοὺς ⟨μὲν⟩ ἡγουμένους συναίρεσθαι τῇ κοινῇ πατρίδι καὶ συνεδρίῳ βουλεύουσι, τὰ δ' ἔθνη πείθεσθαι Ῥωμαίοις, ὧν δημόσιον ἄνωθεν τὸ κράτος ἐστίν, αὐτά τε φίλα καὶ ὑπήκοα ἐκ προγόνων.
6 οἱ πλεῖστοι μὲν οὖν προσήκαντο τὴν πρεσβείαν, καὶ τὰ ἔθνη ἀποστήσαντες ῥᾳδίως μίσει τῆς Μαξιμίνου τυραννίδος, τούς τε ἐκεῖ[σε] πράττοντας, εἰ τὰ Μαξιμίνου φρονοῖεν, ἀποκτείναντες προσέθεντο Ῥωμαίοις. ὀλίγοι δέ τινες ἢ διεχρήσαντο

---

1. τοῦ om. BV ‖ 3. ἀδικημάτων l ‖ 4. συρρέντες BVa ‖ 5. 17. εἰς libri ‖ 7. ἑαυτοὺς V ‖ 8. μίσους εἶχεν BV ‖ ἐπαναβαίνοντες] ἐπιβαίνοντες malim cum Langio ‖ ταῖς A, τε BVi ‖ 9. οἰκήσεν A ‖ 9. 10. ἐσύλλησάν τε BV ‖ 10. ⟨καὶ⟩ ἐν vel ἐν προσχ. ⟨οὖν⟩ coni. Steph, ἔν ⟨τε⟩ Bekk[2] ‖ 11. ἐγένετο] ἐγίνετο editiones multae ‖ 12. μετὰ π. π. ὑπ. non vertit P ‖ 13. γιγνόμενα Va, γιγνώμενα B, γινόμ. AglIo. ‖ 14. πταισθέντα l ‖ 17. malim πανταχοῖ ‖ 21. δηλοῦντα om. O ‖ μὲν add. Bekk[2] ‖ 22. 23. βουλεύουσιν B. βουλῇ coni. Steph, δουλεύουσι Bekk[2]. latet aliud ‖ 23. δ' i, δὲ O, τ' Reisk ‖ 24. αὐτά τε] ὄντα γε?* sed vel sic verba αὐτά — προγόνων delenda videntur ‖ 27. ἐκεῖσε libri* ‖ πράττοντας] προστατοῦντας Markland ‖ φρονεῖεν A

τοὺς ἐλθόντας πρέσβεις ἢ μετὰ φρουρᾶς πρὸς ἐκεῖνον παρ-
έπεμψαν· οὓς συλλαμβάνων ὠμῶς ἐκόλαζεν.
τὰ μὲν κατὰ τὴν Ῥωμαίων πόλιν τε καὶ γνώμην τοιαῦτα
ἦν· ὡς δ' ἀπηγγέλη τῷ Μαξιμίνῳ τὰ πεπραγμένα, σκυθρω- 8
πός τε ἦν καὶ ἐν μεγάλαις φροντίσι, προσεποιεῖτο δὲ αὐτῶν
καταφρονεῖν. τῆς μὲν οὖν πρώτης καὶ δευτέρας ἡμέρας ἔν-
δον ἔμεινεν ἡσυχάζων καὶ τοῖς φίλοις περὶ τοῦ πρακτέου
κοινούμενος. τὸ δὲ στρατόπεδον πᾶν τὸ σὺν αὐτῷ οἵ τ' ἐπ- 2
έκεινα πάντες ἄνθρωποι ἔγνωσαν μὲν τὰ διαγγελθέντα, καὶ
διοίδαινον πᾶσιν αἱ ψυχαὶ τηλικούτων ἔργων εὐτόλμῳ καινο-
τομίᾳ· οὐδέ τις πρός τινα ἔλεγέ τι οὔτ' εἰδέναι τι προσεποι-
εῖτο. τοσοῦτος γὰρ ἦν ὁ Μαξιμίνου φόβος, ὡς μηδὲν αὐτὸν
λανθάνειν, παραφυλάττεσθαι δὲ πάντων οὐ μόνον τὰ διὰ
φωνῆς καὶ γλώττης προφερόμενα, ἀλλὰ καὶ τὰ δι' ὄψεως
νεύματα. ὁ μέντοι Μαξιμῖνος συγκαλέσας πάντα τὸν στρα- 3
τὸν ἐς τὸ πρὸ τῆς πόλεως πεδίον, προελθών τε τῆς τρίτης
ἡμέρας ἀνελθών τε ἐπὶ τὸ βῆμα, ἐπιφερόμενος τὸ βιβλίον
ὅπερ ἦσαν αὐτῷ συντάξαντές τινες τῶν φίλων, ἐξ ἀναγνώ-
σεως ἔλεξε τοιάδε. "ἄπιστα μὲν οἶδα καὶ παράδοξα λέξων 4
πρὸς ὑμᾶς, ὡς δὲ ἐγὼ οἴομαι, οὐ θαύματος ἀλλὰ χλεύης καὶ
γέλωτος ἄξια. ὅπλα ἐφ' ὑμᾶς καὶ τὴν ὑμετέραν ἀνδρείαν
οὐ Γερμανοὶ αἴρονται, οὓς πολλάκις ἐνικήσαμεν, οὐ Σαυρο-
μάται οἱ περὶ εἰρήνης ἑκάστοτε ἱκετεύοντες· Πέρσαι τε οἱ
πάλαι Μεσοποταμίαν κατατρέχοντες νῦν ἡσυχάζουσιν, ἀγα-
πητῶς ἔχοντες τὰ ἑαυτῶν, δόξης τε τῆς ὑμετέρας ἐν τοῖς
ὅπλοις ἀρετῆς τε, πείρᾳ τῶν ἐμῶν πράξεων, ἃς ἔγνωσαν ὅτε
τῶν ἐπὶ ταῖς ὄχθαις στρατοπέδων ἡγούμην, ἀνεχούσης αὐτούς.

---

3. *καὶ τὰ μὲν* Io., bene ‖ *τὰ μὲν οὖν κατὰ* A ‖ *τὴν* om. V ‖ 4. *ἀπηγγέλθη* V ‖ 5. *δὲ* P, *τε* Oi ‖ 8. *τ'* A, *τε* BVi, vulgo ‖ 10. *εὐτόλμων* libri, corr. Steph ‖ 11. *οὐδέ τις* BVi, *οὐδὲν δέ τις* A. ⟨*πλὴν*⟩ *οὔτε τίς* coni. Reisk, *οὔτε δέ τις* Bekk ‖ *ἔλεγέ τι*] *ἔλεγεν* A ‖ alterum *τι* om. l ‖ 12. *ὁ* om. O ‖ 13. *παραφυλάττειν τε* vertit P ‖ 14. *καὶ γλώττης* susp. Lange ‖ *προφ.* l, *προσφ.* Oa. in g *σ* eras. ‖ *καὶ διὰ ὄψεως* l ‖ 15. *μέν τι* A ‖ 16. *εἰς* libri ‖ *προσελθών* libri praeter A ‖ 18. *αὐτῷ ἦσαν* a ‖ 21. *ὅπλα*] *εἵπλα* A ‖ *ἡμᾶς* aP ‖ *ἡμετέραν* BV ‖ 22. *οὐ* iP, *οἱ* O ‖ *αἴρονται* O, *αἱροῦνται* i ‖ *οὐ*] *εἰ* A ‖ 22. 23. *σαυρομμάται* BV ‖ 26. *πείρᾳ*] *πεῖραν* l. *ἀρετῆς καὶ τῶν ἐμῶν πράξεων, ἃς πείρᾳ ἔγν.* Reisk. *τε* post *ἀρετῆς* seclusit Bekk, quod ita probo ut verba *δόξης* — *ἀρετῆς* post *ἡγούμην* collocentur ‖ 27. *αὐτοὺς* Basileensis secunda, *αὐτῆς* libri

5 ἀλλὰ γὰρ (μή τι ἄρα καὶ καταγέλαστον εἰπεῖν) Καρχηδόνιοι
μεμήνασι, καὶ πρεσβύτην ἄθλιον, ἐν ἐσχάτῳ γήρᾳ παραφρο-
νοῦντα, πείσαντες ἢ βιασάμενοι ὥσπερ ἐν πομπαῖς παίζουσι
βασιλείαν, τίνι θαρροῦντες στρατῷ, παρ' οἷς ἐς τὴν τοῦ ἡγου-
μένου ὑπηρεσίαν ἀρκοῦσι ῥαβδοῦχοι; ποῖα φέροντες ὅπλα,
παρ' οἷς οὐδὲν πλὴν δορατίων, οἷς πρὸς θηρία μονομαχοῦσι;
τὰ πολεμικὰ αὐτοῖς γυμνάσια χοροὶ καὶ σκώμματα καὶ ῥυθ-
6 μοί. μηδέ τινα ὑμῶν ἐκπληττέτω τὰ κατὰ Ῥώμην ἀγγελ-
θέντα. Βιταλιανὸς μὲν ἀνηρέθη δόλῳ καὶ ἀπάτῃ ληφθείς,
τοῦ δὲ Ῥωμαίων δήμου τὸ κοῦφον καὶ εὐμετάβολον οὐκ
ἀγνοεῖτε καὶ μέχρι βοῆς θρασύ· εἰ δύο ἢ τρεῖς ὁπλίτας ἴδοιεν
μόνον, ὑπ' ἀλλήλων ὠθούμενοί τε καὶ πατούμενοι, φεύγων
7 ἕκαστος τὸν ἴδιον κίνδυνον τοῦ κοινοῦ ἀμελῶς ἔχει. εἰ δὲ
καὶ τὰ τῆς συγκλήτου τις ὑμῖν διήγγειλε, μὴ θαυμάζετε εἰ
τὸ μὲν ἡμέτερον σῶφρον τραχὺ αὐτοῖς δοκεῖ, τὸ δ' ὁμότρο-
πον ἐν ἀκολάστῳ βίῳ ἐκείνου προτιμᾶται, καὶ τὰ μὲν ἀν-
δρεῖα καὶ σεμνὰ τῶν ἔργων φοβερὰ προσαγορεύουσι, τὰ δ'
ἀνειμένα καὶ ἐκβεβακχευμένα ὡς ἥμερα δι' ἡδονῆς ἔχουσι·
διόπερ πρὸς τὴν ἐμὴν ἀρχὴν οὖσαν ἐπιστρεφῆ καὶ κόσμιον
ἀλλοτρίως διάκεινται, ἥσθησαν δὲ τῷ Γορδιανοῦ ὀνόματι,
8 οὗ τὸν διαβεβλημένον βίον οὐκ ἀγνοεῖτε. πρὸς τούτους καὶ
τοὺς τοιούτους ἡμῖν ὁ πόλεμος, εἴ τις οὕτως αὐτὸν καλεῖν
βούλοιτο. ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι ὡς οἱ πλεῖστοι καὶ σχεδὸν
πάντες, εἰ μόνον Ἰταλίας ἐπιβαίημεν, ἱκετηρίους θαλλοὺς καὶ
τέκνα προτείναντες ὑποστρώσουσιν αὐτοὺς τοῖς ἡμετέροις πο-
σίν, οἱ δὲ λοιποὶ διὰ δειλίαν καὶ φαυλότητα φεύξονται, ὡς
ὑπάρξαι ἐμοί τε ὑμῖν [καὶ] τὰ ἐκείνων πάντα δοῦναι, ὑμῖν
τε ἀδεῶς λαβοῦσι καρποῦσθαι."

---

1. ⟨ἢ⟩ εἰπεῖν?* ‖ 2. πρεσβυτῶν B ‖ 4. παρ'] καὶ παρ' a ‖ εἰς libri ‖ 6. πλὴν Sylb, πλέον Oi ‖ οἷς i, οἳ O ‖ πρὸς τὰ θ. l ‖ 7. τὰ] καὶ τὰ P et Reisk ‖ 10. οὐκ i, εἶναι οὐκ O ‖ 11. εἰ ⟨δὲ⟩ δύο coni. Steph ‖ 12. μόνον] μονονοὺ A ‖ ὑπ' — πατούμενοι fort. spuria ‖ 13. ἔχειν a ‖ 14. ἡμῖν i ‖ 16. ἐκείνου post τὸ δ' (15.) collocabat Steph. ego ἐκείνου corruptum puto, cum haec in iuniorem Gordianum dicta sint ‖ καὶ τὰ] τὰ l ‖ 19. ἐπιστρέφει V ‖ 20. δὲ] γὰρ l ‖ Γορδιανοῦ] eadem ac vs. 16. corruptela latet ‖ 22. τοὺς τοιούτους V, τοιούτους ABag, τοιοῦτος l ‖ ὑμῖν P ‖ 24. 25. ἱκετηρίους .. προτείναντες ὑποστρώσουσιν Sylb, ἱκετηρίας .. προτείναντας (προσεκτείναντας A) υποστρώσειν libri ‖ 25. αὐτοῖς A ‖ 27. τε Sylb, τε καὶ libri. μὲν coni. Gedike ‖ καὶ BV, om. Ai ‖ 28. τε] δὲ Gedike

τοιαῦτά τινα εἰπών, βλάσφημά τε πολλὰ ἐς τὴν Ῥώμην 9
καὶ τὴν σύγκλητον δι' ὧν παρεφθέγγετο ἀπορρίψας, ταῖς τε
διὰ χειρὸς ἀπειλαῖς καὶ τραχέσι προσώπου νεύμασιν ὡς πρὸς
παρόντας ὀργισθείς, ἐπαγγέλλει τὴν ἐπ' Ἰταλίαν ἔξοδον. δια-
νείμας τε αὐτοῖς πάμπλειστα χρήματα, μιᾶς ἡμέρας διαλιπών,
τῆς ὁδοῦ εἴχετο, πολύ τι πλῆθος ἐπαγόμενος στρατοῦ, τήν
τε ὑπὸ Ῥωμαίοις δύναμιν. εἵπετο δὲ αὐτῷ καὶ Γερμανῶν 10
οὐκ εὐκαταφρόνητος ἀριθμός, οὓς τοῖς ὅπλοις ἐκεχείρωτο ἢ
πείσας ἐς φιλίαν καὶ συμμαχίαν ἐπῆκτο, μηχαναί τε καὶ πολε-
μικὰ ὄργανα, καὶ ὅσα πρὸς τοὺς βαρβάρους ἰὼν ἐπεφέρετο.
αὐτὸς μὲν σχολαιτέραν τὴν ὁδοιπορίαν ἐποιεῖτο διὰ τὴν τῶν
ὀχημάτων καὶ ἐπιτηδείων πανταχόθεν συγκομιδήν· αἰφνιδίου 11
γὰρ γενομένης τῆς ἐπ' Ἰταλίαν ὁδοῦ, οὐκ ἐκ προνοίας, ὥσπερ
εἰώθει, ἀλλ' ἐξ αὐτοσχεδίου καὶ ἐπειγούσης ὑπηρεσίας τὰ χρει-
ώδη τῷ στρατῷ ἠθροίζετο. ἔδοξεν οὖν αὐτῷ προπέμψαι τὰς
τῶν Παιόνων φάλαγγας· ἐκείνοις γὰρ μάλιστα ἐπίστευεν,
οἵπερ αὐτὸν καὶ πρῶτοι ἀνεῖπον βασιλέα ἐθελονταί τε ὑπὲρ
αὐτοῦ κινδυνεύσειν ὑπισχνοῦντο. ἐκέλευσεν οὖν αὐτοῖς φθάσαι
τὴν λοιπὴν δύναμιν καὶ τὰ ἐν Ἰταλίᾳ χωρία προκαταλαβεῖν.
καὶ οἱ μὲν περὶ τὸν Μαξιμῖνον ὡδοιπόρουν, ἐν δὲ τῇ 9
Καρχηδόνι οὐχ ὡς ἠλπίκεσαν τὰ πράγματα προυχώρει. Καπε-
λιανὸς γὰρ ἦν τις ὄνομα, τῶν ἀπὸ συγκλήτου, ἡγεῖτο δὲ
Μαυρουσίων τῶν ὑπὸ Ῥωμαίοις, Νομάδων δὲ καλουμένων.
τὸ δ' ἔθνος στρατοπέδοις ἐπέφρακτο διὰ τὸ περικείμενον
πλῆθος Μαυρουσίων τῶν βαρβάρων, ὡς ἂν ἐπέχοι αὐτῶν τὰς
ἐξ ἐπιδρομῆς ἁρπαγάς. εἶχεν οὖν ὑφ' ἑαυτῷ δύναμιν οὐκ 2
εὐκαταφρόνητον στρατιωτικήν. πρὸς δὴ τὸν Καπελιανὸν τοῦ-

1. εἱς libri ‖ 4. παρόντα l ‖ ἐπὶ O ‖ 5. τε om. l ‖ μίαν ἡμέραν coni. Irmisch, bene ‖ διαλείπων BV ‖ 6. 7. τήν τε (ita i, τὴν O) ὑπὸ Ῥ. δύν. deleverim. *atque universas adducens Romanas copias* P. τὴν δὴ πᾶσαν ὑ. Ῥ. δ. coni. Lange ‖ 8. οὓς]· οἷς (sic) B ‖ κεχείρωτο libri ‖ 9. προσῆκτο, in mg. m. 1: γρ. ἐπῆκτο, A ‖ 10. ἰὼν Steph, ὧν Oag, ὧν l. οὖν coni. Sylb post μὲν (vs. 11) collocandum ‖ 11. ⟨καὶ⟩ αὐτὸς coni. Steph ‖ μὲν] *ceterum* P: μέντοι (Steph) ‖ ποιεῖτο V ‖ 12. καὶ om. V ‖ 13. ἐπὶ O ‖ 16. ἐκείνων l ‖ 18. κινδυνεύειν libri* ‖ οὖν i, om. BV. ἐκέλευσέ τε αὐτοῖς A ‖ αὐτοὺς l ‖ 20. τὸν om. a ‖ 21. ἐχώρει V ‖ 21. 22. καπελιανὸς OIo., καπελλιανὸς a g P, vulgo. et sic deinceps. καπετολιανὸς h. l. l, et m. 1 in mg. g ‖ 22. γάρ τις ἦν A ‖ 24. δ' gl, δὲ Oa, vulgo ‖ πέφρακτο libri ‖ 25. ἐπέχη A ‖ 26. ἑαυτοῦ V, ἑαυτὸν A, ῷ sup. ὸν a m. 1, ut vid. ‖ 27. δὴ] δὲ BV

τον ὁ Γορδιανὸς ἀπεχθῶς διέκειτο ἄνωθεν ἔκ τινος ἀγοραίου
διαφορᾶς. τότε τοίνυν ἐν τῷ τῆς βασιλείας γενόμενος ὀνό-
ματι διάδοχόν τε αὐτῷ ἔπεμψε καὶ τοῦ ἔθνους ἐξελθεῖν ἐκέ-
3 λευσεν. ὃ δὲ πρός τε ταῦτα ἀγανακτήσας, τῷ τε Μαξιμίνῳ
καθωσιωμένος, ὑφ' οὗ καὶ τὴν ἡγεμονίαν ἐπεπίστευτο, πάντα
τὸν στρατὸν ἀθροίσας ἀναπείσας τε Μαξιμίνῳ τηρεῖν τὴν
πίστιν καὶ τὸν ὅρκον, κατῆλθεν ἐπὶ τὴν Καρχηδόνα, δύναμιν
ἄγων μεγίστην τε καὶ γενναίων ἀνδρῶν ἡλικίαις ἀκμάζουσαν,
καὶ παντοδαπῇ ὅπλων παρασκευῇ ἐξηρτυμένην, ἐμπειρίᾳ τε
πολεμικῇ καὶ τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους μάχης συνηθείᾳ ἑτοί-
μην προς μάχας.
4 ὡς δὲ ἀπηγγέλη τῷ Γορδιανῷ ὁ στρατὸς προσιὼν τῇ
πόλει, αὐτός τε ἐν ἐσχάτῳ δέει ἦν, οἵ τε Καρχηδόνιοι ταρα-
χθέντες, οἰόμενοι ἐν πλήθει ὄχλου, οὐκ ἐν εὐταξίᾳ στρατοῦ
τὸ εὔελπι τῆς νίκης εἶναι, πανδημεὶ πάντες ἐξίασιν ὡς δὴ
τῷ Καπελιανῷ ἀντιταξόμενοι. Γορδιανὸς μὲν οὖν ὁ πρε-
σβύτης, ὥς τινές φασιν, ἅμα τῷ τῆς Καρχηδόνος ἐπιβῆναι
ἐν ἀπογνώσει γενόμενος, ἐννοῶν τὴν δύναμιν Μαξιμίνου,
οὐδὲν δὲ ὁρῶν ἐν Λιβύῃ ἀξιόμαχον [ἰσόρροπον], ἀνήρτησεν
5 ἑαυτὸν βρόχῳ· κρυπτομένης δὲ αὐτοῦ τῆς τελευτῆς τὸν υἱὸν
αὐτοῦ στρατηγήσοντα δὴ τοῦ πλήθους εἵλοντο. γενομένης
δὲ συμβολῆς οἱ μὲν Καρχηδόνιοι ὄχλῳ πλείους ἦσαν, ἄτακτοι
δὲ καὶ πολεμικῶν ἔργων ἀπαίδευτοι, ἅτε ἐν εἰρήνῃ βαθείᾳ
τεθραμμένοι ἑορταῖς τε καὶ τρυφαῖς σχολάζοντες ἀεί, γυμνοί
6 τε ὅπλων καὶ ὀργάνων πολεμικῶν. ἕκαστος δὲ ἐπεφέρετο
οἴκοθεν ἢ ξιφίδιον ἢ πέλεκυν δοράτιά τε ἐκ κυνηγεσίων·

1. ὁ O, καὶ ὁ i. καὶ ante ἄνωθεν collocabat Sylb ‖ διέκειτο Sylb, προσέκειτο libri ‖ 2. 3. ὀνόματι γενόμενος A ‖ 3. αὐτὸν a ‖ 4. πρός τε i, πρὸς O ‖ 5. καθωσιωμένος Steph, καθοσιούμενος Oi et Suid. s. v. ‖ ἐπεπίστευτο*, ἐπίστευτο BV, πεπίστευτο Ai, vulgo ‖ 6. ἀθροίσας iIo. et Suid., συναθροίσας O ‖ μαξίμω A ‖ 6. 7. τὴν πίστιν τηρεῖν fuit in A, corr. m. 1 ‖ 8. γενναίων a, γενναίαν Ogl ‖ 9. ἐξηρτημένην BV ‖ 10. τῆς V, τῇ Bi, om. A ‖ 10. 11. ἑτοίμην ex corr. vetere, ἑτοίμη libri. exspectabam tamen pro ἑτ. πρ. μάχ.: ἀνανταγώνιστον vel tale quid ‖ 13. 14. ταραχθέντες] ἐταράχθησαν?* ‖ 14. οἰόμενοί τε Io. an οἰόμενοι δὲ?* ‖ 17. τῷ ⟨τὸν Καπελιανὸν⟩ τῆς?* ‖ τῆς Καρχηδονίας Reisk, praeter rem ‖ 18. τοῦ μαξ. V ‖ Μαξιμίνου] Καπελλιανοῦ coni. Lange, male ‖ 19. ἰσόρροπον om. Io. ‖ 21. δὴ τοῦ πλήθους mihi dubia. τὸ πλῆθος vertit P. an οἱ τοῦ πλήθους πρωτεύοντες vel sim.?* ‖ 25. δὲ] imo γάρ. *nam* P ‖ 26. ξιφείδιον Bgl ‖ τε τὰ ἐκ A

βύρσας τε τὰς ἐμπεσούσας περιτεμόντες καὶ ξύλα καταπρίσαν-
τες ἐς τὰ παρατυχόντα σχήματα, ὡς ἕκαστος ἐδύνατο, πρό-
βλημα τοῦ σώματος ἐποιεῖτο. οἱ δὲ Νομάδες ἀκοντισταί τε
εὔστοχοι καὶ ἱππεῖς ἄριστοι, ὡς καὶ χαλινῶν ἄνευ ῥάβδῳ
μόνῃ τὸν δρόμον τῶν ἵππων κυβερνᾶν. ῥᾷστα οὖν ἐτρέ- 7
ψαντο τῶν Καρχηδονίων τὸ πλῆθος, οἵπερ οὐχ ὑπομείναντες
αὐτῶν τὴν ἐμβολήν, πάντα ῥίψαντες ἔφυγον· ὠθούμενοι δὲ
ὑπ' ἀλλήλων καὶ πατούμενοι, πλείους ὑπὸ τοῦ οἰκείου πλή-
θους ἐφθάρησαν ἢ πρὸς τῶν πολεμίων. ἔνθα καὶ ὁ τοῦ
Γορδιανοῦ υἱὸς ἀπώλετο οἵ τε περὶ αὐτὸν πάντες, ὡς διὰ
πλῆθος πτωμάτων μήτε νεκρῶν ἀναίρεσιν πρὸς ταφὴν γενέ-
σθαι δυνηθῆναι μήτε τὸ τοῦ νέου Γορδιανοῦ σῶμα εὑρε-
θῆναι. οἱ μὲν γὰρ φεύγοντες, ὅσοι τε ἦσαν εἰσρυέντες ἐς 8
τὴν Καρχηδόνα ὅσοι τε λαθεῖν ἐδυνήθησαν, σκεδασθέντες
ἐς πᾶσαν την πόλιν, οὖσαν μεγίστην τε καὶ πολυάνθρωπον,
ὀλίγοι ἐκ πολλῶν ἐσώθησαν· τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος περὶ ταῖς
πύλαις στενοχωρούμενον, παρεισδῦναι σπουδάζοντος ἑκάστου,
βαλλόμενόν τε ὑπὸ τῶν ἀκοντιστῶν καὶ τιτρωσκόμενον ὑπὸ
τῶν ὁπλιτῶν διεφθείρετο. πολλὴ δὲ οἰμωγὴ κατὰ τὴν πόλιν 9
γυναικῶν τε καὶ παίδων, ὧν ἐν ὄψει οἱ φίλτατοι ἀπώλλυντο.
ἕτεροι δέ φασιν, ὡς δὴ ταῦτα οἴκοι μεμενηκότι διὰ γῆρας
τῷ πρεσβύτῃ Γορδιανῷ ἀπηγγέλη ὅ τε Καπελιανὸς εἰσελαύ-
νων ἐς τὴν Καρχηδόνα ἐδηλώθη, ἐν ἀπογνώσει δὴ πάντων
γενόμενος, εἰσελθὼν μόνος ἐς τὸν οἰκίσκον ὡς δὴ καθευδή-
σων, ἐξαρτήσας ἧς ἐπεφέρετο ζώνης τὸν τράχηλον ἐν βρόχῳ,
τοῦ βίου ἀνεπαύσατο. τοιούτῳ μὲν δὴ τέλει ὁ Γορδιανὸς 10
ἐχρήσατο, βιώσας τὰ πρῶτα εὐδαιμόνως, ἐν εἰκόνι τε βασι-
λείας τελευτήσας.

ὁ δὲ Καπελιανὸς ἐς Καρχηδόνα εἰσελθὼν πάντας τε

1. βύρσας Wolf, βαρέας libri ‖ 1. 2. καταπρήσαντες A ‖ 2. 13. 15. 23. 24. 29. εἰς libri ‖ 5. τὸν δρ. τ. ἵ.] τὸν ἵππον A, τῶν ἵ. τ. δρ. l ‖ 7. ἔφευγον AIo. ‖ 8. 9. πλήθους] πάθους A ‖ 12. τὸ om. a ‖ 13. τε ⟨πρῶτοι⟩ ἦσαν Reisk ‖ 14. ἠδυνήθησαν libri* ‖ 15. τε om. l ‖ πολυάνθρωπον*, πολλήν libri ‖ 16. ἐκ] δ' ἐκ A ‖ 19. ὁπλιτῶν i, πολιτῶν BV, πελταστῶν A ‖ 19. 20. πόλιν ⟨ἦν⟩ coni. Wolf p. XXII, bene. παίδων ἐγίνετο Io. ‖ 20. παίδων Io., παιδίων Oi, vulgo ‖ ἀπώλλυντο coni. Steph, ἀπώλλοντο A, ἀπώλοντο BVi, vulgo ‖ 21. 22. μεμεν. τῷ γορδ. διὰ γῆρας ἀπ. A ‖ 22. τε καὶ πελιανὸς BV ‖ 23. δὴ A, δὲ BVi, vulgo ‖ 25. τὸν om. V ‖ ἐν βρόχῳ susp. Lange, recte opinor ‖ 26. ὁ γορδ. aIo., γορδ. Ogl ‖ 27. τὰ πρῶτα] τὰ πάντα?*

τοὺς πρωτεύοντας ἀπέκτεινεν, εἴ τινες καὶ ἐσώθησαν ἐκ τῆς
μάχης, ἐφείδετό τε οὔτε ἱερῶν συλήσεως οὔτε χρημάτων ἰδιω-
11 τικῶν τε καὶ δημοσίων ἁρπαγῆς. ἐπιών τε τὰς λοιπὰς πό-
λεις, ὅσαι τὰς Μαξιμίνου τιμὰς καθῃρήκεσαν, τοὺς μὲν ἐξέ-
χοντας ἐφόνευε, τοὺς δὲ δημότας ἐφυγάδευεν, ἀγρούς τε
καὶ κώμας ἐμπιπράναι λεηλατεῖν τε τοῖς στρατιώταις ἐπέ-
τρεπε, προσποιούμενος μὲν τιμωρίαν εἰσπράττειν ἐφ' οἷς ἐς
Μαξιμῖνον ἡμαρτήκεσαν, λανθανόντως δὲ εὔνοιαν ἑαυτῷ
παρὰ τῶν στρατιωτῶν μνώμενος, ἵν' εἴ τι πταίσειε τὰ Μαξι-
μίνου πράγματα, αὐτὸς ἔχων δύναμιν εὐνοοῦσαν τῆς ἀρχῆς
ἀντιποιήσαιτο. τὰ μὲν δὴ κατὰ τὴν Λιβύην ἐν τούτοις ἦν.
10 ὡς δὲ ἐς τὴν Ῥώμην ἐδηλώθη ἡ τοῦ πρεσβύτου τελευτή,
ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ ἀφασίᾳ ὅ τε δῆμος ἦν ἥ τε σύγκλητος
μάλιστα, [Γορδιανοῦ] τετελευτηκότος ἐς ὃν ἠλπίκεσαν· ᾔδε-
σαν γὰρ . . . αὐτὸν οὔτε φεισόμενόν τινος· ὃς γὰρ καὶ φύσει
ἀλλοτρίως καὶ ἀπεχθῶς πρὸς αὐτοὺς διέκειτο, τότε καὶ ἐπ'
εὐλόγοις αἰτίαις ὡς ὁμολογουμένοις ἐχθροῖς εἰκότως ὠργί-
2 ζετο. ἔδοξεν οὖν συνελθεῖν καὶ περὶ τῶν πρακτέων σκέψα-
σθαι, ἅπαξ τε ἀναρρίψαντας κίνδυνον πόλεμον ἄρασθαι,
προστησαμένους ἑαυτῶν χειροτονηθέντας βασιλέας, ἐς οὓς ἠθέ-
λησαν μερίσαι τὴν ἀρχήν, ὡς μὴ παρ' ἑνὶ οὖσα ἡ ἐξουσία
ἐς τυραννίδα πάλιν ἐξοκείλῃ. συνῆλθον οὖν οὐκ ἐς τὸ σύν-
ηθες συνέδριον ἀλλ' ἐς τὸν τοῦ Διὸς νεὼν ⟨τοῦ⟩ Καπετω-
3 λίου, ὃν σέβουσι Ῥωμαῖοι ἐν ἀκροπόλει. συγκλείσαντες οὖν
αὐτοὺς ἐν τῷ σηκῷ μόνους, ὥσπερ ὑπὸ μάρτυρι τῷ Διὶ καὶ
συνέδρῳ ἐπισκόπῳ τε τῶν πραττομένων, ἐπιλεξάμενοι τῶν
[ἐν] ἡλικίᾳ καὶ ἀξιώματι προυχόντων οὓς ἐδοκίμαζον κατὰ

3. τε καὶ O, καὶ i ‖ ἁρπαγῆς Ai, ἁρπαγησῶν B, ἁρπαγεισῶν V ‖ 4. ταῖς μαξ. τιμαῖς B ‖ 5. ἐφόνευσε a ‖ ἐφυγάδευσεν BVa ‖ 6. λεηλατεῖν τε om. P, τε om. l ‖ 7. 14. 22. (bis) εἰς libri ‖ 9. πταίσειε O, πταίσειεν i, vulgo ‖ 11. δὴ om. l ‖ 12. ἐς gIo., εἰς BVal. ἐν τῇ ῥώμῃ A ‖ ἐδ. γορδιανοῦ τοῦ πρεσβύτου ἡ τελ. A. *senis Gordiani* P ‖ 13. ὅ τε] ὁ A ‖ 14. Γορδιανοῦ om. P. cf. Wolf p. XXII sq. ‖ 14. 15. ἤδεσαν γὰρ τὸν μαξιμῖνον ἐχθρὸν αὐτοῖς ἄσπονδον ὄντα οὔτέ τινος φεισόμενον· ὡς A, sententia quidem iusta ‖ 15. ὃς Schottus, ὡς libri ‖ 16. διέκει (sic) BV ‖ διέκειτό τε καὶ ἐπ' ag ‖ τότε δὲ καὶ A ‖ 20. δύο χειρ. vertit P ‖ βασιλεῖς A ‖ εἰς οὓς A, οὓς ceteri, vulgo ‖ 21. παρ' ἑνὶ οὖσα ἡ (ἡ add. Bekk) ἐξουσία Stroth, πάλιν (πολλὴν A) ἰοῦσαν ἐξουσίαν libri ‖ 22. ἐξωκείλῃ O ‖ 23. τοῦ add. Bekk[2] ‖ 25. 26. καὶ συνέδρῳ deleverim ‖ 27. ἐν seclusi. τῶν ἐν ἀξιώματι καὶ ἡλικίᾳ A ‖ 27. p. 189, 1. κατὰ τὴν ψ. a

ψηφοφορίαν, ἐχόντων καὶ ἄλλων ψήφους, διακριθεισῶν τε
καὶ τοῦ πλείστου τῆς γνώμης Μάξιμόν τε καὶ Βαλβῖνον ἀνει-
πόντος αὐτοκράτορας ἐποίησαν. τούτων δ' ἦν ὁ μὲν Μάξιμος 4
ἔν τε πολλαῖς στρατοπέδων ἀρχαῖς γενόμενος, τῆς τε Ῥωμαίων
πόλεως ἔπαρχος καταστὰς ἀνεπιστρόφως τε ἄρξας, καὶ ἐν ὑπο-
λήψει παρὰ τοῖς ὄχλοις φρενῶν τε [καὶ] ἀγχινοίας καὶ βίου
σώφρονος, ὁ δὲ Βαλβῖνος γενόμενος μὲν εὐπατρίδης, ἐς δευ-
τέραν τε ὑπατείαν ἐληλακὼς ἐθνῶν τε ἡγησάμενος ἀμέμπτως,
τὸ δ' ἦθος ἁπλούστερος. τῆς οὖν χειροτονίας ἐκείνους ἀν- 5
ειπούσης, Σεβαστοί τε ἀνηγορεύθησαν, καὶ πάσαις ταῖς βασι-
λικαῖς τιμαῖς ἡ σύγκλητος διὰ δόγματος αὐτοὺς ἐκόσμησεν.

ὁ δὲ δῆμος τούτων ἐν τῷ Καπετωλίῳ πραττομένων, εἴτε
ὑποβαλόντων τινῶν Γορδιανοῦ φίλων καὶ οἰκείων εἴτε γνόν-
τες ὑπὸ φήμης, παρειστήκεσαν ταῖς πύλαις, φράξαντες πᾶσαν
τὴν ἐς τὸ Καπετώλιον ἄνοδον τῷ πλήθει τῶν ὄχλων, λίθους
τε καὶ ξύλα ἐπεφέροντο, ἀντιπράττοντες τοῖς ὑπὸ τῆς συγ-
κλήτου ἐψηφισμένοις, καὶ μάλιστα τὸν Μάξιμον παραιτού-
μενοι· ⟨ἦρξε γὰρ⟩ στερρότερον τῆς πόλεως, πολύ τε τὸ ἐπι- 6
στρεφὲς ἔσχε πρὸς τοὺς φαύλους καὶ κούφους τῶν ὄχλων.
ὅθεν δεδιότες ἀπηρέσκοντο αὐτῷ, ἐβόων τε καὶ ἠπείλουν
ἀποκτενεῖν αὐτούς· ἠξίουν γὰρ τοῦ Γορδιανοῦ γένους βασι-
λέα αἱρεθῆναι, τό τε τῆς αὐτοκρατορικῆς ὄνομα ἀρχῆς ἐκείνῳ
τῷ οἴκῳ καὶ ὀνόματι μεῖναι. ὁ δὲ Βαλβῖνος καὶ Μάξιμος 7
ἐκ τοῦ ἱππικοῦ τάγματος νεανίας τούς τε πάλαι στρατιώτας
οἳ ἐν Ῥώμῃ διέτριβον περιστήσαντες ἑαυτοῖς ξιφηφόρους προ-

---

1. ψηφορίαν g ‖ ἄλλων i, ἄλλους O ‖ 2. βαλβῖνον i, ἀλβῖνον O, constanter fere ‖ 2. 3. ἀνειπόντος Schottus, ἀνειπόντες libri. διακριθεισῶν τε τῶν γνωμῶν καὶ τοῦ πλείστου μέρους Μάξ. . . ἀνειπόντος tunc requirebat Sylb, alii alia, v. Irmisch ‖ 3. μὲν om. l ‖ 5. ἀνεπιστρόφως] ἐπιστρεφῶς coni. Steph. at cf. Thes. ed. Did. v. ἀνεπ. ‖ 6. καὶ omisi cum l ‖ 7. 15. εἰς libri ‖ 8. τε ante ὑπ. a, δὲ Ogl ‖ 9. ἁπαλώτερος coni. R. C. Martin, male ‖ ἐκείνους A et cod. Schotti, ἐκείνης BVi ‖ 13. τινῶν om. l ‖ 18. alii alia suppleverunt, v. Irmisch. ἦρξέ τε γὰρ Wolf ‖ στερρότερον — 19. ὄχλων om. P ‖ 20. δεδιότες om. P (*quapropter eo maxime offendebantur*). fort. scripsit εἰκότως ‖ 21. γὰρ] δὲ vel τε?* ‖ Γορδιανοῦ] possis Γορδιανείου ‖ 22. ἀρχῆς ὄνομα i ‖ 23. καὶ ὀνόματι] καὶ μόνω A. delenda videntur nisi forte pro ὄνομα ἀρχῆς scribendum σχῆμα ἀ. ‖ 24. νεανίας τούς τε πάλαι στρατιώτας Sylb, τοὺς νεανίας πάλαι στρατιώτας τε libri. τοὺς ν. πάντας στρ. τε coni. Steph. ὁ πάλαι στρατιώτης 'veteranus' est: cf. Vales. ad Amm. M. XV, 1, 2 et Ioseph. A. XVI, 11, 4 t. IV p. 58, 11 Bk. ‖ 25. ἑαυτοῖς O, αὐτοῖς i ‖ ξιφηφόροις B, ξιφήρεις V

ελθεῖν τοῦ Καπετωλίου ἐβιάζοντο, ὑπὸ δὲ πλήθους λίθων καὶ ξύλων ἐκωλύθησαν, ἔστε δὴ ὑποβαλόντος τινὸς αὐτοὶ τὸν δῆμον ἐσοφίσαντο. ἦν τι παιδίον νήπιον, τῆς Γορδιανοῦ
8 θυγατρὸς τέκνον, τῷ πάππῳ ὁμώνυμον. πέμψαντες τοίνυν τῶν σὺν αὐτοῖς τινὰς κελεύουσι τὸ παιδίον κομισθῆναι. οἳ δ' εὑρόντες αὐτὸ ἄθυρον οἴκοι, ἀράμενοι ἐπὶ τῶν ὤμων, διὰ μέσου τοῦ πλήθους, δεικνύντες τοῖς ὄχλοις Γορδιανοῦ τε ἔγγονον λέγοντες καὶ τῇ αὐτοῦ προσηγορίᾳ ἀποκαλοῦντες, ἀνάγουσιν ἐς τὸ Καπετώλιον εὐφημούμενον ὑπὸ τοῦ δήμου
9 καὶ φυλλοβολούμενον. τῆς τε συγκλήτου Καίσαρα αὐτὸ ἀποδειξάσης, ἐπειδὴ διὰ τὴν ἡλικίαν οὐχ οἷός τε ἦν προΐστασθαι τῶν πραγμάτων, τῆς τε ὀργῆς ὁ δῆμος ἐπαύσατο, ἠνέσχοντό τε προελθεῖν ἐς τὴν βασίλειον αὐλήν.

11 συνέβη δὲ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους παῖσμα ὀλέθριον τῇ Ῥωμαίων πόλει, ἀρχὴν καὶ πρόφασιν λαβὸν ἐξ εὐτόλμου θράσους δύο ἀνδρῶν τῶν ἀπὸ συγκλήτου. συνεληλύθεσαν μὲν γὰρ ἐς τὸ βουλευτήριον πάντες σκεψόμενοι περὶ τῶν
2 καθεστώτων, μαθόντες δ' οἱ στρατιῶται οὓς ἐν τῷ στρατοπέδῳ Μαξιμῖνος κατελελοίπει ἤδη [γὰρ] πρὸς ἄφεσιν τῆς στρατείας ὄντας καὶ δι' ἡλικίαν οἴκοι μεμενηκότας, ἦλθον μέχρι τῆς εἰσόδου τῆς συγκλήτου, βουλόμενοι τὸ πραττόμενον μαθεῖν, ὅπλων μὲν γυμνοί, ἐν λιταῖς δὲ ἐσθῆσι καὶ ἐφε-
3 στρίσιν, εἱστήκεσαν δὲ μετὰ τοῦ λοιποῦ δήμου. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πρὸ τῶν θυρῶν ἔμενον, δύο δέ τινες ἢ τρεῖς περιεργότερον ἐπακοῦσαι τῶν βουλευομένων θελήσαντες ἐς τὸ

---

1. τοῦ] τε τοῦ a ‖ 1. 2. ξύλων καὶ λίθων a ‖ 2. 3. ἔστε δὴ ὑποβάλλοντός τινος αὐτοὶ τὸν δῆμον ἐσοφίσαντο hab. lex. Vindob. p. 87, 5 N. εἴτε δὴ ὑποβάλλοντός τινος εἴτε καὶ αὐτοὶ ἐννοήσαντες τὸν A ex manifesta interpolatione quae ex εἴτε pro ἔστε posito nata est. δὴ om. V. ὑποβαλόντος Bekk, ὑποβάλλοντος (ὑποβάλλόν l) libri omnes ‖ 3. ἐσοφίσαντο] κατεσοφίσαντο Reisk ‖ νήπιον om. A ‖ 4. τέκνον] τέκνον νήπιον ἔτι A ‖ ὁμωνυμοῦν A ‖ 6. δ'] δὲ A ‖ 7. τε om. I ‖ 8. ἔγγονον Bekk², ἔκγ. libri ‖ αὐτοῦ Aa, αὐτῇ BVgl ‖ καλοῦντες A ‖ 9. ἐς g, εἰς Oal ‖ 11. διὰ om. A ‖ 13. προσελθεῖν O ‖ ⟨αὐτοὺς⟩ ἐς coni. Bekk.² *senes imperatores* P, bene ‖ 13. 17. εἰς libri ‖ 15. τῇ πόλει ῥωμαίων A ‖ λαβὸν Vag, λαβὼν l, λαβῶν AB ‖ 17. μὲν γὰρ A, γὰρ BVi, vulgo ‖ γὰρ πάντες εἰς τὸ β. πάντες A ‖ 18. δ'] δὲ A ‖ 19. ὁ μαξ. A ‖ καταλελοίπει libri ‖ γὰρ omisi cum Agl ‖ ἄφεσιν A, ἄφιξιν BVi ‖ 20. ὄντας et μεμενηκότας Bergler legit, ut videtur, -ες libri, vulgo ‖ 22. μὲν] δὲ l ‖ 23. ἑστήκεσαν libri ‖ 24. τινες om. i ‖ 25. ὑπακοῦσαι V ‖ βουλομένων i ‖ ἐς O, εἰς i

*συνέδριον εἰσῆλθον, ὡς τὸν ἱδρυμένον βωμὸν τῆς Νίκης
ὑπερβῆναι τούτους. τῆς δὲ συγκλήτου ἀνὴρ ἀπὸ ὑπατείας
μὲν νεωστί, Γαλλικανὸς ὄνομα, Καρχηδόνιος δὲ τὸ γένος, καὶ
ἕτερος στρατηγικὸς τὸ ἀξίωμα, Μαικήνας καλούμενος, οὐδέν
τι προσδοκῶντας τοὺς στρατιώτας, ἔχοντας δὲ τὰς χεῖρας
ὑποκαθειμένας ταῖς ἐφεστρίσι, παίουσι πληγαῖς κατακαρδίοις,
ξίφεσιν οἷς ἐπεφέροντο ὑποκολπίοις· πάντες γὰρ διὰ τὴν* 4
*οὖσαν στάσιν τε καὶ ταραχήν, οἱ μὲν φανερῶς οἱ δὲ καὶ
κρύβδην, ἐξιφηφόρουν, ἀμυντήρια δῆθεν φέροντες ἑαυτῶν
διὰ τοὺς αἰφνιδίως ἐπιβουλεύοντας ἐχθρούς. τότε δὴ οἱ
στρατιῶται πληγέντες καιρίως [ἀπροσδοκήτως προβαλεῖν οὐ
δυνηθέντες] πρὸ τοῦ βωμοῦ ἔκειντο. οἱ δὲ λοιποὶ στρατιῶ-* 5
*ται τοῦτο θεασάμενοι, ἐκπλαγέντες τῷ πάθει τῶν συστρατιω-
τῶν, φοβηθέντες τοῦ δήμου τὸ πλῆθος ἄνευ τε ὅπλων ὄντες
ἔφυγον. ὁ δὲ Γαλλικανὸς ἐκδραμὼν τῆς συγκλήτου ἐς τὸν
δῆμον μέσον, δεικνύς τε τὸ ξίφος καὶ τὴν χεῖρα ᾑμαγμένην,
διεκελεύετο διώκειν καὶ φονεύειν τοὺς ἐχθροὺς μὲν συγκλή-
του καὶ Ῥωμαίων φίλους δὲ καὶ συμμάχους Μαξιμίνου. ὁ* 6
*δὲ δῆμος ῥᾷστα πεισθεὶς τὸν μὲν Γαλλικανὸν εὐφήμει, τοὺς
δὲ στρατιώτας ὡς ἐδύναντο διώκοντες ἔβαλλον λίθοις. οἱ δὲ
φθάσαντες, ὀλίγων τινῶν καὶ τρωθέντων, ἐς τὸ στρατόπεδον
καταφυγόντες καὶ τὰς πύλας κλείσαντες, ὅπλα τε ἀναλαβόν-
τες, ἐφρούρουν τὸ τεῖχος τοῦ στρατοπέδου. ὁ δὲ Γαλλικανὸς
ἅπαξ τολμήσας ἔργον τηλικοῦτον, ἐμφύλιον πόλεμον καὶ ὄλε-
θρον μέγαν ἤγειρε τῇ πόλει. τάς τε γὰρ δημοσίας ἀποθήκας* 7
τῶν ὅπλων, εἴ τινες ἦσαν πρὸς πομπὴν μᾶλλον ἢ μάχην ἐπι-

---

1. *τὸν ⟨ἐν τῇ εἰσόδῳ⟩ ἱδρ.* Reisk ‖ 2. *ἀπὸ* AB, *ὑπὸ* Vi ‖ 3. *γαλλικιανὸς* A, constanter ‖ 4. *Maecenas* P, *μαικύνας* A, *μαικύννας* BV, *μαικίννας* i ‖ 6. *ὑποκαθημένας* V ‖ *κατακαρδίαις* a ‖ 7. *οἷς ἐπ. ὑποκ.* om. P ‖ 11. *καιρίως* deletis proximis ego, *καί πως* BVal, *καὶ πῶς* g, *καί πως καὶ* A qui praeterea *προσβαλεῖν. καιρίως καὶ ἀπρ. . . .* coni. Reisk, *οὐδὲν* pro *οὐ* Steph ‖ 13. *τῶ πλήθει τῶν συγκλητικῶν* A ‖ 14. *τοῦ*] *δὲ καὶ τοῦ* A ‖ *τε*] *τῶν* A ‖ 15. *ἔφευγον* A ‖ *εἰς* libri ‖ 16. *τε τοῖς ὄχλοις τὸ* A ‖ 19. *εὐφημεῖ* A ‖ 20. *ἐδύναντο* BVgl, *ἠδύναντο* A, *δυνατὸν ἦν* a ‖ *ἔβαλον* V ‖ 21. *ἐς* g, *εἰς* Oal ‖ 22. *πύλας ὡς ἐδύναντο κλείσαντες* Stephaniana, varia nimirum scriptura pro *ὡς δυνατὸν ἦν* (vs. 20) alienum in locum delata ‖ *τε* A, *δὲ* BVi, vulgo ‖ 23. *ἐφρούρουν τὸ στρατόπεδον. ὁ δὲ* A ‖ 24. *ἐμφύλιόν τε πόλ.* A ‖ 24. 25. *ὀλέθριον* (sic) BV ‖ 25. *διήγειρε* A ‖ 26. *εἴ τινες* BVi, *αἵ τινες* A. *in quibus pompae magis instrumenta quam belli asservabantur* P, bene. *εἴ τινα* et *ἐπιτήδεια* Reisk

τήδειοι, ἀναρρῆξαι τοὺς ὄχλους ἔπεισε, τό τε σῶμα ἕκαστον
φράττεσθαι ὡς οἷός τε ἦν· τά τε τῶν μονομάχων καταγώγια
ἀνοίξας ἐξήγαγε τοῖς οἰκείοις ὅπλοις ἕκαστον ἐξηρτυμένον.
ὅσα τε ἦν ⟨ἐν⟩ οἰκίαις ἢ ἐργαστηρίοις δόρατα ἢ ξίφη πελέ-
8 κεις τε, πάντα διηρπάζετο. ὅ τε δῆμος ἐνθουσιῶν πᾶν τὸ
ἐμπῖπτον ὕλης ἀξιομάχου ἐργαλεῖον ὅπλον ἐποιεῖτο. ἀθροι-
σθέντες οὖν ἐπῆλθον τῷ στρατοπέδῳ, καὶ ὡς πολιορκήσοντες
αὐτὸ δῆθεν προσέβαλλον ταῖς τε πύλαις καὶ τοῖς τείχεσιν.
οἱ δὲ στρατιῶται μετὰ πολλῆς ἐμπειρίας ὡπλισμένοι τε τὰς
ἐπάλξεις καὶ τὰς ἀσπίδας, τόξοις τε αὐτοὺς βάλλοντες καὶ
9 δόρασι μακροῖς ἀπείργοντες τοῦ τείχους ἀπεδίωκον. ὡς δὲ
καμὼν ὁ δῆμος οἵ τε μονομάχοι τιτρωσκόμενοι ἤδη καὶ ἑσπέ-
ρας προσιούσης ἀπελθεῖν ἠθέλησαν, θεασάμενοι αὐτοὺς οἱ
στρατιῶται ἀπεστραμμένους καὶ τὰ νῶτα δεδωκότας ἀπιόντας
τε ἀμελέστερον, οἰομένους μὴ τολμήσειν ἐπεξελθεῖν ὀλίγους
πλήθει τοσούτῳ, ἀνοίξαντες αἰφνιδίως τὰς πύλας ἐπέδραμον
τῷ δήμῳ, καὶ τούς τε μονομάχους ἀπέκτειναν, τοῦ τε δήμου
μέγα τι πλῆθος ἀπώλετο ὠθούμενον. οἳ δὲ τοσοῦτον διώ-
ξαντες ὅσον μὴ πολύ τι τοῦ στρατοπέδου ἀποστῆναι, πάλιν
ἐπανῆλθον ἐντός τε τοῦ τείχους ἔμενον.

12 ἐντεῦθεν μείζων ἡ ὀργὴ τοῦ τε δήμου καὶ τῆς συγκλήτου ἐγένετο. στρατηγοί τε οὖν κατελέγοντο ἔκ τε πάσης Ἰταλίας λογάδες, ἥ τε νεολαία πᾶσα ἠθροίζετο, ὅπλοις τε αὐτοσχεδίοις καὶ τοῖς προστυχοῦσιν ὡπλίζετο. τούτων δὴ τὸ μὲν πλεῖστον μέρος ὁ Μάξιμος σὺν αὐτῷ ἀπήγαγεν ὡς δὴ Μαξιμίνῳ πολεμήσων· οἱ δὲ λοιποὶ ἔμειναν, ὡς τὴν πόλιν φρου-

1. ἕκαστον A, ἕκαστος BVi ‖ 4. ἐν add. Steph ‖ οἰκείαις A ‖ 6. ὕλης ἀξιομ. ἐργ. om. P, ἀξιομάχου om. A. fort. ὕλης ἀξιομ. spuria ‖ 8. ταῖς τε*, τε ταῖς libri ‖ τοῖς] ταῖς B ‖ 10. καὶ τὰς ἀσπίδας] ταῖς ἀσπίσιν ἐσκέπαζον A. *milites utpote pugnandi peritissimi pinnis sese murorum clypeisque protegentes* P: ἐμπειρ. προβαλλόμενοι τάς τε ἐπαλξ. καὶ τὰς ἀσπίδας? ὡπλ. τε καὶ ἔχοντες τὰς ἐπάλξ. καὶ τὰς ἀσπ. aut ὡπλ. τε καὶ προβαλλόμενοι τὰς ἐπαλξ. aut sim. coni. Steph, lacunam post ὡπλισμένοι significavit Wolf. locus desperatus ‖ 11. ἐπεδίωκον V ‖ 12. ἤδη om. l ‖ 13. ἀπελθεῖν V, ἐπελθεῖν Ba, ἐπανελθεῖν Agl ‖ 14. ἀπεστραμμένους Basileensis secunda, ἐπεστρ. BVi, ἐστρ. A ‖ καὶ] τε καὶ A ‖ 16. τοσούτω πλήθει A ‖ 17. τούς τε] τοὺς A ‖ 18. ὠθούμενον om. A ‖ 21. μεῖζον Ba ‖ 22 καταλέγονται A ‖ τε om. P ‖ πάσης τῆς ἰτ. A. totum locum ita scripserim: στρατιῶταί τε οὖν κατελέγοντο ἐκ πάσης τῆς ἰτ. λογ. ‖ 23. νεολαία] ῥώμη A ‖ 24. ⟨καὶ⟩ τούτων δὴ coni. Steph ‖ 26. ὡς Bi, εἰς AV ‖ πόλιν ὅπως φρουροῖεν A

ροῖέν τε καὶ προασπίζοιεν αὐτῆς. ἑκάστοτε οὖν τῷ τείχει τοῦ 2
στρατοπέδου ἐγίγνοντο προσβολαί, ἔπραττον δὲ οὐδὲν προ-
μαχομένων ἄνωθεν τῶν στρατιωτῶν· οἳ δὲ βαλλόμενοι καὶ
τιτρωσκόμενοι κακῶς ἀπηλλάγησαν. ὁ δὲ Βαλβῖνος οἴκοι
μένων διάταγμά τε προθεὶς ἱκέτευε τὸν δῆμον ἐς διαλλαγὰς
χωρῆσαι, τοῖς τε στρατιώταις ὑπισχνεῖτο ἀμνηστίαν, ἄνεσίν 3
τε πάντων ἐδίδου ἁμαρτημάτων. ἀλλ' οὐδετέρους ἔπειθε,
τὸ δὲ δεινὸν ἑκάστοτε ηὔξετο, τοῦ μὲν τοσούτου δήμου ἀπ-
αξιοῦντος ὑπ' ὀλίγων καταφρονηθῆναι, τῶν δὲ στρατιωτῶν
ἀγανακτούντων ὅτι δὴ ταῦτα ὑπὸ Ῥωμαίων ὡς ὑπὸ βαρβά-
ρων πάσχουσι.

τὸ δὴ τελευταῖον, ἐπειδὴ τειχομαχοῦντες οὐδὲν ἔπραττον
ἔδοξε τοῖς στρατηγοῖς ἐκκόψαι πάντας τοὺς εἰσρέοντας ἐς τὸ
στρατόπεδον ἀγωγοὺς ὕδατος, σπάνει τε ποτοῦ καὶ ἐνδείᾳ
ῥείθρων αὐτοὺς παραστήσασθαι. προσπεσόντες οὖν πᾶν τὸ 4
ὕδωρ τοῦ στρατοπέδου ἐς ἕτερα ῥεῖθρα μετωχέτευον, ἐκκόπτον-
τες καὶ φράττοντες τὰς ἐς τὸ στρατόπεδον εἰσόδους αὐτοῦ.
οἱ δὲ στρατιῶται ὁρῶντες τὸν κίνδυνον καὶ ἐν ἀπογνώσει
γενόμενοι, τὰς πύλας ἀνοίξαντες ἐπεξῆλθον· μάχης τε καρτε-
ρᾶς γενομένης καὶ φυγῆς τῶν δημοτῶν ἐπὶ πολὺ τῆς πόλεως
διώκοντες οἱ στρατιῶται προύβησαν. ἐπεὶ δὲ οἱ ὄχλοι ταῖς 5
συστάδην μάχαις ἡττώμενοι, ἀναπηδῶντες ἐς τὰ δωμάτια τῷ
τε κεράμῳ βάλλοντες αὐτοὺς καὶ λίθων βολαῖς τῶν τε ἄλλων
ὀστράκων ἐλυμαίνοντο, ἐπαναβῆναι μὲν αὐτοῖς δι' ἄγνοιαν
τῶν οἰκήσεων οὐκ ἐτόλμησαν οἱ στρατιῶται, κεκλεισμένων δὲ
τῶν οἰκιῶν καὶ τῶν ἐργαστηρίων ταῖς θύραις, καὶ εἴ τινες
ἦσαν ξύλων ἐξοχαί (πολλαὶ δὲ αὗται κατὰ τὴν πόλιν), πῦρ
προσετίθεσαν. ῥᾷστα δὲ διὰ πυκνότητα τῶν συνοικιῶν 6

---

2. ἐγίγνοντο] ἐγίνοντο Aag, ἐγένοντο BVl ‖ 2. 3. προμαχ.] ἀπομ.?* ‖ 5. τε A, τι BVi ‖ 5. 16. 17. 22. εἰς libri ‖ 6. 7. ἄφεσίν τε ἐδίδου πάντων A ‖ 8. ηὔξητο BV ‖ 10. ταῦτα] ταὐτὰ Stroth. *ea se a Romanis passos quae vix umquam a barbaris exspectassent* P. fort. ὥσπερ βάρβαροι ‖ 12. δὴ] δὲ?* ‖ 13. 14. τοὺς εἰς τὸ στρατ. ῥέοντας ἀγ. A ‖ 13. ἐς g, εἰς Oal ‖ 15. αὐτοὺς] αὐτούς τε BV ‖ παραστήσασθαι A, παραστήσαντες a, περιστήσαντες BVgl ‖ 17. φράττοντες A, εἰσφρ. BVi, vulgo ‖ 18. 19. καὶ ἐν ἀ. γεν. A, ἐν ἀ. δὲ γεν. BVi ‖ 19. 20. κρατερᾶς Al ‖ 20. 21. διώκοντες τῆς πόλεως A ‖ 21. προύβησαν Ai, προέβησαν BV ‖ 22. συστάδην V, συσταδὴν B, συσταδὸν Ai ‖ ἡττόμενοι gl ‖ δωμάτια V, δώματα ABi ‖ 24. ἐπιβῆναι A, bene ‖ 25. οἰκίσεων l ‖ 28. προσετέθησαν BV ‖ δὲ] τὲ A

ξυλείας τε πλῆθος ἐπάλληλον μέγιστον μέρος τῆς πόλεως τὸ
πῦρ ἐνεμήθη, ὡς πολλοὺς μὲν ἐκ πλουσίων ποιῆσαι πένητας,
ἀποβαλόντας θαυμαστὰ καὶ ἀμφιλαφῆ κτήματα, ἔν τε προσ-
7 όδοις πλουσίαις καὶ ἐν ποικίλῃ πολυτελείᾳ τίμια. πλῆθός τε
ἀνθρώπων συγκατεφλέχθη, φυγεῖν μὴ δυνηθέντων διὰ τὸ
τὰς ἐξόδους ὑπὸ τοῦ πυρὸς προκατειλῆφθαι. οὐσίαι τε ὅλαι
πλουσίων ἀνδρῶν διηρπάγησαν, ἐγκαταμιξάντων ἑαυτοὺς τοῖς
στρατιώταις πρὸς τὸ ἁρπάζειν κακούργων καὶ εὐτελῶν δημο-
τῶν. τοσοῦτον δὲ μέρος τῆς πόλεως τὸ πῦρ ἐλυμήνατο, ὡς
μηδεμίαν τῶν μεγίστων πόλεων ὁλόκληρον δύνασθαι τῷ μέρει
ἐξισωθῆναι.

8 καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ῥώμην τοιαῦτα ἦν, ὁ δὲ Μαξιμῖ-
νος ἀνύσας τὴν ὁδοιπορίαν ἐπέστη τοῖς τῆς Ἰταλίας ὅροις,
θύσας τε ἐπὶ τῶν μεθορίων βωμῶν τῆς ἐπ' Ἰταλίαν εἰσβολῆς
εἴχετο, ἐκέλευσέ τε πάντα τὸν στρατὸν ἐν ὅπλοις εἶναι καὶ
μετ' εὐταξίας προχωρεῖν.

9 τὴν μὲν οὖν Λιβύης ἀπόστασιν καὶ τὸν κατὰ τὴν Ῥώμην
ἐμφύλιον πόλεμον, τά τε Μαξιμίνῳ πραχθέντα καὶ τὴν ἐς
Ἰταλίαν ἄφιξιν αὐτοῦ ἐδηλώσαμεν· τὰ δὲ ἑπόμενα ἐν τοῖς
ἑξῆς λεχθήσεται.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

1 Τὰ μὲν δὴ Μαξιμίνῳ πραχθέντα μετὰ τὴν Γορδιανοῦ
τελευτήν, ἥ τε ἐς Ἰταλίαν ἄφιξις αὐτοῦ, Λιβύης τε ἀπόστασις
καὶ ἡ ἐν Ῥώμῃ τῶν στρατιωτῶν πρὸς τὸν δῆμον διαφορὰ
ἐν τοῖς πρὸ τούτων λέλεκται· ὁ δὲ Μαξιμῖνος ἐπιστὰς τοῖς
ὅροις προύπεμψε σκοποὺς τοὺς ἐρευνήσοντας μή τινες ἐνέδραι
2 ἐν κοιλάσιν ὀρῶν ἢ λόχμαις ὕλαις τε κρύφιοι εἶεν. αὐτὸς
δὲ καταγαγὼν ἐς τὸ πεδίον τὸν στρατόν, τὰς μὲν τῶν ὁπλι-

---

1. ξυλείας τε πλ. ἐπ. om. A, bene ‖ τε i, τὸ BV ‖ 2. ἐνεμήθη (ἐνεμέθη B)] ἐπενεμήθη?* ‖ μὲν del.?* ‖ πένητας ποιῆσαι A ‖ 3. ἔν τε — 4. τίμια del.?* ‖ 4. ποικίλῃ] πάσῃ A ‖ τε] δὲ V ‖ 5. φυγεῖν om. A ‖ 6. ὑπὸ om. A ‖ 8. εὐτελῶν] τελῶν BV ‖ 9. τοσοῦτο A ‖ τῆς πόλεως om. l ‖ 12. τὴν om. A ‖ 13. ὁδοιπορείαν B ‖ 14. ἐπ'] ἐπὶ A. malim ἐς Ἰτ., nisi forte utrumque vocabulum delendum ‖ 16. προχωρεῖν AlP, προσχωρεῖν BVag ‖ 18. ἐμφύλων B ‖ καὶ om. l ‖ 18. 23. 28. εἰς libri ‖ 26. ἐνέδραι Ai, ἐνέδραις V, ἐν ἐνέδραις (sic) B ‖ 27. εἶεν] εἶναι B ‖ 28. δὲ A, τε BVi, vulgo ‖ εἴς τι πεδίον coni. Lange

τῶν φάλαγγας ἐς τετράγωνα ἔταξε σχήματα, ἐπιμήκεις μᾶλλον
ἢ βαθείας, ὡς ἂν πλεῖστον τοῦ πεδίου διαλάβοιεν· τὰ δὲ
σκευοφόρα πάντα κτήνη τε καὶ ὀχήματα ἐν μέσῳ τάξας, αὐ-
τὸς ἅμα τοῖς δορυφόροις ὀπισθοφυλακῶν εἵπετο. ἑκατέρωθεν 3
δὲ παρέθεον αἵ τε τῶν καταφράκτων ἱππέων ἶλαι καὶ Μαυ-
ρούσιοι ἀκοντισταὶ τοξόται τε οἱ ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς. καὶ Γερ-
μανῶν ἱππέων μέγα τι πλῆθος ἐπήγετο συμμάχους· ἐκείνους
γὰρ μάλιστα προυβάλλετο, ἵν' ἐκδέχωνται τῶν πολεμίων τὰς
πρώτας ἐμβολάς, θυμοειδεῖς ὄντες καὶ εὔτολμοι ἐν ἀρχομένῃ
μάχῃ, εἰ δ' ἄρα καὶ κινδυνεύειν δέοι, εὐκαταφρόνητοι ὡς
βάρβαροι. ὡς δὲ πᾶν τὸ πεδίον διῆλθεν ὁ στρατὸς μετ' εὐ- 4
κοσμίας τε καὶ εὐταξίας, ἐπέστησαν πρώτῃ Ἰταλίας πόλει ἣν
καλοῦσιν Ἦμαν οἱ ἐπιχώριοι· πρόκειται δὲ αὕτη ἐπ' ἀκροτάτῳ
πεδίῳ ἱδρυμένη πρὸ τῆς ὑπωρείας τῶν Ἄλπεων. ἔνθα ὑπ-
αντώμενοι τῷ Μαξιμίνῳ οἱ προφύλακες καὶ σκοποὶ τοῦ στρα-
τοῦ ἤγγειλαν κενὴν ἀνθρώπων εἶναι τὴν πόλιν, πανδημεί τε
πεφευγέναι ἐμπρήσαντας τὰς θύρας ἱερῶν τε καὶ οἰκιῶν,
πάντα τε, ὅσα ἦν ἐν τῇ πόλει ἢ τοῖς ἀγροῖς, ἃ μὲν ἐκφορή-
σαντας ἃ δὲ καταπρήσαντας, καὶ μήτε ὑποζυγίοις μήτε ἀν-
θρώποις καταλελεῖφθαι τροφάς.

ὁ δὲ Μαξιμῖνος ἥσθη μὲν ἐπὶ τῇ τῶν Ἰταλιωτῶν εὐθὺς 5
φυγῇ, ἐλπίζων πάντας τοὺς δήμους τοῦτο ποιήσειν οὐχ ὑπο-
μένοντας τὴν ἔφοδον αὐτοῦ· ὁ δὲ στρατὸς ἤχθετο εὐθὺς ἐν
ἀρχῇ λιμοῦ πειρώμενος. διανυκτερεύσαντες οὖν οἳ μὲν ἐν
τῇ πόλει ἐν ἀθύροις καὶ κεναῖς πάντων οἰκίαις, οἳ δ' ἐν τῷ
πεδίῳ, ἅμα ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τὰς Ἄλπεις ἠπείγοντο· ἅπερ
ὄρη ὑπερμήκη ὥσπερ τεῖχος Ἰταλίας ἡ φύσις ἤγειρεν, ὑπερ-

1. 2. ἐπιμήκεις μ. ἢ βαθ. om. P ‖ 2. καταλάβοιεν A ‖ 3. κτήνη τε καὶ ὀχήματα om. P, bene ‖ μέσῃ a ‖ 6. 7. καὶ γερμανῶν ἱππεὶς σὺν δόρασιν, οὓς ἐπήγετο ὡς συμμάχους. ἐκείνους γὰρ A, cuius in mg. m. 1, ut vid.: γρ. καὶ γερμανῶν ἱππέων μέγα τι χρῆμα ἐπήγετο ὡς συμμάχους ‖ 8. πολέμων V ‖ 13. Ἦμαν ego, ἧμαν A, ἡμᾶν BVi, vulgo. Ἥμωνα Casaubonus ad Capit. Maxim. d. cap. 21, 1, Ἥμων Mommsen C. I. L. III, 1 p. 489. at indigenam, non Graecam, nominis formam referre se dicit scriptor ‖ 14. ὑπωρίας B ‖ 15. καὶ οἱ σκοποὶ A ‖ 16. τε om. V ‖ 17. φευγέναι B ‖ 18. ἢ τοῖς A, ἤτοι BVi ‖ 19. καταπρήσαντες B ‖ 21. ὁ δὲ] proxima excerpsit Io. ‖ 22. τοὺς δήμους om. Io. ‖ 23. εὐθὺς om. Io. ‖ 24. διανυκτερεύσαντας B ‖ 25. κεναῖς correxere multi, κοιναῖς libri ‖ 27. ὄρη ὑπερμήκη — p. 196, 2 καθήκειν hab. Suid. v. Ἄλπειον

νεφῆ μὲν τὸ ὕψος, ἐπιμηκέστατα δέ, ὡς πᾶσαν Ἰταλίαν διειληφότα καθήκειν ἐν μὲν τοῖς δεξιοῖς Ἰταλίας μέρεσιν ἐς τὸ Τυρρηναῖον πέλαγος, ἐν δὲ τοῖς λαιοῖς ἐς τὸν Ἰόνιον κόλ-
6 πον. σκέπεται δὲ ὕλαις δασείαις καὶ πυκναῖς, τὰς δὲ διεξόδους ἐστένωται ἢ διὰ κρημνοὺς ἐς βάθος μέγιστον ἀπερρωγότας ἢ διὰ πετρῶν τραχύτητα· στενωποὶ γάρ εἰσι χειροποίητοι, μετὰ πολλοῦ καμάτου τοῖς πάλαι Ἰταλιώταις εἰργασμένοι. μετὰ δέους οὖν πολλοῦ διῄει ὁ στρατός, ἐλπίζοντες τάς τε ἄκρας κατειλῆφθαι πεφράχθαι τε τὰς διόδους ἐς κωλύμην τῆς αὐτῶν διαβάσεως. ἤλπιζον δὲ καὶ ἐδεδοίκεσαν εἰκότα, τῶν χωρίων τεκμαιρόμενοι τὴν φύσιν.

2 ὡς δὲ διέβησαν ἀκωλύτως μηδενὸς ἐμποδὼν γενομένου, καταβαίνοντες ἐς τὸ πεδίον ἤδη ἀνεθάρρησάν τε καὶ ἐπαιάνισαν· ῥᾷστά τε αὐτῷ πάντα προχωρήσειν ὁ Μαξιμῖνος ἤλπισεν Ἰταλῶν μηδὲ ταῖς δυσχωρίαις τεθαρρηκότων, ἔνθα ἢ κρύπτειν ἑαυτοὺς καὶ σώζειν ἐδύναντο ἢ δι' ἐνέδρας ἐπι-
2 βουλεῦσαι, μάχεσθαί τε ἄνωθεν ἐξ ὑπερκειμένων χωρίων. γενομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῷ πεδίῳ, οἱ σκοποὶ ἀπήγγειλαν πόλιν Ἰταλίας τὴν μεγίστην, Ἀκυληίαν δὲ καλουμένην, κεκλεῖσθαι, τὰς δὲ προπεμφθείσας φάλαγγας τῶν Παιόνων προθύμως μὲν τειχομαχῆσαι, πολλάκις δὲ προσβαλούσας ἀνύειν οὐδέν, ἀπαγορεύειν δὲ καὶ ἀναχωρεῖν βαλλομένους λίθοις τε καὶ δόρασι τόξων τε πλήθει. ὁ δὲ Μαξιμῖνος ἀγανακτήσας πρὸς τοὺς στρατηγοὺς τῶν Παιόνων ὡς ἀμελέστερον μαχομένους, αὐτὸς σὺν τῷ στρατῷ ἠπείγετο, ἐλπίζων ῥᾷστα αἱρήσειν τὴν πόλιν.

3 ἡ δὲ Ἀκυληία καὶ πρότερον μέν, ἅτε μεγίστη πόλις, ἰδίου δήμου πολυάνθρωπος ἦν, καὶ ὥσπερ τι ἐμπόριον Ἰταλίας ἐπὶ

---

1. ἐπιμηκέστατα Ai Suid. (cf. p. 80, 1), ἐπιμήκεστα B, ἐπιμήκιστα V ‖ 2. δεξιοῖς] λαιοῖς et 3. λαιοῖς] δεξιοῖς P ‖ 2. 3. εἰς libri ‖ 5. κρημνοὺς Steph, κρημνοῦ (κρυμνοῦ l) libri ‖ ἐς Ag, εἰς BVal ‖ 5. 6. ἀπερρωγότας A, et g in quo tamen ας in ras., ἀπορρωγότας a, ἀπερρωγότως l, ἀπορρωγότος BV ‖ 10. εἰκότως A ‖ 12. μηδενὸς ἐμπ. γεν. deleverim cum Io. ‖ 13. ἐς Ag, εἰς BValIo. ‖ πεδίον scripsi ex AIo., στρατόπεδον BVPi, ἰσόπεδον edidit Bekk² ‖ 13. 14. ἐπαιάνισαν], ά in ras. in g, ἐπαιώνησαν Io. ‖ 14. ῥᾷστά τε ὁ μαξ. αὐτῷ πάντα προχ. ἤλπ. l ‖ πάντα om. A ‖ 16. ἑαυτοὺς Ai, αὐτοὺς V, αὑτοὺς B ‖ ἐδύναντο Lugdunensis, ἠδύν. libri ‖ 21. προβαλούσας BV ‖ ἀνύειν] ἀνύσαι?* ‖ 22. βαλλομένους] βουλλομένους B, βουλομένους V ‖ 26. ἀκυλιία l ‖ 26. 27. ἰδίου δήμου] καὶ πάλαι οὖσα A, om. P ‖ 27 sq. Suid. v. Ἀκυληία. πόλις Ἰταλίας πολυάνθρωπος, προκειμένη ἐν θαλάττῃ ‖ 27. τι om. A

θαλάττῃ προκειμένη καὶ πρὸ τῶν Ἰλλυρικῶν ἐθνῶν πάντων
ἱδρυμένη τά τε ἀπὸ τῆς ἠπείρου διὰ γῆς ἢ ποταμῶν κατα-
κομιζόμενα παρεῖχεν ἐμπορεύεσθαι τοῖς πλέουσι, τά τε ἀπὸ
θαλάττης τοῖς ἠπειρώταις ἀναγκαῖα, ὧν ἡ παρ' ἐκείνοις χώρα
διὰ χειμῶνας οὐκ ἦν εὔφορος, ἀνέπεμπεν ἐς τὴν ἄνω γῆν·
πρὸς οἶνόν τε μάλιστα πολύγονον χώραν γεωργοῦντες ἀφθο-
νίαν ποτοῦ παρεῖχον τοῖς ἄμπελον μὴ γεωργοῦσιν. ἔνθεν 4
πολύ τι πλῆθος ἐπεδήμει οὐ πολιτῶν μόνον ἀλλὰ ξένων τε
καὶ ἐμπόρων. τότε δὲ καὶ μᾶλλον ἐπολυπλασιάσθη τὸ πλῆ-
θος, τῶν ὄχλων πάντων ἐξ ἀγρῶν ἐκεῖσε συρρυέντων, πολί-
χνας τε καὶ κώμας τὰς περικειμένας καταλιπόντων, πι-
στευσάντων δὲ αὐτοὺς τῷ τε μεγέθει τῆς πόλεως καὶ τῷ
προβεβλημένῳ τείχει, ὃ παλαιότατον ⟨ὂν⟩ ἐκ τοῦ πλείστου
μέρους πρότερον μὲν κατερήριπτο, ἅτε μετὰ τὴν Ῥωμαίων
ἀρχὴν μηκέτι τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πόλεων ἢ τειχῶν ἢ ὅπλων δε-
ηθεισῶν, μετειληφυιῶν δὲ ἀντὶ πολέμων εἰρήνην βαθεῖαν
καὶ τῆς παρὰ Ῥωμαίοις πολιτείας κοινωνίαν· πλὴν τότε ἡ 5
χρεία ἤπειξε τὸ τεῖχος ἀνανεώσασθαι τά τ' ἐρείπια ἀνοικο-
δομῆσαι, πύργους τε καὶ ἐπάλξεις ἐγεῖραι. τάχιστα οὖν φρά-
ξαντες τῷ τείχει τὴν πόλιν, τάς τε πύλας κλείσαντες, παν-
δημεὶ ἐπὶ τῶν τειχῶν νύκτωρ [τε] καὶ μεθ' ἡμέραν ἱδρυμένοι
τοῖς προσιοῦσιν ἀπεμάχοντο. ἐστρατήγουν δὲ αὐτῶν καὶ
πάντα εἶχον δια φροντίδος ἄνδρες δύο, ἀπὸ ὑπατείας μέν,
ἐπιλεχθέντες δὲ ὑπὸ τῆς συγκλήτου· ὧν ὃ μὲν Κρισπῖνος,

---

1. καὶ πρὸ — 2. ἱδρυμένη om. A ‖ totum hunc locum ita redintegraverim: ἡ δὲ Ἀκυληία καὶ πρότερον μὲν μεγίστη τε πόλις καὶ πολυάνθρωπος ἦν, ἅτε ὥσπερ τι . . . . ἱδρυμένη. καὶ γὰρ τά τε ἀπὸ τῆς ἠπ. ‖ 2. 3. διά τε γῆς . . . παρεῖχεν εὐκόλως λαμβάνειν τοὺς πλέοντας τά τε ἀπὸ τῆς θαλάττης A ‖ 4. παρ' ἐκείνοις] παρ' ἐκείνης V, παροῦσα A ‖ 5. χειμῶνας coni. Sylb, χειμῶνος Vi, vulgo, χειμόνος B, χειμῶνα A. χειμῶνος ⟨χαλεπότητα⟩ vel ⟨σφοδρότητα⟩ coni. Steph ‖ εἰς libri ‖ 6. πρὸς οἶνόν — πολύγονον mihi dubia. fort. nil fuit nisi πολυοινοτάτην τε. cf. Thucyd. I, 138, 6 ‖ 7. ποτοῦ] πολλὴν A ‖ παρεῖχον Sylb, παρεῖχε libri ‖ 9. δὲ καὶ A, δὲ BVgl, δὴ a ‖ 10. ὄχλων] ἄλλων A ‖ συρρυέντων A, συρρεόντων BVi, vulgo ‖ 13. ὃ] ἢ l ‖ ὂν addebat Bekk ‖ τοῦ om. A ‖ 14. κατερήριπτο Sylb, et Bernhardy ad Suid. v. ἐρήριπτο, κατερήρειπτο libri ‖ 17. ῥωμ. βασιλείας πολιτείας κοιν. A ‖ 18. ἤπειγε A ‖ τ'] τε A ‖ 21. τε om. AIo. ‖ ἱδρυμένοι om. lIo., bene si ἀπὸ pro ἐπὶ scribatur ‖ 22. τοῖς προσιοῦσιν om. Io. ‖ 23. πάντα] πάνυ l ‖ ἀπὸ] ὑπὸ BV ‖ μέν om. Io.

6 ὃ δὲ Μηνόφιλος ἐκαλεῖτο. καὶ μετὰ πολλῆς προνοίας τά τε
ἐπιτήδεια πάμπλειστα εἰσεκομίσαντο, ὡς ἐκτένειαν εἶναι, εἰ
καὶ ἐπιμηκεστέρα γένοιτο πολιορκία. ἦν δὲ καὶ ὕδατος ἀφθο-
νία φρεατιαίου· πολλὰ γὰρ τὰ ὀρύγματα ἐν τῇ πόλει· ποτα-
μός τε παραρρεῖ τὸ τεῖχος, ὁμοῦ παρέχων τε προβολὴν τά-
φρου καὶ χορηγίαν ὕδατος.
3 τὰ μὲν οὖν ἐν τῇ πόλει οὕτω παρεσκεύαστο· τῷ δὲ Μα-
ξιμίνῳ ἐπειδὴ ἀπηγγέλη φρουρουμένη καὶ κεκλεισμένη γεν-
ναίως ἡ πόλις, ἔδοξε πέμψαι ἐν σχήματι πρεσβείας τοὺς κά-
τωθεν διαλεξομένους, εἰ ἄρα πείσαιεν αὐτοὺς ἀνοῖξαι τὰς
πύλας. ἦν δὲ ἐν τῷ στρατῷ χιλίαρχος, ᾧ πατρὶς μὲν ἡ
Ἀκυληία ἦν, τέκνα τε καὶ γυνὴ οἰκεῖοί τε πάντες ἔνδον ἀπε-
2 κέκλειντο. τοῦτον οὖν ἔπεμψε σὺν ἑτέροις ἑκατοντάρχαις,
ἐλπίσας ῥᾷστα πείσειν ὡς πολίτην. ἀφικόμενοι δὲ οἱ πρέ-
σβεις ἔλεγον ὅτι ἄρα κελεύει Μαξιμῖνος ὁ κοινὸς βασιλεὺς
ὅπλα μὲν αὐτοὺς καταθέσθαι ἐν εἰρήνῃ, φίλον δὲ ἀντὶ πο-
λεμίου δέχεσθαι, σπονδαῖς δὲ μᾶλλον καὶ θυσίαις σχολάζειν
ἢ φόνοις, μηδὲ περιορᾶν πατρίδα μέλλουσαν ἄρδην καὶ ἐκ
θεμελίων ἀπόλλυσθαι, ἐνὸν αὐτοῖς τε σώζεσθαι καὶ τὴν πα-
τρίδα σώζειν, διδόντος αὐτοῖς χρηστοῦ βασιλέως ἀμνηστίαν
συγγνώμην τε τῶν ἁμαρτηθέντων· οὐ γὰρ αὐτοὺς αἰτίους
3 γεγενῆσθαι ἀλλ' ἄλλους. οἱ μὲν οὖν πρέσβεις τοιαῦτά τινα
κάτω παρεστῶτες ἐβόων, ὡς ἐξάκουστα εἴη· ὁ δὲ πλεῖστος
δῆμος τῷ τείχει καὶ τοῖς πύργοις ἐφεστώς, πλὴν τῶν τὰ
λοιπὰ μέρη φρουρούντων, ἐπήκουεν ἡσυχάζων τῶν λεγομέ-
4 νων. ὁ δὲ Κρισπῖνος φοβηθεὶς μή πως ἅτε ὄχλος ταῖς ὑπο-

1. *μηνόφιλος* A, *μινόφιλος* Io., *μηνίφιλος* BVi, vulgo ‖ *καὶ*] enuntiatum perverse conceptum. possis *οἳ καὶ μετὰ π. προν. πάμπλειστα ἐπιτήδεια εἰσεκ.* vel sim. ‖ 3. *δὲ καὶ*] *δὲ* BV ‖ 4. *φρεατίου* A ‖ *ἐν* om. V ‖ 4. 5. *ποταμός — 7. πόλει* om. A ‖ 5. *παραρρεὶ* P, *περιρρεῖ* BVi ‖ 7. *οὕτως* Bl ‖ 11. *ἡ* om. V ‖ 12. *τέκνα δὲ* coni. Sylb ‖ 12. 13. *ἀποκέκλειντο* libri praeter a ‖ 14. *ῥᾷστα*] *ῥᾷ*, *ον* add. m. rec., A ‖ 15. *ἄρα* om. BV ‖ *ὁ μαξιμ.* A ‖ 19. malim *ἀπολεῖσθαι* ‖ 20. *ἀμνηστίαν*] *ἀσυλίαν* A ‖ 23. *παρεστῶτες*] malim *ἑστῶτες* ‖ *ὁ δὲ* Ai, *ὁ δὲ δὴ* BV, *ὅτι* coni. Sylb, vix recte, at latere aliquid videtur corruptelae. possis: *ὁ δὲ δῆμος πάμπλειστος τῷ* . . . *sic ut facile exaudiri si non plane ab omnibus certe ab ea multitudine possent quaecumque supra muros turresque constiterat. etenim taciti omnes legatorum dictis aures dediderant* P. 'quibus (legatis) populus paene consenserat, nisi Menofilius cum collega restitisset' . . Capit. Max. d. cap. 22, 1 Peter

σχέσεσιν ἀναπεισθείς, εἰρήνην τε ἀντὶ πολέμου ἑλόμενος,
ἀνοίξῃ τὰς πύλας, περιθέων τὸ τεῖχος ἐδεῖτο καὶ ἐλιπάρει
μένειν τε θαρραλέως καὶ ἀντέχειν γενναίως, μηδὲ προδιδόναι
τὴν πρὸς τὴν σύγκλητον καὶ τὸν Ῥωμαίων δῆμον πίστιν,
σωτῆρας δὲ καὶ προμάχους Ἰταλίας πάσης ἀναγραφῆναι· μὴ
πιστεύειν δὲ ὑποσχέσεσι τυράννου ἐπιόρκου τε καὶ ἀπατεῶνος,
μηδὲ χρηστοῖς λόγοις δελεασθέντας ὀλέθρῳ προύπτῳ παρα-
δοθῆναι, ἐνὸν πιστεῦσαι πολέμου ἀμφιβόλῳ τύχῃ· πολλάκις 5
γὰρ καὶ ὀλίγοι πλειόνων περιεγένοντο, καὶ δοκοῦντες ἀσθε-
νέστεροι καθεῖλον τοὺς ἐν ὑπολήψει ἀνδρείας μείζονος· μηδ'
ἐκπλήττεσθαι τῷ πλήθει τοῦ στρατοῦ. "οἱ μὲν γὰρ ὑπὲρ
ἄλλου μαχόμενοι καὶ τῆς παρ' ἑτέρῳ ἐσομένης εὐδαιμονίας,
εἴπερ γένοιτο, μετριάζουσιν ἐν τῷ προθύμῳ τῆς μάχης, εἰ-
δότες ὡς τῶν μὲν κινδύνων αὐτοὶ μεθέξουσι, τὰ δὲ μέγιστα
καὶ κορυφαῖα τῆς νίκης ἄλλος καρπώσεται· τοῖς δὲ ὑπὲρ τῆς 6
πατρίδος μαχομένοις καὶ παρὰ τῶν θεῶν ἐλπίδες κρείττους,
ἐπειδὴ οὐ τὰ ἄλλων λαβεῖν ἀλλὰ τὰ ἑαυτῶν σώζειν εὔχον-
ται. τό τε ἐς τὰς μάχας πρόθυμον οὐκ ἐξ ἄλλου κελεύσεως
ἀλλ' ἐξ οἰκείας ἀνάγκης ἔχουσιν, ἐπεὶ καὶ τῆς νίκης πᾶς ὁ
καρπὸς αὐτοῖς περιγίγνεται."

τοιαῦτά τινα λέγων ὁ Κρισπῖνος καὶ πρὸς ἑκάστους καὶ 7
κοινῇ, φύσει μὲν καὶ ἄλλως αἰδέσιμος ὤν, ἔν τε τῇ Ῥω-
μαίων φωνῇ εὐπρόσφορος ἐν λόγοις, ἐπιεικῶς τε αὐτῶν προ-
εστώς, ἔπεισε μένειν ἐν τοῖς προκειμένοις, τούς τε πρέσβεις
ἀπράκτους ἀπιέναι ἐκέλευσεν. ἐλέγετο δὲ τῇ ἐνστάσει τοῦ
πολέμου ἐμμεμενηκέναι πολλῶν ἔνδον ὄντων περὶ θυτικήν

---

1. τε om. Al ‖ ἑλομένοις A ‖ 4. τὸν addidi ex A ‖ 6. δὲ om. A ‖ 7. δελεασθέντες A ‖ 8. ἐνὸν πολέμου ἀμφιβόλω πιστεῦσαι τύχῃ A ‖ 9. καὶ ⟨οἱ⟩ δοκ.?* ‖ 12. καὶ τῆς — 13. γένοιτο deleverim. ἑτέρω ABg, ἑτέρων Val. ἑπομένης (sic) pro ἐσομένης l. ὡς παρ' ἑτέροις ἐσομένης τῆς ἐπὶ νίκῃ εὐδαιμονίας coni. Sylb, similiterque vertit P qui εἴπερ γένοιτο om. ‖ 14. ὡς] ὅτι A ‖ 15. alt. τῆς om. Agl ‖ 16. παρὰ] περὶ BV ‖ τῶν om. A ‖ 17. τὰ τῶν ἄλλων A ‖ ἑαυτῶν BVgl, αὐτῶν Aa, vulgo ‖ 18. ἄλου (sic) B ‖ κελεύσεως] κολάσεως V, κελεύοντος A ‖ 19. ἀλλ' O, ἀλλὰ i ‖ 20. περιγίνεται libri ‖ 21. 22. καὶ κοινῇ Aa, κοινῇ BVgl ‖ 23. εὐπρόσφορος] εὐπρόφορος A, sicut malebat Sylb. mihi utrumque vocabulum dubium est, molestaque videntur ἐν λόγοις verba ‖ 23. 24. αὐτοῖς παρεστὼς A ‖ 25. ἀπράκτους] ἀπράκτως V. an del.?* ‖ 26. ἐμμενηκέναι B ‖ ἔνδον om. O, et P: *etiam aruspicum responso* (omisso πολλῶν) *qui laeta exta nuntiarent*. an λέγονται δὲ τῇ ἐ. τ. π. ἐ. οἱ πολλοὶ ἐναγόντων τῶν περὶ . . ἐμπείρων τὰ ἱερὰ αἴσ. ἀπ.?*

τε καὶ ἡπατοσκοπίαν ἐμπείρων, τά τε ἱερὰ αἴσια ἀπαγγελ-
λόντων· μάλιστα γὰρ τῇ σκέψει ταύτῃ πιστεύουσιν Ἰταλιῶ-
8 ται. καὶ χρησμοὶ δέ τινες διεδίδοντο ὡς δὴ τοῦ ἐπιχωρίου
θεοῦ νίκην ὑπισχνουμένου· Βέλεν δὲ καλοῦσι τοῦτον, σέ-
βουσί τε ὑπερφυῶς, Ἀπόλλωνα εἶναι θέλοντες. οὗ καὶ τὴν
εἰκόνα ἔλεγόν τινές τῶν Μαξιμίνου στρατιωτῶν φανῆναι
9 πολλάκις ἐν ἀέρι ὑπὲρ τῆς πόλεως μαχομένην. ὅπερ εἴτε
ἀληθῶς ἐφαντάσθη τισίν, ἢ καὶ βουλομένοις μὴ ἀσχημονεῖν
τοσοῦτον στρατὸν πρὸς ὄχλον δημοτῶν πολὺ ἐλάττονα μὴ
ἀντισχόντα, δοκεῖν δὲ ὑπὸ θεῶν ἀλλὰ μὴ ὑπ' ἀνθρώπων
νενικῆσθαι, εἰπεῖν οὐκ ἔχω· τὸ δὲ παράδοξον τῆς ἀποβάσεως
ποιεῖ πάντα πιστεῦσαι.

4 πλὴν τῶν πρέσβεων ἀπράκτων πρὸς Μαξιμῖνον ἐπανελ-
θόντων, ὀργῇ καὶ θυμῷ χρώμενος πλείονι μᾶλλον ἠπείγετο.
ἐπεὶ δὲ ἐγένετο πρός τινι ποταμῷ μεγίστῳ, ἀπέχοντι τῆς πό-
λεως σημεῖα ἑκκαίδεκα, τὸ ῥεῖθρον εὗρε διά τε μεγίστου βά-
2 θους καὶ πλάτους φερόμενον· τῶν γὰρ ὑπερκειμένων ὀρῶν
τὰς δι' ὅλου τοῦ χειμῶνος παγείσας χιόνας λύουσα ἡ τοῦ
ἔτους ὥρα παμμεγέθη τὸν χειμάρρουν εἰργάζετο. ἄπορος
οὖν ἦν ἡ διάβασις τῷ στρατῷ· τὴν γὰρ γέφυραν, ἔργον μέγα
καὶ κάλλιστον ὑπὸ τῶν πάλαι βασιλέων γεγενημένον ἐκ τε-
τραπέδων λίθων, στυλίσι κατ' ὀλίγον αὐξανομέναις ὑπειλημ-
μένον, διῃρήκεσαν καὶ κατελελύκεσαν οἱ Ἀκυλήσιοι. οὔτε
οὖν γεφύρας οὔσης οὔτε νεῶν ὁ στρατὸς ἐν ἀφασίᾳ καθει-
3 στήκει. Γερμανοὶ δέ τινες οὐκ εἰδότες τῶν Ἰταλιωτῶν πο-
ταμῶν τὰ σφοδρὰ καὶ καταρρηγνύμενα ῥεύματα, οἰόμενοι δὲ
σχολαίτερα ἐπινήχεσθαι τοῖς πεδίοις ὥσπερ παρ' αὐτοῖς (διὸ

---

1. 2. *ἀπαγγελόντων* Aa ‖ 3. *διεδίδοντο* Hercher Herm. t. XII p. 150, *ἐδίδοντο* libri. *ἥδοντο* coni. Lobeck ad Phryn. p. 244 ‖ 4. *ὑπισχνημένου* B ‖ *βέλεν* Ogl, *Βέλιν* a, vulgo. *Βέλινον* (vel *Βελίνον*) coni. Salmasius ad Cap. Max. d. cap. 22, 1, *Βέλενον* alii ‖ 5. *θέλοντες**, *ἐθέλοντες* libri ‖ 7. *ἀέρι*] *ἀδρία* A ‖ 10. *ὑπ'* V, *ὑπὸ* ABi, vulgo ‖ 12. *ποιοῖ* g, in mg. m. 2: *ποιεῖ* ‖ 13. 14. *ἐπανελθόντων*] *ἐλθόντων* A ‖ 15. *πρός*] *πρό* B ‖ 16. *ἑκκαίδεκα*] *δώδεκα* vertit P ‖ *τε* post *βάθους* transponebat Sylb ‖ 18. *λύουσα*] *λυούσας* B, *λυθείσας* V ‖ 19. *εἰργάζετο*] imo *εἴργαστο*. *effecerant* P ‖ 20. *ἦν* om. A ‖ *ἡ* Aa, om. BVgl ‖ 22. *στυλίσι* Gedike, *πυλίσι* BVi, vulgo, *πυλῶσι* A qui in mg. a m. 1, ut vid.: *γρ. πυλίσι* ‖ *αὐξανομένοις* O ‖ 22. 23. *ὑπηλειμμένον* A, *ὑπειλειμμένον* B ‖ 23. *καταλελύκεσαν* libri ‖ 24. *οὔσης* om. l ‖ *ἐν* om. l ‖ 25. *ἰταλιωτικῶν* gl ‖ 27. *τοῖς* — p. 201, 2. *διανήχεσθαι* om. A

καὶ πήγνυται ῥᾳδίως, μὴ σφοδρῶς κινουμένου τοῦ ῥεύματος), ἐπεισπηδήσαντες ἅμα τοῖς ἵπποις διανήχεσθαι εἰθισμένοις, παρενεχθέντες ἀπώλοντο.

δύο μὲν οὖν ἢ τριῶν ἡμερῶν σκηνοποιησάμενος ὁ Μαξι- 4 μῖνος, τάφρου τῷ στρατῷ περιβληθείσης, μή τινες ἐπέλθοιεν, ἔμεινεν ἐπὶ τῇ κάθ' αὐτὸν ὄχθῃ, σκεψόμενος ὅπως τὸν ποταμὸν γεφυρώσῃ. ἐπεὶ δὲ ξύλων ἦν ἀπορία καὶ νεῶν, ἃς ἔδει ζευχθείσας γεφυρῶσαι τὸ ῥεῖθρον, ὑπέβαλόν τινες τῶν τεχνιτῶν πολλὰ εἶναι κενὰ οἰνοφόρα σκεύη περιφεροῦς ξύλου ἐν τοῖς ἐρήμοις ἀγροῖς· οἷς ἐχρῶντο μὲν πρότερον οἱ κατοικοῦντες ἐς ὑπηρεσίαν ἑαυτῶν, καὶ παραπέμπειν τὸν οἶνον ἀσφαλῶς τοῖς δεομένοις. ἅπερ ὄντα κοῖλα δίκην νεῶν, ἀλλήλοις συνδεθέντα ἐπινήξεσθαι μὲν ἔμελλεν ὥσπερ σκάφη, μὴ παρενεχθήσεσθαι δὲ διά τε τοῦ δεσμοῦ τὸ ἐπάλληλον, φρυγάνων τε ἄνωθεν ἐπιβληθέντων, χοῦ τε τῆς γῆς μετρίως ἐς αὐτὰ σωρευθέντος χειρὶ πολλῇ καὶ σπουδῇ. ἐφεστῶτος οὖν 5 αὐτοῦ διαβὰς ὁ στρατὸς ἐπὶ τὴν πόλιν ἐχώρει. τὰ μὲν οἰκοδομήματα τῶν προαστείων ἔρημα εὕρισκον, ἀμπέλους μέντοι καὶ δένδρα πάντα ἐξέκοπτον, ἃ δὲ ἐνεπίμπρασαν, καὶ τὴν πρότερον τοῖς χωρίοις ὑπάρχουσαν ὥραν κατῄσχυνον. δένδρων γαρ στοίχοις ἴσοις ἀμπέλων τε πρὸς ἀλλήλας δέσει πανταχόθεν ἠρτημένων ἐν ἑορτῆς σχήματι, στεφάνῳ ἄν τις τὴν χώραν κεκοσμῆσθαι ἐτεκμήρατο· ἅπερ πάντα ῥιζόθεν ἐκκόψας ὁ στρατὸς ἐπὶ τὰ τείχη ἠπείγετο. κεκμηκότι δὲ αὐτῷ 6 προσβαλεῖν εὐθέως οὐκ ἔδοξε· μείναντες δὲ ἔξω τοξεύματος

4. 5. ὁ Μαξιμῖνος om. l ‖ 5. τῷ στρατῷ] τῷ στρατοπέδῳ?* ‖ 6. αὐτὸν ex corr. vetere, αὐτῶν Va, αὑτῶν B, ἑαυτὸν Agl ‖ σκεψόμενος P (*deliberabundus*), σκεψάμενος Oi ‖ 7. γεφυρώσῃ — 8. ζευχθείσας om. BV ‖ 7. 8. ἃς ἔδει ζευχθείσας] αἷς ἔδει ζευχθείσαις?* ‖ 8. ὑπέβαλον Steph, ἐπέβαλον BVi, ἐπεβάλλοντο A ‖ 10. οἷς συνεχρῶντο l ‖ πρότερον Ai, πρώτως BV ‖ 11. εἰς libri ‖ ἑαυτῶν Ai, αὐτῶν BV ‖ καὶ] ὡς coni. Irmisch, καὶ ⟨εἰς τὸ⟩ vel καὶ ⟨πρὸς τὸ⟩ Steph, καὶ ⟨τοῦ⟩ Reisk. ego totum enuntiatum corruptum puto ‖ περιπέμπειν l ‖ 12. δίκην νεῶν del.?* ‖ 13. ἐπινήξασθαι A ‖ 14. δὲ om. l ‖ 15. pr. τε] δὲ l ‖ χοῦ] χοῦν BV ‖ 15. 16. σωρ. ἐς αὐτὰ A. ego verba χοῦ τε — 17. διαβὰς ὁ στρατὸς corrupta puto ‖ 17. ⟨καὶ⟩ τὰ μὲν coni. Steph, malim τὰ μὲν ⟨οὖν⟩ ‖ 18. εὑρίσκων A ‖ μέντοι] μὲν A ‖ 19. ἐξέκοπτεν V ‖ 20. πρότερον] πρώτην BV ‖ 21. στίχοις A ‖ δέσει Steph, δέσεις libri ‖ 22. πάντοθεν Agl ‖ ἠρτημένων (ἡρτ. l) gl, ἠρτυμένων BVa, ἠρτημένας A ‖ στεφάνῳ l, ut vid., et Wolf, στεφάνων BVag, στεφάνοις A ‖ 25. μείναντος et p. 202, 1. διαιρεθέντος BV ‖ 25. δὲ] δὴ?*

καὶ διαιρεθέντες κατὰ λόχους καὶ φάλαγγας περὶ πᾶν τὸ
τεῖχος, ὡς ἑκάστοις κατὰ μέρος προσετέτακτο, μιᾶς ἡμέρας
ἀναπαυσάμενοι, τοῦ λοιποῦ εἴχοντο τῆς πολιορκίας.

μηχανάς τε οὖν παντοίας προσέφερον, καὶ τειχομαχοῦν-
7 τες παντὶ σθένει οὐδὲν παρέλειπον εἶδος πολιορκίας. πολλῶν
δὲ καὶ σχεδὸν ἑκάστης ἡμέρας γιγνομένων προσβολῶν, καὶ
παντὸς τοῦ στρατοῦ ὥσπερ σαγηνεύσαντος τὴν πόλιν, μετὰ
πολλῆς βίας καὶ προθύμου μάχης τειχομαχοῦντες ἀντεῖχον
οἱ Ἀκυλήσιοι, νεὼς μὲν καὶ οἰκίας ἀποκλείσαντες, πανδημεὶ
δὲ ἅμα παισὶ καὶ γυναιξὶν ἄνωθεν ἐξ ἐπάλξεών τε καὶ πύρ-
γων ἀπομαχόμενοι· οὐδέ τις οὕτως ἦν ἄχρηστος ἡλικία ὡς
8 μὴ μετέχειν τῆς ὑπὲρ τῆς πατρίδος μάχης. τὰ μὲν γὰρ προά-
στεια, καὶ εἴ τι τῶν πυλῶν ἔξωθεν ἦν, ὑπὸ τοῦ Μαξιμίνου
στρατοῦ κατέστραπτο, τῇ τε ξυλείᾳ τῶν οἰκοδομημάτων ἐς
τὰς μηχανὰς κατεκέχρηντο. ἐβιάζοντο δὲ τοῦ τείχους κἂν
μέρος τι καθελεῖν, ἵν' ἐπεισελθὼν ὁ στρατὸς πάντα τε διαρ-
πάσῃ καὶ κατασκάψας τὴν πόλιν μηλόβοτον καὶ ἔρημον τὴν
χώραν καταλίπῃ· οὐδὲ γὰρ ἄλλως αὐτῷ τὴν ἐπὶ Ῥώμην ὁδὸν
εὐπρεπῆ καὶ ἔνδοξον ἔσεσθαι, μὴ τῆς πρώτης ἐν Ἰταλίᾳ πό-
9 λεως ἀντιστάσης καθαιρεθείσης. ὑποσχέσεσί τε οὖν δωρεῶν
καὶ δεήσεσιν αὐτός τε καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ, ὃν ἐπεποιήκει Καί-
σαρα, περιθέοντες ἵπποις ἐποχούμενοι, τὸν στρατὸν ἀνέπει-
θον λιπαροῦντες ἐς προθυμίαν τε ἐγείροντες. οἱ δὲ Ἀκυ-
λήσιοι λίθοις τε ἔβαλλον ἄνωθεν, καὶ κιρνῶντες θείῳ τε καὶ
ἀσφάλτῳ πίτταν ἔλαιόν τε, κοίλοις σκεύεσιν ἐμβαλόντες λα-
βὰς ἐπιμήκεις ἔχουσι καὶ πυρώσαντες, ἅμα τῷ προσπελάζειν
τοῖς τείχεσι τὸν στρατὸν κατεσκεδάννυσαν, καταχέοντες ὄμ-

---

2. προστέτακτο libri ‖ 4. μηχανάς — 5. πολιορκίας om. cod. Schotti ‖ 5. παρέλειπον a, παρέλιπον Ogl ‖ 6. pr. καὶ om. Io. ‖ γινομένων Bekk[2] (γιγν. ego), γενομ. libri ‖ 7. σαγηνεύοντος Io. ‖ 10. ἐξ V, om. ABi ‖ 11. οὕτως ἦν gl, ὄντως ἦν BV, ἦν οὕτως Aa ‖ 13sq. turbata puto. scripserim: ἔξωθεν ἦν, ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν κατέσκαπτο . . . . ἐβιάζετο δ' ὁ Μαξιμῖνος τοῦ τείχους κτέ. ‖ 14. 23. εἰς libri ‖ 16. 17. διαρπάζῃ coni. Wolf ‖ 17. μηλόβοτον καὶ] καὶ πολιορκήσας (fort. pro πορθήσας) A ‖ 18. καταλίπῃ Agl, καταλείπῃ BVa, vulgo ‖ ἄλλως] ὄλλως B, ὅλως V ‖ 19. εὐτρεπῆ A ‖ καὶ ἔνδοξον deleverim cum Io. ‖ 21. παῖς AIo., υἱὸς BVi, vulgo ‖ πεποιήκει libri praeter A ‖ 22. τὸν om. a ‖ 23. τε ἐγείροντες] διεγείροντες A. fort. verba ἐς προθ. τε ἐγ. spuria ‖ 24. ἔβαλον BV ‖ 25. ἔλαιόν τε Gedike et Stroth (cf. Io.), ἑλόντες Oi, om. P

βρου δίκην ὁμοθυμαδόν. φερομένη δὲ ἡ πίττα σὺν οἷς προ- 10
είρηται, δυομένη τε διὰ τῶν γεγυμνωμένων μερῶν τοῦ
σώματος, ἐς πᾶν ἐχεῖτο, ὥστε τοὺς θώρακας αὐτοὺς πεπυρω-
μένους ἀπορρίπτειν καὶ τὰ λοιπὰ ὅπλα, ὧν ὁ σίδηρος ἐθερ-
μαίνετο, τά τε ἐκ βυρσῶν τε καὶ ξύλων ἐφλέγετο καὶ συνείλ-
κετο. ἦν γοῦν ἰδεῖν γεγυμνωμένους τοὺς στρατιώτας αὐτοὺς
ὑφ' ἑαυτῶν, καὶ σκύλων ὄψιν ὅπλα παρεῖχεν ἐρριμμένα, σο-
φίᾳ τέχνης ἀλλ' οὐκ ἀνδρείᾳ μάχης περιῃρημένα. ἔκ τε τοῦ 11
τοιούτου πάμπλειστον πλῆθος τοῦ στρατοῦ τάς τε ὄψεις
ἐπηροῦντο καὶ τὸ πρόσωπον ἠκρωτηριάζετο, τὰς χεῖρας καὶ
εἴ τι γυμνὸν ἦν τοῦ σώματος. ἀλλὰ μὴν καὶ ταῖς μηχαναῖς
προσαγομέναις δᾷδας ἐπέβαλλον ὁμοίως πίττῃ καὶ ῥητίνῃ δε-
δευμένας ἐπί τε τῷ ἄκρῳ βελῶν ἀκίδας ἐχούσας· αἳ ἀνα-
φθεῖσαι φερόμεναι, ἐμπαγεῖσαι ταῖς μηχαναῖς καὶ προσπεφυ-
κυῖαι ῥᾳδίως αὐτὰς κατέφλεγον.

τῶν μὲν οὖν πρώτων ἡμερῶν ἀντίπαλός πως καὶ ἰσόρ- 5
ροπος ἔμενεν ἡ τύχη τῆς μάχης· χρόνου δὲ ἐγγενομένου ὅ
τε στρατὸς τοῦ Μαξιμίνου ὀκνηρὸς ἐγένετο, καὶ πταίων τῆς
ἐλπίδος ἀθύμως διέκειτο· οὓς γὰρ ἠλπίκεσαν μηδεμίαν ὑπο-
μενεῖν προσβολήν, τούτους εὕρισκον οὐκ ἀντέχοντας μόνον
ἀλλὰ καὶ ἀνθεστῶτας. οἱ δὲ Ἀκυλήσιοι ἐπερρώννυντό τε καὶ 2
προθυμίας πάσης ἐνεπίμπλαντο· τῇ τε συνεχείᾳ τῆς μάχης
πεῖραν καὶ θάρσος ὁμοῦ προσλαμβάνοντες κατεφρόνουν τῶν
στρατιωτῶν, ὡς καὶ ἀποσκώπτειν ἐς αὐτούς, ἐνυβρίζειν τε
τῷ Μαξιμίνῳ περινοστοῦντι, ἔς τε αὐτὸν καὶ τὸν παῖδα
ἀπορρίπτειν δυσφήμους καὶ αἰσχρὰς βλασφημίας, ἐφ' αἷς
ἐκεῖνος κινούμενος ὀργῆς μᾶλλον ἐνεπίμπλατο. χρῆσθαι δὲ 3

---

1. *πίσσα* et 12. *πίσσῃ* libri ‖ 1. 2. *προείρητο* A ‖ 2. *διὰ*] *καὶ* l ‖ 3. 25. *εἰς* libri ‖ 3. *ὥστε*] ceteris locis *ὡς* ‖ *αὐτῶν* A ‖ 4. ὁ om. A ‖ 6. *γεγυμνωμένους* ex corr. vetere, *γυμνωμένους* B V a, *γυμνουμένους* A g l ‖ 7. *ὑφ'*] *ἐφ'* a ‖ *ἑαυτοῖς* A ‖ 8. *ἀνδρείας* V ‖ 8. 9. *ἔκ τε τούτου* coni. Lange ‖ 9. *ὄψεις* — 10. *τὰς* om. A. ipsa verba corrupta. (*ὥστε*) *διαφθείρεσθαι τά τε πρόσωπα καὶ τὰς χεῖρας ἀκροτηριαζομένους* Io. *ἐπηροῦτο* cum Steph scripsit et *τὰς* (*καὶ* V) *χεῖρας* cum Wolfio delevit Bekk[2]. alia v. in Irmischii adn. ‖ 10. *ἠκροτηριάζετο* B V ‖ 12. *ἐπέβαλον* B V g l ‖ *ῥητίνῃ* A, *ῥιτίνῃ* B V i ‖ 12. 13. *δεδουμένας* B V ‖ 13. *ἄκρων* A ‖ *βελῶν* susp. Lange ‖ 17. *ἔμεινεν* A ‖ *ἐγγενομένου**, *γενομένου* Io., *ἐγγινομ.* O i, vulgo ‖ 18. *ἐγένετο* B V Io., *ἐγίνετο* A i, vulgo ‖ 21. *ἀνθεστῶτας*] exspectabam *κρείττους* vel sim. ‖ 22. *πάσης ἐνεπ. προθ.* V ‖ 23. *πεῖραν ὁμοῦ καὶ θάρσος* A ‖ 24. *ἐς αὐτοὺς*] *ἑαυτοὺς* B V ‖ 27. p. 204, 1. *δὲ* ⟨*αὐτῇ*⟩ coni. Steph

κατὰ τῶν πολεμίων οὐ δυνάμενος, ἐκόλαζε τοὺς πλείστους τῶν ἡγουμένων τῶν ἰδίων στρατιωτῶν ὡς ἀνάνδρως καὶ ῥαθύμως προσφερομένους τῇ τειχομαχίᾳ. ὅθεν αὐτῷ περιεγένετο πρὸς μὲν τῶν οἰκείων μῖσός τε καὶ ὀργή, παρὰ δὲ τῶν ἀντιπάλων πλείων ἡ καταφρόνησις.

συνέβαινε δὲ τοῖς Ἀκυλησίοις πάντα ὑπάρχειν ἔκπλεα
καὶ ἐπιτηδείων ἀφθονίαν, ἐκ πολλῆς παρασκευῆς ἐς τὴν πό-
λιν πάντων σεσωρευμένων ὅσα ἦν ἀνθρώποις καὶ κτήνεσιν
ἐς τροφὰς καὶ ποτὰ ἐπιτήδεια· ὁ δὲ στρατὸς πάντων ⟨ἦν⟩
ἐν σπάνει, τῶν τε καρποφόρων δένδρων ἐκκεκομμένων καὶ
4 τῆς γῆς ὑπ' αὐτοῦ δεδῃωμένης. μένοντες δ' ὑπὸ σκηναῖς
αὐτοσχεδίοις, οἱ δὲ πλεῖστοι ὑπὸ γυμνῷ τῷ ἀέρι, ὄμβρων τε
καὶ ἡλίου ἠνείχοντο, λιμῷ τε διεφθείροντο, μηδὲ ἐπεισάκτου
τροφῆς αὐτοῖς τε καὶ ὑποζυγίοις εἰσκομιζομένης. πανταχόθεν
γὰρ τὰς τῆς Ἰταλίας ὁδοὺς παραφράξαντες ἦσαν οἱ Ῥωμαῖοι
5 τειχίων τε ἐγέρσεσι καὶ πυλίδων ἀσκήσεσιν. ἄνδρας τε ὑπα-
τευκότας ἐξέπεμψεν ἡ σύγκλητος σὺν ἐπιλέκτοις καὶ λογάσιν
ἀπ' Ἰταλίας πάσης ἀνδράσιν, ἵν' αἰγιαλοί τε πάντες καὶ
λιμένες φρουρῶνται καὶ μηδενὶ ἔκπλους συγχωρῆται, ὡς
ἄπυστα καὶ ἄγνωστα εἶναι Μαξιμίνῳ τὰ ἐν Ῥώμῃ πραττό-
μενα· αἵ τε λεωφόροι ὁδοὶ καὶ ἀτραποὶ πᾶσαι ἐφυλάττοντο
ὡς μηδένα διαβαίνειν. συνέβαινε δὲ τὸν στρατὸν δοκοῦντα
πολιορκεῖν αὐτὸν πολιορκεῖσθαι, ἐπεὶ μήτε τὴν Ἀκυληίαν
ἑλεῖν ἐδύνατο, μήτε ἀποστὰς ἐκεῖθεν ἐπὶ τὴν Ῥώμην χωρῆ-
σαι διά τε νεῶν καὶ ὀχημάτων ἀπορίαν· ἅπαντα γὰρ προ-
6 κατείληπτο καὶ συνεκέκλειστο. φῆμαι δὲ μείζους ἐξ ὑποψίας
ἀληθείας διεδίδοντο, ὅτι πᾶς ὁ δῆμος ὁ Ῥωμαίων ἐν ὅπλοις
εἴη, Ἰταλία τε πᾶσα συμπεπνεύκοι, πάντα τε ἔθνη Ἰλλυρικὰ
καὶ βάρβαρα τά τε ὑπ' ἀνατολαῖς καὶ μεσημβρίαις στρατὸν

---

2. στρατιωτῶν] στρατῶν gl ‖ 6. ἔμπλεα V. fort. πάντα ἔκπλεα καὶ cum Io. delenda ‖ 7. πολῆς l ‖ 7. 9. εἰς libri ‖ 9. ἦν add. Wolf. ὑπῆρχεν Io. ‖ 10. 11. καὶ τῆς, γῆς Ogl et tacite Steph, τῆς τε γῆς a ‖ 13. ἠνείχετο V ‖ λιμῷ τε διεφθ. om. AP ‖ ἐπισάκτου BV ‖ 14. ⟨τοῖς⟩ ὑποζ. malim cum Reiskio ‖ 16. τειχίων] τειχέων editiones aliquot, bene ‖ 17. ἐπιλ. καὶ λογάσιν] haesit Weber ‖ 19. μηδενὶ iP, μηδὲν BV, μηδεὶς A ‖ 20. ἄπυστα iP, ἄπιστα O ‖ 22. δὲ] δή?* ita P. δὲ καὶ Io. ‖ 24. ἠδύνατο A ‖ 25. νεῶν Bekk, νηῶν Oi ‖ 26. δὲ] τε?* quoque P ‖ ἐξ ὑποψίας deleverim, post ἀληθείας transponebat Leisner ‖ 27. διεδίδοντο Sylb, ἐδίδοντο libri ‖ πᾶς τε ὁ A ‖ 28. πάντα τε ex corr. vetere, πάντα τὰ BVi, καὶ πάντα τὰ A

ἀγείρει, μιᾷ τε γνώμῃ καὶ ψυχῇ ὁμοίως Μαξιμῖνος μεμίσηται. ὅθεν ἐν ἀπογνώσει ἦσαν παὶ πάντων σπάνει οἱ στρατιῶται, σχεδὸν καὶ ὕδατος αὐτοῦ. ὃ γὰρ ἦν μόνον ἐκ τοῦ 7
παραρρέοντος ποταμοῦ ποτόν, αἵματι καὶ φόνοις μεμιασμένον ἐπίνετο· οἵ τε γὰρ Ἀκυλήσιοι τοὺς ἐν τῇ πόλει τελευτῶντας, οὐκ ἔχοντες ὅπως θάψωσιν, ἐς τὸν ποταμὸν ἀπερρίπτουν, οἵ τε ἐν τῷ στρατῷ φονευόμενοι ἢ διαφθειρόμενοι νόσῳ ἐδίδοντο τῷ ῥεύματι, οὐκ ἐχόντων αὐτῶν τὰ πρὸς ταφὴν ἐπιτήδεια.

παντοδαπῆς οὖν ἀπορίας καὶ δυσθυμίας τὸν στρατὸν 8
κατεχούσης, αἰφνιδίως ἀναπαυομένου τοῦ Μαξιμίνου ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐν ἀνέσει τοῦ πολέμου οὔσης, τῶν τε πλείστων ἐς τὰς σκηνὰς καὶ τὰ ἐγκεχειρισμένα τῆς φρουρᾶς χωρία ἀνακεχωρηκότων, ἔδοξε τοῖς στρατιώταις οἳ πρὸς τῇ Ῥωμαίων πόλει στρατόπεδον εἶχον ὑπὸ τὸ καλούμενον ὄρος Ἀλβανόν, ἔνθα παῖδας καὶ γυναῖκας κατελελοίπεσαν, φονεῦσαι τὸν Μαξιμῖνον, ὡς παύσαιντο μὲν χρονίου καὶ ἀπεράντου πολιορκίας, μηκέτι δὲ πορθοῖεν Ἰταλίαν ὑπὲρ τυράννου κατεγνωσμένου καὶ μεμισημένου. τολμήσαντες οὖν 9
ἐπίασι τῇ σκηνῇ αὐτοῦ περὶ μέσην ἡμέραν, συναραμένων δὲ αὐτοῖς καὶ τῶν φρουρούντων δορυφόρων τάς τε εἰκόνας ἐκ τῶν σημείων κατασπῶσι, καὶ αὐτὸν σὺν τῷ παιδὶ προελθόντα τῆς σκηνῆς, ὡς δὴ ἄρα διαλέξαιτο αὐτοῖς, οὐκ ἀνασχόμενοι ἀναιροῦσι. φονεύουσι δὲ καὶ τὸν ἔπαρχον τοῦ στρατοῦ πάντας τε τοὺς ἐκείνῳ θυμήρεις φίλους· ῥίψαντές τε τὰ σώματα τοῖς βουλομένοις ἐνυβρίζειν καὶ πατεῖν εἴασαν κυσί τε καὶ ὄρνισι βοράν. τοῦ δὲ Μαξιμίνου καὶ τοῦ παιδὸς τὰς κεφαλὰς ἐς τὴν Ῥώμην ἔπεμψαν. τοιούτῳ μὲν δὴ τέλει ὁ Μαξιμῖνος καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ ἐχρήσαντο, δίκας πονηρᾶς ἀρχῆς ὑποσχόντες.

---

1. *ἀγείρει* Og, *ἀγείροι* al, vulgo ‖ 5. *οἵ τε*] *καὶ οἵ τε* BV ‖ *ἀκυληίσιοι* A ‖ 8. *ταφὴν* scripsi ex A, *τροφὰς* BVPi, *ταφὰς* coni. m. 2 in mg. g et Sylb ‖ 9. *παντοδαποῦς οὖν ἀθυμίας τὸν στρ.* A ‖ 12. *ἐς*] *εἰς* AIo. ‖ *καὶ*] *aut* P, bene ‖ 12. 13. *ταῖς φρουραῖς* coni. Bekk² ‖ 15. *ὄρος* om. Io. ‖ 15. 16. *καταλελοίπεσαν* libri ‖ 16. *χρονίου*] *χρόνου* A ‖ 17. *πολιορκίας* — 18. *τυράννου* om. BV ‖ 23. *ἔπαρχον*] *ἐπάρχοντα* Io., bene ‖ 24. *στρατοῦ*] malim *στρατοπέδου* ‖ *ἐκείνῳ*] *ἐκείνου* B, *ἐκείνους* V ‖ *φίλους* om. Io. ‖ 25. *εἴασαν* — 26. *βοράν* om. Io., fort. recte. sic *ῥίψαντες*, quod tamen legit Io., in *ἔρριψαν* mutandum foret ‖ 27. *ἐς* Io., *εἰς* Oi ‖ 28. *ὁ* ante *Μαξ.* addidi ex l ‖ *ἐχρήσαντο βασιλεύσαντες ἔτη γ´ δίκας* Io., fort. recte

6 ὁ δὲ στρατὸς πᾶς ὡς ἐπύθετο τὰ γενόμενα, ἔν τε ἀφα-
σίᾳ ἦσαν καὶ οὐ πάνυ τι τῷ πραχθέντι πάντες ἠρέσκοντο,
καὶ μάλιστά γε οἱ Παίονες καὶ ὅσοι βάρβαροι Θρᾷκες, οἵ καὶ
τὴν ἀρχὴν αὐτῷ ἐνεκεχειρίκεσαν. πλὴν τοῦ ἔργου ἅπαξ γε-
γονότος ἄκοντες μέν, ἔφερον δέ· ἀνάγκη τε ἦν συνήδεσθαι
2 τοῖς πραχθεῖσιν ὑποκρινομένοις. καταθέμενοί τε τα ὅπλα
ἐν εἰρηνικῷ σχήματι προσήεσαν τοῖς τείχεσι τοῖς Ἀκυλησίων,
ἀγγέλλοντες τὸν φόνον τοῦ Μαξιμίνου· τὰς δὲ πύλας ἀνοί-
γειν ἠξίουν, δέχεσθαί τε φίλους τοὺς χθὲς ἐχθρούς. οἱ δὲ
τῶν Ἀκυλησίων στρατηγοὶ τὰς μὲν πύλας ἀνοῖξαι οὐκ ἐπέ-
τρεψαν, προθέντες δὲ τὰς εἰκόνας Μαξίμου καὶ Βαλβίνου
Γορδιανοῦ τε Καίσαρος στεφάνοις καὶ δάφναις κεκοσμημένας
αὐτοί τε εὐφήμουν, καὶ τοὺς στρατιώτας ἠξίουν γνωρίσαι
καὶ ἀνειπεῖν εὐφημῆσαί τε τοὺς ὑπὸ Ῥωμαίων καὶ συγκλήτου
3 ἀναδειχθέντας αὐτοκράτορας. Γορδιανοὺς δὲ ἔλεγον ἐκεί-
νους ἐς οὐρανὸν καὶ θεὸν ἀνακεχωρηκέναι. προύθεσάν τε
ὑπὲρ τῶν τειχῶν ἀγοράν, ὤνιον παρέχοντες [πάντων τῶν
ἐπιτηδείων] τροφῶν τε παντοδαπῶν καὶ ποτῶν ἀφθονίαν,
ἐσθῆτός τε καὶ ὑποδημάτων, καὶ ὅσα ἐδύνατο παρέχειν ἐς
4 χρῆσιν ἀνθρώποις πόλις εὐδαιμονοῦσα καὶ ἀκμάζουσα. ὅθεν
καὶ μᾶλλον ἐξεπλάγη ὁ στρατός, συνεὶς ὅτι τοῖς μὲν πάντα
αὐτάρκη ἦν, εἰ καὶ ἐπὶ πλέον πολιορκοῖντο, αὐτοὶ δὲ ἐν
σπάνει πάντων τῶν ἐπιτηδείων θᾶττον ⟨ἂν⟩ διεφθάρησαν
ἢ εἷλον πάντα ἔχουσαν πόλιν. ὁ δὲ στρατὸς ἔμενε παρὰ
τοῖς τείχεσιν, ἔχων τὰ χρειώδη, ἅπερ ἀπὸ τῶν τειχῶν ἐλάμ-
βανον, ὅσα ἕκαστος ἐβούλετο· διελέγοντό τε ἀλλήλοις. καὶ
ἦν εἰρήνης μὲν καὶ φιλίας διάθεσις, σχῆμα δὲ ἔτι πολιορ-
κίας, τῶν τειχῶν κεκλεισμένων καὶ τοῦ στρατοῦ περὶ αὐτὰ
διαιτωμένου.

---

1. *πᾶς* om. Io. ‖ 2. *τι* Bi, *τοι* AV ‖ 4. *ἐγκεχειρίκεσαν* libri ‖ 8. 9. *ἀνοίγεσθαι* A ‖ 9. *τε* i, *τε ὡς* A, *τε τοὺς* BV ‖ *χθὲς* iP, *πρὶν* O ‖ 11. *μαξιμίνου* a ‖ 13. *εὐφήμουν* iP, *ἠξίουν* O ‖ *ἠξίουν* om. A ‖ 14. alt. *καὶ* om. a. *ὑπὸ* ⟨*τῆς*⟩ *Ῥωμ. σ.* coni. Sylb. at cf. p. 209, 11 ‖ 15. 16. *ἐκείνους*] 'priores' Capit. Max. d. cap. 24, 2. 3. *illos superiores* P. haerebat Weber ‖ 16. *εἰς* libri ‖ *θεὸν*] *θεοὺς* coni. Steph, bene ‖ 17. *ὑπὲρ* iP, *πρὸ* O ‖ 17. 18. *πάντων τῶν ἐπιτηδείων* seclusit Bekk[2] ‖ 19. *ἠδύνατο* A ‖ *ἐς*] *εἰς* a ‖ 20. *καὶ ἀκμ.*] *τε καὶ ἀκμ.* A ‖ 22. *πολιορκοῖτο* gl ‖ 23. *πάντων* om. l ‖ *θᾶττον* om. O ‖ *ἂν* post *θᾶττον* add. Bekk[2], post *διεφθ.* Steph ‖ 24. *παρὰ* a, *περὶ* Ogl ‖ 26. *τε*] *τοῦ* gl, *τε* m. 2 in mg. g ‖ 27. *καὶ φιλίας* in mg. add. m. 2 in l

τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν Ἀκυληίαν ἐν τούτοις ἦν· οἱ δ' 5
ἱππεῖς οἱ τὴν Μαξιμίνου κεφαλὴν κομίζοντες ἀπὸ τῆς Ἀκυ-
ληίας μετὰ πάσης ἐπείξεως ὡδοιπόρησάν τε, καὶ ἐπιφοιτῶσιν
αὐτοῖς τας λοιπὰς πόλεις ⟨αἱ⟩ πύλαι ἀνεῴγνυντο, καὶ δα-
φνηφοροῦντες αὐτοὺς οἱ δῆμοι ὑπεδέχοντο. ὡς δὲ διέπλευσαν
τάς τε λίμνας καὶ τὰ τενάγη ⟨τὰ⟩ μεταξὺ Ἀλτίνου καὶ Ῥα-
βέννης, περιέτυχον Μαξίμῳ αὐτοκράτορι διατρίβοντι ἐν Ῥα-
βέννῃ, ἔνθα τούς τε ἀπὸ Ῥώμης ἐπιλέκτους καὶ τοὺς ἀπὸ
τῆς Ἰταλίας λογάδας ἤθροιζεν. ἀφῖκτο δὲ αὐτῷ καὶ Γερ- 6
μανῶν οὐκ ὀλίγη συμμαχία, πεμφθεῖσα ὑπ' αὐτῶν κατ' εὔ-
νοιαν ἣν εἶχον πρὸς αὐτὸν ἄνωθεν, ἐξ οὗπερ ἦν αὐτῶν ἐπι-
μελῶς ἄρξας. παρασκευάζοντι οὖν αὐτῷ τὴν δύναμιν ὡς
πολεμήσουσαν τῷ Μαξιμίνου στρατῷ προσίασιν οἱ ἱππεῖς
τὴν κεφαλὴν τοῦ τε Μαξιμίνου καὶ τοῦ παιδὸς φέροντες,
νίκην τε καὶ εὐπραγίαν ἀγγέλλοντες, ὅτι τε ἄρα ὁ στρατὸς
τὰ Ῥωμαίων φρονεῖ, καὶ σέβει αὐτοκράτορας οὓς ἡ σύγκλη-
τος ἐποίησε. τούτων δὲ παρ' ἐλπίδα ἀγγελθέντων, θυσίαι 7
τε βωμοῖς εὐθὺς προσήγοντο, καὶ νίκην ἐπαιάνιζον πάντες
ἣν ἀκοντὶ ἐνίκησαν· ὁ δὲ Μάξιμος καλλιερήσας ἐκπέμπει
τοὺς ἱππεῖς ἐς τὴν Ῥώμην ἀγγελοῦντάς τε τὰ πραχθέντα τῷ
δήμῳ καὶ τὴν κεφαλὴν κομιοῦντας. ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο εἰσέ-
πεσόν τε ἐς τὴν πόλιν δεικνύντες τὴν κεφαλὴν τοῦ πολεμίου
ἀνεσκολοπισμένην, ὡς πᾶσι περίοπτος εἴη, οὐδ' εἰπεῖν ἔστι
λόγῳ ἐκείνης τῆς ἡμέρας τὴν ἑορτήν. οὔτε γὰρ ἡλικία τις 8
ἦν ἣ μὴ πρὸς τοὺς βωμούς τε καὶ τὰ ἱερὰ ἠπείγετο, οὔτε
τις ἔμενεν οἴκοι, ἀλλ' ὥσπερ ἐνθουσιῶντες ἐφέροντο συνη-
δόμενοί τε ἀλλήλοις καὶ ἐς τὸν ἱππόδρομον συνθέοντες ὥσ-
περ ἐκκλησιάζοντες χωρίῳ. ὁ δὲ Βαλβῖνος καὶ αὐτὸς ἐκα-

1. δ'] δὲ Io. ‖ 2. οἱ om. A ‖ 3. μετὰ π. ἐ. ὡδοιπόρησάν τε Stroth, μ. π. ἐ. ὁδοιπορήσαντες O, ὁδοιπορήσαντες μ. π. ἐ. i, unde ὡδοιπόρησαν (τε add. Wolf) μ. π. ἐ. Steph ‖ καὶ] οἷς a ‖ 4. αἱ add. Bekk ‖ ἀνεῴγνυντο A, ἀνοίγνυντο BVi, vulgo ‖ 5. αὐτοὺς] αὐτοῖς BV ‖ 6. τὰ O, om. i ‖ alt. τὰ add. Reisk ‖ ἀκτίνου a l ‖ 10. post πεμφθεῖσα 2—3 litt. eras. in g ‖ 14. μαξίμου l ‖ 18. ἐπαιάνιζον Ai, (in g α in ras.), ἐπαιώνιζον BV ‖ 19. ἀκοντὶ O ‖ 20. ἐς] εἰς a ‖ 21 et 22. capita P ‖ 21. κομιοῦντας*, κομίζοντας OiIo., κομίσοντας editiones multae ‖ 22. εἰς libri ‖ 24. τῆς ἡμέρας ἐκείνης i ‖ 25. τὰ om. O ‖ 27. ἐς] εἰς A ‖ 27. 28. ὥσπερ ἐκκλησιάζοντες χωρίῳ (τῷ χώρῳ A) deleverim. ὥσπερ ἐκκλησιάσοντες ⟨ἐν ἐκείνῳ τῷ⟩ χωρίῳ coni. Steph, ὥσπερ ἐκκλησιάζοντες ⟨εἰώθεσαν ἐν τῷδε τῷ⟩ χωρίῳ Sylb

τόμβας ἔθυεν, ἀρχαί τε πᾶσαι καὶ ἡ σύγκλητος, ἕκαστός τε
ὥσπερ ἀποσεισάμενος πέλεκυν τοῖς αὐχέσιν ἐπικείμενον ὑπερ-
ευφραίνετο· ἔς τε τὰ ἔθνη ἄγγελοι καὶ κήρυκες δαφνηφόροι
διεπέμποντο.

7 καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ῥώμην [ἑορτῆς] εἶχεν οὕτως, ὁ δὲ
Μάξιμος [ἀπὸ] τῆς Ῥαβέννης ἀπάρας ἐπέστη Ἀκυληίᾳ, δια-
βὰς τὰ τενάγη, ἃ ὑπό τε Ἠριδανοῦ ποταμοῦ πληρούμενα καὶ
τῶν περικειμένων ἑλῶν ἑπτὰ στόμασιν ἐς θάλατταν ἐκχεῖται·
ἔνθεν καὶ τῇ .. φωνῇ καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι Ἑπτὰ πελάγη
2 τὴν λίμνην ἐκείνην. εὐθὺς οὖν οἱ Ἀκυλήσιοι τὰς πύλας
ἀνοίξαντες ὑπεδέχοντο, αἵ τε [ἀπὸ] Ἰταλίας πόλεις πρε-
σβείας ἔπεμπον ἀπὸ τῶν πρωτευόντων ἐν αὐταῖς ἀνδρῶν, οἳ
λευχειμονοῦντες καὶ δαφνηφόροι θεῶν πατρίων ἕκαστοι προσ-
εκόμιζον ἀγάλματα καὶ εἴ τινες ἦσαν στέφανοι χρυσοῦ ἐξ
ἀναθημάτων, εὐφήμουν τε καὶ ἐφυλλοβόλουν τὸν Μάξιμον.
ὁ δὲ στρατὸς ὁ τὴν Ἀκυληίαν πολιορκήσας προήει καὶ αὐ-
τὸς ἐν εἰρηνικῷ σχήματι δαφνηφόρος, οὐκ ἐξ ἀληθοῦς μὲν
διαθέσεως πᾶς, προσποιήτῳ δὲ εὐνοίᾳ καὶ τιμῇ διὰ τὴν παρ-
3 οῦσαν ἐξ ἀνάγκης τῆς βασιλείας τύχην. οἱ πλεῖστοι γὰρ
αὐτῶν ἠγανάκτουν καὶ λανθανόντως ἤλγουν ὁρῶντες τὸν
μὲν ὑπ' αὐτῶν ἐπιλεχθέντα βασιλέα καθῃρημένον, κρατοῦν-
τας δὲ τοὺς ὑπὸ τῆς συγκλήτου ᾑρημένους. ὁ δὲ Μάξιμος
ἐν τῇ Ἀκυληίᾳ γενόμενος πρώτης μὲν καὶ δευτέρας [ἡμέρας]
ἱερουργίαις ἐσχόλαζε, τῇ δὲ τρίτῃ τῶν ἡμερῶν συγκαλέσας

---

1. ἡ addidi ex Io. ‖ ἕκαστός τε] ἕκαστος?* ‖ 2. 3. ὑπερευφραίνετο i Io., ὑπερευφραίνοντο O ‖ 3. ἔς τε] εἴς τε Io. ‖ 5. ἑορτῆς om. l ‖ εἶχον BV ‖ 6. ἀπὸ seclusi ‖ ἀπάρας*, ἄρας Oi ‖ 6. 7. διαβὰς] καὶ δ. A ‖ 7. ἃ ὑπό τε coni. Steph, ἅ τε ὑπὸ libri, vulgo ‖ 8. ἐς τὴν θαλ. coni. Sylb in Add. ‖ θάλατταν a, θάλασσαν Ogl ‖ 9. *patria lingua* P. τῇ ⟨ἑαυτῶν⟩ vel ⟨πατρίῳ⟩ vel ⟨ἰδίᾳ⟩ φ. coni. Steph ‖ 10. ἀκυληίσιοι AB ‖ 11. ἀπὸ seclusi ‖ 12. ἀπὸ τῶν a, τῶν Ogl ‖ ἐν αὐταῖς O, παρ' αὐτοῖς i, vulgo ‖ 13. δαφνηφοροῦντες V ‖ 14. 15. στέφανοι χρυσοῦ ἐξ ἀναθημάτων mihi dubia. *aureasque coronas si quae in donariis fuerant* P. an στ. χρυσοῖ καὶ ἀναθήματα?* ‖ 15. ἐφυλλοβολοῦντο i ‖ 16. ὁ τὴν A Io. et Steph, τὴν BVi ‖ πολιορκήσας] πορθήσας Io. ex confusione frequenti, πολιορκεῖν τὸ πρότερον ἐπιχειρῶν A ex interpolatione ‖ προήει Io. P (*prodibat*), προσήει Oi, vulgo ‖ 17. δαφνηφορῶν Io. ‖ 18. προσποιητῇ A ‖ 19. ἐξ ἀνάγκης deleverim ‖ τῆς] τὴν A ‖ 20. λανθάνοντες dubitanter Stroth ‖ ὁρῶντες addidi ex Io. ‖ 21. βασιλέα] βασιλεύειν Io., om. l ‖ 22. τῆς addidi ex Io. ‖ 23. ἡμέρας om. a

ἐς τὸ πεδίον πάντα τὸν στρατόν, βήματός τε αὐτῷ κατασκευασθέντος, ἔλεξε τοιάδε.

“ὅσον μὲν ὑμᾶς ὤνησε μεταγνόντας τε καὶ τὰ Ῥωμαίων 4 *φρονήσαντας, πείρᾳ μεμαθήκατε, ἀντὶ πολέμου μὲν εἰρήνην ἔχοντες πρὸς θεοὺς οὓς ὀμωμόκατε, καὶ νῦν φυλάττοντες τὸν στρατιωτικὸν ὅρκον, ὅς ἐστι τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς σεμνὸν μυστήριον. χρὴ δ' ὑμᾶς καὶ τοῦ λοιποῦ διὰ παντὸς τούτων ἀπολαύειν, τὰ πιστὰ τηροῦντας Ῥωμαίοις τε καὶ συγκλήτῳ καὶ αὐτοκράτορσιν ἡμῖν, οὓς ἐξ εὐγενείας καὶ πολλῶν πράξεων [καὶ] μακρᾶς διαδοχῆς ὥσπερ κατ' ἀκολουθίαν ἐπὶ τοῦτο ἀναβάντας κρίναντες ὁ δῆμος καὶ ἡ σύγκλητος ἐπελέξαντο. οὐ γὰρ ἑνὸς ἀνδρὸς ἴδιον κτῆμα ἡ ἀρχή, ἀλλὰ* 5 *κοινὸν τοῦ Ῥωμαίων δήμου ἄνωθεν, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει ἡ τῆς βασιλείας ἵδρυται τύχη· ἡμεῖς δὲ διοικεῖν καὶ διέπειν τὰ τῆς ἀρχῆς σὺν ὑμῖν ἐγκεχειρίσμεθα. ταῦτα δὲ μετ' εὐταξίας τε καὶ κόσμου τοῦ πρέποντος, αἰδοῦς τε καὶ τιμῆς πρὸς τοὺς ἄρχοντας, ὑμῖν μὲν εὐδαίμονα καὶ πάντων ἀνενδεῆ παρέξει βίον, τοῖς δ' ἄλλοις πᾶσιν ἀνθρώποις κατά τε ἔθνη καὶ κατὰ πόλεις εἰρήνην καὶ πρὸς τοὺς ἡγουμένους πειθώ. βιώσεσθε δὲ [καὶ] κατὰ γνώμην ἐν τοῖς οἰκείοις, οὐκ ἐν ἀλλοδαπῇ κακοπαθοῦντες. ὑπὲρ δὲ τοῦ καὶ τὰ βάρβαρα* 6 *ἡσυχάζειν ἔθνη, διὰ φροντίδος ἡμεῖς ἕξομεν. δύο μὲν γὰρ ὄντων βασιλέων εὐμαρέστερον καὶ τὰ ἐν τῇ Ῥώμῃ διοικήσεται καὶ εἴ τι ἐπὶ τῆς ἀλλοδαπῆς ἐπείγοι, πρὸς τὴν χρείαν ἀεί του πρὸς τὰ καλοῦντα ῥᾳδίως παρόντος. μηδέ τις ὑμῶν οἰέσθω τῶν πεπραγμένων εἶναί τινα μνήμην, εἴτε ὑφ' ἡμῶν*

---

1. *ἐς* i, *εἰς* O ‖ *τε αὐτῷ* om. A ‖ 3. *ἡμᾶς ὤ. μεταγνῶντάς τε* a ‖ 5. *πρὸς θεοὺς οὓς ὀμωμόκατε* (*ὀμωμόκατε* A, *ὠμωμόκατε* BV) om. P. *πρὸς* ⟨*δὲ*⟩ *θεοὺς* coni. Wolf p. XXII, fort. recte si *καὶ νῦν* verba deleantur. alii alia, v. Irmischii adn. ‖ *φυλάσσοντες* libri ‖ 6. *ὅρκον* om. A ‖ 7. *δ'* Ogl, *δὲ* a, vulgo ‖ 8. *τὰ πιστὰ*] *τὸ πιστὸν*?* ‖ 9. *καὶ* ⟨*τοῖς*⟩ *αὐτοκρ.*?* ‖ *ὑμῖν* BV ‖ 10. *καὶ* delebat Wolf p. XXII ‖ *κατὰ* O ‖ 11. *ἀναβάντας* ag, *-τες* O, *-των* l ‖ 11. 12. *ἐπελέξαντο* A, *ἐπελέξατο* BVi, vulgo ‖ 14. *ἡ τῆς βασιλείας* iP, *ἃς* BV, *καθ' ἣν* A ‖ 15. *ἐγκεχειρισμένα* O ‖ *δὲ* ⟨*γιγνόμενα*⟩ *μετ'* Reisk, bene ‖ 18. *παρέξειν* A ‖ *δ'*] *δὲ* A ‖ *τε* om. O ‖ 20. *βιώσεσθέ* a, *-αί* Ogl ‖ *δὲ* P, *τε* Oi, vulgo ‖ *καὶ* del. Bergler, et Nauck Mél. Gr.-R. II p. 230, lacunam ante *καὶ* statuebat Steph ‖ 22. *ἡμεῖς*] *ὑμᾶς* BV ‖ 23. *ὄντων*] *οὕτω* A ‖ *τῇ* om. A ‖ 24. *τι* i, *τις* O ‖ *ἐπείγοιτο* O ‖ *πρὸς τὴν χρείαν* del.?* ‖ 25. *ἀεί του* Wolf, *ἀεὶ τοῦ* libri, *ἀεὶ τοῦ* ⟨*ἑτέρου*⟩ coni. Steph ‖ 26. *οἴεσθαι* BV

(ἐκελεύεσθε γάρ) εἴτε ὑπὸ Ῥωμαίων ἢ τῶν ἄλλων ἐθνῶν, οἳ
ἀδικούμενοι ἀπέστησαν· ἀλλὰ γὰρ ἔστω πάντων ἀμνηστία, καὶ
σπονδαὶ φιλίας βεβαίου, εὐνοίας τε καὶ εὐκοσμίας πίστις αἰώνιος."
7 τοιαῦτά τινα εἰπὼν ὁ Μάξιμος, νομάς τε χρημάτων με-
γαλοφρόνως αὐτοῖς ἐπαγγείλας, ὀλίγων ἡμερῶν διατρίψας ἐν
τῇ Ἀκυληίᾳ τὴν ἐς Ῥώμην ἐπάνοδον συγκροτεῖ. καὶ τὸ μὲν
ἄλλο στρατιωτικὸν ἀπέπεμψεν ἔς τε τὰ ἔθνη καὶ τὰ οἰκεῖα
στρατόπεδα, αὐτὸς δ' ἐπανῆλθεν ἐς τὴν Ῥώμην σὺν [τε] τοῖς
δορυφόροις, οἳ τὴν βασίλειον φρουροῦσιν αὐλήν, σύν τε τοῖς
8 ὑπὸ Βαλβίνῳ στρατευομένοις. ἐπανῆλθον δὲ καὶ οἱ ἀπὸ Γερ-
μανίας ἐληλυθότες σύμμαχοι· ἐθάρρει γὰρ αὐτῶν τῇ εὐνοίᾳ
ἅτε καὶ τοῦ ἔθνους ἐπιεικῶς πρότερον ἄρξας, ὅτε ἰδιώτευεν·
εἰσιόντι δὲ αὐτῷ ἐς τὴν Ῥώμην ὅ τε Βαλβῖνος ὑπήντετο,
ἐπαγόμενος Γορδιανὸν Καίσαρα, ἥ τε σύγκλητος καὶ ὁ δῆμος
εὐφημοῦντες ὥσπερ θριαμβεύοντα ὑπεδέχοντο.
8 ἦρχον δὲ τοῦ λοιποῦ τῆς πόλεως μετὰ πάσης εὐκοσμίας
τε καὶ εὐταξίας, ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ πανταχοῦ εὐφημούμε-
νοι· ἔχαιρέ τε ὁ δῆμος αὐτοῖς, σεμνυνόμενος εὐπατρίδαις καὶ
ἀξίοις τῆς βασιλείας αὐτοκράτορσιν. οἱ μέντοι στρατιῶται
διοίδαινον τὰς ψυχάς, καὶ οὔτε ταῖς εὐφημίαις τοῦ δήμου
ἠρέσκοντο, ἐβαροῦντό τε αὐτῶν αὐτὴν τὴν εὐγένειαν, καὶ
2 ἠγανάκτουν ὅτι ἄρα ἔχοιεν ἐκ συγκλήτου βασιλέας. ἐλύπουν
δὲ αὐτοὺς καὶ οἱ Γερμανοὶ παρόντες τῷ Μαξίμῳ ἔν τε τῇ
Ῥώμῃ διατρίβοντες· ἀντιπάλους γὰρ ἕξειν ἤλπιζον, εἴ τι τολ-
μῷεν, καὶ ἐφεδρεύειν αὐτοῖς ὑπώπτευον, εἴ τινι δόλῳ ἀπο-
ζωσθεῖεν, ἐκεῖνοι δὲ ἅτε παρόντες ῥᾳδίως ὑποκατασταῖεν· τό
τε Σεβήρου ὑπόδειγμα, ὃς τοὺς Περτίνακα ἀποκτείναντας
ἀπέζωσεν, εἰσῄει αὐτούς.

---

1. ἐκελεύεσθε iP, ἐκέλευσε O ‖ οἳ i, οἱ O ‖ 3. σπονδαὶ BV ‖ 5. ἐν- διατρίψας i ‖ 8. δ' O, δὲ iIo, vulgo ‖ ἐς ag, εἰς OlIo. ‖ τε i, om OIo. ‖ 9. οἳ τὴν βασ. φρ. αὐλήν (ἀρχὴν i) omiserim cum Io. ‖ 11. ἐθάρρει Io., ἐθάρσει Oi, vulgo ‖ 12. ἐπιεικῶς om. P. ἅτε καὶ πρότερον τοῦ ἔθνους ἐπιεικῶς ἄρξας coni. Sylb ‖ ἰδιώτευσεν Io. ‖ 13. ἐς ag, εἰς OlIo. ‖ 14. ἥ τε Io., ἡ δὲ OPi ‖ 15. εὐφημοῦντες ante ὑπεδέχοντο ponit A ‖ θριαμβεύοντα Io., θριαμβεύοντας iP, vulgo, θριαμβεύσαντες O ‖ 16. 17. εὐταξίας καὶ εὐκοσμίας i ‖ 19. αὐτοκράτορσιν om. Io. ‖ 21. τε] γε l ‖ αὐτὴν om. l ‖ 23. τῷ — 24. διατρίβοντες om. Io., fort. recte ‖ 24. τι om. V ‖ 24. 25. τολμεῖεν A, τολμοῖεν B ‖ 25. 26. ἀποζωσθεῖεν, ἐκεῖνοι δὲ ἅτε Reisk, ἀποζ. ἐκείνω ἅτε O, ἀποζ. ἐκεῖνο, καὶ (καὶ a, om. gl) ἅτε i. cf. Irmischii adn.

ἐπιτελουμένου δὲ ἀγῶνος τοῦ τῶν Καπετωλίων, πάντων 3
τε περὶ τὴν πανήγυριν καὶ τὰς θέας ἀσχολουμένων, αἰφνι-
δίως ἣν εἶχον γνώμην λανθάνουσαν ἐξέφηναν· καὶ τοῦ θυ-
μοῦ μὴ κρατήσαντες, ὁρμῇ δὲ ἀλόγῳ χρησάμενοι, ἀνῆλθον
ὁμοθυμαδὸν ἐς τὰ βασίλεια, τοῖς τε πρεσβύταις βασιλεῦσιν
ἐπεισῆλθον. συνέβαινε δὲ κἀκείνους μὴ πάνυ τι ἀλλήλοις 4
ὁμονοεῖν, ἀλλ' οἷα περ μοναρχίας ἐπιθυμία καὶ τὸ ἀκοινώ-
νητον ἐν ταῖς ἐξουσίαις, ἕκαστος πρὸς αὑτὸν τὴν δύναμιν
ἀνθεῖλκεν, ὁ μὲν Βαλβῖνος κατ' εὐγένειαν καὶ διπλῆν προά-
γουσαν ὑπατείαν πρωτεύειν ἀξιῶν, ὁ δὲ Μάξιμος διά τε τὸ
ἔπαρχος τῆς πόλεως γεγονέναι καὶ ἔχειν ὑπολήψεις ἐμπειρίας
πραγμάτων· ἑκατέρωθέν τε εὐγενεῖς καὶ εὐπατρίδαι καὶ γέ-
νους πλῆθος αὔταρκες ἐς ἐπιθυμίαν μοναρχίας ἔπειθεν. ὅπερ
αὐτοῖς καὶ μάλιστα γέγονεν ἀπωλείας αἴτιον. ὡς γὰρ ἐπύ- 5
θετο ὁ Μάξιμος ἀφικνεῖσθαι ἐπ' ὀλέθρῳ αὐτῶν τοὺς πραι-
τωριανοὺς καλουμένους, ἐβούλετο μεταπέμψασθαι τοὺς Γερ-
μανοὺς συμμάχους, ὄντας ἐν Ῥώμῃ, αὐτάρκεις ἐσομένους
ἀντιστῆναι τοῖς ἐπιβουλεύουσιν. ὁ δὲ Βαλβῖνος οἰόμενος
δόλον τινὰ εἶναι καθ' αὑτοῦ καὶ σόφισμα (ᾔδει γὰρ τοὺς
Γερμανοὺς τῷ Μαξίμῳ εὐνοοῦντας) ἐκώλυε, φάσκων οὐκ ἐς
κωλύμην οὐδ' ἐς ἀντίστασιν αὐτοὺς τῶν πραιτωριανῶν
ἀφίξεσθαι, ἀλλ' ἐς τὸ περιποιῆσαι τῷ Μαξίμῳ τὴν μοναρ-
χίαν. ἐν ᾧ δὲ περὶ τούτων διαφέρονται, εἰσδραμόντες οἱ 6
στρατιῶται ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες, ἐκστάντων αὐτοῖς τῶν περὶ
τὰς αὐλείους εἰσόδους φυλαττόντων, ἁρπάζουσι τοὺς πρε-

1. *ἐπιτελομένου* i ‖ *καπιτωλίων* A Io. sunt fere *τὰ καπετώλεια* (vel *καπιτώλεια*) in titulis, sed exstat etiam altera in *-ια* exiens forma, cf. C. I. A. III 129 ‖ 5. 13. *εἰς* libri ‖ 6. *τι*] *τοι* A ‖ 7. *οἷα περ*] *οἷά περ ἡ μον. ἐπιθυμία εἴωθε ποιεῖν* Io., fort. recte (proxima om.). *φιλεῖ ποιεῖν* addebat Reisk ‖ 10. *πρωτεύειν* ex corr. vetere, *πρωτεύσειν* O i ‖ 11. *ἔπαρχος* O, *-ον* i ‖ *ὑπολήψεις* (*ὑπολείψεις* B)] malim *ὑπόληψιν* ‖ 12. *πραγμάτων*] *γραμμάτων* A B ‖ 12. *ἑκατέρωθέν τε* — 13. *ἔπειθεν* deleverim. *καὶ* post *εὐγενεῖς* om. i. A haec ita exhibet: *ἑκατέρωθέν τε εὐγενὴς καὶ εὐπατρίδης καὶ γένους πλῆθος αὔταρκες ἔχων· ταῦτα ἑκάτερον ἐρᾶν τῆς μοναρχίας ἔπειθεν* ‖ 15. *ὁ* om. A ‖ *αὐτῶν*] *αὐτοῦ* P ‖ 18. *ἐπιβουλεύουσιν*] *πραιτωριανοῖς* A P ‖ 18. 19. *ὁ δὲ ἀλβῖνος σόφισμα εἶναι κατ' αὐτοῦ οἰηθεὶς, ᾔδει γὰρ* A ‖ 19. *καθ' αὑτοῦ* V l, *κατ' αὐτοῦ* A B a g Io. ‖ 20. *μαξιμίνῳ* V ‖ 22. *ἐς*] *εἰς* Io. ‖ 23. *ἐν ᾧ δὲ* (*δὴ* Io.) *περὶ τούτων διαφέρονται* (*διεφέροντο* Io.)] *τούτων δὴ περὶ τούτων διεριζόντων* A ‖ 24. *τῶν περὶ* om. A, *περὶ* om. g l ‖ 25. *αὐλείους* A V, *αὐλείας* B i ‖ *φυλαττ.*] *τῶν φυλασσ.* A

σβύτας· περιρρήξαντες δὲ ἃς εἶχον περὶ τοῖς σώμασιν ἐσθῆτας λιτὰς ἅτ' οἴκοι διατρίβοντες, γυμνοὺς τῆς βασιλείου αὐλῆς ἐξέλκουσι μετὰ πάσης αἰσχύνης καὶ ὕβρεως· παίοντές τε καὶ ἀποσκώπτοντες τοὺς ἀπὸ συγκλήτου βασιλέας, γενείων τε καὶ ὀφρύων σπαραγμοῖς καὶ πάσαις ταῖς τοῦ σώματος λώβαις ἐμπαροινοῦντες, διὰ μέσης τῆς πόλεως ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἀπῆγον, οὐ θελήσαντες οὐδ' ἐν τοῖς βασιλείοις ἀποκτεῖναι ἀλλὰ ζῶσιν ἐνυβρίσαι, ἵν' ἐπὶ πλέον ὧν πάσχουσιν αἴσθοιντο.

7 *ἐπεὶ δὲ ταῦτα πυθόμενοι οἱ Γερμανοί, λαβόντες ὅπλα, ἠπείγοντο ὡς ἀμυνοῦντες αὐτοῖς, μαθόντες οἱ πραιτωριανοὶ ἀφικνουμένους φονεύουσιν ἤδη πᾶν τὸ σῶμα λελωβημένους τοὺς βασιλέας. καὶ καταλιπόντες τὰ σώματα ἐρριμμένα ἐπὶ τῆς λεωφόρου, ἀράμενοι δὲ τὸν Γορδιανὸν Καίσαρα ὄντα, αὐτοκράτορά τε ἀναγορεύσαντες, ἐπειδὴ πρὸς τὸ παρὸν ἄλλον οὐχ εὗρον, βοῶντές τε πρὸς τὸν δῆμον ὅτι ἄρα εἴησαν ἀπεκτονότες οὓς ὁ δῆμος ἐν ἀρχῇ οὐκ ἐβούλετο ἄρξαι, Γορδιανόν τε ἐπελέξαντο ἐκείνου τε ἀπόγονον καὶ ὃν αὐτοὶ Ῥωμαῖοι ἐξεβιάσαντο, ἔχοντες αὐτὸν ἀπελθόντες ἐς τὸ στρατόπεδον, κλείσαντες τὰς πύλας ἡσύχαζον. οἱ δὲ Γερμανοὶ μαθόντες ἀνῃρημένους τε καὶ ἐρριμμένους ὧν χάριν ἠπείγοντο, οὐχ ἑλόμενοι πόλεμον μάταιον ὑπὲρ ἀνδρῶν τεθνηκότων, ἐπανῆλθον ἐς τὸ ἑαυτῶν καταγώγιον.*

8 *τέλει μὲν δὴ τοιούτῳ ἐχρήσαντο ἀναξίῳ τε ἅμα καὶ ἀνοσίῳ σεμνοὶ καὶ λόγου ἄξιοι πρεσβῦται, εὐγενεῖς τε καὶ κατ' ἀξίαν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐληλυθότες· ὁ δὲ Γορδιανὸς περὶ ἔτη που γεγονὼς τρισκαίδεκα αὐτοκράτωρ τε ἀνεδείχθη καὶ τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἀνεδέξατο.*

---

2. *ἅτε* A ‖ 4. *ἀποσκώπτοντες*] fort. scripsit *ἐπισκ.* ‖ 5. *ταῖς* a, om. Ogl ‖ 9. *πειθόμενοι* V ‖ 10. *ὡς* om. Al ‖ *αὐτοῖς*] *αὐτοὺς* A ‖ *οἱ*] *οὖν οἱ* A ‖ 11. *ἀφικν. τοὺς γερμανοὺς φον.* A ‖ 14. *τε*] *τι* B ‖ *ἀνηγορεύσαντες* B ‖ 15. *τε* om. A ‖ *τὸν* AV, om. Bi ‖ 16. *οὐκ ἐβούλετο ἐν ἀρχῇ* a ‖ 16. 17. *electumque Gordianum Gordiani nepotem quem ipse Romanus populus ad imperium compulisset* P. *οἷον* pro *ὃν* Io. *ἐκείνου γε ἀπόγονον ὃν καὶ αὐτοὶ Ῥωμ.* coni. Steph ‖ 18. *ἔχοντες οὖν αὐτὸν καὶ ἀπελθόντες* A. ⟨*καὶ*⟩ *ἔχ.* vel *ἔχ.* ⟨*δὲ*⟩ coni. Steph ‖ *ἀπελθόντες*] malim *ἀπῆλθον* et *καὶ κλείσαντες* cum Io. ‖ *ἐς*] *εἰς* lIo. ‖ 19. *κλείσαντες*] *συγκλείσαντες* Ba, vulgo ‖ 22. *ἐς* Io., *εἰς* Oi ‖ *αὐτῶν* Io. ‖ 26. *τρισκαίδεκα*] *ι* m. 1 ex *ει* g ‖ *τὴν*] *τὴν τῶν* A, *τῶν* B

Adpendix.

Photius bibl. cod. 99.

Ἀνεγνώσθησαν Ἡρωδιανοῦ ἱστορικοὶ λόγοι ὀκτώ. ἄρχεται ἐξ οὗ Μάρκος ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς ἐτελεύτησε, καὶ διέξεισιν ὅπως τε Κόμοδος ὁ Μάρκου υἱὸς ἐβασίλευσεν, ὅπως τε τῶν πατρῴων ἠθῶν ὑπὸ τῶν κολάκων ἐκδιαιτηθεὶς ὕστερον ὑπὸ Μαρκίας τῆς αὐτοῦ παλλακῆς καὶ Λαίτου καὶ Ἐκλέκτου συσκευασθεὶς ἀνῃρέθη. καὶ βασιλεύει Περτίναξ πρεσβύτης καὶ καλὸς τὰ ἤθη· ὃν οἱ στρατιῶται, ἀπεχθανόμενοι τὸ σῶφρον, εἰσδραμόντες ἐν τῇ βασιλικῇ κτείνουσιν οἰκίᾳ. καὶ ὅπως Ἰουλιανὸς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν χρήμασι λαβὼν τὴν ἀρχὴν μετ' οὐ πολὺ ταῖς αὐτῶν ἀνῃρέθη χερσίν. ὅπως τε Νίγρος, ἀνὴρ ἐπιεικὴς εἶναι δοκῶν, ζῶντος ἔτι Ἰουλιανοῦ εἰς μοναρχίαν ἤρθη. καὶ Σεβῆρος δέ, ἀνὴρ ἀγχίνους τε καὶ πόνοις δεινὸς ἐγκαρτερεῖν καὶ βαθυγνώμων ἄλλως, ἀνῆλθέ τε εἰς τὴν βασίλειον ἀρχήν, καὶ Νίγρον μάχῃ νικᾷ καὶ ἀναιρεῖ, καὶ πᾶν τὸ ἀντιστατοῦν ἢ μάχαις βιαίοις ἢ τέχναις δυσδιαφύκτοις ὑπηγάγετο, καὶ τῶν ὑπηκόων ἐπὶ τὸ σοβαρώτερον ἦρξε προϊὼν καὶ τελευτᾷ νόσῳ τὸν πρὸς Βρεττανοὺς διαχειρίζων πόλεμον. καὶ Ἀντωνῖνος ὁ τῶν αὐτοῦ παίδων πρεσβύτερος σπονδὰς πρὸς αὐτοὺς θέμενος ἀναχωρεῖ, καὶ συμβασιλεύοντα καὶ ἄκων λαμβάνει τὸν ἀδελφὸν Γέταν, καὶ μετ' οὐ πολὺ Ἰουλίας τῆς αὐτῶν μητρὸς πρὸς τοῖς κόλποις τοῦτον ἀναιρεῖ, καὶ εἰς ὠμότητα καὶ αἰσχρότητα ὑπερβαλέσθαι πάντας φιλονεικήσας περὶ Συρίαν διάγων ἐπιβουλεύεται. Μακρῖνος δ' ἦν ὁ τὴν ἐπιβουλὴν συσκευάζων, δεδιὼς καὶ αὐτὸς θάνατον καὶ προλαβεῖν ἀγωνισάμενος. ἐπεὶ δὲ ἀνῄρητο Ἀντωνῖνος, βασιλεύει Μακρῖνος,

---

Photiana ad codicem Marcianum 450 (A Bekkeri) contulit Basiner. ς vulgatam a Bekkero expulsam significat ‖ 10. οἰκείᾳ ς ‖ 11. ὑπὸ] imo ἀπὸ ‖ 14. σευῆρος ς ‖ 19. Βρετανοὺς ς ‖ 26. παρασκευάζων ς ‖ προλαβεῖν A, προλαμβάνειν Bekker

ἀνὴρ πρεσβύτης καὶ μελλητὴς καὶ οὐδ' ἐγκράτειαν ἀσκῶν, τὰ δ' ἄλλα δοκῶν ἐπιεικής. τῆς δὲ Μέσης, ἥτις ἦν Ἰουλίας ἀδελφή, δύο θυγατέρας ἐχούσης, Σοαιμίδα καὶ Μαμαίαν, καὶ τῆς μὲν ἐχούσης παῖδα ὄνομα Βασιανόν, τῆς δὲ Ἀλεξιανόν, οἳ ἐξ Ἀντωνίνου λαθραίαις μίξεσιν ἐλέγοντο γεγεννῆσθαι, τὸ στρατιωτικὸν μικρᾶς λαβόμενοι προφάσεως ἐν τῷ σφῶν ἀναγορεύουσι στρατοπέδῳ τὸν Βασιανόν, μετονομάσαντες Ἀντωνῖνον· καὶ μάχαις ἡττηθεὶς Μακρῖνος καὶ φεύγων ἐκ τῶν μεθορίων Φοινίκης τε καὶ Συρίας τὴν Χαλκηδόνα κατέλαβε, πρὸς τὴν Ῥώμην ἐκεῖθεν ἀφικέσθαι διανοούμενος· ἀλλ' ἐπικαταλαβόντες αὐτὸν οἱ τοῦ Ἀντωνίνου ἐπὶ τοῦτο ἀπεσταλμένοι τέμνουσί τε τὴν κεφαλὴν καὶ ὀπίσω ἀποκομίζουσιν. Ἀντωνῖνος δέ, ἕως μὲν ἐπείθετο τῇ μάμμῃ, ἐσωφρόνει καὶ ποιεῖται καὶ τὸν Ἀλεξιανὸν υἱόν τε ἅμα καὶ Καίσαρα, εἰς Ἀλέξανδρον μετακληθέντα· ἐπεὶ δὲ τοῖς κόλαξιν ἑαυτὸν ἐξέδωκεν, οὐδεμίαν ὑπερβολὴν αἰσχρότητος καὶ ἀκρασίας ἀπέλιπεν. ἐπιβουλεύειν δὲ καὶ Ἀλεξάνδρῳ ἐπιχειρήσας ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀνεκόπη· ὃ δὲ τούτους τιμωρήσασθαι διανοηθεὶς ὑπ' αὐτῶν ἀνῃρέθη. ἐβασίλευσέ τε Ἀλέξανδρος ὁ Μαμαίας ἔτη ιδ', [καὶ] τό γε ἐπ' αὐτῷ καλῶς τε καὶ ἐπιεικῶς ἄρξας, καὶ χωρὶς αἱμάτων ὅλως· τῆς δὲ μητρὸς Μαμαίας, ὥς φησιν, ἥ τε φιλοχρηματία καὶ τὸ μικρολόγον εἰς σφαγὴν αὐτὸν τὴν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν σὺν αὐτῇ, Μαξιμίνου ἀναρρηθέντος, ἀπήνεγκεν. ἦρχε δὲ Μαξιμῖνος ἐπὶ ἔτη τρία ἐμβριθῶς τε καὶ τυραννικῶς, ἀνὴρ ὑπερμεγέθης καὶ τὸ ἦθος ὠμός. διόπερ τὸν Λιβύης ὑπάρχοντα ὑπ' αὐτοῦ καταστάντα καὶ ὅμοιον ὄντα τοῖς τρόποις οἱ ἐκεῖσε στασιάσαντες καὶ ἀνελόντες, Γορδιανὸν ἀνθύπατον γεγονότα καὶ ὀγδοηκοστὸν ἄγοντα ἔτος χειροτονοῦσι καὶ ἄκοντα βασιλέα. καὶ ἡ Ῥώμη περιχαρῶς αὐτοῦ τὴν ἀνάρρησιν δεξαμένη πάσας τοῦ Μαξιμίνου τιμὰς καθεῖλε. συνανεῖπον δὲ αὐτῷ καὶ υἱὸν Γορδιανοῦ Γορδιανὸν βασιλέα. Μαξιμίνου δὲ παρασκευαζομένου πρὸς πόλεμον, καὶ Γορδιανὸς ἅμα τῷ υἱῷ τὴν Καρχηδόνα καταλαβὼν καὶ ἐν ἀπο-

---

1. μελητὴς A ‖ 4. ὀνόματι ς ‖ 4. 7. βασσιανόν A ‖ 4. Ἀλεξῖνον Bekk cum A ‖ 7. 8. μετον. αὐτὸν Ἀντ. ς ‖ 11. αὐτὸν add. A ‖ τούτῳ ς ‖ 14. ἀλεξιανὸν A, Ἀλεξῖνον Bekk ‖ 16. ὑπερβολὴν post ἀκρασίας ponit ς ‖ 19. 21. Μαμμαίας ς ‖ 19. καὶ seclusi ‖ 24. τε add. A ‖ 27. ἀνελθόντες ς ‖ 33. χαλκηδόνα ς

γνώσει τῶν ὅλων γεγονὼς βρόχῳ ἀνεπαύσατο τοῦ βίου· ὁ δὲ παῖς τῆς πρὸς Μαξιμῖνον μάχης κροτουμένης ἀναιρεθεὶς ἠφανίσθη. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τῷ πάθει τούτων ὑπεραλγήσαντες, καὶ δεδιότες καὶ μισοῦντες Μαξιμῖνον, ἀναγορεύουσιν ἐν Ῥώμῃ Βαλβῖνόν τε καὶ Μάξιμον· καθ' ὧν στάσεως ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀνεγειρομένης συμβασιλεύει τούτοις καὶ Γορδιανός, ἀπόγονος Γορδιανοῦ τοῦ πρώτου, κομιδῇ παῖς, θυγατρὸς υἱός. καὶ Μαξίμου ἐξιόντος κατὰ Μαξιμίνου ἀναιρεῖται Μαξιμῖνος ὑπὸ τῶν οἰκείων στρατιωτῶν, καὶ κομίζεται πρὸς Μάξιμον ἡ κεφαλή, εἶτα καὶ πρὸς αὐτὴν Ῥώμην. οὐ πολὺ τὸ ἐν μέσῳ, καὶ οἱ στρατιῶται στασιάσαντες ἐξάγουσι τῶν βασιλείων Βαλβῖνον καὶ Μάξιμον, καὶ πᾶσαν αὐτοὺς αἰκίαν αἰκισάμενοι ἀναιροῦσι, μόνον ἀνειπόντες βασιλέα Γορδιανόν, περὶ ἔτη τρισκαίδεκα γεγονότα· ἐν οἷς καὶ ὁ ὄγδοος τελειοῦται λόγος.

Ἔστι δὲ τὴν φράσιν σαφὴς καὶ λαμπρὸς καὶ ἡδύς, καὶ λέξει χρώμενος σώφρονι, μήτε ὑπεραττικιζούσῃ καὶ τὴν ἔμφυτον ἐξυβριζούσῃ χάριν τοῦ συνήθους, μήτε πρὸς τὸ ταπεινὸν ἐκλελυμένῃ καὶ τὴν ἔντεχνον ὑπερορώσῃ γνῶσιν. οὔτε δὲ περιττολογίαις ἐστὶ σεμνυνόμενος, οὔτε τι τῶν ἀναγκαίων παραλιμπάνων, καὶ ἁπλῶς ἐν πάσαις ταῖς κατὰ τὴν ἱστορίαν ἀρεταῖς οὐ πολλῶν ἐστι δεύτερος.

Ioannes Antiochenus.

Κόμοδος.

Excerpta de insidiis fol. 113r (fr. 119 Mueller).

Ὅτι μέχρι μέν τινος ὁ Κόμοδος πάντα ἔπραττε τοῖς πατρικοῖς φίλοις συμβούλοις χρώμενος. ἐπειδὴ δὲ Περέννιον ἔπαρχον τῶν στρατοπέδων κατέστησεν, ἄνδρα τὸ μὲν γένος Ἰταλιώτην, πονηρὸν τὸ ἦθος, αὐτὸς μὲν τρυφαῖς καὶ συμ-

---

20. ἁπλῶς] ἁπλῶς ἱστορικῶν A ‖ 24. Cod. Paris. Reg. 1666 misc. fol. chart. s. XV satis eleganter scriptus sed a librario imperito. In accentibus et spiritibus summa neglegentia, iota subscriptum ubique omissum. Plurima correcta sunt a manu prima. Singulae eclogae incipiunt ab Ὅτι distinguuntur que parvo spatio vacuo, cum ceteroqui scriptura sit continua ‖ 25. Herod. 1, 8, 1 sq. p. 16, 7 ‖ 26. περέννιον, post priorem ν ε ut vid. expuncta est ‖ 27. στρατοπαίδων, ε sup. αι a m. 1

ποσίαις (sic) ἐσχόλαζεν· οὗτος πάσης τῆς ἀρχῆς τὴν ἐξουσίαν ἐνδυσάμενος τούς τε πατρῴους φίλους πρῶτος διαβάλλειν ἤρξατο, καὶ ὅσοι πλούσιοι ἦσαν τούτους εἰς ὑποψίαν ἄγων τὸ μειράκιον ἐξεφόβει, ὡς ἂν αὐτοὺς διαχρησάμενος ἀφορμὴν αὐτῷ παράσχοι ἁρπάζειν τὰ ἐκείνων. μέχρι μὲν οὖν τινὸς ἐπεῖχε τὸν νέον ἡ τοῦ πατρὸς μνήμη καὶ ἡ τῶν φίλων αἰδώς. ἀλλ' ὥσπερ τινὸς βασκάνου τύχης ἀνατρεπούσης αὐτοῦ τὴν κοσμίαν ἀρχήν, συνέβη τι τοιοῦτον. Λουκίλλα ἦν τῷ Κομόδῳ πρεσβυτάτη ἀδελφή. αὕτη πρότερον Λουκίῳ Βήρῳ αὐτοκράτορι συνῴκει, ὃν κοινωνὸν τῆς βασιλείας Μάρκος ἐποιήσατο. ἐπειδὴ οὖν συνέβη τὸν Λούκιον τελευτῆσαι, μενόντων τῇ Λουκίλλῃ τῶν τῆς βασιλείας συμβόλων Πομπηιανῷ ὁ πατὴρ ἐξέδοτο αὐτήν· ἀλλὰ καὶ ὁ Κόμοδος ἐφύλαττε τὰς τιμὰς τῇ ἀδελφῇ. ἐπειδὴ δὲ ἠγάγετο αὐτὸς Κρισπῖναν, ἀνάγκη τε ἐγένετο τὴν προεδρίαν ἀπονέμεσθαι τῇ τοῦ βασιλεύοντος γυναικί, δυσφόρως τοῦτο φέρουσα ἡ Λουκίλλα, τῷ μὲν ἀνδρὶ οὐκ ἐθάρρησεν εἰπεῖν, Κοδράτῳ δέ τινι, εἰς ὃν καὶ διεβάλλετο, ὑπέθετο τὸν Κόμοδον ἀνελεῖν· ὁ δὲ Κυντιανῷ νεανίᾳ θρασυτάτῳ τε καὶ φονικωτάτῳ τὴν ὀλεθρίαν ἐπέτρεψε πρᾶξιν. ὅστις λαβὼν ἐγχειρίδιον καὶ ὑποστὰς ἐν τῇ τοῦ θεάτρου εἰσόδῳ, ἔστιν δὲ αὕτη ζοφώδης, ὥρμησε κατὰ τοῦ Κομόδου. ὡς δὲ διήμαρτε τῆς πληγῆς, κρατηθεὶς ὑπὸ τῶν σωματοφυλάκων, ἅπαντα διήλεγξε. καὶ αὐτὸς μὲν παραχρῆμα δίκην ἀνοίας ὑπέσχεν, ὁ δὲ Κόμοδος ἔκτοτε κοινοὺς ἐχθροὺς ἅπαντας ἐλογίζετο. ὑπῆρξε δὲ καὶ τῷ Περεννίῳ πρόφασις ἣν ἐζήτει· τήν τε γὰρ ἀδελφὴν ὁ Κόμοδος διεχρήσατο καὶ πάντας ἀφειδῶς τούς τε ὄντας ἐν τῇ συνωμοσίᾳ καὶ τοὺς ὡς ἔτυχε διαβαλλομένους ἀπεσκευάζετο, μάλιστα τοὺς πατρῴους καὶ ἀναγκαίους φίλους, τοῦτο τοῦ Περεννίου κατασκευάζοντος. ποιησάμενός τε γὰρ ἑαυτὸν ὑπὸ ἐξουσίαν ἐπεβούλευε τῇ ἀρχῇ, τόν τε Κόμοδον κατεργάσασθαι βουλόμενος καὶ τοῖς ἑαυτοῦ παισὶ τὴν βασιλείαν διανεῖμαι. ἐγνώσθη δὲ ἡ ἐπιβουλὴ παραδόξως, ὑπὸ φιλοσόφου τινὸς ἐν τῷ θεάτρῳ μεγάλῃ

2. πατρόους ‖ πρώτους Cramer contra cod. ‖ 4. ἐξεφόβει, φο sup. vs. a m. 1 ‖ αὐτοὺς] αὐτὸς et αὐτοῖς cod. ‖ 5. αὐτῶ ‖ 9. βήρω an κήρω cod. habeat discerni nequit ‖ 10. αὐτοκράτορ, ult. ρ m. 1 ex σ quod exp. m. 1 ‖ 14. σκιρπίναν ‖ 17. οὐκεκαθάρρησεν ‖ 19. ἀπέτρεψε Cramer contra cod. ‖ 21. ἔστι Cramer ‖ 30. ἐπιβούλευε (sic) Cramer

τῇ φωνῇ ἀνακράζοντος. καὶ ὁ μὲν ὑπὸ τοῦ Περεννίου δίκας τῆς παρρησίας λαβὼν πυρὶ παρεδόθη, ὁ δὲ Κόμοδος ὑπετόπει τε τὸν Περέννιον καὶ ἐμέμνητο τῶν λεχθέντων. ὀλίγου δὲ χρόνου διελθόντος στρατιῶταί τινες τῶν Ἰλλυριῶν, λαθόντες τὸν Περεννίου παῖδα, νομίσματα ἐκόμισαν ἐκτετυπωμένα τὴν ἐκείνου εἰκόνα· ἅπερ ἑωρακὼς ὁ Κόμοδος, πεισθεὶς δὲ τοῖς λεχθεῖσιν αὐτῷ πολλάκις, πέμψας διὰ νυκτὸς ἀποτέμνει τὴν κεφαλὴν τοῦ Περεννίου, καὶ τὴν ταχίστην ἐκπέμπει πρὸς τὸν αὐτοῦ παῖδα, ὃς ἦν ἔπαρχος τοῦ ἐν Ἰλλυριοῖς στρατοπέδου, τὰ ἐπὶ τῆς Ῥώμης ἔτι ἀγνοοῦντι, κελεύει τε αὐτὸν διά τε φιλικῶν γραμμάτων ἥκειν ἐν τῇ Ῥώμῃ, ὡς καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ βουλομένου καὶ τὴν ὕπατον ἀρχὴν αὐτοῦ ληψομένου. ὁ δὲ τῶν ἀγγέλων εἰπόντων ταῦτα, ἀσχάλλων μὲν ὅτι ἀτελῆ κατέλειπε τὰ τῆς τυραννίδος, θαρρῶν δὲ τῇ τοῦ πατρὸς δυνάμει, ποιεῖται τὴν ὁδοιπορίαν· γενομένου δὲ αὐτοῦ κατὰ τὴν Ἰταλίαν, οἷς τοῦτο ἐντέταλτο διεχρήσαντο· τοιοῦτον μὲν δὴ τέλος ἐκείνους κατέλαβεν. ὁ δὲ Κόμοδος δύω (sic) τοὺς ἐπάρχους καταστήσας ἀσφαλέστερον ᾠήθη πράττειν. χρόνου δέ τινος διαδραμόντος ἑτέρα τις ἐπιβουλὴ κατ' αὐτοὺς (sic) γέγονεν. Μάτερνός τις, ἐκ τῶν στρατιωτῶν φυγάς, πολλὰ καὶ δεινὰ διαφόρως τολμήσας πείσας τέ τινας ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἔργων, χεῖρα πολλὴν κακούργων συναθροίζει· καὶ πρότερον μὲν τὰς πλησίον ἐλῄστευσε πόλεις, εἶτα καὶ μείζονα τολμήσας εἰς τὴν Ἰταλίαν εἰσέδυ. καὶ ἐπιτηρήσας ἡμέραν, ἐν ᾗ ὁ βασιλεὺς πανδημεὶ ἑορτὰς ἐπιτελεῖ (sic) καὶ πάντες τὰ ἑαυτῶν σχήματα διήλλαττον ὡς ἐβούλοντο, καιρὸν ἐπιτήδειον νομίσας λαβών τε δορυφόρου σχῆμα ἐπεπήδησε διαχρήσασθαι τῷ Κομόδῳ. ἀλλ' εἷς τῶν σὺν αὐτῷ κακούργων παροξυνθεὶς ὑπὸ φθόνου προδιαγγέλλει τοῖς τοῦ βασιλέως οἰκείοις· καὶ συλλαβόντες τὸν Μάτερνον ἀπέτεμον αὐτοῦ τὸν αὐχένα. Κόμοδος δὲ τοῖς ἑαυτοῦ θεοῖς ὁμολογήσας χαριστηρίους τιμὰς ὑπέρ τε τῆς σωτηρίας καὶ τῆς βασιλείας ἐπανηγύριζεν. ὁ δὲ Κόμοδος ἐκφυγὼν τὴν Ματέρνου ἐπιβουλὴν

9. τοῦ, non τοὺς, hab. cod. ‖ 10. ἀγνωοῦντι ‖ 14. θαρρῶν, alt. ρ sup. vs. a m. 1 ‖ 16. ἐντέλτατο ‖ 21. δυνὰ ‖ 22. χῆρα, εῖ sup. ῆ a m. 1 ‖ 23. εἶτα ‖ 26. post καιρὸν repetita πάντες τὰ ἑαυτῶν exp. m. 1 ‖ 30. ἐπέτεμον (vel -μεν), α sup. ἑ a m. 1 ‖ 32. τινὰς Cramer ‖ 33 sq. Herod. I, 11, 5 sq. p. 24, 17

πλείονί τε φρουρᾷ ἐχρήσατο καὶ σπανίως τοῖς δήμοις ἐφαίνετο, τὰ πλεῖστα ἐν προαστείοις διατρίβων. συνέβη γὰρ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον καὶ λοιμώδη νόσον κατασχεῖν τὴν Ἰταλίαν καὶ πολλοὺς διαφθείρειν. ἐπέσχε δὲ καὶ λιμὸς κατ' αὐτὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἐκ τοιαύτης αἰτίας. Κλέανδρός τις, τῷ μὲν γένει Φρὺξ συναυξηθείς τε τῷ Κομόδῳ, εἰς τοσοῦτον ὑπ' αὐτοῦ τιμῆς προῆλθεν, ὡς καὶ τὴν τοῦ σώματος φρουρὰν καὶ τοῦ θαλάμου καὶ τῶν στρατιωτῶν πρόνοιαν ἐγχειρισθῆναι· ὑπὸ δὲ πλούτου καὶ τρυφῆς ἀνεπείσθη καὶ πρὸς βασιλείας ἐπιθυμίαν προῆλθεν. ὠνούμενος δὲ πλεῖστον σῖτον ἀπέκλειεν ἐλπίζων τόν τε δῆμον καὶ τὸ στρατόπεδον ἐν σπάνει καταστήσας ἐπιδόσεσι λαμπραῖς ἁλόντας ὑπαγέσθαι (sic)· καὶ γυμνάσιον καὶ λουτρὸν μέγιστον κατασκευάσας τούτους ἐδελέαζεν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἀπεχθῶς ἔχοντες πρὸς αὐτὸν καὶ τῶν δεινῶν τὰς αἰτίας εἰς ἐκεῖνον ἀναφέροντες, τὰ μὲν πρῶτα ἐν τοῖς θεάτροις κακῶς ἠγόρευον, τὸ δὲ τελευταῖον καὶ ἐν τῷ προαστείῳ τοῦ Κομόδου πανδημεὶ ἐπελθόντες κατεβόων καὶ τὸν Κλέανδρον πρὸς θάνατον ᾔτουν. ταραχῆς δὲ οὔσης τῷ μὲν Κομόδῳ ἐκώλυσεν γνωσθῆναι, αὐτὸς δὲ στρατιώτας ἐπαφῆκεν τῷ δήμῳ, καὶ μέχρι τῆς πόλεως διωκόμενον ἔκοπτεν. ὡς δὲ ἐν τῇ πόλει εἰσῆλθεν, οἱ ἐν αὐτῇ μείναντες αἰσθόμενοι τὸ κατειληφὸς πάθος ἀποκλείσαντες τὰς εἰσόδους ἐκ τῶν δωμάτων λίθοις καὶ κεράμοις ἔβαλλον τοὺς ἱππέας· οἱ δὲ ἔπασχον ἅπερ ἐδεδράκεισαν· τιτρωσκόμενοι τοίνυν καὶ μὴ φέροντες εἰς φυγὴν ἐτράπησαν, πολλοὶ δὲ καὶ διεφθάρησαν. ἐμφυλίου τε πολέμου τηλικούτου τὴν Ῥώμην κατέχοντος ἄλλος μὲν οὐδεὶς ἀγγεῖλαι τῷ Κομόδῳ τὰ πραττόμενα ἐβούλετο, δέει τῆς Κλεάνδρου ἐξουσίας, ἡ δὲ πρεσβυτάτη τῶν ἀδελφῶν τοῦ βασιλέως λυσαμένη τὰς τρίχας καὶ ῥίψασα ἑαυτὴν ἐπὶ τῆς γῆς ἅπαντα διηγόρευε τὰ τῷ Κλεάνδρῳ πεπραγμένα, καὶ ὅτι τῆς βασιλείας ἐκβάλλονται εἰ μὴ τὴν ταχίστην πρὸς θάνατον ἐκδοθείη. τότε καὶ τῶν παρόντων τινὲς ἐθάρρησαν

6. τοσοῦτον legebat Lebègue, τοῦτον Cramer, neuter recte, sed prior vocabuli pars primae manus correctionibus adeo obscurata est ut genuina scriptura perierit ‖ 8. στρατηωτῶν ‖ 12. λακραῖς ‖ 17. τοῦ κομόδο ‖ κατευων, ό sup. ευ a m. 1 ‖ 19. ἐκόλυσεν, ω sup. ό a m. 1 ‖ 20. διοκόμενον ‖ 22. κατειληφῶς ‖ 22. 23. δωμάτων C. Mueller, δομάτων codex ‖ 24. ἐδράκεισαν Cramer ‖ 26. ἄλλως

καὶ τοῖς τῆς ἀδελφῆς λόγοις τὸν Κόμοδον ἐξετάραξαν· ἐκπλαγεὶς δὲ ἐκεῖνος τόν τε ἐπικείμενον κίνδυνον καταλαβὼν τὴν κεφαλὴν ἀποτμηθῆναι κελεύει τοῦ Κλεάνδρου καὶ ἐπὶ δόρατος μακροῦ ἐκπέμπει τῷ δήμῳ· ὁ δὲ παραχρῆμα τῆς μανίας ἐπαύσατο, προσανελὼν μέντοι καὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ Κλεάνδρου. καὶ ὁ μὲν Κλέανδρος οὕτω τε ἤνθησεν ἐν ὀλίγῳ καὶ οὕτω διεμαράνθη· ὁ δὲ Κόμοδος εἰσελθὼν ἐν τῷ ἄστει μεγαλοφρόνως ὑπεδέχθη. πειραθεὶς δὲ τοσούτων κινδύνων ἀπίστως προσεφέρετο πᾶσιν, ἀφειδῶς τε φονεύων καὶ πάσαις διαβολαῖς πιστεύων σχολάζων τε ἀλλεπαλλήλαις (sic) καὶ ἀκολάστοις τοῦ σώματος ἡδοναῖς, ἡνιοχείαις τε καὶ ὑποκριταῖς. καὶ θηρίων σφαγαῖς· ὑπὸ δέ τινος τύχης ἐλαυνόμενος εἰς τοσοῦτον μανίας καὶ παροινίας προυχώρησεν, ὡς τὴν ἰδίαν προσηγορίαν παραιτήσασθαι. ζήτει ἐν τῷ περὶ κακίας καὶ ἀρετῆς.

Excerpta de virtutibus p. 822 Val. (cod. Peiresc. f. 95ᵛ, fr. 120 M.).

Ὅτι ὁ Κόμοδος ὑπό τινος τύχης ἐλαυνόμενος ἐς τοσοῦτον μανίας καὶ παροινίας προυχώρησεν, ὡς τὴν ἰδίαν προσηγορίαν παραιτήσασθαι, Ἡρακλέα τε καὶ Διὸς υἱὸν ὀνομάζεσθαι, τούς τε μῆνας ἀφ' ἑαυτοῦ φέρειν τὴν προσηγορίαν προσέταξεν [οὕτως· Ἀμαζόνιος, Κόμοδος, Αὔγουστος, Ἡράκλειος, Ῥωμαῖος, Ὑπεραίρων, Ἀνίκητος, Εὐσεβής, Εὐτυχής, Λούκιος, Αἴλιος, Αὐρήλιος]. ἀποδυσάμενός τε τὸ Ῥωμαίων σχῆμα λεοντῆν ὑπεστρώννυτο καὶ ῥόπαλον ἐπεφέρετο. οὕτω

---

8. παραθεὶς Cramer || 11. ἡνιοχείαις τε ego, ἡνιοχιστὲ codex, ἡνιόχοις τε Cramer || 16. Herod. I, 14, 8 p. 31, 2 || Codex Peirescianus (P) s. X—XI in membranis formae maximae pulcherrime scriptus. Accentus et spiritus neglegenter positi sunt frequenterque omissi. Iota fere omittitur, interdum adscribitur || 17. Hinc Suidas v. Κόμοδος. Collati sunt Suidae praestantissimi libri duo, Parisinus 2626 (A) et Vossianus F. 2 (V). Quorum hic bombycinus est saeculoque XV scriptus, ille duabus partibus efficitur. Ac litterae *Κ*—*Ψ* quidem in membrana scriptae sunt s. XII praeter fol. 1—21ᵛ quae s. XIII—XIV scripta postea codici sunt adglutinata, contra litterae *Α*—*Θ* saeculo XV in charta exaratae sunt || Κόμοδος βασιλεὺς ῥωμαίων· ὃς ὑπό Suid. || 19. Ἡρακλέα δὲ Suid. || 20. προσηγοῤίαν, ί in ras. a m. 1, P || τὰς προσηγορίας Suid. || 21. οὕτως — 23. Αὐρήλιος interposita ex Dione. cf. Xiphil. 72, 15, 3 et Zonar. XII, 5 || 21. αὔγουστος κόμοδος V || 23. αὐρηλλιος (sine acc.) P || ἀποδησάμενος τὲ V || 24. λεοντὴν (hoc acc.) AV, λεοντη cum duarum litt. spat. post η P

τε θηρίοις καὶ ἀνθρώποις δημοσίᾳ ἐμονομάχει, εὐστόχως τε κατὰ τὸ ἀληθὲς ἀκοντίζων καὶ παρὰ πάντων ὡς εἰπεῖν θαυμαζόμενος. [ἐπειδὰν δὲ εἰς πολλὴν μιαιφονίαν ἐτράπη, πάντας ἀφειδῶς τοὺς ἀθλίους καὶ λελωβημένους ἄνδρας εἰς τὸ θέατρον συναγαγὼν δρακοντοειδῆ τέ τινα περιθεὶς ἐκ τῶν γονάτων ὑφάσματα ὡς γίγαντας τῷ ῥοπάλῳ κατειργάσατο.] καθεύδων δὲ ἐν τοῖς μονομαχείοις ἐκεῖθεν ἐς τὰς πανηγύρεις καὶ ἑορτὰς πρὸς τῆς συγκλήτου βουλῆς ὑπαντώμενος ἐκ πάντων μὲν κακῶς διεβάλλετο. ὥστε καὶ τὴν Μαρκίαν, ἣν εἶχε τῶν παλλακῶν τιμιωτάτην, καταγνῶναι αὐτοῦ καὶ ἀπαγορεῦσαι τοῖς πραττομένοις. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι ἱκέτευον αὐτὸν μηδὲν ἀνάξιον τῆς βασιλείας ποιεῖν.

Exc. de insidiis f. 114v (fr. 121 M.).

Ὅτι μετὰ τοῦτο ὁ Κόμοδος ἐπὶ τοῖς οἰκείοις ἀσχάλλων τοὺς μὲν ἀπεπέμψατο, αὐτὸς δὲ ἐπανελθὼν ἐς τὸ δωμάτιον, ὡς δῆθεν καθευδήσων, λαβὼν δέλτον γράφει ὅσους χρὴ φονευθῆναι. ὧν πρῶτον (sic) ἦν Μαρκία, εἵποντο δὲ Λαῖτος καὶ Ἔκλεκτος, ἐπὶ δὲ τούτοις πολὺ πλῆθος τῶν τῆς συγκλήτου πρωτευόντων· [ὥς ποτε τὰς Στυμφαλίδας ὄρνεις κατατοξεῦσαι τούτους ἐν τῷ θεάτρῳ βουλόμενος]. τοὺς μὲν γὰρ ὡς πρεσβύτας καὶ πατρῴους φίλους αἰδούμενος ἔχειν αἰσχροῦ βίου σεμνοὺς ἐπόπτας, τῶν δὲ πλουσίων τὰς οὐσίας χαρίσασθαι βουλόμενος μονομάχοις. τὴν δὲ δέλτον τίθησιν ἐπὶ τοῦ σκίμποδος, ἔνθα μηδεὶς εἰσῄει. παιδίον δέ τι μικρὸν ὅπερ ἠγάπα ὁ Κόμοδος καὶ ἐπετέρπετο Φιλοκόμοδόν τε ὠνόμασεν, τοῦτο λαβὸν τὴν δέλτον ἔπαιξεν ἐπὶ τοῦ σκίμποδος. αἰφνιδίου (sic) δὲ τοῦ Κομόδου προελθόντος ἔμεινε παρὰ τῷ παιδίῳ τὸ γραμμάτιον· ὅπερ ἀνελομένη ἡ Μαρκία δεδοικυῖα μή τι τῶν

---

1. θηρίοι, 1—2 litt. post ι eras., P ‖ ἐμονομάχει, ει in ras. a m. 1, P ‖ τε om. Suid. ‖ 2. καὶ περὶ πάντων θαυμαζόμενος Suid. ‖ 3. ἐπειδὰν — 6. κατειργάσατο interposita ex Dione. cf. Xiphil. 72, 20, 3 et Zonar. XII, 5 ‖ 3. ἐτράπει, ει in ras. a m. 1, P ‖ 4. ἐς Suid. ‖ 5. 6. ἐκ γονάτων φάσματα Suid. ‖ 7. δὲ A, δε P, om. V ‖ ἐς] πρὸς A ‖ 8. καὶ ἑορτὰς om. Suid. ‖ 10. τῶν om. Suid. ‖ παλακῶν V ‖ 11. τὰ πραττόμενα Suid. ‖ 12. μηδένα ἄξιον V ‖ 14. Her. I, 17 p. 35, 14 ‖ 15. ἀπιπέμψατο (sic) Cramer ‖ 19. προτευόντων ‖ 19. ὥς — 20. βουλόμενος interposita ex Dione. cf. Xiph. 72, 20, 2 ‖ 19. τυμφαλίδας ‖ 22. ἐπόπτας, πό sup. vs. a m. 1 ‖ 23. 24. σκίμποδος an σκίμπωδος? ‖ 25. ὀνόμασεν ‖ 25. 26. τοῦτο λαβὸν ego, τοῦτον λαβὼν codex ‖ 26. δέλτον recte codex

ἀναγκαίων ὑπὸ νηπιότητος διαφθείρει (sic), *γνωρίσασα τὴν τοῦ Κομόδου χεῖρα, διεξῆλθε, καὶ εὗρεν αὐτὸ θανατηφόρον, καὶ πρὸ πάντων αὐτῇ. ἀνοιμώξασα δὲ καθ' ἑαυτὴν τὸν Ἔκλεκτον μεταπέμπεται, δοῦσα δὲ τὸ γραμμάτιον „ὅρα", ἔφη, „ποίαν μέλλομεν παννυχίζειν ἑορτήν." ὁ δὲ ἀναγνοὺς κατεπλάγη, καὶ τοῦτο διά τινος πιστοτάτου πέμπει παραχρῆμα τῷ Λαίτῳ· ταραχθεὶς δὲ κἀκεῖνος ἀφικνεῖται πρὸς Μαρκίαν ὡς δὴ συσκεψόμενος αὐτοῖς· οὐδὲ γὰρ ἦν καιρὸς μελλήσεως. ἀρέσκει δὲ δοῦναι φάρμακον τῷ Κομόδῳ, ὑπέσχετο δὲ ῥᾷστα δώσειν ἡ Μαρκία· εἰώθει γὰρ αὐτὴ κιρνᾶν αὐτῷ ἐν τῷ δείπνῳ τὴν πρώτην δόσιν. ἐλθόντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ λουτροῦ δίδωσι καλῶς κεράσασα· ὁ δὲ πιὼν ἀναισθήτως αὐτίκα ἔπεσεν εἰς ὕπνον ὑπό τε τοῦ κόπου καὶ τῆς ἀλλεπαλλήλου ἡδονῆς ἑλκόμενος. καὶ μικρόν τι ἡσυχάσας ἤρξατο ἐμεῖν σὺν τῇ προεγκειμένῃ τροφῇ καὶ τὸ φάρμακον. ἡ δὲ Μαρκία φοβηθεῖσα μὴ εἰς πᾶν ἐξεμεθῇ ἢ διὰ τὴν πλήμην τῆς τροφῆς ἢ διὰ τὸ προλαμβανόμενον ὑπὸ τῶν βασιλέων ἀλεξιφάρμακον καὶ πάντες ἀπόλωνται, μετακαλεῖται νύκτωρ τὸν Λαῖτον καὶ τὸν Ἔκλεκτον. οἱ δὲ ὡς ταῦτα ἐπύθοντο, θαρροῦσι τοῦτο* (sic) *Ναρκίσσῳ τινὶ ἀκμαιοτάτῳ ἀποπνῖξαι τὸν Κόμοδον· ὁ δὲ εἰσδραμὼν καὶ παρειμένον εὑρὼν ὑπὸ τοῦ φαρμάκου καὶ τῆς μέθης ἀποσφίγξας τὸν τράχηλον φονεύει. τοιούτῳ μὲν τέλει βίου ὁ Κόμοδος βασιλεύσας ἔτεσι ιγ' μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν ἐχρήσατο.*

Περτίναξ.

Exc. de insid. f. 115r (fr. 122 M.).

Οἱ δὲ ἐπιβουλεύσαντες αὐτῷ κρύψαι τὸ γενόμενον βουλευσάμενοι (sic) *εἰς στρωμνήν τινα εὐτελῆ ὑποβαλόντες τὸ σωμάτιον καὶ καταρράψαντες, δι' οἰκετῶν πάντας λαθόντες τῆς βασιλείου αὐλῆς ἐξεφόρησαν· αὐτοὶ δὲ τὸ πρακτέον ἐβουλεύοντο, φήμην ἐγκατασπείραντες ὅτι ἐν τῷ μονομαχίῳ ἀπο-*

---

3. *ἀνοιμόξασα* ‖ 5. *παννυχίζειν* ‖ 6. *πέμπει* ego, *παραμπέμπει, παραμ* exp. a m. 1, codex, *παραπέμπει* Cramer ‖ 10. *εἰώθη* ‖ 11. *δόσιν* an *δώσιν*? ‖ 12. *δίδοσι* ‖ 18. *ἀπόλονται* ‖ *μετακαλεῖ ταινύκτωρ* codex. *μεγακαλεῖ καὶ νύκτωρ* Cramer ‖ 21. *παρειμένων εὑρεῖν*, *ει* corr. a m. 1 ‖ 22. *τράχυλον* ‖ 27. Herod. II, 1 p. 38, 21 ‖ 28. *στρομνήν* ‖ *ὑποβαλόντες*, *β* m. 1 ex *λ* ‖ 29. *καταράψαντες*

πληξίᾳ ὁ Κόμοδος ἐτελεύτησεν. ἔδοξεν δὲ αὐτοῖς ἐπιλέξασθαι ἄνδρα πρεσβύτην τινὰ τὸν διαδεξόμενον τὴν ἀρχήν, ὅπως ἀπὸ τῆς πικρᾶς καὶ ἀκολάστου τυραννίδος πάντες ἀναπνεύσειαν. καθ' ἑαυτοὺς δὲ λογιζόμενοι οὐδένα οὕτως ἐπιτήδειον εὕρισκον ὡς Περτίνακα, τὸ μὲν γένος Ἰταλιώτην, ἐν πολλαῖς πράξεσι στρατιωτικαῖς εὐδοκιμήσαντα, μόνον τε τῶν Μάρκου φίλων περιλειφθέντα. πρὸς ὃν τῆς νυκτὸς ἀκμαζούσης παραγίνονται, αὐτοί τε καί τινες ὀλίγοι τῶν συνωμοτῶν. ἐπιστάντες δὲ ταῖς θύραις διεγείρουσι τὸν φύλακα· ἀνοίξας δὲ ἐκεῖνος καὶ θεασάμενος στρατιώτας καὶ τὸν ἔπαρχον ἀγγέλλει τῷ δεσπότῃ. ὁ δὲ ἥκειν αὐτοὺς κελεύει προσδοκῶν παραχρῆμα ἀποτέμνεσθαι. εἰσελθόντας δὲ αὐτοὺς ἠσπάσατο καὶ τὸ κελευσθὲν γενέσθαι προέτρεπεν. τοῦτο γάρ, ἔφη, διὰ παντὸς ἐνενόει, μόνος περιλειφθεὶς τῶν πατρῴων αὐτοῦ φίλων. προέτεινέ τε πολλάκις τὸν τράχηλον ἀπὸ τοῦ σκίμποδος. πρὸς ταῦτα ὁ Λαῖτος „παῦσαι", φησίν, „ἀνάξια σαυτοῦ καὶ τῶν προβεβιωμένων σοι λέγων. οὐ γὰρ ἐπ' ὀλέθρῳ τῷ σῷ ἥκομεν ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίᾳ τῇ τε ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῆς Ῥώμης· κεῖται μὲν γὰρ ὁ τύραννος δίκην δοὺς τὴν προσήκουσαν· ἥπερ αὐτὸς ἡμᾶς δρᾶσαι διενοεῖτο. ἡμεῖς δὲ ἥκομεν τὴν βασιλείαν ἐγχειριοῦντες, ὃν ἴσμεν προύχοντα ἐν τῇ συγκλήτῳ βουλῇ βίῳ, μεγέθει, ἀξιώματι, ἡλικίᾳ, σεμνότητι πόθῳ τε τοῦ δήμου." ὁ δὲ Περτίναξ „παύσασθε χλευάζοντες πρεσβύτην". „ἀλλὰ μήν," ἔφη ὁ Ἔκλεκτος, „ἀνάγνωθι τὸ γραμμάτιον, γνωρίζεις δὲ τὴν Κομόδου χεῖρα." ἐπιγνοὺς δὲ τὰ γεγραμμένα ὁ Περτίναξ πεισθείς τε ἀνδράσι καὶ πρότερον αὐτοῦ φίλοις, πάντα πυθόμενος τὰ πεπραγμένα ἐπιδίδωσιν ἑαυτόν. καὶ συμπαραλαβόντες καὶ τῶν λοιπῶν ὅσοι παρῆσαν, ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἠπείγοντο. διαπέμπουσι δέ τινας τοὺς διαβοήσοντας ὅτι Κόμοδος τέθνηκεν, Περτίναξ δὲ ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἄπεισι βασιλεύς. διαδραμούσης δὲ τῆς φήμης πᾶς ὁ

2. διαδεξόμενον, δε sup. vs. a m. 1 ‖ 3. 4. ἀναπνεύσειεν Cramer ‖ 6. τε om. Cramer ‖ 7. φίλον codex, φίλου Cramer ‖ 9. θήραις, υ m. 1 sup. ή ‖ 10. ἀγγέλει ‖ 11. δεσπότη, η corr. a m. 1 ‖ 12. δὲ αὐτοὺς bis scripta ‖ 13. γένεσθαι Cramer, unde γίν. Mueller ‖ 14. ἐνενόουν Mueller ‖ πατρόων ‖ 16. λετος, αῖ sup. ε a m. 1 ‖ 18. ἤκωμεν ‖ 19. γὰρ om. Cramer ‖ τύραννος, alt. ν sup. vs. a m. 1 ‖ 20. ἥπερ Cramer. cf. Herod. p. 40, 24 ‖ διενοεῖτο m. 1 ex διεδιοεῖτο ut vid. ‖ 22. ante βουλῇ expunctum φωνῇ a m. 1 ‖ μεγέθι, ει a m. 1 sup. ι ‖ 29. 30. διαβοήσαντας ‖ 30. ὅτι κόδος τ.

δῆμος ἐνθουσιῶντι ἐοικὼς ἐξεβάκχευε καὶ διέτρεχε, βοῶν τε ἀπρεπῆ· καὶ ὅσα πρότερον ἐπεῖχεν ὁ φόβος, ταῦτα προελθούσης ἀδείας καὶ ἐλευθερίας ἐλέγετο. ἐπεὶ δὲ ἐγένοντο ἐν τῷ στρατοπέδῳ, ὅ τε Λαῖτος καὶ Ἔκλεκτος εἰσῆλθον ἄγοντες τὸν Περτίνακα καὶ ἀναγορεύεται βασιλεύς.

Ὅτι εὐταξίας καὶ εὐμοιρίας κατεχούσης τὸν βίον βασιλεύοντος Περτίνακος, μόνοι οἱ δορυφόροι ἀσχάλλοντες μνήμῃ μάλιστα τῆς προγεγενημένης αὐτοῖς τυραννίδος, ἁρπαγάς τε καὶ βίας ποθοῦντες, ἐβουλεύσαντο ἀποσκευάσασθαι τὸν Περτίνακα, ζητῆσαι δέ τινα τὸν πάλιν αὐτοῖς παρέξοντα ἀκόλαστον ἐξουσίαν. αἰφνιδίως τοίνυν, οὐδενὸς προσδοκῶντος ἀλλὰ πάντων ἡσυχαζόντων, προσπηδῶσι τοῖς βασιλείοις τὰ ξίφη σπασάμενοι. οἱ δὲ ἐν τῇ βασιλείῳ ὑπηρεσίᾳ ταραχθέντες οὐκ ἔμενον, ἀλλ' ἕκαστος ἣν εἶχεν φρουρὰν καταλιπὼν ἔφυγεν. ὀλίγοι δέ τινες ἀπαγγείλαντες τῷ Περτίνακι τὴν ἔφοδον συνεβούλευον φυγεῖν καὶ τῇ τοῦ δήμου καὶ τῇ τῆς συγκλήτου βοηθείᾳ ἑαυτὸν ἐπιδοῦναι. ὁ δὲ οὐκ ἀνασχόμενος βασιλείας τε οὐκ ἄξια ταῦτα νομίσας, ἐξῆλθε τοῦ δωματίου προσδοκῶν πείθειν (sic) αὐτοὺς καὶ παύσειν τῆς ἀλόγου ὁρμῆς, αἰδουμένους τὸ τοῦ βασιλέως σχῆμα καὶ τὴν τοῦ ἀνδρὸς φιλοσοφίαν. ἔτι δὲ λαλοῦντος τοῦ πρεσβύτου καὶ πολλὰ παραινοῦντος ἐπιπίπτουσί τε αὐτῷ καὶ φονεύουσιν. δράσαντες δὲ οὕτως ὠμὸν ἔργον καὶ δεδιότες τὴν ἔφοδον τὴν τοῦ δήμου, εἰς τὸ στρατόπεδον δρόμῳ ἀναχωρήσαντες καὶ τὰς πύλας ἀποκλείσαντες ἐπὶ τοῦ τείχους ἀνῆλθον φρουρὰς καταστήσαντες, ἀμυνούμενοι τοῖς ἐπιοῦσιν. ἐπειδὴ δὲ διεφοίτησεν εἰς τὸν δῆμον ἡ τοῦ βασιλέως ἀναίρεσις, ταραχή τε καὶ πένθος πάντας κατεῖχε, διέθεόν τε ἐνθουσιῶσιν ἐοικότες, μηδὲ εὑρεῖν μηδὲ ἀμύνασθαι δυνάμενοι τοῖς δεδρακόσι. μιᾶς δέ που καὶ δευτέρας ἡμέρας διαδραμούσης οἱ μὲν δημόται ἕκαστος καθ' ἑαυτὸν δεδιὼς ὑπανεχώρει, οἱ δὲ ἐν ἀξιώμασιν ὄντες ἐς τὰ πορρωτάτω τῆς πόλεως κτήματα ἀπεδίδρασκον, ὡς ἂν μή τι δεινὸν ἐκ τῆς ἐσομένης ἀρχῆς παρόντες πάθοιεν. τοιοῦτον

---

4. λετος, αἰ sup. ε a m. 1 ‖ 6. Herod. II, 5 p. 48, 22 ‖ 7. ἀχάλλοντες ‖ 8. 9. ἁρπαγάσθαι καὶ β. ‖ 9. εὐοβλεύσαντο ‖ 10. παράξοντα ‖ 11. ἐφνιδιὸς ‖ 17. οὐχ Cramer ‖ 18. τε om. Cramer ‖ 19. ὀργῆς (sic) Cramer ‖ 22. ἐπιπτουσί τε ‖ δὲ οὕτως cod., ὄντως Cramer ‖ 23. τὸν ἔφοδον Cramer ‖ 24. δρόμω an δρώμω? ‖ 29. ἀμείνασθαι ‖ 31. δὲ ἀναξιόμασιν

μὲν δὴ τέλος τῷ Περτίνακι βασιλεύσαντι μῆνας ἕξ. οἱ δὲ στρατιῶται ὡς εἶδον μηδένα τολμῶντα ἐπεξελθεῖν τῷ φόνῳ, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ τεῖχος ἐκήρυττον „τίς βούλεται τὴν βασιλείαν ὠνήσασθαι;“ ὡς δὲ διεφοίτησεν ἡ φήμη, Ἰουλιανός τις ἤδη μὲν τετελεκὼς τὴν ὕπατον ἀρχήν, ἐν εὐπορίᾳ δὲ πολλῇ, ζῶν δὲ κραιπάλαις καὶ τρυφαῖς καὶ ἄλλοις κακοῖς.

Ἰουλιανός.

Exc. de virtutibus p. 822 Val. (cod. Peiresc. f. 95v, fr. 123 M.).

Ὅτι Ἰουλιανὸς ὁ ὕπατος ὁ ὠνησάμενος τὴν βασιλείαν ἐπεὶ παρῆλθεν εἰς τὴν ἀρχήν, εὐθέως τρυφαῖς καὶ κραιπάλαις ἐσχόλαζε, τῇ μὲν τῶν δημοσίων ἐπιμελείᾳ ῥᾳθύμως προσφερόμενος, εἰς δὲ τὸ ἁβροδίαιτον ἐπιδιδοὺς ἑαυτόν. εὑρίσκετο δὲ καὶ τοὺς στρατιώτας ψευσάμενος· οὔτε γὰρ οἴκοθεν ἦν αὐτῷ τοσαῦτα χρήματα καὶ οἱ δημόσιοι θησαυροὶ ἐκεκένωντο ὑπὸ Κομόδου. ἐκ ταύτης τῆς αἰτίας οἵ τε στρατιῶται ἠγανάκτουν καὶ ὁ δῆμος ἐν τοῖς θεάτροις ἐν καταφρονήσει αὐτὸν ἐποίει.

Νίγρος.

Exc. de insidiis f. 116v (fr. 124 M.).

Ἐκ ταύτης τῆς αἰτίας οἵ τε στρατιῶται ἠγανάκτουν καὶ ὁ δῆμος αἰσθόμενος ἐν καταφρονήσει αὐτὸν ἐποιεῖτο καὶ Νίγρον ἐν τοῖς θεάτροις ἐπεκάλει, βοηθόν τε αὐτὸν γενέσθαι τὴν ταχίστην τῇ Ῥωμαίων ⟨ἀρχῇ⟩ ἠξίου ὡς ἐφύβριστα πασχούσῃ. καὶ τοῦτον ἀναγορεύουσιν βασιλέα· ὁ δὲ καὶ αὐτὸς ἐξυπτιάζεται πρὸς τὴν τῶν πραγμάτων ἐπιμέλειαν καὶ ἀνειμένως τοῖς Ἀντιοχεῦσι συνευφραίνετο, εἰς ἑορτὰς καὶ θέας ἐπιδιδούς, τῆς τε εἰς τὴν Ῥώμην ἀφόδου ἠμέλει, τοῖς τε Ἰλλυρικοῖς στρατεύμασι δέον ἐπιφοιτῆσαι τὴν ταχίστην καὶ φθάσαι οἰκειωσάμενον αὐτά, οὐδὲ τῶν πραττομένων τι αὐτοῖς ἐδήλου, ἐλπίζων πάντας ὁμογνώμονας ἔσεσθαι τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ (sic).

---

2. ὑπεξελθεῖν ‖ 4. δὲ om. Cramer ‖ διεφήτησεν ‖ 7. Hinc Suidas v. Ἰουλιανὸς ‖ 8. Herod. II, 7 p. 54, 3 ‖ 8. alterum ὁ om. Suid. ‖ 10. κρεπάλαις P ‖ 11. δημοσιέων A ‖ 12. ἐς Suid. ‖ 16. ἐν τῷ θεάτρῳ Suid. ‖ 20. Herod. II, 7, 2 sq. p. 54, 11 ‖ αἰτείας ‖ 23. ἀρχῇ add. Cramer ‖ ante ἠξίου in cod. ἐξουσία, quod exp. m. 1 ‖ 29. πραγματτομένων, γμα exp. m. 1

ταῦτα δὲ αὐτοῦ πράττοντος διηγγέλθη εἰς Ἰλλυριους καὶ πᾶν τὸ ἐκεῖσε στρατιωτικόν, ὃ ταῖς ὄχθαις Ἴστρου τε καὶ Ῥήνου ἐπικείμενον ἀπείργει τοὺς ἐπέκεινα βαρβάρους καὶ φρουρεῖ τὴν Ῥωμαίων ἀρχήν. ἡγεῖτο δὲ τούτων Σεβῆρος, τὸ μὲν γένος Λίβυς εἰς δὲ πραγμάτων διοίκησιν γενναῖος.

Σεβῆρος.

Exc. de virtut. p. 825 Val. (cod. Peiresc. f. 96r, fr. 125 M.).

Οὗτος ὁ Σεβῆρος τὸ μὲν γένος Λίβυς, ἐς δὲ πραγμάτων διοίκησιν γενναῖος ἅμα καὶ θυμοειδής, σκληρῷ τε βίῳ καὶ τραχεῖ ἐνειθισμένος, πόνοις (sic) τε ἀνέχων ῥᾷστα, νοῆσαί τε ταχὺς καὶ τὸ νοηθὲν ἐπιτελέσαι ὀξύς.

Exc. de insid. f. 116v (fr. 126 M.).

Οὗτος πυθόμενος τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν μετέωρον φερομένην ἁρπάσαι καταγνοὺς τοῦ μὲν ῥαθυμίαν τοῦ δὲ δυσπραγίαν. ἐνέπειθον (sic) δὲ αὐτὸν καὶ ὀνείρατα καὶ χρησμοὶ καὶ σύμβολα· τό γε τελευταῖον ᾠήθη τὸν Περτίνακα ἰδεῖν ἐφ' ἵππου προϊόντα, τὸν δὲ ἵππον ἐκεῖνον μὲν ἀποσεισάμενον Σεβῆρον δὲ ἀναλαβόντα. οὕτω τοίνυν ὁ Σεβῆρος ἀρθεὶς τὴν γνώμην ἀπόπειραν τῶν στρατιωτῶν ἐποιεῖτο· τὰ μὲν πρῶτα κατ' ὀλίγους ἡγεμόνας τε καὶ χιλιάρχους οἰκειούμενος περὶ τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς διελέγετο ὡς ἐρέριπτο (sic), οὐδενὸς ὄντος τοῦ κατ' ἀξίαν αὐτὴν λαμβάνοντος καὶ Περτίνακος φόνον ζητοῦντος· ἡγεμὼν γὰρ τῶν Ἰλλυριῶν ἐπὶ Μάρκου καταστὰς ὁ Περτίναξ μνήμης εἶχε παρ' αὐτοῖς μεγάλως. τοιαῦτα τοίνυν λέγοντος τοῦ Σεβήρου ἐπέδοσαν ἑαυτοὺς οἱ στρατιῶται, μάλιστα διὰ τὸν Περτίνακος φόνον, ὥστε παραχρῆμα καὶ αὐτοκράτορα ἀποδεῖξαι τὸν Σεβῆρον. ὁ δὲ τὴν ἀρχὴν

---

2. τας, ῖ sup. vs. a m. 1 ‖ ρίνου ‖ 7. Hinc Suid. v. Σεβῆρος t. II, 2 p. 701, 6 Bernh. ‖ 8. Herod. II, 9, 2 p. 58, 16 ‖ μὲν et δὲ om. Suid. ‖ ἦν λίβυς Suid., λιβας (sic) P ‖ 9. cf. Suid. v. ἀνέχει t. I, 1 p. 421, 1: καὶ πόνοις τε ἀνέχων ῥᾷστα καὶ σκληρῷ βίῳ καὶ τραχεῖ ἐνειθισμένος ‖ 10. πόνους edidit Vales, male, nam Suidas quoque πόνοις legit ‖ 13. Herod. II, 9, 3 p. 58, 20 ‖ 21. τῶν om. Cramer ‖ διελέγετο in mg. a m. 1 ‖ ἐρέρριπτο Cramer, non codex ‖ 22. αὐτὴν sup. vs. a m. 1 ‖ 23. φόβον ‖ 24. περτίνας, ξ sup. ς a m. 1 ‖ 25. ἐπέδωσαν ‖ 26. φύνων

ὑποδεξάμενος καί τινα προσδιαλεχθεὶς τῷ στρατοπέδῳ εὐθέως τὴν ἐπὶ τὴν Ῥώμην ἄφιξιν προηγόρευσεν, ὀλίγον τινὰ δοὺς καιρὸν τοῖς στρατιώταις ἀναπαύσεως. ὡς δὲ τῆς ὁδοιπορίας ἤρξατο, οὐδαμοῦ τροφὴν (sic) βασιλικὴν ἐνδεικνύμενος ἀλλὰ σὺν τοῖς στρατιώταις διαιτώμενος, ἐπέστη τε τοῖς Ἰταλίας ὅροις τήν τε φήμην προφθάσας τοῖς ἐκεῖσε παρὼν ὤφθη. καὶ πάντες αὐτὸν δαφνηφοροῦντες καὶ ταῖς πύλαις ἠνεῳγμέναις ἐδέχοντο. τὸ γὰρ πλῆθος τοῦ στρατοῦ τὴν δύναμιν καὶ τὸ πλῆθος ἀκούων, οὔτε δὲ τῷ δήμῳ πιστεύων οὔτε τοῖς στρατιώταις θαρρῶν οὓς ἐψεύσατο καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ τῆς πόλεως προσελθεῖν (sic) ἐτόλμα, ἀλλὰ τὰ ἔνδον παρεσκευάζετο ὡς τὴν Σεβήρου μάχην ἐν τῇ πόλει ποιησόμενος. ἐκείνου δὲ ταῦτα βουλομένου (sic) ὁ Σεβῆρος κατέλαβε τὰ τείχη καὶ κελεύει διὰ πάσης ὁδοῦ λανθάνοντας καὶ κρύπτοντας τὰ ὅπλα ἐν ἰδιωτῶν σχήματι εἰσδῦναι τοὺς στρατιώτας· καὶ ἤδη οἱ πολέμιοι ἔνδον ἦσαν τοῦ Ἰουλιανοῦ ἐξυπτιάζοντος καὶ ἀγνοοῦντος τὰ πραττόμενα. ἐπειδὴ δὲ ταῦτα διάπυστα τῷ δήμῳ ἐγένετο, ἐν πολλῇ ταραχῇ ὄντι διά τε τὴν δύναμιν τοῦ Σεβήρου, τὰ ἐκείνου φρονεῖν προσεποιοῦντο, τοῦ μὲν Ἰουλιανοῦ καταγινώσκοντες ἀνανδρείαν, τοῦ δὲ Νίγρου μέλλησίν τε καὶ ῥαθυμίαν. ὁ δὲ Ἰουλιανὸς ἀφασίᾳ τε καταληφθεὶς πέμπει πρὸς τὸν Σεβῆρον κοινωνὸν αὐτὸν τῆς βασιλείας ἀποφηνάμενος. ἡ δὲ σύγκλητος ὁρῶσα τὸν Ἰουλιανὸν ἐν ἀπογνώσει, τῶν δὲ Σεβήρου πάντας ἤδη προσχωροῦντας, συνέδριον ποιησαμένη ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ ἐν ᾧ ποτὲ οἱ ὕπατοι τὰ πράγματα διῴκουν, ψηφίζεται τὸν μὲν ἀναιρεθῆναι ἀποδεχθῆναι (sic) δὲ μόνον αὐτοκράτορα Σεβῆρον. πρεσβείαν τε πρὸς αὐτὸν ἐκπέμπει διὰ τῶν ἐξοχωτάτων τῆς βουλῆς πάσας τε αὐτῷ προσφέρει τὰς σεβασμίους τιμάς· ἐπὶ δὲ τὸν Ιουλιανὸν χιλίαρχον, ἀποκτενοῦντα ἄνανδρον καὶ ἄθλιον πρεσβύτην ἰδίοις χρήμασιν ὠνησάμενον οὕτω πονηρὸν τέλος. ὁ μὲν οὖν εὑρεθεὶς ἔρημος αἰσχρῶς ὀλοφυρόμενος ἐφονεύθη. ἐπεὶ δὲ τὰ παρὰ τῆς συγκλήτου ἐδηλώθη τῷ Σεβήρῳ ἥ τε τοῦ Ἰουλιανοῦ ἀναίρεσις, ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ βήματος αὐτοκράτωρ καὶ Αὔγουστος ὑπὸ Ῥωμαίων ἀνηγορεύθη.

1. προδιαλεχθεὶς Cramer ‖ 4. βασιλεικὴν ‖ 7. δαφθνηφοροῦντες (sic) ‖ 8. Herod. p. 65, 1 ‖ 11. 12. παρασκευάζετο ‖ 15. ἰδιοτῶν ‖ εἰς δύνην ‖ 17. διάπιστα ‖ 18. πολῆ ‖ 23. ὁράσα ‖ 25. ποιησαμένη, π m. 1 ex επ ‖ 27. σευῆρον ‖ 28. ἐξοχοτάτων (sic), ά m. 1 ex ό ‖ 32. ἐσχρὸς

Suidas v. Σεβῆρος.

Ὅτι Σεβῆρος ὁ τῶν Ῥωμαίων βασιλεὺς ἔπεμψε τοὺς πολιορκήσοντας τὸ Βυζάντιον· ἦσαν γὰρ ἔτι ἐκεῖ οἱ στρατηγοὶ τοῦ Νίγρου καταφυγόντες. ὅπερ ἑάλω ὕστερον λιμῷ, πᾶσά τε ἡ πόλις κατεσκάφη καὶ θεάτρων τε καὶ λουτρῶν παντός τε κόσμου καὶ τιμῆς ἀφαιρεθὲν τὸ Βυζάντιον κώμη δουλεύειν Περινθίοις δῶρον ἐδόθη, ὥσπερ καὶ Ἀντιόχεια Λαοδικεῦσιν.

Exc. de insid. f. 117ᵛ (fr. 128 M.).

Ὁ δὲ Σεβῆρος θυμῷ καὶ ὀργῇ εὐθέως πρὸς τοὺς ἐν Ῥώμῃ φίλους αὐτοῦ ἐχρήσατο καὶ τοῦ Ἀλβίνου τὴν κεφαλὴν δημοσίᾳ ἀνασταυρωθῆναι ἔπεμψεν. αὐτὸς δὲ τὰ κατὰ τὴν Βρεττανίαν διοικήσας δύω τε ἡγεμόνας ἀντὶ ἑνὸς καταστήσας πάντας τε τοὺς Ἀλβίνου φίλους φονεύσας ἐς τὴν Ῥώμην εἰσήλασεν.

Suidas v. Σεβῆρος.

Ὅτι ἀπείρητο τοῖς στρατιώταις γυναιξὶ μίγνυσθαι. Σεβῆρος δὲ τοῦτο ἐπέτρεψε, καὶ χρυσοῖς δακτυλίοις αὐτοὺς ἐφιλοτιμήσατο.

Exc. de virtut. p. 825 Val. (cod. Peiresc. f. 96ʳ, fr. 129 M.).

Ὅτι Σεβῆρος μετὰ τὸ εἰσελθεῖν εἰς τὰ βασίλεια τῶν Ἀλβίνου φίλων ἐπὶ τῆς συγκλήτου κατηγόρει, γράμματά τε αὐτῶν καὶ ἐλέγχους προσέφερεν (sic). ἄλλας τε ἄλλοις ἐπιφέρων αἰτίας πάντας τοὺς ἐξέχοντας τότε τῆς συγκλήτου καὶ τῶν κατὰ ἔθνη πλούτῳ τε ἢ γένει ὑπερέχοντας διέφθειρε. πάνυ δὲ ἦν αὐτῷ καὶ τὸ φιλόχρυσον, ὡς ὑπερβάλλειν τὰ πλεονεκτήματα τῆς ἀνδρείας.

---

2. Herod. III, 6, 9 p. 85, 13 ‖ 3. στρατιῶται V ‖ 6. δουλεύειν κώμη V ‖ 9. Muelleri fr. 127 e Dione non ex Herodiano excerptum est, ideoque omisi ‖ Herod. III, 8, 1 p. 88, 6 ‖ 11. δημωσία ‖ 12. δύο Cramer ‖ 13. ἐς an εἰς? ‖ 13. 14. ἐσήλασεν, ι sup. vs. a m. 1 ‖ 16. Herod. III, 8, 5 p. 89, 6 ‖ Initium sic conformatum in V: ὅτι σεβῆρος ὁ βασιλεὺς ἐπέτρεψε τοῖς στρατιώταις γυναιξὶ μίγνυσθαι ἀπηγορευμένον πρῴην ὄν. καὶ χρυσοῖς ‖ τοῖς om. A ‖ 20. Hinc Suid. v. Σεβῆρος ‖ Herod. III, 8, 6 p. 89, 14 ‖ οὗτος μετὰ Suid. ‖ 22. ἄλλοι ἐπὶ φερων, 1 litt. ante ἐ eras., P ‖ 24. κατὰ τὰ ἔθνη V ‖ ἢ γένει P, καὶ γ. Suid. ‖ ὑπερέχοντας om. V ‖ 25. καὶ τὸ] τὸ V ‖ 25. ὡς — 26. ἀνδρείας om. V

Exc. de insid. f. 117v (fr. 130 M.).

Ὅτι Σεβῆρος τῷ υἱῷ Ἀντωνίνῳ τὴν τοῦ Πλαυτιανοῦ θυγατέρα κατηγγύησεν, ὃς ἦν ἔπαρχος. ὁ δὲ Ἀντωνῖνος ἀπαρεσκόμενος τῷ γάμῳ τήν τε γυναῖκα ἐμυσάττετο καὶ τῷ πατρὶ αὐτῆς ἠπείλει. ὁ δὲ Πλαυτιανὸς ὁρῶν τὸν μὲν Σεβῆρον πρεσβύτην καὶ ὑπὸ νόσου ὀχλούμενον, τὸν δὲ Ἀντωνῖνον ἐμβριθῆ καὶ θρασὺν νεανίαν, δεδιώς τε αὐτοῦ τὰς ἀπειλάς, δρᾶσαί τι μᾶλλον φθάσας ἢ παθεῖν ἀναμείνας, μηχανᾶται τὸν Σατουρνῖνον ἀναπεῖσαι, ὃς ἦν χιλίαρχος τῶν στρατιωτῶν οἰκειότατος δὲ τοῦ Πλαυτιανοῦ, ὑποσχόμενος αὐτῷ τὴν ἐπαρχότητα παρασχεῖν, εἰ τῆς βασιλείας ἐπιτύχοι. ταῦτά τε καὶ τοιαῦτα ἀκούσας ὁ ἀνὴρ ἐξεπλάγη μὲν τὴν ψυχὴν οὐκ ἐτόλμησε δὲ ἀντειπεῖν, ὡς μὴ παραυτὰ κολασθείη. εἰδὼς δὲ ἀδύνατον ὂν β' βασιλεῖς διαχρήσασθαι, καὶ ταῦτα ἐν διαφόροις οἴκοις διατρίβοντας, μηνύει τε ἑαυτὸν τῷ Σεβήρῳ καὶ διαγγέλλει ἅπαντα, δεικνύει τε αὐτῷ καὶ γραμματεῖον τῆς ὑποσχέσεως. τοιαῦτα δέ τινα λέγοντος αὐτοῦ ὡς εἶδε τὸν Σεβῆρον μὴ πιστεύοντα διὰ τὸ πρὸς Πλαυτιανὸν φίλτρον, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ τὸν υἱὸν ὑποπτεύοντα, ἔφη „δέσποτα, κελεύσατέ μοι δηλῶσαι αὐτῷ διά τινος τῶν ἐμῶν, ὅτι δὴ τὸ ἔργον κατείργασται, καὶ εὐθέως ὁρᾶτε αὐτὸν ἐνταῦθα προερχόμενον, οἰόμενον ἔρημα τὰ βασίλεια καταλήψεσθαι· ἡσυχίαν δὲ εἶναι τῶν πραττομένων κελεύσατε.“ ταῦτα εἰπὼν ἐντέλλεταί τινι τῶν πιστοτάτων. ὁ δὲ ἄγει τὸν Πλαυτιανὸν παραχρῆμα ἐνδυσάμενον θώρακα τῆς τοῦ σώματος ἀσφαλείας χάριν. ὡς δὲ πάντες αὐτὸν ὑπεδέχοντο, οἰόμενοι ὑπὸ τῶν βασιλέων κεκλῆσθαι, ὅ τε χιλίαρχος ἐνεδρεύων προσεῖπεν αὐτοκράτορα καὶ τῆς χειρὸς λαβόμενος εἰς τὸ δωμάτιον ἐσήγαγεν, ἔνθα ἔφασκεν ἐρρῖφθαι τὰ τῶν βασιλέων σώματα. ἤδη δὲ παρεσκευάκει ὁ Σεβῆρος νεανίας τῶν περὶ αὐτὸν σωματοφυλάκων, οἳ συλληψόμενοι εἰσελθόντα ἐτάχθησαν. ὁ δε Πλαυτιανὸς ὡς εἶδε τοὺς βασιλεῖς ἑστῶτας ἑαυτὸν δὲ συνεχόμενον, ἀπολο-

2. Herod. III, 10, 5 sq. p. 93, 28 ‖ 2. habet πλαυτιανοῦ ‖ 3. θυγατέρε (?), α a m. 1 sup. ε ‖ κανεγύησεν (sic) ‖ 7. θρασὺ ‖ 9. σατουρῖνον ‖ ἀναπεῖσαι, π m. 1 ex ω ut vid. ‖ 11. ἐπιτύχει, οι sup. ει a m. 1 ‖ 12. ἐξεπλάγη, η m. 1 ex ει ut vid. ‖ 15. μεινύει ‖ 15. 16. διαγγέλει ‖ 20. δωλῶσαι, η m. 1 sup. ω ‖ δὴ Cramer, δεῖ codex ‖ 20. 21. κατείργασθαι, στ m. 1 sup. σθ ‖ 22. καταλήψασθαι ‖ 28. εἰσήγαγεν Cramer

γεῖσθαι ἐβούλετο· ὡς δὲ καὶ τὸ τοῦ θώρακος ὑπεφάνη μέρος, τότε ὁ Ἀντωνῖνος τοῖς σωματοφύλαξιν ἐπέτρεψεν ἀνελεῖν αὐτὸν καὶ δημοσίᾳ ῥῖψαι. ὁ μὲν οὖν Πλαυτιανὸς τοιούτῳ ἐχρήσατο τέλει. ὁ δὲ Σεβῆρος τοῦ λοιποῦ δύο ἐπάρχους τῶν στρατοπέδων κατέστησεν, αὐτὸς δὲ τὰ πλεῖστα διέτριβεν ἐν τοῖς βασιλικοῖς προαστείοις <καὶ> τοῖς παραλίοις τῆς Καμπανίας, δικάζων τε καὶ τὰ πολιτικὰ διοικῶν. τὴν δὲ τοῦ Πλαυτιανοῦ θυγατέρα καὶ τὸν ταύτης ἀδελφὸν εἰς Σικελίαν ἐξέπεμψεν, αὐτάρκη δοὺς περιουσίαν, μιμησάμενος τὸν Σεβαστόν· καὶ γὰρ ἐκεῖνος τοῖς Ἀντωνίου παισὶν οὕτως ἐχρήσατο. ἐπειρᾶτο δὲ καὶ τοὺς παῖδας συνάγειν εἰς φιλίαν, μύθοις τε ἀρχαίοις χρώμενος καὶ τὰ παρεσκευασμένα ὑποδεικνύς. οἱ δὲ οὐδαμῶς ἐπείθοντο, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ χεῖρον ἐτράποντο, οἷά τε νεανίαι ὄντες καὶ ὑπὸ βασιλικῆς ἐξουσίας εἰς πάσας ἡδονῶν ῥοπὰς ἀπλήστως ὁρμώμενοι· καὶ ἤσχαλλεν ἐπὶ τῷ τοιούτῳ βίῳ τῶν παίδων. νικήσας δὲ τοὺς Βρεττανικοὺς καὶ ἤδη γηραιὸς ὢν καὶ ὑπὸ τῆς νόσου ὀχλούμενος ἠναγκάζετο οἴκοι μένειν, τὸν δὲ Ἀντωνῖνον ἐπειρᾶτο ἐκπέμπειν διοικήσοντα τὰ τῶν στρατοπέδων· ὅστις τοῦ μὲν πολέμου κατεφρόνει, μοναρχήσειν δὲ ἠπείγετο καὶ τὸν πατέρα βραδύνοντα πρὸς τὸν θάνατον ὀχληρὸν ἐνόμιζεν, καὶ τοὺς μὲν ἰατροὺς καὶ ὑπηρέτας ἀνέπειθε κακουργῆσαι περὶ τὴν θεραπείαν τοῦ γέροντος, ὡς ἂν θᾶττον αὐτοῦ ἀπαλλαγείη. πλὴν ἀλλὰ μόλις ποτὲ Σεβῆρος, λύπῃ τὸ πλεῖστον διαφθαρείς, ἀνεπαύσατο βασιλεύσας ι′ καὶ η′ ἔτη.

Ἀντωνῖνος.

Exc. de insid. f. 118ᵛ (fr. 131 M.).

Ὁ δὲ Ἀντωνῖνος τοῦ πατρὸς ἀποθανόντος λαβόμενος ἐξουσίας εὐθὺς πάντας φονεύειν ἤρξατο, τούς τε ἰατροὺς μάλιστα οἳ μὴ ὑπήκουσαν αὐτῷ. ἰδίᾳ τε δώροις καὶ μεγάλαις ὑποσχέσεσι τοὺς τῶν στρατιωτῶν ἡγεμόνας ἐθεράπευεν, ὡς

---

1. ὑπεφάνει ‖ 2. σωματοφύλαξ· ἐπέτρεφεν ‖ 5. ατέστησεν, κ sup. vs. a m. 1 ‖ 6. βασιλεικοῖς ‖ post παραλίοις exp. m. 1 πλεῖστα διέτριβεν ‖ 7. δικάζονται καὶ ‖ 9. αὐάρκει (sic), τ sup. ά a m. 1 ‖ 12. παρασκευασμένα ‖ 14. βασιλεικῆς ‖ 15. ῥοπαῖς. (ὀρέξεις Herod. p. 100, 24) ‖ ἀπλεῖστος ‖ 16. Herod. III, 15 p. 103, 9 ‖ 17. γηραιὼς ‖ 28. Herod. III, 15, 4 p. 103, 27

ἂν μόνον αὐτὸν αὐτοκράτορα ἀποδείξωσιν. οὐ μὴν ἔπειθε τὸ στρατιωτικόν· μεμνημένοι γὰρ τοῦ Σεβήρου ἴσην αὐτοῖς τιμήν τε καὶ εὔνοιαν παρείχοντο. ὁ δὲ Ἀντωνῖνος, ἐπεὶ μὴ προσεχώρει (sic) αὐτῷ τὰ τῶν στρατοπέδων, σπεισάμενος εἰρήνην εἰς τοὺς βαρβάρους ἐπὶ τὴν Ῥώμην ἠπείγετο. καὶ ἐπειδὴ κατέλαβε τὴν μητέρα καὶ τὸν ἀδελφὸν ἐν τοῖς μεθορίοις τῆς Ῥώμης, ἅμα αὐτοῖς ἐπὶ τὴν πόλιν ἀφίκετο. ὡς δὲ αὐτοὺς ὁ δῆμος δαφνηφορῶν ὑπεδέξατο ἥ τε σύγκλητος αὐτοκράτορας προσηγόρευσεν, καὶ κηδεύσαντες τὸν πατέρα ἀνῆλθον ἐς τὰ βασίλεια. διελόμενοι δὲ αὐτὰ ἑκάτερος ᾤκει, παραφράττεσθαι κελεύσας πάσας εἰσόδους, εἴ τινες λανθάνουσαι ἦσαν. μόναις δὲ δημοσίαις ἐχρῶντο ἰδίας φρουρὰς ἐπιστήσαντες, οὐδὲ συνιόντες τὴν εἰς τὸν πατέρα τιμήν. ἐστασίαζον πρὸς ἀλλήλους ἐμίσουν τε καὶ ἐβουλεύοντο κατ' ἀλλήλων καὶ τίς πρῶτος τὸν ἕτερον ἀποσκευάσεται. ἐμερίζοντο δὲ καὶ πάντων αἱ γνῶμαι, ὅσοι ἐν ἀξιώμασιν ἦσαν. ὁ μὲν γὰρ Γέτας ἐπιεικείας τρόπον ἐπεδείκνυτο, ὁ δὲ Ἀντωνῖνος ὠμότητος. τούτους δὲ ἡ μήτηρ μέλλοντας διαιρεῖσθαι τὴν ἀρχήν, καὶ τοῦ μὲν Ἀντωνίνου πάντα τὰ ὑπὲρ (sic) Εὐρώπην δεχομένου τοῦ δὲ Γέτα τὴν ἀντικειμένην ἤπειρον Ἀσίαν τε καλουμένην πᾶσαν, ἤρεσκε τὸν μὲν Ἀντωνῖνον ἐπὶ τὸ Βυζάντιον ἱδρῦσαι τὸ στρατόπεδον, τὸν δὲ Γέταν ἐν Χαλκηδόνι τῆς Βιθυνίας, οὕτω τε τήν τε σύγκλητον καὶ τὰ ἔθνη καὶ τοὺς στρατιώτας μερίσασθαι. ταῦτα δὲ αὐτῶν διατυπούντων οἱ μὲν ἄλλοι πάντες σκυθρωποῖς προσώποις ἐς τὴν γῆν ἔνευσαν, ἡ δὲ Ἰουλία „γῆν μέν“ ἔφη „ὦ τέκνα καὶ θάλασσαν εὑρίσκετε ὅπως νείμησθε, τὴν δὲ μητέρα πῶς ἂν διέλοισθε, καὶ πῶς ἡ ἀθλία εἰς ἑκάτερον ὑμῶν νεμηθείην; πρῶτον δὲ (sic) ἐμὲ φονεύσατε, καὶ διελόντες ἑκάτερος παρ' ἑαυτῷ τὸ μέρος θαπτέτω.“ ταῦτα λέγουσα μετὰ δακρύων καὶ οἰμωγῆς ἀμφοτέροις τε τὰς χεῖρας περιβάλλουσα καὶ ὑπὸ

2. τῶ στρ. ‖ 6. Herod. IV, 1 p. 105, 2. admodum mutila haec ecloga, cf. Mueller ‖ 8. δαφθηφορῶν ‖ 10. ἀνῆλ (sic) ‖ εἰς Cramer ‖ 13. εἰς codex, πρὸς Cramer ‖ 15. post ἕτερον exp. m. 1 παρ ‖ 17. τρόπον, ω sup. ο a m. 1 (sic) ‖ 18. 19. διερεῖσθαι ‖ 19. ἀντωνίου ‖ 20. 21. απειρον, ἤ sup. α a m. 1 ‖ 21. τε om. Cramer ‖ 21. 22. ἀντώνιον ‖ 23. χαλκιδῶνι ‖ 25. προσώποις, pr. π m. 1 ex επ ‖ 26. εἰς Cramer ‖ 27. εὑρίσκεται ‖ νείμεσθε ‖ 28. διέλθησθε (sic) ‖ ὑμῶν, non ἡμῶν, codex ‖ 29. διελῶντες ‖ 31. ἀμφοτέροι ‖ περίβαλλοῦσα (sic). περιβαλοῦσα Cramer

τὰς ἀγκάλας λαβοῦσα συνάγειν ἐπειρᾶτο· πάντας δὲ οἴκτου λαβόντος διελύθη τὸ συνέδριον, τὸ δὲ μῖσος καὶ ἡ στάσις ηὔξετο. εἰς πάντα γὰρ τὰ ἐναντία ἀλλήλοις ἐφρόνουν, καὶ οἰνοχόους καὶ ὀψοποιοὺς ἀνέπειθον ἐμβαλεῖν δηλητήρια φάρμακα. οὐ ῥᾳδίως δὲ αὐτῶν οὐδετέρῳ προυχώρει, πολλῇ γὰρ ἐχρῶντο περὶ τὰ τοιαῦτα φρουρᾷ. τέλος δὲ μὴ φέρων ὁ Ἀντωνῖνος ἀλλὰ ὑπὸ τῆς περὶ τὴν μοναρχίαν ἐπιθυμίας ἐλαυνόμενος διὰ ξίφους ἐχώρησεν, καὶ τὸν ἀδελφὸν ἐπὶ τοῖς στήθεσι τῆς μητρὸς καταφυγόντα διεχρήσατο. κατεργασθέντος οὖν αὐτῷ τοῦ φόνου προπηδᾷ τοῦ οἴκου θέων, φερόμενός τε δι' ὅλων τῶν βασιλείων ἐβόα μέγαν κίνδυνον ἐκπεφευγέναι μόλις τε σωθῆναι· τούς τε στρατιώτας, οἳ φρουροῦσι τὰ βασίλεια, κελεύει αὐτὸν ἁρπάσαντας ἀπάγειν ἐς τὸ στρατόπεδον. πιστεύσαντές τε ἐκεῖνοι, τὸ πεπραγμένον ἔνδον οὐκ εἰδότες, θέοντι αὐτῷ συνεξέδραμον πάντες. ταραχή τε τὸν δῆμον κατεῖχεν ὁρῶντας περὶ δείλην διὰ μέσης φερόμενον τῆς πόλεως δρόμῳ τὸν βασιλέα. ὡς δὲ εἰσεπήδησεν εἰς τὸ στρατόπεδον ἔς τε τὸν ναόν, ἔνθα τὰ σημεῖα ἔκειτο, ῥίψας ἑαυτὸν ὡμολόγει χάριτας τῆς σωτηρίας. καὶ τοῖς μὲν στρατιώταις τὸ πραχθὲν οὐχ ὡμολόγει· ἐβούλετο γὰρ νοεῖσθαι μᾶλλον ἢ ἀκούεσθαι. καὶ διὰ τοῦτο ὅσα ἐν ιη' ὁ Σεβῆρος ἤθροισεν, ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐς τοὺς στρατιώτας ἐξέχεεν, ἵνα τὸν ἀδελφοῦ θάνατον κυρώσωσι καὶ τοῦτον αὐτοκράτορα ψηφίσωνται. καὶ ἐπιβὰς τοῦ θρόνου τοῦ τε ἀδελφοῦ πολλὰ κατηγόρει καὶ τοὺς αὐτοῦ φίλους δριμέα διεβλέπετο. οἱ δὲ καὶ ὀδυρόμενοι ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις αὐτοκράτορα αὐτὸν καὶ μονάρχην προσηγόρευσαν. ὁ δὲ Ἀντωνῖνος τρέμοντας καὶ ὠχριῶντας τοὺς πλείστους καταλιπὼν ἀνέδραμεν ἐπὶ τὰ βασίλεια· ὅσοι τε τῆς συγκλήτου βουλῆς καὶ ὅσοι γένει ἢ πλούτῳ περιεῖχον (sic), καὶ ἡ Κομόδου ἀδελφὴ πρεσβῦτις ἤδη καὶ ὑπὸ πάντων ὡς Μάρκου θυγάτηρ τιμωμένη προσαπώλετο, διὸ ἐδάκρυσε παρὰ τῇ μητρὶ αὐτοῦ ἐπὶ τῷ τοῦ παιδὸς φόνῳ· τήν τε γυναῖκα γενομένην αὐτῷ Πλαυτίαν (sic) οὖσαν ἐν Σικελίᾳ καὶ

1. τε ἐπειρᾶτο Cramer, non codex ‖ 4. ἐμβαλλεῖν (sic) ‖ 6. ἔχροντο, ῶ sup. ο a m. 1 ‖ 7. ἀντώνιος ‖ ἀλλ' Cramer ‖ 9. post μητρὸς repetita διαξίφους ἐχώρησεν καὶ exp. m. 1 ‖ 13. εἰς Cramer ‖ 16. ὁρῶντες Cramer ‖ 19. ὁμολόγει (sic) ‖ 20. ομολόγει, ω sup. pr. ο a m. 1 ‖ 22. εἰς Cramer ‖ 23. κηρώσωσι, υ sup. η a m. 1 ‖ φίσωνται, ψη sup. vs. a m. 1 ‖ 30. Κομμόδου Cramer ‖ 31. προσαπόλετο ‖ 32. τῷ] τὸ codex

τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ Σεβήρου τε ὁμώνυμον καὶ τὸν Περτίνακος υἱὸν τῆς τε Κομόδου ἀδελφῆς Λουκίλλης υἱόν, καὶ εἴ τι γένος ἦν βασιλικὸν ἐν συγκλήτῳ ἐξ εὐπατριδῶν καταβαῖνον, πᾶν ἐξέκοψεν· εἴς τε τὰ ἔθνη πέμπων ἡγεμόνας τε καὶ ἐπιτρόπους ὡς ἐκείνου φίλους διεχρήσατο πάντας· πᾶσά τε νὺξ ἔφερε τῶν ἀνθρώπων φόνους πάντων ἀνθρώπων (sic), καὶ ἐν ἱπποδρομίᾳ πολλοὺς ἐφόνευσεν.

Exc. de virtut. p. 825 Val (cod. Peiresc. f. 96r, fr. 132 M.).

Ὅτι ἐπὶ Ἀντωνίνου τοῦ υἱοῦ Σεβήρου πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς καὶ ταῖς μιαιφονίαις καὶ οἱ στρατιῶται τοῦ βιάζεσθαί τε καὶ ἁρπάζειν λαβόντες ἐξουσίαν, οὐκέτι κατ' οὐδὲν διεκρίνοντο. τοιαῦτα δὲ πράττων ὑπό τε τῶν ἔργων ἐλαυνόμενος καὶ πρὸς τὴν ἐν τῇ πόλει διατριβὴν ἀπεχθῶς ἔχων ἀπεδήμει τῆς Ῥώμης, ὡς δὴ καὶ τὰ στρατόπεδα διοικήσων καὶ τὰ ἔθνη ἐποψόμενος. ἐπεὶ δὲ τὸν Ἴστρον κατέλαβεν καὶ τοὺς ἐκεῖσε Γερμανοὺς ἐφιλοποιήσατο, ὡς καὶ συμμάχους παρ' αὐτῶν λαβεῖν, καὶ τοῦ σώματος φρουρούς, καὶ ταῖς φορεσίαις αὐτῶν χρῆσθαι. οὕτω τε καὶ ὑπὸ τῶν βαρβάρων καὶ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἠγαπᾶτο κοινὸς ὢν πρὸς ἅπαντας, ὡς συστρατιώτης μᾶλλον ἢ βασιλεὺς παρ' αὐτῶν ⟨χαίρειν⟩ λεγόμενος. ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς τὴν Μακεδονίαν ἀφίκετο εὐθέως τε Ἀλέξανδρον ἑαυτὸν ὠνόμασεν. ἐκεῖθέν τε εἰς Πέργαμον παρεγένετο καὶ ἐπὶ τὸν Ἀχιλλέως τάφον. καὶ στεφάνοις κοσμήσας καὶ ἄνθεσι τὸν Ἀχιλλέα ἐμιμεῖτο καὶ διὰ τῆς Ἀσίας καὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν εἰς Ἀντιόχειαν ἀφίκετο. καὶ διατρίψας χρόνον τινὰ ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐστέλλετο πρόφασιν ποιούμενος ποθεῖν τὴν Ἀλεξάνδρου πόλιν. ὡς δὲ εἰσήλασεν ἐν αὐτῇ σὺν παντὶ τῷ στρατῷ ὑπεδέχθη παρὰ τῶν Ἀλεξανδρέων ὡς οὔπω τις βασιλέων πρότερον. καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ Ἀλεξάνδρου μνῆμα τήν τε χλαμύδα ἣν ἐφόρει καὶ τὸν δακτύλιον καὶ τὴν ζώνην καὶ εἴ

---

3. καταβαίνων (sic) ‖ 8. Hinc Suidas v. Ἀντωνῖνος (cod. Vossianus haec non habet) ‖ 9. Herod. IV, 6, 5 sq. p. 114, 17 ‖ Ἀντωνῖνος βασιλεὺς Ῥωμαίων ὁ Σεβήρου. πρὸς τοῖς Suid. ‖ 11. τε om. Suid. ‖ 13. τῇ om. Suid. ‖ 20. χαίρειν add. Valesius ‖ 20. 21. ἐπειδὴ δὲ A ‖ 21. ἐς Suid. ‖ εὐθέως τε om. Suid. ‖ 22. ἐς A ‖ παραγέγονε Suid. ‖ 23. κοσμίσας P ‖ 24. ἀχιλέα P ‖ 25. ἐς A ‖ 27. εἰσήλασεν, εἰ in ras. a m. 1, P, ἐσήλασεν Suid. ‖ 28. ὑπεδέχθη, θη in ras. a m. 1, P ‖ 29. ἐς A

τι πολυτελὲς περιελόμενος ἐπέθηκε τῇ ἐκείνου σορῷ. ὁ δὲ δῆμος ὁρῶν ὑπερέχαιρεν παννυχίζων τε καὶ ἑορτάζων, οὐκ εἰδὼς τὴν τούτου λανθάνουσαν γνώμην. ἔγνω γὰρ ἐν τῇ Ῥώμῃ ὡς ὅτι πολλὰ εἰς αὐτόν τε καὶ τὴν μητέρα ἀπέσκωψαν. ὀργίλος τε ὢν φύσει ὁ Ἀντωνῖνος ὡς εἶδε πᾶσαν τὴν πόλιν πλήθους μεγίστου πεπληρωμένην, διὰ προγράμματος τὴν νεολαίαν εἴς τι πεδίον κελεύει συνελθεῖν, φήσας εἰς τὴν Ἀλεξάνδρου τιμὴν φάλαγγα βούλεσθαι συστήσασθαι. ταύταις αὐτοῦ ταῖς ὑποσχέσεσι πεισθέντες οἱ νέοι συνῆλθον ἅμα γονεῦσι καὶ ἀδελφοῖς συνηδομένοις αὐτῶν ταῖς ἐλπίσιν. ὁ δὲ Ἀντωνῖνος ὡς εἶδεν αὐτοὺς ἑστῶτας στιχηδόν, αὐτὸς μὲν ὑπεξῆλθε μεθ' ἧς εἶχε φρουρᾶς, τοὺς δὲ στρατιώτας ἐπαφῆκεν καὶ πᾶσαν τὴν ἐν μέσῳ νεολαίαν συνέκοψεν. οὐκ ὀλίγοι δὲ καὶ τῶν στρατιωτῶν ἀπώλοντο. τοσοῦτος δὲ ἐγένετο φόνος ὡς καὶ πάντα τὸν Νεῖλον ὑπὸ τοῦ αἵματος φοινιχθῆναι. τοιαῦτά τινα ἐργασάμενος πάλιν εἰς Ἀντιόχειαν ἀφίκετο. καὶ μετὰ τὸ ψεύσασθαι τὸν γάμον τοῦ Παρθυαίου διέτριβεν ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ ἡνιοχείαις καὶ θηρίων σχολάζων σφαγαῖς, δύω τοὺς στρατοπέδων ἐπάρχους ἔχων ἅμα Ἀδυέντιον καὶ Μακρῖνον. ὁ μὲν γὰρ στρατιωτικός, ὁ δὲ λογικός. διὸ καὶ πολλάκις ἀπέσκωπτε τὸν Μακρῖνον ὡς διαίτῃ ἐλευθερίῳ χρώμενον.

Exc. de insid. f. 119r (fr. 133 M.).

Ὅτι ἔδει τὸν Ἀντωνίνου βίον τέλος λαβεῖν· περιεργότατος γὰρ ὢν ἐβουλήθη μαθεῖν τὸν μετ' αὐτὸν βασιλεύσαντα (sic), ὑποπτεύων τε πάντας αὐτῷ πρὸς κολακείαν θεσπίζοντας ἐπιστέλλει Μαρτενίῳ (sic) τινὶ τότε πάσας αὐτῷ τὰς ἐν Ῥώμῃ πράξεις ἐγκεχειρισμένῳ πιστοτάτῳ τε εἶναι δοκοῦντι,

---

2—3. δῆμος ἔχαιρεν οὐκ εἰδὼς mediis omissis Suidas ‖ 2. παννυχίζων P ‖ 3—4. ἔγνω γὰρ ὅτι πολλὰ mediis omissis Suid. ‖ 4—6. ἀπέσκωψαν διὰ δὲ προγράμματος mediis omissis Suid. ‖ 5. ὀργίλως P ‖ 8 sq. ita conformata in Suidae A: φάλλαγγα (sic) συστήσασθαι. οἱ δὲ συνῆλθον ἀγαθαῖς ἐλπίσι· στιχηδὸν δὲ ἐς ταύτας (sic) ἰδὼν αὐτὸς μὲν ἐξῆλθεν, ἐπαφῆκε δὲ τοὺς στρατιώτας, καὶ πάντας συνέκοψαν. τοσοῦτος δὲ ἐγένετο φόνος ὥστε τὸν νεῖλον φονιχθῆναι (sic) ‖ 13. τὴν om. Valesius ‖ 16 sq. om. Suidas ‖ 19. ἀδυέντιον, νέ in ras. a m. 1, P. Ἀδουέντιον Valesius ‖ 24. Her. IV, 12, 3 sq. p. 123, 13 ‖ ἀντώνίουυ (sic) ‖ 26. ὑποπτεύον ‖ 27. ἐπι τέλει, λ sup. λ a m. 1

κελεύει τε αὐτῷ μάγων τους ἀρίστους ζητήσαντι νεκύᾳ τε χρησάμενον (sic) μαθεῖν. ὁ δὲ ὡς τοῖς κελευθεῖσι (sic) χρησάμενος καὶ μαθὼν σημαίνει τῷ βασιλεῖ. οἱ δὲ διακομίζοντες ἐφίστανται τῷ Ἀντωνίνῳ ἤδη τε σκευὴν ἡνιόχου ἀναλαβόντι καὶ τοῦ ἅρματος ἐπιβαίνοντι, προσκομίζουσί τε τὸν σύνδεσμον τῶν ἐπιστολῶν, ἐν αἷς ἦν καὶ τὰ περὶ Μακρίνου γράμματα. ὁ δὲ Ἀντωνῖνος ὁρμὴν ἤδη περὶ τὴν ἱπποδρομίαν ἔχων, κελεύει τῷ Μακρίνῳ ἰδιάσαντι ἐντυχεῖν τοῖς γράμμασι, καὶ εἴ τι ἐπεῖγον εἴη ἄγειν εἰς αὐτόν. ὁ δὲ ἀναγνοὺς καὶ περιτυχὼν τῇ κατ' αὐτοῦ θανατηφόρῳ γραφῇ ταύτην μὲν ἀποκρύπτει, περὶ δὲ τῶν λοιπῶν ἀγγέλλει. φοβηθεὶς δὲ μὴ καὶ δεύτερον ταῦτα ὁ Μαντερνιανὸς (sic) ἐπιστείλῃ, τολμᾷ δή τι τοιοῦτον. ἦν τις ἑκατόνταρχος Μαρτιάλιος, τῶν σωματοφυλάκων Ἀντωνίνου· τούτου τὸν ἀδελφὸν ἀνῃρήκει ἐπὶ ψευδεῖ διαβολῇ, ἠπείλει τε καὶ αὐτῷ τῷ Μαρτιαλίῳ. τοῦτον ἐπιστάμενος ὁ Μακρῖνος ἀλγοῦντα πείθει ἐπιβουλεῦσαι τῷ Ἀντωνίνῳ. καιροῦ δέ τινος δραξάμενος, ὅτε ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τῆς ἐν Κάραις (sic) αὐλῆς ἐπὶ τὸν νεὼν ἠπείγετο τῆς σελήνης, ἀφειστήκει δὲ τῆς πόλεως οὐ μικρόν, ἐπειχθέντα αὐτὸν πρὸς χρείας ὑποτοπεῖ καὶ μονωθέντα παίει. καιρίου δὲ τῆς πληγῆς γενομένης καὶ πεσόντος αὐτοῦ, πηδήσας ἵππῳ ἔφυγεν ὁ Μαρτιάλιος καὶ ἐπιδιωχθεὶς κατηκοντίσθη. οἱ δὲ ἐν τῷ στρατοπέδῳ συνέδραμον· ἅπαντες· καὶ πρῶτος ὁ Μακρῖνος ἐπιστὰς τῷ πτώματι, ὀλοφύρεσθαί τε καὶ θνήσκειν (sic) προσεποιεῖτο· οἱ δὲ λοιποὶ ἐχαλέπαινον, συστρατιώτην γὰρ καὶ οὐκ ἄρχοντα ᾤοντο ἀποβεβληκέναι. καὶ οὐδεμίαν ἐπιβουλὴν ὑπώπτευον ἐκ τοῦ Μακρίνου. οὕτω μὲν οὖν ἕκαστος εἰς τὰς σκηνὰς ἐπανῄεσαν. ὁ δὲ Μακρῖνος πυρὶ παραδοὺς τὸ σῶμα καὶ τὴν κόνιν ἐν κάλπει βαλὼν ἔπεμψε τῇ μητρὶ αὐτοῦ ἐν Ἀντιοχείᾳ διατριβούσῃ. ἐκείνη δὲ ἐπὶ ταῖς τῶν παίδων συμφοραῖς ἀπεκαρτέρησε. τοιούτῳ μὲν δὴ τέλει ἐχρήσατο Ἀντωνῖνος καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ. ὁ δὲ χρόνος ἐν ᾧ ἐμονάρχησεν ἐν ἓξ ἔτεσιν συνετέλεσεν (sic).

1. μάγων an μάγον? ‖ 4. ἐφίσταντε, αι sup. ε a m. 1 ‖ 9. πρὸς Cramer ‖ 11. ἀγγέλει ‖ 12. Ματερνιανὸς Cramer ‖ 19. ἀφειστήκει, prius ει m. 1 ex ι, ut vid. ‖ 20. μονοθέντα ‖ παίει, α corr. a m. 1 ‖ 23. οἱ] fr. 135 M. fragmentum 134 M. nihil ad Herodianum ‖ 26. ᾤοντο] ὠι ὁν τι codex ‖ ἀποβεβλημέναι ‖ 29. κόνην ‖ κάλπῃ Mueller ‖ 32. τέλος ‖ 33. ἔτεσι Cramer

Μακρῖνος.

Exc. de insid. f. 120r (fr. 136 M.).

Ὅτι Μακρῖνος ὁ βασιλεὺς Ῥωμαίων ἐν Ἀντιοχείᾳ διατρίβων τρόπῳ τέ τινι φιλοσόφου τὸν νηον (sic) καὶ τὸ βῆμα φυλάττων ἐπεβουλεύθη. οἱ γὰρ στρατιῶται παραλαβόντες (sic) τὰς Ἀντωνίνου μνήμας κατεγίνωσκον τῆς Μακρίνου διαίτης, ἐλυποῦντο δὲ διότι μὴ ἐπὶ τὴν Ῥώμην ἠπείγετο, ἀλλ' ἐν ἀλλοδαπῇ διέτριβε χώρᾳ, ἔσθ' ὅτε καὶ τῶν ἀναγκαίων σπανίζοντες. ὁρῶντες δὲ τὸν Μακρῖνον ἐν τρυφῇ καὶ χλιδῇ ζῶντα, προφάσεως ὀλίγης λαβέσθαι ηὔχοντο εἰς τὸ ἀποσκευάσασθαι τὸ λοιπόν (sic). ἐχρῆν δὲ ἄρα Μακρῖνον ἐνιαυτοῦ μόνου τῇ βασιλείᾳ ἐπιτρυφήσαντα ἅμα τῷ βίῳ καὶ τὴν ἀρχὴν καταλῦσαι, μικρὰν καὶ εὐτελῆ πρόφασιν τοῖς στρατιώταις τῆς τύχης παρασχούσης. Μέσα (sic) ἦν τις ὄνομα, τὸ γένος Φοίνισσα, ἀπὸ Ἐμέσου καλουμένης οὕτω πόλεως, ἀδελφὴ δὲ Ἰουλίας τῆς Σεβήρου γυναικὸς Ἀντωνίνου δὲ μητρός· παρὰ πάντα οὖν τὸν τῆς ἀδελφῆς βίον ἐν τοῖς βασιλείοις διέτριψε. ταύτην ὁ Μακρῖνος μετὰ τὴν τῆς ἀδελφῆς τελευτὴν προσέταξεν εἰς τὴν πατρίδα ἐπανελθοῦσαν ἐν τοῖς οἰκείοις καταβιῶναι, πάντα ἔχουσαν τὰ ἑαυτῆς· πλείστων γὰρ ἦν χρημάτων πλήρης. ἐπανελθοῦσα δὲ διέτριβε⟨ν ἐν⟩ τοῖς ἑαυτῆς. ἦσαν δὲ θυγατέρες αὐτῇ β', σοσγμία (sic) μὲν ἡ πρεσβυτέρα, ἡ δὲ ἑτέρα μαμέτα (sic)· παῖδες ἦσαν τῇ μὲν πρεσβυτέρᾳ Βασιανὸς ὄνομα, τῇ δὲ νεωτέρᾳ Ἀλεξιανός· ὑπὸ δὲ ταῖς μητράσι καὶ τῇ μάμμῃ ἀνετρέφοντο. καὶ ὁ μὲν Βασιανὸς περὶ ἔτη γεγονὼς τεσσαρεσκαίδεκα, ὁ δὲ Ἀλεξιανὸς δεκάτου ἐπιβεβηκὼς ἔτους ἱερῶντο, σχήματι βαρβάρῳ, χιτῶνάς τε χρυσοϋφεῖς φοροῦντες καὶ ἁλουργίδα ἐνδιδυσκόμενοι. οὕτω τε ὁ Βασιανὸς ὡραῖος τοῖς στρατιώταις ἐφαίνετο, γένους τε βασιλικοῦ ὑπάρχων καὶ ἀκμῇ ἡλικίας, ἄλλως τε καὶ τοὺς Φοινίκης στρατιώτας ἔχων ὑπερασπίζοντας, ἔτι δὲ καὶ Ἀντωνίνου υἱὸς ἐφημίζετο βασιλεύς τε παρὰ παντὸς τοῦ στρατεύματος ὠνομάζετο. ὡς δὲ ταῦτα διηγγέλθη, ἐπέδωκεν ἑαυτὴν ἡ πρε-

---

3. Herod. V, 2, 3 p. 133, 13 ‖ 9. σπανίζοντες an σπανίζωντες? ‖ χληδῇ ‖ 23. non μαμεία ‖ 24. τῇ, ῇ m. 1 ex α ut vid. ‖ 26. τεσσαρεισκαίδεκα, ει m. 1 ex ι, ut vid. ‖ 27. 28. χροσοϋφεῖς ‖ 28. ἁλουργίδα cod. ἁλουργίδας Cramer ‖ ἐνδιδυσκόμενοι (non ἐνδυδισκ.), ὁ an ὠ? ‖ 29. κασιανὸς γένος Cramer ‖ 30. 31. φοινίκης, η m. 1 ex ει ut vid. ‖ 32. ἐφιμίζετο

σβῦτις ἑλομένη πάντα κίνδυνον ἀναδέξασθαι. νύκτωρ τε λάθρα τῆς πόλεως ὑπεξῆλθε σὺν ταῖς θυγατράσι καὶ τοῖς ἐγγόνοις. καὶ γενόμενοι πρὸς τῷ τείχει τοῦ στρατοπέδου ῥᾷστα ὑπεδέχθησαν. εὐθέως τε τὸν παῖδα πᾶν τὸ στρατόπεδον Ἀντωνῖνον προσηγόρευσεν, τῇ τε πορφυρᾷ χλανίδι (sic) περιβαλόντες ἦγον (sic). πάντα τε τὰ ἐπιτήδεια καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας ὅσα τε εἶχον ἐν κώμαις ἢ ἀγροῖς τοῖς πλησίον εἰσκομίσαντες καὶ τὰς πύλας ἀποκλείσαντες ἑαυτοὺς παρεσκεύαζον. ὡς δὲ ταῦτα ἀπηγγέλθη τῷ Μακρίνῳ ἐν Ἀντιοχείᾳ διατρίβοντι, ἥ τε φήμη διέδραμεν ἀνὰ τὰ λοιπὰ στρατόπεδα ὅτι τε Ἀντωνίνου υἱὸς εὑρέθη καὶ ὅτι ἡ Ἰουλίας ἀδελφὴ χρήματα δίδωσι, πάντα τὰ λεγόμενα ἀληθῆ πιστεύσαντες τάς τε ψυχὰς ἐξεπτόηντο. ἐνῆγε δὲ αὐτοὺς εἰς πραγμάτων καινοτομίαν τὸ Μακρίνου μῖσος καὶ ἡ Ἀντωνίνου μνήμη, καὶ πρό γε πάντων ἡ τῶν χρημάτων ἐλπίς, ὡς πολλοὺς καὶ αὐτομολοῦντας φοιτᾶν. ὁ δὲ Μακρῖνος καταφρονῶν τοῦ πράγματος ὡς παιδαριώδους, χρώμενος δὲ τῇ συνήθει ῥαθυμίᾳ, αὐτὸς μὲν οἴκοι μένει, πέμπει δὲ ἕνα τῶν ἐπάρχων τοῦ στρατοπέδου, δύναμιν δοὺς ὅσην ᾤετο ἐκπορθήσειν τοὺς ἀνθεστηκότας. ἦν δὲ ὁ ἔπαρχος Ἰουλιανός. οὗτος ὡς τῷ τείχει τοῦ στρατοπέδου παρέστη, οἱ ἔνδοθεν στρατιῶται ἀνελθόντες ἐπὶ τοὺς πύργους τὸν παῖδα τῷ ἔξωθεν στρατῷ δεικνύουσι, καὶ Ἀντωνίνου υἱὸν εὐφημοῦντες βαλάντιά τε χρημάτων μεστὰ ἐπεδείκνυον. οἱ δὲ πιστεύσαντες αὐτοῖς τοῦ μὲν Ἰουλιανοῦ τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνουσιν καὶ πέμπουσι τῷ Μακρίνῳ, αὐτοὶ δὲ πάντες εἰς τὸ στρατόπεδον εἰσεδέχθησαν. οὕτως ἡ δύναμις αὐξηθεῖσα οὐ μόνον ἦν πρὸς τὸ ἀπομάχεσθαι πολιορκίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀντιστάσεως ἀγωνίζεσθαι ἀξιόχρεως. ὁ δὲ Μακρῖνος ὡς ταῦτα ἐπύθετο, ἀθροίσας πάντα ὃν εἶχε στρατὸν ἀπῄει, καὶ ὁ Ἀντωνῖνος οὐκ ἀναμείνας ὑπήντησε. συμμιξάντων δὲ ἀλλήλοις τῶν στρατοπέδων προεδόθη τε ὁ Μακρῖνος καὶ φοβηθεὶς ἀποδιδράσκει ἐν ἰδιώτου σχήματι. καὶ ὁ μὲν ἔφευγεν, ὁ δὲ στρατὸς ἑκατέρωθεν ἐμάχετο, ἄχρις οὗ Ἀντωνῖνος διεκηρυκεύσατο, τήν τε Μακρίνου φυγὴν διαγγέλλων καὶ ἀμνηστίαν τοῖς ὑπὲρ ἐκείνου μα-

3. το, ῶ sup. ο a m. 1 ‖ 20. ἀνθεστικότας ‖ 22. τῷ] τὰ codex ‖ 29. ἀξιοχρεως, ο an ω? ‖ 32. προσεδόθη Cramer, non codex ‖ 35. ἀμνησίαν Cramer

χομένοις ἔνορκον ὑπισχνούμενος. οἱ μὲν οὖν πεισθέντες προσεχώρησαν. ὁ δὲ Ἀντωνῖνος ἐκπέμπει τοὺς διώξοντας τὸν Μακρῖνον, καὶ καταλαβόντες αὐτὸν ἐν Χαλκηδόνι τῆς Βιθυνίας κρυπτόμενον, τῆς κεφαλῆς (sic) ἀπέτεμον· ἐλέγετο δὲ εἰς τὴν Ῥώμην σπεύδειν. τέλει μὲν δὴ τοιούτῳ ἐχρήσατο ὁ Μακρῖνος, συναναιρεθέντος αὐτῷ καὶ τοῦ παιδός, βασιλεύσας ἐνιαυτὸν ἕνα.

Ἀντωνῖνος.

Exc. de virtut. p. 829 Val. (cod. Peiresc. f. 96ᵛ, fr. 137 M.).

Ὅτι Ἀντωνῖνος ὁ νέος μετὰ τὸ ἀναγορευθῆναι βασιλέα ἐν Νικομηδείᾳ ὢν ἐξεβάκχευεν, ἐνδύμασί τε ξένοις χρώμενος καὶ ὑπὸ τυμπάνοις καὶ αὐλοῖς προερχόμενος. τὴν γὰρ Ῥωμαϊκὴν πᾶσαν ἐσθῆτα ἐμυσάττετο. ἡ δὲ Μέσα (sic) ταῦτα ὁρῶσα πάνυ ἤσχαλλε, πείθειν τε ἐπειρᾶτο μεταμφιέσασθαι τὴν Ῥωμαϊκὴν στολὴν μέλλοντα εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὴν σύγκλητον εἰσελεύσεσθαι. ὁ δὲ καταφρονήσας τῶν ὑπὸ τῆς πρεσβύτιδος λεχθέντων μηδὲ ἄλλῳ τινὶ πεισθεὶς (οὐδὲ γὰρ προσίετο εἰ μὴ τοὺς ὁμοιοτρόπους τε καὶ κόλακας αὐτοῦ τῶν ἁμαρτημάτων) δούς τε τὰς συνήθεις τῷ δήμῳ νομὰς ἐπὶ τῇ τῆς βασιλείας διαδοχῇ, φιλοτίμους τε ἐπιτελέσας θέας, νεών τε μέγιστον κατασκευάσας ἑκάστοτε προϊὼν ἑκατόμβας ἔθυε καὶ περὶ τοὺς βωμοὺς ἐχόρευεν ὑπὸ παντοδαποῖς ἤχοις ὀργάνων. περιειστήκει δὲ πᾶσα ἡ σύγκλητος καὶ τὸ ἱππικὸν τάγμα ἐν θεάτρου σχήματι. ὅμως δὲ καίτοι χορεύειν ἀεὶ καὶ ἱερουργεῖν δοκῶν πλείστους ἀπέκτεινεν τῶν ἐνδόξων, διαβληθέντας αὐτῷ ὡς σκώπτοντας αὐτοῦ τὸν βίον. ὁ αὐτὸς νεὼν μέγιστον ἐν τῷ προαστείῳ κατασκευάσας τούς τε θεοὺς αὐτοὺς ἐπὶ ἅρματι χρυσῷ καὶ λευκοῖς ἐξαζύγοις ἵπποις ἀναβιβάσας αὐτός τε ἡνιόχει καὶ πάντες οἱ Ῥωμαῖοι μετὰ παντοδαποῦς δᾳδουχίας καὶ ἀνθέων προεπόμπευον. ὡς δὲ ἐν τῷ

---

1. πισθέντες ‖ 3. χαλκηδόνι, η m. 1 ex ι ‖ 6. συναιρεθέντος Cramer, non codex ‖ 10. Herod. V, 5, 3 sq. p. 140, 11 sq. ‖ 12. καὶ om. Vales ‖ τυμπάνους καὶ αὐλους P ‖ 14. μεταμφιέσασθαι Mueller, μεταμφιάσασθαι P ‖ 15. μᾶλλοντα (sic) P ‖ 18. αὐτῶν (sic) P ‖ 21. ἑκατόμνας P ‖ 25. ἱερουργεῖν, εῖ in ras. a m. 1, P ‖ ἀπέκτεινε Vales ‖ 26. σκόπτοντας P ‖ 28. αὐτοὺς P, αὐτοῦ Val ‖ 29. 30. παντοδαποὺς (sic) P, παντοδαπῆς Val ‖ 30. προσεπόμπευον (sic), ult. ο in ras. ex ω, P

ναῷ ἱδρύθησαν, ἀναβὰς ὁ Ἀντωνῖνος ἐπὶ πύργου ἐρρίπτει τοῖς ὄχλοις ἐκπώματα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ἐσθῆτάς τε καὶ ὀθόνας παντοδαπάς, ζῷα τε πάντα ὅσα ἥμερα πλὴν χοίρων. πολλοὶ δὲ καὶ ἐν ταῖς ἁρπαγαῖς διεφθείροντο. αὐτὸς δ' ἑωρᾶτο πολλάκις ὀρχούμενος, ἡνιοχῶν, προήει τε ὑπογραφόμενος τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰς παρειὰς ἐρυθαίνων, φύσει τε πρόσωπον ὡραῖον ὑβρίζων βαφαῖς ἀσχήμοσιν. ὁρῶσα δὲ ταῦτα ἡ Μέσα ὑποπτεύουσά τε τοὺς στρατιώτας ἀπαρέσκεσθαι, πείθει αὐτὸν θέσθαι υἱόν.

Exc. de insid. p. 829 Val (cod. Peiresc. f. 97r, fr. 138 M.).

Ὅτι ἡ Μαμαία τὸν υἱὸν αὐτῆς Ἀλέξανδρον ἀπῆγε μὲν τῶν αἰσχρῶν καὶ ἀπρεπῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἔργων, διδασκάλους τε πάσης παιδείας λάθρα μετεπέμπετο, παλαίστραις τε καὶ τοῖς ἀνδρῶν γυμνασίοις 〈εἴθιζεν〉. ἐφ' οἷς Ἀντωνῖνος ἤσχαλλε καὶ μετεγίνωσκε τούς τε διδασκάλους ἀπεσόβει. ἐς τοσοῦτον δὲ ἐξώκειλεν ὡς ἂν πάντα τὰ ἀπὸ τῆς σκηνῆς καὶ τῶν δημοσίων θεάτρων μεταγαγεῖν ἐπὶ τὰς μεγίστας ἀρχάς· καὶ τοῖς μὲν στρατοπέδοις ἔπαρχον ἐπιστῆσαι ὀρχηστήν τινα γεγονότα, τῆς τε τῶν ἱππέων ὑποστάσεως προέστησεν ἡνίοχον. τοῖς τε δούλοις αὐτοῦ καὶ ἀπελευθέροις τὰς τῶν μεγίστων ἐθνῶν ἐξουσίας ἐνεχείριζεν. πάντων δὲ οὕτως τῶν πάλαι δοκούντων σεμνῶν ἐς ὕβριν καὶ παροινίαν ἐκβεβακχευμένων οἵ τε ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι καὶ μάλιστα οἱ στρατιῶται ἤχθοντο. ἐμυσάττοντο δὲ αὐτὸν ὁρῶντες τὸ μὲν πρόσωπον καλλωπιζόμενον περιδεραίοις χρυσοῖς καὶ ἐσθῆσιν ἁπαλαῖς ἀνάνδρως κοσμούμενον. ἐπιρρεπεστέρας τοίνυν τὰς γνώμας πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον εἶχον.

---

1. πύργου P, πύργον Val ‖ 2. τοῖς, ο in ras., P ‖ 4. 5. δ' ἑωρᾶτο Val, δὲ ὁρᾶτο P ‖ 7. προσώπων ὡραίων P ‖ 10. Hinc Suid. v. Ἀλέξανδρος ὁ Μαμαίας t. I, 1 p. 203, 1: ἥτις ἀπῆγε τῶν ‖ 11. Herod. V, 7, 5 p. 146, 6 ‖ 12. 13. διδασκάλουτε P ‖ 13. παλαίστρας P. in Suidae A (V haec non habet) ita proxima usque ad finem conformata: μετεπέμπετο· ὁ δὲ παλαίστραις τε καὶ γυμνασίοις ἔχαιρε, καὶ τοὺς διδασκάλους ἀπεσόβει. ἐς τοσοῦτον δὲ ἐξώκειλεν, ὡς δὴ πάντα τὰ ἀπὸ τῆς σκηνῆς καὶ τῶν δημοσίων θεάτρων μεταγαγεῖν ἐπὶ τὰς ἀρχὰς τὰς μεγίστας. διὰ τοῦτο ἐμυσάττοντο αὐτόν ‖ 14. εἴθιζεν add. Val ‖ 16. πάντα τὰ P, πάντας τοὺς Val ‖ 18. ὀρχιστήν P ‖ 19. γεγο νότα, puncto post ο eraso, P ‖ 21. ἐνεχείριζε Val ‖ παντας (sic) P ‖ 25. χρυσοὶς P, τε χρυσοῖς Val ‖ ἐσθήσιν, hoc acc., P

Exc. de insid. f. 121r (fr. 139 M.).

Ὅτι οἱ στρατιῶται ὁρῶντες τὸν Ἀντωνῖνον τὸν νέον καλλωπιζόμενον καὶ ἀνάνδρως κοσμούμενον ἐπιρρεπεστέρας τὰς γνώμας πρὸς τὸν τῆς Μαμαίας Ἀλέξανδρον εἶχον καὶ ἐλπίδας κρείττους· ἐφρούρουν τε αὐτὸν παντοίως ὁρῶντες ἐπιβουλευόμενον ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίνου. ἥ τε μήτηρ αὐτοῦ οὔτε ποτὸν οὔτε ἐδώδιμόν τι εἴα τὸν παῖδα προφέρεσθαι (sic) τῶν ὑπ' ἐκείνου πεμπομένων, ὀψοποιοῖς τε καὶ οἰνοχόοις ὁ παῖς ἐχρῆτο οὐ τοῖς βασιλικοῖς ἀλλὰ τοῖς τῆς μητρός. ἐδίδου καὶ χρήματα λαθραίως τοῖς στρατιώταις. ταῦτα μαθὼν ὁ Ἀντωνῖνος παντὶ τρόπῳ ἐπεβούλευε τῷ Ἀλεξάνδρῳ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ. ἀλλὰ τὰς ἐπιβουλὰς διεκώλυεν ἡ κοινὴ μάμμη. ὡς δὲ τὰ τῆς ἐπιβουλῆς αὐτῷ ⟨οὐ⟩ προυχώρει, παραλῦσαι τῆς τοῦ Καίσαρος τιμῆς ἠθέλησε τὸν παῖδα, καὶ οὔτε ἐν ταῖς προσαγορεύσεσιν οὔτε ἐν ταῖς προόδοις Ἀλέξανδρος ἑωρᾶτο· οἱ δὲ στρατιῶται ἐπεζήτουν τε αὐτὸν καὶ ἠγανάκτουν, μηδὲ τὴν συνήθη φρουρὰν τῷ Ἀντωνίνῳ πέμποντες. ὁ δὲ Ἀντωνῖνος ἐν δέει πολλῷ γενόμενος, παραλαβὼν τὸν Ἀλέξανδρον κατῆλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον· οἱ δὲ ἀνοίξαντες τὰς πύλας ἐδέξαντο αὐτοὺς ὑπερφυῶς τὸν Ἀλέξανδρον εὐφημοῦντες. ἐφ' οἷς ὁ Ἀντωνῖνος ἀγανακτήσας ἐκέλευσε τινὰς πρὸς τιμωρίαν ἐκδοθῆναι. ἐκεῖνοι δὲ μᾶλλον ταραχθέντες, ἄλλως τε καὶ τὸν Ἀντωνῖνον ἀποσκευάσασθαι θέλοντες ἀσχημονοῦντα βασιλέα, τότε δὴ καὶ τοῖς συλλαμβανομένοις ἐπαμύνειν δεῖν ἡγούμενοι, καιρὸν εὔκαιρον καὶ πρόφασιν δικαίαν νομίζοντες, τὸν μὲν Ἀντωνῖνον, αὐτόν τε καὶ τὴν μητέρα Σοαγμιδα (sic), παρῆν γάρ, ἀναιροῦσι τούς τε περὶ αὐτὸν πάντας ὅσοι ἔνδον κατελήφθησαν, ὑπηρέται καὶ συνεργοὶ ἐδόκουν εἶναι τῶν ἁμαρτημάτων. τὰ δὲ σώματα τοῦ τε Ἀντωνίνου καὶ τῆς μητρὸς παρέδοσαν σύρειν τε καὶ ὑβρίζειν τοῖς βουλομένοις· ἅπερ ἐπὶ πολὺ διὰ μέσης τῆς πόλεως συρέντα καὶ λωβηθέντα ἐς τὰς ὄχθας (sic) ἀπερρίφη τοῦ Θύβριδος. Ἀντωνῖνος μὲν οὖν εἰς ἕκτον ἔτος ἐλάσας τῆς βασιλείας καὶ χρησάμενος τῷ προειρημένῳ βίῳ, οὕτως ἅμα τῇ μητρὶ κατέστρεψεν.

---

2. Herod. V, 8, 1 sq. p. 147, 6 ‖ 5. κρείττους, ει m. 1 ex η vel ι ‖ 9. μητέρος Cramer ‖ 13. οὐ add. Cramer ‖ 23. ἀντώνιον ‖ 28. κατελήφθησαν, λ sup. λ a m. 1 ‖ 30. παρέδωσαν ‖ 32. εἰς Cramer ‖ 34. τῷ recte codex, non τῶν

Ἀλέξανδρος.

Exc. de virtut. p. 830 Val (cod. Peiresc. f. 97v, fr. 140 M.).

Ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ Μαμαίας σὺν τῇ μητρὶ ἄρξας ὑπ' ἐκείνῃ τὰ πάντα διῴκει· ἥτις πανταχόθεν ἐφρούρει τὴν ἀρχήν. δικάζειν τε οὖν αὐτὸν ἔπειθεν ἐπὶ πλεῖστον, ὡς ἂν ἐν τούτοις ἀσχολούμενος μὴ ἔχοι καιρὸν εἰς τὸ ἐπιτηδεύειν τὶ τῶν ἁμαρτημάτων. ὑπῆρχε δὲ αὐτῷ καὶ φυσικὸν ἦθος πρᾶον καὶ ἥμερον εἴς τε τὸ φιλάνθρωπον πάνυ ἐπιρρεπές. ἐς τεσσαρεσκαιδέκατον οὖν ἐλάσας ἔτος τῆς βασιλείας ἀναιμωτὶ ἦρξε, καίτοι τινῶν μεγίσταις αἰτίαις ὑποπεσόντων. ὡς μετὰ τὴν Μάρκου τελευτὴν τὴν βασιλείαν θαυμάζειν Ἀλεξάνδρου. ᾐτιᾶτο δὲ καὶ τὴν μητέρα καὶ πάνυ ἤσχαλλεν ὁρῶν αὐτὴν οὖσαν φιλοχρήματον, καὶ πολλὰ ἐξ ἐπηρειῶν θησαυρίζουσαν. πολλὰ δὲ ἠναγκάζετο ὑπ' αὐτῆς πράττειν. ἦρχε γὰρ αὐτοῦ ὑπερβαλλόντως ἡ μήτηρ.

Exc. de insid. f. 122r (fr. 141 M.).

Ὅτι Ἀλεξάνδρου τοῦ Μαμαίας μετὰ την ἐν Πέρσαις συμφορὰν κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν διατρίβοντος, ἀγγέλλεται αὐτῷ ὅτι Γερμανοὶ Ῥῆνον καὶ Ἴστρον διαβάντες τὴν Ῥωμαίων πορθοῦσιν γῆν καὶ τὰ ἐπὶ ταῖς ὄχθαις στρατόπεδα κατατρέχουσιν, πόλεις τε καὶ κώμας ἐμπιπρᾶσι· δεῖσθαι τοίνυν τῆς αὐτοῦ παρουσίας. δηλωθέντα δὲ ταῦτα τὸν Ἀλέξανδρον ἐτάραξε καὶ τοὺς ἐκ τοῦ Ἰλλυρικοῦ στρατιώτας ἐλύπησε, διπλῇ δοκοῦντας κεχρῆσθαι συμφορᾷ ἔκ τε ὧν ἐπεπόνθεσαν Πέρσαις μαχόμενοι καὶ ἐξ ὧν ἐπυνθάνοντο τοὺς οἰκείους ὑπὸ Γερμανῶν ἀπολωλότας. ἠγανάκτουν οὖν καὶ τὸν Ἀλέξανδρον εἶχον ἐν αἰτίᾳ. ἦν δὲ καὶ αὐτῷ δέος περὶ τῆς Ἰταλίας· οὐδὲ γὰρ πολλὴν ὁδὸν ἀπέχει ἀπὸ τῶν Ἰλλυριῶν ἐθνῶν τὰ Ῥωμαίων. ἐπαγγέλλει δὲ καὶ ἄκων τὴν ἔξοδον, καταλιπὼν δύναμιν αὐ-

---

2. Hinc Suid. v. *Ἀλέξανδρος ὁ Μαμαίας* ‖ 3. Herod. VI, 1, 5 sq. p. 150, 24 ‖ *Ὅτι* om. Suid. ‖ 4. *τὰ* om. Suid. ‖ 5. *ἔπειθον* A (V haec non habet) ‖ 6. *ἐς* Suid. ‖ 8. *ἔς τε* Suid. ‖ 8. 9. *τεσσαρισκαιδ.* P ‖ 9. *οὖν ἔτος ἄρξας τῆς* Suid. ‖ 14. *ὑπ' αὐτῆς ἠναγκάζετο* Suid. ‖ 14. 15. *ὑπερβαλόντως* A ‖ 17. Herod. VI, 7, 2 sq. p. 162, 9 ‖ 18. *ἀγγέλεται* ‖ 20. *ὄχθες* ‖ 21. *πόλις* ‖ *ἐμπρᾶσι, πι* sup. vs. a m. 1 et *σι* a m. 1 ex *σει* ‖ 24. *ἐπεπόνθησαν* ‖ 29. *ἐπαγγέλει*

τάρκη ταῖς Ῥωμαίων ὄχθαις. ἀνύσας δὲ τὴν ὁδοιπορίαν ἐφίσταται τῷ Ῥήνῳ, καὶ τὰ πρὸς τὸν Γερμανικὸν πόλεμον παρεσκεύαζε. τόν τε ποταμὸν ναυσὶ γεφυρώσας Παρθυαίους τε καὶ Μαυρουσίους πολλοὺς τῷ Ῥωμαίων στρατῷ συμμίξας ἤρτυε τὸν πόλεμον. ἔδοξε δὲ πρότερον πρεσβείαν πέμψαι πρὸς αὐτοὺς καὶ χρήματα ἐπαγγείλασθαι, ὡς ἂν τῇ φιλαργυρίᾳ πεισθέντες παύσωνται τοῦ πολέμου. καὶ οἱ μὲν στρατιῶται χαλεπῶς ἔφερον, διατριβῆς τε ματαίας αὐτῆς γινομένης καὶ μηδὲν πρόθυμον ἢ γενναῖον παρέχοντος τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀλλ' ἐν ἡνιοχείαις τε καὶ τρυφαῖς σχολάζοντι (sic). ἦν δέ τις ἐν τῷ στρατῷ Μαξιμῖνος ὄνομα, τὸ μὲν γένος Θρᾷξ μισοβάρβαρος (sic), πρότερον μὲν ἐν πεδίῳ (sic) ποιμαίνων, ἐν ἀκμῇ δὲ γενόμενος εἰς τοὺς ἱππεῖς στρατιώτας ταγείς, εἶτα κατ' ὀλίγον αὐτὸν χειραγωγούσης τῆς τύχης καὶ ἐθνῶν ἀρχὰς πιστευθείς. τότε δὴ ὁ Ἀλέξανδρος πάσης αὐτὸν τῆς τοῦ στρατοῦ νεολαίας ἐπέστησεν, ὡς ἂν ἀσκοίη τε αὐτοὺς καὶ εἰς τὸ πολεμεῖν ἐπιτηδείους παρασκευάζοι. ὁ δὲ μετὰ πάσης σπουδῆς τὰ ἐγκεχειρισμένα ποιούμενος εὔνοιαν πολλὴν παρὰ τῶν στρατιωτῶν ἐκτήσατο. ὅθεν οἱ νεανίαι, ἐν οἷς ἦν τὸ πολὺ πλῆθος ⟨Παιόνων⟩ μάλιστα, τῇ μὲν ἀνδρείᾳ τῇ Μαξιμίνου ἔχαιρον, τὸν δὲ Ἀλέξανδρον ἐπέσκωπτον ὡς ὑπὸ τῆς μητρὸς ἀρχόμενον. ὑπεμίμνησκον δὲ ἀλλήλους τῶν τε ὑπὸ ταῖς ἀνατολαῖς διὰ μέλλησιν αὐτοῦ πταισμάτων καὶ ὅτι μηδὲν γενναῖον παρέχοιτο ἐς Γερμανοὺς ἐλθών. ὄντες οὖν καὶ ἄλλως ἐς τὸ καινοτομεῖν ἐπιτήδειοι καὶ τὸ μὲν ⟨παρὸν⟩ τῆς ἀρχῆς βαρὺ διὰ μῆκος ἐξουσίας ἡγούμενοι ἀκερδές τε ἤδη πάσης προανηλωμένης φιλοτιμίας, ἐβουλεύσαντο ἀποσκευάσασθαι μὲν τὸν Ἀλέξανδρον ἀνειπεῖν δ' αὐτοκράτορα καὶ Αὔγουστον τὸν Μαξιμῖνον. ἀθροισθέντες οὖν εἰς τὸ πεδίον ὡπλισμένοι ὡς ἐπὶ τὰ συνήθη γυμνάσια, προελθόντα καὶ ἐπιστάντα αὐτοῖς τὸν Μαξιμῖνον πορφύρᾳ τε περιβαλόντες βασιλικῇ αὐτοκράτορα ἀναγορεύουσιν. ὁ δὲ τὰ μὲν πρῶτα

7. πεισθέντες, ει m. 1 ex ι ‖ παύσων τε, αι m. 1 sup. ε ‖ 9. ἦγε ναῖον ‖ 11. ὄνομα, non ὄνονα ‖ 11. 12. μεσοβάρβαρος Cramer ‖ 13. post τοὺς exp. m. 1 λοιποὺς ‖ 14. κατ' codex, καὶ Cramer ‖ 15. αὐτῆς τοῦ Cramer, non codex ‖ 17. παρασκευάζει, οι sup. ει a m. 1 ‖ 18. ἐγρισμένα, χει sup. vs. a m. 1 ‖ 19. ἐκτίσατο Cramer ‖ 22. ὑπεμημνησκον, ί sup. η a m. 1 ‖ ἀλλήλοις ‖ 25. εἰς Cramer ‖ κενοτομεῖν ‖ 26. τι ‖ 27. προανελομένης ‖ 30. συνθη, ή sup. vs. a m. 1 ‖ 31. τὸν om. Cramer

παρῃτεῖτο καὶ τὴν πορφύραν ἀπέρριπτεν, ὡς δὲ ἐνέκειντο ξιφήρεις ἀποκτενεῖν ἀπειλοῦντες, τοῦ παρόντος κινδύνου τὸν μέλλοντα προελόμενος ἀνεδέξατο τὴν τιμήν. ὡς δὲ ταῦτα ἠγγέλθη τῷ Ἀλεξάνδρῳ, ἐν μεγίστῃ ταραχῇ γενόμενος, προπηδήσας τῆς σκηνῆς, ἐνθουσιῶν καὶ δακρύων καὶ τρέμων τοῦ τε Μαξιμίνου τῆς ἀπιστίας κατηγόρει καὶ τοὺς νεανίας ἔλεγε ταῦτα τετολμηκέναι, δώσειν τε πάντα ὑπισχνεῖτο ὅσα αὐτοὶ βούλονται. ὡς δὲ ὁ Μαξιμῖνος ὤφθη πλησίον βοή τε καὶ ἦχος ἐξηκούσθη, πάλιν ὁ Ἀλέξανδρος τοὺς στρατιώτας ἐλιπάρει προμαχεῖν καὶ σώζειν ὃν ἀνεθρέψαντο καὶ ὑφ' ᾧ βασιλεύοντι τεσσαρεσκαίδεκα ἔτεσιν ἀμέμπτως βεβιώκεισαν· πάντας τε εἰς οἶκτον καὶ ἔλεον προκαλούμενος ὁπλίζεσθαι ἐκέλευσεν. οἱ δὲ στρατιῶται τὰ μὲν πρῶτα ὑπισχνοῦντο, κατ' ὀλίγους δὲ ἀνεχώρουν καὶ οὐδὲ ὅπλα λαβεῖν ἤθελον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐπάρχοντα καὶ τοὺς οἰκείους Ἀλεξάνδρου ᾔτουν πρὸς ἀναίρεσιν· [Παπιανὸς δὲ ἦν ὁ νομοθέτης]. οἱ δὲ καὶ τὴν μητέρα ἐμέμφοντο· καὶ μέχρι μέν τινος τοιαῦτα βοῶντες προσέμενον. ὡς δὲ ὁ τοῦ Μαξιμίνου στρατὸς ἤγγισεν, βοῶντες οἱ νεανίαι προσεκαλοῦντο (sic) *τοὺς συστρατιώτας καταλιπεῖν μὲν γύναιον μικρολόγον καὶ μειράκιον δειλὸν μητρὶ δουλεῦον, προσιέναι δὲ συστρατιώτῃ ἐν ὅπλοις ἀεὶ καὶ πολεμικοῖς ἔργοις διῃτημένῳ. πεισθέντες οἱ στρατιῶται τὸν μὲν Ἀλέξανδρον καταλιμπάνουσιν, αὐτοὶ δὲ προσίασι τῷ Μαξιμίνῳ, αὐτοκράτωρ τε ὑπὸ πάντων ἐκεῖνος ἀναγορεύεται. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τρέμων καὶ λειποψυχῶν μόλις εἰς τὴν σκηνὴν ἐπανέρχεται, καὶ τῇ μητρὶ περιπλακεὶς καὶ ἀποδυρόμενός τε καὶ αἰτιώμενος αὐτὴν ἀνέμενε τὸν φονεύσαντα* (sic). *ὁ δὲ Μαξιμῖνος ὑπὸ πάντων Σεβαστὸς προσαγορευθεὶς πέμπει τινὰς τοὺς φονεύσοντας τὸν Ἀλέξανδρον καὶ τὴν μητέρα, καὶ εἴ τινες ἀνθίσταντο τῶν σὺν αὐτῷ. οἱ δὲ ἐπιπηδήσαντες τῇ σκηνῇ αὐτόν τε ἀναιροῦσι καὶ τὴν μητέρα καὶ εἴ τινες ἐδόκουν ἐκείνῳ φίλοι, πλὴν τῶν πρὸς ὀλίγον φυγεῖν δυνηθέντων. πάντας γὰρ ὁ Μαξιμῖνος μετ' οὐ πολὺ συλλαβὼν ἀπέκτεινεν. τέλος*

---

1. **ἀπέριπτεν** ‖ 2. **ἀποκτενειν** (sine acc.) codex, **ἀποκτείνειν** Cramer ‖ 3. **προσελόμενος** Cramer ‖ 11. **τεσσαρις καίδεκα** ‖ 16. adnotatio marginalis quae in textum irrepsit ‖ 17. **ἐπέμφοντο** Cramer errore typographico ‖ 20. **δειλὸν, λ** corr. m. 1 ‖ 22. **πισθέντες** ‖ 23. 24. **αὐτοκράτορ** ‖ 32. **προσολίγων**

μὲν δὴ τοιοῦτο κατέλαβε τὸν Ἀλέξανδρον καὶ τὴν μητέρα, βασιλεύσαντα ἔτεσι ιδʹ, ὅσον πρὸς τοὺς ἀρχομένους ἀμέμπτως καὶ ἀναιμωτί. φόνων τε γὰρ καὶ ὠμότητος ἀκρίτων τε ἔργων ἀλλότριος ἐγένετο εἴς τε τὸ φιλάνθρωπον καὶ εὐεργετικὸν ἐπιρρεπής. πάνυ γοῦν ἡ Ἀλεξάνδρου βασιλεία εὐδοκίμησεν εἰς τὸ ὁλόκληρον, εἰ μὴ διεβέβλητο αὐτῷ τὰ τῆς μητρὸς εἰς φιλαργυρίαν τε καὶ μικρολογίαν.

Μαξιμῖνος.

Exc. de virtut. p. 830 Val (cod. Peiresc. f. 97v, fr. 142 M.).

Ὅτι Μαξιμῖνος παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν πολλὴν τὴν μεταβολὴν ἐποιήσατο, τραχύτατα καὶ μετὰ πολλοῦ φόβου τῇ ἐξουσίᾳ χρώμενος. ἔκ τε ἡμέρου βασιλείας εἰς τυραννίδος ὠμότητα μεταγαγεῖν πάντα ἐπειρᾶτο. φύσει δὲ ἦν τὸ ἦθος ὥσπερ καὶ τὸ γένος βάρβαρος τό τε φονικὸν πάτριον ἔχων. εὐθέως οὖν τούς τε φίλους πάντας οἳ συνῆσαν τῷ Ἀλεξάνδρῳ σύνεδροί τε ὑπὸ τῆς συγκλήτου ἐπιλεχθέντες ἀπεσκευάσατο μόνος εἶναι βουλόμενος ἐν τῷ στρατῷ καὶ μηδὲν αὐτῷ παρεῖναι ἐκ συνειδήσεως εὐγενοῦς. πλείστους δὲ αὐτῶν καὶ ἀπέκτεινεν ἐπιβουλὰς ὑποπτεύων. τόν τε γὰρ Μάγνον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ διὰ τὴν πρὸς Γερμανοὺς νομισθεῖσαν προδοσίαν ἀνεῖλεν. εἴχετο γὰρ τῆς πρὸς αὐτοὺς μάχης.

Exc. de insid. f. 123v (fr. 143 M.).

Ὅτι ἐπὶ Μαξιμίνου τοῦ βασιλέως ἐγένετό τις καὶ Ὀσροηνῶν ἀπόστασις· οἳ πάνυ ἀλγοῦντες ἐπὶ τῇ Ἀλεξάνδρου τελευτῇ τινὶ Κουαρτίωνι, τὴν ὕπατον ἀρχὴν διανύσαντι φίλῳ δὲ γενομένῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου, πορφυρίδα τε ὀλεθρίαν περιέβαλον ἄκοντι καὶ αὐτοκράτορα ὠνόμασαν. ἐκεῖνος μὲν οὖν

---

1. τοιοῦτο, ult. ο an ω? ‖ 3. φόνων ego, φόνον codex, φόνου Cramer ‖ ἔργον, ω sup. ο a m. 1 ‖ 9. Hinc Suidas v. Μαξιμῖνος ‖ 10. Herod. VII, 1, 1 sq. p. 168, 16 ‖ Μαξιμῖνος βασιλεὺς Ῥωμαίων. οὗτος παραλαβὼν Suid. ‖ 14. ἔχον V ‖ 17. βουλόμενος μόνος εἶναι AV ‖ μηδένα Suidas ‖ 18. εὐγενούς, hoc acc., P. εὐγενῆ Bernhardy edidit ‖ πλείστους, στ ex corr., V, πλείους A ‖ 19. τόν — 21. μάχης om. Suid. ‖ 23. Herod. VII, 1, 9 p. 170, 19 ‖ 23. 24. ὀσροηνῶν, non ὀρσοηνῶν ‖ 25. κου ἀρτίωνι ‖ 27. ὠνόμασαν, ult. α m. 1 ex ε

ἐν τῇ σκηνῇ καθεύδων ἐπιβουλευθεὶς νύκτωρ ἀνῃρέθη ὑπὸ τοῦ συνόντος αὐτῷ φίλου, πρὸς χάριν τοῦ Μαξιμίνου.

Exc. de virtut. p. 833 Val (cod. Peiresc. f. 97v, fr. 144 M.).

Ὅτι καὶ ἀποστάσεις ἐγίνοντο ἐπὶ Μαξιμίνου. ἔτι γὰρ εἰς τραχύτητα μᾶλλον καὶ ὠμότητα ἠκόνησαν τὴν τοῦ Μαξιμίνου ψυχὴν καὶ πρότερον οὕτω πεφυκυῖαν. ἦν δὲ καὶ τὴν ὄψιν φοβερώτατος καὶ μέγιστος τὸ σῶμα.

Exc. de virtut. p. 833 Val (cod. Peiresc. f. 97v, fr. 145 M.).

Ὅτι ἐπὶ Μαξιμίνου πολλή τις ἦν περὶ τοὺς ὑπηκόους ἀπανθρωπία καὶ φόνοι πολλοί. ἀνεσείσθη γὰρ πᾶσα ἡ Ῥωμαίων πολιτεία συκοφάνταις τε καὶ δούλοις ἐκδοθεῖσα. ἑκάστης γοῦν ἡμέρας ἦν ἰδεῖν τοὺς χθὲς πλουσίους μεταιτοῦντας. τοσαύτη τις ἦν τῆς τυραννίδος ἡ φιλοχρηματία. πολλοὶ δὲ καὶ φυγαῖς καὶ θανάτοις ἐζημιοῦντο. καὶ ἐφ' ὅσον μὲν οὖν εἰς τοὺς καθ' ἕνα ταῦτα ἐπράττετο, οὐ πάνυ τι τοῖς δήμοις ἔμελεν. τὰ γὰρ τῶν εὐδαιμονεῖν δοκούντων ἢ πλουσίων πταίσματα πρὸς τῶν ὄχλων οὐ μόνον ἀμελεῖται ἀλλά τινας τῶν κακοήθων καὶ φαύλων ἔσθ' ὅτε καὶ εὐφραίνει τῷ φθόνῳ. ἐπεὶ δὲ ὁ Μαξιμῖνος τοὺς πλείστους τῶν ἐνδόξων οἴκων εἰς πενίαν περιστήσας ᾠήθη μετελθεῖν εἰς τὰ δημόσια καὶ εἴ τινα χρήματα ἦν πολιτικὰ καὶ εἰς εὐθηνίας ἢ νομὰς τῶν δημοτῶν ἠθροισμένα εἰς ἑαυτὸν μετήγαγε, ναῶν τε ἀναθήματα καὶ ἀγάλματα πόλεων καὶ εἴ τι καλλώπισμα ἦν ἐχωνεύετο (ὅπερ μάλιστα τοὺς δήμους ἐλύπει, πένθος τε δημόσιον ἐνεποίει, δίχα μάχης ὄψεις πολιορκίας ὥς τινας τῶν δημοτῶν καὶ ἐς χεῖρας ἐλθεῖν), ἐντεῦθεν μάλιστα αἵ ψυχαὶ τῶν ἁπάντων ἀπηρέσκοντο, οἵ τε στρατιῶται ὠνειδίζοντο, ὡς δὴ δι' αὐτοὺς ταῦτα πράττοντος Μαξιμίνου. αἰτίαι μὲν οὖν αὗται εἰς μῖσος καὶ ἀπόστασιν ἅπαντας παρώξυνον.

---

1. κατεύδων Cramer ‖ 4. Herod. VII, 1, 12 p. 171, 13 ‖ ἀπὸ στά σεις P ‖ 5. 6. μαξίμου P ‖ 6. οὕτω Vales, αὐτῶι P ‖ 7. τὸ, ὁ in ras. a m. 1, P ‖ 9. Herod. VII, 3, 2 sq. p. 174, 3 ‖ τις ἦν P ‖ 12. ἦν ἔστιν δεῖν P, fort. pro ἦν ἐσιδεῖν ‖ 14. φυγαῖς, αῖ in ras. a m. 1, P ‖ 16. ἔμελλεν P ‖ εὐδαιμονεὶν P, εὐδοκιμεῖν Val ‖ 19. ἐπειδὴ ὁ P ‖ 20. παραστήσας P ‖ 22. ἠθροισμένα P ‖ 24. ἐλύπει, ει in ras. a m. 1, P ‖ 25. μάχης· ὄψεις P, μάχης ὄψις Val ‖ 28. πράττοντας (sic) P

Exc. de insid. f. 123ᵛ (fr. 146 M.).

Ὅτι διὰ τὴν τραχύτητα καὶ ὠμότητα τοῦ Μαξιμίνου εἰς μῖσος καὶ ἀπόστασιν πάντες παρωξύνοντο, ἄρξασθαι δὲ οὐδεὶς ἐτόλμα, ἄχρις οὗ Λίβυες ἐπανέστησαν, ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. ἐπετρόπευέ τις τῆς Καρχηδονίας χώρας τραχύτατα καὶ μετὰ πάσης ὠμότητος, καταδίκας τε ποιῶν καὶ χρημάτων εἰσπράξεις, βουλόμενος εὐδοκιμεῖν παρὰ τῷ Μαξιμίνῳ. ἐκεῖνός τε γὰρ τοὺς ἁρμόζοντας τῇ αὐτοῦ γνώμῃ ἐπελέγετο. διὸ τῆς Λιβύης ἄρχων πᾶσιν μὲν βιαίως ἐπεφέρετο, νεανίσκους δέ τινας τῶν παρ' ἐκείνοις εὖ γεγονότων πλουσίων καταδίκαις περιβαλὼν εἰσπράττειν χρήματα εὐθέως ἐπειρᾶτο, πατρῴων τε καὶ προγονικῶν οὐσιῶν αὐτοὺς ἀναιρεῖσθαι (sic). ἐφ' οἷς ἀλγήσαντες οὗτοι τὰ μὲν χρήματα δώσειν ὑπέσχοντο, τριῶν ἡμερῶν αἰτήσαντες ἀνάθεσιν. συνωμοσίαν δὲ ποιησάμενοι πάντας τε οὓς ᾔδεισαν ἢ πεπονθότας τι δεινὸν ἢ παθεῖν δεδοικότας πείσαντες, κελεύουσι νύκτωρ κατελθεῖν τοὺς ἐκ τῶν ἀγρῶν νεανίσκους ξύλα τε καὶ πελέκεις ἐπιφέρεσθαι. οἱ δὲ μέγα τι πλῆθος συνελθόντες ἅμα τὸ (sic) περιόρθριον γενέσθαι εἰς τοὺς τῶν δεσποτῶν οἴκους ἀπαντῶσι καὶ σὺν αὐτοῖς πάντες ὁρμῶσι ξιφήρεις· καὶ πρότερον μὲν τὸν ἐπίτροπον αἰφνιδίως ἀναιροῦσι καὶ πολλοὺς τῶν περὶ αὐτὸν στρατιώτας· [ἔπειτα καὶ τὸν τῆς χώρας ἡγούμενον]. ὡς δὲ ταῦτα αὐτοῖς προεχώρησεν, ἐνέργοις μείζοσιν ἔδοσαν (sic)· πᾶν τε τὸ ἔθνος ἀναπείσαντες εἰς ἀπόστασιν, ὅπερ ᾔδεσαν πάλαι μὲν εὔχεσθαι μίσει Μαξιμίνου φόβῳ δὲ κωλύεσθαι, μεσαζούσης ἡμέρας ἐπὶ τὴν τοῦ ἀνθυπάτου ὄντος οἰκίαν. Γορδιανὸς δὲ ἦν ὄνομα, κλήρῳ μὲν τὴν ἀνθύπατον λαχὼν πρεσβύτης δὲ εἰς ἔτος π' ἐληλακώς, πολλῶν τε πρότερον πράξεις ὑπατικάς, Σαβῖνός τε ἦν ὄνομα αὐτῷ, βουλόμενον κωλῦσαι τὰ γινόμενα ξύλῳ παισθέντα κατὰ τοῦ κρανίου τελευ-

2. Herod. VII, 4, 1 sq. p. 175, 18 ‖ 3. παροξύνοντο ‖ 4. λίβυνες, non λίβωνες ‖ 5. ἐπετρόπευέται (sic) τῆς καρχηδονίας ‖ 6. καταδίκας, non κατὰ δικὰς ‖ 7. 8. τε γὰρ τοὺς, non τεταρτοὺς ‖ 9. νεανίσκους, non νεανίους ‖ 11. πατρόων ‖ 15. τε om. Cramer ‖ 21. αὐτῶν Cramer ‖ 22. ab excerptore addita ‖ 24. ήδεση dubitanter legebam ego, ἤδεσιν, ιν in ras., Lebègue. αν sup. η vel ιν a m. 1 ‖ 28. post πρότερον (Herod. p. 177, 14) in codice archetypo omnia usque ad p. 182, 12 interciderunt, in cod. 1666 nullum lacunae indicium ‖ 29. τε codex, δὲ Cramer ‖ 30. πεσθέντα, αι sup. ε m. 1

τῆσαι. καὶ ὁ μὲν δῆμος ἐν τούτοις ἦν· ἡ δὲ σύγκλητος ἅπαξ ἀναρριφθέντος κινδύνου πάντα ἔπραττεν εἰς τὸ ἀποστῆσαι τὰ ἔθνη, πρεσβείαν πρὸς πάντας ἡγουμένους πέμπουσα, καὶ τὴν Ῥωμαίων γνώμην δηλοῦσα δεομένη τε συνάρασθαι τῇ πατρίδι. οἱ πλεῖστοι μὲν οὖν προσήκαντο τὴν πρεσβείαν· ὀλίγοι δέ τινες διεχρήσαντο τοὺς ἐλθόντας. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ῥωμαίων πόλιν τε καὶ γνώμην τοιαῦτα ἦν. ἐν δὲ τῇ Καρχηδόνι οὐχ ὡς ἤλπισαν τὰ πράγματα προυχώρει. Καπελιανὸς γὰρ ἦν τις ὄνομα τῶν ἀπὸ συγκλήτου· ἡγεῖτο δὲ Μαυρουσίων τῶν ὑπὸ Ῥωμαίοις Νομάδων, ἔχων καὶ στρατιωτῶν οὐκ εὐκαταφρόνητον δύναμιν. τοῦτον ὁ Γορδιανὸς τῆς ἀρχῆς παραλύσας τοῦ ἔθνους ἐξελθεῖν ἐκέλευσεν. ὁ δὲ τὸν στρατὸν ἀθροίσας κατῆλθεν ἐπὶ τὴν Καρχηδόνα. ὡς δὲ ἀπηγγέλθη τῷ Γορδιανῷ ὁ στρατὸς προσιὼν τῇ πόλει, αὐτός τε ἐν ἐσχάτῳ δέει ἦν οἵ τε Καρχηδόνιοι ταραχθέντες οἰόμενοί τε ἐν πλήθει ὄχλου, οὐκ ἐν εὐταξίᾳ στρατοῦ νικᾶν πανδημεὶ πάντες ἐξίασιν. ὁ Γορδιανὸς μὲν οὖν ὁ πρεσβύτης ἅμα τῷ τῆς Καρχηδόνος ἐπιβῆναι ἐν ἀπογνώσει γενόμενος ἐννοῶν τὴν δύναμιν Μαξιμίνου, οὐδὲν δὲ ὁρῶν ἐν Λιβύῃ ἀξιόμαχον, ἀνήρτησεν ἑαυτὸν βρόχῳ· κρυπτομένης αὐτοῦ τῆς τελευτῆς τὸν υἱὸν αὐτοῦ στρατηγήσαντα (sic) τοῦ πλήθους εἵλοντο, γενομένης δὲ συμβολῆς ἅπαντες οἱ Καρχηδόνιοι διεφθάρησαν. οὐχ ὑπομείναντες γὰρ τὴν ἔφοδον τῶν βαρβάρων ἀλλὰ πάντα ἃ ἐπεφέροντο ὅπλα ῥίψαντες ἔφευγον· ὠθούμενοι δὲ ὑπ' ἀλλήλων οἱ πλείους ἀπώλοντο. ἔνθα καὶ ὁ τοῦ Γορδιανοῦ υἱὸς ἀνῃρέθη καὶ οἱ περὶ αὐτὸν πάντες, ὡς διὰ πλῆθος πτωμάτων μηδὲ τοὺς νεκροὺς ταφῆναι μηδὲ τοῦ Γορδιανοῦ τοῦ νέου εὑρεθῆναι σῶμα, πολλὴ δὲ οἰμωγὴ κατὰ τὴν πόλιν γυναικῶν τε καὶ παίδων ἐγίνετο. τοιούτῳ μὲν δὴ τέλει ὁ Γορδιανὸς ἐχρήσατο, βιώσας τὰ πρῶτα εὐδαιμόνως ἐν εἰκόνι τε βασιλείας τελευτήσας. ὁ δὲ Καπελλιανὸς (sic) εἰς Καρχηδόνα εἰσελθὼν πάντας τε τοὺς πρωτεύοντας ἀπέκτεινεν, καὶ οἵτινες διεσώθησαν ἐκ τῆς μάχης. ἐφείδετο

2. *πράντα*, ρ exp. a m. 1 ‖ 4. *γνώμη* ‖ 7. Herod. VII, 9, 1 p. 185, 20 ‖ 8. *καρχηδόνι*, non *καλχήδονι* ‖ *προυχάρει* ‖ 9. *το*, *ῶν* m. 1 sup. *ο* ‖ 15. *καρχηδόνιοι*, η m. 1 ex ι ‖ 19. *ἐνοῶν* ‖ 21. *στρατηγήσοντα* Crâmer ‖ 22. *ἕλοντο* ut vid., *ἕ* corr. m. 1 ‖ 24. *ἐπιφέροντο* Cramer ‖ 28. *οἰμογὴ* ‖ 29. *ἐγένετο* Cramer, non codex ‖ *τοιούτων* Cramer ‖ 32. *προτεύοντας*

οὐδενός, οὔτε ἱερῶν συλήσεως οὔτε χρημάτων ἁρπαγῆς, ἀλλὰ καὶ τὰς λοιπὰς περιήει πόλεις τοιαῦτα δρῶν. ὡς δὲ ἐς τὴν Ῥώμην ἐδηλώθη ἡ τοῦ πρεσβύτου τελευτή, ἐν πολλῇ ἀφασίᾳ ἐγένοντο. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς συνελθεῖν καὶ περὶ τῶν πρακτέων σκέψασθαι καὶ προστησαμένους ἐπιλέξασθαι βασιλέα. συνῆλθον εἰς τὸ Καπιτώλιον καὶ ψηφίζονται βασιλεῖς, Μάξιμόν τε καὶ Βαλβῖνον, εὐθέως τε αὐτοκράτορας ὀνομάζουσιν. ὁ δὲ Μαξιμῖνος ἥσθη μὲν ἐπὶ τῇ τῶν Ἰταλιωτῶν εὐθὺς φυγῇ, ἐλπίζων πάντας τοῦτο ποιήσειν· ὁ δὲ στρατὸς ἤχθετο, ἐν ἀρχῇ λιμοῦ πειρώμενος. διαννκτερεύοντες οὖν ἐπὶ τὰς Ἄλπεις ἤγοντο, ὄρη ὑψηλά. ὡς δὲ ταύτας διέβησαν ἀκωλύτως, καταβαίνοντες εἰς τὸ πεδίον ἤδη ἀνεθάρρησάν τε καὶ ἐπαιώνισαν. ἔνθα ἦν πόλις Ἀκυληία, πρὸς ἣν καταχθεὶς ὁ Μαξιμῖνος εὗρε μὲν τὰς πύλας κεκλεισμένας, τὸν δὲ στρατὸν ἤδη ἀπαγορεύειν καὶ ἀναχωρεῖν βουλόμενον τῆς πολιορκίας, βαλλόμενον λίθοις τε καὶ δόρασιν, ὁ δὲ Μαξιμῖνος ἀγανακτήσας πρὸς τοὺς στρατηγοὺς ὡς ἀμελέστερον μαχομένους αὐτὸς τῆς μάχης εἴχετο. οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Ἀκυληίας πανδημεὶ ἐπὶ τῶν τειχῶν νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ἀπεμάχοντο. ἐστρατήγουν δὲ αὐτῶν καὶ πάντα διὰ φροντίδος εἶχον ἄνδρες β' ἀπὸ ὑπατείας, ἐπιλεχθέντες δὲ ὑπὸ τῆς συγκλήτου. ὧν ὁ μὲν Κρισπῖνος ὁ δὲ Μινόφιλος (sic) ἐκαλεῖτο· καὶ μετὰ πολλῆς προνοίας τὰ ἐπιτήδεια εἰσεκομίσαντο. ἦν δὲ καὶ ὕδατος ἀφθονία. ὁ δὲ Μαξιμῖνος ἔδοξε πέμπειν ἐν σχήματι πρεσβείας τοὺς κάτωθεν διαλεξομένους, εἰ ἄρα πείσειαν αὐτοὺς ἀνοῖξαι τὰς πύλας. ὁ δὲ Κρισπῖνος περιέθεε δεόμενος μὴ πείθεσθαι ὑποσχέσεσι τυράννου ἐπιόρκου, ἀλλὰ πρὸς τὴν Ῥωμαίων σύγκλητον εὔνοιαν φυλάττειν. πολλῶν δὲ καὶ χρησμῶν αὐτοῖς καὶ μαντείων αἰσίων γενομένων ἔπεισεν αὐτοὺς ἀποδιῶξαι τοὺς πρέσβεις. ὁ δὲ Μαξιμῖνος ταῦτα μαθὼν πλείονι τῷ θυμῷ ἐχρήσατο· καὶ γεφυρώσας τὸν παραρρέοντα ποταμὸν προσήγγισε τῷ τείχει καὶ τειχομαχεῖν ἤρξατο παντὶ σθένει. πολλῶν δὲ σχεδὸν ἑκάστης ἡμέρας γενομένων προσβολῶν καὶ παντὸς τοῦ στρατοῦ ὥσπερ σαγηνεύοντος τὴν πόλιν, μετὰ

5. προστισαμένους ‖ 8. Herod. VIII, 1, 5 sq. p. 195, 21 ‖ ἦθη ‖ 11. ἤγοντο m. 1 ex ἤχοντο. ἠπείγοντο Herod. ‖ ὀρῆν ψηλά (non ψυλὰ) ‖ 13. ἐπεώνησαν, αι m. 1 sup. ε ‖ 16. δώρασιν ‖ 18. πανδημη, ει m. 1 sup. ult. η ‖ 20. αὐτον, ῶν m. 1 sup. ον ‖ 23. ἐπιτήδηα, ει m. 1 sup. η ‖ 32. παντὶ, non ἀντὶ

πολλῆς βίας καὶ προθύμου μάχης ἀντεῖχον οἱ Ἀκυλήσιοι πανδημεὶ ἅμα γυναιξὶ καὶ παισίν. οὐδέ τις ἦν ὃς μὴ μετεῖχε τῶν ὑπὲρ πατρίδος πόνων. οὐδὲ ᾤετο Μαξιμῖνος ἄλλως αὐτῷ τὴν ἐπὶ Ῥώμην ὁδὸν ἔσεσθαι εὐπρεπῆ, εἰ μὴ πρότερον τὴν ἀντιστᾶσαν τῆς Ἰταλίας πόλιν καθέλῃ. ὑποσχέσεσί τε οὖν καὶ δωρεαῖς αὐτός τε καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ, ὃν πεποιήκει Καίσαρα, περιθέοντες τὸν στρατὸν ἀνέπειθον. οἱ δὲ Ἀκυλήσιοι λίθοις τε κιρνῶντες θείῳ καὶ ἀσφάλτῳ καὶ πίσσῃ καὶ ἐλαίῳ ἔβαλλον τὸν στρατόν· πυρώσαντες γὰρ ταῦτα ὄμβρου δίκην κατεχώννυον, ὥστε γυμνοῦσθαι αὐτοὺς τῶν ὅπλων καιομένους καὶ διαφθείρεσθαι τά τε πρόσωπα καὶ τὰς χεῖρας ἀκροτηριαζομένους (sic)· ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς προσαγομένας μηχανὰς ταύτῃ τῇ σοφίᾳ κατέκαιον. τῶν μὲν οὖν πρώτων ἡμερῶν ἀντίπαλός πως καὶ ἰσόρροπος ἔμενεν ἡ τύχη τῆς μάχης· χρόνου δὲ γενομένου ὅ τε στρατὸς τοῦ Μαξιμίνου ὀκνηρὸς ἐγένετο καὶ πταίων τῆς ἐλπίδος ἀθύμως διέκειτο. οἱ δὲ Ἀκυλήσιοι ἐρρώννυντό τε καὶ τῶν στρατιωτῶν κατεφρόνουν, ὥστε καὶ σκώπτειν τὸν Μαξιμῖνον καὶ ὕβρεις αἰσχρὰς ⟨ἐς⟩ αὐτὸν ἀπορριπτεῖν. ἐφ' αἷς ἐκεῖνος κινούμενος τοὺς ἰδίους ἐκόλαζεν ὡς ῥᾳθύμως καὶ ἀνάνδρως προσφερομένους τῇ πολιορκίᾳ. ὅθεν αὐτῷ περιεγένετο πρὸς μὲν τῶν οἰκείων μῖσός τε καὶ ὀργή, πρὸς δὲ τῶν ἀντιπάλων καταφρόνησις. συνέβαινε δὲ τοῖς Ἀκυλησίοις πολλὴν ὑπάρχειν τῶν ἐπιτηδείων ἀφθονίαν, πάντων ἐν τῇ πόλει σεσωρευμένων. ὁ δὲ στρατὸς τοὐναντίον ἐν σπάνει πάντων ὑπῆρχεν ὑπὸ σκηναῖς τε αὐτοσχεδίοις καὶ γυμνῷ τῷ ἀέρι διατρίβων. οἱ γὰρ Ῥωμαῖοι πάντα προκατέλαβον ὑπατικοὺς ἄνδρας προχειρισάμενοι τῆς κατὰ τὴν Ἰταλίαν φρουρᾶς. συνέβαινε δὲ καὶ τὸν στρατὸν δοκοῦντα πολιορκεῖν αὐτὸν πολιορκεῖσθαι. ὅθεν ἐν ἀπογνώσει γενόμενοι οἱ στρατιῶται τά τε κατὰ τὴν Ῥώμην καὶ πᾶσαν τὴν Ἰταλίαν πυθόμενοι αἰφνιδίως ἀναπαυομένου τοῦ Μαξιμίνου ἐν τῇ σκηνῇ καὶ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐν ἀνέσει τοῦ πολέμου οὔσης τῶν τε πλείστων εἰς τὰς σκηνὰς ἀνακεχωρηκότων

2. πεσὶν ‖ 3. πόνων m. 1 ex πόνον ‖ 5. κατέλῃ Cramer ‖ 10. καιομένους an καιωμ.? ‖ 14. ἰσόρροπος, π corr. a m. 1 ‖ 16. διέκειτο, ει ex ι m. 1 ‖ 16. 17. ἐρρώνυντο ‖ 18. σκόπτειν ‖ ἐσχρὰς ‖ 19. ἐκεῖνος, ς corr. a m. 1 ‖ ἐκόλαζεν an ἐκώλ.? ‖ 20. ἀνάνδρος, ω sup. ο m. 1 ‖ 24. σεσορευμένων

ἔδοξε τοῖς στρατιώταις, οἳ πρὸς τῇ Ῥωμαίων πόλει στρατόπεδον εἶχον ὑπὸ τὸ καλούμενον Ἀλβανόν, ἔνθα παῖδας καὶ γυναῖκας καταλελοίπεσαν, φονεῦσαι τὸν Μαξιμῖνον, ὡς παύσαιντο χρονίου πολιορκίας, μηκέτι πορθοῖεν Ἰταλίαν ὑπὲρ τυράννου κατεγνωσμένου καὶ μεμισημένου. τολμήσαντές τε οὖν ἐπίασι τῇ σκηνῇ περὶ μέσην ἡμέραν, συναραμένων αὐτοῖς καὶ τῶν δορυφόρων, τάς τε εἰκόνας ἐκ τῶν σημείων κατασπῶσι καὶ αὐτὸν σὺν τῷ παιδὶ ἀναιροῦσι. φονεύουσι δὲ καὶ τὸν ἐπάρχοντα τοῦ στρατοῦ, πάντας τε ἀναιροῦσι τοὺς ἐκείνῳ θυμήρεις ῥίψαντές τε τὰ σώματα τοῖς βουλομένοις ἐνυβρίζειν. τούτων δὲ τὰς κεφαλὰς ἐς τὴν Ῥώμην ἔπεμψαν. τοιούτῳ μὲν δὴ τέλει Μαξιμῖνος καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ ἐχρήσαντο βασιλεύσαντες ἔτη γʹ δίκας πονηρᾶς ἀρχῆς ὑποσχόντες.

Μάξιμος καὶ Βαλβῖνος.

ὁ δὲ στρατὸς ὡς ἐπύθετο τὰ γινόμενα (sic) *πρὸς τὴν Ἀκυληίαν παραγενόμενος ἐν εἰρηνικῷ σχήματι, ἐντὸς μὲν τῶν τειχῶν οὐχ ὑπεδέχθη, τούς τε ὑπὸ τῆς συγκλήτου ἀναδειχθέντας αὐτοκράτορας εὐφήμει· οὕτω τε ἔμεινεν παρὰ τὰ τείχη κομιζόμενος τὰ χρειώδη παρὰ τῶν ἔνδον. οἱ δὲ ἱππεῖς οἱ τὴν Μαξιμίνου κεφαλὴν κομίζοντες μεταξύ τ' Ἀλσίνου τε καὶ Ῥαβέννης περιέτυχον Μαξίμῳ αὐτοκράτορι διατρίβοντι ἐν Ῥαβέννῃ, ἔνθα τούς τε ἀπὸ Ῥώμης ἐπιλέκτους καὶ τοὺς ἀπὸ Ἰταλίας λογάδας ἤθροιζε· ἀφῖκτο δὲ αὐτῷ καὶ συμμάχων πλῆθος. παρασκευάζοντι δὲ αὐτῷ τὰς δυνάμεις προΐασι* (sic) *τὴν κεφαλὴν Μαξιμίνου φέροντες καὶ τοῦ παιδός· εὐθέως τε Μάξιμος πέμπει τοὺς ἱππεῖς ἐς τὴν Ῥώμην ἀγγέλλοντας τὰ πραχθέντα τῷ δήμῳ καὶ τὴν κεφαλὴν κομίζοντας τοῦ πολεμίου ἀνεσκολοπισμένην, ὡς πᾶσι περίοπτος εἴη. καὶ οὐδὲ εἰπεῖν ἔστιν λόγῳ ἐκείνης τῆς ἡμέρας τὴν ἑορτήν. οὐδὲ γὰρ ἡλικία τις ἦν ἣ μὴ πρὸς τοὺς βωμούς τε καὶ τὰ ἱερὰ ἠπείγετο συνηδόμενοί τε ἀλλήλοις καὶ εἰς τὸν ἱππόδρομον συνθέοντες· καὶ αὐτὸς ἑκατόμβας ἔθυεν, ἀρχαί τε πᾶσαι καὶ ἡ σύγκλητος*

---

15. ὡς Cramer, ὠ codex ‖ 16. *ἀκυλίαν* ‖ 18. *ἐφήμη*, *ει* m. 1 sup. *η* ‖ 19. *τείχη* m. 1 ex *τείχει*, ut vid. ‖ *χρηώδη*, *ει* sup. pr. *η* m. 1 ‖ 23. *ἀφῖκτω* ‖ 26. *ἀγγέλοντας*, *λ* sup. *λ* m. 1 ‖ 30. *ἤ*] *ἢ* codex ‖ *βομούς* ‖ 31. *ἐς* Cramer ‖ *ἱ πόδρομον* ‖ 32. *εκατόμεγας*

ἕκαστός τε ὥσπερ ἀποσεισάμενος πέλεκυν τοῖς αὐχέσιν ἐπικείμενον ὑπερευφραίνετο. εἴς τε τὰ ἔθνη ἄγγελοι καὶ κήρυκες διεπέμποντο. καὶ ὁ Μάξιμος ἐπιστὰς τῇ Ἀκυληίᾳ ὑπεδέχθη μεγαλοφρόνως, πρεσβείας τε ἐκ πάσης τῆς Ἰταλίας δεχόμενος εἰκόνας τε καὶ ἀγάλματα καὶ στεφάνους. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ στρατὸς ὁ τὴν Ἀκυληίαν πορθήσας (sic) προήει ἐν εἰρηνικῷ σχήματι δαφνηφορῶν, ἀνάγκῃ. ἠγανάκτουν γὰρ ὁρῶντες τὸν μὲν ὑπ' αὐτῶν ἐπιλεχθέντα βασιλεύειν καθῃρημένον, κρατοῦντας δὲ τοὺς ὑπὸ τῆς συγκλήτου ᾑρημένους.

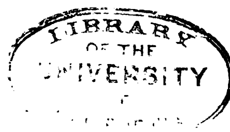
ὁ δὲ Μάξιμος συγκαλέσας πάντας βασιλικῶς τε ἀπεφήνατο ἀμνηστίαν τε πάντων ὑποσχόμενος καὶ χρημάτων πολλῶν διανομάς. ὀλίγων τε ἡμερῶν διατρίψας τὴν εἰς τὴν Ῥώμην ἐπάνοδον συνεκρότει. καὶ τὸ μὲν ἄλλο στρατιωτικὸν ἀπέπεμψεν εἰς τὰ ἔθνη καὶ εἰς τὰ οἰκεῖα στρατόπεδα· αὐτὸς δὲ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ῥώμην σὺν τοῖς δορυφόροις καὶ τοῖς ὑπὸ Βαλβίνῳ στρατευομένοις. ἐπανῆλθον δὲ καὶ οἱ ἀπὸ Γερμανίας ἐληλυθότες σύμμαχοι· ἐθάρρει γὰρ αὐτῶν τῇ εὐνοίᾳ, ὡς καὶ τοῦ ἔθνους ἐπιεικῶς πρότερον ἄρξας ὅτε ἰδιώτευσεν. εἰσιόντι δὲ αὐτῷ εἰς τὴν Ῥώμην ὅ τε Βαλβῖνος ὑπήντετο ἐπαγόμενος Γορδιανὸν Καίσαρα ἥ τε σύγκλητος καὶ ὁ δῆμος εὐφημοῦντες ὥσπερ θριαμβεύοντα ὑπεδέχοντο· ἔχαιρέ τε ὁ δῆμος αὐτοῖς σεμνυνόμενος εὐπατρίδαις καὶ ἀξίοις τῆς βασιλείας. οἱ δὲ στρατιῶται διοίδαινον τὰς ψυχάς, ἐβαροῦντο αὐτῶν αὐτὴν τὴν εὐγένειαν, καὶ ἠγανάκτουν ὅτι ἄρα ἔχοιεν ἐκ συγκλήτου βουλῆς βασιλέας· ἐλυποῦντο (sic) δὲ αὐτοὺς καὶ οἱ Γερμανοὶ παρόντες· ἀντιπάλους γὰρ ἤλπιζον ἔχειν (sic). τό τε Σεβήρου ὑπόδειγμα αὐτοὺς ἐτάραττεν, ὃς τοὺς Περτίνακα ἀποκτείναντας ἀπέζωσεν. ἐπιτελουμένου δὲ ἀγῶνος τοῦ τῶν Καπιτωλίων πάντων τε περὶ τὴν πανήγυριν ἀσχολουμένων αἰφνιδίως ἣν εἶχον γνώμην λανθάνουσαν ἐξέφηναν, καὶ τοῦ θυμοῦ μὴ κρατήσαντες ἀνῆλθον ὁμοθυμαδὸν εἰς τὰ βασίλεια καὶ τοῖς πρεσβύταις βασιλεῦσιν ἐπεισῆλθον. συν-

1. *πέλεκν* ‖ 2. *ἄγγελοι*, non *ἄλληλοι* ‖ 3. *διεπέμποτο*, *ν* sup. vs. m. 1 ‖ 11. *χρημάτων*, non *σχημάτων* ‖ 13. *ἄλλο* an *ἄλλω*? ‖ *στρατιωτιωτικὸν* ‖ 19. *ὑπηντήτο* (sic) ‖ 22. *σεμνηνόμενος* ‖ 22. 23. *βασιλείας*, ult. *α* corr. m. 1 ‖ 25. *βασιλέως* ‖ 27. *ἐτταίρατεν*, alt. *τ* exp. 1 et sup. *εν* posuit *τ* ‖ *ὃ* ‖ 29. *πάντω*, *ν* sup. *ω* m. 1 ‖ 31. *ὁμοθυμαδὸν*, *α* corr. m. 1 ‖ 32. *ἐπεισῆλθον*, *ει* m. 1 ex *ι*

ἔβαινε δὲ κἀκείνους μὴ πάνυ τι ἀλλήλοις ὁμονοεῖν, οἷά περ ἡ μοναρχίας ἐπιθυμία εἴωθε ποιεῖν· ὅπερ αὐτοῖς γέγονεν ἀπωλείας αἴτιον. ὡς γὰρ ἐπύθετο ὁ Μάξιμος ἀφικνεῖσθαι τοὺς πραιτωριανοὺς καλουμένους ἐβούλετο μεταπέμψασθαι τοὺς Γερμανοὺς συμμάχους. ὁ δὲ Βαλβῖνος οἰόμενος δόλον τινὰ εἶναι κατ' αὐτοῦ καὶ σόφισμα (ᾔδει γὰρ τοὺς Γερμανοὺς τῷ Μαξίμῳ εὐνοοῦντας) ἐκώλυε φάσκων οὐ διὰ τοὺς πραιτωριανοὺς αὐτοὺς ἀφίξεσθαι ἀλλ' εἰς τὸ περιποιῆσαι τῷ Μαξίμῳ τὴν μοναρχίαν. ἐν ᾧ δὴ περὶ τούτων διεφέροντο εἰσδραμόντες οἱ στρατιῶται ἐκστάντων αὐτοῖς τῶν πυλωρῶν ἁρπάζουσι τοὺς πρεσβύτας. περιρρήξαντες δὲ ἃς εἶχον ἐσθῆτας γυμνοὺς τῆς βασιλείου αὐλῆς ἐξάγουσιν μετὰ πάσης αἰσχύνης καὶ ὕβρεως, παίοντες καὶ ἀποσκώπτοντες γενείων τε καὶ ὀφρύων ἐσπαραγμένοι (sic)· οἱ Γερμανοὶ ὅπλα ἐλάμβανον ὡς ἀμυνοῦντες αὐτοῖς. μαθόντες οἱ πραιτωριανοὶ ἀφικνουμένους αὐτοὺς ἤδη πᾶν τὸ σῶμα λελωβημένους τοὺς βασιλέας ἐπὶ τῆς λεωφόρου ἀπέρριψαν. ἀράμενοί τε τὸν Γορδιανὸν αὐτοκράτορα ἀναγορεύουσιν, ἐπειδὴ πρὸς τὸ παρὸν ἄλλον οὐχ εὗρον, βοῶντές τε πρὸς τὸν δῆμον ὅτι ἄρα εἴησαν ἀποκτείναντες οὓς ὁ δῆμος ἐν ἀρχῇ οὐκ ἐβούλετο ἄρξαι, Γορδιανόν τε ἐπελέξαντο ἐκείνου τε ἀπόγονον καὶ οἷον (sic) αὐτοὶ Ῥωμαῖοι ἐξεβιάσαντο, ἔχοντές τε αὐτὸν ἀπῆλθον εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ κλείσαντες τὰς θύρας ἡσύχαζον. οἱ δὲ Γερμανοὶ μαθόντες ἀνῃρημένους καὶ ἐρριμμένους ὧν χάριν ἠπείγοντο, οὐχ ἑλόμενοι πόλεμον μάταιον ὑπὲρ ἀνδρῶν τεθνηκότων, ἐπανῆλθον ἐς τὸ αὐτῶν καταγώγιον. τέλει μὲν δὴ τοιούτῳ ἐχρήσαντο οἱ προειρημένοι πρεσβῦται.

---

4. 7. 8. πετρωνιανοὺς ‖ 7. 8. non πειρωνιανούς ‖ 10. εἰσδραμῶντες ut vid. ‖ 14. ἐπαραγμένοι Cramer, non codex ‖ 15. ἀμεινοῦντες ‖ πρετωριανοὶ, αι sup. ε m. 1 ‖ 17. τῆς, ῆς corr. m. 1 ‖ 23. στρατόπαιδον ‖ 26. αὔτον, ῶν m. 1 sup. ον

Index nominum.

U. C. BERKELEY LIBRARIES
C046271479

